34 ö

Norsk Lovtidende.

2nen avdeling.

Samling av lover, resolusjoner m. m.

Utgitt efter offentlig foranstaltning.

1919.

Trondhjems Telegrafinspektorat

Utgiver: **Byråchef Young.**

Kristiania.
Grøndahl & Søns boktrykkeri.

Norsk Lovtidende.

2nen avdeling.

Samling av lover, resolusjoner m. m.

Utgitt efter offentlig foranstaltning.

1919.

Utgiver: Byrachef Young.

Kristiania.

Grøndahl & Søns boktrykkeri.

Norsk Lovtidende

2nen avdeling.

1919.

Skrivelse*) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 30 november 1918 om omsetningsregler og maksimalpriser for islandsk fårekjøtt meddeles, at Provianteringsdepartementet efter direktoratets innstilling har samtykket i nogen endringer i maksimalprisene for islandsk fårekjøtt, forsåvidt angår omsetning innen Nordland fylke. 2 janr.

Kongelig resolusjon**), hvorved bestemmes: 3 janr.

1. I medhold av byformannskapslovens § 40 meddeles approbasjon på Fredrikshald bystyres beslutning av 25 oktober 1918 om å oprette et folkeregister for Fredrikshald.
2. I medhold av lov av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfestes den av Fredrikshald bystyre i møter den 25 oktober og 3 desember 1918 vedtatte vedtekt for folkeregistret.

Kongelig resolusjon**), hvorved bestemmes: 3 janr.

1. I medhold av byformannskapslovens § 40 meddeles approbasjon på Haugesund bystyres beslutning av 3 desember 1918 om oprettelse av et folkeregister for byen fra 1 mai 1919.
2. I medhold av § 1 i lov av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfestes den av Haugesund bystyre i møte den 3 desember vedtatte vedtekt for folkeregistret.

Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning 3 janr.

*) Bekjentgj. 16 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor den i post 2 omhandlede vedtekt er inntatt.

***) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

3 janr. m. v. bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge i Larvik, fra 1 februar 1919 å regne inntil videre skal ha bevilling.

3 janr. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

I. Larvik bystyres beslutning av 2 desember 1918 angående forskrifter til opretholdelse av orden i herberger og bevertninger i Larvik kjøpstad stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 2 april 1917 § 5 som gjeldende inntil videre fra 1 februar 1919 å regne.

II. Fra samme tidspunkt opheves §§ 28—30 inkl. i de ved kongelig resolusjon av 4 april 1891 stadfestede politivedtekter for Larvik kjøpstad.

3 janr. **Kongelig resolusjon****), hvorved de av Liknes herredsstyre i møte den 8 november 1918 besluttede vedtekter for beverter- og herbergernæringen i Liknes herred, Vest-Agder fylke, stadfestes i henhold til § 5 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. som gjeldende inntil videre.

3 janr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved med hjemmel av § 3 i lov nr. 5 av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge eller bevertning m. v. bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge og bevertning i Vik herred, Sogn og Fjordane fylke, fra 1 februar d. a. å regne skal ha bevilling.

3 janr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Lindaas herred i Hordaland fylke i møte 21 august 1918 fattede beslutning om nedenanførte tillegg til § 5 i de ved kongelig resolusjon av 20 februar 1904, jfr. kongelig resolusjon av 25 august 1914, approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen herredet:

»Bygjødsel kan ikke tilføres distriktet i tiden mellem 15 mai og 1 september. Gjødselen må dekkes forsvarlig på oplagsplassen og bortkjøres i tiden 1 oktober til 1 mai. Helserådet kan gi dispensasjon fra tidsrummet for tilførsel og bortkjørsel, hvor forholdene ikke gir grunn til smittefare.«

3 janr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved Bergen bystyres beslutning av 2 desember 1918 om å gjøre midlertidig lov om

*) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor de i post I omhandlede forskrifter er inntatt.

**) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor vedtektene er inntatt.

***) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.

tvungen innleggning av elektrisk lys av 9 august 1918 (nr. 4) gjeldende for kommunen stadfestes i medhold av lovens § 1, siste ledd. 3 janr.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 3 janr.

1. Konsesjonsgrensene i § 2 og § 3, 1ste avsnitt, i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, nedsettes for Namdalseid herred, Nord-Trøndelag fylke, til 10 ha., og kongelig resolusjon av 26 april 1912 om nedsettelse av grensen til 100 ha. opheves.
2. Konsesjonsgrensen i § 3, 2net avsnitt, i forannevnte lov nedsettes for samme herred fra 1/5 del av herredets samlede flateinnhold av skoggrunn til 10 ha.
3. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av midlertidig lov av 26 juli 1916, inneholdende tillegg til lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at den ved kongelig resolusjon av 12 mai 1916 fastsatte fredningstid for tiur innen Opland fylke for året 1919 ophører den 15 januar. 3 janr.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 meddeles approbasjon på Kristiansand bystyres beslutning i møte den 4 desember 1918 angående tilleggsbestemmelser til nevnte lovs § 16 samt til §§ 3 og 4 i de ved den norske regjerings resolusjon av 23 august 1892 approberte byggeforskrifter for Kristiansand. 3 janr.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 meddeles approbasjon på Melbo bygningsrepresentantskaps beslutning av 2 desember 1918 angående tilleggsbestemmelser til nevnte lov for nevnte bygningskommune. 3 janr.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til havnelovens § 41 oprettes et havnestyre for uthavnen Melbo i Hadsel herred, Nordland fylke. 3 janr.

Det område, som skal underlegges havnestyret, begrenses av en rett linje fra søndre ende av moloen til den sydvestligste spiss av Svinøen, videre av en rett linje herfra til sydenden av det sydligste skjær mellem Græsholmen og Langholmen og herfra av en rett linje til den sydligste spiss av Gulstadøen.

---

*) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2.
**) Bekjentgj. 6 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 2, hvor tilleggsbestemmelsene er inntatt.

3 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. På en dertil utsett tomt av gården Øieflåten i Voss prestegjeld under Hardanger og Voss provsti i Bjørgvin bispedømme tillates opført et kapell i det vesentlige efter fremlagte tegninger. Stiftsdireksjonen i Bjørgvin bispedømme bemyndiges til å samtykke i mindre vesentlige endringer i byggeplanen, som under arbeidets utførelse måtte vise sig påkrevet eller ønskelige.

II. Til den nye kirke, som blir å benevne Raundal kapell, henlegges 12 gudstjenester årlig, som blir å forrette til sådan tid, som biskopen i Bjørgvin nærmere bestemmer, — dog under iakttagelse av, at der i Voss hovedkirke alltid forrettes gudstjeneste på de 3 store høitiders første dag.

3 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på en av vedkommende utvalg i møte den 4 februar 1918 utarbeidet plan for et sikkerhetsfond ved A/S Undalen Molybdængruber i Grindheim herred, Vest-Agder fylke.

3 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bl. a. bestemmes, at fra 1. januar 1919 skal følgende strøk henlegges fra Barbu til Trefoldighets menighet i Arendal:

Strømsbu og Torbjørnsbu kretser samt den del av Langsæ krets, som ligger på vestsiden av Parkveien inntil Langsæ bro og begrenses av de på et fremlagt kart avsatte grenselinjer.

3 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. En ny kirke, som er opført på gården Kirkhus i Aardal sogn av Hjelmeland prestegjeld i Agder bispedømme efter en av arkitekt E. Halleland utarbeidet plan, tillates innviet som kirke for Aardal sogn.

II. Fra den tid, sådan innvielse er skedd, blir den gamle kirke i Aardal å nedlegge som sognekirke på betingelse av, at den efter å være istandsatt på offentlig bekostning med alt dens inventar vedlikeholdes som fortidsminne på den måte og under sådan kontroll, som Kirke- og Undervisningsdepartementet måtte bestemme. Dog tillates en av de gamle kirkeklokker overført til den nye kirke, inntil nevnte departement anderledes bestemmer.

III. Efter nedleggelsen blir der istedenfor gudstjeneste i sognekirken — inntil videre en å to ganger årlig å forrette gudstjeneste i den gamle kirke efter nærmere bestemmelse av biskopen i Agder.

3 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved den ved kongelig resolusjon av 29 juli 1874 bestemte grenselinje mellem Sand-

vikens og Mariakirkens menigheter i Bergen blir nærmere å fastsette således: 3 janr.

Grensen går fra sjøen ved Skuteviken i en rett linje nordenfor Sverresborg til Helgesens gate og gjennem denne og Ladegårdsgaten (ɔ: den gamle Sandviksvei) inntil Breistølsveien, hvorefter grenselinjen følger denne — således at eiendommene på nordsiden og på sørsiden av grenselinjen tilhører henholdsvis Sandvikens og Mariakirkens menighet.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 38 bestemmes, at den kongelige resolusjon av 18 mars 1913 angående forskjellige tilleggsbestemmelser til nevnte lov forandres, forsåvidt angår litr. B. b. punkt 5 og litr. C. f. således: 3 janr.

1. Litr. B. b. punkt 5 blir sålydende: For undersøkelsen tilkommer den sakkyndige godtgjørelse, som erlegges av motorvognens eier efter følgende takster:
   a. Første gangs undersøkelse og senere regelmessige undersøkelser av
      motorvogner . . . . . kr. 15,00
      motorsykler . . . . . » 10,00
   b. For undersøkelser, der foranlediger reiser, erlegges 50 % tillegg til grunntakstene.
      Dessuten tilkommer den sakkyndige reiseutgifter efter skyssloven av 9 august 1918 med kostgodtgjørelse efter klasse II.
   c. Kan en undersøkelse ikke finne sted til omforenet tid, uten at den sakkyndige er skyld i det, betales avgift fullt ut efter foran angitte regler.
2. Litr. C. f. blir sålydende:
   For prøven tilkommer den sakkyndige godtgjørelse, som betales av føreren efter følgende takster:
      1. Motorvogn . . . . . kr. 15,00
      2. Prøve i ny klasse . . . » 10,00
      3. Motorsykler . . . . . » 10,00

   Betalingen erlegges, før prøven begynder.
   Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 19 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 meddeles godkjennelse som gjeldende inntil videre av Aker herredsstyres beslutning i møte den 19 desember 1918 angående forhøielse med 100 % av de av herredsstyret i møte den 8 oktober 1914 vedtatte og ved kongelig resolusjon av 22 februar 1918 godkjente feiertakster for Aker bygningsdistrikt. 3 janr.

3 janr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 23 desember 1918 om nye maksimalpriser på metaller bestemmes, at der inntil videre skal være adgang til å utselge bearbeidede metaller, forsaavidt angår kobber eller messing, til de under 19 desember 1917, jfr. 1 oktober 1918, fastsatte maksimalpriser. Denne adgang gjelder dog ikke varer, der er innført fra Amerika eller England efter 10 mai 1918.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

3 janr. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for såkorn og såerter.

4 janr. **Skrivelse*****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved det i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. a., jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, inntil videre forbys hoteller, kafeer, restauranter, herunder også dampskibsrestauranter, spiseforretninger og enhver annen forretning, som serverer mat mot godtgjørelse, på ukedagene tirsdag, torsdag og lørdag å servere retter, som er tillaget av kjøtt eller flesk m. v.

6 janr. **Rundskriv** frå Kyrkjedepartementet til skuledirektørane um gjenomføringi i folkeskulen av den nye rettskrivingi.

Ved kongelig resolusjon den 21 desember 1917 er det fastsett nye reglar (fyresegner) for den officielle rettskrivingi både i landsmålet og i bokmålet. Samstundes fekk Kyrkjedepartementet fullmakt til å gjeva nærmare fyreskriv um kva tid og på kva måte reformi skal gjennemførast i skulane.

Dei nye reglane gjeld for alle offentlege kontor og alle skular. Ved dei offentlege kontori og ved lærarskulane er den nye skrivemåten alt innførd. Departementet har spurt skuledirektørane, som hausten 1918 hadde møte i Kristiania saman med representantar for folkeskulelærarane, um, når den nye rettskrivingi burde innførast i folkeskulen (samstundes lyt rettskrivingi innførast i millomskulen), og møtet har samrøystes tilrådd at ho må bli innførd frå det skuleåret som tek til våren eller hausten 1919 (skuleåret 1919—1920).

Departementet er samd i dette og set hermed fast at den nye rettskrivingi skal takast i bruk i alle klassor i folke-

*) Bekjentgj. 16 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4.

**) Bekjentgj. 16 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

***) Bekjentgj. 11 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

skulen frå og med skuleåret 1919—1920. Likeeins 6 janr.
i framhaldsskulen og ungdomsskulen.

Til rettleiding ved gjenomføringi i folkeskulen skal departementet gjera desse merknader:

I fyresegnene um skrivemåten er det i mange høve gjort skilnad millom to former, ei obligatorisk og ei valfri form. Den obligatoriske skrivemåten kjem istaden for den eldre skrivemåten, og er det minste ein må gjenomføra av den nye rettskrivingi. Alle eldre skrivemåtar skal reknast for feil, når dei ikkje har heimel i dei nye ordlistone. Med umsyn på bruken av dei valfrie formene skal departementet minna um den retten talemålet har fått i dei nye folkeskulelovene (landslovens § 73, bylovens § 64), og den skyldnad lærarane etter desse lovene har til å hjelpa talemålet fram og leggja det til grunn i si munnlege upplæring. Skal no den munnlege upplæringi kunna stydja den skriftlege på beste måten, må også dei former for skriftmålet brukast som ligg nærast upp til barnet sitt talemål. Dette gjeld fyrst og fremst ordvalet. Her lyt borni få tilvising um å ausa av talemålet i heimen, i bygdi og i byen, både i ord og stilføring, og rettleiding i å velja med skyn og smak. Dette gjeld ogso ordform og bøygjingsform og at borni hjelpast tilrettes med å bruka dei valfrie former, der dei høver best med talemålet, og at dei då vert nytta konsekvent og med umtanke. I landsmål er t. d. infinitivsendingane på -a eller -e valfrie og likeeins kann ein bruka formi på -a i sume verb og på -e i andre, der talemålet hev det på den måten. Skulen må hjelpa til at det vert samstaving millom den munnlege og skriftlege upplæringi, og skulestyre, lærarar og alt skuletilsyn har her den uppgåva å vaka yver at upplæringi i norsk på denne måten vert naturleg og fruktbar for ungdomen. Men ein lyt her merkja seg at den skrivande sjølv, soleis ogso barnet, fritt kann bruka i skrift alle dei formene som har heimel for kvart mål i fyresegnene um den nye rettskrivingi og dei ordlistone som er utarbeidde i samsvar med henne.

Departementet vil i denne samanheng peika på at det vilde vera til stor hjelp for den fyrste upplæringi um ein kunde få stavebøker på einskilde dialektar eller på større dialektgruppor, og departementet vil derfor stydja arbeidet for at slike stavebøker kann koma ut.

Eit eksemplar av dei godkjende ordlistone på bokmålet fylgjer med til kvart skulestyre. Dei er elles å få i bokhandelen. Pris: 1 kr. Ei ordliste over landsmålet vil koma med det fyrste.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, 7 janr.
Hamar, hvori departementet meddeler, at en i fullstendig post

7 janr. ansatt lærerinne i henhold til skolelovens § 24 må ha rett til husleiegodtgjørelse (eller fri bolig tillagt hennes post), uansett at hun er gift med en i kommunen ansatt lærer og bor sammen med ham i hans lærerleilighet.

Videre meddeles, at efter departementets mening må efter landsskolelovens § 20—3, sidste ledd, tjeneste i hjelpelærerpost i folkeskolen kunne medregnes til opnåelse av alderstillegg på den der bestemte måte.

7 janr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. a. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, bl. a. bestemmes:

I. Det er inntil videre forbudt grossister og engrosforretninger å selge salt kjøtt eller salt flesk, som er innført fra utlandet, medmindre salget skjer i henhold til anvisninger utstedt av et provianteringsråd eller en amtsproviantering eller der på annen måte er gitt særskilt tillatelse til salg.

II. Det er likeledes inntil videre forbudt industrielle og håndverksmessige bedrifter samt detaljister og andre forretninger, som anvender i egen bedrift eller selger importert kjøtt eller flesk, å erhverve sådan vare uten i henhold til anvisning utferdiget av et provianteringsråd eller en amtsproviantering eller i henhold til annen særskilt utferdiget tillatelse for kjøp.

III. Salg av sådan vare som i punkt I nevnt fra detaljhandler eller annen forretning eller fra industrielle og håndverksmessige bedrifter må inntil videre bare foregå i overensstemmelse med de regler, som fastsettes av rationeringsmyndighetene.

7 janr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. å. angående foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, bl. a. bestemmes, at fra et tidspunkt, som fastsettes av Statens Rationeringsdirektorat, og i overensstemmelse med regler utferdiget av dette, blir der å gjennemføre rationering av forbruket av poteter innen de provianteringsråds områder, hvor en sådan foranstaltning finnes påkrevet.

---

*) Bekjentgj. 11 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. a., jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, den i departementets skrivelse av 12 august 1918, jfr. skrivelse av 20 april s. å., fastsatte ration av te forhøies inntil videre til 75 gram pr. person pr. uke, dog således at teration bare tilstås mot et forholdsvis fradrag i den tildelte kafferation. Barn, som ikke tildeles kafferation, tilstås heller ikke ration av te. 7 janr.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med 27 januar 1919.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Kirkedepartementet angående spørsmålet, om det er det offentlige eller vedkommende tjenestemann, som i tilfelle har krav på tilbakebetaling av pensjonsinnskudd, når bidrag til dekkelse av innskuddene er betalt av staten. 8 janr.

Socialdepartementet slutter sig til en av Finansdepartementet avgitt uttalelse av 17 desember 1918, sålydende:

Det innskudd, der i henhold til lønsregulativet av 1917, post III, ydes tjenestemenn til dekning av deres pensjonsinnskudd, er likefrem å betrakte som en del av vedkommendes lønn. Disse tjenestemenn står derfor i denne henseende ikke i nogen annen stilling enn de tjenestemenn, hvis lønn ved reguleringen blev forhøiet med et større beløp enn pensjonsinnskuddet. Dette utredes i begge tilfeller av lønnen og er ikke mere i det ene enn i det annet tilfelle å betrakte som direkte betalt av statskassen. Men herav følger, at de innbetalte pensjonsinnskudd i tilfelle blir å tilbakebetale vedkommende tjenestemann og ikke å inddra i statskassen.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for smøreoljer og konsistensfett. 8 janr.

Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov inneholdende adskillige bestemmelser om politivesenet i Kristiania av 26 mai 1866 meddeles stadfestelse på en av Kristiania bystyre den 4 og 31 oktober 1918 vedtatt beslutning om forandring i § 46 punktene 2 og 3 i de ved kongelig 10 janr.

---

*) Bekjentgj. 11 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3.

**) Bekjentgj. 16 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

***) Bekjentgj. 11 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor politivedtektenes § 46 i endret lydelse er inntatt.

10 janr. resolusjon av 10 januar 1874, jfr. kongelig resolusjon av 3 september 1909, stadfestede politivedtekter for Kristiania.

10 janr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av § 5 i lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Holla herred, Telemark fylke, i møte den 22 juni 1918 besluttede skogbrandsregler for herredet —, dog med en enkelt forandring.

10 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der bl. a. oprettes et midlertidig kontor for bygningsmaterialer under Departementet for Sociale Saker og et midlertidig embede som direktør for dette kontor.

10 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved de av Arbeidsdepartementet i foredrag av 10 januar 1919 foreslåtte regler for passage av jernbanebroen over Skandsenløpet i Trondhjem godkjennes som gjeldende inntil videre.

10 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til § 15 og 84 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 meddeles approbasjon på Kristiansand bystyres beslutning i møte den 4 desember 1918 angående bestemmelser med betalingsregulativ for opmåling av tomter og grunner sammesteds samt angående betalingsregulativ for bygningsanmeldelser og bygningstilsyn i nevnte by.

10 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der opnevnes en komité på 8 medlemmer til å undersøke og avgi innstilling angående spørsmålet om kvalitetsbetaling for norskavlet korn og hvad dermed står i forbindelse.

10 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av lov av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. å. angående foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer bl. a. fastsettes nærmere bestemmelser angående rasjonenes størrelse pr. individ for sukker, kaffe, korn m. v., jfr. kongelige resolusjoner av 21 desember 1917, 14 mai og 25 oktober 1918.

10 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på forandring av § 2 i de under 25 mars 1918 stadfestede statutter for »Mildred Grans legat til understøttelse av brystsyke«.

---

*) Bekjentgj. 11 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 3, hvor de approberte skogbrandsregler er inntatt.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det i henhold til konsul Anders Sveaas's gavebrev av 1 august 1900 oprettede »Konsul Anders Sveaas's legat til fordel for mænd og kvinder av arbeiderklassen, fortrinsvis arbeidere ved Holmens bruk og deres efterlatte« samt på de under 10 oktober 1918 utferdigede statutter for dette legat. 10 janr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av konsul Anders Sveaas ved testamente av 12 august 1917 oprettede »Konsul Anders Sveaas's legat« til Drammens kommune til utdeling fortrinsvis blandt arbeidere, som ikke nyter understøttelse av fattigvesenet samt på de under 10 oktober 1918 utferdigede statutter for dette legat. 10 janr.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de ved skrivelse av 28 november 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for krydderier opheves. 10 janr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kull, koks og cinders. 10 janr.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for mel, gryn, erter og sukker tilført markedet ved statens foranstaltning. 10 janr.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kraftfôr. 10 janr.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 10 januar 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for mel, gryn, erter og sukker bestemmes, at der ved salg i detalj av kokt farin kan gjøres et tillegg av inntil 10 øre pr. kg. til den for farin fastsatte detaljpris kr. 1,15 pr. kg. 10 janr.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 17 januar 1919.

Overtredelse straffes med bøter inntil 100 000 kroner eller med fengsel inntil 6 måneder eller med begge deler.

---

*) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

**) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

10 janr. **Skrivelse** *) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 18 november 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for tobakk meddeles, at Statens prisdirektorat i skrivelse av 7 januar 1919 til British American Tobacco Co. (Norway), Limited, Kristiania, har innvilget i, at firmaet for tobakk av samme kvalitet som de i nevnte skrivelse omhandlede merker kan beregne inntil de for disse fastsatte maksimalpriser. For tobakker av andre kvaliteter må prisansettelsen skje i overensstemmelse med den i ovennevnte skrivelse foretatte forhøielse av maksimalprisene for tobakk og under iakttagelse av omsetningsforskriftene av 11 oktober 1918 §§ 1 og 4.

11 janr. **Skrivelse** **) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet på foranledning av innkomne andragender under 11 januar 1919 har innvilget i, at de ved skrivelser av 19 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser for kondensert melk og sterilisert fløte og for kondensert melk på flasker fra Værne Kloster Melkefabrikker også skal gjelde for eldre beholdninger.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

11 janr. **Skrivelse** **) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet på foranledning av innkomne andragender under 11 januar 1919 har innvilget i, at de ved skrivelse av 8 november 1918 fastsatte maksimalpriser for amerikansk smult også skal gjelde for eldre beholdninger.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

11 janr. **Skrivelse** **) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet på foranledning av innkomne andragender under 11 januar 1919 har innvilget i, at de ved skrivelse av 19 november 1918 fastsatte maksimalpriser for hermetikk også skal gjelde for eldre beholdninger.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

13 janr. **Skrivelse** *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av kongelig resolusjon av 8 februar 1918 om handel med og fordeling av råstoffer for ullvareindustrien og kongelig resolusjon av 13 desember 1918 om handel med og fordeling av råstoffer for jern-, stål- og metallvareindustrien bestemmes, at den, som under vandring fra sted til sted eller hus til hus for egen eller andres regning vil opkjøpe råstoffer for ullvareindustrien, såsom ull, ullfiller, ullstrik og lignende eller råstoffer for jern-, stål- og metallvareindu-

*) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.
**) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

strien, såsom avfallsartikler av jern, stål og metaller (skrapjern og lignende), må ha tillatelse av politiet. 13 janr.

Tillatelsen meddeles av politimesteren, hvor vedkommende bor eller sist hadde bopel i riket, efter forut innhentet samtykke fra Industriforsyningsdepartementet.

Den utferdiges skriftlig overensstemmende med anordnede skjema og gjelder kun inntil videre og begrenses til et eller flere fylker eller politimesterdistrikter. Den kan nårsomhelst tilbakekalles av vedkommende politimester, som har utferdiget den.

Tillatelsen blir alltid å forevise i byene for politimesteren og på landet for lensmannen innen ethvert distrikt, hvor opkjøp søkes innledet. Politiet forsyner den uten betaling med påtegning om forevisningen.

Kongelig resolusjon *), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfestelse på de av Svolvær bystyre i møte den 19 desember 1918 besluttede vedtekter om taksering til eiendomsskatt av de faste eiendommer i ladestedet. 14 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved det under forutsætning av, at Stortinget bevilger de fornødne lønninger, bestemmes: 14 janr.

a. Hole lensmannsdistrikt i Buskerud fylke deles i to lensmannsdistrikter, Hole og Tyristrand, svarende til herredene av samme navn.
b. Oddernes og Vennesla lensmannsdistrikt i Vest-Agder fylke deles i to lensmannsdistrikter, Oddernes lensmannsdistrikt, omfattende Oddernes og Randøsund herreder, og Vennesla lensmannsdistrikt, omfattende Vennesla herred.
c. Leikanger lensmannsdistrikt i Sogn og Fjordane fylke deles i to lensmannsdistrikter, Leikanger og Balestrand, svarende til herredene av samme navn.

På det budgett, som skal forelegges førtskommende Storting, opføres forslagsvis følgende lønninger, mot at de for de nuværende Hole, Oddernes og Vennesla samt Leikanger lensmannsbestillinger bevilgede faste lønninger, henholdsvis kr. 1900,— kr. 2100,— og kr. 1900,— faller bort:

a.	Fast løn til en lensmann i	Hole	kr.	1500,—
b.	Do. - do.	- Tyristrand . . .	»	1500,—
c.	Do. - do.	- Oddernes . . .	»	2100,—
d.	Do. - do.	- Vennesla . . .	»	2000,—
e.	Do. - do.	- Leikanger . . .	»	1700,—
f.	Do. - do.	- Balestrand . . .	»	1700.—

Det overlates til vedkommende fylkesmann å bestemme, fra hvilken tid de nye lensmannsbestillinger skal tre i kraft.

*) Bekjentgj. 16 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 4, hvor vedtektene er inntatt.

14 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på det av Finansdepartementet foretatte kjøp av eiendommen St. Olavs gt. 20 i Tønsberg for kr. 45 000,— og omkostninger.

14 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av kaptein Ole R. A. Sandberg og hustru Hanna Sandberg ved gavebrev av 7 juni 1918 oprettede legat »Det Sandbergske legat« til friplasser paa Furnes sykehjem samt på de under 18 november 1918 utferdigede statutter for dette legat.

16 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Helge Væringsaasen ved gavebrev av 27 juli 1917 oprettede »Peer Væringsaasens Nationalfond« til beste for en folkehøiskole for Østlandet i Elverum og for nasjonale, kulturelle, sociale og andre ideelle formål samt på de for dette fond utferdigede udaterte lover.

16 janr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til regjeringens departementer.

Den 15 februar 1918 er sanksjonert en lov om offentlige tjenestemenn, jfr. ot. prp. nr. 38 for 1915, ot. prp. nr. 48 for 1916, innst. O. XXX for 1917, ot. fh. for s. a. nr. 1—3 og lt. fh. for s. a. nr. 1. Loven skal tre i kraft fra den tid, Kongen bestemmer. Dette departement har overtatt arbeidet med lovens ikraftsettelse og gjennemførelse.

Med hensyn til hvilke tjenestemenn går inn under den nye lov, bestemmer lovens § 1:

»Med offentlig tjenestemann mener denne lov enhver, som er ansatt i statens eller en kommunes tjeneste og lønnes av det offentlige, dog ikke den, som midlertidig utfører sådan tjeneste eller er ansatt på prøve og heller ikke embedsmenn og de i den høiere almenskole eller i folkeskolen ansatte lærere og lærerinner.

Bestemmelser om, hvem som skal regnes for offentlig tjenestemann, gis i tvilstilfelle av Kongen.

Ved avgjørelsen bør der tas hensyn til, om stillingen er tjenestemannens hovederhverv eller bare gir ham en biinntekt ved siden av privat erhverv. Likesaa kan det tas i betraktning, om tjenestemannens arbeide er av offentligretslig eller rent privatretslig beskaffenhet.

Er en offentlig tjenestemann dels lønnet av staten og dels av kommune eller amt, avgjør Kongen, om vedkommende skal regnes for statstjenestemann eller kommunal tjenestemann«.

Til nærmere forklaring av bestemmelsene i denne paragraf skal departementet særlig henvise til ot. prp. nr 38 for 1915 side 29—32 og innst. O. XXX for 1917 side 6. Som det vil ses, kan man ved avgjørelsen av, om en tjenestestilling går inn

under loven, ikke bygge på den opfatning av begrepet »offentlig tjenestemann«, som ligger til grunn for bestemmelsene i straffelovens 11te kapitel. Straffelovens begrep er dels videre enn efter den nye tjenestemannslov, idet der efter straffeloven ikke sondres mellem de faste og de midlertidig ansatte tjenestemenn, dels snevrere forsåvidt som tjenestemannsloven ikke legger avgjørende vekt på, om den stilling, tjenestemannen inntar, er overordnet eller underordnet, og heller ikke på arbeidets art. 16 janr.

Ved utarbidelsen av proposisjonen til den nye tjenestemannslov var av departementet særlig fremholdt, at de stillinger, som skulde gå inn under loven, måtte være faste ledd av en tjenestegren; ved avgjørelsen herav vilde man som regel ha en rettesnor i organisasjonsplaner eller i de årlige budgetter. Overensstemmende hermed var vedkommende avsnitt i § 1 foreslått å skulle lyde således: » . . . enhver som, uten å være embedsmann, er ansatt i statens eller en kommunes tjeneste og lønnes av det offentlige, når stillingen må regnes som et fast ledd av vedkommende tjenestegren, dog ikke den som midlertidig utfører offentlig tjeneste under tjenestemannens sygdom, permisjon eller ferier eller under ledighet i stillingen«. For nærmere å presisere, hvem der skulde gå inn under begrepet »offentlig tjenestemann« sløifet imidlertid vedkommende stortingskomité de foran uthevede ord i lovutkastet, mens den på den annen side tilføiet ordene »eller er ansatt på prøve«. Når komiteen foretok denne forandring, var det — anføres der i innstillingen — fordi man mente derigjennem å bidra til å forenkle og tydeliggjøre begrepet »offentlig tjenestemann«.

Det er efter loven ikke avgjørende, på hvilken måte vedkommende tjenestemann lønnes — om med årslønn, månedslønn eller ukelønn eller endog vesentlig med sportler. Det avgjørende er, at vedkommende er fast knyttet til tjenesten på den måte, at denne vesentlig optar hans arbeidskraft og tid. Komiteen gjør i sin innstilling uttrykkelig opmerksom på, at rammen ikke må gjøres for snever.

Som det vil ses, skal efter lovens § 1 bestemmelse om, hvem som skal regnes for offentlig tjenestemann i tvilstilfelle gis av Kongen, som også, hvor en offentlig tjenestemann dels er lønnet av staten og dels av kommune eller fylke, skal avgjøre, om vedkommende skal regnes for statstjenestemann eller kommunal tjenestemann. Da det må anses ønskelig, at disse spørsmål blir avgjort så ensartet som mulig, antar departementet, at samtlige de nevnte avgjørelser bør treffes efter foredrag av dette departement på grunnlag av forslag eller uttalelser fra fagdepartementene for de under disse hørende administrasjons-

16 janr. grener. For de tjenestemenn, for hvis vedkommende der ikke er tvil, om de går inn under loven eller ei, og som helt er lønnet av staten eller fylke eller kommune, vil nogen særskilt bestemmelse ikke være nødvendig.

Ved siden av de nevnte avgjørelser efter lovens § 1 vil den nye tjenestemannslov nødvendiggjøre en rekke administrative forskrifter, hvis utferdigelse dels er henlagt til Kongen, dels skal skje ved reglement (som efter lovens § 29 skal gis av Kongen eller det regjeringsdepartement, han bestemmer), dels endelig av vedkommende departement. Idet det i lovens motiver er fremholdt, at alle detaljregler bør overlates til administrasjonen, som best vil vite å avpasse dem efter hver enkelt forvaltningsgrens særegne forhold og efter stillingenes art og viktighet, antar dette departement, at alle disse bestemmmelser bør utvirkes eller utferdiges av hvert enkelt departement for de under dette hørende tjenestegrener. Til nærmere veiledning ved utferdigelsen av sådanne administrative forskrifter skal dette departement imidlertid i det følgende gi en oversikt over de viktigste av disse bestemmelser.

Ansettelse av statstjenestemenn.

Hvis ikke annet er fastsatt ved lov, skal efter § 2 Kongen avgjøre, hvem som skal ansette statstjenestemenn, og hvorledes der skal gås frem ved ansettelsen.

Det vil således være nødvendig for hver enkelt tjenestegren å treffe bestemmelse herom. Loven gir Kongen, når han ikke selv vil utøve ansettelsesretten, valget mellem å henlegge den til et regjeringsdepartement, et kollegialt styre for en tjenestegren eller et ansettelsesråd, idet denne ordning tilsikter, at ansettelsen ikke skal avhenge av enkeltmanns godtykke, men av flere saklige drøftelse av ansøkernes kvalifikasjoner.

Sammensetningen av ansettelsesrådene har loven imidlertid helt overlatt til administrasjonen, jfr. ot. prp. nr. 38 for 1915 side 34. Som det vil ses, er det forutsetningen, at der intet vil være til hinder for å la et råd bestå alene av 2 personer. Forhandlingene mellem rådets medlemmer om en ansettelse vil selvsagt kunne skje skriftlig.

Efter § 2, 2net ledd, skal den nærmest foresatte tjenestemyndighet, hvis ikke ansettelsesretten er henlagt til ham eller eller han ikke er medlem av ansettelsesrådet, gi innstilling om ansettelsen. Også her vil det kunne bli nødvendig å utferdige nærmere administrative forskrifter, idet tvil om, hvem som skal regnes for den nærmest foresatte tjenestemyndighet, skal avgjøres av Kongen.

Efter § 2, 3dje ledd, skal der, når ansettelsesretten er hos nogen annen enn Kongen, og vedkommende ansettelsesmyndighet vil ansette nogen, som ikke er innstillet, innhentes uttalelse om ham fra innstillingsmyndigheten. Blir han fremdeles ikke innstillet og ansettelsesmyndigheten fastholder sin mening, skal saken forelegges for Kongen, hvis ansettelsesretten ligger hos et departement, og ellers for den myndighet, som reglement bestemmer. Også her vil det således bli nødvendig å utferdige administrative forskrifter. Dette blir også nødvendig efter § 2, 4de ledd, for tilfelle av, at der innen et kollegialt styre eller et ansettelsesråd ikke blir enighet om en ansettelse. 16 janr.

Efter § 2, 5te ledd, skal der ved ansettelsen utferdiges et ansettelsesbrev. Dette gjelder også, hvor det er Kongen eller et regjeringsdepartement, som utøver ansettelsesretten. Forskrifter om, hvad ansettelsesbrevet skal inneholde, gis ved reglement. I brevet bør bl. a. anføres, at vedkommende tjenestemann ansettes på de vilkår, som er omhandlet i loven om offentlige tjenestemenn. Departementet skal i denne forbindelse også henlede opmerksomheten på lovens § 13, hvorefter en offentlig tjenestemann, når en annen offentlig tjenestemann har ferier eller er tjenestefri på grunn av sygdom eller tjenesteulykke, under visse nærmere betingelser plikter å overta dennes tjenesteplikter under fraværet uten særskilt vederlag i den utstrekning, dette er forenelig med ansettelsesvilkårene.

Efter § 4 skal det for statstjenestestillinger av Kongen ved reglement bestemmes, hvilke stillinger i hver enkelt tjenestegren som regel skal besettes ved oprykning fra lavere stilling eller overflytning fra likeartet stilling, og hvilke efter almindelig konkurranse eller på annen måte. Også bestemmelsene efter denne paragraf bør utferdiges, før loven settes i kraft.

Opsigelse av statstjenestemenn.

Efter lovens § 19 er en offentlig tjenestemann med under 3 års tjeneste i vedkommende tjenestegren opsigelig med 3 måneders varsel, hvis ikke annet er bestemt ved lov. Hvis tjenestetiden er under 1 år, kan det ved reglement bestemmes, at opsigelsesfristen skal nedsettes til 1 måned.

Hensikten med denne bestemmelse i loven er, at de 3 første tjenesteår skal betraktes som en prøvetid, hvorunder den foresatte tjenestemyndighet skal ha anledning til å lære vedkommende tilstrekkelig å kjenne til å kunne gjøre sig op en mening om, hvorvidt han bør knyttes fastere til tjenesten. 3-årsperioden er av loven uttrykkelig knyttet til vedkommende tjeneste-

16 janr. gren og ikke til den enkelte tjenestestilling. Reglene om beregningen av tjenestetiden skal fastsettes ved reglement. Der vil heri måtte treffes bestemmelse om utgangspunktet for beregningen, om forholdet, når tjenestetiden avbrytes ved permisjon, ved kortvarig uttredelse av statstjenesten m. v. (se til sammenligning pensjonslovens §§ 6 og 15).

Enn videre skal der efter nevnte paragraf ved reglement fastsettes nærmere regler, hvorefter en tjenestemann, som er opsagt av nogen annen enn Kongen, innen en viss frist kan innanke opsigelsen for overordnet myndighet. Der er ikke i denne § således som i § 24 sagt noget om, at anken har opsettende virkning, idet ankefristens lengde sammenholdt med opsigelsesfristen regelmessig vil gjøre dette uten praktisk betydning. Ved forkortet opsigelsesfrist vil der imidlertid kunne bli spørsmål om ankens opsettende virkning, og der antas intet til hinder for, at sådan fastslås i reglementet.

Efter lovens § 20 kan i visse tilfeller en offentlig tjenestemann også efter 3 års tjenestetid sies op. Dette gjelder bl. a., når tjenestemannen inntar ledende stilling i anlegg eller virksomheter av forretningsmessig eller erhvervsmessig art. Det skal ved reglement bestemmes, hvilke stillinger inngår under disse uttryk. Opsigelsesfristen, som i dette tilfelle normalt er 6 måneder, kan for tjenestemenn med under 6 års tjenestetid ved reglement nedsettes til 3 måneder.

Også efter denne paragraf skal beregningen av tjenestetiden fastsettes ved reglement, jfr. paragrafens siste ledd.

Offentlige tjenestemenns forseelser og avskjed.

Efter lovens § 21 kan en offentlig tjenestemann, som ikke går inn under den militære straffelov, i visse tilfeller ilegges ordensstraff. Sådan straff ilegges av den myndighet, som har ansettelsesretten, idet dog Kongen kan overlate sin rett til å ilegge ordensstraff til vedkommende regjeringsdepartement.

Efter lovens § 22 ff. kan en offentlig tjenestemann i visse tilfeller og under iakttagelse av en bestemt fremgangsmåte avskjediges av den, som har ansettelsesretten.

Såvel i tilfelle av avskjed som ved ordensstraffer kan tjenestemannen anke til Kongen eller vedkommende regjeringsdepartement, jfr. lovens § 24 og § 21, siste ledd. Anken har opsettende virkning. De nærmere regler om ankeinstans m. v. fastsettes ved reglement. I dette tør det være rimelig å fastsette en bestemt ankefrist, hvorom loven for dette tilfelle intet uttrykkelig inneholder.

Offentlige tjenestemenns rett til å si op. 16 jan.

Efter lovens § 27 kan en offentlig tjenestemann si op sin stilling med 3 måneders varsel, hvis han ikke er ansatt for en viss tid. Varslet kan ved reglement gjøres kortere.

I tilfelle av, at ansettelsesmyndigheten overensstemmende med § 27, 2net ledd, pålegger offentlige tjenestemenn som tjenesteplikt å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, vil disse kunne anke over pålegget overensstemmende med § 24, 1ste og 2net ledd. Departementet antar, at også efter denne paragraf de nærmere regler om ankeinstanser m. v. bør fastsettes ved reglement, uansett at § 27 ikke inneholder nogen uttrykkelig forskrift herom.

Ved siden av de punkter, som ovenfor er gjennemgått, hvor der efter dette departements mening bør foreligge administrative forskrifter på det tidspunkt, da loven om offentlige tjenestemenn settes i kraft, inneholder loven også enkelte andre bestemmelser, som vil kunne gi anledning til utferdigelse av generelle regler fra administrasjonens side. Departementet skal innskrenke sig til herom å henvise til § 13, siste ledd, § 16 1ste ledd, § 17, 3dje ledd og § 18, 2net og 3dje ledd. Med hensyn til bestemmelsene i § 18 skal departementet gjøre opmerksom på, at mens det efter §§ 16 og 17 er overlatt til vedkommende regjeringsdepartement å treffe de nærmere bestemmelser, er avgjørelsen efter § 18, 2net ledd, overlatt til reglement (Kongen eller det regjeringsdepartement, han bestemmer) og efter § 18, 3dje ledd, til Kongen ved instruks. Departemente antar for sit vedkommende, at det vil være mest praktisk ved kongelig resolusjon å henlegge også bestemmelsene efter § 18, 2net og 3dje ledd, til vedkommende regjeringsdepartement, hvortil der efter loven må antas å være adgang. Iøvrig finner departementet å burde fremholde ønskeligheten av, at den adgang, som lovens § 16 åpner til å treffe bestemmelsene om oprettelse av tjenestemannsutvalg, blir benyttet i størst mulig utstrekning.

Med hensyn til utferdigelsen av reglementer skal departementet videre henlede opmerksomheten på § 29, 3dje ledd, hvorefter der, før et reglement utferdiges, skal forelegges et utkast for vedkommende tjenestemannsutvalg til uttalelse. Denne bestemmelse vil imidlertid først kunne komme til anvendelse, når der efter lovens ikrafttreden av vedkommende regjeringsdepartement overensstemmende med § 16 er besluttet oprettet tjenestemannsutvalg, altså kun for fremtidige reglementer eller reglementsendringer.

17 janr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov av 26 mai 1866 inneholdende adskillige bestemmelser om politivesenet i Kristiania meddeles stadfestelse på en av Kristiania bystyre den 12 desember 1918 vedtatt beslutning om forandring i § 75 i de ved kongelig resolusjon av 10 januar 1874, jfr. kongelig resolusjon av 25 februar 1898, stadfestede politivedtekter for byen.

17 janr. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til lov av 28 mai 1881 om politivedtekter for rikets ladesteder meddeles stadfestelse på en av Farsund bystyre den 4 juli 1916 vedtatt beslutning til forandring av § 12 i de ved kongelig resolusjon av 9 september 1902 stadfestede politivedtekter for byen, således at nevnte paragraf herefter skal lyde:

»Kjørende og ridende (heri innbefattet syklister) skal innen byens område alltid iaktta behørig forsiktighet, alltid benytte høire side av gaten (veien) og i hjørner ved svingning inn i gate (vei), som går til venstre i kjøreretning, nøie holde yttre sving, ved gate (vei), som går til høire i kjøreretningen, innre sving. Ingen (heri innbefattet syklister) må kjøre eller ride hurtigere enn i jevnt trav«.

17 janr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder meddeles stadfestelse på en av Ålesund bystyre den 31 oktober 1918 vedtatt beslutning om forandring i de ved kongelig resolusjon av 9 september 1910, jfr. kongelige resolusjoner av 7 juli 1913, 30 januar og 9 mai 1914, stadfestede politivedtekter for byen.

17 janr. **Kongelig resolusjon†**), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914, lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. og lov av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk, meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Leirfjord herred, Nordland fylke, den 22 april, 12 juni og 18 desember 1918 vedtatte beslutning til politivedtekter for herredet.

17 janr. **Kongelig resolusjon****), hvorved Tønsbergs bystyres beslutninger av 27 september og 20 desember 1918 om å gjøre

---

*) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor politivedtektenes § 75 i endret lydelse er inntatt.
**) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.
***) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor forandringene (tilleggene) er inntatt.
†) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor politivedtektene er inntatt.

midlertidig lov av 9 august 1918 (nr. 4) om tvungen innleggning av elektrisk lys gjeldende for Tønsberg kommune stadfestes i medhold av lovens § 1, siste ledd. 17 janr.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i medhold av § 5 i lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Søndre Land herred, Opland fylke, i møter den 20 juli 1914 og 15 juni 1918 besluttede forandringer i de ved kongelig resolusjon av 17 juni 1899 approberte skogbrandsregler for herredet. 17 janr.

Kongelig resolusjon**), hvorved i medhold av lov om foranstaltninger til å øke jordbruksproduksjonen av 2 april 1917 § 12 bestemmes, at det i lovens § 10, 1ste ledd, inneholdte forbud mot uten samtykke av vedkommende provianteringsråd eller det offentlige å bruke norskavlet vårhvete til annet enn såkorn inntil videre settes ut av kraft. 17 janr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2 punktum, meddeles approbasjon på den av Østre Gausdal herredsstyre i Opland fylke under 29 november 1918 fattede beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i nevnte herred utenfor jakttiden påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid, bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning. 17 janr.

Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov om bygningsvesenet i Trondhjem av 11 juni 1906 § 108, jfr. lov av 19 mai 1904 § 3, meddeles approbasjon som gjeldende inntil videre på de av Trondhjems bystyre i møte den 23 mai 1918 vedtatte forskrifter for villabebyggelse samt for trebebyggelse i visse strøk av nevnte by med de i Arbeidsdepartementets foredrag nevnte forandringer. 17 janr.

Kongelig resolusjon**), hvorved i medhold av lov om utmaling av brødkorn og brødbakning m. v. av 30 juli 1915 med tilleggslov av 14 desember 1917 bestemmes: 17 janr.

I. Provianteringsdepartementet bemyndiges til i tilfelle, hvor dette anses hensiktsmessig eller påkrevet, å dispensere

---

*) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5. hvor skogbrandsreglenes §§ 1, 13, 14 og 15 i endret lydelse er inntatt.

**) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5.

***) Bekjentgj. 20 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 5, hvor forskriftene er inntatt.

17 janr. fra de i kongelig resolusjon av 23 mars 1917 fastsatte utmalingsbestemmelser for rug og hvete.

II. Denne resolusjon trer i kraft straks.

17 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov om verneplikt og utskrivning av 19 juli 1910 § 19 bestemmes, at politibetjenten ved Sarpsborg politimesterembede inntrer som medlem av innrulleringskommisjonen for Sarpsborg under ledigheten i det til politimesterembedet knyttede politifullmektigembede.

17 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av §§ 3 og 6 i midlertidig lov av 23 mars 1918 om kommunale næringsnevnder m. v. fastsettes forskrifter for de kommunale næringsnevnders og centralstyrene for fylkenes næringsnevnders organisasjon, virksomhet m. v. i overensstemmelse med et fremlagt utkast.

17 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 meddeles approbasjon som gjeldende inntil videre på det av Askim bygningsrepresentantskap i møte den 11 september 1918 vedtatte betalingsregulativ for bygningskommisjonens tilsyn med byggearbeider m.v. i Askim brand- og bygningskommune.

17 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der nedsettes en komite på 7 medlemmer for å utarbeide forslag om anvendelsen av det overskudd og reservefond, som er fremkommet ved den i henhold til avtale med de britiske myndigheter etablerte kulfart England—Norge.

18 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Anders N. Aarsæther, Anders A. Aarsæther, Karl A. Aarsæther og John A. Aarsæther ved gavebrev av 9 februar 1918 oprettede »Anders Knudsen Aarsæther og hustru Marte Nilsdatter Aarsæthers legat« til beste for jordbruket og skogsakens fremme i Ørsta herred samt på de under 30 september 1918 utferdigede statutter for dette legat.

18 janr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de ved skrivelse av 26 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for norsk tretjære (tyritjære) opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 24 januar 1919.

---

*) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for bomullsgarn av norsk tilvirkning. 18 janr.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kaustik soda. 18 janr.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kalcinert soda. 18 janr.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for smøreoljer og konsistensfett. 18 janr.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for petroleum. 18 janr.

Skrivelse**) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at Industriforsyningsdepartementet efter andragende fra Kristiania boktrykkerforening og efter innstilling fra Statens prisråd for industrivarer har samtykket i, at foreningens medlemmer fra og med fredag 24 januar 1919 forhøier trykningsprisene fra 130 % til 140 % i tillegg til de pr. 1 januar 1915 gjeldende tariffpriser. 18 janr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene, hvori departementet paa foranledning av Handelsdepartementet ber henstillet til skifteforvalterne for fremtiden og snarest mulig efter mottagelsen av vedkommende begjæringer å innsende direkte til Handelsdepartementet innberetninger om aktiemegleres betalingsinnstilling, konkurs eller dødsfall, jfr. midlertidig lov om fonds- og aktiemeglere av 14 august 1918 §§ 3 og 4, siste ledd og § 19, 3, 4 og 5 ledd. 20 janr.

Rundskrivelse**) fra Justisdepartementet til fylkesmennene: 20 janr.

Ifølge Justisdepartementets rundskrivelse av 1 august 1918 blev fra 15 s. m. innført nye bestemmelser for reisende med dansk pass, hvorefter disse enten må ha månedspass, som gir rett til inntil 14 dages ophold, eller annet

---

*) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

20 janr. pass, som må være visert overensstemmende med de almindelige passforskrifter. Efter § 8 får bestemmelsene ikke anvendelse på pass, utferdiget før 1 august 1918.

Efter overenskomst mellem Norge og Danmark skal denne undtagelsesstilling for personer med pass utferdiget før 1 august 1918 ophøre ved utgangen av januar 1919.

Nordmenn med sådant pass, som efter nevnte tidspunkt ønsker å reise til Danmark, bør derfor gjøres opmerksom på, at de enten må få passet visert eller løse nytt månedspass.

Danske, som efter nevnte tidspunkt kommer med sådant pass, blir å avvise av den norske passkontroll.

22 janr. **Stadfæstelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Harald Stang ved gavebrev av november 1918 oprettede »Harald Stang og hustru Clémentine Margaretha Stang, født Wiels legat« til beste for verdige trengende, eldre ugifte kvinder og/eller enker, hjemstavnsberettiget innen Fredrikshald by samt på de i gavebrevet inneholdte statutter for dette legatt.

22 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Trondhjem, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, hvori departementet meddeler, at når en lærerpost i henhold til landsskolelovens § 25 er forenet med stillingen som kirkesanger og der til denne hører familiebolig, som opfyller skolelovens krav, antas innehaveren av de således forenede poster ikke å ha krav på særskilt husleiegodtgjørelse (§ 24, 2. ledd). At kirkesangerboligen er tillagt posten i henhold til en gammel testamentarisk bestemmelse, antas ikke å gjøre nogen forandring heri.

Ved fastsettelsen av innskuddet til Statens Pensjonskasse bør der også tas hensyn til kirkesangerinntektene og til inntektene av jordveien.

22 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Trondhjem, i anledning av en forespørsel fra et amtsskolestyre, hvori departementet meddeler, at når en i småskolen ansatt lærer eller lærerinne med lavere lærerprøve får ansettelse i folkeskolens 2. avdeling (d. e. ansettelse på opsigelse, landsskolelovens § 26), har vedkommende rett til å få de almindelige for 2. avdeling fastsatte alderstillegg, derimot ikke det nye amtstillegg, da dette kun tilkommer lærere og lærerinner med fullstendig lærerutdannelse (d. e. for lærere i 2. avdeling den høiere lærerprøve). For lærere og lærerinner i småskolen er derimot lavere lærerprøve »fullstendig lærerutdannelse«.

En lærerinne i småskolen med lavere lærerprøve, som ansettes i opsigelig post i 2. avdeling, kan ikke beholde det

amtstillegg, hun hadde som lærerinne med fullstendig utdan- 22 janr.
nelse i småskolen. Ved ansettelsen i 2. avdeling skapes et helt nytt rettsgrunnlag, og hun kan kun gis de tillegg, som den nye stilling hjemler.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Ha- 22 janr.
mar, i anledning av en forespørsel fra en sogneprest, hvori departementet meddeler, at når et prestegjeld er delt i flere skolekommuner, og sognepresten er selvskrevet medlem av disse kommuners skolestyrer (landsskolelovens § 47 a), antas han ikke å ha rett til å nekte å overta hvervet som formann i noget av vedkommende skolestyrer, medmindre han er i det i § 47 siste ledd omhandlede tilfelle.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Fin- 22 janr.
mark, hvori departementet uttaler, at skrivning må opføres som et eget fag, med et bestemt antall timer i timefordelingstabellen også for 6. og 7. klasse, da faget efter byskolelovens § 4 inngår i fagkretsen også for disse klasser. Det kan derfor ikke anses tilstrekkelig, således som skjedd i planen for vedkommende byfolkeskole, alene å bestemme, at der i nevnte klassers norsktimer også skal medtas nogen undervisning i skjønnskrivning.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Ha- 22 janr.
mar, i anledning av en forespørsel fra en landslærerinne, hvori departementet meddeler, at når en lærer eller lærerinne har flere kretser og i den ene er tillagt fri bolig, har vedkommende ikke krav på fri bolig eller husleiegodtgjørelse i den annen krets.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Bergens lignings- 22 janr.
kontor, hvori uttales, at et rederiselskap eller dermed med hensyn til beskatning likestillet selskap, som er eier av fast eiendom eller anlegg, må bli å skattlegge herfor overensstemmende med landsskattelovens § 18, byskattelovens § 13, i den kommune, hvor eiendommen ligger. Ansettelsen av den til sådan eiendom knyttede formue og inntekt antas å måtte skje ved ligningsmyndighetene i den faste eiendoms kommune, idet bestemmelsene i landsskattelovens § 20, byskattelovens § 15, 3dje ledds 4de punktum, samt i § 63 og i § 55, 2net ledd, tar sikte kun på den egentlige rederivirksomhet. Selvangivelse fra selskapet antas derfor å måtte inngis til ligningsmyndighetene i vedkommende distrikt til fornøden veiledning for disse. Dette vil også måtte gjelde, hvor den faste eiendom direkte tjener selskapets rederivirksomhet (eller den dermed likestillede virksomhet), idet der ikke forsåvidt gjelder nogen undtagelse fra reglene om sted-

22 janr. bunden beskatning; jfr. også landsskattelovens § 20 og byskattelovens § 15, begges siste ledd. Departementet antar, at formues- og inntektsskatt av fast eiendom tilhørende rederiselskap må utregnes efter kommunens almindelige skatteprocent og ikke efter den i landsskattelovens § 74, byskattelovens § 67, begges siste ledd, foreskrevne felles procent. Ordlyden i de nevnte lovbestemmelser antas ikke å utelukke en sådan forståelse.

22 janr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvori det i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. a. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, inntil videre pålegges kjøttkontrolstasjoner, slaktere og forhandlere av kjøtt og flesk eller andre, som omsetter levende dyr eller produkter av disse, som plikt å avgi opgaver over tilførsel, omsetning og forbruk av forannevnte varer i den utstrekning og efter de regler, som av Statens rasjoneringsdirektorat fastsettes.

23 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiania, hvori departementet uttaler, at landsskolelovens § 46 c antas fremdeles å måtte forstås således, at det beror på fylkestinget og dets beslutning, hvorvidt og i tilfelle hvor stort bidrag der skal ydes til skolekommunene til avsavnsgodtgjørelse for lærerbolig eller for lærerjord.

23 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra et landsskolestyre, hvori departementet meddeler, at en lærer, som ikke har de i landsskolelovens § 26, næstsiste ledd, påbudte 5 års tjeneste som lærer i folkeskolen, ikke lovmedholdig kan overdras bestyrelsen av en folkeskole. Han har derfor heller ikke krav på de i § 19 (lov av $^5/_7$ 1918) bestemte bestyrertillegg.

Ansettes en bestyrer for folkeskolen, må han minst ha den i § 19 bestemte nedsettelse i sin undervisningstid av 1 time daglig. Herfra er der ikke adgang til å dispensere.

23 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Rogaland fylkesskolestyre, hvori departementet uttaler, at der intet antas til hinder for, at et fylkesting i henhold til landsskolelovens § 46 c bevilger avsavnsgodtgjørelse også for annen lærerjord enn den ene lovbefalte.

24 janr. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til lov nr. 4 av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinemato-

*) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvori skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor kinematografvedtektene er inntatt.

grafbilleder meddeles stadfestelse på den av Namsos bystyre i møte den 11 desember 1918 vedtatte beslutning om kinematografvedtekter for byen. 24 janr.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Leinstrand herred, Sør-Trøndelag fylke, i møter den 7 mars og 19 desember 1918 vedtatte beslutning til nye politivedtekter, som skal tre istedenfor de ved kongelig resolusjon av 27 oktober 1894 stadfestede vedtekter. 24 janr.

Kongelig resolusjon**), hvorved Drammen bystyres beslutning av 19 desember 1918 om å gjøre midlertidig lov om tvungen innleggning av elektrisk lys av 9 august 1918 (nr. 4) gjeldende for kommunen stadfestes i medhold av lovens § 1, siste ledd. 24 janr.

Kongelig resolusjon**), hvorved Handelsdepartementet bemyndiges til å opheve bestemmelsene i kongelig resolusjon av 18 september 1914 angående telegraf- og telefonkorrespondansen med utlandet, efterhvert som dette finnes hensigtsmessig. 24 janr.

Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av § 5 i lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Halse og Harkmark herred, Vest-Agder fylke, i møter den 21 mai og 9 juli 1918 besluttede skogbrandsregler for herredet —, dog med en enkelt forandring. 24 janr.

Kongelig resolusjon†), hvorved der i henhold til § 5, 1ste passus, i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27 juni 1892 (med tilleggslover) meddeles approbasjon — gjeldende inntil videre — på den av Lillehammer bystyre i møte den 27 november 1918 fattede beslutning om forandrede avgifter for benyttelse av Lillehammer kommunale slakteri (kfr. kongelige resolusjoner av 28 mars 1908, 12 mars 1915 og 15 mars 1918). 24 janr.

---

*) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor de nye politivedtekter er inntatt.

**) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

***) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor de approberte skogbrandsregler er inntatt.

†) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor de forandrede avgifter er anført.

24 janr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til § 99 i lov om bygningsvesenet i Bergen av 19 april 1899 meddeles approbasjon på Bergen bystyres beslutning i møte den 27 mai 1918 angående tilleggsbestemmelser til §§ 21, 29, 33, 34, 35, 81 og 91 i nevnte lov med de i Arbeidsdepartementets foredrag nevnte forandringer.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

24 janr. **Kongelig resolusjon****), hvorved den ved kongelig resolusjon av 8 november 1918 garanterte pris for saltet storsild kr. 60,00 pr. tønne à 110 kg. nedsettes til kr. 50,00 pr. tønne à 110 kg. for sild, som fanges efter kl. 12 middag søndag den 26 januar 1919.

24 janr. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold i lov av 14 mai 1917 samt tilleggslov av 14 desember s. a. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer bestemmes, at det skal være forbudt å selge eller på annen måte å omsette aluminium til andre enn staten.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

24 janr. **Kongelig resolusjon,** hvorved Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til ved inntredende ledighet i de embeder i Hålogaland bispedømme, hvis innehaver har været tilpliktet å erhverve sig kunnskap i det lappiske sprog, å bestemme, om denne forpliktelse fremdeles skal bibeholdes eller om den skal innskrenkes alene til tilegnelse av fornøden leseferdighet i sproget eller helt bortfalle.

24 janr. **Kongelig resolusjon,** hvorved der meddeles stadfestelse på følgende tilføielser til § 10 B i de ved kongelig resolusjon av 6 januar 1906 m. fl. senere resolusjoner stadfestede statutter for Understøttelsesforeningen for Norske Læger og deres Efterlatte:

»13. Doktor Joh. Stendals legat, kr. 30 000,00, hvis renter ifølge giverens bestemmelse skal tilfalle en navngitt person for hendes levetid.«

24 janr. **Kongelig resolusjon,** hvorved de ved kongelige resolusjoner av 27 juli 1917 og 31 august 1917 fastsatte priser for det papir, landets papirfabrikker skal være forpliktet til å levere til innenlandsk forbruk til aviser og skole- og undervisningsbruk, fra 27 januar 1919 forhøies med 5 øre pr. kg.

---

*) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6, hvor tilleggsbestemmelsene er inntatt.

**) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

Kongelig resolusjon, hvorved takstene for befordring av gods på Sulitjelmabanen midlertidig forhøies overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 24 januar 1919. 24 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved der besluttes nedsat en kongelig kommissjon på 11 medlemmer til utredning av spørsmålet om en landsplan for elektricitetsforsyningen. 24 janr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiania, i anledning av en forespørsel fra en lærer, hvori departementet meddeler, at bestemmelsen i landsskolelovens § 19 om, at lærer, som er tillagt bestyrelsen av eller tilsynet med en eller flere av et herreds folkeskoler, skal få sin undervisningstid forkortet med det antall timer, som antas å måtte medgå til bestyrelsen eller tilsynet, dog minst 1 time om dagen, — ikke gir adgang til å ordne det slik, at vedkommende lærer får en samlet nedsettelse av sine årlige skoleuker. Det er lovens mening, at vedkommende lærer minst skal ha 1 time fri om dagen til deri å utføre sine plikter som bestyrer eller tilsynslærer. 24 janr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til en lensmann i anledning av en forespørsel om, hvorvidt en auksjon, avholdt av en lensmann i et dødsbo, hvor der er myndige og selvskiftende arvinger, er å anse som en »offentlig auksjon« med hensyn til bestemmelsen i lov angående små gjeldsfordringers inndrivelse av 8 september 1842 § 5, jfr. lov av 14 mai 1872. 24 janr.

Departementet uttaler, at spørsmålet hører under domstolenes avgjørelse. Departementet antar imidlertid for sitt vedkommende, at spørsmålet må besvares bekreftende, forutsatt at auksjonen paa vanlig måte er avholdt i henhold til offentlig bekjentgjorelse.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved bestemmes, at det av Provianteringsdepartementet under 11 april 1918 utferdigede påbud om, at fettstoffer, som anvendes til såpefabrikasjon, på forhånd må være underkastet en spaltning til fettsyrer og glycerin på en sådan måte, at glycerinet tilvaretas, opheves herved fra og med 25 januar 1919 å regne. 24 janr.

*) Bekjentgj. 27 januar i Lovtid. 1ste avd. nr. 6.

24 janr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1917 bestemmes, at de ved skrivelse av 1 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for salt opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 31 januar 1919.

24 janr. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk flesk.

24 janr. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for chokolade og kakao.

24 janr. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for sild og fisk m. v., som selges innenlands uten statens foranstaltning.

25 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av enke Oline Bjørndalen ved gavebrev av 13 november 1918 oprettede »Truls og Oline Bjørndalens legat til Modums barnehjem« samt på de under 13/14 s. m. utferdigede statutter for dette legat.

25 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Kristian Kolkinn ved gavebrev av 25 mars 1918 oprettede »Kristian Kolkinns legat« til fremme av videnskabelig forskning av melken med særlig hensyn til ostetilvirkning samt på de samme dag utferdigede statutter for dette legat.

25 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Trondhjem, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, hvori departementet meddeler, at lærere, som er ansatt med 36 ukers undervisning, ikke er forpliktet til å finne sig i, at dette uketall reduseres til 30, men har rett til å kreve avlønning efter de nye lønningsbestemmelser for det hele uketall, som er tillagt deres poster. Man er videre mest tilbøielig til å anta, at det samme også må gjelde den i skrivelsen omhandlede lærer, som for 28 år siden blev ansatt med »omkring 27 uker«, og som senere i

*) Bekjentgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.
**) Bekjentgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

en lengere tid oplyses å ha hatt 36 uker årlig. Man er herved gått ut fra, at der den gang vedkommende lærers uketall blev forhøiet til 36, ikke uttrykkelig blev tatt noget forbehold om, at denne utvidelse kun skulde være midlertidig. 25 janr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiania, i anledning av en forespørsel fra en skoleinspektør, hvori departementet meddeler, at den i skrivelsen omhandlede lærerinne med lavere lærerprøve, som er fast ansatt i småskolen, men for tiden oplyses å ha post i 2nen avdeling (formentlig som konstituert) med de for denne avdeling bestemte alderstillegg, ikke samtidig kan oppebære amtstillegg som for småskolen bestemt. Departementet skal forøvrig bemerke, at det synes uklart, med hvilken rett denne lærerinne oppebærer storskolens alderstillegg, da alderstillegg ikke tilkommer konstituerte lærere. Det rette vilde formentlig være, at hun som konstituert fikk storskolens ukelønn, men beholdt sine alderstillegg og amtstillegg som lærerinne i småskolen. 25 janr.

Til slutt bemerkes, at der ikke er adgang til å dispensere fra de i skoleloven gitte regler om amtstillegg. Men lærere, som var fast ansatt ved den nye lovs ikrafttreden den 1 juli 1918, har rett til amtstillegget uten hensyn til, om de har de spesielle kvalifikasjoner, som den nuværende lov krever for fast ansettelse i folkeskolen. Derimot har ikke lærere i legemsøvelser, håndarbeide og huslig økonomi uten videre krav på amtstillegget, dersom de ikke ved siden av sin spesialutdannelse har almindelig lærerutdannelse (lærerprøven, småskolelærerprøven). Forat disse lærere skal kunne sies å ha fullstendig lærerutdannelse og således ha krav på amtstillegget, må de ha fått utdannelse »ved kurser eller undervisningsanstalter, som er godkjent av Kirkedepartementet«, lovens § 26, 3, siste ledd.

Der foreligger ikke ennu fra departementets side nogen almindelig godkjennelse av sådanne kurser eller undervisningsanstalter, som loven nevner, og departementet må derfor inntil videre for hver enkelt av disse lærere treffe avgjørelse av spørsmålet, om den utdannelse de har, kan sies å være fullstendig lærerutdannelse. Vedkommende skolestyrer må derfor gjennem skoledirektøren innsende til departementet en opgave over disse lærere med nærmere oplysning om deres utdannelse og om den undervisning de har og med forslag, om utdannelsen bør regnes som fullstendig eller ikke. Det bør også oplyses, om de er fast ansatt eller ansatt på opsigelse, samt om de er ansatt i småskole eller i 2nen avdeling.

25 janr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 1 oktober 1918 om maksimalpriser for elektrisk materiell fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for kobber til elektrisk bruk.

25 janr. **Skrivelse** **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for skrapmetaller.

25 janr. **Skrivelse*****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til §§ 8 og 9 i skrivelse av 11 november 1918 om maksimalpriser for utenlandske manufakturvarer fastsettes som gjeldende inntil videre regler for prisansettelsen av utenlandske manufakturvarer innkjøpt i utlandet efter 1 januar 1918.

25 janr. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for lærlim.

25 janr. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for vindusglass.

25 janr. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at Industriforsyningsdepartementet har fastsatt omsetningsregler og maksimalpriser for cement.

25 janr. **Skrivelse**†) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til de under 11 november 1918 fastsatte maksimalpriser på manufakturvarer[1]) bestemmes, at der ved salg fra grossister og detaljister av herrehatter av hår og ull av norsk tilvirkning kan beregnes den samlede bruttofortjeneste, som ved nevnte skrivelse § 8 annet avsnitt, jfr. § 9, fastsatt for salg av utenlandske herrehatter.

Herrehattene blir å merke av tilvirkeren overensstemmende med de i nevnte skrivelse § 2 fastsatte regler og så-

---

*) Bekjentgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor de nye maksimalpriser er inntatt.

**) Bekjentgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

***) Bekjentgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor reglene m. v. er inntatt.

†) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 56 s. 1290.

ledes, at grossist- og detaljpris blir å beregne på grunnlag av tilvirkerens laveste nettopris ved salg til grossister, jfr. direktoratets skrivelse av 30 november 1918.[1] 25 janr.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet i skrivelse av 22 januar 1910 til grossererne Storm & Bull, Ltd., Kristiania, har fastsatt følgende priser for et parti ertemel formalt av argentinske grønne erter: 25 janr.

a) Ved salg til forhandlere kr. 1,35 pr. kg.
b) Ved salg til forbrukere kr. 1,60 pr. kg.

Varen leveres inklusive emballage.

Med hensyn til tillegg for transportutgifter gjelder de almindelige regler.[2])

Partiet må selges under iakttagelse av nugjeldende eller mulige senere rasjoneringsbestemmelser.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved hjelp av midler tilhørende en nu opløst sykekasse oprettet »Ulefos bruks arbeideres legat« til beste for syke og trengende arbeidere ved Ulefos bruk og gård og arbeideres enker samt på de under 20 november 1918 utferdigede statutter for dette legat. 27 janr.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 1 oktober 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte[3]) bestemmes, at for melk, som tilføres Meraker provianteringsdistrikt og Dalen i Eidsborg provianteringsdistrikt fra andre distrikter, kan der beregnes et frakttillegg til de fastsatte maksimalpriser av inntil 2 øre pr. liter. 28 janr.

Disse bestemmelser trer i kraft fra og med torsdag 30 januar 1919.

Skrivelse **) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 1 oktober 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bl. a. bestemmes, at Stavanger, Haugesund og fabrikkstedet Hommelvik overføres til 2nen prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte. 28 janr.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 1 oktober 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte[3]) be- 28 janr.

*) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.
**) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 66 s. 1381.
[2]) —»— —»— nr. 46 s. 1026.
[3]) —»— —»— nr. 46 s. 1037.

28 janr. stemmes, at Sundmøre Meieri, Ålesund, for melk, som forsendes i partier til andre steder, kan beregne et tillegg til de fastsatte maksimalpriser av 2 øre pr. liter, altså 45 øre + 2 øre = 47 øre pr. liter.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 30 januar 1919.

29 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av skibsreder Georg T. Monsen og hustru, Stavanger, ved gavebrev av 23 februar 1918 oprettede legat for sjømenn og deres efterlatte fra Stavanger og omegn samt på de under november 1918 utferdigede statutter for dette legat.

29 janr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av apoteker P. M. Wold og hustru, Bergen, ved testamenter av 25 oktober 1907 og 2 august 1909 — jfr. 2 kodiciller av 19 februar 1913 og 1 mai 1914 — oprettede legat for fattige syke i Bergen samt på den under 6 juni 1918 og 3 januar 1919 utferdigede fundas for dette legat.

29 janr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til formannen i Norges lærerlag, hvori departementet uttaler, at tidligere innbetalte tvungne pensjonsinnskudd, som tilbakebetales, blir gjenstand for inntektsbeskatning, forsåvidt der har været innrømmet fradrag ved inntektsligningen for tidligere år. De pågjeldende innskudd må i sin helhet medregnes ved inntektsansettelsen for det år, hvori tilbakebetalingen finner sted. Departementet bemerker, at skattelovene ikke for tilbakebetaling av pensjonsinnskudd inneholder nogen forskrift svarende til bestemmelsen i landsskattelovens § 42, byskattelovens § 36, begges 2net ledd, hvorefter formuesforøkelse ved livsforsikring ikke henregnes til inntekt.

29 janr. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori anføres, at i skrivelse av 29 januar 1919 har direktoratet meddelt Landbruksmaskinfirmaenes prisnoteringsutvalg, at Industriforsyningsdepartementet efter innstilling fra Statens prisråd for industrivarer har bestemt, at prisen for bindegarn ved salg til forbrukere ikke må overstige, hvad varen bevislig kalkulerer på importørens lager med tillegg av inntil 20 % av kalkulasjonsbeløpet.

30 janr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Hamar, i anledning av en forespørsel om skolestyrets myndighet til med bindende virkning for lærere og barn å treffe bestemmelser om bruken av de valgfrie for-

*) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.

mer i den nye rettskrivning, hvori departementet under 30 janr.
henvisning til skolelovens §§ 73 og 64 og til rundskriv av 6 januar 1919 uttaler:

Det sier sig selv, at skolestyret i kraft av sin almindelige myndighet til å fastsette skolens plan (§ 50) må kunne bestemme, at de valgfrie former såvel i landsmålet som i bokmålet skal legges til grunn for undervisningen i norsk ved vedkommende skole. Skolestyret må derved ta hensyn til, at formen for skrivemåten står i den best mulige samklang med elevenes talemål. Før sådan bestemmelse treffes, bør der finne samråd sted med lærerne om spørsmålet.

En sådan bestemmelse, optatt i skoleplanen, må antas å være forbindende for lærerne under de forutsetninger og i den utstrekning som her er nevnt.

Plakat*) inneholdende forandring i plakat av 5 juni 1908, 31 janr.
jfr. plakat av 25 mai 1917, angående norske skibes forpligtelse til å medta sjøfolk, som hjemsendes ved norsk konsuls foranstaltning.

I medhold av § 34 i lov om sjøfarten av 20 juli 1893 bestemmes herved, at § 2 i kongelig plakat av 5 juni 1908, jfr. plakat av 25 mai 1917, angående norske skibes forpliktelse til å medta sjøfolk, der hjemsendes ved norsk konsuls foranstaltning, skal inntil videre lyde således:

Når sjømenn, der efter foranstaltning av vedkommende konsul eller vicekonsul skal hjemsendes, medtas av norske skibe, blir derfor å erlegge følgende betaling for kost og passage, beregnet pr. døgn :

For underordnede sjømenn, derunder kokker:	For skibsførere, styrmenn, maskinister, stuerter og restauratører:
Med seilskibe kr. 1,30	kr. 1,80
» dampskibe » 5,00	» 7,00

Dampskibe, der underholder fast rute mellem bestemte havner og er i besiddelse av pasagercertifikat, skal derhos ha krav på halvdelen av den for reisen fastsatte passagertakst for 2nen plass for skibsførere, styrmenn, maskinister, stuerter og restauratører og 3dje plass for andre sjømenn (derunder kokker).

Vedkommende departement kan i særegne tilfeller tilstå en forhøielse i den ovenfor fastsatte godtgjørelse. Betalingen beregnes fra den dag, sjømannen av konsulen er sendt ombord i fartøiet, og inntil dettes ankomst til den havn, hvorhen sjømannen skal medtas.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

*) Bekjentgj. 1 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

31 janr. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

I. Den av Laksevåg herredsstyre i møte den 2nen januar 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder innen Laksevåg sogn, Hordaland fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre —, dog med et par forandringer.

II. Den ved kongelig resolusjon av 27 april 1909, jfr. kongelige resolusjoner av 5 februar 1915 og 8 desember 1916, stadfestede lukningsvedtekt for Laksevåg sogn opheves.

31 janr. **Kongelig resolusjon***), hvorved den av Kornstad herredsstyre i møte den 30 desember 1918 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Kornstad herred, Møre fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre —, dog med en enkelt forandring.

31 janr. **Kongelig resolusjon****), hvorved den konsesjonsgrense, som er nevnt i § 1 i midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918, nedsettes for Hurdal herred, Akershus fylke, til 2 — to — ha. Denne bestemmelse trer i kraft straks.

31 janr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der i henhold til §§ 84 og 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 meddeles approbasjon på Strømmen bygningsrepresentantskaps beslutning av 8 juli 1918 angående tilleggsbestemmelser til bygningsloven samt betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider for nevnte bygningskommune.

31 janr. **Kongelig resolusjon†**), hvorved bestemmes:

I. I medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917 fastsettes maksimalfrakter for transport til Norge med norsk damp- og motorfartøier fra Canada og U. S. Nord Amerika av bly, eddikkesyre, svovl, zinkhvitt, tørrede farver og kromsalte, herunder kromalun, fra Chile og Peru av mineraloljer og produkter derav og fra England av svovlsyre.

II. Maksimalfraktene fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast.

---

*) Bekjentgj. 1 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

**) Bekjentgj. 1 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

***) Bekjentgj. 1 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor tilleggsbestemmelsene m. v. er inntatt.

†) Bekjentgj. 1 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7, hvor de i post II omhandlede maksimalfrakter er inntatt.

III. Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfeller å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter. 31 janr.

IV. Nærværende resolusjon trer i kraft den 10 februar 1919. kl. 1 em. Fra samme tid opheves de ved kongelig resolusjon av 31 oktober 1918 fastsatte maksimalfrakter for bly fra Canada og U. S. Nord-Amerika samt for mineraloljer fra Chile.

De nye frakter gjelder:

1. For stykkgods alle fraktslutninger datert efter kl. 1 eftermiddag den 10 februar 1919 (Kristiania-tid).
2. For annet gods alle skibninger, hvis konossementer er datert efter kl. 1 eftermiddag den 10 februar 1919 (Kristiania-tid).

I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal regnes til »stykkgods« og til »annet gods«.

Kongelig resolusjon*), hvorved kongelig resolusjon av 25 oktober 1917 om forbud mot anvendelse av flytende brensel til drivkraft for automobiler, motorsykler og motorbåter opheves fra idag av. 31 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved det ulønnede generalkonsulat i Kjøbenhavn besluttes nedlagt, og generalkonsulatets forretninger overført til legasjonen, som omdannes til et kombinert legasjons- og generalkonsulatsembede, hvis konsulatdistrikt i snevrere forstand omfatter Kjøbenhavn med Fredriksberg kommune, men som skal være generalkonsulatet for hele Danmark. 31 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved der opnevnes en kongelig kommisjon på 25 medlemmer til å avgi uttalelse angående forskjellige spørsmål vedrørende Norges fremtidige traktatpolitikk på utenrikshandelens og sjøfartens område. 31 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved antallet av faste sjørettsmedlemmer og varamenn for Aalesund faste sjørett forhøies til henholdsvis 8 og 4. 31 janr.

Kongelig resolusjon, hvorved fastsettes følgende uniformsreglement for politibetjentene i Kristiansund: 31 janr.

1. Lue i kepifaçon 11—12 cm. høi av mørkeblått klede med blank lærskygge og lærstormsnor. Rundt luen et 13 mm. bredt gullbånd. Over dette et frontskilt bestående av Kristiansunds byvåben omgitt av en åpen ekekrans og med inskripsjon: »Kristiansunds politi« nedenunder,

*) Bekjentgj. 1 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 7.

31 janr. alt i gult metall. Opad enner skiltet i en kule (pompon) likeledes av gult metall, rakende op over luens overkant. Til vinterbruk lue av krøllet skinn, uten noget merke.

2. Jakke: Enkeltknappet (»blindknappet«) av mørkeblått klede med opstående krave med et 7 mm. bredt gullbånd rundt øverste kant og nedover fortil samt byvåbnet i gult metall foran på begge sider av kraven Fastsydde skulderklaffer kantet med 7 mm. brede gullbånd og som distinksjon romertallene I og II for henholdsvis betjenter og overbetjent. En brystlomme på hver side av julfene og 2 sidelommer.
3. Benklær av samme stoff som jakken uten paspoiler. Om sommeren kan benyttes benklær av hvitt lerret.
4. Ytterfrakk — dobbeltknappet — av samme stoff som jakken med to rader gule løveknapper, nedfallende krave og fastsydde skulderklaffer samt ryggstropp. På skulderklaffene er anbragt innerst ved halsen en løveknapp samt de samme distinksjoner som på jakkens skulderklaffer. På ryggstroppen to over hverandre sittende løveknapper.

Det er tillatt å benytte vår- eller høstfrakk av lettere stoff, men med farve og utstyr forøvrig som vinterfrakken.

5. Regntøi: Luebetrekk og regnkappe eller regnslag av sort gummi, oljetøi eller annet tøi.

31 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av post 10 de ved kongelig resolusjon av 23 november 1917 fastsatte konsesjonsbetingelser og i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på en av vedkommende utvalg foreslått plan for et sikkerhetsfond ved aktieselskapet Christiania Portland Cementfabrikk i Røyken herred, Buskerud fylke, således at planens post 2 kommer til å lyde:

»Fondets størrelse bestemmes inntil videre til 70 000 kroner«.

31 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på en av vedkommende utvalg foreslått plan for et sikkerhetsfond ved a/s Bamble Nikkelkompanis gruber i Bamble herred, Telemark fylke —, dog med et par forandringer.

31 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Thamshavnbanens takster for befordring av reisende og gods midlertidig forhøies overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 31 januar 1919.

31 janr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i medhold av lov om jernveier av 12 august 1848 § 1 d bestemmes, at jernbane-

anleggene Sunnan—Grong, Grong—Namsos og Gref- 31 janr.
sen—Bestum fra 1 juli 1918 å regne og inntil anderledes av Kongen bestemmes skal være fritatt for skatter og avgifter av den grunn, som er eller blir erhvervet til samme og av tilhørende bygninger.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 19 i 31 janr.
lov om brandvesenet av 15 august 1908 meddeles godkjennelse som gjeldende inntil videre av Aalesund bystyres beslutning i møte den 30 desember 1918 angående nye feiertakster for byen.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til §§ 84 og 89 31 janr.
i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 meddeles approbasjon på Strømmen bygningsrepresentantskaps beslutning av 8 juli 1918 angående tilleggsbestemmelser til bygningsloven samt betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider for nevnte bygningskommune.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at tollinstruk- 31 janr.
sjonen (av 3 august 1859 med senere endringer) dens §§ 27 f, 70 og 72 herefter skal lyde således:

§ 27 f. På den månedlige ekstrakt over inntekter og utgifter, som tollkassereren ifølge § 70 har å avlegge, avgir den forrettende tollinspektør bevidnelse om utfaldet av de ovennevnte undersøkelser, således at det anføres, hvor stor kassebeholdning der ved eftersynet er forefunnet, hvor stor hovedsum og hvor stor beholdning såvel inntekts- som utgiftssiden i hver av de ovennevnte bøker har utvist, samt tiden, når restanseboken eller kasseboken har vært forevist i opgjort stand; likeledes meddeler den forrettende tollinspektør såvel på månedsekstraktene som generalekstrakten attest om, hvorvidt de i samme anførte inntekter stemmer overens med tollbøkene, og på månedsekstraktene attest om, hvorvidt der foreligger behørige utgiftsbilag for de beløp, som i ekstraktene er opført som utgift i månedens løp. Er den forrettende tollkasserer og den forrettende tollinspektør samme person, meddeles sistnevnte attester av en annen tjenestemann ved tollstedet, som dertil av distriktstollinspektøren opnevnes.

§ 70. Innen den 10de dag i hver måned har tollkassereren til Tolldepartementet å innsende en summarisk ekstrakt over samtlige tollkassens inntekter og utgifter i den forløpne måned, innrettet efter vedføiede skjema nr. 10. I denne ekstrakt tas til inntekt alle tollintrader, der vedkommer den forløpne måned uten hensyn til, om de innen månedens utløp er innbetalt i tollkassen; hvad der på denne tid ikke måtte være innkommet, blir på utgiftssiden å opføre som restanse under beholdningen. Av utgifter, remisser derunder innbefattet, op-

31 janr. tas derimot kun sådanne, som innen månedens utgang virkelig er avholdt. På den 8de dag i hver måned, eller om dette er en helligdag, da på den nærmest foregående søgnedag, har tollkassereren til Tolldepartementet å avgi innberetning om, hvorvidt de ved foregående måneds utgang henstående restanser er avgjort, samt hvis dette ikke er skjedd, om hvad der til deres beriktigelse er foretatt.

Kasseekstraktene blir å avfatte således, at der på inntektssiden under hver enkelt post overføres vedkommende beløp fra de foregående måneder av samme budgettår samt forøvrig å innrette overensstemmende med de forskrifter, som Tolldepartementet til enhver tid måtte anordne.

§ 72. Tollkassererne har til Tolldepartementet å innsende:

a. innen utgangen av hvert års februar måned en ekstrakt over de statskassen vedkommende inntekter og utgifter, hvis opkrevning er dem betrodd, omfattende budgettårets første halvdel. Der opføres samtlige i halvåret falne intrader uten hensyn til, om de innen halvårets utgang er innbetalt i tollkassen; hvad der på denne tid ikke måtte være innkommet, blir på utgiftsiden å opføre som restanse under beholdningen. På utgiftsiden opføres derimot foruten samtlige i halvåret stedfunne remisser alene de budgettåret vedkommende utgifter, som innen halvårets utgang virkelig er utbetalt.

b. innen utgangen av hvert års august måned en generalekstrakt over tollkassens det hele foregående budgettår vedkommende inntekter og utgifter. Her opføres samtlige budgettåret vedkommende utgifter uten hensyn til, om de først efter dettes utgang måtte være utbetalt. Såvel på inntekts- som utgiftssiden blir under hver konto uten nærmere specifikasjon å overføre hovedsummene fra halvårsekstrakten under henvisning til denne; enn videre blir også særskilt å utføre hovedsummene for budgettårets siste halvdel.

Begge ekstrakter blir å ledsage av behørige kvitteringer og legitimasjoner for de i samme opførte utgifter med undtagelse av gager til tollvesenets embedsmenn og betjenter, hvilke legitimeres ved de i § 80 litra b omhandlede gageberegninger. Ekstraktene blir forøvrig å avfatte i overensstemmelse med kasseekstraktene og under iakttagelse av de nærmere forskrifter, som Tolldepartementet måtte bestemme. Såvel halvårs- som helårsekstraktene bør innføres i anhanget til tollbøkene (kfr. instruksjonens § 63, 4 h).

1 febr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Elise Schüren ved testamente av 2 juli 1903

med kodiciller av 29 mai 1906 og 13 september 1909 opret- 1 febr.
tede »Enkefru Elise Schürens legat for Lademoens barneasyl« samt på de under 3 januar 1919 utferdigede statutter for dette legat.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 1 febr.
det av Johan Thoresen og hustru Oline Knudsdatter ved testamente av 21 desember 1906 oprettede »Johan Thoresen og hustrus legat til fordel for mindre jordbrukere i N. Skogbygd« samt på de under 28 januar 1916 utferdigede statutter for dette legat.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved 1 febr.
i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de ved skrivelser av 11 oktober[1]) og 18 november[2]) 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for torvstrø og torvmuld opheves.
Denne bestemmelse trer i kraft fra og med 8 februar 1919.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved 1 febr.
i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for krystallsoda (vaskesoda).

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved 1 febr.
i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kaustik soda.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved 1 febr.
i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kalcinert soda.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved 1 febr.
i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for grønsåpe (almindelig grønnsåpe, linoljesåpe og naturkornsåpe).

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved 1 febr.
i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for importert skotøi.

---

*) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9.
**) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 48 s. 1190.
[2]) —»— —»— nr. 58 s. 1316.

1 febr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for importerte kalosjer.

1 febr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v.

1 febr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for ferskt og saltet hvalkjøtt.

1 febr. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 21 desember 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for kaffe fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for nogen sorter kaffe.

3 febr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Kristiania politikammer i anledning av, at der underhånden er rettet forespørsel til departementet om, hvorvidt det i sportellovens § 103 fastsatte gebyr, kr. 2,00, kan beregnes for hvert enkelt pass, som utstedes, også når der samtidig utstedes særskilt pass til flere personer av samme husstand.

Departementet meddeler, at det har forelagt spørsmålet for Finansdepartementet, som har uttalt, at der skal betales særskilt gebyr for hvert enkelt pass, når særskilt pass for hver enkelt person av samme husstand uttrykkelig begjæres. Derimot kan der ikke beregnes mere enn ett gebyr, selv om samtidig særskilt pass utstedes til flere personer av samme husstand, når dette foranlediges av gjeldende passforskrifter i Norge eller i utlandet.

4 febr. **Kongelig resolusjon** ***), hvorved i medhold av §§ 1 og 2 i lov av 25 mai 1917 om tvungen avståelse av bruksrett til husrum bestemmes, at Skien kommune efter beslutning av magistrat og formannskap skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av foreningshus- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter innen byens grenser på de i nevnte lov fastsatte betingelser.

---

*) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor de nye maksimalpriser er inntatt.

***) Bekjentgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.

Kongelig resolusjon*), hvorved høieste resolusjon av 27 oktober 1902, inneholdende fiskeriregler for elver og vann i Sagfjordelvens vassdrag i Hamarøy herred, Nordland fylke, forandres, forsåvidt angår maskevidden i bundne redskaper, således, at det i Lille og Store Rækevann, Kråkmovann, Sandnesvann, Strindvann, Rotvann og Markvann samt i de mellem og nedenfor disse vann liggende elvestrekninger skal være tillatt å benytte bundne redskaper med en maskevidde av ikke under 25 mm. mellem knutene i våt tilstand. 4 febr.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfestelse på de av Molde bystyre i møte den 30 desember 1918 besluttede forandringer i henholdsvis § 8, 4 passus, og § 11 i vedtekter om taksering til eiendomsskatt m. v. i kjøpstaden — approbert ved kongelig resolusjon av 26 april 1912. 4 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 4 febr.

I. Nedennevnte lagsogns navn forandres således:

Smålenene lagsogn til Østfold lagsogn,
Hedemarken og Kristians lagsogn til Hedmark og Opland lagsogn,
Bratsberg lagsogn til Telemark lagsogn,
Nedenes lagsogn til Aust-Agder lagsogn,
Lister og Mandals lagsogn til Vest-Agder lagsogn,
Stavanger lagsogn til Rogaland lagsogn,
Bergenhus lagsogn til Hordaland og Sogn og Fjordane lagsogn,
Romsdals lagsogn til Møre lagsogn,
Tromsø lagsogn til Troms lagsogn,
Finmarkens lagsogn til Finmark lagsogn.

II. Nedennevnte civile embeders navn forandres således:

Nordre Hedemarken sorenskriverembede til Nord-Hedmark sorenskriverembede,
Søndre Hedemarken sorenskriverembede til Sør-Hedmark sorenskriverembede,
Nedre Telemarken sorenskriverembede til Nedre Telemark sorenskriverembede,
Øvre Telemarken østfjellske sorenskriverembede til Øvre Telemark østfjellske sorenskriverembede.

*) Bekjentgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8.
**) Bekjentgj. 5 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 8, hvor de omhandlede forandringer er anført.

4 febr. Øvre Telemarken vestfjellske sorenskriverembede til Øvre Telemark vestfjellske sorenskriverembede.
Telemarken politimesterembede til Telemark politimesterembede,
Lister og Mandal politimesterembede til Vest-Agder politimesterembede,
Søndre Bergenhus politimesterembede til Hordaland politimesterembede,
Fjordene politimesterembede til Fjordane politimesterembede,
Uttrøndelagen politimesterembede til Uttrøndelag politimesterembede,
Inntrøndelagen politimesterembede til Inntrøndelag politimesterembede,
Vestfinmarken politimesterembede til Vestfinmark politimesterembede.

5 febr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Finansdepartementet i anledning av en forespørsel fra sorenskriveren i Salten angående spørsmål om de legitimasjoner, som i tilfelle blir å kreve som betingelse for sportel- og stempelfrihet, når eiendomme, hvorpå der hviler lån til Arbeiderbruk- og Boligbanken eller Småbruk- og Boligbanken, overdras til en ny eier.

Socialdepartementet henviser til Finansdepartementets skrivelse til en sorenskriver av 12 november 1903 (i Lovtidende) angående de bevidnelser, som tinglysningsbetjenten bør kreve ved første gangs erhvervelse. Nærværende departement antar for sitt vedkommende, at de samme regler må gjelde også ved senere overdragelse; jfr. ot. prp. nr. 10 for 1914 til lov om småbruk- og boliglån m. v. side 111, 1ste spalte. Der bør altså kreves bevidnelse for, at der foreligger kommunegaranti for lånet, også forsåvidt angår den nye eier.

5 febr. **Skrivelse** *) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet i skrivelser av 29 januar 1919 og 7 februar 1919 til Konfeksjonsfabrikantenes forening har meddelt, at Industriforsyningsdepartementet efter innstilling fra Statens prisråd for industrivarer har truffet bestemmelser angående prisansettelsen for konfeksjonsfabrikker.

6 febr. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inn-

*) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 13 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 9, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

til videre omsetningsregler og maksimalpriser for tørrede frukter. 6 febr.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for fuglevilt og hare. 7 febr.

Skrivelse**) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles direktoratets skrivelse av 31 januar 1919 sålydende: 7 febr.

Direktoratet antar, det ikke er uberettiget å beregne samme tillegg for renskjæring av ren eke- eller bjørkebarket sålelær som for renskjæring av almindelige sålelær. Prisene for kruponger og midtstykker av ren eke- eller bjørkebarket sålelær blir da kr. 13,70 og kr. 14,50 pr. kg. henholdsvis ved salg fra grossist og detaljist. Prisen for utskårne såler av ren eke- eller bjørkebarket sålelær blir kr. 1,72 pr. kg.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for potetmel. 7 febr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Sør-Trøndelag: 8 febr.

Gårdeiernes utgifter ved innførelse av nytt renholdssystem må betraktes som »driftsutgifter«, der kan medføre pålegg i husleien, såfremt denne på forhånd er rimelig. Jfr. lov om boligforholdene av 12 juli 1918 § 7, 5te ledd.

Nevnden må formentlig kunne fatte en almindelig beslutning om, at den — under forutsetning som nevnt — ved spørsmål om leieforhøielse som regel vil legge til grunn en i beslutningen nærmere bestemt prosent for forrentningen av gårdeiernes utlegg, samt gå ut fra, at omkostningene skal amortiseres i et nærmere bestemt antall år.

En sådan beslutning vil imidlertid ikke gi gårdeierne noget retts krav på forhøielse, men er alene å opfatte som et tilkjennegivende om den fremgangsmåte, nevnden inntil videre har vedtatt som regel å ville følge i slike tilfeller.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser og omsetningsregler for amerikansk makaroni. 8 febr.

---

*) Bekjentgj. 18 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 18 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.

8 febr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for dansk vinter-hvitkål.

8 febr. **Skrivelse** *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for rørvev.

8 febr. **Skrivelse** **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 4 november 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for skruer, nagler, skinnespiker m. v. bestemmes, at ved salg fra fabrikk til grossist blir av de i nevnte skrivelse anførte priser å innrømme 25 % rabatt.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 14 februar 1919.

Fra samme tidspunkt forandres ovennevnte skrivelse av 4 november 1918 i overensstemmelse hermed.

8 febr. **Skrivelse** **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til de under 11 november 1918 fastsatte maksimalpriser for manufakturvarer[1]) bestemmes, at der ved salg fra grossister og detaljister av norsk stivetøi kan beregnes den samme bruttofortjeneste som ved nevnte skrivelses § 8 2net avsnitt, jfr. § 9, fastsatt for salg av utenlandsk stivetøi.

Stivetøiet blir å merke av tilvirkeren overensstemmende med de i nevnte skrivelse § 2 fastsatte regler og således, at grossist- og detaljistpris blir å beregne på grunnlag av tilvirkerens laveste nettopris ved salg til grossister, jfr. direktoratets skrivelse av 30 november 1918.[2])

Ovenstående bestemmelse trer i kraft fra og med fredag den 14 februar 1919.

8 febr. **Skrivelse** **) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 14 desember 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for kalk[3]) bestemmes, at hvis forhandler av kalk efter avtale med kjøperen foretar transport av varen utover det for forhandlere fastsatte leveringssted, kan han efter nærmere avtale med kjøperen kreve godt-

---

*) Bekjentgj. 18 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
**) Bekjentgj. 18 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 56 s. 1290.
[2]) » —»— —»— nr. 66 s. 1381.
[3]) » —»— —»— nr. 66 s. 1385.

gjort de omkostninger, som bevislig er forbundet med denne transport. 8 febr.

I de tilfeller forhandleren leverer varen fra lager, kan han gjøre tillegg for de bevislige utgifter, han har hatt ved varens transport fra verkets leveringssted til sitt lager.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 14 februar 1919.

Fra samme tidspunkt forandres i overensstemmelse hermed de i ovennevnte skrivelse av 14 desember 1918[1]) fastsatte regler for tillegg for transportutgifter.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de ved skrivelser av 19 november og 5 desember 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for henholdsvis fornepe (turnips)- og kålrotfrø av norsk avl[2]) og utenlandsk frø av fornepe (turnips) og kålrot[3]) opheves. 8 febr.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 14 februar 1919.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at ved skrivelser av 28 desember 1918 og 27 januar 1919 vekslet mellem den norske utenriksminister og den britiske chargé d'affaires i Kristiania er der truffet avtale om, at utleveringstraktat med Storbritannien og Irland av 26 juni 1873 skal forstås således, at den også finner anvendelse overfor de Forenede Malaiske Stater, Perak, Selangar, Negri Sembilan og Pahand, som står under britisk beskyttelse. 10 febr.

Deklaration**) mellem Norge, Danmark og Sverige angående en felles overenskomst om gjensidighet i arbeiderulykkesforsikringen. 12 febr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved bidrag av tidligere elever oprettede »Drammens Latinskoles Hundredaarslegat« til beste for skolens lærere samt på de under 17 desember 1917 og 6 februar 1918 utferdigede statutter for dette legat. 13 febr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Signe og Trygve Gundersen ved gavebrev av 12 februar 1918 oprettede »Leif Gundersens legat« til trengende innen Vrådal sogn samt på de under 7 juni og 8 november 1918 utferdigede statutter for dette legat. 13 febr.

---

*) Bekjentgj. 18 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 11.
**) Deklarationen er inntat i »Overenskomster« for 1919 nr. 1 (s. 2).
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 660, 1385.
[2]) » —»— —»— nr. 58 s. 1319.
[3]) » —»— —»— nr. 63 s. 1353.

13 febr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av kontorchef Rasmus Hansen og hustru Karen f. Hiorth, oprettede legat til beste for trengende norske sjøfolk, fortrinsvis unge sjøfolk, der lider av tuberkulose samt på de under november 1918 utferdigede statutter for dette legat.

13 febr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av en gave, skjenket Våle fattigvesen i 1853 av Christofer Jørgensen Hundsal — oprettede »Christofer Jørgensen Hundsals legat« til trengende i Våle samt på de under juni 1918 utferdigede statutter for dette legat.

13 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra en lærerinne ved en bys folkeskole til videre kunngjørelse meddeler, at det forstår byskolelovens § 24 således, at også tjeneste som timelærerinne ved en byfolkeskole kan kreves medregnet som brøkdeler av tjenesteår til opnåelse av de for byskolelærere bestemte alderstillegg.

13 febr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Østfold i anledning av en forespørsel fra en herredskasserer, om der er noget til hinder for, at han som herredskasserer kan benytte et håndstempel, hvori er inntatt det norske riksvåben, til stempling av skrivepapir og konvolutter samt attestasjoner.

Departementet uttaler, at herredskassereren som kommunal tjenestemann ikke antas berettiget til å bruke et håndstempel med det norske riksvåben.

13 febr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved det under 30 oktober 1918 utferdigede forbud mot å bruke til dyrefôde gulerøtter, kålrot og andre grønnsaker, som er skikket til menneskefôde, opheves fra og med 14 februar 1919.

13 febr. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved der i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. å. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, jfr. kongelig resolusjon av 10 januar 1919, til de for tidsrummet 27 januar til 20 april 1919 fastsatte kafferasjoner tilstås et tillegg av 500 gram brent eller 600 gram ubrent kaffe for hver person, som er berettiget til å få tildelt rasjon av kaffe m. v.

*) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

**) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for norsk smør. 13 febr.

Skrivelse**) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet i skrivelse av 8 februar 1919 til grosserere Sev. Sverdvik & Co., Kristiania, har fastsatt nærmere priser for et parti solignum trekonserveringsstoff ved salg til forbruker. 13 febr.

Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 18 januar 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for smøreoljer[1]) meddeles, at direktoratet på foranledning av innkomne andragender finner å kunne innvilge i, at der ved salg av smøreoljer på under 250 gram kan gjøres et rimelig tillegg til de fastsatte maksimalpriser. 13 febr.

Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 29 januar 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for norsk cement[2]) meddeles, at Industriforsyningsdepartementet har bestemt, at importert cement ikke må omsettes til høiere priser enn de, som er fastsatt for norsk cement. 13 febr.

Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 1 oktober 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for melk[3]) bestemmes, at Voss overføres til 2nen prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte. 13 febr.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 14 februar 1919.

Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet i skrivelse av 13 februar 1919 til Storm & Bull, Ltd., Kristiania, har fastsatt følgende priser for et parti havregryn »Genius Oat«: 13 febr.

a) Ved salg engros kr. 1,35 pr. pakke å 2 lbs.
b) Ved salg i detalj kr. 1,55 pr. pakke å 2 lbs.

Det er en forutsetning, at Storm & Bull, Ltd., A/S, skal selge direkte til detaljistene.

*) Bekjentgj. 25 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
**) Bekjentgj. 25 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor de omhandlede priser m. v. er anført.
***) Bekjentgj. 25 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1919 nr. 6 s. 55.
[2]) » —»— —»— nr. 8 s. 91.
[3]) » —»— —»— 1918 nr. 46 s. 1037.

13 febr. Til de fastsatte priser kan der ikke gjøres tillegg for transportomkostninger.

13 febr. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori anføres, at Statens provianteringsdirektorat i skrivelse av 23 januar 1919 til landets fylkesprovianteringer har meddelt, at provianteringsrådene fra og med 23 januar 1919 vil kunne påregne lettelse i sine transportutgifter for Salgsavdelingens varer (mel, sukker m. v.[1]) idet disse herefter alltid skal sendes cif kjøperens nærmeste direkte anløpssted eller jernbanestasjon fra nærmeste statslager innen fylket.

14 febr. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av lov av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfestes den av Kyrkjebø herredsstyre i møte den 21 desember 1918 vedtatte vedtekt for Kyrkjebø folkeregister.

14 febr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved i medhold av § 8, jfr. §§ 1 og 2, i lov av 25 mai 1917 om tvungen avståelse av bruksrett til husrum bestemmes, at Brønnøy kommune efter beslutning av herredsstyret skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter på strandstedet Brønnøysund innenfor byggekommunens grenser på de i nevnte lov fastsatte betingelser.

14 febr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved med hjemmel av § 3 i lov av 2 august 1918 (nr. 2) om forandring i lov av 17 mai 1904 om salg og skjenkning av brennevin m. v. bestemmes:

Departementet for Sociale Saker bemyndiges inntil videre til å gi nærmere forskrifter om innførsel, salg og forsendelse innen riket av brennevin og spiritus til teknisk, medisinsk og videnskapelig bruk.

14 febr. **Kongelig resolusjon**†), hvorved den av Stangvik herredsstyre i møte den 14 desember 1918 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Stangvik herred, Møre fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre —, dog med nogen forandringer.

---

*) Bekjentgj. 25 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 14.
**) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor vedtekten er inntatt.
***) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
†) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.
[1]) Se skrivelse 10 januar 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for mel, gryn, erter og sukker — Norsk Lovtidende nr. 5 for 1919 side 35.

Kongelig resolusjon*), hvorved der meddeles stad- 14 febr.
festelse på den av Fjellberg herredsstyre i møte 19 juli 1918 fattede beslutning, hvorefter den ved kongelig resolusjon av 22 januar 1918 approberte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Eid sogn av Fjellberg herred i Hordaland fylke utvides til også å omfatte Fjellberg sogn av samme herred.

Denne resolusjon trer i kraft 1 mars 1919.

Kongelig resolusjon**), hvorved den av Selje herreds- 14 febr.
styre i møte den 13 desember 1918 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Selje herred, Sogn og Fjordane fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre —, dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes: 14 febr.

I. Den av Vikna herredsstyre i møte den 16 desember 1918 besluttede vedtekt for bevertningsnæringen i Vikna herred, Nord-Trøndelag fylke, stadfestes i henhold til § 5 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. som gjeldende inntil videre.

II. §§ 13 og 15 i de ved kongelig resolusjon av 23 desember 1912 stadfestede politivedtekter for Vikna herred opheves.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til lov av 18 14 febr.
juni 1915 om midlertidig forlengelse av den i lovene om patenter av 16 juni 1885 og 2 juli 1910 henholdsvis § 6 og § 14 omhandlede tilleggsfrist for betaling av årsavgift for patenter bestemmes:

Den i § 6, tredje ledd, i lov om patenter av 16 juni 1885 og i § 14, 2net ledd, i lov om patenter av 2 juli 1910 omhandlede tilleggsfrist av 3 måneder for betaling av årsavgift for patenter forlenges for de patenter, for hvilke årsavgiften forfaller i tiden fra og med 1 juli 1918 til og med 31 mars 1919, til 9 måneder, og for de patenter, for hvilke årsavgiften forfaller i tiden fra og med 1 april 1919 til og med 30 september 1919, til 31 desember 1919.

Kongelig resolusjon†), hvorved der i henhold til § 4 i 14 febr.
lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles

---

*) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
**) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor den stadfestede vedtekt er inntat.
***) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor den i post 1 omhandlede vedtekt er inntatt.
†) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor det approberte tillegg er inntatt.

14 febr. approbasjon på den av Trondhjems bystyre i møte 30 desember 1918 fattede beslutning om ett tillegg til de ved kongelig resolusjon av 3 september 1909, jfr. kongelig resolusjon av 13 september 1918, approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen —, dog med en enkelt forandring.

14 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesygdommer av 21 juli 1916 § 1 bestemmes, at »Margboreren« (Hylesinus (Myelophilus) piniperda) inntil videre skal anses farlig for skogtrær.

14 febr. **Plakat***) om foranstaltninger til bekjempelse av »Margboreren«.

I kraft av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesygdommer av 21 juli 1916 bestemmes herved:

1. Innen Voss herred, Hordaland fylke, skal det inntil videre være forbudt å la furutømmer eller avfall efter furutømmer (kvist undtatt) ligge ubarket i tiden fra 1 mai— 1 september.

   Likeledes skal det i nevnte tidsrum inntil videre være forbudt å la furustubber fra siste vinters hugst stå ubarket.
2. Efter påbud fra fylkesskogmesteren, skogforvalteren eller statsentomologen skal vedkommende eiere eller brukere være forpliktet til å hugge og avbarke stående skog i den utstrekning, som de nevnte funksjonærer av hensyn til insektfaren finner nødvendig. Kfr. nevnte lovs § 5, § 6 og § 2 c.
3. Krav på godtgjørelse for utlegg eller arbeide eller erstatning for skade må fremsettes for Landbruksdepartementet, politiet eller nogen av de i lovens § 5 omhandlede funksjonærer innen 6 — seks — måneder, efterat utlegget, arbeidet eller skaden har funnet sted, jfr. lovens § 7.
4. Overtredelse av foranstående bestemmelser medfører straffansvar.
5. Denne plakat trer i kraft straks.

14 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved den konsesjonsgrense, som er nevnt i § 1 i midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918, nedsettes for Kråkstad herred, Akershus fylke, inntil videre til 10 ha.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

Kongelig resolusjon*), hvorved den konsesjonsgrense, som er nevnt i § 1 i midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918, nedsettes for Borge herred, Østfold fylke, til 2 — to — ha., og kongelig resolusjon av 1 februar 1918 om nedsettelse av grensen til 10 ha. opheves. 14 febr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved de konsesjonsgrenser, som er nevnt i § 2, § 3 første avsnitt og § 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov av 13 august 1915 nr. 3, nedsettes for Orkedal herred, Sør-Trøndelag fylke, til 20 — tyve — ha. 14 febr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til § 1 næstsiste ledd i lov av 14 desember 1917 om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom den konsesjonsfri grense for erhvervelse av vannfall i Orkedal herred, Sør-Trøndelag fylke, nedsettes til 500 naturhestekrefter. 14 febr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til § 6, jfr. § 7, i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 meddeles approbasjon på Melbo bygningsrepresentantskaps beslutning i møter den 4 mai og 26 oktober 1918 angående regulering tildels med tilbaketrukne byggelinjer av Melbo bygningskommune. 14 febr.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til § 38, 2net passus, i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at utkastning av fiskeavfall inntil videre skal være forbudt i uthavnen Ulsteinvik i Ulstein herred innenfor det område, som er underlagt det ved kongelig resolusjon av 22 februar 1918 anordnede havnestyre for uthavnen. 14 febr.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til havnelovens § 41 oprettes et havnestyre for uthavnene Særlandsvik og Manneshavn i Aakre herred, Rogaland. 14 febr.

Grensene for det område, som skal underlegges havnestyret, fastsettes således:

I syd en rett linje fra kanalen i Tveiteåen, i nordvestlig retning til vestre odde av Storholm, hvorfra en rett linje til fyrlykten på Marøen og videre en rett linje til Fiskevikodden på Marøens nordøstside og derfra fortsettes i en rett linje mot øst til Hopaløkbekken.

---

*) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.

14 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til § 29 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på Brevik bystyres beslutning av 27 juni 1918 om forhøielse av den ved kongelig resolusjon av 11 juli 1913 fastsatte tonnasjeavgift for Brevik til 10 øre pr. registertonn av fartøier i utenriksk fart og til 5 øre pr. registertonn av fartøier i innenriksk fart.

14 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til § 29 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på Stavanger bystyres beslutning av 16 juli 1917 om forhøielse av den for Stavanger fastsatte tonnasjeavgift til 10 øre pr. registertonn av fartøier i utenriks fart og til 5 øre pr. registertonn av fartøier på over 80 tonns drektighet i innenriksk fart.

14 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

1. Kongelig resolusjon av 25 oktober 1917 om forbud mot å selge vegetabilske og animalske oljer og fettstoffer av enhver art, derunder også alslags tran og fiskeoljer, til andre enn staten opheves fra og med 3 mars 1919 å regne.
2. Kongelig resolusjon av 11 januar 1918 om forbud mot å inngå kontrakter med andre enn staten om fremstilling og levering av sildolje, guano og kraftfôrstoffer av sild og fisk eller avfall derav opheves fra og med 3 mars 1919 å regne.

14 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved kongelig resolusjon av 5 desember 1917 opheves, forsåvidt angår statens enerett til å selge eller la forselge alle sorter transformatorolje.

Denne resolusjon trer i kraft 15 februar 1919.

14 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved kongelig resolusjon av 16 november 1917 om forbud mot salg av rågummi og råbalata til andre enn staten opheves fra idag av.

14 febr. **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

I. I medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917 fastsettes maksimalfrakter for transport til Norge med norske damp- og motorfartøier av korn, mel, gryn, kjøtt, flesk og tarmer, rapsfrø, smør, andre fettstoffer, sal-

*) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10.
**) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 12, hvor de i post II omhandlede maksimalfrakter er inntatt.

tede huder, oljemel og oljekaker, superfosfat og raafos- 14 febr.
fat, linfrø og linolje, quebracho, ull, kaffe, sukker, ris, kokusgarn, copra, tobakk, oljer og produkter derav, erter, bønner, shellakk, hamp, jute og sekkestrie, forstoffer og stykkgods fra Amerika, Australien, Java og Indien, og salt fra Middelhavslandene, Spanien og Portugal og av salt, sulfat, svovlsyre, kull, koks og cinders fra England.

II. Maksimalfraktene fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast.

III. Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfeller å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.

IV. Nærværende resolusjon trer i kraft, forsåvidt angår stykkgods, den 1 mars 1919 (Kristianiatid) og iøvrig den 17 februar 1919 (Kristianiatid). De ved kongelige resolusjoner av 31 oktober 1918, 6 desember 1918 og 31 januar 1919 fastsatte maksimalfrakter opheves fra samme tid, altså for stykkgods fra 1 mars 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid) og iøvrig fra 17 februar 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid).

De nye frakter gjelder:

For stykkgods: alle fraktslutninger datert efter kl. 1 em. den 1 mars 1919 (Kristianiatid).

For annet gods: alle skibninger, hvis konnossementer er datert efter kl. 1 em. den 17 februar 1919 (Kristianiatid).

I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal henregnes til »stykkgods« og til »annet gods«.

Samtlige maksimalfrakter

gjelder, hvor ikke anderledes er bestemt, til direkte lossehavn i Norge mellem Trondhjem og Kristiania. Som en havn anses for hele kornlaster Trondhjem og Buviken, Bergen og Vaksdal samt Kristiania, Kambo og Moss.

For losning 2 havner Trondhjem—Bergen eller Bergen —Kristiania beregnes et tillegg av kr. 0,50 pr. quarter for tungt korn og for andre varer kr. 2,50 pr. tonn av damperens lastekapasitet.

Ved lastning i 2 eller flere havner vil — hvor intet bestemt tillegg er fastsatt — omkostninger som følge av sådan lastning kunne beregnes ekstra utenom maksimalfraktene efter hertil innhentet tillatelse fra Provianteringsdepartementet.

14 febr. Samtlige frakter å forutbetales, hvor ikke anderledes er bestemt, samt skal erlegges pr. innlastet eller utlosset vekt i henhold til de kutymer, som var gjeldende før krigen.

Fraktene gjelder:

1. For stykkgods: alle fraktslutninger datert efter kl. 1 em. den 1 mars 1919 (Kristianiatid).
2. For annet gods: alle skibninger, hvis konnossementer er datert efter kl. 1 em. den 17 februar 1919 (Kristianiatid). I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal regnes til »stykkgods« og til »annet gods«.

14 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved det ved kongelig resolusjon av 25 oktober 1918 godkjente reglement for matematisk-naturvidenskabelig embedseksamen gis følgende tillegg:

»De censorer med varamenn, som tidligere er opnevnt ved den matematisk-naturvidenskapelige embedseksamen med funksjonstid inntil utgangen av året 1922, skal i overgangstiden tjenstgjøre såvel ved eksamen efter reglementet av 1913 som ved eksamen efter det nye reglement av 25 oktober 1918.

Censorer, som er opnevnt for faggruppen »mineralogi og geologi« efter den eldre ordning, skal også fungere som censorer i faggruppene »mineralogi og petrografi« og »historisk geologi og paleontologi« efter den nye ordning.«

14 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved 2net punktum i § 10 i den ved kongelig resolusjon av 12 april 1907 stadfestede plan for Lindøy skolehjem for forsømte gutter bestemmes herefter at skulle lyde således: »Andre stillinger, som er innlemmet i statens pensjonskasse, besettes av skolestyret med skoledirektørens godkjennelse. Annen tjener- og arbeidshjelp antas av bestyreren eller tilsynskomiteen med eller uten skolestyrets stadfestelse efter dettes nærmere bestemmelse.«

14 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. Den i henhold til lov nr. 5 av 21 juli 1894 ved Stortingets beslutninger av 27, 28 og 29 juli 1897, tilfølgetatt ved kongelig resolusjon av 6 november s. å., vedtatte omordning av det civile embedsverk blir fra 20 april 1919 å gjennemføre i Aust-Agder fylke — med de endringer, som følger av Stortingets beslutninger av 12 april 1918 angående Justisdepartementets hovedbudgett for terminen 1918—1919.

II. I anledning av denne omordning og i henhold til Stortingets beslutninger angående Justisdepartementets hovedbudgett for terminen 1918—1919 bestemmes:

1. Til Risør byfogedembede, som blir å bibeholde med gasje fra 1 april 1919 kr. 6000,00 aarlig, henlegges fra 20 april 1919 politimesterforretningene i Holt sorenskriveri undtagen ladestedet Tvedestrand. Oppebørselsforretningene i kjøpstaden Risør henlegges fra samme tidspunkt fra Risør byfogedembede til skattefogden i Aust-Agder. 14 febr.

2. Til Grimstad byfogedembede, som likeledes blir å bibeholde, henlegges fra 20 april 1919 politimesterforretningene i kjøpstaden Grimstad og i Sand sorenskriveri undtagen ladestedet Lillesand. Fra samme tidspunkt henlegges oppebørselsforretningene i Grimstad fra Grimstad byfogedembede til skattefogden i Aust-Agder.

3. Dommer- og skriverforretningene i straffesaker i Grimstad henlegges fra 20 april 1919 til sorenskriveren i Sand sorenskriveri.

4. Fra 1 april 1919 oprettes et politifullmektigembede ved Arendal politimesterembede med bopel for innehaveren i Arendal, med gasje av statskassen kr. 2500,00 og 1 alderstillegg a kr. 500,00 efter 3 års tjeneste.

5. Fra 20 april 1919 henlegges politimesterforretningene i Nedenes sorenskriveri til Arendal politimesterembede, hvis gasje av statskassen fra 1 april 1919 forhøies til kr. 5500,00.

6. Fra 20 april 1919 henlegges politimesterforretningene i Sætersdalen fogderi til Kristiansand politimesterembede.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 14 febr.

1. Fra den tid, Justisdepartementet fastsetter og inntil videre henlegges i Moss de magistratsforretninger, som omhandles i § 2 første punktum og §§ 3, 8, 9, 10 og 16 i lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917 til en av Justisdepartementet konstituert midlertidig borgermester, hvis gasje og kontorholdsgodtgjørelse utredes av Moss bykasse.
2. I medhold av byformannskapslovens § 40 stadfestes Moss bystyres vedtak av 8 oktober og 3 desember 1918 om å bevilge gasje til den i post 1 omhandlede midlertidige borgermesterstilling.

14 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 samt § 1 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 bestemmes, at lensmannen i Farsund inntil videre inntrer i vedkommende politimesters sted som medlem av og formann i bygningskommisjonen og som medlem av brandstyret for ladestedet Farsund.

14 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til § 19 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 meddeles godkjennelse som gjeldende inntil videre av Mosjøen bystyres beslutning i møte den 25 september 1918 angående oprettelse av en kommunal feierstilling sammesteds med fast årslønn av bykassen.

14 febr. **Rundskrivelse** *) fra Socialdepartementet til fylkesmennene:

Ved departementets rundskrivelse av 13 mars 1918 blev fastsatt regler angående utlevering av spiritus og brennevin m. v. til medisinsk bruk.

Departementet har funnet å kunne endre bestemmelsene således, at der inntil videre skal gjelde følgende regler angående utlevering fra apotek av brennevin til medisinsk bruk:

1. Utlevering av spiritus av alle styrkegrader av brennevin eller dermed tilberedt drikk (f. eks. konjak, whisky, likører, punsj o. l.) må ikke finne sted uten efter attest fra læge. Sådan attest må kun utstedes til patienter, som vedkommende læge har under sin behandling. Attesten skal lyde på vedkommende patients fulle navn og være utferdiget på en dertil autorisert blankett. Der kan bare ekspederes én gang efter samme attest. Attesten taper sin gyldighet 14 dager efter utstedelsen.
2. Til samme person må læge ikke utstede ny attest, før en uke er forløpet, efterat ekspedisjon har kunnet finne sted efter tidligere attest på en hel flaske eller før 3 dager er forløpet, efterat ekspedisjon har kunnet finne sted efter tidligere attest på ½ flaske. Læge må ikke utstede attest til nogen person, om hvem der er grunn til å tro, at han vil bruke alkoholen som nydelsesmiddel og ikke som medisin. For å undgå forfalskninger henstilles det til lægene ved siden av underskriften å forsyne attesten med navnestempel.

*) Bekjentgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

3. Attester, hvorefter de nevnte varer er utlevert, skal forsynes med ekspeditørens påtegning om, når han har utlevert varen. Attesten blir å opbevare på apoteket. 14 febr.
4. Av drikkebrennevin og spiritus av alle styrkegrader må kun utleveres høist en hel flaske eller 700 gram.
5. Disse bestemmelser kommer også til anvendelse på spiritusholdige blandinger, som er tilsatt stoffer, som ikke gjør dem uskikket som nydelsesmidler, såsom brennevin tilsatt med sukker, vann eller helt uopløselige stoffer.
6. Bestemmelsen i post 4 om den største mengde der kan utleveres på en gang av brennevin efter læges attest gjelder ikke, når varene rekvireres til sykehuser, klinikker eller til de læger, der har adgang til selv å utlevere lægemidler.

De ved skrivelse av 13 mars 1918 utferdigede bestemmelser opheves.

Overtredelse av foranstående bestemmelser straffes efter almindelig borgerlig straffelovs §§ 339 (punkt 2) eller 361, forsåvidt ikke annen strengere bestemmelse kommer til anvendelse.

Med foranstående bes samtlige apotekere, læger og politikamre inden hr. fylkesmannens embedsdistrikt gjort bekjent.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpris for bensin (tigerbensin). 14 febr.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for solarolje. 14 febr.

Skrivelse **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser og omsetningsregler for asbestgarn. 14 febr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Julie Therese Olsen ved testamente av 13 september 1915 oprettede legat til landsophold for ut- 15 febr.

*) Bekjentgj. 25 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 25 febr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 14, hvor maksimalprisene m. v. er inntatt.

15 febr. slitte husmødre av middelklassen fra Kristiania samt på de under 6/8 januar 1919 utferdigede statutter for dette legat.

15 febr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved det i medhold av lov av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. å. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, bl. a. pålegges inntil videre meierier, ysterier og enhver annen bedrift, som mottar melk til omsetning og foredling, å avgi opgaver over den mottatte melkemengde, med oplysning om hvorledes denne er anvendt og om mengden av de derav fremstillede produkter, i den utstrekning og efter de regler, som fastsettes av Statens Rationeringsdirektorat.

17 febr. **Skrivelse** **) fra Landbruksdepartementet til fylkesmannen i Vest-Agder, hvori meddeles, at den del av Odderøen, som ligger innenfor befestningens område, inntil videre utgår av det område i og ved Kristiansand, som ved departementets skrivelse til fylkesmannen av 21 februar 1917 (inntatt i Lovtidende nr. 11 for 1917) blev erklært smittet av potetkreft.

18 febr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av brukseier G. Martinsen ved gavebrev av 2 november 1918 oprettede »Brukseier G. Martinsen og hustrus legat« til understøttelse av verdige i Drammen hjemmehørende, trengende handelsmenn eller deres efterlatte samt på de under 28 november og 4 desember 1918 utferdigede statutter for dette legat.

18 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Tromsø, hvori departementet uttaler, at de i skolehusene innrettede lærerværelser (avtredelsesværelser) må stå til disposisjon for lærerne under skoletiden uten vederlag på samme måte som hittil, idet den ved loven av 5 juli 1918 innførte husleiegodtgjørelse ikke kan antas å ha gjort nogen forandring i disse forhold. Det kan efter departementets mening ikks anses lovlig å avkreve lærerne nogen leieavgift for bruken av disse værelser under skoletiden. Anderledes stiller saken sig, hvis lærerne ønsker å benytte disse værelser også utenfor skoletiden. Da må de derom bli enige med skolestyret.

---

*) Bekjentgj. 17 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 10, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 24 febr. i Lovtid 1ste avd. nr. 13.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra et landsskolestyre meddeler, at det i skrivelser av 9 desember 1902 og 16 april 1898 har uttalt, at konstituerte lærere ikke har krav på å oppebære mulige inntekter av den til posten hørende lærerjord eller den derfor bestemte avsavnsgodtgjørelse, medmindre skolestyret dertil kontraktmessig måtte ha bundet sig. Departementet antar, at den samme regel også må gjelde husleiegodtgjørelsen efter landsskolelovens § 24, 2 ledd (lov 5 juli 1918). 18 febr.

Departementet gjør forøvrig opmerksom på, at der ikke er adgang til å la fullstendige lærerposter betjene av konstituerte utenfor sådanne tilfeller, hvor dette måtte være en nødvendighet.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Vest-Agder, hvori departementet uttaler, at landsskattelovens § 84, byskattelovens § 77, begges siste ledd (jfr. tilleggslover av 3 mai 1918) er således å forstå, at der ikke er adgang til, hvor forhøielse efter loven skal skje, å sette inntektsligningen for det pågjeldende skatteår lavere enn fjorårets ligningsansettelse med tillegg av 10 %. Kommer nevnden derimot efter sitt skjønn til det resultat, at ligningen bør settes høiere enn fjorårets ansettelse med tillegg av 10 %, blir den på grunnlag av skjønnet foretatte ansettelse uforandret å legge til grunn ved ligningen uten nogen ytterligere forhøielse. 18 febr.

Den prosentvise forhøielse vil alltid bli å beregne av ligningsansettelsene for foregående skatteår; når ligningen er bygget på gjennemsnitsberegning (landskattelovens §§ 46, 49, 50 og 51, byskattelovens §§ 40, 41 og 43), er det således ikke ansettelsene for vedkommende enkelte inntektsår, men de på gjennemsnittet grunnede ansettelser, som blir å ta i betraktning.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. å. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, bl. a. bestemmes, at der for rasjoneringsperioden 27 januar til 20 april 1919 kan utenom den i Provianteringsdepartementets skrivelse av 7 januar 1919 fastsatte terasjon utdeles et tilleggskvantum av inntil 50 gram te for hver person. 18 febr.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for te. 19 febr.

*) Bekjentg. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 6 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

21 febr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved i henhold til lov nr 4. av 14 mai 1917 kongelig resolusjon av 21 juli 1917 § 6 forandres således, at den godtgjørelse, som tilkommer beskikket eller opnevnt medlem av sjørett, når han deltar i besiktelses-, skjønns- eller taksasjonsforretning, bestemmes til kr. 20,00 for hver dag hans tjeneste benyttes.

21 febr. **Kongelig resolusjon** **), hvorved der i henhold til lov av 26 mai 1866 inneholdende adskillige bestemmelser om politivesenet i Kristiania meddeles stadfestelse på en av Kristiania bystyre den 25 januar 1917 og 31 oktober 1918 vedtatt beslutning om ophevelse av §§ 2, 3, 4, 17, 18 og 19 og forandring i §§ 7, 13, 14, 21, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 og 39 og overskriften til kapitel 4 i de ved kongelig resolusjon av 10 januar 1874 med senere tillegg og endringer stadfestede politivedtekter for byen.

21 febr. **Kongelig resolusjon** ***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på den av Tinn herred, Telemark fylke, den 10 oktober 1918 vedtatte beslutning om politivedtekter for Tinn herred med undtagelse av Rjukan, som vil tre istedenfor den ved kongelig resolusjon av 7 juli 1911 stadfestede vedtekt om adgang til å gi offentlige forestillinger m. v.

21 febr. **Kongelig resolusjon** †) hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder meddeles stadfestelse på nedenstående av Trondhjems bystyre den 23 mai 1918 vedtatte beslutning om forandring i § 87, post 3, i de ved kongelig resolusjon av 7 juli 1902, jfr. kongelige resolusjoner av 29 juli 1904, 23 desember 1914, 12 november 1915 og 9 juni 1916, stadfestede politivedtekter for byen:

»Privetspann og avfallsbeholdere, som er forsynt med fullstendig tett og fastsluttende lokk, og som er utvendig rene, kan uttas og bortkjøres til hvilkensomhelst tid året rundt. Gjødsel, som ved tilsetning er berøvet den vesentlige del av sin stank, såvelsom tør heste- eller kogjødsel, kan også i sommermånedene uttas og bortkjøres om dagen i tiden fra kl. 11 formiddag til

*) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
**) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de omhandlede paragraffer i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor politivedtektene er inntatt.
†) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.

kl. 5 eftermiddag. Luktfri søppel og avfall kan til enhver tid uttas og bortkjøres i tette med dekke forsynte vogner«. 21 febr.

Kongelig resolusjon *), hvorved den ved kongelig resolusjon av 15 juni 1917 i henhold til lov nr. 1 av 4 mai 1917 om anmeldelse av reisende med skib bestemte anmeldelsesplikt skal ophøre ved utgangen av februar 1919. 21 febr.

Kongelig resolusjon **), hvorved med hjemmel av § 5 i lov om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. av 2 april 1917 stadfestes de av Aalesund bystyre i møte den 16 januar 1919 besluttede vedtekter for beverter- og herbergernæringen i Aalesund som gjeldende inntil videre å regne fra 1 april 1919. 21 febr.

Fra samme tid opheves §§ 50—52 i de ved kongelig resolusjon av 9 september 1910 stadfestede politivedtekter for Aalesund kjøpstad.

Kongelig resolusjon *), hvorved i henhold til § 70, 2net ledd, i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 stadfestes Kristiansund bystyres beslutning i møte den 15 januar 1919 angående utvidelse av påbudet i samme paragrafs 1ste ledd —, dog med en enkelt forandring. 21 febr.

Den stadfestede beslutning er sålydende:

»Sildoljefabrikker og hermetikfabrikker, såpekokerier, anlegg for tørring og saltning av rå dyrehuder, talgsmelterier og kaffebrennerier samt meierier og ysterier må kun anlegges der, hvor reguleringskommisjonen, efter å ha innhentet sundhetskommisjonens erklæring, tillater dette«.

Kongelig resolusjon *), hvorved kongelig resolusjon av 4 januar 1918 om forbud mot salg av råbomull til andre enn staten opheves fra idag av. 21 febr.

Kongelig resolusjon ***), hvorved der i henhold til § 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 meddeles approbasjon på Oppegård herredsstyres beslutning av 30 desember 1918 angående regler for oparbeidelse av adkomstveier for bebyggelse av tomter innen Oppegård bygningsdistrikt. 21 febr.

Kongelig resolusjon, hvorved der som 4 punktum i § 15 i den ved kongelig resolusjon av 17 september 1900 og 13 21 febr.

*) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 13.
**) Bekjentgj. 24 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 13, hvor de omhandlede vedtekter er inntatt.
***) Bekjentgj. 20 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 19, hvor reglene er inntatt.

21 febr. mars 1914 stadfestede plan for »Toftes gave« inntas sådan bestemmelse: »Ansettelse av lærere i leseskolen må approberes av Kirke- og Undervisningsdepartementet. De øvrige funksjonærers ansettelse må, forsåvidt som de er medlemmer av Statens Pensionskasse, approberes av vedkommende skoledirektør«. Det nuværende 4 punktum blir 5 punktum og uforandret likesåvelsom de øvrige bestemmelser i paragrafen.

21 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på den mellem Justisdepartementets ekspedisjonschef på det offentliges vegne og fylkesmann Thorvald Løchen avsluttede kontrakt om kjøp av eiendommen Bratbakken III gr. nr. 1 br. nr. 139, av skyld mark 0,33, i Vang, Hedmark, for kr. 10311,75.

Eiendomsretten til den omhandlede eiendom forbeholdes Oplysningsvesenets fond.

21 febr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold §§ 3 og 84 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 meddeles approbasjon på Arendal bystyres beslutning av 27 januar 1919 angående instruks for bygningsinspektøren sammesteds samt angående betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider.

21 febr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kalcinert soda.

21 febr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for krystallsoda (vaskesoda).

21 febr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for smeltet talg til teknisk bruk.

21 febr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for elektrisk materiell.

22 febr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene: Utdeling av rasjonskort til utlendinger og andre efter fremmedloven meldepliktige personer skal herefter skje under samvirken mellem politiet og proviant-

---

*) Bekjentgj. 6 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

teringsmyndighetene. Man vil herved hindre, at utlendinger 22 febr.
får flere rasjonskort og for lengere tid, enn de tilkommer. Samtidig vil man kunne bringe meldepliktige personer til å opfylle sin meldeplikt efter fremmedloven, og politiet vil få adgang til på en effektiv måte å holde sitt fremmedregister a jour og hindre, at utlendinger opholder sig her lenger, enn de har fått lov til.

Statens Rasjoneringsdirektorat har 16 september 1918 tilskrevet landets amtsprovianteringer således:

»Efter konferanse med Forsvars- og Justisdepartementet fastsettes følgende bestemmelser for utdeling av rasjonskort til utlendinger:

Ingen utlending kan få utlevert rasjonskort av et provianteringsråd, uten at der foreligger bevidnelse fra politiet om, at kort kan tildeles eller der forevises pass eller opholdsbok, undertegnet av rådets politimyndigheter. Politiet vil fra Justisdepartementet få de fornødne instrukser i sakens anledning«.

I anledning herav bemerkes:

A. Ankommende reisende.

Efter Statens Rasjoneringsdirektorats meddelelser nr. 10 (side 28 flg.) og nr. 14 blir der utdelt reisebrødkort til utlendinger, som opholder sig midlertidig i Norge, og norske, som er hjemme på besøk. Enhver sådan person plikter efter fremmedloven (se lov nr. 2 av 4 mai 1917 § 1) straks ved ankomsten å melde sig til politiet, hvis han akter å opholde sig i riket over tre døgn. For dette tidsrum vil vedkommende fremdeles kunne faa brødkort av tollvesenet eller gjennem hotellene o. l. Men for lengere ophold skal brødkort herefter bare kunne utleveres gjennem provianteringsmyndighetene og bare i henhold til attest fra politiet om, at vedkommende har meldt sig i henhold til fremmedloven.

Sådan attest skal politiet for utlendingers vedkommende gi ved påtegning på deres opholdsbok eller meldebevis (se forskriftene av 14 mai 1917). For nordmenn, som ikke er hjemmehørende her (se Justisdepartementets rundskrivelse av 23 mai 1916), blir attesten å gi ved påtegning på deres pass, eller om de ikke har sådant, ved særskilt erklæring. For utlendinger, som bare får en tidsbegrenset tillatelse til å opholde sig i riket, skal påtegning dessuten inneholde oplysning om det tillatte opholds lengde, idet provianteringsmyndighetene bare skal gi dem rasjonskort for dette tidsrum.

Der skal dessuten alltid gis meldepliktige personers pass påtegning om, at de har fått opholdsbok eller meldebevis, for derigjennem å forebygge, at de ved å melde sig på flere steder kan få rasjonskort for lengere tid.

22 febr. Hvis politiet får kunnskap om, at en anmeldt person ikke kommer til å opholde sig her hele den tid, for hvilken rasjonskort er meddelt, skal om anledning gis de ubrukte kort inndras og sendes den provianteringsmyndighet, som har utdelt dem.

B. Herboende utlendinger.

Den foran anordnede kontroll skal også bringes i anvendelse overfor de her boende utlendinger, som allerede har meldt sig for politiet overensstemmende med fremmedloven, men kun har fått utferdiget meldebevis. Politiet må i betimelig tid før hver kortutdeling — første gang innen 15 mars 1919 — sende vedkommende provianteringsråd fortegnelse over disse utlendinger med angivelse av adresse. Samtidig må politiet ved avertissement innkalle dem til å melde sig for politiet og medbringe sitt meldebevis. Dette blir da av politiet å gi påtegning om den tid, for hvilken opholdstillatelse gis. Med dette må de så melde sig for provianteringsrådet, som bare for denne tid kan gi dem rasjonskort.

Det er forutsetningen, at politiet benytter denne anledning til å holde sitt fremmedregister a jour.

Man vilde ha anset det ønskelig å gjennemføre en sådan kontroll også for herboende utlendinger, som har fått opholdsbok, men man har undlatt å ta disse med på grunn av det betydelige arbeide, som det på mange steder vilde medføre for politiet. Utlendinger med opholdsbok vil som følge herav kunne innføres i rasjoneringens faste husstandsregister.

Hermed bes samtlige positimestre og lensmenn gjort bekjent.

22 febr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetninngsregler og maksimalpriser for amerikansk kondensert melk tilført markedet ved statens foranstaltning.[1])

22 febr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for halm og hakkelse av halm.

---

*) Bekjentgj. 6 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

[1]) De provianteringsråd og de handlende, som allerede har mottatt amerikansk kondensert melk av statens beholdninger til høiere priser enn bestemt i denne skrivelse, vil for hvad de ennu har usolgt få godtgjort prisforskjellen ved henvendelse med fornødne oplysninger og attestasjoner til vedkommende selger, som igjen får refusjon gjennem Provianteringsdirektoratet.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat, hvori under hen- 22 febr.
visning til skrivelse av 28 januar 1919 fra Statens provianteringsdirektorat bestemmes, at i de tilfeller et provianteringsråd har kjøpt varer av staten, og maksimalprisene blir nedsatt, før provianteringsrådet mottar varene, mens de er innkjøpt til de høiere priser, vil provianteringsrådet få sine innkjøpspriser nedsatt overensstemmenden med de nye maksimalpriser.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat, hvori under hen- 22 febr.
visning til skrivelse av 7 februar 1919 om potetmel[1]) meddeles, at de i nevnte skrivelse fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler også skal gjelde for eldre beholdninger av potetmel.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat: 22 febr.
Der er til direktoratet innløpet forskjellige andragender om tillatelse til å beregne høiere priser for importerte industrivarer enn de, som er fastsatt for tilsvarende norske varer. Direktoratet skal i den anledning gjøre opmerksom på, at i de tilfeller, hvor de norske varer står fullt på høide med de utenlandske, vil man ikke kunne gjøre regning på tillatelse til å beregne høiere priser for importerte industrivarer enn de, som måtte være fastsatt for tilsvarende norske varer.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat, hvorved under hen- 22 febr.
visning til skrivelse av 14 februar 1919 om bensin[2]) bestemmes, at de i nevnte skrivelse fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser skal gjelde for alle sorter bensin.
Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i 24 febr.
medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. å. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, jfr. kongelig resolusjon av 21 desember 1917, bestemmes:

1. Statens Rasjoneringsdirektorat bemyndiges til inntil videre å forhøie de av Provianteringsdepartementet under 4 november 1918 fastsatte rasjoner av kornvarer til dyreføde i den utstrekning, dette anses påkrevet eller hensiktsmessig.
2. Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 25 febr.
det av frk. Eleonore Bülow ved testamenter av 2 mai 1910 og

---

*) Bekjentgj. 6 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
**) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 11 s. 128.
[2]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 14 s. 160.

25 febr. 23 november 1914 oprettede »Frøken Eleonore Bülows legat« til beste for trengende enker og nødlidende ugifte, enlige damer av Bragernæs menighet samt på de under 21 januar 1919 utferdigede statutter for dette legat.

25 febr. **Skrivelse** f[illegible]departementet til skoledirektøren, Bergen, hvori departementet uttaler, at efter dets mening er også de faste vikarers lønningsforhold helt undergitt kommunestyrets bestemmelse (byskolelovens § 27). En høsten 1918 ansatt fast vikar har således ikke lovmessig krav på lønn før fra den tid, han tiltrådte sin post, medmindre der måtte være avtalt noget annet.

25 febr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kraftfôr.

25 febr. **Skrivelse** **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de ved skrivelse av 1 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for kluter skrivelsens punkt B[1]) opheves. Denne bestemmelse trer i kraft fra og med 1 mars 1919.

26 febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Hamar, hvori departementet uttaler, at det vil yde vanlig statsbidrag til skyssutgifter, som foranlediges ved, at en kommune påtar sig å befordre til skolestedet barn, for hvem skoleveien ellers vilde bli for lang. Det bør da ordnes på den måte, at kommunen bevilger de foreldre (forsørgere), hvis barn har så lang vei til skolen, at de i tilfelle måtte innlosjeres på skolestedet, om de ikke blev skysset, innlosjeringsbidrag efter skolelovens § 17. Dette bidrag bør det da stå foreldrene fritt å bruke enten til innlosjering eller til skyss.

27 febr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av kjøbmann Joh. A. Mowinckels arvinger ved gavebrev av 18 august 1918 oprettede »Kjøbmand Joh. A. Mowinckels fond for Vestlandske Kunstindustrimuseum« samt på den under 24 januar 1919 utferdigede fundas for dette fond.

27 febr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av aptoteker Morten Stillesen ved testamente av 11 april 1899 oprettede legat til hjelp til sykepleie for

---

*) Bekjentgj. 6 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16, hvor omsetningsreglene m. v. er inntat.
**) Bekjentgj. 6 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 16.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 46 s. 1085.

personer innen Drammens by av embeds- eller borgerstand eller dermed likestillede samt på de under 17 desember f. a. utferdigede statutter for dette legat. 27 febr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Hamar, hvori departementet uttaler: 27 febr.

1. En i storskolen ansatt lærer med 16 ukers undervisning i storskolen og med 14 uker i småskolen har, såfremt ukelønnen ikke er større enn kr. 50,00 pr. uke å 36 timer, rett til en årlig lønn av kr. 1750,00, iberegnet amtstillegget, forsåvidt han har fullstendig lærerutdannelse (landsskolelovens § 20, I).
2. En lærer som den under 1 nevnte vil for den del av minstelønnen, som utredes av kommunen, kr. 1 500,00, være forpliktet, om så forlanges, til å undervise ialt 1080 timer årlig (kfr. departementets rundskrivelse av 7 oktober 1918 side 3).
3. Herredets statsbidrag til lærerlønnen beregnes i disse tilfeller, som om posten var tillagt 30 uker å 36 timer. Men man går ut fra, at posten, såsnart skje kann, blir tillagt det fulle timetall.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på den av Drøbak bystyre den 30 desember 1918 vedtatte beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. 28 febr.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Hvaler herred, Østfold fylke, den 23 desember 1918 vedtatte beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. 28 febr.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Nord-Odal herred, Hedmark fylke, den 18 mai 1918 vedtatte beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. 28 febr.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på en av herredsstyret for Bremsnes herred, Møre fylke, den 30 desember 1918 vedtatt beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. —, dog med en enkelt forandring. 28 febr.

*) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor den stadfestede vedtekt er inntat.

28 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på en av herredsstyret for Kværnes herred, Møre fylke, den 14 desember 1918 vedtatt beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. —, dog med et par forandringer.

28 febr. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Stord herred, Hordaland fylke, den 14 mai, 23 august og 6 desember 918 vedtatte beslutning til politivedtekter, for herredet, som skal tre istedenfor de ved kongelig resolusjon av 18 februar 1896 stadfestede vedtekter.

28 febr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved den av Sande herredsstyre i møter den 9 desember 1918 og 10 februar 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Sande herred, Vestfold fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre.

28 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved den av Porsgrund bystyre i møte den 29 januar 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Porsgrund stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre og tredende istedenfor den ved resolusjoner av 22 mai 1902, 11 desember 1908 og 19 september 1913 stadfestede vedtekt —, dog med en enkelt forandring.

28 febr. **Kongelig resolusjon†**), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på den av Kristiania bystyre i møte 30 januar 1919 fattede beslutning om forandring av §§ 22 i de ved kongelige resolusjoner av 1 oktober 1897, 19 desember 1898, 16 januar 1903, 27 mars 1905, 6 mai 1911, 16 oktober 1911, 7 januar 1916, 15 juni 1917 og 5 desember 1917 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen.

---

*) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

**) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor politivedtektene er inntatt.

***) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor vedtekten er inntatt.

†) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor § 22 i endret lydelse er inntatt.

Kongelig resolusjon*), hvorved den konsesjons- 28 febr.
grense, som er nevnt i § 1 i midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918, nedsettes for Feiring herred, Akershus fylke, til 2 — to — ha.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i medhold av lov 28 febr.
om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § , 2net punktum, meddeles approbasjon på de av Sell herredsstyre i Opland fylke, Kvam herredsstyre i Hordaland fylke og Rindal herredsstyre i Møre fylke under 27 januar, 24 januar og 3 februar 1919 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred — for Sell herreds vedkommende utenfor jakttiden — påtreffes uten ledsager i beitestrekning, hvor bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller innen 3 måneder kreve drept ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolusjon**), hvorved i henhold til § 88, 28 febr.
2net ledd, i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 bestemmes, at nevnte lov skal være gjeldende for et strøk av Ulvik herred.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av § 7 i lov 28 febr.
av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det i samme lovs § 4 inneholdte utførselsforbud midlertidig settes ut av kraft, forsåvidt angår mineralske oljer og fødevarer, der fra Norge utføres til bruk for befolkningen i Tärna, Wilhelmina og Stensele sogner, Lappland, Sverige, over de tollstasjoner, over hvilke sådan varetransport tidligere har foregått eller av de norske myndigheter måtte bli anordnet.

Dog skal denne bestemmelse bortfalle og utførselsforbudet straks igjen settes i kraft, såfremt de svenske undtagelsesbestemmelser fra utførselsforbudet for Tärna og Wilhelminas vedkommende og en lignende bestemmelse, som vil bli truffet av de svenske myndigheter for Stenseles vedkommende, atter skulde bli ophevet fra svensk side.

Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15.
**) Bekjentgj. 3 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 15, hvor grensene for det omhandlede strøk er beskrevet.

28 febr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 35 bestemmes:

1. Dagbøker, som skal føres på norske skibe i utenriks fart, skal innrettes overensstemmende med fremlagte regler med vedføiet formular.
2. Forpliktelse til å innrette dagbøker efter de i post 1 omhandlede regler skal tre i kraft fra 1 juli 1919. Dagbøker, som er innrettet efter kongelig resolusjon av 10 juli 1894 og tatt i bruk før 1 juli 1919, tillates benyttet, inntil de er utskrevet.
3. Dagbøkene blir å autorisere av tollvesenet i Norge og konsulene i utlandet.

Regler for innretning av dagbøker.

Dagbøkene skal i innbundet stand ha et format av 30×40 cm. I skjemaet for de daglige optegnelser skal de enkelte rubrikker minst ha følgende størrelse:

Mellem alle vannrette linjer under skjemaets overskrift skal avstanden være	1 cm.
Bredden av hver rubrikk skal være:	
nr. 23—28	0,8 »
» 2, 3, 8, 9, 11, 13—18, 22, 31 og 33	1 »
» 4, 5, 19 og 29	1,4 »
» 1, 6, 7, 10, 12, 20, 21 og 30	2,3 »
» 32	10 »
Rubrikkene for vannhøide i tankene	1,2 »
Rubrikkene for bestikkopgjør:	
nr. 1, 4 og 5	2,5 »
» 2 og 3	4 »
» 6 og 7	5,5 »

Av skjemaet for de daglige optegnelser skal der i hver dagbok være minst 183 blade.

Disse dagbøker skal være innbundet i mykt bind og derhoss innheftet i en stiv perm, likesom der ombord skal være en vanntett beholder i cylinderform, hvori dagboken og kladdeboken kan opbevares i sammenrullet stand i tilfelle av, at fartøiet må forlates.

*) Bekjentgj. 12 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 28.

Formular for den ved kongelig resolusjon av $^{28}/_{2}$ 1919 fastsatte dagbok.

DAGBOK

FOR

.....

AV

.....

Kjendingssignal..... Registerton brutto: ..... netto: .....

Fører: .....

Besetningens størrelse: .....

Denne dagbok indeholder..... folierte blade

Den er paabegyndt den.....

og sluttet den.....

Merk!

Hvis kladd til dagboken benyttes, bør den føres efter samme skema, som er fastsat for de daglige optegnelser i dagboken og bør tydelig betegnes som kladd. Kladden bør opbevares sammen med den tilhørende dagbok og i like saa lang tid som denne.

Hver gang en ny dagbok tas i bruk, skal oplysninger om fartøiets instrumenter og karter m. v. indføres paa de dertil bestemte skemaer. Oplysningene maa fuldstendiggjøres hver gang ny undersøkelse eller ny-anskaffelse finder sted.

Ved kongelig resolusjon av 28 februar 1919

er det i henhold til lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 35 bestemt:

1. Dagbøker, som skal føres på norske skibe i utenriks fart, skal innrettes overensstemmende med vedlagte regler med vedføiet formular.
2. Forpliktelse til å innrette dagbøker efter de i post 1 omhandlede regler skal tre i kraft fra 1 juli 1919. Dagbøker, som er innrettet efter kongelig resolusjon av 10 juli 1894 og tatt i bruk før 1 juli 1919 tillates benyttet inntil de er utskrevet.
3. Dagbøkene blir å autorisere av tollvesenet i Norge og av konsulene i utlandet.

Regler for innretning av dagbøker.

Dagbøkene skal i innbundet stand ha et format av 30×40 cm. I skjemaet for de daglige optegnelser skal de enkelte rubrikker minst ha følgende størrelse:

Mellem alle vannrette linjer under skjemaets overskrift skal avstanden være	1 cm.
Bredden av hver rubrikk skal være:	
nr. 23—28	0,8 »
» 2, 3, 8, 9, 11, 13—18, 22, 31 og 33	1 »
» 4, 5, 19 og 29	1,4 »
» 1, 6, 7, 10, 12, 20, 21 og 30	2,3 »
» 32	10 »
Rubrikkene for vannhøide i tankene	1,2 »
Rubrikkene for bestikkopgiør:	
nr. 1	2 »
» 4 og 5	2,5 »
» 2 og 3	4 »
» 6 og 7	5,5 »

Av skjemaet for de daglige optegnelser skal der i hver dagbok være minst 183 blade.

Disse dagbøker skal være innbundet i mykt bind og derhoss innheftet i en stiv perm, likesom der ombord skal være en vanntett beholder i cylinderform, hvori dagboken og kladdeboken kan opbevares i sammenrullet stand i tilfelle av at fartøiet må forlates.

Indholdsfortegnelse.

	Folio
Kongelig resolution av 28 februar 1919 om fastsættelse av skema for skibsdagbøker	1
Tegnforklaringer for vindstyrke, veir, sjøgang samt havbundens beskaffenhet	2
Utdrag av lovbestemmelser om dagbokens føring m. v.	2
Skemaer for oplysninger om skibsinstrumenter, karter m. v.:	
1. Standardkompasset	4
2. Styrekompasset	5
3. Lanterner	6
4. Kronometre	6
5. Sekstanter og oktanter	6
6. Peilapparater	6
7. Loggeapparater	7
8. Loddeapparater	7
9. Barometre	7
10. Termometre	7
11. Kikkerter	7
12. Hydrometre	7
13. Andre skibsinstrumenter	7
14. Generalkarter	8
15. Specialkarter	8
16. Navigationsbøker, navigationstabeller, astronomiske aarbøker	9
17. Farvandsbeskrivelser, fyrlister, tidevandstabeller	9
18. Andre oplysninger	10
Anvisning til utfylding av skemaet for de daglige optegnelser	10
Skema for daglige optegnelser	11

Tegnforklaringer.

Tegn for vindstyrke.

Tegn	styrke
0.	stille
1.	svak
2.	let
3.	frisk
4.	sterk
5.	storm
6.	orkan

Tegn for veiret.

Tegn	veir
a.	klart
b.	letskyet
c.	halvklart
d.	skyet
e.	overskyet
f.	meget mørkt og truende
g.	byget
h.	disig
i.	taaket
k.	regn
l.	sne
m.	torden

Tegn for sjøgang.

Tegn	sjøgang
0.	stille
1.	svak
2.	let
3.	frisk
4.	sterk
5.	svær
6.	vældig

Tegn for havbundens beskaffenhet.

Tegn	beskaffenhet
bl.	blaa
br.	brun
f.	fin
g.	graa
gn.	grøn
gv.	grov
gl.	gul
h.	haard
hv.	hvit
l.	lys
m.	mørk
r.	rød
s.	sort
sm.	smaa
sp.	spraglet
st.	store
G.	Grus
K.	Kalk
Kl.	Klippe (fjeld)
Kor.	Koral
L.	Ler
M.	Mudder
Pr.	Prikker
Sd.	Sand
Si.	Singel
Sk.	Skjæl
Sl.	Slik
Sm.	Smaasten
St.	Stene
T.	Tang

Lovbestemmelser m. v. om skibsdagbokens føring.

1. Lov om sjøfarten av 20 juli 1893.

§ 35. Paa ethvert skib, der gaar i utenriks fart, skal der føres: en dagbok (journal) og paa dampskibe derhos som tillæg til denne en særskilt maskindagbok. Forsaavidt det maatte findes hensigtsmæssig, kan kongen anordne, at der skal føres særskilt dagbok angaaende de mandskapet vedrørende forhold.

Nærmere regler om disse bøkers indretning og autorisation fastsættes av kongen.

Hvorvidt og i hvilken utstrækning dagbok skal føres paa skibe i indenriks fart, bestemmes av kongen.

§ 36. Dagboken føres av skibsføreren eller av styrmanden under skibsførerens tilsyn og medansvar; maskindagboken føres av maskinmesteren, likeledes under skibsførerens tilsyn. Bøkerne føres efter tidsfølgen, i havn for hvert døgn, i sjøen for hver vakt. Hvad der passerer paa den enkelte vakt kan foreløbig optegnes paa en kladde, men skal indføres inden etmaalets ende.

Bøkerne bør føres ordentlig og tydelig. Hvad engang er indført, maa ikke raderes, overstrykes eller paa anden maate gjøres ulæselig; blir rettelse nødvendig, bør den tilføies som anmerkning.

§ 37. I dagboken bør nøiagtig optegnes enhver under reisen indtræffende begivenhet og omstændighet, hvorom kundskap kan være til nytte for redere, ladningseiere, forsikringsgivere eller andre, der har interesse i reisen.

Der blir saaledes at gjøre bemerkning om, naar mandskapets tjeneste begynder og ender, naar proviant og vand tages ombord, naar lastning og losning begynder, avbrytes og fuldendes, likeledes om, hvad der hver dag indlades eller utlosses, om indtagelse av ballast, dens vegt, beskaffenhet og maaten, hvorpaa den er sikret, om hvorvidt fremmed arbeidshjælp benyttes, om skibets dypgaaende for og agter og dets tilstand forøvrig, naar det forlater havn, om lastens beskaffenhet og tilstand samt, hvis dækslast føres, dennes mængde og høide, om kompassernes regulering og deviation, om tiden for skibets avgang fra, ankomst til og flytning i havn, om vind, veir, barometerstand, strøm, kurs, fart, seilføring, tilbakelagt distance, lanterneføring, lodkast, peilinger og observationer, om naar og hvor lods kom ombord og gik fraborde, om pumpning, hvor ofte den finder sted, samt om vandhøiden i pumperne.

Bestikket indføres for hvert etmaal.

Naar skibsraad holdes, skal saavel de avgivne meninger som skibsførerens beslutning indføres i dagboken, og tilførselen underskrives av de raadslaaende. Fremdeles skal det bemerkes i

dagboken, naar nogen av mandskapet blir syk, dør, rømmer eller gjør sig skyldig i forbrydelse eller disciplinærforseelse, jfr. § 47 og § 103, samt naar og i hvilken anledning skibsføreren under reisen finder det nødvendig at mindske kosten, jfr. § 45.

Særlig blir der i dagboken at indføre nøiagtig oplysning om ethvert uheld, der maatte tilstøte skib eller ladning, med angivelse av foranledningen, de nærmere omstændigheter og de trufne foranstaltninger. — — — — — —

§ 38. Naar en dagbok er utskreven eller av anden grund ikke længer kan brukes, har skibsføreren at sørge for ny bok og for dennes autorisation. I den gamle skal da anmerkes, at ny bok er bleven autorisert, og naar dette er skeet. Kan den ældre dagbok ikke bringes tilstede, skal grunden dertil oplyses og anføres i den nye. — — — — — —

§ 39. Enhver, som paaviser en retlig interesse, kan forlange adgang til at bli bekjendt med dagbøkernes indhold. De bør, naar de er utskrevne, opbevares mindst to aar efter reisens slutning og, hvis der for retten er reist sak vedrørende reisen, indtil sakens endelige utgang.

§ 40. Indtræffer paa indladnings- eller lossested eller under reisen nogen begivenhet, som medfører skade av nogen betydning paa skib eller ladning eller som med grund kan formodes at ha saadan skade tilfølge, eller er nogen av de ombordværende ved ulykkestilfælde omkommen, eller er der ved sammenstøt tilføiet andet skib skade eller ulykke av den anførte beskaffenhet, skal skibsføreren avgive sjøforklaring.

Her i riket har han inden utløpet av næste dag, efterat ulykken fandt sted eller opdagedes, at gjøre anmeldelse til rettens formand; er begivenheten indtruffet paa sjøen, regnes fristen fra skibets eller de skibbrudnes ankomst til red eller havn. Ved anmeldelsen skal der indleveres en ordret utskrift av, hvad dagboken indeholder om det forefaldne, eller, hvis dagbok ikke er ført, eller den er gaat tapt, en skriftlig fremstilling av begivenheten og derhos en fortegnelse over skibets mandskap og andre personer, der antages at kunne gi oplysning i saken, samt om mulig en angivelse av de i saken interesserede personer eller deres befuldmægtigede. Rettens formand berammer derefter retsmøte til optagelse av sjøforklaring og foretar det videre fornødne i den anledning. Skibsføreren har at medbringe dagbøkerne til retsmøtet.

Utenfor riket har skibsføreren snarest mulig at avgi sjøforklaring for den myndighet, under hvem saadanne forretninger paa stedet henhører, eller for den norske konsul, dersom forklaring for ham kan avgives med en for øiemedet tilstrækkelig retsvirkning. I ethvert tilfælde skal konsulen betimelig vars-

les til forretningen, og dagbøkerne forevises for ham og av ham paategnes.

§ 43. Kommer skibet i havsnød, er skibsføreren pligtig til at gjøre alt, hvad der staar i hans magt for dets bevaring og maa ikke forlate det saalænge der kan være haab om dets redning. Er redning umulig, og faren saa truende, at han nødsages til at forlate skibet, paaligger det ham i særdeleshet at sørge for at bringe dagbøkerne og skibspapirerne i sikkerhet; han bør derhos drage omsorg for bergning av skib og gods og søke at skaffe fornøden bistand dertil. — — — — —

§ 47. Gjør nogen til skibet hørende person eller nogen passager sig skyldig i grovere forbrydelse, og skibet ikke er i norsk havn, skal skibsføreren snarest mulig opta en foreløbig forklaring saavel av den skyldige som av mandskapet eller andre, som kan gi oplysning derom. Er forbrydelsen begaaet paa fremmed territorium, skal saadan forklaring dog kun optas, hvis forbrydelsen ikke forfølges av stedets myndigheter. Forklaringen indføres i dagboken eller optegnes skriftlig, hvis dagbok ikke føres, under iagttagelse av de i § 103 foreskrevne former. — — — — —

§ 79. Det paaligger særlig styrmanden at gaa skibsføreren tilhaande ved seiladsen og de dertil hørende observationer og beregninger, at bistaa ved dagbokens førelse samt at føre tilsyn med det øvrige mandskap (maskinmandskapet dog undtaget), provianten, skibet og dets tilbehør. Ved lastning og losning har han at gjøre optegnelser over godset, og han har at paase dets forsvarlige stuvning. Fører styrmanden dagboken, er han ansvarlig for dens rigtighet. — — — — —

§ 89. Godtgjøres det, at en sjømand er uduelig til den tjeneste, hvortil han har latt sig forhyre, kan han avskediges mot at erholde hyre til avskeden. Det samme gjælder, naar en sjømand lægger voldsom haand paa skibsføreren eller anden foresat eller befindes ombord at ha skjult gods, som er toldpligtig, eller hvis utførsel fra avgangsstedet eller indførsel paa bestemmelsesstedet er forbudt, saavelsom naar en sjømand er bleven straffet for forseelser i tjenesten eller brud paa god skik og orden saa ofte, at skibsførerens straffemyndighet efter § 102 maa bli uvirksom. Avskedigelse av en sjømand paa grund av uduelighet kan dog paa fremmed sted, hvor der findes norsk konsul, kun ske med dennes godkjendelse. Er der ingen konsul paa stedet, er skibsføreren pligtig at skaffe sjømanden fri befordring til forhyringsstedet, forsaavidt han ikke paa avskedigelsesstedet kan faa ny hyre.

Kan eller vil skibsføreren ikke straks avskedige en uduelig sjømand, har han ret til at nedsætte hans hyre for fremtiden, efter omstændigheterne indtil det halve; dog staar det sjøman-

den frit for at paaklage saadan beslutning av skibsføreren paa den i § 104 foreskrevne maate.

De omstændigheter, som bevirker sjømandens avskedigelse eller nedsættelsen av hans hyre, bør indføres i dagboken, hvis saadan føres ombord, og ellers paa anden maate optegnes, hvorhos deres rigtighet bør bekræftes ved vidnesbyrd av to av de bedste mænd ombord, efterat det tilførte eller nedskrevne er bleven oplæst for sjømanden og det øvrige mandskap. Er disse regler ikke iagttagne, er beslutning om hyrens nedsættelse uten gyldighet.

Den, der i medfør av nærværende paragraf er avskediget, eller hvis hyre er nedsat, er berettiget til at faa en avskrift av, hvad der er tilført dagboken eller paa anden maate optegnet angaaende avskedigelsen eller hyrens nedsættelse.

§ 103. Inden skibsføreren utøver den ham efter § 102 tilkommende straffemyndighet, skal han i nærvær av to av de bedste mænd ombord opta forhør over den, som har begaaet forseelsen, dog ikke, førend 12 timer er forløpne, siden denne fandt sted, medmindre der maatte være særlig grund til at holde forhøret tidligere. Hvad derved fremkommer, likesom ogsaa den straf, som skibsføreren paalægger, bør indføres i dagboken, hvis saadan føres ombord, og ellers skriftlig optegnes, det tilførte eller nedskrevne oplæses for den skyldige og vidnerne, og dets rigtighet bekræftes ved de tilstedeværendes underskrift. Har skibsføreren ikke iagttat disse forskrifter, er beslutningen om avkortning i hyre uten virkning.

Paa samme maate som ovenfor bestemt forholdes, saafremt skibsføreren, istedenfor at ilægge straf, vil forbeholde tiltale efter § 308 for den begaaede forseelse.

Retten til at ilægge straf eller forbeholde tiltale bortfalder, naar en uke er hengaaet, siden forseelsen fandt sted.

Ilagt straf kan inden avmønstringen helt eller delvis eftergives av skibsføreren. Eftergivelsen maa, for at være gyldig, indføres i dagboken eller i tilfælde paa anden maate optegnes samt bekræftes ved 2 mænds underskrift.

§ 104. — — — —

Sjømanden er berettiget til at faa en avskrift av, hvad der i medfør av § 103 er tilført dagboken eller paa anden maate optegnet angaaende den ham paalagte straf.

§ 195. Hvis omstændigheterne tillater det, bør skibsføreren, forinden han foretar nogen handling, der kan medføre havarifordeling, raadføre sig med de kyndigste og mest erfarne av mandskapet. Beretning herom bør, saasnart ske kan, av skibsføreren indføres i dagboken eller, hvis ingen dagbok føres ombord, optegnes paa anden maate for at kunne fremlægges ved sjøforklaringen. I beretningen skal alle de omstændig-

heter optas, som kan ha betydning for havariets beregning og fordeling, navnlig grunden til opofrelsen, en saavidt mulig nøiagtig fortegnelse over de opofrede gjenstande eller anden oplysning om skadens omfang.

2. Almindelig borgerlig straffelov av 22 mai 1902.

§ 316. Har en skibsfører, styrmand eller skibsmaskinist gjort eller tillatt, at der er gjort nogen usand anførsel i dagbok eller anden optegnelse, der i henhold til lovens paabud føres av ham eller under hans opsyn, straffes han med fængsel indtil 2 aar. Under særdeles formildende omstændigheter kan bøter anvendes.

§ 417. En skibsfører paa norsk skib straffes med bøter eller med fængsel indtil 2 maaneder, saafremt han

1. undlater at iagtta, hvad der er foreskrevet i tilfælde av, at forbrydelser begaaes av nogen medfarende.

— — — —

§ 420. En fører av norsk skib, som ved anvendelsen av den ham i loven tillagte straffemyndighet tilsidesætter den foreskrevne fremgangsmaate, straffes med bøter.

§ 421. Undlater en skibsfører, styrmand eller maskinist paa norsk skib, hvad der med hensyn til førelsen av dagbok eller anden optegnelse eller sammes opbevaring eller indlevering er paabudt, straffes han med bøter eller med fængsel indtil 2 maaneder.

3. Lov om statskontrol med skibes sjødygtighet av 9 juni 1913 med senere tillægslove.

§ 38 bestemmer bl. a. at naar et fartøi er i utenriksk havn og det ved henvendelse til konsulen viser sig at der paa stedet ikke er anledning til at faa utført paabudte besigtelser skal der »avgis midlertidig av skibets fører, og forsaavidt maskineri og kjeler betræffer ogsaa av dets førstemaskinist, en erklæring angaaende skrogets, riggens, maskineriets og kjelenes samt utrustningens tilstand. Erklæringen indtas i skibets dagbok og en ordlydende utskrift indsendes til Sjøfartskontoret.«

§ 53. I de i sjøfartloven §§ 35—40 omhandlede dagbøker skal nøiagtig redegjøres for ethvert forhold, som kan ha interesse for tilsynet.

Tilsynet har til enhver tid adgang til paa forlangende at faa et skibs dagbok utlevert, om dertil findes grund.

Hvis derom fremsættes begjæring, blir senest inden to maaneder efter mottagelsen dagboken at tilbakelevere rederiet, medmindre den av en eller anden grund blir at forelægge retten.

§ 54. Ved hvert kalenderaars utgang skal skibsføreren indsende til Sjøfartskontoret en rapport indeholdende specifisert

opgave over besætningens størrelse under de i det forløpne aar foretagne reiser samt redegjørelse for ethvert forhold, som kan ha interesse for tilsynet.

Forlater han skibet inden aarets utløp, skal han indsende rapport for den forløpne del av aaret.

Kongen kan bestemme, hvorvidt skibe i bestemt fart eller alle skibe skal indsende saadanne rapporter til andre tider eller oftere end ved hvert kalenderaars utløp.

Skema for disse rapporter utfærdiges av Sjøfartskontoret.

§ 55 punkt 9. Ved et skibs avgang fra havn skal, saa nøiagtig som omstændighetene tillater, i skibsdagboken antegnes avstanden paa begge sider midtskibs mellem overkanten av skibets dækslinjer og vandflaten.

4. Kostreglement for den norske handelsflaate av 24 november 1905.

§ 2 punkt 3. Ved reisens tiltrædelse skal der i dagboken gjøres anførsel om, hvilken tid man gjør regning paa, at der — under forutsætning av normale veirforhold — vil medgaa til den forestaaende reise samt om, for hvilken tid der er proviantert efter punkterne 1 og 2.

De mellemliggende havne, som et fartøi maatte være bestemt til at anløpe under reise, regnes i forhold til denne paragrafs paabud som bestemmelses- og avgangssteder.

§ 3. *Proviantundersøkelse før avgang.*

Paa skibe i fart søndenfor 33° N. B. eller hvis bestemmelses- eller avgangssted ligger søndenfor denne breddegrad, paahviler det skibsføreren, dersom den forestaaende reises sandsynlige varighet utgjør en maaned eller derover, i betimelig tid før avreisen at la al for skibet bestemt proviant og vand undersøke *enten* av stuerten sammen med en av de ældste av skibets mandskap, som dertil maatte ansees skikket, *eller* av to av Sjøfartskontoret, norsk lønnet konsul eller av stedets sundhetskommission opnævnte mænd. Med undersøkelsen skal skibsføreren eller en av styrmændene føre tilsyn, medmindre den foretas av opnævnte kontrollører.

Foretas undersøkelsen iland, utfærdiges av kontrollørerne attest om dens resultat. Attesten medsendes provianten ombord og vedheftes dagboken. Foretas undersøkelsen ombord, skal anførsel herom med angivelse av resultatet ske i dagboken og undertegnes av dem, som har foretat undersøkelsen. — — —

§ 5. — — — — Alt vedrørende vandet: forsyning, undersøkelse, jfr. § 3, eventuelle attester, bedærvelse under reisen, naar kokning i tilfælde begyndes o. s. v. indføres i dagboken.

§ 6 bestemmer i tilknytning til paabudet om proviantundersøkelser under reisen, at »undersøkelsen og dens resultat —

hvad der er fundet at være godt, brukbart eller bedærvet — indføres i dagboken og undertegnes av dem, der har foretat undersøkelsen.«

§ 7 bestemmer at naar der ombord er optraadt sygdom som antas at staa i forbindelse mel kostholdet eller skjørbuk eller beri-beri lignende tilstande og der paa første anløpssted ikke findes norsk konsul for hvem sjøforklaring kan avgis, »har skibsføreren ufortøvet at indsende skriftlig rapport til Sjøfartskontoret. I rapporten indtas, hvad der i dagboken er anført om sygdomstilfældet med nærmere oplysning om sygdommens formentlige aarsak og om hvad der er foretat for at helbrede de syke. — — — — — —«

5. Forskrifter for anordninger paa og under dæk av 22 mai 1906.

§ 14 bestemmer at saa ofte undersøkelse foretas av toplenter, perter, stræktaug m. v. og løpende rig, skal anførsel herom gjøres i dagboken.

6. Forskrifter angaaende redningsredskaper av 1 mai 1909.

§ 10. — — — Om baatøvelsers avholdelse skal der foretas indførsel i dagboken — — — — —

7. Forskrifter om signalapparater, instrumenter m. v. for skibe av 10 september 1909.

§ 19. Skibsføreren har at kontrollere de ombordværende instrumenter, saavidt det er ham mulig; særlig paahviler det ham at foreta deviationsprøver hvert døgn, om anledning gis. Lastes der i skibet saadant gods, som kan ha indvirkning paa kompasserne, maa skibsføreren sørge for, at deviationsprøve om mulig foretas før skibets avgang. — — — — —

§ 20. Ved enhver undersøkelse av lanterner eller instrumenter eller ved opstilling eller kompensering av kompasser skal anførsel ske i skibets dagbok med angivelse av, ved hvem undersøkelsen er foretat samt resultatet. Det samme gjælder de i foregaaende § omhandlede deviationsprøver.

8. Lov om ulykkesforsikring for sjømænd av 18 august 1911.

§ 17. Indtræffer en ulykke som vil kunne medføre erstatning efter denne lov, har skibsføreren at antegne begivenheten og de nærmere omstændigheter, hvorunder den er foregaat, i skibsjournalen samt at utfylde et til saadant bruk utfærdiget skema. — — — — — — —

Merk! De efterfølgende skjemaer, som her er satt over to motstående sider, optar i dagboken kun én side. Både av skjema 1 og skjema 2 skal der i dagboken være to eksemplarer, jfr. innholdsfortegnelsen).

Skema 1. Oplysninger om standardkompasset.

Kompassets art: $\frac{\text{Luft.}}{\text{Væske.}}$ Rosens diameter ..... cm.

Certifikat ..... K/K nr. ..... utstedt den ..... 19 .....

Kompassets plads .....

Kompasset sidst korrigert den ..... 19 .....

Før korrigeringen fandtes deviationen for:

N ..... °, NO ..... °, O ..... °, SO ..... °,

S ..... °, SV ..... °, V ..... °, NV ..... °

Herav beregnedes de magnetiske koefficienter:

A ..... °, B ..... °, C ..... °, D ..... °, E ..... °

Skibets stabelkurs (misv.) .....

Langskibskomponent B1 skal korr. ..... ° ved perm. magn.

—»— B2 » » ..... ° » Flinders Bar.

Følgende korrigeringsmidler er benyttet:

For halvcirkeldeviationen.

a. Tverskibskomponenten C er ophævet ved ..... tverskibsmagnet

Deviationstabel.			*Kurve.*	*Reduktionstabel.*		
Komp. kurs.	Dev.	Misv. kurs.	÷ 20° 10° 0° 10° 20° +	Misv. kurs.	Dev.	Styr.
Nord				Nord		
N t O				N t O		
NNO				NNO		
NO t N				NO t N		
NO				NO		
NO t O				NO t O		
ONO				ONO		
O t N				O t N		
Ost				Ost		
O t S				O t S		
OSO				OSO		
SO t O				SO t O		
SO				SO		
SO t S				SO t S		
SSO				SSO		

som er placert med nordenden $\frac{\text{styrbord over.}}{\text{babord over.}}$

b. Langskibskomponenten B1 er ophævet ved ..... langskibs-magnet som er placert med nordenden $\frac{\text{forover.}}{\text{agterover.}}$

c. Langskibskomponenten B2 er ophævet ved 1 Flinders Bar som er anbragt ..... cm. $\frac{\text{forenfor}}{\text{agtenfor}}$ kompasrosens centrum og utenfor kompasnaalens induktionsradius.

For kvadrantdeviationen.

D er ophævet ved 2 $\frac{\text{kuler}}{\text{cylindere}}$ av bløtt jern, som er anbragt $\frac{\text{tverskibs}}{\text{langskibs}}$ en paa hver side av kompasset i en avstand av ..... cm. fra kompasrosens centrum og utenfor kompasnaalens induktions-radius.

For krængningsfeilen.

Krængningsfeilen er ophævet ved en vertikal magnet, som er placert med sin $\frac{\text{nordende}}{\text{sydende}}$ øverst ..... cm. under kompasrosens centrum.

Anm.:

| | | |

Merk! I dagboken skal dette skjema inntas 2 ganger).

Skema 2. Oplysninger om styrekompasset.

Kompassets art: $\frac{\text{Luft.}}{\text{Væske.}}$ Rosens diameter ..... cm.

Certifikat ..... K/K nr. ..... utstedt den ..... 19 .....

Kompassets plads .....

Kompasset sidst korrigert den ..... 19 .....

Før korrigeringen fandtes deviationen for:

N ..... °, NO ..... °, O ..... °, SO ..... °,

S ..... °, SV ..... °, V ..... °, NV ..... °.

Herav beregnedes de magnetiske koefficienter:

A ..... °, B ..... °, C ..... °, D ..... °, E ..... °.

Skibets stabelkurs (misv.) .....

Langskibskomponent B1 skal korr. ..... ° ved perm. magn.

—»— B2 » » ..... ° » Flinders Bar.

Følgende korrigeringsmidler er benyttet:

For halvcirkeldeviationen.

a. Tverskibskomponenten C er ophævet ved ..... tverskibsmagnet

Deviationstabel.			*Kurve.*		*Reduktionstabel.*		
Komp. kurs.	Dev.	Misv. kurs.	÷ 20° 10°	0°	10° 20° +	Misv. kurs.	Dev.	Styr.
Nord						Nord		
N¹O						N¹O		
NNO						NNO		
NO¹N						NO¹N		
NO						NO		
NO¹O						NO¹O		
ONO						ONO		
O¹N						O¹N		
Ost						Ost		
O¹S						O¹S		
OSO						OSO		
SO¹O						SO¹O		
SO						SO		
SO¹S						SO¹S		
SSO						SSO		

som er placert med nordenden $\frac{\text{styrbord over.}}{\text{babord over.}}$

b. Langskibskomponenten B1 er ophævet ved ..... langskibs-magnet som er placert med nordenden $\frac{\text{forover.}}{\text{agterover.}}$

c. Langskibskomponenten B2 er ophævet ved 1 Flinders Bar som er anbragt ..... cm. $\frac{\text{forenfor}}{\text{agtenfor}}$ kompasrosens centrum og utenfor kompasnaalens induktionsradius.

For kvadrantdeviationen.

D er ophævet ved 2 $\frac{\text{kuler}}{\text{cylindere}}$ av bløtt jern, som er anbragt $\frac{\text{tverskibs}}{\text{langskibs}}$ en paa hver side av kompasset i en avstand av ..... cm. fra kompasrosens centrum og utenfor kompasnaalens induktions-radius.

For krængningsfeilen.

Krængningsfeilen er ophævet ved en vertikal magnet, som er placert med sin $\frac{\text{nordende}}{\text{sydende}}$ øverst ..... cm. under kompasrosens centrum.

Anm.:

| | | |

Skema 3. *Skibslanterner.*

Lanterne nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Anmerkning
					Nr.	Naar utstedt.	Kontrol-kontor.	
	Toplanterne							
	—»—							
	—»—							
	—»—							
	—»—							
	—»—							
	St.b. sidelanterne							
	—»—							
	—»—							
	B.b. sidelanterne							
	—»—							
	—»—							
	Agterlanterne							
	—»—							

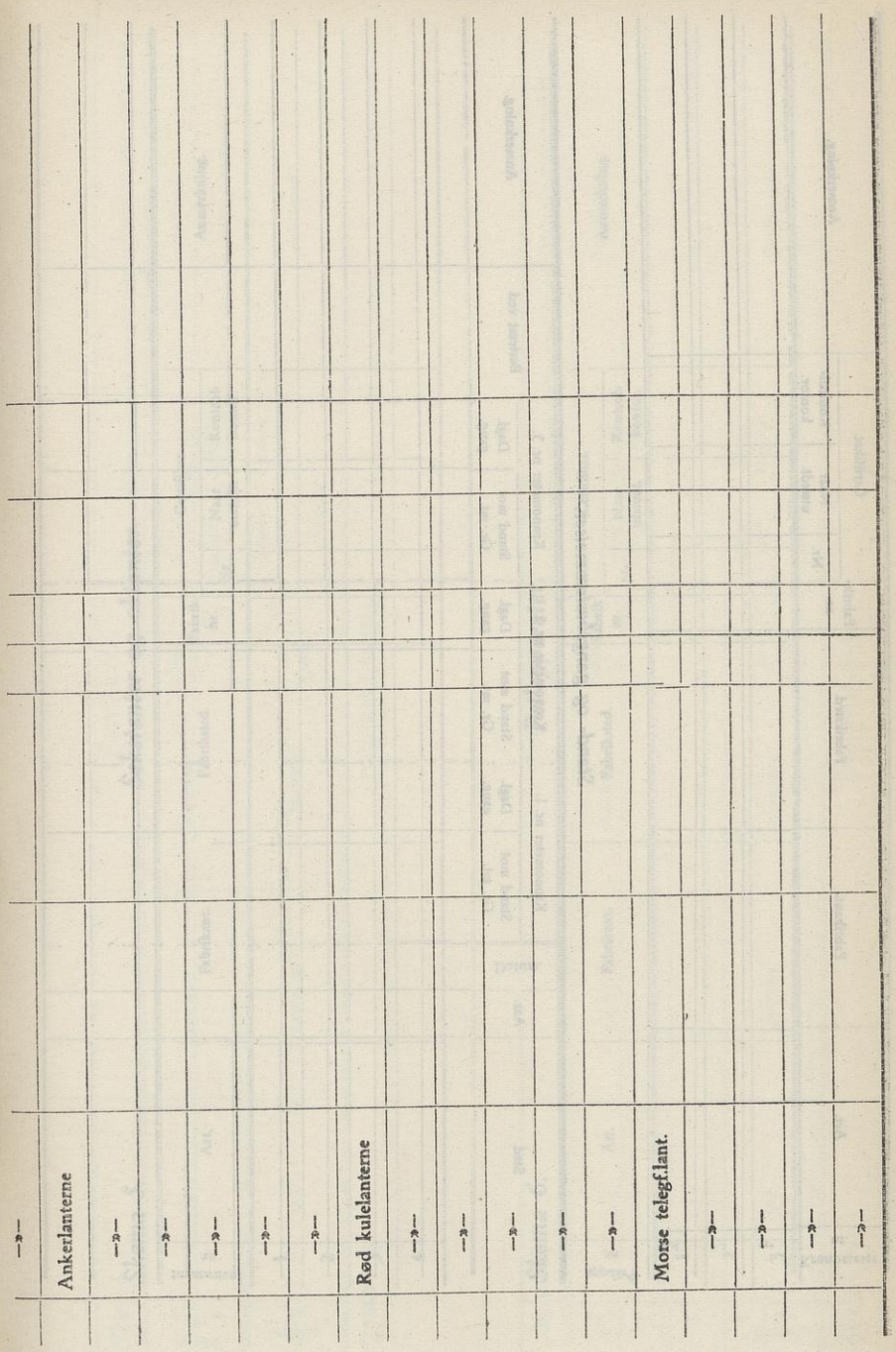
—»—
Ankerlanterne
—»—
—»—
—»—
—»—
—»—
—»—
Rød kulelanterne
—»—
—»—
—»—
—»—
—»—
—»—
Morse telegf.lant.
—»—
—»—
—»—
—»—
—»—

Skema 4. **Kronometre.**

Kronometer nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat. Nr.	Certifikat. Naar utstedt.	Certifikat. Kontrol-kontor.	Anmerkning.
1								
2								
3								

Stand- og gangsbestemmelser.

Sted.	Aar.	Datum.	Kronometer nr. 1. Stand mot Gr. mt.	Kronometer nr. 1. Dagl. gang.	Kronometer nr. 2. Stand mot Gr. mt.	Kronometer nr. 2. Dagl. gang.	Kronometer nr. 3. Stand mot Gr. mt.	Kronometer nr. 3. Dagl. gang.	Bestemt ved	Anmerkning.

Skema 5. Sekstanter og oktanter.

Instrument nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Anmerkning.
					Nr	Naar utstedt.	Kontrol-kontor.	
1								
2								
3								
4								

Skema 6. Peilapparater.

Peilapp. nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Anmerkning.
					Nr.	Naar utstedt.	Kontrol-kontor.	
1								
2								
3								

Skema 7. Loggeapparater.

Log.app. nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Aanmerkning.
					Nr.	Naar utstedt.	Kontrol-kontor.	
1								
2								
3								
4								

Skema 8. Loddeapparater

Lod.app. nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Anmerkning.
					Nr.	Naar utstedt.	Kontrol-kontor.	
1								
2								
3								
4								
5								

Skema 9. Barometre.

Barom. nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Anmerkning.
					Nr.	Naar utstedt.	Kontrol-kontôr.	
1								
2								
3								

Skema 10. Termometre.

Term. nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Anmerkning.
					Nr.	Naar utstedt.	Kontrol-kontor.	
1								
2								
3								

Skema 11. Kikkerter.

Kikkert nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Anmerkning.
					Nr.	Naar utstedt.	Kontrol-kontor.	
1								
2								
3								
4								

Skema 12. Hydrometre.

Hydrom. nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Anmerkning.
					Nr.	Naar utstedt.	Kontrol-kontor.	
1								
2								

Skema 13. *Andre skibsinstrumenter.*

Instrum. nr.	Art.	Fabrikant.	Fabriksted.	Fabrik nr.	Certifikat.			Anmerkning.
					Nr.	Naar utstedt.	Kontrol-kontor.	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								

Skema 14. *Generalkarter.*

Løpe nr.	Kart nr.	Over hvilket farvand.	Utgit av.	Aar.	Sidst rettet.	Anmerkning.
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						

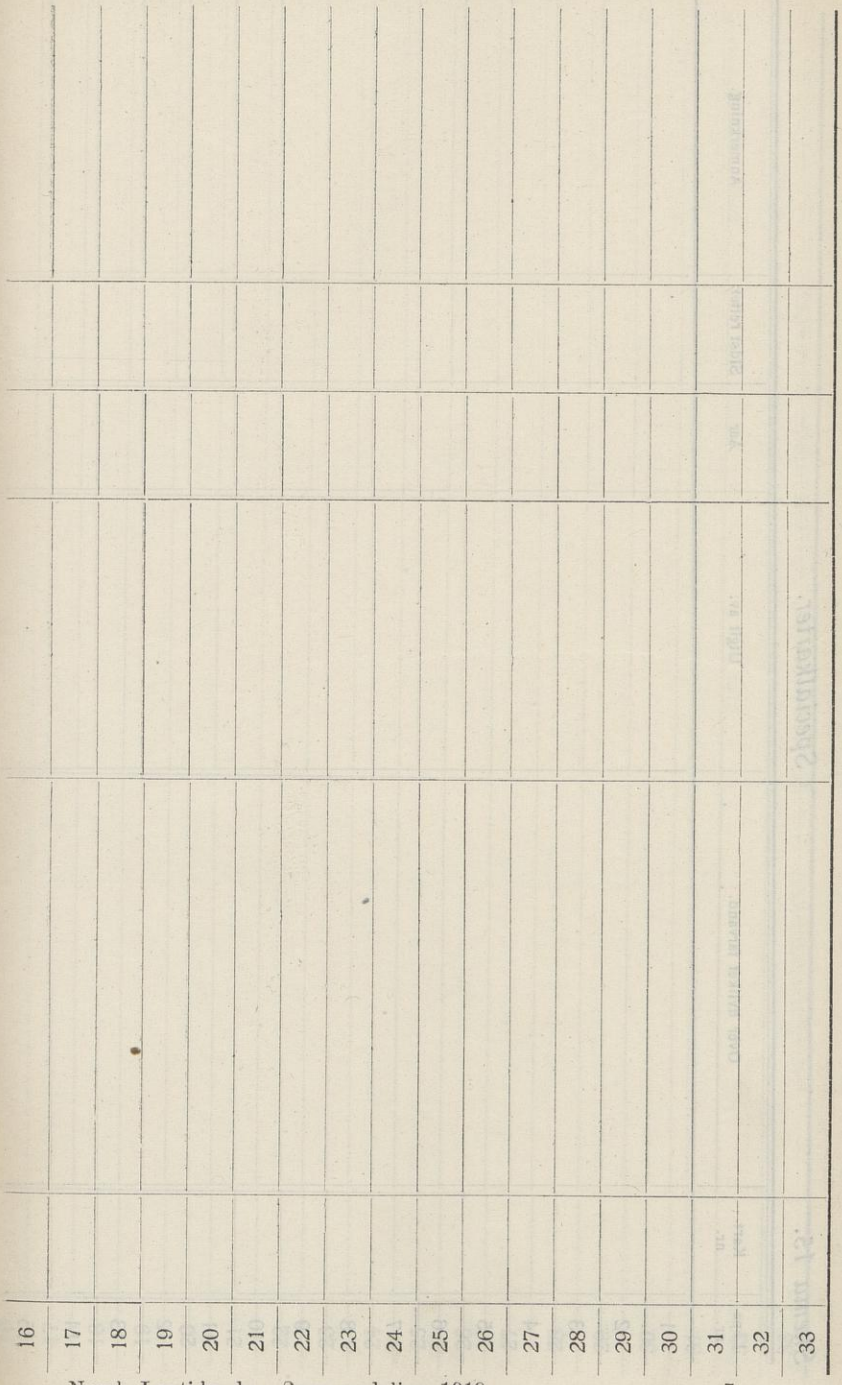
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

Skema 15. *Specialkarter.*

Løpe nr.	Kart nr.	Over hvilket farvand.	Utgit av.	Aar	Sidst rettet.	Anmerkning.
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						

16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						

Skema 16. *Navigationsbøker, Navigationstabeller, Astronomiske aarbøker.*

Bokens nr.	Titel.	Utgit av.	Aar.	Anmerkning.
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				

Skema 17. *Farvandsbeskrivelser, Fyrlister, Tidevandstabeller.*

Bokens nr.	Titel.	Utgit av.	Aar.	Anmerkning.
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				

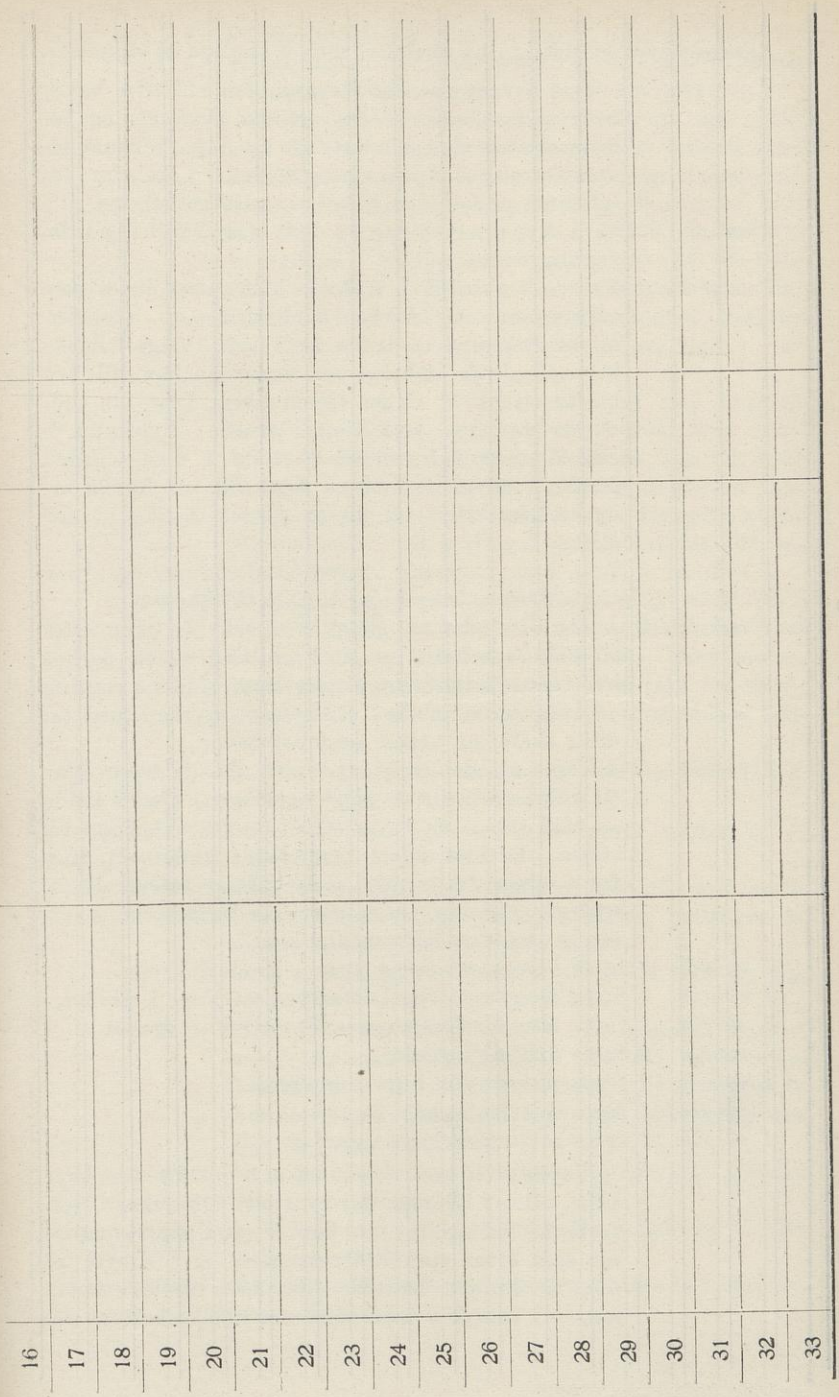
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

Skema 18.

Andre oplysninger.

Anvisning til utfyldning av skemaet for de daglige optegnelser.

I overskriften føres navnet paa det farvand, den red eller havn, hvor skibet befinder sig, reisens avgangs- og bestemmelsessted, samt antallet av dage hengaat siden fartøiet forlot avgangsstedet. Likeledes antallet av dage siden sidste standsbestemmelse.

I rubrik 1 føres aar, maaned, dag og dato efter borgerlig tidsregning.

I rubrik 2 skal de i rubrikken opførte klokkeslæt læses som om der stod: til klokken 1, til kl. 2 o.s.v., saaledes altsaa at man like ut for kl. 1 i de øvrige rubrikker opfører de kurser m. m. som man har seilt fra kl. 12 til kl. 1. Naar timen deles, læses de indskutte minutter paa samme maate. Indskytes f. eks. 20 minutter mellem kl. 1 og 2, maa seilasen fra kl. 1 til kl. 1 t. 20 m. føres like ut for 20 m. og seilasen fra 1 t. 20 m. til kl. 2 like ut for 2 o. s. v.

I rubrik 3 føres patentloggens visende ved utløpet av hver vakt, derhos hver gang kursen forandres.

I rubrik 4 indføres mindst en gang hver vakt (i havn eller til ankers mindst en gang om dagen) og derhos hver gang forandring finder sted, vindens retning — angit misvisende i streker, — styrken med tal efter skala, og veiret med bokstaver.

I rubrik 5 indføres mindst en gang hver vakt, (i havn eller til ankers mindst en gang om dagen) sjøens høide — med tal — og barometrets og termometrets visende. Er sjøvandets temperatur undersøkt, indføres ogsaa denne, idet man tilføier »sjø«. Barometrets visende føres *over* og termometrets visende *under* en horisontal strek.

I rubrik 6 føres styrekompassets kurs i grader,

I rubrik 7 føres standard (regel) kompassets kurs i grader,

I rubrik 8 føres standardkompassets deviation i grader,

I rubrik 9 føres driften i grader,

I rubrik 10 føres misvisende kurs i grader,

I rubrik 11 føres misvisningen i grader,

I rubrik 12 føres retvisende kurs i grader.

Anm. til rubrikkene 6—12. — Ut for hver time, eller i tilfælde del av time, føres den i den forløpne tid styrte kurs saavel efter styrekompasset som efter standardkompasset, og i rubrik 13 den til kursen hørende distanse. Deles timen, sættes i rubrik 2 med smaa tal klokkeslættene for

kursforandringen paa nærmeste minut. Istedenfor at gjenta kurser, deviation, drift og misvisning sættes gjentagelsestegnet — » —.

Er *under bidevindsseilas* drift og fart jevn, skal de styrte kurser for den del av vakten man har ligget bidevind over samme baug, slaaes sammen til en mediumskurs, dersom de styrte kurser ikke varierer mere end indtil 2 streker fra hverandre. Mediumskursen indføres ut for 1ste fulde — eller i tilfælde del av — time man har ligget den, hvorefter gjentagelsestegnet benyttes for hver time — og i tilfælde del av time — av vakten den gjælder for.

Under seilas i trange farvand med hyppige kursforandringer maa de styrte kurser med dertil hørende distanser og tider indføres i en til dette øiemed bestemt notisebok, dersom dagboken ikke aapner plads for indførsel i denne. Hyppige stedsbestemmelser ved peilinger indføres i saa tilfælde i dagboken.

I rubrik 13 føres den utseilte distanse i timen eller, naar timen er delt, for de anførte minutter. Distansen føres altid i hele og tiendedels kvartmil. Benyttes patentlog indføres distansen for hver vakt ved sidste klokkeslæt; ved kursforandringer for sidste time eller del av time.

I rubrik 14 føres vandhøiden i slagene (rummene) eller L. S. — lens skib — for hver vakt.

I rubrik 15 føres klokkeslættet naar lanternerne sættes ut og tages ind.

I rubrik 16 og 17 føres klokkeslættene saa nøiagtig som mulig paa nærmeste minut, naar lodskud, peilinger og astronomiske observationer tages.

I rubrik 18 føres patentloggens visende ved hvert lodkast, peiling eller astronomisk observation.

I rubrik 19 føres dybden i meter, norske eller engelske favner, samt bundens beskaffenhet. Dybden og bundens beskaffenhet føres i samme rubrik, dybden *over* og bundens beskaffenhet (angit ved bokstaver) *under* en horisontal strek.

I rubrik 20 føres peilingerne paa standardkompasset i grader.

I rubrik 21 føres gjenstandens navn.

I rubrik 22 føres avstanden fra gjenstanden i hele og tiendedels kvartmil.

I rubrikkene 23, 24 og 25 føres kronometrets visende i observationsøieblikket.

I rubrikkene 26, 27 og 28 føres himmellegemets *avlæste* høide.

I rubrik 29 føres indeksfeilen *over* og øiehøiden i meter *under* en horisontal strek.

I rubrik 30 føres himmellegemets peiling i grader, tat paa standardkompassst.

I rubrik 31 skriver observator forbokstaverne i sit navn.

I rubrik 32 føres de av skibsmandskapet saavel ombord som iland foretagne arbeider, samt iagttagelser og begivenheter, som enten ifølge lov og anordninger, skik, bruk eller dagbokens øiemed er gjenstand for optegnelse. Forøvrig indføres saadanne oplysninger som kan være til nytte for navigeringen, eller vink om det farvand hvori man seiler, strømmens kjendte eller formodede sætning og fart, seilføring, proviantundersøkelser, deviationsundersøkelser, kronometerstandsbestemmelser, baatmanøvre og brandmanøvre, samt naar rummene luftes. Konferer foran indtagne utdrag av love og forskrifter.

I rubrik 33 undertegner den vakthavende officer for sin vakt ved at skrive sit navn tvers paa vaktens linjer.

I skemaet »høide av vand eller olje i tankene« føres vand-(olje)-høiden 2 ganger i løpet av etmaalet — 1 gang om eftermiddagen og 1 gang om formiddagen.

I skemaet »bestikopgjør til middag« føres bestikopgjøret for etmaalet.

I skemaet »anmerkninger« føres mulige nødvendige rettelser, ekstraordinære anmerkninger etc.

Dagboksføreren attesterer ved sin underskrift at ha indført etmaalet, hvorefter han foreviser dagboken for skibets fører, som daterer og undertegner.

Aar 19.....

Skibets sted .....

(Merk! Den høire halvpart av dette skjema er inntatt på side 112 og 113).

..... *dage siden sidste standsbestemmelse.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Maaned.	Klokkeslæt.	Patentloggen viste.	Vind. Styrke. Veir.	Sjøgang. Barometer Termometer	Styret kurs. pr. styrekompas.	Styret kurs. pr. standardkompas (regelkompas).	Deviation for styret kurs pr. standardkompas.	Drift.	Misvisende kurs	Misvisning.	Retvisende kurs.	Distanse.	Vandhøide i slagene (rummene).	Lanternene utsat eller indtat.	Klokkeslæt ved lodskud, peilinger, observation. T.	Klokkeslæt ved lodskud, peilinger, observation. M.	Patentloggen viste da.	Lodskud, dybde og bundens beskaffenhet.
.....dag	1																	
den.....	2																	
	3																	
	4																	
	5																	
Emd.	6																	
	7																	
	8																	
	9																	
	10																	
	11																	
MN	12																	

.....dag	1																		
den.....	2																		
	3																		
	4																		
	5																		
Fmd.	6																		
	7																		
	8																		
	9																		
	10																		
	11																		
	12																		

Høide av vand eller olje i tankene.

	Kl.	1		2		3		4		5		6		7		Maskin		Kjele		Forpig.	Agterpig.
		Stb.	bb.	Stb.	bb.	Stb.	bb.	Stb.	bb.	Stb.	bb.	Stb.	bb.	Stb.	bb.	Stb.	bb.	Stb.	bb.		
Emd.																					
Fmd.																					

Anmerkninger,

(Merk! Dette skjema er den høire halvpart av det som er inntatt på side 110 og 111).

Paa reise fra ..... *til* .....

..... *døgn i sjøen.*

20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
Peilinger.			Astronomiske observationer										
Peiling av terrestrisk gjenstand pr. standard-kompas.	Terrestrisk gjenstand.	Avstand.	Kronometeret viste T.	M.	S.	Avlæst høide av ☉ ☾ eller ✳ °	′	″	Indeks-feil og øiehøide.	Peiling av himmel-legemet pr. standard-kompas.	Observators initialer.	Passert.	Den vakthavendes underskrift.

Bestikopgjør til middag.

Bestik fra	Gen. misv. kurs	Gen. retv. kurs	△br.	Mbr.	Br. ifølge bestik	Br. ifølge obs. md.
Kl.	Misvisning	Distanse	Avv.	△lgd.	Lgd. ifølge bestik md.	Lgd. ifølge obs. md.
1	2	3	4	5	6	7

Dagbokførerens underskrift.

Forevist den ..... 19 .....

Skibets fører.

Denne protokol som indeholder.....

folierte, gjennemdragne og forseglede blade, autoriseres herved som dagbok for

.....av.....

kjendingssignal.....

.....den.....19

.....

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 55 havneloven meddeles stadfestelse på Vardø bystyres beslutning av 25 oktober 1918 om forandring i § 3 i det ved kongelig resolusjon av 14 juli 1916 stadfestede takstregulativ for benyttelse av Vardø nye dampskibskai. 28 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Møre fylke, hvori på forespørsel fra et formannskap uttales, at en beslutning av herredsstyret i henhold til landsskattelovens § 31, 3dje ledd, om opkrevning av skatt hos arbeidsgiver også antas å få anvendelse på opkrevning av statsskatt. Hvor beslutning som nevnt er fattet, vil derfor såvel stats- som kommuneskatt, ilignet arbeidere ved anlegg av den i paragrafen nevnte art, bli å innkreve hos arbeidsgiveren. 1 mars.

Departementet gjør samtidig opmerksom på, at et herredsstyre ikke efter landsskattelovens § 108 har lovlig adgang til å fastsette andre forfallsterminer for skatter, som skal opkreves hos husbond eller arbeidsgiver, enn de terminer, som er gjeldende for de øvrige klasser av skattydere. Jfr. departementets i Lovtidende inntatte skrivelse av 2 februar 1910.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 18 januar 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for smøreoljer og konsistensfett opheves, forsåvidt angår konsistensfett. 4 mars.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med lørdag 8 mars 1919.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre følgende omsetningsregler og maksimalpriser for kokt linolje. 4 mars.

Skrivelse **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for grønsåpe. 4 mars.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for landbruksmaskiner og landbruksredskaper samt tilbehør og reservedeler til sådanne. 4 mars.

---

*) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.
**) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 18,, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

4 mars. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori direktoratet meddeler, at såvel importert som norsk stivetøi inngår under gruppe 33 i skrivelse av 11 november 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for manufaktur[1]), jfr. skrivelse av 8 februar 1919 om norsk stivetøi[2]). De i de nevnte skrivelser fastsatte maksimalpriser og bestemmelser gjelder såvel stivede som ustivede snipper, bryststykker, mansjetter og mansjettskjorter.

4 mars. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet i skrivelse av 4 mars 1919 til grosserer Sev. Sverdvik & Co., Kristiania, har fastsatt priser for et parti solignum trekonserveringsstoff importert 28 februar 1919.

6 mars. **Kongelig resolusjon*****), hvorved bestemmes:

1. Med hjemmel av § 5 i lov om adgang til å drive herberge og bevertning av 2 april 1917 stadfestes de av Skien bystyre i møte den 13 februar 1919 besluttede vedtekter for herberger- og beverternæringen i Skien som gjeldende inntil videre fra 1 april 1919 å regne.
2. Fra samme tid opheves §§ 84—86 i de ved kongelig resolusjon av 2 februar 1912 for Skien kjøpstad stadfestede politivedtekter.

6 mars. **Kongelig resolusjon**†), hvorved i henhold til lov om registrering av skibe av 4 mai 1901 § 1, siste ledd, bestemmes, at Sortland strandsted i Sortland herred, Nordland fylke, kan velges som hjemsted for registreringspliktig skib.

6 mars. **Kongelig resolusjon**†), hvorved de i § 2, § 3 første avsnitt og § 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede konsesjonsgrenser for Nes herred, Hedmark fylke, nedsettes til 10 ha.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

6 mars. **Kongelig resolusjon**†), hvorved de i § 2, § 3 første avsnitt og § 4 i lov om erhvervelse av skog av 18

---

*) Bekjentgj. 12 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 18.
**) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor prisene er anført.
***) Bekjentgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17, hvor de i post 1 omhandlede vedtekter er inntatt.
†) Bekjentgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 56 s. 1290.
[2]) » —»— —»— 1919 nr. 11 s. 131.

september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, omhandlede konsesjonsgrenser for Verdal herred, Nord-Trøndelag fylke, nedsettes til 10 ha., og kongelig resolusjon av 15 mars 1913 om nedsettelse av grensen til 100 ha. opheves. 6 mars.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesygdommer av 21 juli 1916 bertemmes: 6 mars.

1. Det er forbudt å anvende skotske poteter til settepoteter. De skal holdes således adskilt fra poteter, som skal brukes til utsæd, at disse ikke kan komme i berøring med avfall, jord og lignende fra de skotske poteter.
2. Det er forbudt å råskrelle skotske poteter.
   De må ikke på nogen måte anvendes uten i kokt tilstand.
3. Det er forbudt, inntil Landbruksdepartementet anderledes bestemmer, å anvende søppel fra Kristiania til gjødsel. Søppelen fra dette sted må ikke føres bort fra byen, uten at den straks brennes eller nedsenkes i sjøen, og må ikke bringes sammen med gjødsel eller stoffer, som kan antas å bli brukt som gjødsel.
4. Det er forbudt å anvende skyller eller annet avfall fra Kristiania til dyreføde uten i kokt tilstand.
5. Enhver, som selger eller på annen måte avhender skotske poteter, skal ved salget gjøre mottageren uttrykkelig bekjent med varens art samt med de regler, som er fastsatt for bruken av potetene.
6. Landbruksdepartementet kan dispensere fra foranstående regler og kan utferdige nærmere bestemmelser til resolusjonens gjennemførelse.
7. Landbruksdepartementet kan dispensere fra det i plakat av 8 september 1916 om foranstaltninger til bekjempelse av »potetkreft« inneholdte forbud mot å innføre poteter fra Storbritannien og Irland.
8. Overtredelse av foranstående bestemmelser og de regler, som utferdiges i medhold av denne resolusjon, medfører straffansvar.
9. Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfestelse på den av Harstad bystyre i møte den 3 februar 1919 besluttede forandring i § 10 i vedtekter om taksering til eiendomsskatt av de faste eiendommer i ladestedet, hvorefter § 10 skal lyde således: 6 mars.

*) Bekjentgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

6 mars. »Den forandring i eiendomsskatten, som flyter av en eiendoms forandrede verdsettelse, inntrer for de almindelige omverdsettelsers vedkommende fra førstkommende 1 juli, efterat samtlige omtakseringer er avholdt, og for enkelte taksters vedkommende fra 1 juli efter undertakstenes avholdelse, selvom overtakster senere avholdes.«

6 mars. **Kongelig resolusjon** *), hvorved de ved kongelig resolusjon av 21 desember 1917 fastsatte rasjoneringsbestemmelser opheves, forsåvidt angår følgende vareslag:

Marverter.
Pilerter.
Sukker- og aspargeserter.
Aspargesbønner.
Snittebønner.
Brekbønner.
Voksbønner.
Valske bønner.
Pralbønner.
samt Makaroni.

Statens Rasjoneringsdirektorat bemyndiges til i den utstrekning, dette måtte anses hensiktsmessig, å frigi den innenlandske omsetning av barnemel og barnemelspreparater.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

6 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. Fra 1 mai 1919 å regne blir å overføre til Støren resid. kapellani i Nidaros bispedømme:
   a. Kr. 34 500,00 av den Støren sognekall tilliggende embedskapital;
   b. kr. 500,00 av den sognekallet tilhørende årlige erstatning av Prestegårdsfondet.

II. Det lønnsbidrag og det lønnstillegg, som Støren resid. kapellani hittil har oppebåret henholdsvis av sogneprestembedet og Oplysningsvesenets Fond, bortfaller fra utgangen av april d. å. å regne.

6 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringvesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse på Porsgrund bystyres beslutning av 29 januar 1919 om forandringer i § 3 i de senest ved kongelig resolusjon av 4 mai 1917 stadfestede bryggetakster for Porsgrund.

*) Bekjentgj. 7 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 17.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, 6 mars.
Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra en bys skolestyre, hvori departementet bl. a. uttaler:

1. Til den lønn, som efter § 36 utbetales en lærers efterlatte, erholder kommunen det statsbidrag, som kommunen ellers oppebærer til sine lærerlønninger. De efterlatte oppebærer 1 måneds lønn, også når denne måned faller i feriene. Noget bidrag til Statens Pensjonskasse blir ikke å tilbakeholde. Faller lærerens død på en sådan tid, at hans post må betjenes av en annen lærer, får kommunen også til dennes avlønning det statsbidrag den ellers oppebærer.
2. En konstituert lærer skal ikke gjøre innskudd i Statens pensjonskasse.
3. Lærer, som tiltrer sin post ved skolens begynnelse efter sommerferiene, har efter § 36 rett til lønn fra 1 august, selv om han ikke tidligere har været ansatt i nogen lærerpost i folkeskolen. Nogen tilsvarende bestemmelse gjelder ikke for tiltredelse av lærerpost efter juleferiene. I dette tilfelle vil derfor spørsmålet om, fra hvilken tid han skal oppebære lønn, være avhengig av, fra hvilken tid han er ansatt.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i 6 mars.
medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for sirup.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i 6 mars.
medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk corned beef.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene: 7 mars.
Departementets opmerksomhet er blitt henledet på, at det hyppig forekommer, at der i forkyndelsespåtegninger på stevninger ikke anføres navnet på det distrikt, for hvilket vedkommende stevnevidne er ansatt.
Da dette kan volde betydelig ulempe, særlig for saksbehandlingen ved overinstansene, skal man be stevnevidnene innen hr. fylkesmannens distrikt anmodet om å sørge for, at navnet på det distrikt, for hvilket vedkommende stevnevidne tjenstgjør, alltid blir anført i bevidnelsene om utførte forkyndelser.

---

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

7 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Vestfold fylke om, hvorvidt bestemmelsen i landskattelovens § 20, byskattelovens § 15, begges 5te ledd, finner anvennelse i tilfelle, hvor aksjene i et rederiselskap eies av et annet selskap, hvis aksjer lyder på ihendehaveren.

Departementet uttaler, at det ikke anser det tvilsomt, at den nevnte lovbestemmelse må komme til anvennelse i et tilfelle, hvor det aksjeeiende selskaps aksjer lyder på ihendehaveren. Der gjøres i bestemmelsen ingen undtagelse for selskaper med ihendehaveraksjer. Hertil kommer videre, at ifølge skibsaksjeloven av 26 juli 1916 nr. 9 § 30 skal alle aksjer i et rederiselskap lyde på navn. Denne bestemmelse antas ikke med virkning for skatteforholdene å kunne omgås derved, at aksjene i rederiselskaper overdras til andre selskaper med ihendehaveraksjer. Der antas derfor i henhold til landskattelovens § 63, byskattelovens § 55, begges 3dje ledd, å måtte påhvile det aksjeeiende selskaps bestyrelse forpliktelse til å skaffe oplysning om, hvem der er eier av aksjene og hvor vedkommende er bosatt.

7 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Vestfold fylke om, hvorvidt der ved skatteligningen kunde gjøres fradrag i inntekten for utgift til tjenerhjelp i tilfelle 1) hvor den skattepliktige var enkemann med barn, som krever tilsyn og 2) hvor den skattepliktiges hustru erhvervet inntekt ved eget arbeide utenfor hjemmet.

Departementet uttaler, at spørsmålet må besvares benektende. Jfr. landskattelovens § 44, byskattelovens § 38, bokstav a, hvorefter utgifter til den skattepliktiges og families underhold og betjening ikke kommer til avdrag i inntekten. Der gjøres i loven ingen undtagelse for tilfeller som de foran nevnte, hvorfor der ikke er adgang for ligningsmyndighetene til å sondre, eftersom utgifter til tjenerhjelp må anses mere eller mindre påkrevet; jfr. også departementets i Lovtidende inntatte skrivelse av 3 april 1914.

8 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av skibsreder Willy Gilbert ved gavebrev av 6 november 1917 oprettede »Christian Sindings fond for norske orkestermusikere knyttet til Bergens byorkester« samt på de under 1 juli 1918, 22 januar 1919 utferdigede statutter for dette fond.

8 mars. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober, jfr. 30 september 1918, fastsatte maksimal-

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

priser og omsetningsregler for norske grønnsaker[1]) opheves, forsåvidt angår norske gulerøtter og norsk kålrabi. 8 mars.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 18 mars 1919.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for bensin. 8 mars.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartememententet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at skrivelse av 3 januar 1919[2]) om tillatelse til å utselge bearbeidede metaller av kobber eller messing til høiere priser enn fastsatt i skrivelse av 23 desember 1918 opheves. 8 mars.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med lørdag 15 mars 1919.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v. 8 mars.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 11 november 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for manufaktur- og trikotagevarer[3]) bestemmes, at de i skrivelsens § 2 inneholdte regler om merkning forandres derhen, at importører av manufakturvarer og tilvirkere av norske konfeksjonsvarer skal anføre på merkelappen importørens henholdsvis tilvirkerens navn eller varemerke, hans kvalitetsmerke eller varenummer og vedkommende gruppenummer. Derimot skal importøren og tilvirkeren ikke anføre varens detaljpris. Denne blir å anføre på merkelappen av vedkommende detaljist. 8 mars.

Denne bestemmelse medfører ingen forandring, forsåvidt angår merkningsreglene for norske manufakturvarer, gruppe 1—13.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 18 mars 1919.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse 8 mars.

---

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 46 s. 1057.

[2]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1919 nr. 4 s. 25.

[3]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 56 s. 1290.

8 mars. av 11 november 1918[1]) og 25 januar 1919[2]) fastsatte maksimalprisser og omsetningsregler for herrehatter av hår og ull av henholdsvis utenlandsk og norsk tilvirkning opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 18 mars 1919.

8 mars. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 14 februar 1919 om maksmalpriser og omsetningsregler for solarolje[3]) bestemmes, at skrivelsens punkt I fremtidig skal lyde:

I. Ved salg til forhandler kr. 0,37 pr. kg. eksklusive emballage fob. importsted.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

10 mars. **Rundskrivelse****) fra Socialdepartementet til fylkesmennene:

I henhold til den departementet ved kongelig resolusjon av 7 juni 1918 meddelte bemyndigelse til å utferdige nærmere bestemmelser angående foranstaltninger mot innførsel og utbredelse i landet av flekkfeber fastsatte departementet ved rundskrivelse av 18 juli f. å. tilleggsbestemmelser til reglementet av 17 november 1909.

Overensstemmende med forslag av medisinaldirektøren fastsetter departementet videre følgende:

1. Bestemmelsene i reglementets § 76 utvides til også å gjelde personer, som landverts ankommer til Norge fra landområde, som ifølge kunngjørelse er smittet av flekkfeber.

§ 76 blir derfor sålydende:

Personer, som landverts ankommer til Norge fra landområde, som ifølge kunngjørelse er smittet av asiatisk kolera, pest eller flekkfeber, skal, forsåvidt de ikke forlot det smittede landområde minst 5 dager før epidemiens utbrudd, efter ankomsten til sitt første bestemmelsessted her i landet anmelde sig skriftlig eller munntlig til helserådets ordfører eller tilsynsmann og opgi navn, stilling, hjemsted, bestemmelsessted, adresse og reiseplan samt datum for avreise fra nevnte landområde. Det samme gjelder personer, som sjøverts ankommer fra sådant landområde, som ovenfor nevnt, forsåvidt de ikke rammes av bestemmelsen om eftersyn i §§ 57—59 og 62—64.

---

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
**) Bekjentgj. 20 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1918 nr. 56 s. 1290.
[2]) » —»— —»— **1919** nr. 9 s. 95.
[3]) » —»— —»— — nr. 14 s. 160.

Når bekjentgjørelse derom er utferdiget overensstem- 10 mars.
mende med lovens § 21, er disse personer forpliktet til daglig å fremstille sig til eftersyn i 5 dager, regnet fra den dag, de forlot det smittede landområde. Den helseråds-ordfører eller tilsynsmann, hos hvem de først fremstiller sig til eftersyn, har å foreta, hvad der i foregående § nr. 2—4 er bestemt.

2. Som tillegg til bestemmelsen i rundskrivelse av 18 juli 1918 § 3 B., 2net ledd, bestemmes, at personer, som ankommer til Norge fra et sted, som er erklært smittet av flekkfeber, er forpliktet til efter nærmere bestemmelse av vedkommende helseråd å fremstille sig til eftersyn i 24 dager, såfremt der hos dem påvises lus eller lusegg, selv om de kommer med et fartøi, som hverken har eller har hatt noget tilfelle av flekkfeber ombord.

Hermed bes helseråds-ordførerne innen hr. fylkesmannens embedsdistrikt gjort bekjent.

Skrivelse*) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at 10 mars.
direktoratet har godkjent følgende priser for en del partier kjeks importert fra Carr & Co., Ltd., Carlisle:

	Ved salg engros	Ved salg i detalj	
	Kr. pr. kg.	Kr. pr. kg.	Kr. pr. rull à ¼ kg.
Milk	3,50	4,20	1,05
Table Water .	4,30	5,20	1,30
Princes . . .	4,50	5,60	1,40
Small Lemons .	5,00	6,20	1,55
Dry Ginger. .	4,70	6,00	1,50

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 11 mars.
det ved private gaver oprettede legat »Kristiania døveskoles hjelpefond« til videre utdannelse av elever, utgått fra Kristiania døveskole, samt på de under 9 januar 1919 utferdigede statutter for dette fond.

Telegram fra Finansdepartementet til en skattyder, hvori 11 mars.
uttales, at utlignede eller betalte personlige skatter ikke ved skatteligning kan fratrekkes inntekten, således heller ikke skatt, som efter landskattelovens § 122, byskattelovens § 114, begges 2net ledd, blir å erlegge med dobbelt beløp.

Forfalne, men ikke betalte skatteterminer antas i henhold til landskattelovens § 36, byskattelovens § 30, begges 1ste ledd, å kunne fratrekkes formuen som gjeld.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 12 mars.
det av enke Oline Bjørndalen ved gavebrev av 2 november

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.

12 mars. 1918 oprettede »Truls og Oline Bjørndalens legat til beste for ubemidlede værdige gamle i Enger skolekreds i søndre Modum« samt på de samme dag utferdigede statutter for dette legat.

12 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av enke Oline Bjørndalen ved gavebrev av 2 november 1918 oprettede »Truls og Oline Bjørndalens legat til beste for ubemidlede værdige gamle i Strand skolekreds i søndre Modum« samt på de samme dag utferdigede statutter for dette legat.

12 mars. **Cirkulære** fra Fengselsstyrelsen til fylkesmennene (med tilleggscirkulære av 25 mars 1919), hvorved meddeles, at da fangeføreren ved befordring av fanger med hesteskyss tilkommer som godtgjørelse for fangeskyssen den betaling, han har måttet erlegge utover betalingen for sin egen befordring, eller om han har benyttet egen hest, et tilsvarende beløp, blir ved transport med leiet hest betalingen for fangen eller fangene å beregne på den i skyssloven av 14 juli 1893 § 32 omhandlede måte efter satsene i § 27, således som disse er forandret ved lov nr. 1 av 7 juni 1918. Betalingen blir altså vanligvis 32 øre pr. km. (d. v. s. 16 øre pr. km. for transport av én fange).

Da der efter regulativet for offentlige tjenestemenns skyss og kostgodtgjørelse av 23 august 1918 tilkommer tjenestemenn, som har fått samtykke til å bruke egen hest på tjenestereiser, en godtgjørelse av 45 øre pr. km. eller 8 øre mere, enn de tilkommer for reise med leiet hest, bør fangeføreren få et tilsvarende tillegg for fangen eller fangene, når han transporterer med egen hest.

Betalingen for fangen (fangene) kan derfor beregnes på den i skyssloven av 1893 § 32 omhandlede måte efter en godtgjørelse av vanligvis (32 + 8 =) 40 øre pr. km. altså 20 øre pr. km. for transport av én fange

Fra 1 januar 1919 kan der beregnes godtgjørelse for vaktkars befordring også ved transporter med hest, uansett om transporten skjer i henhold til kontrakt eller ikke, med leiet hest eller med egen hest. Godtgjørelsen for vaktkarens skyss blir å beregne efter de samme regler som for fangens skyss.

12 mars. **Skrivelse***) fra Proviantering sdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for mel, gryn og sukker tilført markedet ved statens foranstaltning.

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

Plakat*) angående handel med gifter, apotekvarer og endel andre varer. 14 mars.

I. I kraft av lov om handelsnæring av 16 juli 1907 fastsettes herved,

1. at de i vedføiede fortegnelse A opførte gifter og apotekvarer bare skal kunne selges fra rikets apotek,
2. at de i fortegnelse B opførte gifter skal foruten fra rikets apotek også kunne selges av kjøpmenn, som dertil har erholdt politiets tillatelse eller som har erholdt departementets tillatelse til å selge alle slags gifter og apotekvarer, samt
3. at de i fortegnelse C opførte stoffer skal kunne selges både av apotekere og kjøpmenn på de deri forøvrig nevnte vilkår.

II. Departementet for Sociale Saker bemyndiges til å gjøre sådanne endringer i plakatens forskrifter, som i tiden mellem de i handelslovens § 26 omhandlede gjennemsyn hvert 10de aar viser sig nødvendige og tillike til å avgjøre, om nye ting, som efter siste gjennemsyn er kommet i handelen, skal komme inn under apotekeres salgsrett eller enehandel.

Denne plakat trer i kraft straks. Samtidig opheves den gjeldende plakat angående handel med gifter og apotekvarer av 29 august 1908 med tilleggsbestemmelser.

A.

Fortegnelse over gifter og apotekvarer, som bare kan selges fra rikets apotek.

(Vedkommende departement kan i henhold til lov om handelsnæring av 16 juli 1907 § 27 b[1]) også gi kjøpmenn, når de har de i nevnte lov angitte betingelser, rett til å selge de i denne fortegnelse omhandlede stoffer til andre kjøpmenn, som har erholdt den samme tillatelse, til apotekere, fabrikanter eller andre industridrivende, som bruker dem i sin virksomhet, og til bestyrere av offentlige laboratorier og videnskapelige innretninger, som ikke er sykehus eller pleiehjem).

---

*) Bekjentgj. 20 februar i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

[1]) »Med vedkommende departements tillatelse kan alle slags gifter og apotekvarer selges av kjøpmenn, som har de egenskaper, som kreves for å bli apoteker, eller som på annen måte har godtgjort å ha den nødvendige utdannelse og varekunnskap.«

14 mars. I. *Gifter.* — Alle stoffer, der i denne fortegnelse er betegnet med en stjerne, samt stoffer, der kan stilles i klasse med dem og ikke uttrykkelig er nevnt i fortegnelsen B eller C.

II. *Arcana.* — Som sådanne opfattes uten hensyn til deres art alle enkelte eller sammensatte stoffer, når de falholdes som lægemiddel eller angis å være i besiddelse av medisinsk virkning, og deres sammensetning holdes hemmelig.[1])

III. *Medicamina.* — Alle stoffer, der anvendes for å forebygge eller helbrede sygdommer, uansett om deres enkelte bestanddeler er gjenstand for almindelig handel eller ikke.

Herfra undtas de under nedenstående kollektive grupper som undtagelser uttrykkelig nevnte preparater (C II), samt de stoffer, der henhører til fortegnelsen C I, når disse skal anvendes som bandasje, til desinfeksjon, i kosmetisk, teknisk eller annet ikke medisinsk øiemed[2]) og ikke ved avertissementer, cirkulærer eller på annen måte falbys eller anbefales som stoffer, der er tjenlige til å helbrede sygdommer.

a. *Medicamina composita* = Sammensatte lægemidler.

Aceta medicinalia — Alle med eddik eller eddiksyre til medisinsk bruk tilberedte preparater.

Aqvae destillatae et extemporaneae medicinales. — Alle vann til medisinsk bruk, tilberedt ved destillasjon, utrystning eller utrivning av organiske stoffer, som urter, røtter, blomster, barker, frø, eteriske og empyreumatiske oljer, balsamer, harpikser etc. med vann eller spiritusholdig vann.

Boli, bougiae et suppositoria medicinalia. — Alle preparater til medisinsk bruk i form av boli, bougier eller stikkpiller.

Capsulae gelatinosae et amylaceae repletae. — Gelatin- og oblatkapsler fylt med stoffer, der skal anvendes som lægemidler.

Cerata medicinalia. — Alle preparater av fast konsistens, tilberedt til medisinsk bruk av voks eller andre fettsubstanser.

---

[1]) Som hemmeligholdte anses alle stoffer, hvis kvantitative sammensetning ikke er angitt på signatur, innpakning eller den bruksanvisning, der måtte ledsage stoffet.

[2]) Til apotekere kan de til fortegnelse C I hørende stoffer dog selges, uansett for hvilket øiemed de av disse skal anvendes.

Chartae medicinales. — Papir, papp, pergament, skinn, taft og lignende stoffer, impregnert eller bedekket med stoffer der skal gjøre dem anvendbare som lægemidler. 14 mars.

Confectiones medicinales. — Alle med sukker innbakte stoffer, der skal anvendes som lægemidler. Herfra undtas kamferdrops (jfr. C II).

Decocta medicinalia. — Alle til medisinsk bruk tilberedte vandige avkok av organiske stoffer.

Electuaria medicinalia. — Alle til medisinsk bruk tilberedte preparater i form av latværge.

Elaeosacchara medicinalia. — Alle preparater tilberedt til medisinsk bruk ved utrivning av eteriske oljer, balsamer og lignende stoffer med sukker.

Emplastra medicinalia. — Alle lægemidler i form av plaster, såvel i masse som utstrøket på skinn, lerret, papir, taft etc.

Emulsiones medicinales. — Alle preparater til medisinsk bruk, tilberedt ved støtning, rivning eller rystning av frø, oljer og andre fettsubstanser, balsamer, harpikser, kamfer og lignende stoffer med egg, eggehvite, gummier eller annet planteslim og vann.

Extracta medicinalia. — Alle preparater til medisinsk bruk, tilberedt ved inndampning av plantesafter, dyriske vesker eller uttræk av organiske stoffer.

Herfra undtas almindelig maltekstrakt, diastasemaltekstrakt og maltekstrakt med humle (jfr. C II).

Gelatinae medicinales. — Gelatiner impregnert med stoffer, hvorved de blir anvendelige som lægemidler — herunder alle præparater til medisinsk bruk tilberedt ved at innkoke uttrekk eller avkok av organiske stoffer til gelékonsistens.

Gossypia et lintea medicinalia. — Bomull, jute, cellulose, lerret, gase, charpi og lignende stoffer, der er impregnert eller bedekket med stoffer, der skal gjøre dem anvendbare som lægemidler, forsåvidt de ikke er nevnt i fortegnelsen C.

Infusa medicinalia. — Alle preparater til medisinsk bruk, tilberedt ved å uttrekke organiske stoffer med vann.

Lapides medicinales. — Alle til medisinsk bruk tilberedte etsstifter og sammensmeltede masser.

Linimenta medicinalia. — Alle flytende salver (smørelser) til medisinsk bruk.

14 mars. *Mixturae medicinales.* — Alle slags flytende blandinger, såvel til utvortes som innvortes medisinsk bruk.

Olea infusa medicinalia. — Alle til medisinsk bruk tilberedte oljeholdige uttrekk av organiske stoffer.

Pastae, pastillae, tabulettae et trochisci medicinales. — Alle pasta, pastiller, tabletter og trochiscer til medisinsk bruk.

Herfra undtas de, der er tilberedt av mineralkilder og ikke inneholder giftige stoffer — A I og B — (jfr. C II).

Pilulae medicinales. — Alle preparater til medisinsk bruk i form av piller eller pillemasse.

Pulveres medicinales mixti. — Alle pulverblandinger til medisinsk bruk.

Salia medicinalia mixta. — Alle saltblandinger til medisinsk bruk.

Herfra undtas de ved utkrystallisering av naturlige mineralkilder erholdte saltblandinger, samt kunstige efterligninger av disse, forsåvidt de ikke indeholder giftige stoffer — A I og B — (jfr. C II).

Sapones medicinales. — Alle seper, der inneholder giftige stoffer (jfr. A I og B) eller er tilberedt til medisinsk bruk, forsåvidt de ikke er nevnt i C I 26.

Solutiones medicinales. — Alle slags opløsninger til medisinsk bruk.

Herfra undtas, forsåvidt de ikke inneholder giftige stoffer (jfr. A I og B), naturlige mineralvann og kunstige efterligninger derav [1]), samt av de såkalte doserte mineralvann følgende: Bittervand (svovelsurt magnesiavann), gipsvann, glaubersaltvann, kalkvann (kulsurt og fosforsurt), sodavann, potaskevann, litionvann (kulsurt og salicylsurt), salmiakvann, salpetervann, natronvann (kulsurt og fosforsurt), jernvann (kulsurt, citronsurt og fosforsurt), magnesiavann (kulsurt og svovelsurt) (jfr. C II).

Species medicinales. — Alle til medisinsk bruk tilberedte blandinger av grovt knuste eller skårne organiske stoffer, med eller uten tilsetning av andre stoffer.

Succi inspissati medicinales. — Alle mer eller mindre sterkt inndampede plantesafter eller dyriske vesker, såvel med

[1]) Forsåvidt naturlige mineralvann angår, er deres innhold av jod- eller bromforbindelser ikke til hinder for deres salg av fabrikanter og kjøpmenn. Det samme gjelder kunstige efterligninger, når deres innhold av nevnte forbindelser ikke overstiger det tilsvarende naturlige vanns.

som uten tilsetning av sukker, når de skal tjene som lægemidler. 14 mars.

Herfra undtas maltsaft, samt de under extracta medicinalia som undtagelser nevnte stoffer.

Syrupi medicinales. — Alle siruper til medisinsk bruk.

Tincturae medicinales. — Alle av organiske stoffer til medisinsk bruk tilberedte eteriske og spirituøse uttrekk.

Ungventa medicinalia. — Alle preparater i form av salve til medisinsk bruk.

Vina medicinalia. — Alle med vin til medisinsk bruk tilberedte preparater.

Herfra undtas almindelig maltvin (jfr. C II).

b. *Medicamina simplicia* = Usammensatte lægemidler.

1. *Animalium variae species.*

Dyriske stoffer, der er giftige eller fortrinnsvis finner medisinsk anvendelse og ikke er nevnt i fortegnelsen B eller C.

Eksempler:

**Cantharides* — Spanske fluer.
Castoreum — Bevergjel.
Lapis cancrorum — Krepsøine.

2. *Præparata chemica.*

Kjemiske stoffer eller preparater, der er giftige eller fortrinnsvis finner medisinsk anvendelse og ikke er nevnt i fortegnelsen B eller C.

Eksempler:

**Acetanilidum* — Acetanilid. Antifebrin.
Acidum acetylo-salicylicum et Aspirinum — Acetylsalicylsyre og Aspirin.
**Acidum arsenicicum* — Arsensyre og dens forbindelser.
*— *arsenicosum* — Arsensyrling og dens forbindelser.

14 mars. *Acidum benzoicum* — Bensoesyre og dens salter.
— *carbolicum*, se **Phenolum*.
— *chrysophanicum* — Krysofansyre og dens forbindelser.
**Acidum hydrocyanatum* — Blåsyre og dens forbindelser.
— *hypophosphorosum, phosphorosum et hypophosphoricum* — Underfosforsyrling, Fosforsyrling og Underfosforsyre samt deres salter, forsåvidt de ikke er nevnt i fortegnelsen C eller ifølge analogi kan henføres dertil (Fosforsure salte se »*Phosphata*«).
— *sozojodolicum* — Sozojodolsyre og dens salter.
— *valerianicum* — Valerianesyre og dens salter.
Actolum, Argentaminum, Itrolum, Protargolum — Actol, Argentamin, Itrol, Protargol og lignende til medisinsk bruk fremstillede sølvforbindelser.
Aether — Nafta.
— *chloratus spirituosus* — Fortynnet kloreter.
— *nitrosus spirituosus* — Fortynnet salpetereter.
**Aethylenum chloratum* — Kloretylen.
**Aethylium chloratum* — Etylklorid, Kloræter.
*— *nitrosum* — Ætylnitrit.
**Agaricinum* — Agaricin, Agaricinsyre.
Alcaloida — Alkaloiderne og alle deres forbindelser.

Eksempler:

**Akonitin, *Atropin, Cinkonin, *Digitalin, *Digitoksin, *Duboisin, *Fysostigmin (*Eserin), *Hydrastin, *Hyoscyamin, Kinin, *Kodein, Koffein, *Kokain, *Kolchicin, *Koniin, *Morfin, *Nicotin [1]), *Pilokarpin, *Skopolamin (*Hyoscin), *Stryknin, Teobromin, *Veratrin, *Yohimbin.*

Alsolum — Alsol.
**Amylenum hydratum* — Amylenhydrat.
**Amylium nitricum* — Amylnitrat.
*— *nitrosum* — Amylnitrit.
Anetholum — Anetol.
**Antifebrinum* — Antifebrin, Acetanilid.
**Antipyrinum* — Antipyrin og dens forbindelser og i likhet dermed **Phenazon* og dens forbindelser.
Apiolum — Apiol, Persillekamfer.
**Apomorphinum* — Apomorfin og dets salter.
Argentum colloidale — Kolloidalt sølv.
— *nitricum fusum in bacillis* — Sølvnitrat i stenger.
**Aristolum* — Aristol.
**Arsenum* — Arsen og dets forbindelser.
Aspirinum et Acidum acetylosalicylicum — Aspirin og Acetylsalicylsyre.
Bismuthum subnitricum — Basisk vismutnitrat og andre

[1]) Undtat er nikotinholdige preparater, tilberedt for å anvendes til utryddelse av skadeinsekter på frugttrær eller andre kulturplanter; jfr. fortegnelse C I 10.

vismutforbindelser, der fortrinnsvis finner medisinsk anvendelse.
*Bromforbindelser med undtagelse av de i fortegnelsen B nevnte.
**Cantharidinum* — Kantaridin.
**Cerium oxalicum* — Ceriumoksalat.
Chinoidinum — Kinoidin.
**Chloralum hydratum* — Kloralhydrat.
**Chloroformium* — Kloroform.
Chrysarobinum — Krysarobin.
**Creosotum*, se **Kreosotum*.
**Crotonchloralum hydratum* — Krotonkloralhydrat.
**Dioninum* — Dionin.
Diuretinum et Theobrominum natrium salicylicum — Diuretin og Teobrominnatrium-salicylat.
**Eucainum* — Eukain og dets forbindelser.
Eucalyptolum — Eukalyptol.
Eugenolum — Eugenol.
Fercao.
Ferrum albuminatum — Jernalbuminat og jernalbuminatpreparater.
— *carbonicum* — Ferrokarbonat.
— *carbonicum saccharatum* — Sukkerholdig ferrokarbonat.
— *chloratum ammoniatum* — Ferriammoniumklorid, Jernsalmiak.
Ferrum citricum ammoniatum — Ferriammoniumcitrat, Citronsur jernoksyd-ammoniakk.
— *citricum oxydatum* — Ferricitrat, Citronsurt jernoksyd.
Ferrum kali tartaricum — Ferri- 14 mars.
kaliumtartrat.
— *lacticum* — Ferrolaktat og andre laktater.
— *oxydatum dialysatum* — Dialysert ferri-hydroksyd, tørt og flytende.
— *oxydatum saccharatum* — Jernsukker, Jernoksydsakkarat.
— *peptonatum* — Jernpeptonat og jernpeptonat-preparater.
— *reductum* — Redusert jern.
— *sesquichloratum (Chloretum ferricum)* — Ferriklorid (Jernklorid) i mengder under 5 kilogram.
Glycosida — Glykosider, der er giftige eller fortrinnsvis finner medisinsk anvendelse.

Eksempler:

**Amygdalinum* — Amygdalin.
Arbutinum — Arbutin.
**Guajacolum* — Guajakol og derav til medisinsk bruk fremstillede preparater.
Haemoglobinum — Hæmoglobin og hæmoglobinpreparater.
**Heroinum* — Heroin og dets forbindelser.
Hexamethylentetraminum et Urotropinum — Heksametylentetramin og Urotropin.
**Hydrargyrum amido-bichloratum* — Hvitt kvikksølvpræcipitat.
*— *bichloratum corrosivum* — Merkuriklorid, Etsende kvikksølvsublimat.
*— *bijodatum* — Merkurijodid, Kvikksølvjodid.
*— *carbolicum* — Karbolkvikksølv.

14 mars. *Hydrargyrum chloratum mite* — Merkuroklorid, Kalomel.
*— *chromicum* — Merkurikromat, Kromsurt kvikksølvoksyd.
*— *cyanatum* — Kvikksølvcyanid.
*— *jodatum* — Merkurojodid, Kvikksølvjodyr.
*— *nitricum oxydatum* — Merkurinitrat, Salpetersurt kvikksølvoksyd.
*— *nitricum oxydulatum* — Merkuronitrat, Salpetersurt kvikksølvoksydul.
*— *oxydatum* — Merkurioksyd, Kviksølvoksyd, gult og rødt.
*— *phenylicum* — Fenolkvikksølv.
*— *tannicum oxydulatum* — Merkurotannat, Garvesurt kvikksølvoksydul.
**Hydras amylenicus* — Amylenhydrat.
*— *chloralicus* — Kloralhydrat.
*— *croton-chloralicus* — Krotonkloralhydrat.
**Hydrastinium* — Hydrastinin og dets forbindelser.
Ichthyolum — Iktyol, alle slags.
*Jodforbindelser med undtagelse av de i B nevnte.
**Jodoformium et* **Jodolum* — Jodoform og Jodol, samt dermed preparerte artikler der ikke er nevnt i fortegnelsen C.
Kairinum — Kairin.
Kalium aceticum — Kaliumacetat, Eddiksurt kali.
Kalium tartaricum — Kaliumtartrat, Vinsurt kali.
**Kreosotum* — Kreosot og derav til medisinsk bruk fremstillede preparater.
Lenigallolum — Lenigallol.
**Lithium bromatum* — Litiumbromid, Bromlitium.
— *carbonicum* — Litiumkarbonat, Kulsurt lition.
*— *jodatum* — Litiumjodid, Jodlitium.
Lysoformum — Ren lysoform. (Karbol-lysoform og Rå-lysoform, jfr. C I).
Magnesium citricum — Magnesiumcitrat, Citronsur magnesia.
— *hydro-carbonicum* (*Magnesium carbonicum*) — Magnesiumhydrokarbonat (Kullsur magnesia) i mengder under 5 kilogram.
— *oxydatum leve* — Magnesiumoksyd, Lett, brent magnesia i mengder under 5 kilogram.
— *oxydatum ponderosum* — Magnesiumoksyd, Tung, brent magnesia.
— *sulfuricum* — Magnesiumsulfat, Engelsk salt i mengder under 10 kilogram.
Mentholum — Mentol og Mentolstifter (Migrenestifter).
Naphtholum — Naftol.
**Nirvaninum* — Nirvanin.
**Nitrobenzolum* — Nitrobenzol, Mirbanolje.
**Novocainum* — Novokain og dermed tilberedte preparater.
Orthoformum — Ortoform.
**Oxalata* — Oksalsure salter, der ikke er nevnt i fortegnelsen B.
Papainum et Papayotinum — Papain og Papayotin.
Paraldehydum — Paraldehyd.
Pepsinum — Pepsin.
Perhydrolum — Perhydrol, samt de såkalte Metalperhy-

droler, og Vannstoffhyperoksydopløsninger sterkere end 10 volumprocent.

**Phenacetinum* — Fenacetin.

**Phenolum* — Fenol, Karbolsyre, samt dens forbindelser og preparater, forsåvidt de ikke henhører under fortegnelsen C.

Phosphata — Fosforsure salter, forsåvidt de ikke er nevnt i fortegnelsen C eller ifølge analogi kan henføres dertil.

**Phosphorus* — Fosfor. (Rødt fosfor, se fortegnelsen B).

**Picrotoxinum* — Pikrotoksin, Kokkulin.

Propylaminum — Propylamin og dets forbindelser.

**Resorcinum* — Resorcin.

Saccharinum — Sakkarin (jfr. C I 14).

Salicylata — Salicylsure salter.

**Salipyrinum, Salolum* etc. — Salipyrin, Salol og andre salicylforbindelser til medisinsk bruk.

**Santoninum* — Santonin og dets forbindelser.

**Stibium sulfuratum amorphum* — Amorft tredobbelt antimonsulfid.

**Stibium sulfuratum aurantiacum* — Femdobbelt antimonsulfid, Gullsvovel.

**Stovainum* — Stovain.

Succinata — Ravsure salter.

**Sulfonalum* — Sulfonal og dermed analoge forbindelser.

Sulfur sublimatum elotum — Vasket svovelblomme.

Tannalbinum, Tannigenum etc. — Tannalbin, Tannigen og analoge forbindelser der har medisinsk anvendelse. 14 mars.

Tannata — Garvesyreforbindelser der fortrinnsvis finner medisinsk anvendelse.

Tartarus ammoniatus — Vinsurt ammoniakkali, Ammoniakkvinsten.

— *boraxatus* — Boraksvinsten.

*— *stibiatus* — Kaliumantimonyltartrat, Brekkvinsten i mengder under 2 kilogram (jfr. B).

Terpinolum — Terpinol.

Terpinum hydratum — Terpinhydrat.

Thallinum — Tallin og dets salter.

Theobrominum natrium salicylicum et Diuretinum — Teobrominnatrium-salicylat og Diuretin.

Thiocolum — Tiokol.

Thymolum — Tymol.

Tribromphenolas bismuthicus et Xeroformum — Vismuttribromfenolat og Xeroform.

Urotropinum et Hexamethylentetraminum — Urotropin og Heksametylentetramin.

**Urethana* — Uretanforbindelser.

Validolum — Validol.

**Veronalum* — Veronal.

Xeroformum et Tribromphenolas bismuthicus — Xeroform og Vismuttribromfenolat.

**Zincum aceticum* — Sinkacetat, Eddiksurt sinkoksyd.

**Zincum aceticum* — Sinkacetat, Eddiksurt sinkoksyd.

**Zincum sulfocarbolicum* — Sulfokarbolsink.

14 mars.

3. *Pyrolea.*

Empyreumatiske oljer der er giftige eller fortrinnsvis har medisinsk anvendelse og ikke er nevnt i fortegnelsen B eller C.

Eksempler:

Pyroleum animale crudum et rectificatum — Rå og renset (rektificert) hjortetakksolje.
— *Cerae* — Voksolje.
— *Fagi* — Bøketretjære.
Pyroleum Juniperi — Enertjere.
— *Succini crudum et rectificatum* — Rå og renset (rektificert) ravolje.

4. *Vegetabilium variae species.*

Vegetabilske stoffer der er giftige eller fortrinnsvis har medisinsk anvendelse og ikke er nevnt i fortegnelsen B eller C.

Eksempler:

**Agaricus albus* — Lerkesvamp.
Aetheroleum Absinthii — Malurtolje.
*— *Amygdalae cum Acido hydrocyanato* — Blåsyreholdig bittermandelolje.
— *Cajeputi* — Cajeputolje.
— *Chamomillae* — Kamilleolje.
— *Cubebae* — Kubebolje.
— *Cumini* — Kumenolje.
— *Eucalypti* — Eukalyptusolje i mengder under 5 kilogram.
— *Juniperi* — Enebærolje i mengder under 5 kilogram.
*— *Laurocerasi cum Acido hydrocyanato* — Blåsyreholdig laurokirsebærolje.
— *Matico* — Matikoolje.
— *Origani Cretici* — Spansk humleolje.
— *Petroselini* — Persilleolje.
— *Pini sylvestris* — Furunålolje.
*— *Sabinae* — Sevenbomolje.
— *Salviae* — Salvieolje.
Aetheroleum Santali — Sandelolje.
*— *Sinapis* — Sennepsolje.
— *Tanaceti* — Reinfannolje.
— *Terebinthinae rectificatum* — Rektificert terpentinolje.
— *Valerianae* — Valerianeolje.
**Aloe* — Aloe i mengder under 5 kilogram (jfr. B).
Anetholum — Anetol.
Balsamum Copaiva — Kopaivabalsam.
— *Terebinthinae Chios* — Chiosterpentin.
**Bulbus Scillae* — Strandløk; undtatt er de i fortegnelsen C nevnte blandinger (jfr. C I 19).
Cortex Angosturae — Angosturabark.
— *Canellae albae* — Hvit kanel.
— *Cascarillae* — Kaskarillebark.
— *Chinae* — Kinabark.
— *Condurango* — Kondurangobark.

Cortex Frangulae — Frangulabark.
*— *Mezerei* — Kjellerhalsbark.
— *radicis et fructuum Punicae granati* — Granatrot- og Granateplebark.
— *Rhamni Purshianae* — Kaskara-Sagradabark.
Eucalyptolum — Eukalyptol.
Eugenolum — Eugenol.
**Euphorbium* — Euforbium.
**Fabae Calabaricae* — Kalabarbønner.
Flores Arnicae — Arnikablomster.
— *Chamomillae* — Kamilleblomster.
— *Cinae* — Ormefrø.
— *Koso* — Kosoblomster.
— *Rosmarini* — Rosmarinblomster.
— *Sambuci* — Hyldeblomster.
— *Tanaceti* — Reinfannblomster.
— *Tiliae* — Lindeblomster.
— *Verbasci* — Kongelysblomster.
**Folia Belladonnae* — Belladonnablader.
— *Cardui benedicti* — Korbendiktblader.
— *Cocae* — Kokablader.
*— *Digitalis* — Fingerbølurtblader.
— *Diosmae crenatae* (*Folia Bucco*) — Bukkoblade.
— *Eucalypti* — Eukalyptusblader.
— *Farfarae* — Hestehovblade.
— *Guarana* — Guaranablade.
— *Hamamelidis* — Hamamelisblader.
*— *Hyoscyami* — Bulmeurtblader.
*— *Joborandi* — Jaborandiblader.
Folia Matico — Matikoblader. 14 mars.
— *Rosmarini* — Rosmarinblader.
— *Salviae* — Salvieblader.
— *Sennae* — Sennesblader.
*— *Stramonii* — Piggepleblader.
Folliculi Sennae — Sennesbelger.
**Fructus Colocynthidis* — Kolokvinter.
— *Cubebae* — Kubeber.
— *Lauri* — Laurbær.
— *Papaveris* — Valmuefrukt.
Gummi-resina Ammoniacum — Ammoniakkgummi.
— — *Asa foetida* — Dyvelsdrek.
* — — *Euphorbii* — Euforbium.
— — *Galbanum* — Galbanum.
— — *Myrrha* — Myrra.
*— — *Scammonii* — Skammonium.
**Herba Aconiti* — Stormhaturt.
*— *Cicutae virosae* — Selsnepeurt.
*— *Conii* — Skarntydeurt,
*— *Lobeliae* — Lobeliaurt.
— *Malvae* — Katosturt.
— *Meliloti* — Melotenurt.
— *Melissae* — Melisseurt.
— *Menthae crispae* — Krusemynteurt.
— *Menthae piperitae* — Peppermynteurt.
— *Origani* — Vild merianurt.
— *Polygalae amarae* — Korsblomsturt
*— *Sabinae* — Sevenbom.
— *Veronicae* — Veronikaurt, Ærenprisurt.
— *Violae tricoloris* — Stedmorsblomsturt.
Kamala — Kamala.
Kino, Gummi Kino — Gambiensergummi.

14 mars. *Lactucarium* — Laktukarium.
Lupulinum — Lupulin i mengder under 2 kilogram (jfr. C I 29).
Manna — Manna.
**Oleum Crotonis* — Krotonolje.
— *Lauri* — Laurbærolje.
— *Ricini* — Ricinusolje, Lakserolje i mengder under 10 kilogram.
**Opium* — Opium.
Pasta Guarana, Paulinia sorbilis.
Radix Angelicae — Angelikarot, Kvannerot.
— *Bardanae* — Borrerot.
*— *Belladonnae* — Belladonnarot.
— *Chinae* — Kinarot.
— *Columbo* — Kolumborot.
— *Cynoglossi* — Hundetungerot.
— *Galangae* — Galangarot.
— *Gei urbani* — Nellikkrot.
— *Gentianae* — Gentianarot.
*— *Hellebori nigri et viridis* — Sort og grøn nyserot.
— *Hydrastis* — Hydrastisrot.
— *Inulae* — Alantrot.
*— *Ipecacuanhae* — Brekkrot.
— *Pimpinellae* — Pimpinellerot.
— *Polygalae amarae* — Korsblomstrot.
— *Potentillae* — Potentillarot.
— *Ratanhiae* — Ratanhiarot.
Radix Rhei — Rabarberrot.
— *Sarsaparillae* — Sarsaparillerot.
— *Senegae* — Senegarot.
— *Serpentariae* — Slangerot.
— *Valerianae* — Valerianarot.
*— *Veratri albi* — Hvit nyserot.
**Ramuli Sabinae* — Sevenbom.
Resina Guajaci — Guajakharpiks.
*— *Jalapae* — Jalapaharpiks.
*— *Podophylli* — Podofyllin.
*— *Scammonii* — Skammonium.
Rhizoma Calami — Kalmusrot.
— *Filicis* — Bregnerot.
**Secale cornutum* — Meldrøie.
**Semina Calabaricae* — Kalabarbønner.
*— *Cocculi* — Kokkelkorn.
*— *Colchici* — Tidløsfrø.
*— *Crotonis* — Krotonfrø.
— *Foenugraeci* — Bukkehornfrø.
*— *Hyoscyami* — Bulmeurtfrø.
*— *Nucis vomicae* — Revekaker.
*— *Sabadillae* — Sabadillefrø.
*— *Stramonii* — Piggeplefrø.
*— *Strophanti* — Strofantusfrø.
Stipites Dulcamarae — Grener av bittersøturt.
**Tubera Jalapae* — Jalapaknoller.
— *Salep* — Saleppknoller, Salepprot.

c. *Medicaminum variae species* = Til medisinsk bruk fremstillede stoffer eller preparater, der ikke allerede måtte være nevnt eller inngå under nogen av de foregående grupper.

Eksempler:

Alapurinum et Oesypus.
Lecithinum.
Lecitholum.
Lipaninum.
Mitinum og dermed tilberedte preparater.

Mollinum og dermed tilberedte preparater.
Nafalanum et Naftalanum og dermed tilberedte preparater.
Præparata organo- et opotherapeutica — Alle til medisinsk bruk av dyre-organer eller kjertler fremstilte preparater.
Protylinum.
Resorbinum og dermed tilberedte preparater.
Sanatogenum.
Sapolanum.
**Sera.* — Alle sorter blodserum (og derav tilberedte preparater) av dyr der er immunisert mot bestemte bakterier eller bakteriegifter, har vært underkastet særegne operasjoner eller behandlet på annen særegen måte. 14 mars.

Herunder er også innbefattet for medisinsk øiemed bestemte bakteriekulturer eller preparater, utvunnet av sådanne.

Somatose.
Tumenolum.
Vasenolum og dermed tilberedte preparater.
Vasogenum og dermed tilberedte preparater.

B.

Fortegnelse over gifter, der foruten fra rikets apotek også kan selges av kjøpmenn, som dertil har erholdt politiets tillatelse, eller som har erholdt vedkommende departements tillatelse til å selge alle slags gifter og apotekvarer.

Forsåvidt kjøpmenn angår, kan salget bare foregå til andre kjøpmenn, som har erholdt tillatelse til å selge vedkommende ting, og til apotekere, fabrikanter eller andre industridrivende, som bruker dem i sin virksomhet, og til bestyrere av offentlige laboratorier og videnskapelige innretninger, som ikke er sykehus eller pleiehjem.

(Jfr. § 27 i lov om handelsnæring av 16 juli 1907).

*Aloe *(Aloe,* jfr. A III b 4) i mengder på minnst 5 kilogram.
*Ammoniumbromid, Bromammonium *(Ammonium bromatum).*
*Ammoniumjodid, Jodammonium *(Ammonium jodatum).*
*Antimonkloryr, Antimonsmør *(Stibium chloratum).*
*Antimonoksyd *(Stibium oxydatum).*
*Bariumbromid, Brombarium *(Barium bromatum).*
*Bariumjodid, Jodbarium *(Barium jodatum).*
*Bariumklorat, Klorsur baryt *(Barium chloricum).*
*Barythydrat, Etsbaryt *(Barium causticum).*
*Blyacetat, Eddiksurt blyoksyd, Blysukker *(Plumbum aceticum).*

14 mars. *Blynitrat, Salpetersurt blyoksyd *(Plumbum nitricum)*.
*Blysukker, Blyacetat, Eddiksurt blyoksyd *(Plumbum aceticum)*.
*Brom *(Bromum)*.
*Brekkvinsten, Kaliumantimonyltartrat *(Kalium tartaricum stibiatum, Tartarus stibiatus* i mengder på minst 2 kilogram; jfr. A III b 2).
*Etsbaryt, Barythydrat *(Barium causticum)*.
*Etskali, Kaustisk kali, Kalihydrat *(Kalium causticum)* i metallpakninger på mindre enn 40 kilogram; ved utlevering av mengder på 0,50 kilogram eller derunder kan også benyttes glasspakning.
*Etslition, Kaustisk lition, Litionhydrat *(Lithium causticum)*.
*Etsnatron, Kaustisk natron, Natronhydrat, Kaustisk soda *(Natrium causticum)* i metallpakninger på mindre enn 40 kilogram; ved utlevering av mengder på 0,50 kilogram eller derunder kan også benyttes glasspakning.
*Flussyre *(Acidum hydrofluoricum)*.
*Fosfor, amorft, Rødt fosfor *(Phosphorus amorphus)*.
*Jernoksalat, Oksalsurt jernoksydul *(Ferrum oxalicum oxydulatum)*.
*Jod *(Jodum)*.
*Kadmiumbromid, Bromkadmium *(Cadmium bromatum)*.
*Kadmiumjodid, Jodkadmium *(Cadmium jodatum)*.
*Kalciumbromid, Bromkalcium *(Calcium bromatum)*.
*Kalciumjodid, Jodkalcium *(Calcium jodatum)*.
*Kalihydrat *(Kalium causticum)*, se under Etskali.
*Kaliumbromid, Bromkalium *(Kalium bromatum)*.
*Kaliumjodat, Jodsurt kali *(Kalium jodicum)*.
*Kaliumjodid, Jodkalium *(Kalium jodatum)*.
*Kaliumoksalat, Oksalsurt kali *(Kalium oxalicum)*.
*Kaliumbioksalat, Syresalt *(Kalium bioxalicum)*.
*Kaliumperklorat, Overklorsurt kali *(Kalium perchloricum)*.
*Kaustisk soda *(Natrium causticum)*, se under Etsnatron.
*Kobberacetat, Eddiksurt kobberoksyd *(Cuprum aceticum)*.
*Kobbernitrat, Salpetersurt kobberoksyd *(Cuprum nitricum)*.
*Koboltklorid, Klorkobolt *(Cobaltum chloratum)*.
*Kromsyre *(Acidum chromicum)*.
*Litionhydrat, Kaustisk lition, Etslition *(Lithium causticum)*.
*Natriumbromid, Bromnatrium *(Natrium bromatum)*.
*Natriumjodid, Jodnatrium *(Natrium jodatum)*.
*Natriumoksalat, Oksalsurt natron *(Natrium oxalicum)*.
*Natriumhydrat *(Natrium causticum)*, se under Etsnatron.
*Oksalsyre *(Acidum oxalicum)*.
*Pyridin *(Pyridinum)*.
*Sinkklorid, Klorsink *(Zincum chloratum)*.
*Strontiumbromid, Bromstrontium *(Strontium bromatum)*.
*Strontiumjodid, Jodstrontium *(Strontium jodatum)*.

*Svovelkulstof, Alcohol sulfuris *(Carboneum sulfuratum)*. 14 mars.
*Svovellever *(Hepar sulfuris, Kalium persulfuratum)*.
*Syresalt, se Kaliumbioksalat.
*Zinkklorid, se Sinkklorid.

C.

Fortegnelse over stoffer, der kan selges både av apotekere og kjøpmenn, forsåvidt de sistnævnte angår dog for de i C I nevnte stoffers vedkommende med den innskrenkning, at de ikke ved avertissementer, cirkulærer eller paa annen måte må falbys eller anbefales som stoffer, der er tjenlige til å helbrede sygdommer.

I.

Stoffer, der ikke er opført i fortegnelsen A.

1. Apparater og redskaper til kjemisk og kirurgisk bruk, for barne- eller sykepleien, samt foruten nedenfor under eksempler nevnte, impregnerte og ikke impregnerte bandage- og forbinningsstoffer også andre, forsåvidt de ikke er impregnert med giftige stoffer. (Jfr. A I og B).

Eksempler:

Bomull, almindelig og renset, samt Vatt.
Bor-gas, -charpi, -lerret, -jute og -vat.
Bougier, av Kautsjuk, Cellulose og lignende materiale.
Brokbind.
Buretter.
Catgut, karbolisert og kromsyret.
Charpi.
Digler.
Drenrør, rå og karbolisert.
Drev.
Fonteneller.
Gas.
Gikttaft.
Gipsbind.
Gummilerret.
Guttaperkapapir.
Jodol-gas, -charpi, -lerret, -jute og -vatt.
Jute.
Karbol-gas, -charpi, -lerret, -jute og -vatt.
Karlsbadernåler.
Katetre.
Kautsjuk-lerret og -papir.
Kolber.
Kompresser.
Koppeglas.
Laminaria-stifter og -bougier.
Liktornringer (Filtringer).
Mensurglas.
Natlampeveker og -lys.
Neglebørster og Tannbørster.
Oljelerret.
Pensler.
Pergamentpapir.
Pessarier.
Pipetter.
Reagensrør.
Respiratorer.

14 mars.

Retorter.
Salicyl-gas, -charpi, -lerret, -jute og -vatt.
Sikkerhetsnåler.
Skinner.
Sprøiter.
Suspensorier.
Suturnåler.
Sutursilke, rå, karbolisert og kromsyret.
Svamp, almindelig, karbolisert og vokset.
Termometre.
Vokslerret.
Xeroform-gas, -charpi, -lerret, -jute og -vatt.

2. Balsamer, Gummier, Gummiharpikser, Harpikser og lignende stoffer. — Foruten de som eksempler nevnte ogsaa andre der har nogen større teknisk anvendelse og ikke er nevnt i fortegnelsen A eller ifølge analogi kan henføres dertil.

Eksempler:

Benzoeharpiks.
Dammargummi.
Gallipot.
Gummi arabicum.
Gummi-gut.
— laccæ, Schellakk, alle slags.
— tragant.
Guttaperka, rå og preparert.
Kanadabalsam.
Kautsjuk, Gummi elasticum, rå og preparert.
Kolofonium, Harpiks, almindelig.
Kopalharpiks.
Mastiksharpiks.
Olibanum, Virak.
Perubalsam.
Sandarak.
Storaksbalsam og almindelig Storaks.
Tolubalsam.

3. Desinfeksjonsstoffer. — Foruten de under andre grupper i denne fortegnelse opførte, til desinfeksjon anvendbare, stoffer tillike de nedenfor nevnte.

Antinonnin.
Formaldehyd i opløsning og som pastiller til røkning. (Autan, Formalin, Formol og lignende preparater, der inneholder Formaldehyd).
Glyserin-bad.
Karbolgips.
Karbolkalk.
Karbol-lysoform og Rå-lysoform (Ren lysoform, jfr. A III b 2).
Kreolin.
Kreosotolje.
Kresol, rå.
Lykresol.
Lysol og Betalysol.
Pulver til klorrøkning.
Sanatol (Automors).
Sapo-karbol.
Sapo-kresol.
Saprol.
Septoform.
Solutol.
Solveol.

4. Ekstrakter. — Foruten de nedenfor som eksempler nevnte alle av nærings- eller nydelsesmidler tilberedte ekstrakter, når de ikke er tilsatt nogen medisinsk substans. 14 mars.

Eksempler:

Bovinin.
Kjøtekstrakt.
Lakris med og uten anis, samt Hamburgerlakris.

5. Farve- og malervarer. — Foruten de nedenfor eller forøvrig i denne fortegnelse som eksempler nevnte og til farving eller maling anvendbare stoffer, tillike andre, når de ikke er nevnt i fortegnelsen A eller B eller ifølge analogi kan henføres til disse.

Eksempler:

Alkannarot.
Anilinfarver, der ikke er arsenholdige.
Barythvitt.
Berlinerblått.
Blyhvitt.
Bokgull og Boksølv.
Bronsepulver, alle slags.
Dodenkop.
Drageblod.
Engelsk rødt.
Farvetre og Farvetreekstrakter.
Fernisser, alle slags.
Gummi-gut.
Gurkemeierot.
Indigo.
Karmin.
Kateku.
Klorofyll.
Kochenille.
Krap.
Kritt, alle slags.
Kromgrønt.
Kromgult.
Lakmus.
Mønje.
Neapelgult.
Olje- og vannfarve til kunstmaling.
Oker, gul og rød.
Orlean.
Pastellfarver.
Saflor.
Safran.
Sinkhvitt, Sinkoksyd.
Sinnober.
Skevannsbeis og andre Trebeiser.
Smalte.
Spanskgrønt.
Sølverglød, Blyglætte, Blyoksyd.
Tungjord (Baryt), svovelsur, Tungspat.
Tusj.
Umbra.
Ultramarin, blå og grøn.
Zinkhvitt, se Sinkhvitt.
Zinnober, se Sinnober.

6. Fett, Oljer og Voks. — Foruten de nedenfor som eksempler nevnte sorter fett, oljer (såvel eteriske som fete) og voks, tillike andre, der måtte ha nogen større teknisk anvendelse og ikke er nevnt i fortegnelsen A eller B eller ifølge analogi kan henføres til disse.

Eksempler:

Hvalrav, Spermacet.
Kakaosmør, Kakaolje, Kakaofett.
Ister, alle slags.
Lanolin, Renset ullfett.
Olje - Anis.
— - Appelsin.
— - Bay.
— - Bittermandel, blåsyrefri.
— - Bergamot.
— - Bomullsfrø.
— - Castor, teknisk.
— - Cedertre.
— - Enebær (*Aetheroleum Juniperi*, jfr. A III b 4) i mengder på minnst 5 kilogram.
— - Eukalyptus (*Aetheroleum Eucalypti*, jfr. A III b 4) i mengder paa minnst 5 kilogram.
— - Fennikel.
— - Jasmin.
— - Jordnøtt.
— - Kanel.
— - Karve.
— - Krusemynte.
— - Laurokirsebær, blåsyrefri.
— - Lavendel.
— - Lin, rå og kokt.
Olje - Mandel, fet.
— - Merian.
— - Muskatblomme.
— - Muskatnøtt.
— - Nellikk.
— - Nøtt.
— - Oliven, alle slags.
— - Orange.
— - Palme.
— - Peppermynte, almindelig og flytende japansk.
— - Raps.
— - Ricinus, Lakserolje (*Oleum Ricini*, jfr. A III b 4) i mengder paa minnst 10 kilogram.
— - Rosen.
— - Rosmarin.
— - Sassafras.
— - Sesam.
— - Stearin.
— - Terpentin (rektificert jfr. A III b 4).
— - Timian.
— - Vaselin.
— - Valmue.
Talg.
Tran.
Vaselin.
Voks, Bie-, Plante- og Mineral eller Jordvoks.

7. Flue- og Møllpapir, der skal anvendes til utryddelse av fluer, møll eller andre insekter, når det ikke inneholder noget av de til fortegnelsen A eller B hørende stoffer.
8. Honning, naturlig.
9. Husblas.
10. Insekt- og sopfordrivende midler. — Stoffer, der skal anvendes til utryddelse av insekter og sopp, herunder innbefattet nikotinholdige preparater til utryddelse av skadeinsekter på frukttrer eller andre kulturplanter, når de ikke inneholder noget annet av de til fortegnelse A eller B hørende stoffer.
11. Kaffesurrogater, der ikke inneholder noget av de til fortegnelsen A eller B hørende stoffer.

12. Kapsler. — Tomme kapsler av Gelatin eller Stivelse. 14 mars.
13. Kemiske og teknokemiske stoffer og preparater, der ikke er nevnt under nogen av fortegnelsens øvrige grupper. — Foruten de nedenfor som eksempler nevnte stoffer også andre, der fortrinnsvis har teknisk anvendelse og ikke er nevnt i fortegnelsen A eller B eller ifølge analogi kan henføres dertil.

Eksempler:

Aceton.
Albumin, alle slags.
Albuminmaltose der ikke inneholder nogen medisinsk substans.
Aluminium, metallisk.
— klorid.
— eddiksur.
— svovelsur, Koncentrert alun.
Alun.
Ammoniakk, opløst i vann.
— molybdænsur.
— fosforsur.
— salpetersur, Ammoniakksalpeter.
— svovelsur.
Ammoniumklorid (Salmiakk).
Amylalkohol.
Arrowroot.
Baryt, kulsur.
— salpetersur.
— svovelsur, Svovelsur tungjord.
Barium-klorid.
Barium-sulfid.
Barnemel der ikke inneholder nogen medisinsk substans.
Bek.
Benzaldehyd.
Benzin.
Benzinoform (Tetraklorkullstof).
Benzol.
Bjerketjære, Bjerkebarktjære.
Blåsten, Kobbervitriol.
Blodlutsalt, alle slags.
Blyoksyd.
Blekk.
Boraks, Borsurt natron.
Bruspulver, Brus- og Limonadebonbons og lignende til luksusdrikke anvendbare preparater, tilberedt av dobbelt kullsurt natron eller kulsur magnesia og faste organiske syrer, med eller uten tilsetning av sukker og fruktetere eller lignende uskadelige smakskorrigerende stoffer.
Byggmel, preparert.
Cremor tartari.
Dekstrin.
Eddik (Vineddik) samt Tre- og Frukteddik.
Eddiketer.
Etskali *(Kalium causticum)* og Etsnatron *(Natrium causticum)* i originalpakninger på minnst 40 kilogram, forsynt med stoffets og vedkommende handelsfirmas navn samt med giftmerke. (Jfr. forøvrig B).
Fruktetere og Fruktessenser, samt Bispessens, Vaniljeessens og Likøressenser tilberedt til aromatisering av næringsmidler og nydelsesmidler.
Fuselolje.
Gelatin.
Gips, brent og ubrent.
Glaubersalt.
Glyserin.
Gullklorid.
— med Kaliumklorid.
— med Natriumklorid.

14 mars. Guttaperka, rå og preparert.
Hjortetakksalt.
Hydrokinon.
Jernklorid (*Ferrum sesqvichloratum*) i mengder paa minnst 5 kilogram. (Jfr. A III b 2).
Jernoksydhydrat.
Jern, pulverisert (*Ferrum pulveratum*).
Jern, svovelsurt, Jernvitriol, rå og ren.
Kadmium, klorid.
— sulfid.
Kalcium, metallisk.
— klorid.
Kalisalpeter.
Kali, dobbelt kulsurt.
— kiselsurt, Kalivannglas.
— klorsurt.
— kromsurt, gult og rødt.
— kullsurt, Pottaske.
— mangansurt.
— overmangansurt.
— salpetersurt (Kalisalpeter).
— svovelsurt, surt og nøitralt.
Kalium, metallisk.
— klorid.
— platinkloryr.
Kalksalpeter.
Kalk, brent.
Kalk, kullsur.
— fosforsur.
— salpetersur (Kalksalpeter).
— svovelsur.
— svovelsyrlig.
— undersvovelsyrlig.
Kamfer.
Kautsjuk, Gummi elasticum, rå og preparert.
Klorkalk.
Klorofyll.
Kobberoksyd.
— svovelsurt, Kobbervitriol, rå og renset.
Koboltoksyd.
Kollodium til fotografisk bruk, såvel rå som preparert.
Kull, praparert, alle slags.
Kvikksølv, metallisk.
Lanolin.
Lim, alle slags.
Litiumklorid, Klorlitium.
Lut, Kali- og Natronlut med den begrensning som de for salg derav gjeldende specialbestemmelser måtte fastsette.
Lutpulver der ikke inneholder mer enn 50 % etsnatron, og forøvrig under iakttagelse av de forsiktighetsregler, som de for salg derav gjeldende specialbestemmelser måtte fastsette.
Magnesia, brent, lett (*Magnesium oxydatum leve*) i mængder på minnst 5 kilogram. (Jfr. A III b 2).
— citrat, brusende.
— kulsur (*Magnesium hydrocarbonicum*) i mengder på minnst 5 kilogram. (Jfr. A III b 2).
— svovelsur (*Magnesium sulfuricum*) i mengder på minnst 10 kilogram. (Jfr. A III b 2).
Magnesium, metallisk.
— klorid.
Melkesukker og Druesukker.
Metylalkohol.
Naftalin.
Natrium, metallisk.
Natriumklorid (Salt).
Natronsalpeter.
Natron, dobbelt kulsurt, herunder ogsaa indbefattet det nu i handelen under navn av Sundhetssalt gaaende præparat.
— eddikesurt.
— fosforsurt.
— kiselsurt, Natronvandglas.

Natron, kullsurt.
— salpetersurt (Natronsalpeter).
— salpetersyrlig.
— svovelsurt.
— svovelsyrlig.
— undersvovelsyrlig, Antiklor.
Parafin, fast og flytende.
Petroleumsnafta.
Platinasvamp.
Platinklorid.
Podevoks.
Pyrogallol (Pyrogallussyre).
Rhodan-kalium, -natrium og -ammonium.
Salmiakk.
Salmiakkspiritus, Ammoniakkopløsning, vandig.
Salpeter, Kali-, Natron-, Ammoniakk- og Kalksalpeter.
Salt, Kjøkkensalt, Koksalt.
Seignettesalt.
Sink, metallisk.
Sinkhvitt, Sinkoksyd.
Skytebomuld.
Soda, rå og renset.
Stanniol.
Stearin.
Stivelse, alle sorter.
Strontian, salpetersur.
— svovelsur.
Strontium, klorid.
— sulfid.
Svovel, rå i stenger, Svovelblomme og Svovelmelk, Præcipitert svovel. 14 mars.
Svovelsyrling i opløsning.
Sølv, salpetersurt, krystallisert og smeltet i blokker eller plater.
Tannin, Garvesyre.
Terpentin, almindelig, venetiansk og kokt.
Tetraklorkulstof (Benzinoform).
Tin, helt og raspet.
Tinsalt, Tinklorid.
Tjære.
Trespiritus.
Uranklorid.
Vannglass, alle slags.
Vann, destillert.
Vannstofsuperoksydopløsning i styrke av inntil 10 volumprosent.
Vaselin.
Vinsten, rå og renset.
Vismut, metallisk.
Vitriol, blå, Kobbervitriol, Blåsten.
— grøn, Jernvitriol.
— hvit, Sinkvitriol (Kobberrøk).
— Vitriol olje. alle slags.
Vokspapir og Vokslerret.
Zink, metallisk, se Sink.
Zinkhvitt, se Sinkhvitt.

14. Konfektyrer og Sukkerbakervarer. — Foruten de nedenfor som eksempler nævnte stoffer også andre, der kan stilles i klasse med dem og ikke inneholder nogen egentlig medisinsk substans — herunder sakkarinholdig bakverk, der på emballagen er tydelig merket som inneholdende sakkarin og kun bestemt for sukkersykepatienter.

Eksempler:

Altæapasta.
Chokolade.
Frugtdrops.
Glutenbrød.
Lakrispasta uten Salmiak eller annen medicinsk substans.

14 mars.	Maltkarameller som ikke inneholder nogen medisinsk substans.	Peppermyntekaker. Reglise.

15. Krydderier og lignende artikler. Alle, der ikke er nevnt i fortegnelsen A eller ifølge analogi kan henføres dertil.

Eksempler:

Allehånde.	Muskatblomme og Muskatnøtter.
Anis.	
Citronskall.	Pepper, hvit, lang, sort, spansk og Kayennepepper.
Fennikel.	
Humle, almindelig og spansk.	
Ingefær.	Pomeranser, modne og umodne.
Kanel og Kanelblomster.	Pomeransskall.
Kardemome.	Safran.
Karry.	Sennepsmel og tillavet Sennep.
Karve.	Soya.
Koriander.	Stjerneanis.
Kryddernellikker.	Sukat.
Kumen, Spisskumen.	Timian.
Laurbærblader.	Vanilje.

16. Mineraler. — Alle, der har teknisk eller videnskabelig anvendelse. — Arsenertserne, der blir å henregne til fortegnelsen A, undtatt.

Eksempler:

Alabast.	Jordvoks, Ozokerit.
Antimonium crudum. Spydglans (*Stibium sulfuratum crystallisatum*).	Koraller.
	Magnesit.
	Pimpsten.
Asbest.	Smergel.
Asfalt, Jødebek, Jordbek.	Stenolje.
Bernsten, Rav.	Stensalt.
Blodsten.	Talkum.
Blyantmasse, Grafit.	Tinkal, naturlig Boraks.
Bolus, alle slags.	Trippels.
Brunsten.	Tungspat, naturlig Svovelsur tungjord eller baryt.
China-clay (Kaolin).	
Galmeie.	Witherit, naturlig, kulsur baryt.
Gips, almindelig og Marienglas.	

17. Parfymerier og Kosmetika. — Parfymerier og Kosmetika der, forsaavidt de er sammensatt, ikke inneholder giftige

stoffer (jfr. A I og B), samt usammensatte til heromhandlede klasse hørende stoffer, der ikke kan henregnes til fortegnelsen A. 14 mars.

Eksempler:

Ambra.
Aseptin, tør og flytende.
Bartevoks.
Bay-rum.[1])
Cachou aromatique, Aandepiller.
Depilatorium (Haarfjerner), der ikke inneholder giftige stoffer.
Eau de Cologne.[1])
Ekstrer, velluktende.
Furunålsekstrakt.
Hårolje.
Hårpomade.
Hårvann.[1])
Kosmetikk.
Krusemyntevann.
Kumarin.
Kvædekjerner.
Lepepomade.
Mandelkli.
Moskus.
Orangeblomstvann.
Peppermyntevann.
Ricinusolje, parfymert.
Rosenvann.
Røkelse, Røkelsepapir og Røkelseessenser, derunder Benzoe-, Storaks- og Toluessens.
Storaks og Storaksbalsam.
Tannpulver.
Terpineol.
Terpisol.
Tonkabønner.
Vann, velluktende.[1])
Vanillin.
Vineger.[1])

18. Poler- og Pussemidler. — Foruten de som poler- og pussemidler anvendbare stoffer, der måtte være nevnt under nogen av fortegnelsens øvrige grupper, også andre, forsåvidt de ikke inneholder giftige stoffer (jfr. A I og B), eller, forsåvidt de er usammensatt, ikke kan henregnes til fortegnelsen A.

Eksempler:

Politur.
Pussepomade.
Skavgress.
Slipe-papir og -lerret.
Tinnaske.
Wienerkalk.
Østersskall, prepareerte.

19. Ratin samt Strandløk (*Bulbus Scillae*) i blandinger, der skal anvendes til utryddelse av rotter.
20. Reagenser. — Alle opløsninger, der benyttes til kvalitative eller kvantitative kjemiske bestemmelser, når de ikke inneholder giftige stoffer. (Jfr. A I og B).
21. Safter. — Såvel sure som søte safter av spiselige frukter og bær.

---

[1]) Jfr. reglene for salg av spiritusholdige preparater.

14 mars. 22. Salter til elektriske batterier, forsåvidt de ikke er giftige. (Jfr. A I og B).

23. Selters, Bruslimonader og lignende nydelsesvann.

24. Siruper. — Almindelig og hvit sukkersirup, samt siruper, tilberedt av spiselige frukter og bær.

25. Syrer. — Alle, der har nogen større teknisk anvendelse og ikke er nevnt i fortegnelsen A eller B eller ifølge analogi kan henføres dertil.

Eksempler:

Borsyre.	Oljesyre.
Citronsyre.	Pikrinsyre.
Eddiksyre.	Ravsyre.
Fosforsyre.	Salicylsyre.
Gallussyre.	Salpetersyre, Skjevann.
Garvesyre, Tannin.	Saltsyre.
Karbolsyre, raa.	Stearinsyre.
Kiselsyre.	Svovelsyre, Vitriololje, alle slags.
Melkesyre.	Tresyre, Treeddik.
Molybdænsyre.	Vinsyre, Vinstensyre.
Myresyre.	

26. Seper. — Borakssepe, Karbolsepe, Svovelsepe, Svoveltjæresepe, Tjæresepe samt andre seper, forsåvidt de ikke inneholder giftige stoffer (jfr. A I og B) og ikke er tilberedt til medisinsk bruk.

27. Utensilier til fotografisk bruk samt foruten de under andre grupper i fortegnelsen C opførte, til fotografisk bruk anvendbare stoffer, også sammensatte, for dette øiemed tilberedte opløsninger, selv om de er tilsatt mindre mengder av nogen av de i fortegnelsen B nevnte stoffer.

28. Vegetabilske stoffer, såsom Barker, Blader, Blomster, Bær, Frukter, Frø, Røtter og Urter. — Foruten de, der måtte være nevnt under nogen av fortegnelsens øvrige grupper, også de nedenfor nevnte, samt alle der har nogen større teknisk anvendelse eller benyttes som nærings- eller nydelsesmidler og ikke kan henføres til fortegnelsen A eller B.

Eksempler:

Altæarot.	Ekebark og andre garvebarker.
Bær og Frukter, alle spiselige, såvel tørrede som friske og syltede.	Enebær.
	Fiolrot.
	Galepler.
Bukkeblader, Trifoliumsblader.	Guajaktre, Pokkenholt.
Caraghenmos, Irlandsk mos.	Hampefrø.
Cikorirot.	Havefrø, alle slags.

Hvitløk.
Islandsk mos.
Kakaobønner, Kakaopulver og Kakaoskall.
Kanarifrø.
Knusk, preparert og upreparert.
Kvassia.
Kvebrakkobark.
Kvillayabark.
Lakrisrot.
Lavendelblomster.
Linfrø.
Lupulin i mengder over 2 kilogram (jfr. A III b 4).
Lykopodium, Heksemel.
Løvetannrot.
Malt.
Malurt.
Mandler, bitre og søte.
Melbærblader.
Merian.
Neldeurt.
Pepperrot.
Persilleblader og Persillefrø.
Pomeransblader.
Rosenblader.
Safran.
Sassafras.
Sennepsfrø.
Sepeurtrot.
Tamarinder, rå.
Te.
Tobakk og Tobakksblader.

14 mars

29. Vine*) overensstemmende med de for salg av sådan vare til enhver tid gjeldende lovbestemmelser.
(Med hensyn til salg av vin, der er tilberedt til medisinsk bruk, henvises til fortegnelsen A III (»*Vina medicinalia*«).

Under denne avdeling (C I) er for enkelte stoffers vedkommende deres salg av kjøpmenn gjort avhengig av, at der til hver enkelt kjøper for hver gang ikke utleveres mindre mengder enn ved vedkommende stoff angitt.

Disse stoffer og de for dem fastsatte mindste-mengder er følgende:

Etskali *(Kalium causticum)* i originalpakninger på minnst 40 kilogram; forsynt med stoffets og vedkommende handelsfirmas navn samt med giftmerke. (Jfr. forøvrig B).

Etsnatron *(Natrium causticum)* i originalpakninger på minnst 40 kilogram, forsynt med stoffets og vedkommende handelsfirmas navn samt med giftmerke. (Jfr. forøvrig B).

Enebærolje *(Aetheroleum Juniperi)* i mengder på minnst 5 kilogram. (Jfr. forøvrig A III b 4).

Eukalyptusolje *(Aetheroleum Eucalypti)* i mengder på minnst 5 kilogram. (Jfr. forøvrig A III b 4).

Jernklorid *(Ferrum sesqvichloratum)* i mengder på minnst 5 kilogram. (Jfr. forøvrig A III b 2).

*) Angående salg av hete vine og av spiritus eller dermed blandede eller tilberedte drikkevarer henvises til de herom til enhver tid gjeldende bestemmelser.

14 mars. Lupulin *(Lupulinum)* i mengder på minnst 2 kilogram. (Jfr. forøvrig A III b 4).

Magnesia, brent, lett *(Magnesium oxydatum leve)* i mengder på minnst 5 kilogram. (Jfr. forøvrig A III b 2).

— kulsur *(Magnesium hydro-carbonicum)* i mengder på minnst 5 kilogram. (Jfr. forøvrig A III b 2).

— svovelsur *(Magnesium sulfuricum)* i mengder på minnst 10 kilogram. (Jfr. forøvrig A III b 2).

Ricinusolje *(Oleum Ricini)* i mengder på minnst 10 kilogram. (Jfr. forøvrig A III b 4).

II.

Stoffer der som undtagelser fra apotekernes enehandel er nevnt under gruppen III a i fortegnelsen A.

1. Diastasemaltekstrakt.
2. Kamferdrops.
3. Maltekstrakt, alene og med humle.
4. Maltsaft og Maltvin der ikke er tilsatt nogen medisinsk substans.
5. Mineralvann. — Naturlige mineralvann og kunstige efterligninger derav, forutsatt at de ikke inneholder giftige stoffer — samt av de saakalte doserte mineralvann følgende:

   Bittervann, Svovelsurt magnesiavann.
   Gipsvand.
   Glaubersaltvann.
   Jernvann, citronsurt, kulsurt og fosforsurt.
   Kalkvann, kulsurt og fosforsurt.
   Litionvann, kulsurt og salicylsurt.
   Magnesiavann, kulsurt og svovelsurt.
   Natronvann, kulsurt og fosforsurt.
   Potaskevann.
   Salmiakvann.
   Salpetervann.
   Sodavann.

   Forsåvidt naturlige mineralvann angår, er deres innhold av jod- eller bromforbindelser ikke til hinder for deres salg av fabrikanter og kjøpmenn. Det samme gjelder kunstige efterligninger, når deres innhold av nevnte forbindelser ikke overstiger det tilsvarende naturlige vanns.
6. Pastiller tilberedt av naturlige mineralkilder, forsåvidt de ikke inneholder giftige stoffer. (Jfr. A I og B).
7. Saltblandinger. — Alle, der er erholdt ved utkrystallisering av naturlige mineralkilder, samt kunstige efterligninger derav, forsåvidt de ikke inneholder giftige stoffer. (Jfr. A I og B).

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen i budgettterminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920. 14 mars.

Post 1.

I budgett-terminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920 svares stempelavgift til statskassen av de i lov om stemplet papir av 9 august 1839 § 2 og i tilleggslov av 11 april 1885 § 8, jfr. lov av 24 juni 1915 nr. 3, 17 mars 1902 § 1, 8 juni 1907 § 4, 26 juni 1914, 24 juni 1915 nr. 4 § 1, 9 juni 1916 nr. 4 § 1 og 18 juli 1917 nr. 2 § 1, omhandlede dokumenter samt av dokumenter, omhandlet i andre lover, som plikter den for visse nummer i tariffen for stempelpapir opførte avgift, efter følgende satser:

a. av veksler:

kr. 0,10	når pålydendet er				inntil kr.	200
- 0,20	—»—	over kr.	200	—	-	400
- 0,30	—»—	—	- 400	—	-	600
- 0,40	—»—	—	- 600	—	-	800
- 0,50	—»—	—	- 800	—	-	1000
- 0,60	—»—	—	- 1000	—	-	1200
- 0,70	—»—	—	- 1200	—	-	1400
- 0,80	—»—	—	- 1400	—	-	1600
- 0,90	—»—	—	- 1600	—	-	1800
- 1,00	—»—	—	- 1800	—	-	2000

og, når pålydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert 1000 kroner eller del derav;

b. av vekselobligasjoner, hvis pålydende beløp er over kr. 5000:

kr. 3,00	når pålydendet er			inntil kr.	6000
- 3,50	—»—	over kr.	6000	—	- 7000

og, når pålydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert 1000 kroner eller del derav;

c. av firmaanmeldelse fra innenlandsk aktieselskap eller kommanditaktieselskap: kr. 1,00 for hvert 100 kroner eller del derav, som aktiekapitalen utgjør;

---

*) Bekjentgj. 20 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.

[1]) Se St. prp. nr. 11, inntektsbudgettets hovedp. XI, kap. 1, tit. 9 og 10, utgiftsbudgettets hovedp. XI, kap. 3. Innst. S. nr. 12. St.tid. s. 175.

14 mars. d. av forsikringskontrakter (policer):

1. av kontrakter om transport- og sjøforsikring for varer og gjenstander, derunder skibe, med undtagelse av kontrakter, hvorved forsikring overtas mot krigsfare av den ved lov av 21 august 1914, jfr. lov av 16 juli 1915, oprettede gjensidige krigsforsikring for norske fartøier og av A/S Norsk Varekrigsforsikring:
   kr. 0,10 av hvert 1000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder på, når den gjelder en bestemt transport eller reise eller en tid av inntil 6 måneder, og ellers kr. 0,20 for hvert 1000 kroner eller del derav, som forsikringen lyder på;
2. av kontrakter om andre arter forsikringer med undtagelse av livsforsikring, ulykkesforsikring, brandforsikring og husdyrforsikring:
   kr. 0,10 av hver kontrakt;

e. av slutsedler ved omsætning:

1. av aktier

kr.	0,50	når pålydendet er				inntil kr.	100
-	1,00	—»—	over kr.	100	— -		200
-	1,50	—»—	— -	200	— -		300
-	2,00	—»—	— -	300	— -		400
-	3,00	—»—	— -	400	— -		600
-	4,00	—»—	— -	600	— -		800
-	5,00	—»—	— -	800	— -		1000
-	6,00	—»—	— -	1000	— -		1200
-	8,00	—»—	— -	1200	— -		1600
-	10,00	—»—	— -	1600	— -		2000

og, når pålydendet er større, kr. 5,00 yderligere for hvert 1000 kr. eller del derav.

2. av obligasjoner

kr.	0,05	når pålydendet er				inntil kr.	100
-	0,10	—»—	over kr.	100	— -		200
-	0,15	—»—	— -	200	— -		300
-	0,20	—»—	— -	300	— -		400
-	0,25	—»—	— -	400	— -		500
-	0,50	—»—	— -	500	— -		1000
-	0,75	—»—	— -	1000	— -		1500
-	1,00	—»—	— -	1500	— -		2000
-	1,25	—»—	— -	2000	— -		2500
-	1,50	—»—	— -	2500	— -		3000

og, når pålydendet er større, kr. 0,50 yderligere for hvert 1000 kr. eller del derav.

f av kvitteringer ved salg av edle stener og perler samt smykker av edle metaller: kr. 10,00, når verdien er fra kr. 300,00 til kr. 350,00, og kr. 5,00 yderligere for hvert verdibeløp av kr. 50,00 eller del derav; 14 mars.

g. av dokumenter angående overdragelse av fast eiendom eller bruksrett over fast eiendom eller stående ydelse av fast eiendom samt av dokumenter, som plikter den for visse nummer i stempelpapirtariffen opførte avgift, efter følgende

tarif for stempelpapir:

Nr.	1 til 50 øre	for dokument med pålydende av	inntil	50 kr. over	50 -	inntil	100 kr.
- 2 -	1 kr.	—	—		100 -	—	150 -
- 3 -	1,50 -	—	—		150 -	—	250 -
- 4 -	2,50 -	—	—		250 -	—	500 -
- 5 -	5 -	—	—		500 -	—	1 000 -
- 6 -	10 -	—	—		1 000 -	—	1 500 -
- 7 -	15 -	—	—		1 500 -	—	2 000 -
- 8 -	20 -	—	—		2 000 -	—	2 500 -
- 9 -	25 -	—	—		2 500 -	—	3 000 -
- 10 -	30 -	—	—		3 000 -	—	3 500 -
- 11 -	35 -	—	—		3 500 -	—	4 000 -
- 12 -	40 -	—	—		4 000 -	—	4 500 -
- 13 -	45 -	—	—		4 500 -	—	5 000 -
- 14 -	50 -	—	—		5 000 -	—	5 500 -
- 15 -	55 -	—	—		5 500 -	—	6 000 -
- 16 -	60 -	—	—		6 000 -	—	6 500 -
- 17 -	65 -	—	—		6 500 -	—	7 000 -
- 18 -	70 -	—	—		7 000 -	—	7 500 -
- 19 -	75 -	—	—		7 500 -	—	8 000 -
- 20 -	80 -	—	—		8 000 -	—	8 500 -
- 21 -	85 -	—	—		8 500 -	—	9 000 -
- 22 -	90 -	—	—		9 000 -	—	9 500 -
- 23 -	95 -	—	—		9 500 -	—	10 000 -
- 24 -	100 -	—	—		10 000 -	—	11 000 -
- 25 -	110 -	—	—		11 000 -	—	12 000 -
- 26 -	120 -	—	—		12 000 -	—	13 000 -
- 27 -	130 -	—	—		13 000 -	—	14 000 -
- 28 -	140 -	—	—		14 000 -	—	15 000 -
- 29 -	150 -	—	—		15 000 -	—	16 000 -
- 30 -	160 -	—	—		16 000 -	—	17 000 -
- 31 -	170 -	—	—				

14 mars. Nr. 32 til 180 kr. for dokument med pålydende

			av	over			inntil	
-	33 -	190 -	—	—	18 000	-	—	19 000 -
-	34 -	200 -	—	—	19 000	-	—	20 000 -
-	35 -	215 -	—	—	20 000	-	—	21 500 -
-	36 -	230 -	—	—	21 500	-	—	23 000 -
-	37 -	245 -	—	—	23 000	-	—	24 500 -
-	38 -	260 -	—	—	24 500	-	—	26 000 -
-	39 -	275 -	—	—	26 000	-	—	27 500 -
-	40 -	290 -	—	—	27 500	-	—	29 000 -
-	41 -	305 -	—	—	29 000	-	—	30 500 -
-	42 -	320 -	—	—	30 500	-	—	32 000 -
-	43 -	340 -	—	—	32 000	-	—	34 000 -
-	44 -	360 -	—	—	34 000	-	—	36 000 -
-	45 -	380 -	—	—	36 000	-	—	38 000 -
-	46 -	400 -	—	—	38 000	-	—	40 000 -
-	47 -	420 -	—	—	40 000	-	—	42 000 -
-	48 -	440 -	—	—	42 000	-	—	44 000 -
-	49 -	465 -	—	—	44 000	-	—	46 500 -
-	50 -	490 -	—	—	46 500	-	—	49 000 -
-	51 -	515 -	—	—	49 000	-	—	51 500 -
-	52 -	540 -	—	—	51 500	-	—	54 000 -
-	53 -	570 -	—	—	54 000	-	—	57 000 -
-	54 -	600 -	—	—	57 000	-	—	60 000 -
-	55 -	630 -	—	—	60 000	-	—	63 000 -
-	56 -	660 -	—	—	63 000	-	—	66 000 -
-	57 -	695 -	—	—	66 000	-	—	69 500 -
-	58 -	730 -	—	—	69 500	-	—	73 000 -
-	59 -	765 -	—	—	73 000	-	—	76 500 -
-	60 -	800 -	—	—	76 500	-	—	80 000 -
-	61 -	840 -	—	—	80 000	-	—	84 000 -
-	62 -	880 -	—	—	84 000	-	—	88 000 -
-	63 -	920 -	—	—	88 000	-	—	92 000 -
-	64 -	960 -	—	—	92 000	-	—	96 000 -
-	65 -	1 000 -	—	—	96 000	-	—	100 000 -
-	66 -	1 060 -	—	—	100 000	-	—	106 000 -
-	67 -	1 120 -	—	—	106 000	-	—	112 000 -
-	68 -	1 180 -	—	—	112 000	-	—	118 000 -
-	69 -	1 240 -	—	—	118 000	-	—	124 000 -
-	70 -	1 300 -	—	—	124 000	-	—	130 000 -
	71 -	1 360 -	—	—	130 000	-	—	136 000 -
	72 -	1 420 -	—	—	136 000	-	—	142 000 -
-	73 -	1 480 -	—	—	142 000	-	—	148 000 -
-	74 -	1 540 -	—	—	148 000	-	—	154 000 -
-	75 -	1 600 -	—	—	154 000	-	—	160 000 -

Nr. 76 til 1 680 kr. for dokument med pålydende 14 mars.

av		over		160 000 kr.	inntil	168 000 kr.
- 77 - 1 760 -	—	—	168 000 -	—	176 000 -	
- 78 - 1 840 -	—	—	176 000 -	—	184 000 -	
- 79 - 1 920 -	—	—	184 000 -	—	192 000 -	
- 80 - 2 000 -	—	—	192 000 -	—	200 000 -	
- 81 - 2 100 -	—	—	200 000 -	—	210 000 -	
- 82 - 2 200 -	—	—	210 000 -	—	220 000 -	
- 83 - 2 300 -	—	—	220 000 -	—	230 000 -	
- 84 - 2 400 -	—	—	230 000 -	—	240 000 -	
- 85 - 2 500 -	—	—	240 000 -	—	250 000 -	
- 86 - 2 600 -	—	—	250 000 -	—	260 000 -	
- 87 - 2 700 -	—	—	260 000 -	—	270 000 -	
- 88 - 2 800 -	—	—	270 000 -	—	280 000 -	
- 89 - 2 900 -	—	—	280 000 -	—	290 000 -	
- 90 - 3 000 -	—	—	290 000 -	—	300 000 -	
- 91 - 3 100 -	—	—	300 000 -	—	310 000 -	
- 92 - 3 250 -	—	—	310 000 -	—	325 000 -	
- 93 - 3 400 -	—	—	325 000 -	—	340 000 -	
- 94 - 3 550 -	—	—	340 000 -	—	355 000 -	
- 95 - 3 700 -	—	—	355 000 -	—	370 000 -	
- 96 - 3 850 -	—	—	370 000 -	—	385 000 -	
97 - 4 000 -	—	—	385 000 -	—	400 000 -	
- 98 - 4 200 -	—	—	400 000 -	—	420 000 -	
- 99 - 4 400 -	—	—	420 000 -	—	440 000 -	
100 - 4 650 -	—	—	440 000 -	—	465 000 -	
- 101 - 4 900 -	—	—	465 000 -	—	490 000 -	
- 102 - 5 150 -	—	—	490 000 -	—	515 000 -	
- 103 - 5 400 -	—	—	515 000 -	—	540 000 -	
- 104 - 5 700 -	—	—	540 000 -	—	570 000 -	
- 105 - 6 000 -	—	—	570 000 -	—	600 000	
- 106 - 6 300 -	—	—	600 000 -	—	630 000 -	
- 107 - 6 600 -	—	—	630 000 -	—	660 000 -	
- 108 - 6 950 -	—	—	660 000 -	—	695 000 -	
- 109 - 7 300 -	—	—	695 000 -	—	730 000 -	
- 110 - 7 650 -	—	—	730 000 -	—	765 000 -	
- 111 - 8 000 -	—	—	765 000 -	—	800 000 -	
- 112 - 8 400 -	—	—	800 000 -	—	840 000 -	
- 113 - 8 800 -	—	—	840 000 -	—	880 000 -	
- 114 - 9 200 -	—	—	880 000 -	—	920 000 -	
115 - 9 600 -	—	—	920 000 -	—	960 000 -	
- 116 - 10 000 -	—	—	960 000 -	—	1 000 000 -	
- 117 - 10 500 -	—	—	1000 000 -	—	1 050 000 -	
- 118 - 11 000 -	—	—	1050 000 -	—	1 100 000 -	

og så fremdeles kr. 500,00 for hvert antal av kr. 50 000,00, som summen er høiere end kr. 1 100 000,00.

14 mars. Post 2.

I samme budgett-termin erlegges stempelavgift til statskassen av spillekort med kr. 0,70 for hvert spil.

14 mars. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om avgifter til statskassen 1) av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops, og 2) av mais og innenlands tilvirket maisstivelse, som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup.

I.

Fra 1 juli 1919 erlegges til statskassen avgift av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops, med 16 øre pr. kg.

II.

Fra 1 juli 1919 erlegges til statskassen avgift av mais og innenlands tilvirket maisstivelse, som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup, med følgende beløp:

1. av mais 5 øre pr. kg.
2. av innenlands tilvirket maisstivelse 10 øre pr. kg.

14 mars. **Kongelig kunngjørelse***)[2]) om avgift av jord, som i budgett-terminen fra 1 juli 1919 til 30 juni 1920 anvendes til dyrkning av tobakk.

Av jord, som i budgett-terminen fra 1 juli 1919 til 30 juni 1920 anvendes til dyrkning av tobakk, erlegges en avgift til statskassen av 14 øre pr. kvadratmeter, dog således, at der av det av én dyrker på én eiendom beplantede areal svares en avgift av minst kr. 20,00. Avgiften påhviler den, som for egen regning dyrker eller ved andre lar dyrke tobakk.

Ved utførsel til utlandet kan den erlagte avgift tilbakebetales; de nærmere regler herfor fastsettes av Finans- og Tolldepartementet.

14 mars. **Kongelig kunngjørelse***)[3]) om avgifter til statskassen av brennevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra og rug, av etyletertilvirkningen samt av øltilvirkningen.

Fra 1 juli 1919 skal til statskassen erlegges:

A. Avgift av brennevinstilvirkningen ved de almindelige brennerier efter følgende regler:

1. Avgiften erlegges med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre —for hver liter, beregnet til 100 pct. alkoholstyrke.

---

*) Bekjentgj. 20 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 19.
[1]) Se St. prp. nr. 23. Innst. S. nr. 10. St.tid. s. 174—175.
[2]) Se St. prp. nr. 17. Innst. S. nr. 7. St.tid. s. 174.
[3]) Se St. prp. nr. 6. Innst. S. nr. 38. St.tid. s. 238—239.

2. Når norsk brennevin, hvorav foranstående avgift er betalt, i partier på 1 — en — hektoliter eller derover og med iakttagelse av de nærmere forskrifter med hensyn til kontrollen, som Finans- og Tolldepartementet bestemmer, utføres til utlandet, blir avgiften å tilbakebetale for råspiritus med kr. 2,62 — to kroner og to og seksti øre —, for renset spiritus med kr. 2,64 — to kroner og fire og seksti øre — samt for til drikk tilberedte destillata, hvortil har været anvendt fullstendig renset spiritus, med kr. 2,67 — to kroner og syv og seksti øre — pr. liter av 100 pct. alkolholstyrke, når andragende derom fremkommer innen to år efter utførselen. Forat brennevin skal anses som renset, må det på en sådan måte, som av Finans- og Tolldepartementet nærmere bestemmes, godtgjøres, at det efter skattelegningen har undergått en fullstendig rensningsprocess med omdestillasjon. 14 mars.
3. Når brennevin gjøres utjenlig til drikk (denatureres), eller det på annen fyldestgjørende måte finnes garantert mot å bli anvendt til drikk, kan Finans- og Tolldepartementet tillate, at det fritas for tilvirkningsavgiften på samme måte som ferdige destillata, der utføres til utlandet.

B. Avgift av mais, durra eller rug, hel eller formalt, som anvendes til brennevinstilvirkning ved de almindelige brenneri, efter følgende regler:

1. Av mais erlegges en avgift av 5 — fem — øre pr. kg. Når et til den forbrukte mais svarende kvantum brennevin, beregnet efter et utbytte av 0,375 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg. mais, utføres til utlandet innen 30 april i den annen tilvirkningstermin efter den, i hvilken maisen er anvendt, blir efter Finans- og Tolldepartementets nærmere bestemmelse den erlagte avgift å godtgjøre med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.
2. Av durra og rug erlegges på samme måte, beregnet efter et utbytte av 0,30 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av 1 kg., en avgift av 4 — fire — øre pr. kg., og ved utførsel godtgjøres 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter.
3. Når brennevin, ved hvis tilvirkning der er anvendt beskattet mais, durra eller rug, gjøres utjenlig til drikk (denatureres) eller på annen fyldestgjørende måte finnes garantert mot å bli anvendt til drikk, kan Finans- og Tolldepartementet tillate godtgjort avgiften av den til brennevinet svarende mais, durra eller rug, beregnet efter et utbytte av 0,375 og 0,30 liter brennevin av 100 pct. alkoholstyrke av

14 mars. henholdsvis 1 kg. mais og 1 kg. durra eller rug, således at godtgjørelsen skjer med 13,4 — tretten og fire tiendedels — øre pr. liter brennevin av nevnte styrke.

C. Avgift av etyletertilvirkningen med kr. 3,50 — tre kroner og femti øre — pr. kg. etyleter, som tilvirkes. Når etyleter av innenlandsk tilvirkning denatureres, eller den på annen fyldestgjørende måte finnes å være garantert mot å bli anvendt til annet enn teknisk bruk, kan Finans- og Tolldepartementet tillate, at den fritas for tilvirkningsavgift; etyleterens eier har å erstatte omkostningene ved denatureringen og kontrollen dermed.

D. Avgift av øltilvirkningen med følgende beløp for hver liter øl:

1. av øl, inneholdende under 2,50 volumprocent alkohol 3 — tre — øre;
2. av øl, inneholdende over 2,50 inntil 4,75 volumprocent alkohol 10 — ti — øre;
3. av øl, inneholdende over 4,75 inntil 7 volumprocent alkohol 20 — tyve — øre.

For øl, som ikke inneholder over 1,25 volumprocent alkohol, kan Finans- og Tolldepartementet på de nærmere vilkår, som det måtte fastsette, tilstå avgiftsfrihet.

14 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder, jfr. lov av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på den av bystyret for kjøpstaden Larvik den 12 november 1917 og 12 februar 1919 vedtatte beslutning til nye politivedtekter, som skal tre istedenfor de ved kongelig resolusjon av 4 april 1891 stadfestede vedtekter med senere tillegg og forandringer.

14 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914, lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. og lov av 19 april 1899 om salg av tobakk til barn, meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Gjerpen herred, Telemark fylke, den 14 november 1918 og 7 februar 1919 vedtatte beslutning til nye politivedtekter, som skal tre istedenfor de ved kongelig resolusjon av 6 oktober 1898 stadfestede vedtekter.

14 mars. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov

*) Bekjentgj. 21 mars i Lovtid 1ste avd. nr. 20, hvor de nye politivedtekter er inntatt.

**) Bekjentgj. 21 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor de stadfestede politivedtekter er inntatt.

nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse — med endel forandringer — på en av herredsstyret for Overhalla herred, Nord-Trøndelag fylke, den 14 oktober 1918 vedtatt beslutning til politivedtekter for herredet. 14 mars.

Kongelig resolusjon*), hvorved den av Fana herredsstyre i møte den 20 februar 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Fana herred, Hordaland fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre, — dog med et par forandringer. 14 mars.

Kongelig resolusjon**), hvorved den av Svelvik bystyre i møte den 5 februar 1919 fattede beslutning angående forandring i § 1, 1ste punktum, i den ved kongelig resolusjon av 20 februar 1914 stadfestede vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Svelvik stadfestes i henhold til lov av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre, hvorefter 1ste punktum vil lyde således: 14 mars.

»Utsalgssteder for varehandel skal med de nedenfor nevnte undtagelser holdes lukket fra kl. 7 aften til kl. 8 morgen.«

Kongelig resolusjon**), hvorved i medhold av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge i Tønsberg, inntil videre fra 1 mai 1919 å regne skal ha bevilling. 14 mars.

Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjener m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på den av herredsstyret for Fauske herred i Nordland fylke i møter 30 mars 1916 og 22 februar 1918 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen herredet og om forskrift om anmeldelsesplikt ved tuberkuløse sykes flytning, — dog med et par forandringer. 14 mars.

De sundhetsforskrifter, som ved kongelige resolusjoner av 19 desember 1898 og 13 desember 1900 blev approbert for Skjerstad herred, opheves for Fauske herred fra den tid, forannevnte forskrifter trer i kraft.

---

*) Bekjentgj. 21 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

**) Bekjentgj. 21 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

***) Bekjentgj. 21 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor de approberte sundhetsforskrifter m. v. er inntatt.

14 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved med hjemmel av lov av 25 mai 1917 bestemmes, at de ved kongelig resolusjon av 28 juni 1917 gjorte midlertidige innskrenkninger i adgangen til å selge, skjenke og forsende vin, fruktvin og mjød for Kvam herred i Hordaland fylke utvides til inntil videre å omfatte også vin, fruktvin og mjød av 12 vol. pct. og derunder.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

14 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved lov nr. 2 av 14 desember 1917 om tvungen avståelse av grunn i fiskevær i Finmark fylke m. v. i medhold av samme lovs § 9 gjøres gjeldende for Nordland fylke.

14 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved de konsesjonsgrenser, som omhandles i § 2, § 3 første avsnitt og § 4 i skogkonsesjonsloven av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, nedsettes for Budal herred, Sør-Trøndelag fylke, til 10 ha.

Denne bestemmelse trer ikraft straks.

14 mars. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av lov om salg og utførsel av fødevarer m. v. av 18 august 1914 § 4 og lov om midlertidig innførselsforbud av 22 mars 1918 § 2 fastsettes som gjeldende inntil videre bestemmelser om inn- og utførsel av russiske pengesedler.

14 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved de i kongelig resolusjon av 21 desember 1917 fastsatte rasjoneringsbestemmelser opheves, forsåvidt angår erter og bønner samt produkter derav.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med 24 mars 1919.

14 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved kongelig resolusjon av 14 juni 1918 om forbud mot å anvende tekstilvarer i enhver form til isolasjon av rørledningsarbeider opheves fra idag av.

14 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved det lønnede vicekonsulat i Cardiff besluttes nedlagt og et ulønnet konsulat uten kontorbidrag oprettet i Cardiff.

14 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Fra den tid, som av fylkesmannen i Aust-Agder bestemmes, overføres eiendommene:

   Hesthag, g.nr. 47, br.nr. 1, 2, 3, 5, 9, 13, 18 og 19 av skyld tils. mark 17,94.

---

*) Bekjentgj. 21 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 20.

**) Bekjentgj. 21 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 20, hvor bestemmelsene er inntatt.

Oddersland nedre, g.nr. 48 av skyld tils. mark 21,00. 14 mars.
Oddersland øvre, g.nr. 49, av skyld tils. mark 25,91.
Oddersland østre, g.nr. 50, av skyld tils. mark 7,37,
og Aabelviken, g.nr. 53 av skyld tils. mark 8,95, fra Stokken sogn i Østre Moland prestegjeld, Arendal prosti, Agder bispedømme, til Østre Moland sogn i samme prestegjeld, prosti og bispedømme.

2. Fra samme tid deles Østre Moland herred på de av herredsstyret i møter den 4 januar 1915 og 19 september 1918 og av Stokken sognestyre i møte den 19 september 1918 vedtatte vilkår i 2 herreder, Østre Moland herred og Stokken herred, svarende til sognene av samme navn.
3. Fra samme tid overføres Buøa fra Holt sogn, herred, prestegjeld, lensmannsdistrikt og tinglag til Stokken sogn, herred, Østre Moland prestegjeld, lensmannsdistrikt og tinglag.
4. Kirkedepartementet bemyndiges til å treffe de forføininger med hensyn til omberegning av de vedkommende geistlige tjenestemenns tilkommende inntekter (erstatninger) efter den geistlige lønningslov av 14 juli 1897, som den under postene 1 og 3 omhandlede sogneregulering gjør nødvendig.
5. Den av Østre Moland herredsstyre i møter den 2 november 1916 og 17 september 1917 trufne ordning med hensyn til sogneprestens skyss- og nattehold godkjennes inntil videre i medhold av § 30 i den geistlige lønningslov av 14 juli 1897.

Kongelig resolusjon, hvorved der i medhold av post 8 i de ved kongelig resolusjon av 26 april 1918 fastsatte konsesjonsbetingelser og overensstemmende med lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse på en av vedkommende utvalg foreslått plan for et sikkerhetsfond ved A/S. Skiensfjordens kalkbrudd i Bamble herred —, dog med en enkelt forandring. 14 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til lov om postvesenet av 12 mai 1888 § 58 gis Handelsdepartementet bemyndigelse til å avgjøre spørsmål om forut- eller efterbetaling av ombringelsesgebyret for pakker. 14 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til §§ 33 og 34 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at der i uthavnen Søndre Honningsvåg, Kjelvik herred, Finmark, blir å ansette en særskilt havnebetjent, samt at der sammesteds skal erlægges havnefoged- 14 mars.

14 mars. penger efter de i ovennevnte § 34 sammenholdt med § 16 foreskrevne regler, dog således at havnefogedpengene skal inngå i havnekassen.

14 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved post II i den kongelige resolusjon av 15 februar 1918 angående Brændselsstyrets ledelse opheves, og Industriforsyningsdepartementet bemyndiges til å treffe bestemmelse om Brændselsstyrets ledelse under dets avvikling.

15 mars. **Stortingsbeslutning** [1]) om kjøp av en tomt av Sebbelows stiftelse til nyt seruminstitutt.

15 mars. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Akershus i anledning av en forespørsel fra ordføreren i Lillestrøm om, hvorvidt et medlem av herredsstyret, som av dette er valgt til medlem av en komite, som har å utrede og fremkomme med forslag til lønssatser for alle kommunale funksjonærer og arbeidere, er berettiget til å vegre sig for å delta i komiteens arbeide.

Departementet uttaler, at det antar, at spørsmålet for en komite som foran omhandlet må besvares benektende. Det trenger ingen uttrykkelig lovhjemmel i spesiell lovbestemmelse, men følger uten videre av forholdets natur, at en korporasjon som et herredsstyre kan nedsette komiteer innen sin midte til forberedende behandling av de saker, som hører under herredsstyrets avgjørelse. Med den begrensning, at et herredsstyre ikke utover rimelige grenser kan beslaglegge enkelte medlemmers arbeidskraft, må herredsstyrets medlemmer anses forpliktet til å bøie sig for den forretningsorden, herredsstyret selv i så henseende fastsetter til opnåelse av en hensiktsmessig arbeidsordning. En komitebehandling av saker er jo alene en fordeling mellem herredsstyrets medlemmer av arbeide, som det er hvert enkelt medlems ombudsplikt å utføre.

15 mars. **Telegram** fra Finansdepartementet til en ligningsnevnd, hvori uttales, at hvor betingelsene efter landsskattelovens § 43, byskattelovens § 37, foreligger, antas i Norge bosatte selgere å kunne ilignes kommune-, stats- og krigskonjunkturskatt av gevinst ved salg av aksjer i utenlandsk fast eiendom.

17 mars. **Forandring** *) i reglementet for Norges Bank.

Efter den av representantskapet for Norges Bank den 17 mars 1919 fattede beslutning skal reglementets § 103 lyde således:

---

*) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. VII B, inntektsbudgettets kap. 2, tit. 10 og utgiftsbudgettets kap. 3, tit. 12. Innst. S. nr. 69. St.tid. s. 402–403.

§ 103. Innkallelse av suppleant for de valgte direktører 17 mars.
eller bestyrere skjer for bankens regning, når fraværet i løpet av ett år ikke overskrider en måned. I sygdomstilfelle kan fraværet forlenges med yderligere to måneder.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene: 17 mars.

Fremmedkontrollen.

I.

Lov nr. 1 av 24 juni 1915 om forandringer i fremmedloven, dens post III, gir adgang til å utvise personer, som ikke er norske statsborgere, når det av hensyn til rikets sikkerhet eller forøvrig i statens interesse finnes påkrevet.

Ved kongelig resolusjon av 14 mai 1917 III blev fylkesmennene og politimestrene (fogdene) bemyndiget til å fatte disse utvisningsbeslutninger, da den vebnede makt for en del var satt på krigsfot. Dette er nu ikke lenger tilfellet, og disse utvisninger kan derfor herefter bare besluttes av Kongen. Når politiet antar, at sådan utvisning bør finne sted, blir saken gjennem fylkesmannen å innsende til dette departement.

II.

Ved den i henhold til fremmedlovens § 2 (jfr. lov nr. 1 av 24 juni 1915) iverksatte kontroll med reisende, som mottas i natteherberge, er det ifølge Justisdepartementets rundskrivelse av 20 januar 1915, jfr. rundskrivelse av 22 juli s. å, pålagt samtlige politimestre (fogder) utenfor Kristiania ved hver kalendermåneds slutning å innsende til Kristiania politikammer fortegnelse over samtlige i månedens løp i henhold til lovens § 2 anmeldte fremmede undersåtter. Disse fortegnelser, som har været ført på det såkaldte skjema d, kan nu ophøre.

III.

Ved kongelig resolusjon av 21 februar 1919 er det bestemt, at den ved kongelig resolusjon av 15 juni 1917 i henhold til lov nr. 1 av 4 mai 1917 om anmeldelse av reisende med skib bestemte og ved Justisdepartementets rundskrivelser av 15 juli og 30 oktober 1917 nærmere anordnede meldeplikt for sådanne reisende skal ophøre ved utgangen av februar 1919.

IV.

Man har mottat meldinger om, at politiet i den senere tid oftere har truffet på utlendinger, som ikke har hatt sitt pass iorden og er kommet inn i landet ved å snike sig forbi passkontrollen.

Politiet må — om fornødent under samarbeide med toll- og jernbanefunksjonærer — søke å hindre sådan innsniken. På

17 mars. grunn av vor lange landegrense med spredt bebyggelse er det ugjørlig å stanse denne helt. For allikevel å søke trafiken hemmet må politiet skride inn med strenghet overfor utlendinger, som overføres sådant forhold. Den politimyndighet, som først treffer på en slik person, må derfor ta affære og foranledige vedkommende avvist eller utvist og sendt ut av landet. Avvisning kan benyttes, selv om det allerede har lykkedes vedkommende å passere grensedistriktet eller å opholde sig her i nogen tid. Bestemmelsene om avvisning finnes i passforskriftene av 7 september 1917 § 11 og bemerkningene til denne § i Justisdepartementets rundskrivelse av s. d., jfr. også rundskrivelse av 29 september s. å.

Har vedkommende forsømt sin meldeplikt, kan han dessuten straffes overensstemmende med straffelovens § 339, 1, jfr. også §§ 333 og 334.

Hermed bes samtlige politimestre og lensmenn gjort bekjent.

18 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av konsul H. M. Wrangell, Haugesund, ved gavebrev av 31 desember 1918 oprettede »H. M. Wrangells og hustrus legat for videre utdannelse av ubemidlede unge menn m. v.« samt på de under 8 februar 1919 utferdigede statutter for dette legat.

18 mars. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Akershus fylke, hvori departementet uttaler, at ansettelsen til skyldmark av de i landskattelovens § 8 b omhandlede eiendommer vil bli å foreta i forbindelse med eiendommenes taksering. Den ansettelse av den kunstige skyld, som således finner sted, antas derfor å måtte legges til grunn for eiendomsskattens utregning for de følgende 5 år, inntil ny almindelig taksering foretas, medmindre der forinnen foretas omtaksering av den pågjeldende eiendom, jfr. landskattelovens § 9, 1ste og 2net ledd. Ved nyskyldlegning og omtaksering i henhold til denne paragraf antar departementet i henhold til § 8, 4de ledd, at den sist utsendte offisielle opgave over skyldmarkens gjennemsnittsverdi må legges til grunn for skyldansettelsen.

At loven må forstås som foran angitt, antas likefrem å følge av lovens § 9, siste ledd, sammenholdt med § 8, siste ledd, likesom det er uttrykkelig uttalt i forarbeidene, se innst. O. VI for 1911 s. 5, første spalte, nederst og s. 7, annen spalte øverst.

18 mars. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inn-

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

til videre omsetningsregler og maksimalpriser for stål. 18 mars.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 21 februar 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for elektrisk materiell[1]) fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for elektrisk materiell. 18 mars.

Skrivelse **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 1 oktober 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for trådstift[2]) bestemmes, at de i nevnte skrivelse fastsatte priser ved salg til forbrukere blir å redusere med 10 %. Prisene ved salg til handlende forandres i overensstemmelse hermed. Med hensyn til salgs- og leveringsbetingelser forøvrig gjelder, hvad der er fastsatt i nevnte skrivelse av 1 oktober 1918.[2]) 18 mars.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med lørdag 22 mars 1919.

Overtredelse straffes med bøter inntil 100 000 kroner eller med fengsel inntil 6 måneder eller med begge deler.

Skrivelse **) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 29 januar 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for cement[3]) meddeles, at den i skrivelsens punkt 1 b fastsatte pris kr. 16,85 pr. tønne eller pr. 3 sekker bare kan beregnes i de tilfeller da agentprovisjon virkelig er betalt. Ellers må den i skrivelsens punkt 1 a fastsatte pris kr. 16,50 beregnes. 18 mars.

Skrivelse **) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 21 februar 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for krystallsoda[4]) meddeles, at engrosprisen kr. 27,00 pr. 100 kg. inklusive emballage gjelder brutto for netto. 18 mars.

Skrivelse ***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for importert og norsk zinkhvitt. 18 mars.

---

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor de nye maksimalpriser er inntatt.
**) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22.
***) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. for 1919 nr. 16 s. 177.
[2]) » —»— —»— 1918 nr. 46 s. 1110.
[3]) » —»— —»— 1919 nr. 8 s. 91.
[4]) » —»— —»— — nr. 16 s. 176.

18 mars. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for petroleum.

19 mars. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte[1]) bestemmes:

Knarrevik fabrikksted i Fjell proviantering sdistrikt overføres til 1ste prisgruppe,

Trones industridistrikt i Verdal provianteringsdistrikt overføres til 3dje prisgruppe,

forsåvidt angår omsetning av melk og fløte.

Disse bestemmelser trer i kraft fra og med mandag 24 mars 1919.

19 mars. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte[1]) bestemmes, at for melk bragt til melkeutsalg i Vennesla kan beregnes et transporttillegg til de fastsatte maksimalpriser av 2 øre pr. liter.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 24 mars 1919.

20 mars. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Østfold, hvori departementet i anledning av en innkommet forespørsel uttaler: Byformannskapslovens § 24, supplert med senere lovbestemmelser antas å inneholde uttømmende bestemmelser om, i hvilke saker bystyrets beslutning må foreligge, forat en gyldig beslutning overhodet kan sis å være truffet.

I de saker, som ikke inngår under denne paragraf og senere lover, er det formannskapet, som, når intet annet er bestemt, har den besluttende myndighet. Fra denne regel er der dog i lovens § 25 opstillet to undtagelser. Når der for den ene av disse undtagelser uttales, at det er »formannskapet uforment i alle andre tilfeller med hensyn til hvis viktighet det måtte anse det nødvendig eller gavnlig likeledes å innhente representantenes bestemmelse«, er det klart, at det alene er et flertall innen formannskapet, som med hjemmel i denne bestemmelse kan forlange saken forelagt for bystyret.

---

*) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

[1]) Se Norsk Lovtid. for 1918 nr. 46 s. 1037.

Den myndighet, som loven har henlagt til formannskapet, kan ikke berøves det ved en beslutning av bystyret, og om bystyret fatter en beslutning, som trekker snevrere grenser for formannskapets beslutningsmyndighet enn den, som er det hjemlet i lov, vil en sådan beslutning ikke ha nogen bindende virkning for formannskapet. 20 mars.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Statsrevisjonen, hvori departementet i tilslutning til tidligere lignende uttalelser bemerker, at en bykommune antas forpliktet til uten vederlag å skaffe tilstrekkelig rettslokale for borgerlige og militære straffesaker, som vedkommer byen. Hvor en kommune har skaffet sig eget ting- eller formannskapslokale, kan staten uten godtgjørelse kreve lokalet avgitt til straffesaker vedkommende kommunen. Denne plikt er begrunnet i § 2 i lov av 17 desember 1836 om utredelse av utgifter ved lovovertredelsers undersøkelse og påtale m. v. Jfr. Høiesteretsdommen i Retstidende 1845 side 425 følgende og 1855 side 118 følgende. 20 mars.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. å. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer, jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre bestemmelser angående omsetning og bruk av smør (herunder ikke margarin), som innføres fra utlandet. 20 mars.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for tørrede frukter. 20 mars.

Skrivelse **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for stivelse. 20 mars.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for islandsk fårekjøtt. 20 mars.

Skrivelse ***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 20 mars.

*) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor bestemmelsene er inntatt.
**) Bekjentgj. 27 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 22, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.

20 mars. 24 september 1918, fylkesprovianteringsrådene bemyndiges til å fastsette maksimalpriser for ferske fiskehoder og ferske fiskerygger.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

21 mars. Nr. 1. **Lov***)[1] om tillegg til lov av 12 desember 1903 om fengselsvesenet og om tvangsarbeide.

I.

Lov av 12 desember 1903 om fengselsvesenet og om tvangsarbeide § 60 gis følgende tillegg:

Kongen kan bestemme, at grunn og bygning, som finnes fornøden til anlegg, utvidelse eller drift av fengsel eller tvangsarbeidshus, kan kreves avstått mot erstatning, som i mangel av overenskomst fastsettes ved skjønn. Bestemmelsene i lov om tvungen avståelse av grunn av 10 mai 1860 §§ 1—4 får tilsvarende anvendelse. Omkostningene ved overskjønn bæres av eieren, hvis skjønnet er forlangt av ham, og utfallet går ham imot.

Når det finnes særlig påkrevet, kan Kongen bestemme, at eiendommen skal kunne overtas straks mot, at erstatningen fastsettes senere. I så fall kommer også den nevnte lovs § 5, 2net punktum, til anvendelse.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

21 mars. Nr. 2. **Midlertidig lov***)[2] om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene.

§ 1. I de kommuner eller deler av kommuner, for hvilke Kongen av hensyn til fiskeribedriften bestemmer, at denne lov skal være gjeldende, kan ikke eiendomsrett eller bruksrett til nogen art av fast eiendom uten tillatelse av Kongen eller den, han bemyndiger, erhverves med full rettsvirkning av andre enn staten, norske kommuner, Norges Bank, Kongeriget Norges Hypotekbank, Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank, Den norske Stats Småbruk- og Boligbank, Norges kreditforening for land- og skogbruk, selskapet »Ny Jord«, Riksforsikringsanstalten, offentlige fond og autoriserte sparebanker.

Dog er tillatelse ikke nødvendig for norske statsborgere, når erhvervelsen skjer gjennem arv, ekteskap eller odelsløsning eller gjennem overdragelse, når erhververen er nærmere odels-

*) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

[1]) St.besl. 20 mars. Se Ot. prp. nr. 8. Innst. O. nr. 10. St.tid., forh. i Ot. s. 9; i Lt. s. 2.

[2]) St.besl. 20 mars. Se Ot. prp. nr. 17. Innst. O. nr. 13. St.tid., forh. i Ot. s. 15—17; i Lt. s. 2—3.

berettiget til eiendommen enn overdrageren eller er dennes ekte- 21 mars.
felle eller beslektet eller besvogret med overdrageren i op- eller Nr. 2.
nedstigende linje eller i første eller annen sidelinje.

Heller ikke er tillatelse nødvendig, når erhvervelsen gjelder grunn, som selges eller bortfestes av staten, eller når erhvervelsen skjer ved hjelp av lån i Den norske Arbeiderbruk- og Boligbank eller i Den norske Stats Småbruk- og Boligbank eller gjennem salg eller bortleie fra en kommune i henhold til lov om småbruk- og boliglån m. v. av 23 juli 1915.

Kongen kan fastsette undtagelser for leie og andre bruksrettigheter.

§ 2. Sådan tillatelse, som er omhandlet i § 1, kan gis for begrenset tid eller uten tidsbegrensning. Der kan fastsettes sådanne betingelser, som finnes påkrevet av almene hensyn.

§ 3. Lov om erhvervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14 desember 1917 kapitel V får anvendelse, forsåvidt dertil er anledning.

§ 4. Denne lov kommer ikke til anvendelse i tilfelle, hvor tillatelse til erhvervelsen er nødvendig efter nogen annen lov.

§ 5. Denne lov trer i kraft straks og gjelder i to år.

Midlertidig lov av 22 mars 1918 om tillegg til lovene om erhvervelse av fast eiendom opheves. Likeså opheves de bestemmelser, som er truffet i henhold til den nevnte lovs § 1 første ledd.

Kongelig resolusjon *), hvorved det i forbindelse med sank- 21 mars.
sjon av foranstående lov av 21 mars nr. 2 er bestemt, at lovens gjennemførelse henlegges under Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri.

Kongelig resolusjon **), hvorved der i henhold til lov av 21 mars.
17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder meddeles stadfestelse på en av Porsgrund bystyre den 10 mars 1919 vedtatt beslutning om forandring i § 24 i de ved kongelig resolusjon av 27 august 1910, jfr. kongelige resolusjoner av 27 september 1912 og 17 oktober 1914, stadfestede politivedtekter for kjøpstaden Porsgrund.

Kongelig resolusjon ***), hvorved forholdsregler, som 21 mars.
i Trondhjem, derunder innbefattet Bymarken, blir å iaktta for å påse overholdelsen av bestemmelsene i lov av 11 juni

---

*) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.
**) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor politivedtektenes § 24 i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor forholdsreglene er inntatt.

21 mars. 1857 angående avgift til kommunekassen av hunder i kjøpstædene og visse ladesteder approberes som gjeldende istedenfor de ved kongelig resolusjon av 28 juni 1890, jfr. kongelig resolusjon av 30 oktober 1914, approberte regler om samme emne.

21 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse — med en enkelt forandring — på en av herredsstyret for Kornstad herred, Møre fylke, den 6 februar 1919 vedtatt beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn.

21 mars. **Kongelig resolusjon****), hvorved den av Mandal bystyre i møte den 30 desember 1918 fattede beslutning om tillegg til § 3 i den ved kongelige resolusjoner av 27 februar 1912 og 13 april 1917 stadfestede vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Mandal stadfestes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre, dog således at tillegget skal lyde således:

»Enn videre er aviskiosker, selv om derfra drives handel med cigarer og tobakkvarer, undtatt, dog således at disse på søn- og helligdager ikke åpnes før kl. 5 em. og lukkes kl. 10 em. Forøvrig henvises for de i denne § nevnte utsalgssteder til bestemmelsene i den almindelige helligdagslovgivning og for julaftens vedkommende til lov av 14 juli 1897.«

21 mars. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av § 3 i lov av 2 april 1917 bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge i Sunndal herred, Møre fylke, fra og med 1 mai 1919 og inntil videre skal ha bevilling.

21 mars. **Kongelig resolusjon*****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sygdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på den av Kopervik kommunestyre den 6 februar 1919 fattede beslutning om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen — og om forskrift om anmeldelsesplikt ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De ved kongelige resolusjoner av 21 april 1893 og 29 august 1904 approberte almindelige sundhetsforskrifter og

*) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor de stadfestede vedtekter er inntatt.

**) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

***) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor de i post I omhandlede sundhetsforskrifter m. v. er inntatt.

forskrift om anmeldelsesplikt ved tuberkuløse sykes flytning opheves for Kopervik fra den tid, forannevnte forskrifter trer i kraft. 21 mars.

Kongelig resolusjon *), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på den av herredsstyret for Lenvik herred i Troms fylke den 7 januar 1919 fattede beslutning om ett tillegg til de ved kongelig resolusjon av 21 mars 1896 approberte almindelige sundhetsforskrifter for herredet. 21 mars.

Kongelig resolusjon **), hvorved midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene av 21 mars 1919 gjøres inntil videre gjeldende i følgende kommuner: 21 mars.

Møre fylke. Byene Kristiansund, Molde og Aalesund og herredene Edøy, Bratvær, Hopen, Tustna, Aure, Stemshaug, Frei, Bremsnes, Kornstad, Bud, Hustad, Fræna, Aukra, Sandøy, Haram, Vigra, Borgund, Giske, Hareid, Ulstein, Herøy, Sande, Vatne, Vartdal, Rovde, Vannylven og Søvde.

Nordland fylke. Narvik by, Svolvær ladested, herredene Vega, Alstahaug, Herøy, Nordvik, Stamnes, Tjøtta, Nesna, Dønnes, Lurøy, Træna, Rødøy, Meløy, Gildeskaal, Bodin, Lødingen og alle herreder i Lofoten og Vesteraalen sorenskriverier.

Finmark fylke. Alle byer og herreder undtagen Kautokeino, Karasjok og Polmak.

Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri meddeles den i forannevnte lovs § 1 omhandlede bemyndigelse til å treffe avgjørelse av de i henhold til loven innkomne saker angående eiendomserhvervelser.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon **), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v av 20 august 1915 dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på de av Degernes herredsstyre i Østfold fylke, Vestre Gausdal herredsstyre i Opland fylke og Skjold herredsstyre i Rogaland fylke henholdsvis under 19 desember 1918, 30 desember 1918 og 16 desember 1918 (og 15 januar 1919) fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid, bufe beiter, kan såvel grunneieren 21 mars.

*) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21, hvor tillegget er inntatt.

**) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

21 mars. som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept efter politiets foranstaltning.

21 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved Landbruksdepartementet bemyndiges til i medhold av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesygdommer av 21 juli 1916 i tilslutning til de ved kongelig resolusjon av 6 mars 1919 utferdigede bestemmelser å påby yderligere nødvendige foranstaltninger for å bekjempe og forebygge utbredelsen innen landet av potetkreft ved smitte fra poteter, som er innført fra Storbritannien og Irland.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

21 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmelsen i kongelig resolusjon av 10 august 1835 om rett for professoren i astronomi til å bruke Observatoriets jordvei istedenfor å motta avsavnsgodtgjørelse for løkke av Tøien opheves fra 1 august d. å.

21 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at der fra den tid, da lov nr. 1 av februar 1918 om offentlige tjenestemenn settes i kraft for Statens tjenestemenn, fastsettes nedenstående reglement for statslønnede kontorfullmektiger og betjenter ved embedskontorer m. v. under Justisdepartementet:

§ 1. De statslønnede fullmektigstillinger og betjentstillinger besettes efter almindelig konkurranse. Ved inntrådt ledighet skal vedkommende embedsmann straks innrykke bekjentgjørelse 1 gang i Norsk Kunngjørelsestidende og i andre aviser efter Justisdepartementets nærmere bestemmelse med opgave over lønnsvilkår og med en ansøkningsfrist av minst 14 dager.

Justisdepartementet kan i særlige tilfeller frita for disse regler.

§ 2. Statslønnede fullmektigstillinger og betjentstillinger hos fylkesmenn og riksadvokaten besettes av Justisdepartementet, efterat vedkommende embedsmann har avgitt innstilling om 3 av ansøkerne.

Ansettelsesretten med hensyn til de øvrige stillinger henlegges til et ansettelsesråd, bestående av:

a. for fullmektig- og kontoriststillinger ved Høiesteretts justiskontor av Høiesteretts justitiarius og rettens 2 eldste assessorer — efter innstilling fra justissekretæren.
b. for fullmektig- og betjentstillinger ved statsadvokatembedene av riksadvokaten og vedkommende statsadvokat (statsadvokater).

*) Bekjentgj. 24 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 21.

c. for fullmektig- og betjentstillinger hos rettskrivere ved lagmannsrettene av vedkommende lagmann og rettskriver. 21 mars.
d. for fullmektig- og betjentstillinger ved de øvrige embedskontorer m. v. av vedkommende fylkesmann og embedsmann.

Ansettelser blir av ansettelsesrådet straks å innberette til Justisdepartementet.

§ 3. Ved besettelse av stillinger ved Høiesteretts justiskontor blir ansettelsesrådet i tilfelle av medlemmenes inhabilitet å tiltre av den eller dem av Høiesteretts assessorer, som står nærmest i anciennitet. I de i tjenestemannsloven § 2, 3 og 4 omhandlede tilfeller blir saken å forelegge for Kongen.

Hvis iøvrig et medlem av et ansettelsesråd er inhabilt, avgjøres ansettelsen av Justisdepartementet efter innstilling fra det annet medlem. I tilfelle av uenighet innen ansettelsesrådet treffes likeledes avgjørelsen av departementet.

§ 4. I ansettelsesbrevet skal stå, at vedkommende tjenestemann ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov nr. 1 av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i nærværende reglement — med de forandringer, som senere måtte bli fastsatt, samt med de forpliktelser, som fremgår av lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov nr. 3 av 14 mai 1917 om alddersgrenser for offentlige tjenestemenn med mulige senere forandringer. Iøvrig fastsetter Justisdepartsmentet ansettelsesbrevets innhold.

§ 5. Arbeidstiden er 7 timer daglig med sådan årlig ferie, som Justisdepartementet bestemmer, dog minst 14 dager. Fullmektiger og betjenter må finne sig i, at arbeidstiden under særlige forhold av forbigående art uten særlig godtgjørelse forlenges eller efter omstendighetene henlegges til en annen tid enn den ordinære.

§ 6. Forsåvidt der overensstemmende med tjenestemannslovens § 16 av Justisdepartementet treffes bestemmelse om oprettelse av tjenestemannsutvalg for statslønnede fullmektiger og betjenter, gis de i § 18, 2 og 3 ombandlede bestemmelser om tjenestemanneutvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 7. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 19 kommer i betraktning all sammenhengende tjenestetid som statslønnet fullmektig eller betjent ved embedskontorer m. v. under Justisdepartementet.

Justisdepartementet bemyndiges til i hvert enkelt tilfelle å avgjøre, hvorvidt der ved tjenenstetidens beregning skal tas hensyn til annen lignende tjeneste i andre grener av statstjenesten.

21 mars. § 8. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 tas hensyn til all sammenhengende tjenestetid som statstjenestemann.

§ 9. Opsigelse efter tjenestemannslovens § 19 kan innankes for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av Justisdepartementet eller av det for tjenestemenn ved Høiesteretts justiskontor anordnede ansettelsesråd. Iøvrig kan opsigelsen innankes for Justisdepartementet.

Anken fremsettes av tjenestemannen skriftlig for den myndighet, som har opsagt ham. Er denne myndighet et ansettelsesråd, innsendes saken, ledsaget av rådets uttalelse, uten ophold til Justisdepartementet.

Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling, inntil anken er avgjort.

§ 10. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 9.

Anken må fremsettes innen 14 dager, efterat ordensstraffen eller avskjeden er tjenestemannen meddelt.

§ 11. Ved anke over pålegg, som efter tjenestemannslovens § 27 er gitt en tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 9.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

21 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved bl. a. den av utskiftningsformann Johan Nergaard i henhold til kongelig resolusjon av 5 april 1918 og Justisdepartementets opnevnelse av 12 juli 1918 den 1, 2 og 3 oktober s. å. avholdte forretning til endelig opmerkning av grensen mellem Troms og Nordland fylker på strekningen Landsholmen—Rugakeren, — stadfestes.

21 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved Rogaland fylkesting tillates i medhold av landsformannskapslovens § 63 inntil videre avholdt i slutten av mai måned, når der ved berammelsen finnes å være grunn til å fravike den i lovens § 40 fastsatte samlingstid juni eller juli måned.

21 mars. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Fra 1 juli 1919 skal grensen mellem Ulvik sogn, prestegjeld, herred, lensmannsdistrikt og tinglag i Hordaland fylke på den ene side og Flåm og Vangen sogn av Aurland prestegjeld, Aurland herred, lens-

mannsdistrikt og tinglag i Sogn i Fjordane fylke på den annen side over strekningen fra Rundevatn østover til Vargebre gå efter følgende linje: 21 mars.

Fra Rundevatns utløpsos i Opsetdalen går grensen i rett linje over Rundevatn til Opsetelvens utløp i vatnet. Herfra dannes grensen av Opsetelven til samløpet mellem Gangdøla og Jenhusa, hvorefter grensen går langs Jenhusa til jernbanebroen over denne elv og videre langs jernbanelinjen til Gravehalstunnellens åpning. Derfra går grensen i rett linje op til høieste top av fjellet mellem Gjeitevatn og Gangdalsvatn, fra denne topp i rett linje til høieste punkt på Kallevassnuten og derfra i rett linje til varden på Baksahøgda. Fra denne går grensen i rett linje til søndre kant av Brjoksfjell, derfra i rett linje til høieste punkt på Kongsholmen i Kleivevatn, så i rett linje til høieste punkt av Tjovedalsbråtet, derfra i rett linje til høieste punkt av Skunåhøgdene og videre i rett linje til Skunånåsi, hvorfra grensen fortsætter i rett linje til høieste topp av Vargebre.

2. Fra 1 juli 1919 skal grensen mellem Ulvik sogn, prestegjeld, herred, lensmannsdistrikt og tinglag i Hordaland fylke og Hol sogn, prestegjeld, herred, lensmannsdistrikt og tinglag i Buskerud fylke på strekningen fra Vargebre til Bergsmulstind gå i rett linje fra høieste topp av Vargebre til høieste topp av Kirkedørsnuten og derfra i rett linje til høieste topp av Bergsmulstind.
3. Justisdepartementet bemyndiges til å la de i postene 1 og 2 beskrevne grenselinjer opgå og avmerke på statskassens bekostning i den utstrekning og på den måte, departementet finner det nødvendig og hensiktsmessig.

Kongelig resolusjon, hvorved kongelig resolusjon av 24 november 1916 angående nedsettelse av et Krigsforsikringsråd opheves. 21 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 6, jfr. § 7,2 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Stavanger bystyres beslutning i møte den 4 oktober 1918 angående omregulering — delvis med tilbaketrukket byggelinje — av Johan Thorsens gate ved nevnte by, samt om sløifning av Erik Jarls gate (gate nr. 156) og Torvgaten (gate nr. 173). 21 mars.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 19 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes som gjeldende inntil videre de av Moss bystyre i møte den 6 februar 1919 vedtatte nye takstregler for feining m. v. sammesteds. 21 mars.

22 mars. **Stortingsbeslutning**[1]) angående faste lønninger m. v. vedkommende tollvesenet.

22 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av O. Ditlev-Simonsen og hustru ved gavebrev av 15 juni 1917 oprettede »Magga og Olaf Ditlev-Simonsens legat for trengende sjøfolk og deres efterlatte«, hjemmehørende i Flosta herred eller Borøen i Dyvaag herred samt på de under 14 februar 1919 utferdigede statutter for dette legat.

22 mars. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra et landsskolestyre, hvori departementet uttaler, at efter landsskolelovens § 8 er der ikke adgang til å innføre frivillig undervisning i folkeskolen, medmindre den lovbefalte undervisning i 2. avdeling er utvidet til 21 uker årlig. Til frivillig undervisning ydes intet statsbidrag efter landsskolelovens § 38.

Opretter en kommune arbeidsskole (landsskolelovens § 46h), vil dertil kunne fås bidrag av fylkesskolekassen efter fylkestingets bevilgning. Sådanne arbeidsskoler er imidlertid kun beregnet på elever, som er ferdige med undervisningen i folkeskolen.

22 mars. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningtregler og maksimalpriser for danske egg.

---

*) Bekjentgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. XI, kap. 2, tit. 1. Innst. S. XXXIII A. St.tid. s. 615—621.

Der besluttedes bl. a.:

1ste post.

Stortinget samtykker i, at der fra 1 juli 1919 oprettes:

a. 1 overtollkontrollørpost, 4 tollkontrollørposter, 1 tollassistentpost og 10 tollopsynsmannsposter I i det Søndenfjellske grensetolldistrikt
b. 1 tollopsynsmannspost I i Kristiansand tolldistrikt mot samtidig inndragning av en tollopsynsmannspost II sammesteds.
c. 1 tollopsynsmannspost I i Bergens tolldistrikt mot samtidig inndragning av en tollopsynsmannspost II sammesteds.
d. 1 tollkontrollørpost og 1 tollassistentpost i Trondhjems tolldistrikt.
e. 1 tollassistentpost i Vadsø tolldistrikt.
f. 1 assistentpost ved kontrollrevisjonen for skibsmålingen.

2nen post.

— —

3dje post.

— —

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes: 22 mars.

1. de i skrivelse av 23 desember 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for råmetaller og bearbeidede metaller,[1])
2. de i skrivelse av 25 januar 1919 fastsattes maksimalpriser og omsetningsregler for skrapmetaller[2]) og
3. de i skrivelse av 21 februar 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for blank kobberledning, blank kobberkabel og kobberskinner[3]) opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 28 mars 1919.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for linoleum. 22 mars.

Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved de bestemmelser, som er fastsatt i Provianteringsdepartementets skrivelse av 7 januar 1919 angående omsetning og forbruk av salt kjøtt og salt flesk innført fra utlandet, opheves fra og med 24 mars d. å. 24 mars.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene: 24 mars.

Fra en sorenskriver har man mottatt forespørsel om, hvorvidt attestasjon med hensyn til veilengder m. v. på regninger fra domsmenn, vergerådsmedlemmer og vidner kan avgis av sorenskriveren, når han finner å kunne gjøre det.

Saken har av departementet været forelagt Statsrevisjonen, som har meddelt, at der fra Statsrevisjonens side intet er til hinder for, at attestasjonene med hensyn til veilengder m. v. kan avgis av sorenskriveren, når han finner å kunne gjøre det. Hertil slutter dette departement sig.

Med foranstående skal man be vedkommende embedsmenn innen hr. fylkesmannens distrikt gjort bekjent.

Stortingsbeslutning[4]) angående universitetsbudgettet. 26 mars.

---

*) Bekjentgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
**) Bekjentgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 24, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
[1]) Se Norsk Lovtidende for 1919 nr. 1 s. 4.
[2]) » —»— —»— nr. 8 s. 87.
[3]) » —»— —»— nr. 16 s. 177.
[4]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. V, inntektsbudgettets kap. 1 og utgiftsbudgettets kap. 2. Innst. S. XXI. St.tid. s. 665—678.

Der bevilgedes gage til en kasserer ved kvæsturet og til en bibliotekar ved håndskriftsamlingen. Videre besluttedes opretttet et personlig professorat for docent, dr. Mikael H. Lie og et docentur i røntgen og radiologi for dr. med. S Heyerdahl.

27 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på en av cand. jur. Johs. G. Heftye ved gavebrev av 25 april 1918 skjenket tilleggsgave — stor kr. 400 000,00 — til det ved kongelig resolusjon av 3 desember 1880 stadfestede »Jørgen H. Heftyes og hustrus legat til understøttelsesselskapet for husarme i Kristiania« samt på ett under 27 februar 1919 utferdiget tillegg til de for legatet tidligere gjeldende statutter.

27 mars. **Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet til fylkesmannen i Vest-Agder fylke, hvorved departementet i medhold av plakat av 8 september 1916 om foranstaltninger til bekjempelse av potetkreft, dens punkt 3, kfr. lov av 21 juli 1916 om bekjempelse av skadeinsekter og plantesygdommer, § 2, punkt d, erklærer smittet av potetkreft det areal i Oddernes, som ligger innenfor følgende grenser: Fra Lundsbroen langs Otra til litt sønnenfor Søndenfjellske motorverksted (mellem hus nr. 74 og 75 på Koholmsveien) — der hvor der nu går en privatvei op på Hamreheia. Fra dette veikryss (krysset mellem Koholmsveien og den private vei til Hamreheia) en rett linje mot nord over Hamreheia til Sepesyderiet på Valhalla. Videre veien fra Sepesyderiet forbi Valhalla til veikrysset ved Solberg. Fra dette veikryss mot vest til hovedveien, hvor grensen for smitteområdet blev satt i 1918.

Innen forannevnte areal er det i henhold til plakat av 8 september 1916, punkt 3, 2net ledd, forbudt i de kommende 6 år å dyrke poteter eller tomater samt å føre jord bort derfra.

Overtredelse av foranstående bestemmelser medfører straffansvar.

28 mars. Nr. 1. **Lov***)[1] inneholdende forandringer i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905.

I.

Efternevnte paragrafer i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905 skal herefter lyde således:

§ 1. Rektor og Det Akademiske Kollegium leder Universitetets virksomhet og bestyrer dets faste eiendommer efter reglement gitt av Kongen.

De treffer avgjørelse i de saker, som ved lov eller reglement blir dem overdratt, og forbereder de saker, som vedkommende regjeringsdepartement avgjør, eller som ved dette blir å forelegge Kongen eller den lovgivende og bevilgende myn-

*) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St. besl. 20 mars. Se Ot. prp. nr. 7. Innst. O. nr. 4. St.tid., forh. i Ot. s. 12—14; i Lt. s. 4.

dighet. De skal til enhver tid gå vedkommende regjerings- 28 mars.
departement tilhånde med de oplysninger, som dettes tilsyn Nr. 1.
med Universitetets virksomhet gjør ønskelige.

§ 3. Rektor fører det nærmere tilsyn med Universitetet og dets virksomhet. Han våker over, at den akademiske undervisning foregår i behørig orden.

Han avgjør de løpende mindre saker og gir derom Det Akademiske Kollegium fornøden meddelelse. Han drar omsorg for, at kollegiets og høiere myndigheters beslutninger blir utført, og forbereder alle saker, som forelegges kollegiet eller vedkommende regjeringsdepartement.

Rektor skal ha sin opmerksomhet henvendt på de studerendes forhold og har å gripe inn efter reglene i §§ 38 og 39, hvor han finner det påkrevet til opretholdelse av den akademiske disiplin.

§ 7. Ved Universitetets kontorer, som står umiddelbart under rektor, ansettes en sekretær, en kvæstor og en kasserer. Sekretær og kvæstor utnevnes som embedsmenn, kassereren beskikkes av Kongen eller den, han bemyndiger. Om besettelse av disse stillinger skal kollegiet avgi innstilling.

Sekretæren tjenstgjør som kollegiets sekretær og går rektor tilhånde ved utførelsen av dennes forretninger. Han fungerer tillike som sekretær i de fakulteter, ved hvilke ingen særskilt sekretær eller notar er ansatt.

Kvæstor forvalter på eget ansvar Universitetets kapitaler efter reglement gitt av Kongen.

Universitetets og dets særfonds samlede regnskapsførsel påhviler ham, med undtagelse av kassererforretningene og dertil hørende bokførsel.

Han anviser regninger, dog med den i § 48 gjorte undtagelse.

Han fører tilsyn med Universitetets inventar og drar omsorg for lokalenes opvarmning, belysning og renhold. Han har å sørge for de almindelige løpende anskaffelser og reparasjoner vedrørende inventar og drift samt å utføre de av vedkommende myndigheter besluttede økonomiske foranstaltninger. Han fører det nærmeste tilsyn med Universitetets faste eiendommer, forsåvidt ubebygget grunn angår. Forsåvidt ingen særskilt tjenestemann dertil er ansatt, fører han også tilsyn med Universitetets bygninger.

Kassereren forestår på eget ansvar de daglige inn- og utbetalinger og besørger innkrevning av Universitetets inntekter i den utstrekning, hvori dette blir fastsatt ved instruks.

Angående eftersyn av kassebeholdningen og den øvrige kontroll med kvæstors og kassererens virksomhet, det offentliges sikkerhet for deres oppebørsler og forvaltning av Uni-

28 mars. Nr. 1. versitetets midler samt dets fortrinsrett i deres boer gjelder det samme som for statens oppebørsels- og regnskapsbetjenter til enhver tid er fastsatt.

Rektor avgjør i tvilstilfelle, hvilke arbeider blir å utføre ved kvæstor eller kasserer, og hvilke ved sekretæren.

§ 48. Hvad der til et videnskabelig institutt er bevilget for bugett-terminen eller opspart av tidligere bevilgninger, kan kollegiet stille til rådighet for bestyreren, således at han derpå kan anvise umiddelbart til utbetaling av kassereren.

Samlingsbestyrerne kan til fordel for samlingen avhende dubletter; til avhendelse av større betydning eller av anden slags utkreves kollegiets samtykke.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1919.

28 mars. Nr. 2. **Lov** *)[1] inneholdende forandringer i lov om patenter av 2 juli 1910.

I.

Følgende paragrafer i lov om patenter av 2 juli 1910 skal herefter lyde således:

§ 14. For patenter med undtagelse av tilleggspatenter svares en årlig avgift av kr. 15,00 for det annet år av patentets løpetid efter § 11, og derpå stigende med kr. 5,00 årlig til og med det femte år, med kr. 10,00 årlig de følgende fem år og med kr. 30,00 årlig de sidste fem år.

Avgiften svares innen begyndelsen av det år, den vedkommer. Dog kan den eftersendes i løpet av tre måneder mot en forhøielse av en femtedel. Er avgiften ikke innkommet innen det årlige forfall, varsler styret patenthaveren; undlatelse herav medfører dog intet ansvar.

Den eller de årsavgifter, som måtte påløpe, innen patentet ennu er tilstått, forfaller samtidig med den første årsavgift, som påløper, efterat patentet er gitt.

§ 18. Patentkravet skal omfatte og ledsages av:

1. et til styret stilet forlangende, hvori meddeles opfinnelsens gjenstand og patentsøkerens navn, stilling og bopel,
2. fremstilling av opfinnelsen i to eksemplarer,
3. de til fremstillingens forståelse nødvendige tegninger i to eksemplarer, samt efter omstendighetene også modeller, prøver m. v.,
4. forsåvidt fullmektig er opgitt, en av denne vedtatt fullmakt,
5. kr. 20,00 som avgift.

*) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St. besl. 20 mars. Se Ot. prp. nr. 10. Innst. O. nr. 3. St.tid., forh. i Ot. s. 11—12; i Lt. s. 4.

§ 26. Tilfredsstiller patentkravet de gitte forskrifter, og det efter stedfunnet granskning ikke finnes utelukket, at patentet kan gis, treffes avgjørelse om, at kravet med bilag skal utlegges til almindelig eftersyn. I motsat fall avvises kravet. 28 mars. Nr. 2.

Patentsøkeren underrettes om avgjørelsen.

Avgjøres det, at utlegning skal finne sted, skal patentsøkeren innen utlegningstidens utløp svare en avgift av kr. 30,00, som tilbakegis ham, hvis patent ikke utstedes.

Patentsøkeren kan fordre utleggningen utsatt i et tidsrum av seks måneder fra avgjørelsesdagen.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1919.

Lov*)[1]) inneholdende forandringer i lov om varemerker og om utilbørlige varekjennetegn og forretningsnavn av 2 juli 1910. 28 mars. Nr. 3.

I.

Følgende paragrafer i lov om varemerker og om utilbørlige varekjennetegn og forretningsnavn av 2 juli 1910 skal herefter lyde således:

§ 11. Kravet skal omfatte og ledsages av:

1. en til styret stilet skrivelse med opgave om:
   a. den søkendes navn eller firma og bopel,
   b. den virksomhet, i hvilken varemerket skal brukes,
   c. de varer eller vareklasser, for hvilke registrering ønskes,
2. en avbildning av merket av høist 6,5 cm. i høide og bredde, forsåvidt vedkommer ordmerker, og 10 cm., forsåvidt vedkommer andre merker, samt forsåvidt påkrevet en forklaring av merket,
3. forsåvidt fullmektig er opgitt, en av denne vedtatt fullmakt,
4. kr. 40,00 som avgift for registrering og kunngjørelse. Blir merket å registrere i mer enn én klasse, svares for hver yderligere klasse en tilleggsavgift av kr. 10,00.

For hver klasse, for hvilken den søkende har krevet, men ikke opnådd registrering, tilbakegis ham kr. 10,00.

Før registrering kan finne sted, må den søkende også ha innsendt til styret en til merkets trykning tjenlig type (kliché) og ti avtrykk av merket av størrelse som under post 2 nevnt.

§ 12. Krav om fornyelse skal omfatte, hvad der er foreskrevet i foregående paragrafs post 1 og 2, og være led-

*) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St. besl. 20 mars. Se Ot. prp. nr. 10. Innst. O. nr. 3. St.tid., forh. i Ot. s. 11—12; i Lt. s. 4.

28 mars. Nr. 3. saget av en avgift av kr. 20,00 for fornyelse i en klasse samt av kr. 10,00 for hver yderligere klasse, innen hvilken fornyelse ønskes.

Mot tillegg i avgiften av i det hele kr. 5,00 kan fornyelseskravet inngis inntil tre måneder efter utgangen av den løpende termin.

Er kravet ikke innkommet ved utgangen av den løpende termin, varsler styret merkets innehaver; undlatelse herav medfører dog intet ansvar.

II.

Denne lov trer i kraft 1 juli 1919.

28 mars. Nr. 4. **Lov***)[1] om forlenget gyldighet av lov av 15 april 1916 om bemyndigelse for Kongen til midlertidig å frita Norges Bank for plikten til å kjøpe gull m. v.

§ 1. Den Kongen ved lov av 15 april 1916 § 1 gitte bemyndigelse til midlertidig å frita Norges Bank for plikt til å utlevere sedler mot gull i barrer samt til å opheve den enhver tilkommende rett til mot innlevert gull å erholde utmyntet ti- og tyvekroner forblir gjeldende utover 28 februar 1919 og inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av februar 1920.

§ 2. Denne lov trer i kraft straks.

28 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved det i forbindelse med sanksjon av foranstående lov av 28 mars 1919 (nr. 4) er bestemt, at de ved kongelig resolusjon av 22 mars 1918 trufne bestemmelser: a) om suspensjon inntil videre av Norges Banks plikt til å utlevere sedler mot gull i barrer, og b) om ophevelse inntil videre av den enhver tilkommende rett til mot innlevert gull til statens myntinnretning å erholde utmyntet ti- og tyvekroner, — forblir gjeldende utover 28 februar 1919 og inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av februar 1920.

28 mars. Nr. 5. **Lov***)[2] inneholdende forandringer i lov av 4 mai 1917 om utligning av skatt til staten på inntektsstigning som følge av krigskonjunktur.

§ 2 i lov av 4 mai 1917 om utligning av skatt til staten på inntektsstigning som følge av krigskonjunktur skal herefter lyde således:

Skatten utlignes av de ordinære ligningsmyndigheter på den merinntekt, som skyldes den europæiske krigstilstand såvel

---

*) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

[1]) St. besl. 20 mars. Se Ot. prp. nr. 13. Innst. O. nr. 12. St.tid., forh. i Ot. s. 10—11; i Lt. s. 3—4.

[2]) St. besl. 20 mars. Se Ot. prp. nr. 5. Innst. O. nr. 2. St.tid., forh. i Ot. s. 10; i Lt. s. 3.

i krigsårene som i hele det år, hvori freden sluttes, og iøvrig efter de nærmere regler i skattebeslutningen. 28 mars. Nr. 5.

Innen 30 juni i skatteåret skal ligningsmyndighetene ha iverksatt en foreløbig ligning av de skatydere, som ved foregående års ordinære statsskatteligning var lignet i en inntekt av kr. 50 000,00 eller derover, eller som antas i siste inntektsår å ha hatt sådan samlet inntekt. Ved den senere påfølgende ordinære ligning ansettes den endelige inntekt.

Såvel efter avslutningen av den foreløbige som den endelige ligning blir skatteliste å utlegge, hvilket kunngjøres på sedvanlig måte.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse — med enkelte forandringer — på en av herredsstyret for Seljord herred, Telemark fylke, den 18 januar og 8 februar 1919 vedtatt beslutning til nye politivedtekter for herredet, som skal tre istedenfor de ved kongelig resolusjon av 28 september 1901 stadfestede vedtekter. 28 mars.

Kongelig resolusjon**) hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder meddeles stadfestelse på en av Trondhjems bystyre den 13 mars 1919 vedtatt beslutning om forandring i § 36 punkt 1 i de ved kongelig resolusjon av 7 juli 1902, jfr. kongelige resolusjoner av 29 juli 1904, 23 desember 1914, 12 november 1915, 9 juni 1916 og 21 februar 1919, stadfestede politivedtekter for byen. 28 mars.

Forandringen går ut på, at der som et nytt annet punktum i § 36 punkt 1 i politivedtektene —, altså efter ordet »træ«, — innskytes: »På de siste er dog kjøretrafikk tillatt i den utstrekning, som havnereglementet bestemmer.«

Kongelig resolusjon**) hvorved Kristiania bystyres beslutning av 13 mars 1919 angående tillegg til bystyrets ved kongelig resolusjon av 31 oktober 1918 stadfestede beslutning av 3 oktober næstfør om å gjøre midlertidig lov om tvungen innleggning av elektrisk lys av 9 august 1918 (nr. 4) gjeldende for kommunen stadfestes i medhold av lovens § 1, siste punktum. 28 mars.

---

*) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor de stadfestede politivedtekter er inntat.

**) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

28 mars. **Kongelig resolusjon***), hvorved den av Kristiania bystyre ved beslutninger av 30 januar og 13 mars 1919 vedtatte vedtekt for kommunal boligformidling i Kristiania stadfestes i medhold av lov om boligforholdene av 12 juli 1918 § 18.

28 mars. **Kongelig resolusjon****) hvorved med hjemmel i § 21 i midlertidig lov om fonds- og aktiemeglere av 14 august 1918 bestemmes, at nevnte lov trer i kraft den 1 mai 1919.

28 mars. **Kongelig resolusjon****), hvorved Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe de avgjørelser og utferdige de bestemmelser, som omhandles i midlertidig lov om fonds- og aktiemeglere av 14 august 1918 § 2, 2net ledd, § 3, næstsiste ledd, § 5, første og siste ledd, § 6, næstsiste ledd, § 7, § 8, 2net ledd, § 10, 3dje ledd og siste ledd, § 14, 3dje ledd, § 17, 1ste ledd, § 18, 1ste ledd, § 19, 1ste, 2net og næstsiste ledd, — samt pålegges å foreta den i samme lovs § 19, siste ledd, omhandlede anmeldelse til handelsregistret, når en rett til å drive meglervirksomhet er endelig bortfalt.

Avgjørelsen av de i samme lovs § 13, næstsiste ledd, omhandlede spørsmål om refusjon av utlagt stempelavgift av misligholdte omsetninger treffes av Finansdepartementet.

28 mars. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på de av Oppegaard herredsstyre i Akershus fylke og Hof herredsstyre i Hedmark fylke henholdsvis under 4 mars og 10 februar 1919 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid, bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning.

28 mars. **Kongelig resolusjon*****), hvorved i henhold til §§ 67 og 69 i lov om brandvesenet av 15 august 1908, jfr. § 24 i ildsfarlighetsloven av 3 mai 1871, stadfestes — med de i Arbeidsdepartementets foredrag omhandlede forandringer — de av Stjørdalshalsen bygningsrepresentantskap i møte den 4 desember 1918 vedtatte tilleggsbestemmelser til brandloven.

---

*) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

***) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor de stadfestede tilleggsbestemmelser er inntatt.

Kongelig resolusjon*), hvorved der meddeles approbasjon på Moss bystyres beslutning av 6 februar 1919 om ophevelse av § 13 i de ved høieste resolusjon av 6 mai 1884 og den norske regjerings resolusjon av 15 juni 1905 approberte regler og takster for benyttelse av Moss kanal. 28 mars

Efter den besluttede ophevelse av § 13 blir de nuværende §§ 14, 15, 16 og 17 henholdsvis § 13, § 14, § 15 og § 16.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 28 mars.

1. De i kongelig resolusjon av 21 desember 1917 fastsatte rationeringsbestemmelser opheves, forsåvidt angår kjeks og annet bakverk, som innføres fra utlandet (tolltariffens l.-nr. 74, 75 og 281).
2. Statens Rationeringsdirektorat bemyndiges til i den utstrekning, dette anses hensiktsmessig, å frigi kjeks, som er tilvirket innenlands.
3. Disse bestemmelser trer i kraft fra og med 31 mars 1919.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes; 28 mars.

1. De i kongelig resolusjon av 21 desember 1917 fastsatte rationeringsbestemmelser opheves for følgende varers vedkommende:

   bygg,
   havre,
   blandkorn

   og produkter fremstillet av disse kornslag med undtagelse av mel, som selges med statstilskudd.
2. Denne resolusjon trer i kraft fra og med 1 april 1919.

Kongelig resolusjon**), hvorved bestemmes: 28 mars.

I. I medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1919 fastsettes maksimalfrakter for transport til Norge med norske damp- og motorfartøier av tørrede frukter i almindelighet (dried fruit), kapok, tinnplater (blikk), kobber i stenger, tråd, plater, rør etc., rørjern og U. S. stål fra Amerika, Kanada og Java.

II. Maksimalfraktene fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast.

III. Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfeller å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.

IV. Nærværende resolusjon trer i kraft, forsåvidt angår stykkgods den 11 april 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid) og iøvrig den 28 mars 1919 kl 1 em. (Kristianiatid). De ved kon-

*) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.
**) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23, hvor de i post II omhandlede maksimalfrakter er anført.

28 mars. gelig resolusjon av 14 februar 1919 fastsatte maksimalfrakter for epler, tørret i tønner og kasser, tinnplater, rujern og U. S. stål opheves fra samme tid, altså for disse varesorter fra 11 april 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid).

De nye frakter gjelder:

For stykkgods: alle fraktslutninger datert efter kl. 1 em. den 11 april 1919 (Kristianiatid).

For annet gods: alle skibninger, hvis konossement er datert efter kl. 1 em. den 28 mars 1919 (Kristianiatid).

I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal henregnes til »stykkgods« og til »annet gods«.

28 mars. **Skrivelse** *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for treduk (forskallingsduk) av merkerne »Bacula« og »Xylowire«.

28 mars. **Skrivelse** *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for tobakker, cigarer, cigarillos og cigaretter.

29 mars. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer Haakon Johannessen og hustru Clara Johannessen ved gavebrev av 26 oktober 1917 oprettede »Fru Ingrid Bjørnstad, født Johannessens legat til fordel for trængende barn inden Frogner menighet i Kristiania« samt på de under 31 januar 1919 utferdigede statutter for dette legatt.

29 mars. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved de av Provianteringsdepartementet under 4 januar 1919 utferdigede bestemmelser om kjøttløse dager opheves fra og med 1 april 1919.

29 mars. **Skrivelse** **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de under 1 oktober, jfr. 23 april 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for norske huder og skinn samt lær av norsk tilvirkning opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 1 april 1919.

29 mars. **Skrivelse** ***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de under 1

*) Bekjentgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 31 mars i Lovtid. 1ste avd. nr. 23.

***) Bekjentgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.

oktober, jfr. 5 september 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for skotøi av norsk tilvirkning opheves. 29 mars.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 1 april 1919.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Petra Andresen ved testamente av 20 april 1914 oprettede »Enkefru Petra Andresens legat« til beste for verdige trengende kvinner i Kristiania samt på de under 17 februar 1919 utferdigede statutter for dette legatt. 31 mars.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av direktør B. Schattenstein og hustru ved gavebrev av 12 august 1918 oprettede »Direktør B. Schattenstein og hustru Clara Schattensteins legat for trængende sjøfolk og arbeidere og deres efterlatte« samt på de samme dag utferdigede statutter for dette legatt. 31 mars.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene: 31 mars.

Som foreløbig meddelt i rundskrivelse av 31 desember 1918 bestemmer § 24 i lov nr. 2 av 31 mai 1918 om inngåelse og opløsning av ekteskap bl. a., at borgerlig vigsel på landet og i ladestedene skal foretas av en notarius publicus eller, hvor avstandsforhold eller andre forhold gjør det særlig ønskelig, av en dertil skikket mann, som overøvrigheten efter herredsstyrets innstilling for 6 år ad gangen beskikker for herredet.

Idet det efter departementets opfatning vil tilligge hr. fylkesmannen å avgjøre, om forholdene innen et herred efter loven gjør beskikkelse av særskilt borgerlig vigselmann ønskelig, såvel som også å bedømme, om den, som innstilles, er skikket for stillingen, skal man anmode hr. fylkesmannen om å innberette til departementet de beskikkelser, som måtte bli utferdiget.

Til fordeling blandt de særskilt beskikkede vigselmenn oversendes hoslagt et antall særavtrykk av den nye lov. Til veiledning for vigselmennene ved lovens anvendelse skal departementet meddele følgende:

Betingelsene for ekteskap.

Lovens 1ste kapitel handler om betingelsene for ekteskap, d. e. hvad der kreves, for at staten skal yde sin medvirken til dettes stiftelse. I § 1 er aldersgrensen for inngåelse av ekteskap satt til 20 år for menn og 18 år for kvinner, dog således at dispensasjon kan meddeles av Kongen eller den han bemyndiger dertil. Sådan bemyndigelse er ved kongelig

31 mars. resolusjon av 13 desember 1918 gitt Kirkedepartementet. Ansøkninger om dispensasjon blir å innsende gjennem vedkommende fylkesmann.

Ifølge § 2 må den, som er under 21 år (d. e. ikke fullmyndig), ikke inngå ekteskap uten foreldrenes samtykke (eventuellt samtykke av den ene av foreldrene eller av verge). Likeså må den, som er gjort umyndig, ha samtykke av sin verge (§ 3). Nektes sådant samtykke, kan fylkesmannen på begjæring gi tillatelse til ekteskapet, når der ikke er skjellig grunn til nektelsen; fylkesmannens avgjørelse kan påankes til Kirkedepartementet (§§ 4 og 76).

Som andre ekteskapshindringer opstiller loven sinnsykdom, syfilis, der ennu frembyr smittefare, blodskam og tvegifte. I lovens forarbeider er uttalt, at ved »sinnsyk« forstås alene den, som efter gjeldende regler er erklært eller erklæres sinnsyk og er stillet under en sådans vilkår. I tvilstilfelle må der fremlegges attest fra en sakkyndig lege om, hvorvidt vedkommende lider av sinnsykdom; jfr. lovens § 13, post 4.

For å søke forebygget, at visse smitsomme sykdommer blir utbredt gjennem ekteskap, foreskriver loven i § 6, at den som lider av annen venerisk sykdom (enn syfilis), der ennu frembyr smittefare, eller av epilepsi eller spedalskhet, ikke må inngå ekteskap, uten at den annen part er gjort bekjent med sykdommen og begge parter har fått muntlig veiledning av en læge om farene ved sykdommen. Derimot har loven ikke til kontroll med forbudsreglenes overholdelse innført obligatorisk lægeundersøkelse før ekteskapets inngåelse. Lovens opgave i nevnte tilfelle er alene å sikre sig, at der før ekteskapet gis full oplysning om forholdet, så at ikke den annen ektefelle kan sies å gå inn i ekteskapet under falske forutsetninger.

I §§ 7 og 8 foreskrives, at ekteskap ikke må inngås mellem slektninger i rett op- og nedstigende linje eller mellem søskende; heller ikke mellem personer, av hvilke den ene har vært gift med den annens slektning i rett op- eller nedstigende linje. Loven tillater således ekteskap mellem søskendebarn, mellem dobbeltsøskendebarn og med brors eller søsters barn. Det bemerkes forøvrig, at slektskap i ovennevnte grader er ekteskapshindring, hvad enten det hviler på fødsel i eller utenfor ekteskap.

Lovens § 9 bestemmer, at ingen må inngå ekteskap, sålenge det tidligere ekteskap består. Ekteskap kan ophøre ved den ene ektefelles død, ved skilsmisse, ved omstøtelse ved dom eller ved dom om det tidligere ekteskaps ugyldighet.

For å hindre uvisshet om et barns familiestand, fastsetter lovens § 10 en bestemt ventetid, innen hvilken en kvinne, som har været gift før, ikke må inngå nytt ekteskap. Be-

stemmelsen gjelder ikke, hvis det er utelukket, at kvinnen er 31 mars
besvangret i det tidligere ekteskap, eller hvis hun i mellemtiden allerede har født; beviset vil regelmessig bli å føre ved attest fra læge eller jordmor.

§ 11 gjentar den tidligere plikt for en tidligere gift person til å skifte, før nytt ekteskap inngås; denne plikt gjelder ikke alene i tilfelle av, at den tidligere ektefelle er død, men også i tilfelle av skilsmisse. Når særlige grunner taler for det, kan Justisdepartementet frita for overholdelsen av denne forskrift.

Lysning.

Lovens kapitel 2 inneholder forskjellige bestemmelser om lysning, som skal gå forut for ethvert ekteskap. Lysningen inneholder en kunngjørelse fra det offentliges side av det forestående ekteskap og tjener som middel til å fremskaffe oplysninger om foreliggende ekteskapshindringer. Ved de nye lysningsregler har loven søkt å gjennemføre en effektiv lysningsmåte for å sikre overholdelsen av de foreskrevne regler om ekteskapsbetingelsene. Lysning skal derfor finne sted, hvad enten ekteskapet inngås på borgerlig eller kirkelig måte. Det bemerkes, at der efter foranstaltning av Justisdepartementet er utgitt en lysningsbok, hvis hensikt er i en oversiktlig form å gjøre vigselmannen opmerksom på, hvilke betingelser må foreligge for, at lysning kan finne sted, og gjøre det nødvendig for ham nøie å undersøke hver enkelt av disse betingelser. I boken er inntatt rubrikker for de oplysninger, som må foreligge av hensyn til lysningen. Derimot er — av plasshensyn — ikke medtatt alle de oplysninger, som vigselmannen skal gi i den foreskrevne melding om vigsel, jfr. herom nedenfor. Om disse yderligere oplysninger må derfor vigselmannen i tilfelle spørre brudefolkene ved vigselen, jfr. også den vigselsprotokoll, som Justisdepartementet har latt utarbeide.

Som det fremgår av lovens § 12, kan lysning begjæres enten hos presten eller dissentermenighetens prest eller forstander eller hos notarius publicus eller den særskilt beskikkede borgerlige vigselmann, og dette uten hensyn til, i hvilken form, — borgerlig eller kirkelig — vigselen aktes foretatt. Lysningen må imidlertid begjæres hos vigselmannen på det sted i riket, hvor en av brudefolkene bor, eller, hvis ingen av dem har bopel her, hvor en av dem opholder sig. Hvis ikke en av brudefolkene er bosatt i — eller i ovennevnte undtagelsestilfelle opholder sig i — distriktet, har en vigselmann overhodet ikke adgang til å utferdige lysning. Som nedenfor nærmere vil bli omhandlet er han derimot

31 mars. ikke undergitt sådan begrensning med hensyn til foretagelse av vigsel.

Lysningen må begjæres av begge brudefolk. Begjæringen kan skje enten munntlig eller skriftlig; det er således ikke nødvendig, at de møter hos vigselmannen i nevnte anledning. Det er en selvfølge, at vigselmannen kan kreve bevidnelse for begjæringens riktighet, hvis han nærer mistanke om, at den ikke skriver sig fra rette vedkommende. Det må kunne forlanges, at en skriftlig lysningsbegjæring er undertegnet foruten av vedkommende part også av 2 vitterlighetsvidner.

Lovens § 13 inneholder en samlet opregning av de bevisligheter, som må skaffes, for at ekteskapsstiftelse kan finne sted. Denne opregning slutter sig til den rekkefølge, som i første kapitel er benyttet for ekteskapsbetingelsene. Enhver av brudefolkene skal fremlegge dåbsattest eller annen offentlig fødselsattest, f. eks. konfirmasjonsattest. Dog tillater loven en lempelse for det tilfelle, at der ikke kan fremskaffes sådan attest, eller hvor dette vilde volde særlig vanskelighet eller forhaling. Enn videre må i tilfelle fremlegges legitimasjon for dispensasjon fra aldersgrensen og for samtykke fra foreldre, verge eller kurator.

Lysningsboken inneholder rubrikker — foruten lysningsnr., når lysning er forlangt, brudefolkenes fulle navn, fødselsår og dag, borgerlige stilling og opholdssted — bl. a. følgende spørsmål: »Har begge brudefolk avgitt de i lovens § 13, 5, 6, 7 og 10 påbudte erklæringer ved besvarelse hver for sig av de spørsmål, som er opstillet i det anordnede skjema«. Lovens krav til disse erklæringer er nemlig ansett imøtekommet ved, at de avgis i form av svar på de spørsmål, som er opstillet i et av Justisdepartementet utgitt skjema, som vil bli tilstillet samtlige vigselmenn (s k j e m a 1). Disse erklæringer, der som nevnt skal avgis og underskrives av hver av partene, blir — efter at hver erklæring er forsynt med henvisning til nr. i lysningsprotokollen — å opbevare i vigselmannens arkiv i løpet av 5 år, hvorefter de kan ødelegges. Denne opbevaring er ansett nødvendig av hensyn til adgangen til å få et ekteskap omstøtt ved dom (jfr. lovens § 35). Det bemerkes, at der i skjemaet (under sp. 4 litra b) ikke er inntatt noget spørsmål, om vedkommende er bekjent med, at hendes (hans) forlovede lider av annen venerisk sykdom (enn syfilis) eller av epilepsi eller spedalskhet, og om begge parter i tilfelle har fått veiledning av lægen om farene ved sykdommen. Loven foreskriver nemlig ikke i § 13, post 5, at der skal foreligge erklæring fra brudefolkene herom. Forskriften går alene ut på, at det, hvis en av brudefolkene erklærer å lide av sådan sykdom, skal

godtgjøres, at den annen part er gjort bekjent med syk- 31 mars.
dommen m. v.

Lysningsboken inneholder enn videre under henvisning til § 13 nr. 7, 9 og 12 spørsmål, om nogen av partene tidligere har inngått ekteskap, hvilket bevis der i tilfelle foreligger for tidligere ekteskaps ophør, om der foreligger skifteattest eller særskilt fritagelse for skifte samt bevis for, at brudefolkene er vaksinert eller har hatt de naturlige kopper.

Justisdepartementet er bemyndiget til for hvert enkelt tilfelle å treffe den i lovens § 13, 7 siste ledd omhandlede bestemmelse om, hvorvidt utenlandske bevillinger eller dommer kan tjene som bevis for et ekteskaps ophør.

§ 13, nr. 11 foreskriver, at hver av brudefolkene skal stille en forlover, som på ære og samvittighet skal erklære, at han nøie kjenner vedkommende o. s. v. Da det ikke kan kreves, at forloverne ved lysningen skal møte personlig hos vigselmannen, har Justisdepartementet latt trykke blanketter til forlovererklæringer (skjema 2), som vil bli omsendt til samtlige vigselmenn. Overensstemmende hermed er rubrikk 10 i lysningsboken formet således: »Foreligger erklæring fra forlovere overensstemmende med § 13? Forlovernes navn, stilling og bopel«. Forlovererklæringene behøver ikke å opbevares nogen lengere tid i vigselmannens arkiv. De kan ødelegges ved hvert års utgang.

Ifølge lovens § 14 skal vigselmannen straks utferdige lysning, når de foreskrevne bevisligheter er bragt tilveie. Denne lysning er forutsatt å skulle skje ved utfylling av en blankett, som vil bli omsendt til vigselmennene (skjema 3). Ved sin underskrift på lysningen må vigselmannen uttrykkelig betegne sig som beskikket vigselmann for vedkommende herred og dessuten tilføie sin postadresse. Er det maktpåliggende, at lysning skjer straks, kan lysning utferdiges, selv om ikke alle foreskrevne bevisligheter er tilveiebragt. Dette er imidlertid forutsatt alene å skulle skje, når der er grunn til å anta, at vedkommende betingelser for lovlig ekteskapsstiftelse er tilstede, selv om bevislighetene mangler. I denne forbindelse bemerkes, at lovens § 25 foreskriver, at hvis vigselmannen selv har utferdiget lysningen, før alle bevisligheter foreligger, må vigsel ikke skje, før de manglende er bragt tilveie, og at der, hvis han selv ikke har utferdiget lysningen, må fremlegges lysningsattest fra vedkommende lysningsmann.

Lysningen sendes av vigselmannen straks til »Norsk Kunngjørelsestidende«, hvor kunngjørelsen vil bli inntatt under en fast lysningsrubrikk. For dem, som ønsker det, kan lysningen også kunngjøres i kirken (§ 15). I dette tilfelle må vigsel-

31 mars. mannen sende eller la en av brudefolkene overbringe et eksemplar av lysningen til sognepresten i vigselmannens distrikt.

Utgiftene ved lysningens bekjentgjørelse i Norsk Kunngjørelsestidende vil bli utredet av det offentlige efter regning, som Kunngjørelsestidenden sender inn direkte til departementet.

Lysningen må være kunngjort minst 14 dager, før ekteskapet inngås; vigsel kan således ikke skje før 14 dager, efter at lysningen har været inntatt i Kunngjørelsestidenden. Der vil i tilfelle senere av Kongen bli fattet bestemmelse om kunngjørelse av lysning i utlandet efter lovens § 15, 2net ledd. For tiden er ingen sådan bestemmelse truffet. Der gjelder altså inntil videre ingen særskilte regler om kunngjørelse for tilfelle av, at nogen av brudefolkene har sitt bosted i utlandet.

Finner vigselmannen ikke, at der er nogen hindring mot ekteskapet, skal han efter lysningsfristens utløp på begjæring gi brudefolk, som vil inngå ekteskap for en annen vigselmann, en attest om lysningen m. v. (§ 17). Denne attest utferdiges ved utfylling av en dertil utgitt blankett, som likeledes vil bli tilstillet vigselmennene (s k j e m a 4).

Ifølge § 18 kan lysning undlates, hvis en av partene ligger på sit dødsleie. Avgjørelsen herav tilligger vigselmannen, som i tilfelle må kunne forlange lægeattest. Når det ellers vil være til stor ulempe å opsette ekteskapet, kan fylkesmannen gi sitt samtykke til, at lysningsfristen forkortes, eller at al lysning undlates.

Vigsel.

Ved den nye lov er innført v a l g f r i h e t m e l l e m d e n k i r k e l i g e o g d e n b o r g e r l i g e s t i f t e l s e s f o r m d. v. s. den har overlatt det til brudefolkene selv å velge, om de vil ha stiftet sit ekteskap på kirkelig måte (ɔ: ved en prest i statskirken eller ved en dissentermenighets prest eller forstander) eller på borgerlig måte (i kjøpstædene ved notarius publicus, på landet og i ladestedene ved notarius publicus eller en annen dertil av overøvrigheten beskikket vigselmann); jfr. lovens §§ 20 og 23.

Mens som tidligere nevnt en vigselmann ikke har adgang til å utferdige l y s n i n g, medmindre en av brudefolkene har bopel i eller — hvis ingen av dem bor her i riket — opholder sig i hans distrikt, vil efter § 24 den borgerlige vigselmann være p l i k t i g til å foreta v i g s e l, selv om ikke nogen av brudefolkene har bopel eller fast ophold i distriktet.

Da det påhviler den vigselmann, som foretar lysningen, å undersøke, om de foreskrevne betingelser for ekteskapsstiftelsen er tilstede, blir det overflødig for den tjenestemann, som fore-

tar vigselen, å påse dette. Han vil regelmessig alene ha å undersøke, at lovlig lysning har funnet sted. Har han selv utferdiget lysningen, før alle bevisligheter er bragt tilveie, må vigsel ikke skje, før de manglende bevisligheter foreligger. Har han ikke selv utferdiget lysningen, må han kreve fremlagt lysningsattest. I alle tilfeller skal han selvsagt nekte vigsel, hvis han vet, at betingelsene for ekteskap ikke er tilstede. Skal partene vies uten foregående lysning, må vigselmannen påse, at samtlige de bevisligheter, som er nevnt i lovens § 13 foreligger (§§ 25 og 26). 31 mars.

Som tidligere nevnt, må vigsel ikke finne sted, før minst 14 dager efterat lysningen har stått i Kunngjørelsestidenden. For lysningens gyldighet er dessuten i lovens § 25 satt en tidsfrist av 3 måneder (regnet fra utløpet av lysningsfristen); oversittes disse 3 måneder, må vigsel ikke foretas uten efter ny lysning.

Lovens § 27, 2net ledd, fastsetter de minimumsfordringer, som må stilles for at en gyldig vielse skal foreligge; jfr. § 28, som erklærer en vigsel uten virkning, hvis der ikke er gått frem efter lovens forskrift herom.

Vigselen skal efter § 27, 1ste ledd, foregå i overvær av minst 2 v i d n e r. Er forloverne tilstede under vigselen (hvilket i k k e er nødvendig), kan disse være vidner. Ellers kan som vidner benyttes andre tilstedeværende eller av vigselmannen tilkaldte fullmyndige menn eller kvinner. Vidnene må medundertegne protokollen.

Med hensyn til f o r m e n e f o r b o r g e r l i g v i g s e l er det ved kongelig resolusjon av 13 desember 1918 bestemt, at der skal iakttas de former, som er foreskrevet ved resolusjon av 10 oktober 1863. I henhold til denne resolusjon skal de, som vil inngå ekteskap, stå frem for vigselmannen, som skal tiltale dem således:

»Da I har fremstillet Eder her med begjæring om å forenes i ekteskap, har jeg, før dette skjer, i stillings medfør å minne Eder om betydningen og vigtigheten av den forbindelse, I akter å inngå. De, som inntrer i ekteskap, gir hinannen derved et høitidelig, for hele livet gjeldende tilsagn om kjærlighet og troskap, hjelp og bistand under alle livets omvekslinger både i medgang og motgang. At de plikter, ekteskapet således medfører, trolig opfylles, er grunnvolden for det hele samfunds velvære og for familienes lykke og tilfredshet. Hvis I derfor sviker det løfte, I som ektefolk gir hinannen, vil I ikke alene forbryde Eder mot det samfund, i hvilket I lever, men også berede Eder selv en ulykkelig fremtid, tilintetgjøre Eders livs fred, Eders samvittighets ro. I tillit til, at I begge vel har overveiet dette, og at det er Eders faste forsett å holde det

31 mars. løfte, I gir hinannen, og å leve sammen, som det sømmer sig ektefolk, i kjærlighet, endrektighet og ærbarhet, tilsier staten Eder alle de rettigheter, som følger med et lovlig ekteskap, men derhos pålegger den Eder også alle de forpliktelser, som ektefolk har mot hinannen og mot andre, hvilke forpliktelser I alvorlig formanes til å opfylle«.

Vigselmannen sier derpå til mannen: »Jeg tilspør derfor Dem N. N. (mannens fulle navn), om De vil ha N. N. (kvinnens fulle navn) til ektehustru?« Når mannen hertil har svart ja, sier vigselmannen til kvinnen: »Likeledes tilspør jeg Dem N. N. (kvinnens fulle navn), om De vil ha N. N. (mannens fulle navn) til ektemann?« Når kvinnen har besvart dette spørsmål med ja, sier vigselmannen: »Da I således har tilsagt hinannen å ville leve sammen i ektestand, så er det jeg på min stillings vegne i kraft av loven erklærer Eder for ektefolk«.

Ifølge lovens § 29, 3dje ledd skal vigsel av borgerlig vigselmann innføres i protokoll. For notarii publici's vedkommende har departementet gått ut fra, at sådan innførsel vil kunne finne sted på samme måte som hittil i notarialprotokollen eller i den særskilte protokoll, som måtte være anskaffet, jfr. departementets rundskrivelse av 21 desember 1918. Av hensyn til de særskilt beskikkede borgerlige vigselmenn har imidlertid departementet nu latt istandbringe særskilte vigselbøker med trykt tekst, som vil bli tilstillet hr. fylkesmannen for med Deres påførte autorisasjon å omsendes til samtlige borgerlige vigselmenn. Gjennemdragning og forsegling av vigselbøkene er forutsatt ikke å skulle finne sted. Teksten i vigselbøkene er fastsatt således, at man derav kan se, at formene for vigsel er iakttatt. Dessuten gir teksten plass for de oplysninger, som vigselmannen må ha, når han skal sende den påbudte melding om vigsel til sognepresten.

Sådan melding om vigsel skal den borgerlige vigselmann efter lovens § 29, 3dje ledd, innen 14 dager efter vigselen sende til sognepresten på det sted, hvor ektefolkene tar bopel, eller, hvis dette ikke kan opgis, til sognepresten på det sted, hvor ekteskapet er inngått. Justisdepartementet er ved kongelig resolusjon av 13 desember 1918 bemyndiget til å treffe bestemmelse om meldingens innhold. I henhold hertil har departementet bestemt, at meldingen blir å avgi ved utfylling av blanketter, som vil bli tilstillet samtlige vigselmenn (skjema 6).

Ifølge lovens § 29.4 skal, hvis nogen av ektefellerne har sit bosted i utlandet, underretning meddeles på den måte, som Kongen bestemmer. Departementet har imidlertid ikke for tiden funnet å kunne utvirke nogen bestemmelse efter

denne paragraf. Der vil også her kun gjelde de almindelige regler om melding til sognepresten. 31 mars.

Endelig er der istandbragt blanketter til utferdigelse av vigselsattest (lovens § 30), som imidlertid alene blir å utferdige, når brudefolkene ber om det (skjema 5). Også disse blanketter vil bli tilstillet samtlige vigselmenn.

Om stedet for vigselen inneholder loven ikke nogen bestemmelse. Den borgerlige vigsel forutsettes i almindelighet å ville finne sted på det sted, hvor vigselmannen bor. Foretas vigselen annensteds, og det blir nødvendig for vigselmannen å foreta reise, har han krav på lovbestemt skyssgodtgjørelse av brudefolkene.

Godtgjørelse til særskilt beskikkede vigselmenn.

Bortset fra den ovenfor nevnte skyssgodtgjørelse skal der efter den nye lov intet betales av brudefolkene for lysning og vigsel. Derimot tilkommer de særskilt beskikkede vigselmenn godtgjørelse av det offentlige, nemlig kr. 2,00 for hver lysning, kr. 0,50 for hver lysningsattest (lovens § 19), kr. 3,00 for hver vigsel og kr. 0,50 for hver utskrift av eller attest om vigselen (lovens § 30). Ved hvert års utgang sender vigselmennene inn til fylkesmannen fortegnelser (med angivelse av navn) over de i årets løp utferdigede lysninger, lysningsattester og vigselsattester og foretatte vigsler. Fortegnelsene blir av fylkesmannen såvidt mulig samlet å innsende hertil, hvorefter godtgjørelsen vil bli vigselmennene anvist.

Idet der senere vil bli istandbragt innbundne bøker med fals til innheftning oversendes hoslagt til fordeling blandt de særskilt beskikkede vigselmenn innen hr. fylkesmannens distrikt et antall løse ark til lysningsbok og vigselbok. Når der foreligger fullt ferdig innbundne vigselbøker, vil sådanne også bli tilstillet notarii publici.

Enn videre sender man samtidig med denne rundskrivelse endel eksemplarer av de ovenfor nevnte blanketter (skjema 1—6) til fordeling blandt de særskilt beskikkede vigselmenn. Det vil være heldig, at endel eksemplarer av disse blir beroende ved hr. fylkesmannens kontor til senere omsendelse. Hr. fylkesmannen vil kunne få flere slike blanketter ved direkte henvendelse til Industritrykkeriet, Tordenskjoldsgt. 2, Kristiania.

Man vedlegger endel eksemplarer av denne rundskrivelse, som foruten til de særskilt beskikkede vigselmenn også bes tilstillet notarii publici innen hr. fylkesmannens distrikt.

31 mars. **Skrivelse***) fra Socialdepartementet til Rogaland fylke, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes:

At der fra Strand jordmordistrikt i Rogaland fylke utskilles et nytt distrikt, Jørpeland, omfattende gårdene sønnenfor Nag rundt Botsfjorden med øerne Idsøy og Idsal i Strand herred.

Delingen trer i kraft fra den tid, fylkesmannen bestemmer.

31 mars. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved bestemmes:

1. Forbudet mot å anvende uformalte kornvarer til dyreføde, fastsatt i punkt 1 i Provianteringsdepartementets skrivelse av 11 februar 1918, opheves.
2. Likeledes opheves, forsåvidt angår bygg, havre, blandkorn og erter, bestemmelsen i samme skrivelse punkt 2 om forbud mot formaling uten særskilt tillatelse fra vedkommende rasjonsmyndigheter.
3. Disse bestemmelser trer i kraft fra og med 1 april 1919.

31 mars. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk cheddarost.

31 mars. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk meierismør.

31 mars. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk smult.

31 mars. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 21 desember 1918[1]) om maksimalpriser og omsetningsregler for kaffe fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for nogen sorter kaffe.

31 mars. **Skrivelse*****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, de kommunale provianteringsråd bemyndiges

---

*) Bekjentgj. 1 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 24.
**) Bekjentgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 27, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 27.
[1]) Se Norsk Lovtid. 1ste avd. 1918 nr. 46 s. 1026.

til innenfor sine respektive områder enten selv eller ved sær- 31 mars.
skilt av rådet opnevnte noteringsutvalg å fastsette maksimalpriser eller andre prisreguleringsbestemmelser for fersk fisk og fersk sild.

De nærmere regler for prisreguleringen må dog på forhånd godkjennes av Statens fiskecentral.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i 31 mars.
medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 31 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for schellakk opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 3 april 1919.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at 1 april.
den herværende greske legasjon på vegne av sin regjering i en skrivelse av 24 f. m. har. opsagt handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Grekenland av 27—15 oktober 1852 med tilleggsdeklarasjon av 2 mars—18 februar 1893, således at traktaten i henhold til dens bestemmelser herom i sin art. 21 vil ophøre å gjelde den 24 mars 1920.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i 1 april.
Nordland fylke, hvori bl. a. uttales: Når det i landskattelovens § 83, byskattelovens § 76, begges 3dje ledd, er foreskrevet, at vedkommende sakkyndige revisor ikke må være en person, som står i konkurranseforhold til den skattepliktige (medmindre denne samtykker), bør dette forstås så, at der ikke må benyttes en person, som driver en med den skattepliktige direkte konkurrerende virksomhet, f. eks. en forretning, som fører de samme varer, og som henvender sig til den samme kundekrets som den skattepliktige. Derimot kan der intet være til hinder for benyttelse av en person, som driver samme slags forretning, såfremt han ikke søker avsetning innen den samme kundekrets som den skattepliktige eller foretar innkjøp i samme distrikt.

Skrivelse **) fra Statens prisdirektorat, hvori under hen- 3 april.
visning til skrivelser av 29 januar 1919 og av 18 mars 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for cement meddeles, at cementfabrikken »Norge« har fått tillatelse til ved salg fra fabrikk for Vestlandet og Nordlandet å beregne den i skrivelse av 29 januar 1919 punkt 1 b fastsatte pris

*) Bekjentgj. 9 april i Lovtid. 1ste avd. nv. 27.
**) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 30.

3 april kr. 16,85 pr. tønne eller 3 sekker, selv om salget ikke foregår gjennem agent og agentprovisjon således ikke er betalt.

4 april. **Midlertidig lov***)[1]) om tvungen voldgift i arbeidstvister.

§ 1.

1. Finner Kongen, at en tvist mellem en fagforening og en arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening om ordningen av arbeids- eller lønningsvilkår eller andre arbeidsforhold utsetter betydelige samfundsinteresser for fare, kan han bestemme, at tvisten skal avgjøres ved voldgift.
2. Når Kongen bestemmer, at en tvist skal avgjøres ved voldgift, kan han også forby enhver iverksettelse eller fortsettelse av arbeidsstans i anledning av tvisten (jfr. § 5).
3. Inntil voldgiftsdommen er avsagt, skal de arbeids- og lønningsvilkår, som gjaldt ved tvistens utbrudd, stå ved makt, hvis ikke partene enes om noget annet.

§ 2.

1. Voldgiftsretten skal ha en formann og fire andre medlemmer.
2. Kongen opnevner for hver sak rettens formann og to av dens medlemmer og varamenn for dem. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsgiverforening opnevner hver ett medlem med varamann. Opnevnelsen skjer innen den frist, som Kongen fastsetter. Oversittes denne frist, skjer opnevnelsen av Kongen.
3. Enhver norsk statsborger er pliktig til å overta hvervet.
4. Ingen må gjøre tjeneste som medlem av voldgiftsretten, før han har avlagt skriftlig ed på, åt han samvittighetsfullt vil opfylle sine plikter. Eden sendes til vedkommende regjeringsdepartement. Kongen fastsetter, hvordan den skal lyde.
5. Medlemmenes godtgjørelse fastsettes av Kongen. Under reiser har de krav på skyss- og kostpenger efter lov av 9 august 1918 nr. 6. Kostpengene skal være som bestemt for første klasse i loven.

§ 3.

1. Såsnart rettens medlemmer er opnevnt, fastsetter formannen tid og sted for behandlingen av saken og utferdiger innkallelser til rettsmøtet med det varsel, han finner passende. Saken skal fremmes så hurtig som mulig.

---

*) Bekjentgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
[1]) St.besl. 31 mars. Se Ot. prp. nr. 3. Indst. O. I. St.tid., forh. i Ot. s. 17—31; i Lt. s. 4—10.

2. Et medlem av voldgiftsretten er ugild i de samme tilfelle som en dommer i almindelige borgerlige saker. Når andre særlige omstendigheter foreligger, som er skikket til å svekke tilliten til et medlems uhildethet, skal han likeledes vike sæte. Spørsmål herom kan reises både av ham selv og av partene. Retten avgjør ved kjennelse, om nogen skal vike sæte som ugild. 4 april.
3. Partene kan møte selv og ved fullmektig. Flere enn tre personer kan ikke møte for nogen part. Partenes representanter må være fullmyndige, norske statsborgere og ikke fradømt stemmerett i offentlige anliggender og adgang til å opnå offentlig tjeneste. Vedkommende departement kan dog dispensere fra påbudet om, at partenes representanter skal være norske statsborgere. Fullmakten må være uinnskrenket.
4. Formannen leder forhandlingene. Saken behandles og bevisene føres på den måte, som retten finner høvelig. Hovedforhandlingen skal være muntlig, medmindre begge parter samtykker i skriftlig behandling, og retten finner den ubetenkelig. Straffeprosesslovens §§ 120 og 124 får tilsvarende anvendelse.
5. Forhandlingene føres for åpne dører, hvis ikke retten beslutter å utelukke offentligheten. Dørene skal lukkes, når forhandlingene kommer inn på forretnings- eller foreningshemmeligheter eller annet, som ikke uvedkommende bør få kunnskap om. De deler av fremlagte bøker, som ikke vedkommer saken, kan retten forsegle.

   Enhver, som har vært tilstede under forhandlinger for lukkede dører, plikter å bevare taushet om det, som er forhandlet, hvis ikke retten tillater offentliggjørelse. Overtredelse av taushetsplikten straffes med bøter.
6. Retten kan innhente forklaringer av parter, sakkyndige og enhver annen, hvis prov kan være av betydning for saken. Straffeprosesslovens regler om vidners møteplikt i lagmannsrettssaker, om plikten til å avgi edelig forklaring og til å gjøre tjeneste som sakkyndig og om straff- og erstatningsansvar for vidner og sakkyndige får tilsvarende anvendelse.
7. Retten kan kreve fremlagt dokumenter, forretningsbøker og andre bevisligheter, som en part eller nogen, som plikter å vidne i saken, har rådighet over. Den kan pålegge en part eller et vidne å undersøke regnskapsbøker eller andre bevisligheter og å gjøre optegnelser derom og ta dem med sig. Vidnepliktiges undlatelse av å efterkomme rettens pålegg straffes som nektelse av å avgi vidneforklaring.
8. Retten kan foreta syn og granskning enten selv eller ved

4 april.

ett eller flere av sine medlemmer eller ved opnevnte sakkyndige. Herunder kan også redskaper kreves brukt, maskiner satt i gang og arbeidsmåter påvist.

9. Retten kan kreve bevis optatt ved enhver av de almindelige underretter. Bevisoptagelsen skal fremmes hurtigst mulig, om nødvendig ved ekstrarett. Dommeren skal av eget tiltak sørge for å fremme forretningen. Vidner gis aftensvarsel. Partene innkalles bare, når det er krevet i rettsanmodningen.
10. Voldgiftsretten kan innhente de nødvendige oplysninger og pådømme tvisten, selv om en eller begge parter uteblir.

§ 4.

1. Rettens avgjørelser treffes med stemmeflerhet. Voldgiftsdommen skal avsis snarest mulig, efterat saksbehandlingen er slutt. Den skal underskrives av alle voldgiftsmenn.
2. I voldgiftsdommen bestemmes dommens gyldighetstid. En voldgiftsdom må ikke gis lenger gyldighetstid enn to år.
3. En voldgiftsdom, som er avsagt i henhold til denne lov, er endelig og har de samme virkninger som en tariffavtale (se lov om arbeidstvister av 6 august 1915 §§ 3—5, jfr. §§ 6 og 40).
4. Den, som ikke er part, kan påkjære en kjennelse, som pålegger ham å avgi forklaring, ed eller forsikring, fremlegge dokumenter eller fremvise, forelegge eller gi adgang til andre ting eller gjøre tjeneste som sakkyndig, eller som ilegger ham straff- eller omkostningsansvar. Partene kan påkjære kjennelser, som ilegger dem selv straff.

   Kjæremålet må erklæres straks, hvis vedkommende er tilstede i retten, men ellers senest 3 dager, efterat han har fått meddelelse om avgjørelsen. Såfremt nogen har optrått som motpart eller kan betraktes som motpart, skal han underrettes om kjæremålet. Kjæremålet har opsettende virkning for den kjærende.

   Formannen sender uten ophold kjæremålserklæringen med de nødvendige dokumenter og utskrifter til Høiesteretts kjæremålsutvalg. Retten, den kjærende og andre, som kjæremålet har betydning for, kan gi skriftlig uttalelse om saken. Påberopes kjensgjerninger, som ikke tidligere er nevnt, skal uttalelsen alltid sendes gjennem retten.
5. For behandlingen av en sak ved voldgiftsretten og for bevisoptagelser til bruk for en sådan sak erlegges ingen betaling.

§ 5. 4 april.

1. Bøter fra kr. 5,00 til kr. 25 000,00 kan ilegges:
   a. den, som i strid med forbud efter § 1 foretar eller fortsetter arbeidsstengning eller deltar i arbeidsnedleggelse eller fortsettelse av en sådan. Den, som handler på en arbeidsgivers vegne, straffes, når ikke arbeidsgiveren selv dømmes;
   b. de medlemmer av styret for en fagforening eller en arbeidsgiverforening, som medvirker til arbeidsnedleggelse eller arbeidsstengning i strid med forbud efter § 1 ved å være med på beslutning om å iverksette, fortsette eller godkjenne arbeidsstansen eller om å støtte den ved utbetaling av foreningsmidler, eller som opfordrer til sådan arbeidsstans eller innsamler eller utdeler innsamlede bidrag til dens fortsettelse. Det samme gjelder medlemmer av andre foreningsmyndigheter og foreningenes tjenestemenn.
2. Sak reises av det offentlige efter påtalebegjæring av en fagforening, arbeidsgiver eller arbeidsgiverforening, som er skadelidende ved arbeidsstansen, eller av vedkommende regjeringsdepartement.
3. I dommen kan det bestemmes, at i de tilfelle, som er nevnt under nr. 1 b, skal vedkommende forening hefte for bøtene. Dette gjelder dog ikke, hvis den skyldige har handlet i strid med foreningens vedtekter eller med beslutning, som er fattet på foreningens vegne.
4. Bøter efter denne paragraf kan idømmes pånytt, når to uker er gått efter dommens forkynnelse, og den domfelte i dette tidsrum har gjort sig skyldig i sådant forhold med hensyn til den ulovlige arbeidsstans som nevnt under nr. 1. Det samme gjelder, når to uker er gått efter forkynnelsen av den annen dom, og så fremdeles.

§ 6.

1. Denne lov trer i kraft straks. Lov av 9 juni 1916 om tvungen voldgift i arbeidstvister opheves. Nærværende lov forblir i kraft til og med 1 april 1920 således, at loven får anvendelse på tvist, hvorom Kongen innen nevnte datum har truffet bestemmelse efter lovens § 1, 1.
2. Nærmere forskrifter til gjennemførelse av denne lov gis av Kongen.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om skatt til statskassen på luksus for budgetterminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920. 4 april.

*) Bekjentgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.
[1]) Se St. prp. nr. 41. Dok. nr. 6. Indst. S. nr. 83. St.tid. s. 611—612.

4 april. For budgettterminen fra 1 juli 1919 til 30 juni 1920 erlegges skatt til statskassen av motorvogner og lystfartøier samt av inngangspenger til forlystelsessteder efter følgende regler:

A. For motorvogner og lystfartøier erlegges:
2 av hundre, når verdien ikke overstiger kr. 10 000,00,
3 av hundre, når verdien er over kr. 10 000,00 til og med kr. 20 000,00 og
4 av hundre, når verdien overstiger dette beløp.

B. Av inngangspenger til forlystelsessteder erlegges 10 av hundre av inngangspengenes samlede beløp.

Denne Stortingets beslutning bringes herved i utøvelse.

4 april. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Tiller herred, Sør-Trøndelag fylke, den 31 januar og 24 oktober 1918 og 17 mars 1919 vedtatte beslutning til politivedtekter for herredet, som skal tre istedenfor de ved kongelig resolusjon av 5 november 1900 stadfestede vedtekter.

4 april. **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

I. Den av Nedre Eiker herredsstyre i møte den 18 desember 1918 besluttede vedtekt for herberger- og bevertnæringen i Nedre Eiker herred, Buskerud fylke, stadfestes i henhold til § 5 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. som gjeldende inntil videre, å regne fra 1 mai 1919.

II. § 12 i de ved kongelig resolusjon av 25 november 1915 stadfestede politivedtekter for Nedre Eiker opheves.

4 april. **Kongelig resolusjon*****), hvorved bestemmes:

I. I medhold av lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. § 7 settes inntil videre ut av kraft nevnte lovs § 3, forsåvidt angår det der inneholdte forbud mot å anvende korn til fremstilling av øl.

II. Samtidig opheves de kongelige resolusjoner av 11 september 1914 og 28 juni 1917 om dispensasjon fra det nevnte lovforbud for den Norske Bryggeriforenings medlemmer.

III. Denne resolusjon trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 25, hvor den i post I omhandlede vedtekt er inntatt.

***) Bekjentgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

Kongelig resolusjon *), hvorved med hjemmel av lov av 25 mai 1917 om tillegg til lov om salg og skjenkning av brennevin m. v. av 17 mai 1904 bestemmes, at det skal være forbudt å skjenke, selge og forsende innen riket øl over 4,75 volumprosent alkoholstyrke. 4 april.

Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *), hvorved det i medhold av midlertidig lov av 14 desember 1917 om adgang for stat og kommune til å utøve håndverksdrift tillates Kongsberg kommunale handel inntil videre å utøve slakteribedrift i Kongsberg. 4 april.

Kongelig resolusjon *), hvorved den konsesjonsgrense, som er nevnt i § 1 i jordkonsesjonsloven av 14 august 1918, nedsettes for Kvam herred, Nord-Trøndelag fylke, til 1 ha. 4 april.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *), hvorved bestemmelsene i de kongelige resolusjoner av 10 januar og 6 mars 1919 om garanterte minstepriser for saltet sild opheves fra og med klokken 12 middag søndag 6 april 1919, således at staten ikke overtar nogen forpliktelse til å kjøpe sild, som fanges efter nevnte tidspunkt. 4 april.

Kongelig resolusjon *), hvorved kongelig resolusjon av 24 mai 1918 om forbud mot salg av dolomit til andre enn Staten opheves fra idag av. 4 april.

Kongelig resolusjon *), hvorved kongelig resolusjon av 24 januar 1919 angående forbud mot å selge eller på annen måte å omsette aluminium til andre enn staten opheves. 4 april.

Kongelig resolusjon, hvorved den i henhold til kongelig resolusjon av 30 september 1913 om deling av Tana herred m. v. den 16—19 juli 1917 og 21—24 august 1918 avholdte forretning til opgang, beskrivelse og avmerkning i terrenget av grensene mellem Tana og Berlevåg herreder og Tana og Gamvik herreder stadfestes. 4 april.

Kongelig resolusjon, hvorved bl. a. bestemmes: 4 april.

Fra 1 juli 1919 skal grensen mellem Røldal sogn, herred, prestegjeld, tinglag og lensmannsdistrikt paa den ene side og Odda og Ullensvang sogn, herreder, prestegjeld, tinglag og lensmannsdistrikter på den annen side på strek-

*) Bekjentgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

4 april. ningen fra Setenuten (Prestekragen) til fylkesgrensen mellem Hordaland og Telemark gå fra Setenutens (Prestekragens) høieste topp (kartets høide 1494) efter høieste Refseggen (høider 1398, 1466, 1449 og 1401) nordøstlig til høieste Tungerusta (1549), derfra til Slaakavaren (1419), videre til Svartenut (1595) og derfra mer østlig til Solfonntaggen (1657) og videre til Holmevasskollen (1563). Herfra bøier grensen sydøstlig til høieste topp av Holmen i Holmevatn, går derfra til toppen av Belganuten (Store Belgen, 1567), videre til Bjørneskallen (1537), til Buanuten (Hellenuten, 1459) og derfra til Sandviknuten (1361), hvorfra den bøier mer mot øst til Eltarnutens høieste topp. Grensen går i rette linjer mellem de nevnte punkter.

4 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved bl. a. bestemmes:

Fra 1 juli 1919 skal grensen mellem Hordaland og Telemark fylker over strekningen fra Blyvardenuten til Simletind og dermed den civile og geistlige inndelingsgrense mellem de på strekningen motstøtende distrikter gå fra Blyvardenuten til Skytterfoss, derfra til høieste punkt i Rekingskaret, derfra til høieste punkt av Nibbo i Bjørnebunutene, derfra til toppen av Eltarnuten og derfra til toppen av Simletind. Grensen skal gå i rette linjer mellem de nevnte punkter.

4 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Approbasjon meddeles på den mellem Justisdepartementets ekspedisjonschef på det offentliges vegne og arkitektfirmaet Simensen & Nilsen avsluttede kontrakt, datert 3 august 1918, om overdragelse til det offentlige av gr. nr. 23 n, 23 o og 23 p ved amtmann Bangs gate, Mellem Bragernes i Drammen, og opførelse av hovedbygning og kontorbygning på tomten for kr. 119 664,00.
2. — — — — — — — — — — — — — — — —
3. Den omhandlede tomt og de på den projekterte bygninger blir å anvende til embedsbolig for fylkesmannen i Buskerud, og eiendomsretten til tomten og bygningene tillegges Oplysningsvesenets Fond.

4 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at de i lov om adgang til å føre fartøi og bli styrmann samt om navigasjonseksamen m. v. av 7 april 1906 § 29 omhandlede skjemaer for attester om bestått styrmannseksamen, skibsførereksamen, høiere skibsførereksamen og delvis avlagt prøve ved den høiere skibsførereksamen fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast.

Kongelig resolusjon av 17 januar 1907 angående fastsettelse av skjemaer for attester ved styrmannseksamen m. v. opheves. 4 april.

Stortingsbeslutning[1]) om oprettelse av et fjellbeitefond. 4 april.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved de bestemmelser, som er fattet i Provianteringsdepartementets skrivelse av 21 august 1918 angående omsetning og transport av høi, opheves fra og med 8 april 1919. 4 april.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for importert kjeks. 4 april.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk lakesaltet flesk med ben. 4 april.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikanske tørsaltede skinker (Hams). 4 april.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av gårdbruker Mathias Dæhlin ved testament av 8 februar 1910 oprettede legat til et gamlehjem eller til Stange barnehjem på Lundby samt på de under 9 oktober 1918 og 19 februar 1919 utferdigede statutter for dette legat. 5 april.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de under 1 oktober, jfr. 2 februar 1918, fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for cellulose- og treterpentin opheves. 5 april.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 14 april 1919.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de under 1 oktober, jfr. 12 januar 1918, fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for harpiks opheves. 5 april.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 14 april 1919.

---

*) Bekjentgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 25.

**) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

[1]) Se St. prp. nr. 36. Innst. S. nr. 107. St.tid. s. 735—741.

5 april. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kalcinert soda.

5 april. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for krystallsoda (vaskesoda).

5 april. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kaustik soda.

5 april. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for endel sorter sprengstoff.

5 april. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for pakkpapir.

7 april. **Kongelig resolusjon****), hvorved §§ 1 og 2 i de ved kongelig resolusjon av 31 mai 1918 fastsatte forskrifter om bemanding av norske skib settes inntil videre ut av kraft, forsåvidt angår damp- og motorskib, som går i rutefart.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

7 april. **Stortingsbeslutning**[1]) om innkjøp for militæretaten av Østre Garder, g. nr. 166, br. nr. 5 i Ullensaker.

7 april. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, hvori departementet meddeler, at dersom folkeskolens undervisning må innstilles en tid på grunn av sykdom i kretsen, må det være skolestyrets plikt å sørge for, at den således tapte undervisning såvidt mulig blir tatt igjen, og vedkommende lærer må være forpliktet til å holde skole efter den nye skolerute, skolestyret måtte bestemme.

---

*) Bekjentgj. 25 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 30, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 7 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 26.

[1]) Se St. prp. nr. 32. Innst. S. nr. 49 og nr. 140. St.tid. s. 867—868.

I hvilken utstrekning det vil være mulig å ta igjen den tapte skoletid, må det bli skolestyrets sak å avgjøre, og det vil selvfølgelig avhenge av forholdene, men det sir sig selv, at hensynet til skolen må være det avgjørende, og at hensynet til lærerne kun kan komme i annen rekke. 7 april.

Skrivelse *) fra Landbruksdepartementet, hvorved i medhold av midlertidig lov om jordbruksproduksjonen av 23 mars 1918 og den i forbindelse med lovens sanksjon gitte bemyndigelse bestemmes: 8 april.

1. Dyrkningspålegg, som næringsnevndene i medhold av § 35 i loven av 23 mars 1918 og de av departementet gitte bestemmelser har utferdiget for 1919, opheves.
2. Den bemyndigelse, som er gitt centralstyrer og næringsnevnder til i medhold av det nevnte lovsted å utferdige pålegg om pliktdyrkning, tilbakekalles.
3. Den bemyndigelse, som er gitt centralstyrer og næringsnevnder til i medhold av lovens § 1 å utskrive folk til jordbruksarbeide, tilbakekalles.

Stortingsbeslutning [1]) bl. a. angående optjening av alderstillegg for posttjenestemenn. 9 april.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Hans Wingaard Finne ved testament av 18 mars 1868 med tillegg av 24 februar 1874 oprettede »Hans Wingaard Finnes legat for værdige trængende sjøfolk og deres efterlatte« innen Trondhjem kommune samt på de under 30 desember 1918 utferdigede statutter for dette legat. 9 april.

---

*) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. VIII B, kap. 1. Innst. S. V. St.tid. s. 914—928.

Beslutningen er sålydende:

Stortinget samtykker i:

at der fastsettes følgende bestemmelser angående optjening av alderstillegg for forskjellige tjenestemenn fra 1 juli 1917:

I. Tjenestemann, tilhørende postvesenets budklasse, som overgår til stilling i den høiere postetat, erholder i tilfelle et så stort personlig lønnstillegg, som ved ansettelsen eller senere måtte være nødvendig for å forhindre, at han i noget tidsrum får lavere lønn enn han hadde fått, om han var blitt stående i budklassen.

II. Til optjening av alderstillegg som postassistent eller posteksped itør medregnes i tilfelle den tid utover 1 år, hvori vedkommende har vært reservefunksjonær, regnet fra avlagt posteksamen.

III. Til optjening av alderstillegg som sekretær av 1ste eller 2nen klasse i poststyrelsen medregnes tidligere tjeneste som assistent og i tilfelle som sekretær av 2nen klasse sammesteds.

9 april. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til Trondhjems ligningsvesen, hvori uttales:

1. Hvor en forretningsmann har anskaffet en eiendom for å skaffe sig lokale til sin forretning, antar departementet, at erhvervelsen må sis å være skjedd i anledning av næring, uansett om han kun benytter en del av eiendommen selv og leier bort resten. Jfr. tillegg til Stortingsdok. nr. 48 for 1917 s. 14—15. Selges eiendommen med gevinst, må denne efter byskattelovens § 37 (landskattelovens § 43), 2net ledd, bli å skattlegge, og det antas i så henseende å være uten betydning, hvorvidt salg skjer til fremmede eller til selgerens arvinger.
2. Hvor en næringsdrivende har anskaffet sig en eiendom i hensikt samtidig å skaffe sig privatbolig og lokale for sin virksomhet, antas spørsmålet om, hvorvidt gevinst ved salg av eiendommen kan skattlegges å måtte løses efter forholdene i de enkelte tilfelle. Presumtionen må formentlig være for, at hensynet til virksomheten har vært avgjørende.

11 april. **Stortingsbeslutning** [1]) om innkjøp m. v. av Kirkegaten nr. 6 i Kristiansand til kontorer og bolig for embedsmenn sammesteds.

11 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av brukseier L. M. Christensen og Lars Christensens Dampsag og Høvleri A/S (Tønsberg) ved gavebrev av 19 mars 1917 oprettede »Bygmester Lars Christensen og hustru Andrea Christensens legat« samt på de under 21 mars 1918 utferdigede statutter for dette legat.

11 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av fabrikeier Johan Irgens, Bergen, ved gavebrev av 4 februar 1919 oprettede »Laura og Johan Irgens's legat for trengende i St. Maria kirkes menighet« samt på de under 13 s. m. utferdigede statutter for dette legat.

11 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Peter Gunnerius Edvardsen Rodum ved testament av 23 januar 1908 oprettede »Peter G. Rodums legat« til beste for et gamlehjem eller et skoleinternat for Måsøy sogn og til beste for innvånere av Tromsø by samt på de under 23 februar 1917 og 13 november 1918 utferdigede statutter for dette legat.

---

[1]) Se tillegg til innst. S. XXII A. St.tid. s. 930.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for soil-rør og deler m. v. 11 april.

Skrivelse **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 1 oktober 1918, jfr. skrivelse av 12 januar 1918, om maksimalpriser og omsetningsregler for rør og fittings fastsettes nye prosenttillegg for rør og deler i tillegg til de i Norske standardlister opførte beløp. 11 april.

Skrivelse ***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at den i skrivelse av 1 oktober 1918, jfr. meddelelse av 6 januar 1918, gitte tillatelse for A/S Niels Holwech & Co. til ved salg av et parti svenske galvaniserte rør å beregne en pris av 92 % over Norsk standardliste opheves. 11 april.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 16 april 1919.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for lut. 11 april.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for importert og norsk zinkhvitt. 11 april.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for knekkebrød. 11 april.

Skrivelse †) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 19 november 1918 om omsetningsregler og maksimalpriser for hermetikk av kjøtt og fisk fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for nogen sorter hermetikk. 11 april.

---

*) Bekjentgj. 30 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 30 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor de nye prosenttillegg er anført.

***) Bekjentgj. 30 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 32.

†) Bekjentgj. 30 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor de nye maksimalpriser er anført.

11 april. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for franske marbot valnøtter.

11 april. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for sirup.

11 april. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk smult (pure lard).

11 april. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av iov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk raffinert fett (compound lard).

11 april. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for lim (lærlim og benlim).

11 april. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 28 mars 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for tobakker, cigarer, cigarillos og cigaretter fastsettes forskjellige bestemmelser om merkningsplikt, om avrunding av varens detaljpris m. v.

11 april. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for skrivemaskiner.

11 april. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat til Norsk forening for fjærfeavl, hvori bl. a. meddeles, at rugeegg inntil 30 juni 1919 kan omsettes til en pris av inntil 60 øre pr. stk.

14 april. Nr. 1. **Lov*****)[1] om meddelelse av oplysninger til Trustkommisjonen:

§ 1. Enhver næringsdrivende (enkeltmann eller selskap)

---

*) Bekjentgj. 30 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 30 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 32, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

***) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) St.besl. 9 april. Se Ot.prp. nr. 19. Innst. O. nr. 20. St.tid., forh. i Ot. s. 32—37; i Lt. s. 32—37.

er forpliktet til å meddele alle de oplysninger, utlevere alle de dokumenter, regnskapsutdrag, forretnings- og regnskapsbøker o. s. v., som forlanges av den ved kongelig resolusjon av 29 februar 1916 nedsatte Trustkommisjon, gjennem dens formann eller et av kommisjonen opnevnt utvalg, til planleggelse av mulige forholdsregler overfor trust-, kartell- og andre monopoldannelser. 14 april. Nr. 1.

Oplysninger angående hemmeligholdte tekniske innretninger eller fremgangsmåter kan ikke kreves meddelt.

§ 2. Den, som undlater å efterkomme den i foregående paragraf omhandlede oplysningsplikt innen en for hvert enkelt tilfelle fastsatt frist, eller som medvirker hertil, straffes med bøter inntil kr. 100 000,00.

Den, som meddeler uriktige oplysninger, eller som medvirker hertil, straffes som i den almindelige borgerlige straffelovs § 166 bestemt.

§ 3. Enhver, som i medfør av denne lov får kunnskap om en bedrifts forhold, plikter å bevare taushet derom, forsåvidt det ikke finnes påkrevet av hensyn til kommisjonens opgave å gi meddelelse om forholdet.

Overtredelse av denne taushetsplikt straffes som i straffelovens § 121 bestemt.

§ 4. Denne lov trer i kraft straks.

Lov*)[1] om forandring i lov nr. 3 av 18 juli 1917 om maksimalfrakter: 14 april. Nr. 2.

I.

Efternevnte paragrafer i lov nr. 3 av 18 juli 1917 om maksimalfrakter skal herefter lyde således:

§ 1. Kongen kan beslutte, at maksimalfrakter fastsettes for transport med norske skib i fart fra fremmed havn til Norge for alle varer eller visse sorter av varer.

Den mindreinntekt, som efter 1 januar 1918 opstår ved, at et skib må seile til maksimalfrakt i forhold til de skib, som seiler i annen fart, blir å godtgjøre ved årlig utligning over inntekten i fraktfart av samtlige norske registreringspliktige fartøier, herunder ikke medregnet fartøier i norsk innsjø- og kystfart. De nærmere regler om utligning og utbetaling av erstatningsbeløpene fastsettes av Kongen eller den han dertil bemyndiger.

Fraktenes og erstatningsbeløpenes størrelse fastsettes likeledes av Kongen eller den, han dertil bemyndiger — for frak-

*) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) St.besl. 9 april. Se Ot. prp. nr. 15. Innst. O. nr. 21. St.tid., forh. i Ot. s. 37—38; i Lt. s. 11.

14 april. Nr. 2. tenes vedkommende efter innstilling fra den i § 3 nevnte kommisjon.

Intet rederiselskap tillates opløst eller slettet av skibsregistret, før dets forpliktelser efter denne lov er opfylt.

Innbetalingen av utlignede beløp må skje senest 30 dager, efterat meddelelse om utligningen er sendt. Oversittes denne frist, betales en halv pct. rente for hver påbegynt måned efter fristens utløp.

I mangel av betaling kan det utlignede beløp med påløpne renter inndrives efter samme regler som formues- og inntektsskatt til statskassen. Beløpet pliktes innbetalt og kan inndrives, selv om utligningen er innbragt til prøvelse for domstolene. Beriktigelse finner i tilfelle sted efter endelig dom.

§ 3. Fastsettelse av fraktene i henhold til § 1 forberedes av en av Kongen opnevnt sakkyndig kommisjon. Ved ansettelsene blir der å bortse fra forsikringsutgifter for større skibsverdier enn dem, Krigsforsikringen godkjenner.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

14 april. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

1. I medhold av byformannskapslovens § 40 meddeles approbasjon på Tromsø bystyres beslutning av 20 desember 1918 om å oprette et folkeregister i byen.
2. I medhold av lov av 24 juni 1915 om folkeregistre stadfestes den av Tromsø bystyre i møte den 14 mars 1919 for Tromsø folkeregister vedtatte vedtekt.

14 april. **Kongelig resolusjon****), hvorved den av Hamar bystyre ved beslutning av 25 mars 1919 vedtatte vedtekt for kommunal boligformidling i Hamar stadfestes i medhold av lov om boligforholdene av 12 juli 1918 § 18.

14 april. **Kongelig resolusjon*****), hvorved med hjemmel av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. bestemmes, at den, som i Gjerpen herred, Telemark fylke, gjør sig en næring av å drive herberge og bevertning med mat eller drikke, fra 1 juni 1919 og inntil videre skal ha bevilling.

14 april. **Kongelig resolusjon*****), hvorved med hjemmel av post II i lov av 9 august 1918 om forandringer i lov

*) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor den i post 2 omhandlede vedtekt er inntatt.

**) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor vedtekten er inntatt.

***) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

om småbruk- og boliglån m. v. av 23 juli 1915 bestemmes, at nevnte lov av 9 august 1918 trer i kraft fra 1 juli 1919, dog således, at lovens bestemmelser om adgangen til å få lån til betaling av gjeld på småbruk og boliger inntil videre ikke gjøres gjeldende. 14 april.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 14 april.

1. I henhold til arbeiderbeskyttelseslovens § 24 post 2 a får avistrykkerier almindelig dispensasjon til å utføre nattarbeide på betingelse av, at der til nattarbeidet bare brukes arbeidere, som er over 18 år, medmindre der opnås spesiell tillatelse til å bruke yngre arbeidere.
2. I henhold til lovens § 24 post 2 a og § 30 post 3 får avistrykkerier almindelig dispensasjon til arbeide efter kl. 8 aften søn- eller helgdag eller, hvor flere helgdager følger efter hverandre, siste helgdag. Dispensasjonen gjelder bare i den utstrekning, hvori arbeide i det nevnte tidsrum trenges for utgivelsen av avis om morgenen dagen efter helgdag, og meddeles på den under post 1 nevnte betingelse som gjeldende inntil videre, dog ikke utover 1 år fra nærværende resolusjons dato.
3. Ytterligere dispensasjon til arbeide i søn- og helgdagsdøgnet innvilges ikke.
4. Denne resolusjon trer i kraft fra og med 14 april 1919.

Kongelig resolusjon*), hvorved det i plakat av 8 september 1916 om foranstaltninger til bekjempelse av potetkreft inneholdte forbud mot å dyrke tomater på jordstykker, som av Landbruksdepartementet er erklært smittet av potetkreft, opheves, idet ordene »eller tomater« i nevnte plakats punkt 3, 2net led, utgår. 14 april.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at det inntil videre, dog ikke for et lenger tidsrum enn 5 år fra 1 januar 1918 å regne, skal være forbudt på den mellem øvre ende av Langesjø og Hellefoss liggende strekning av Drammenselven i Øvre og Nedre Eiker herreder, Buskerud fylke, å fiske sik i tiden fra og med 21 november til og med 10 november. 14 april.

Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.

Kongelig resolusjon*), hvorved det i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 for de i Nes vestre sameie eller den såkalte Nordmark i 14 april.

*) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

14 april. Nes herred, Buskerud fylke, beliggende vann, tjern, elver og bekker inntil videre skal være forbudt å benytte bundne redskaper med mindre maskestørrelse enn 30 mm. mellem knutene, målt i våt tilstand.

Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.

14 april. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 og § 1 i lov av 17 juni 1869 bestemmes, at førstnevnte lov skal være gjeldende for fabrikstedet Brattvåg i Haram herred, Møre fylke, innen de av herredsstyret i møte den 17 desember 1918 vedtatte grenser, og at stedet overgår til egen kommune i bygningsvesenets anliggender.

14 april. **Kongelig resolusjon****), hvorved kongelig resolusjon av 6 september 1918 om innsendelse til Statens Fiskecentral av opgaver over beholdninger av salt opheves fra og med 1 april 1919.

14 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved Kirkedepartementet bemyndiges til herefter å treffe bestemmelse om anvendelsen av det Stistrupske legats rentebeholdning overensstemmende med legatets til enhver tid gjeldende statutter.

14 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til § 1 i lov om behandling av forsømte barn av 6 juni 1896, jfr. § 19, meddeles stadfestelse på en fremlagt plan for »Eilert Sundts barnehjem på Eidsvoll«, således at der i dette midlertidig kan anbringes omstreiferbarn, som vergeråd beslutter bortsatt i private hjem eller i barnehjem.

14 april. **Kongelig resolusjon**[1]), hvorved i medhold av lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 bestemmes:

1. Der oprettes følgende nye distriktslægestillinger:

I Akershus fylke:

Sørum (omfattende Sørum og Gjerdrum) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.

Ullensaker (Ullensaker herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.

*) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29, hvor grensene er beskrevet.

**) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VII B, kap. 5. tit. 1—3. Innst. S. nr. 87. St.tid. s. 712—717.

Nes (Nes herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00. 14 april.
Eidsvoll (herredene Eidsvoll og Feiring) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.
Nannestad (Nannestad herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Hurdal (Hurdal herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.

I Opland fylke:

Lesja (herredene Lesja og Dovre) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.
Lom (herredene Lom og Sjaak) med årlig grunnlønn kr. 3000,00 og
Vågå (Vågå herred) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.

I Buskerud fylke:

Sigdal (Sigdal herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Krødsherad (Krødsherad herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Modum (Modum herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Øvre Eiker (Øvre Eiker herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Nedre Eiker (Nedre Eiker herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.

I Vestfold fylke:

Bore (Borre herred og Åsgårdstrand ladested) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Ramnes (herredene Våle og Ramnes) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Andebu (Andebu herred) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.
Stokke (Stokke herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Sem (Sem herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Nøtterøy (Nøtterøy herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.
Tjøme (Tjøme herred) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.

I Telemark fylke:

Eidanger (Eidanger herred og byene Brevik og Stathelle) med årlig grunnlønn kr. 2000,00.

I Aust-Agder fylke:

Holt (herredene Holt og Vegårshei samt ladestedet Tvedestrand) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.

I Rogaland fylke.

Hetland (herredene Håland, Hetland og Mosterøy) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.

14 april. Skåre (herredene Skåre og Torvestad) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.
Skjold (herredene Skjold og Vats) med årlig grunnlønn kr. 3500,00.

I Sogn og Fjordane fylke:

Gloppen (herredene Gloppen og Breim) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.

I Møre fylke:

Norddal (Norddal herred) med årlig grunnlønn kr. 3500,00 og
Stranda (herredene Stranda, Sunnylven og Stordal) med årlig grunnlønn kr. 3500,00.

I Sør-Trøndelag fylke:

Malvik (Malvik herred) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.

I Nord-Trøndelag fylke:

Levanger (herredene Frol og Ytterøy samt kjøpstaden Levanger) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.
Stenkjær (ladestedet Stenkjær og Sparbu herred) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.
Stod (herredene Egge, Kvam, Stod og Ogndal) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.
Snåsa (Snåsa herred) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.
Grong (Grong herred) med årlig grunnlønn kr. 3000,00.
Kolvereid (herredene Nærøy, Kolvereid og Foldereid) med årlig grunnlønn kr. 3500,00.

I Troms fylke:

Lenvik (herredene Lenvik og Hillesøy) med årlig grunnlønn kr. 3500,00.
Uten fast distrikt 2 distriktslægestillinger, hver med grunnlønn kr. 3500,00 årlig på nærmere vilkår, som fastsettes av Socialdepartementet.

2. Der oprettes en stadslægestilling for byene:

Sarpsborg med årlig grunnlønn kr. 3000,00
Gjøvik » » » » 1800,00 og
Svolvær » » » » 2500,00

3. Der oprettes et stadsfysikat for kjøpstaden Haugesund med årlig grunnlønn kr. 6000,00 med 2 alderstillegg à kr. 500,00 efter henholdsvis 5 og 10 års tjeneste.
4. Oprettelsen av forannevnte stillinger trer i kraft fra den tid, Socialdepartementet bestemmer.

5. Den del av Jølster herred, som hører til det nuværende Gloppen distrikt, legges fra den tid oprettelsen av det nye Gloppen lægedistrikt settes i kraft, inntil videre til Indre Søndfjord lægedistrikt. 14 april.

Kongelig resolusjon, hvorved der nedsettes en kommisjon til behandling av de foreliggende spørsmål vedkommende statstjenestemennenes lønnsforhold. 14 april.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved bestemmelsene om rasjoneringen av te, fastsatt i Provianteringsdepartementets skrivelser av 20 april 1918 og 7 januar 1919, opheves fra og med 21 april 1919, med undtagelse av de bestemmelser om en grosforretningenes opgaveplikt, som er fastsatt av Statens Rasjoneringsdirektorat i medhold av punkt III i departementets skrivelse av 20 april 1918. 14 april.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 11 april 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for importert og norsk zinkhvitt opheves. 15 april.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 16 april 1919.

Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk kondensert melk tilført markedet ved statens foranstaltning. 15 april.

Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk Salami og Metwurst. 15 april.

Skrivelse†) fra Statens prisdirektorat til Importgarantikontoret for næringsmidler, hvori meddeles, at Provianteringsdepartementet efter innstilling fra næringsrådet har fastsatt priser for amerikansk fruktdrops, karameller og konfekt importert av Carl Rønning, Kristiania. 15 april.

Telegram fra Socialdepartementet til politimesteren i Vadsø, hvori meddeles, at de i henhold til smughandels- 16 april.

*) Bekjentgj. 16 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 29.
**) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. nr. 34.
***) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
†) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

16 april. loven av 1912 § 3 fastsatte forskrifter antas ophevet ved loven av 2 april 1917. Efter sistnevnte lovs § 5 kan forskrifter alene gis av kommunestyret.

16 april. **Skrivelse***) fra Proviantеringsdepartementet, hvorved bestemmes, at de av departementet under 15 mars 1918, 17 juni 1918 og 19 september 1918 utferdigede bestemmelser angående omsetning, salg og forsendelse av norsk natursmør opheves fra 22 april 1919.

22 april. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet:

Ifølge offisiell meddelelse fra den nederlandske regjering har Finnland sluttet sig til overenskomstene nr. I—IX og XIII—XIV, undertegnet på den annen internasjonale fredskonferanse i Haag. Meddelelse om tilslutningen er kommet den nederlandske regjering ihende 30 desember f. å.

Den nederlandske regjering uttaler ved anledningen som sin opfatning, at notifikasjonen om Finnlands tilslutning, inntil dette lands internasjonale stilling er endelig ordnet, kun kan ha en foreløbig karakter.

24 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av brukseier G. Martinsen ved gavebrev av 2 november 1918 oprettede »Brukseier G. Martinsen og hustrus legat« til understøttelse av i Kristiania hjemmehørende verdige trengende handelsmenn eller deres efterlatte samt på de under 11 mars 1919 utferdigede statutter for dette legat.

24 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av ingeniør Thv. Wetlesen ved gavebrev av 31 desember 1918 oprettede »Ingeniør Thv. Wetlesens legat til fordel for Asker kristelige ungdomsforening« samt på de under 15 mars 1919 utferdigede statutter for dette legat.

24 april. **Skrivelse****) fra Proviantеringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk smult (pure lard).

24 april. **Skrivelse*****) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at Industriforsyningsdepartementet efter innstilling fra Statens prisråd for industrivarer har samtykket i, at ovnstøperiene fra og med 24 april 1919 forhøier prisene for ovner og komfyrer til de fra 5 oktober 1918 til 2 januar 1919 benyttede priser m. v.

*) Bekjentgj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
**) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

Skrivelse*) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918, om maksimalpriser og omsetning for melk og fløte bestemmes, at Stokke ysteri kan beregne et frakttillegg til de fastsatte maksimalpriser av inntil 2 øre pr. liter for den melk, som i avkjølet tilstand leveres på Stokke stasjon til videreforsendelse efter rasjoneringsdirektoratets eller meieriinspektørens bestemmelse. 24 april,

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 28 april 1919.

Kongelig resolusjon,**) hvorved i medhold av § 8 i lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrum av 25 mai 1917 bestemmes, at Onsøy herredskommune efter vedtak av herredsstyret skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter innen herredets grenser på de i nevnte lov forøvrig fastsatte betingelser. 25 april.

Kongelig resolusjon,***) hvorved der i medhold av § 5 i lov om innskrenkninger i bruk av ild i skog og mark m. v. av 14 juli 1893, jfr. lov av 27 juli 1896, meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Tinn herred, Telemark fylke, i møte den 14 desember 1918 besluttede skogbrandsregler for herredet —, dog med en enkelt forandring. 25 april.

Kongelig resolusjon**), hvorved de ved kongelig resolusjon av 26 mai 1916 fastsatte fiskeriregler for Vågå herred, Opland fylke, opheves. 25 april.

Kongelig resolusjon,†) hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsettes fiskeriregler for Sell herred, Opland fylke. 25 april.

Kongelig resolusjon,†) hvorved der i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsettes fiskeriregler for Finnas vassdrag innen Findal statsalmennings område i Lom og Vågå herreder i Opland fylke. 25 april.

Kongelig resolusjon,**) hvorved kongelig resolusjon av 25 oktober 1917 angående enerett for staten til innførsel av smør opheves. 25 april.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.
**) Bekjentgj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
***) Bekjentgj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor de approberte skogbrandsregler er inntatt.
†) Bekjentgj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 31, hvor fiskerireglene er inntatt.

25 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til lov om likbrenning av 3 mai 1913 § 6 meddeles tillatelse til, at der på en til Bispeladegård kirkegård i Stavanger støtende tomt anlegges et krematorium i forbindelse med gravkapell og urnelund i det vesentlige efter en av stadsarkitekten utarbeidet plan — på betingelse av, at de nærmere regler for krematoriets drift godkjennes av Kirke- og Undervisningsdepartementet.

25 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til §§ 19 og 69 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 bestemmes:

1. De av Sarpsborg bystyre i møte den 4 mars 1919 vedtatte hovedregler for feiervesenet sammesteds, samt bystyrets beslutning i samme møte om fast årslønn for byens feiermestre godkjennes som gjeldende inntil videre.
2. Det ved høieste resolusjon av 22 desember 1898 approberte feierreglement for Sarpsborg opheves.

25 april. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på de av Stavanger bystyre senest i møte den 13 desember 1918 vedtatte takster og regler for opleggning av varer på Stavanger bys brygger.

25 april. **Skrivelse**,*) fra Handelsdepartementet, hvorefter Lofotopsynet er hevet 26 april.

25 april. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for rør og fittings.

25 april. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser og omsetningsregler for stenaerolit og brisantaerolit.

26 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av ingeniør Ola Jacobsen og hustru Ingrid Jacobsen ved gavebrev av 30 april 1918 oprettede »Ola Jacobsen og hustru Ingrid Jacobsens legat for A/S Trosvik mek. verksteds arbeidere, formenn og funktionærer« samt på de under 30 august 1918 og 6 mars 1919 utferdigede statutter for dette legat.

---

*) Bekjentgj. 26 april i Lovtid. 1ste avd. nr. 31.
**) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for et parti amerikansk usukret kondensert melk importert av A/S De norske melkefabrikker. 27 april.

Skrivelse,**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at den i skrivelse av 9 oktober 1917 fastsatte maksimalpris for havre opheves. 27 april.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Stortingsbeslutning[1]) angående budgett for det industrielle rettsvern. 28 april.

Stortingsbeslutning[2]) om statens overtagelse av Bjørnstjerne Bjørnsons fødested Kvikne gamle prestegård »Bjørgan«. 28 april.

Nye bruksregler,***) for Tågå statsalmenning i Budal herred, approbert av Landbruksdepartementet 28 april 1919. 28 april.

Skrivelse†) fra Provianteringsdepartementet, hvorved opheves de av Provianteringsdepartementet utferdigede bestemmelser vedkommende poteter. 28 april.

Stortingsbeslutning[3]) angående Justisdepartementets civile budgett. 29 april.

---

*) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 34, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 7 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 34.

***) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor de nye bruksregler er inntatt.

†) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid 1ste avd. nr. 33, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VIII A, inntektsbudgett kap. 1, tit. 5, utgiftsbudgett kap. 5, tit. 1. Innst. S. nr. 124. St.tid. s. 944—946.
Der besluttedes bl. a. oprettet følgende nye stillinger:
1 kjemisk medlem i hovedstilling,
1 bygningsteknisk do.
4 avdelingsingeniører av kl. B.

[2]) Se St. prp. nr. 64. Innst. S. nr. 136. St.tid. s. 940—944.
Beslutningen er sålydende:
1. Staten tek mot som gaave fraa herr Otto Valstad og frue Tilla Valstad den gamle prestegardsbygning paa gaardsnr. 33, bruksnr. 1: Bjørgan i Kvikne med tomt, hage, 3 flagstenger og 2 gamle bjørkar.
2. — — — — — — —

[3]) Se St.prp. nr. 1, inntektsbudgett kap. 1, utgiftsbudgett kap. 1—8. St.prp. nr. 53. Innst. S. XXII A. St.tid. 998—1015.
Søndre Helgeland sorenskriverembede besluttedes delt i 2 sorenskriverier.
Der vedtokes nytt regulativ for politiets embedsmenn med lønn 8000 kr. for politimesteren i Kristiania, 7500 kr.

29 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av major Wiel Gedde ved gavebrev av 25 november 1916 oprettede »Major Wiel Gedde og hustrus legat for kavaleriofficerers trengende efterlatte« samt på de under 14 februar 1919 utferdigede statutter for dette legat.

29 april. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra en lærer, hvori departementet meddeler, at når landsskolelovens § 39 i visse tilfelle gir lærerne rett til fri skyss eller skyssgodtgjørelse, er det læreren, som har rett til å velge mellem disse to alternativer. Finner derfor læreren, at den lovbestemte skyssgodtgjørelse ikke er tilstrekkelig stor til i alle tilfelle å holde ham skadesløs, er han berettiget til å kreve, at herredet skaffer ham skyss in natura. I det omspurte tilfelle har læreren valgt skyssgodtgjørelse, og om da denne enkelte ganger ikke har vist sig tilstrekkelig til å dekke hans utlegg, er departementet tilbøielig til å tro, at herredet ikke har nogen juridisk plikt til å holde ham skadesløs, men må på den annen side anse det lite billig, om så ikke skjer.

30 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Arnt Pedersen Gunnes og hustru Ingeborg Pedersdatter ved testament av 18 november 1882 oprettede »Arnt og Ingeborg Gunnes's legat for husarme i Rennebu« samt på de under 28 februar 1918 og 25 januar 1919 utferdigede statutter for dette legat.

30 april. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av borgermester Rynning ved testament av 2 desember 1909 oprettede »Borgermester Rynning og hustru Adeles, f. Harris's legat til fordel for tuberkuløse i Drammen« samt på de under 24 februar 1919 utferdigede statutter for dette legat.

30 april. **Forandring***) av § 3 i bruksreglene for Horg østre bygdealmenning, approbert av Landbruksdepartementet 30 april 1919.

---

for politimestrene i Stavanger, Bergen og Trondhjem, 6500 kr. for politimestrene i 32 specielt opregnede politimesterembeder og 6000 kr. i 16 andre sådanne embeder. For politiinspektører og opdagelseschefer: 7000 kr. i Kristiania, 6500 kr. i Stavanger, Bergen, Trondhjem og Aker, for politiadjutanter 6000 kr. og for politifullmektiger 5000 kr. For samtlige — undtagen politimestrene i Kristiania, Bergen, Trondhjem og Stavanger — 500 kr. i alderstillegg efter 5 års tjeneste i politietaten, for politifullmektiger dog allerede efter 3 års tjeneste.

Videre besluttedes oprettet et nytt Sulitjelma politimesterembede og en »Statens politiskole«.

*) Bekjentgj. 13 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor §'en i endret lydelse er inntatt.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Østfold fylke angående spørsmålet om, hvorvidt kommunebidrag i henhold til barneforsorgsloven av 10 april 1915 § 2 kan tilstås en mor, der ikke er norsk statsborger. 30 april.

Departementet uttaler, at det for sitt vedkommende antar, at spørsmålet i analogi med bestemmelsen i lovens § 1 må besvares benektende.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk lakesaltet flesk med ben. 30 april.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk meierismør. 30 april.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for endel sorter kaffe. 30 april.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for polert ris. 30 april.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 24 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for norske egg opheves. 30 april.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 5 mai 1919.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes: 30 april.

1. de i skrivelse av 23 mars 1918 fastsatte maksimalpriser for norske grønne, gule og grå akererter og
2. de i skrivelse av 10 januar 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for norske gule, grønne og grå erter opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 9 mai 1919.

---

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

1 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på et av generalkonsul O. I. Storm ved gavebrev av 4 mars 1919 skjenket tilleggslegat — stort kr. 250 000,oo til det under 27 juli 1918 stadfestede »Generalkonsul O. I. Storms stipendiefond til utbredelse av kjennskap til fransk og engelsk kultur og aandsliv« samt på et under 12 mars 1919 utferdiget tillegg til fondets statutter.

1 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren i Finnmark i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, hvori departementet meddeler, at om en folkeskole på landet er ordnet efter byskolelovens regler, blir dog likefullt de i landsskolelovens § 24, 1ste ledd, gitte bestemmelser om bolig for lærerne å følge. Disse bestemmelser skal imidlertid først være gjennemført i løpet av 10 år fra juli 1918, og selv efter denne tid kan fornøden dispensasjon gis av dette departement. Det er en selvfølge, at departementet, hvor bestemmelsens gjennemførelse vil medføre praktiske vanskeligheter, vil vise all mulig imøtekommenhet.

1 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, hvori departementet meddeler, at brukerne av en lærerjord ikke har rett til uten samtykke av de kommunale myndigheter å selge gårdens avling av høi og halm. I ethvert fall må vedkommende lærer for den gjødsel, som derved unddras lærerjorden, yde en passende erstatning i penger eller kunstig gjødsel. Hvormeget der i tilfelle skal ydes bør, såfremt læreren ikke vil bøie sig for hvad skolestyret eller herredsstyret i så henseende måtte bestemme, avgjøres av vedkommende fylkesagronom.

1 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, hvori departementet meddeler, at der ikke fra skolelovens side antas å være noget til hinder for, at en lærerinne i småskolen pålegges å undervise 6 timer daglig, og iallfall vil ingen innvending med rette kunne gjøres herimot, når sådan daglig undervisningstid uttrykkelig er nevnt i kunngjørelsen av posten. En annen sak er det, at en klasse i småskolen ikke må ha over 5 timers daglig undervisning (kfr. departementets skrivelse av $^{11}/_{4}$ 1891 og skrivelse av $^{3}/_{5}$ 1892).

Om en lærerinne i småskolen er pålagt 6 timers daglig undervisning, har hun selvfølgelig ikke derved fått rett til de for 2nen avdeling bestemte alderstillegg.

1 mai. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved de i departementets skrivelse av 20 mars fastsatte bestemmel-

*) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

ser angående omsetning og bruk av natursmør, som innføres fra utlandet, opheves fra og med 1 mai 1919. 1 mai.

Kongelig resolusjon *), hvorved den av Lier herredsstyre i møter den 25 mars 1918 og 27 januar 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Lier herred, Buskerud fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre — dog med et par forandringer. 2 mai.

Kongelig resolusjon **), hvorved den av Risør bystyre i møte den 27 mars 1919 fattede beslutning om forandring i § 2 i den ved kongelig resolusjon av 26 januar 1909, jfr. kongelig resolusjon av 20 august 1915, stadfestede vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Risør stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre. 2 mai.

Kongelig resolusjon ***), hvorved i medhold av § 3 i lov om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. av 2 april 1917 bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat eller drikke i Skåtøy herred, Telemark fylke, fra 1 juli 1919 å regne skal ha bevilling. 2 mai.

Kongelig resolusjon ***), hvorved bestemmes: 2 mai.

Der meddeles approbasjon som gjeldende inntil videre på de av Arbeidsdepartementet i foredrag av 2 mai 1919 foreslåtte bestemmelser om kjørehastighet m. v. på Lilleakersporveien, om sporveiens inngjerding, driftsreglement og takster for befordring av passasjerer og gods.

Arbeidsdepartementet bemyndiges til å foreta mindre forandringer i foranstående bestemmelser.

Driftsreglementet er sålydende:

Almindelige bestemmelser.

§ 1. Enhver, som befinner sig på sporveiens område eller som benytter sporveiens transportmidler, anses å ha inngått på de bestemmelser, som inneholdes i nærværende reglement, som skal være opslått på stasjoner og ligge til eftersyn hos ekspeditørene.

---

*) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

**) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor §'en i endret lydelse er inntatt.

***) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

2 mai. § 2. På alle stasjoner samt på andre dertil passende steder skal finnes opslått kjøreplaner, som angir togenes hyppighet samt ankomst- og avgangstider under regulær trafikk. Det samme gjelder takster for befordring av passasjerer, sportsgjenstander og gods.

§ 3. De på stasjonene anbragte ur tjener som rettesnor såvel med hensyn til tiden for togenes avgang som for den øvrige ekspedisjon.

§ 4. Ønskes nogen oplysning eller har man noget å klage over vedkommende sporveien eller dens bestyrelse, må henvendelse derom skje til sporveiens driftsbestyrer. Skjer henvendelse skriftlig og gjennem posten, må brevet være betalt. Ubetalte brev kan ikke påregnes innløst.

§ 5. Enhver, som innfinner sig på sporveiens område, er forpliktet til å holde sig de forskrifter efterrettelig, som meddeles ham av sporveiens tjenestemenn. I vegringstilfelle kan vedkommende føres bort fra sporveien. Dessuten vil han efter omstendighetene bli anmeldt til undgjeldelse efter loven av 7 september 1854 i forbindelse med politibestemmelsene av 29 september 1873.

På linjen mellem stasjonene må ingen annen enn sporveiens tjenestemenn ferdes.

§ 6. Sporveiens tjenestemenn er forpliktet til å vise høflighet og forekommenhet i tjenesten, men pådrar sig ansvar, hvis de ikke påtaler eller søker å forhindre overtredelse av gjeldende bestemmelser.

§ 7. Ønskes bekjentgjørelser eller plakater anbragt på sporveiens stasjoner og stoppesteder eller i vognene, må henvendelse derom skje til sporveiens driftsbestyrer, og ingen sådanne anbringes, uten at samtykke dertil er meddelt. Plakater angående post- og telegrafvesen, jernbane- og dampskibsruter o. l. kan efter nærmere bestemmelse tillates anbragt avgiftsfritt på sporveiens stasjoner. For anbringelse av andre plakater eller bekjentgjørelser beregnes i regelen en godtgjørelse.

§ 8. Billettsalg foregår inntil videre ved konduktører i vognene.

Ved kjøp av billetter må passasjerene være forsynt med småpenger, så veksling mest mulig kan undgås; dog vil veksling finne sted, forsåvidt dertil er anledning, men vedkommende må i så fall vente, inntil der for billettselgeren kan bli tid dertil.

Angående billettenes pris, utstedelse og gyldighet utstedes særskilt bestemmelse.

§ 9. Passasjerene må straks forvisse sig om, at de har fått riktig billett, da ombytning senere i almindelighet ikke tillates.

§ 10. Ekstratog eller -vogner kan, når ledig materiell has, bestilles ved henvendelse til sporveiens kontor. Prisene på sådanne vogner blir til enhver tid bekjentgjort ved opslag. 2 mai.

§ 11. Personer, som kan være til skade, frykt eller ekkelhet for de medreisende på grunn av drukkenskap, sykdom, mentale eller legemlige mangler eller lignende, har ikke adgang til sporveien, uten at forutgående særlig tillatelse er erhvervet.

§ 12. Passasjerene får ikke av sporveiens personale anvist plasser i vognene, likesom der i almindelighet heller ikke blir gitt opfordring til av- eller påstigning. De reisende er forpliktet til efter betjeningens forlangende å skifte vogn eller plass. Under sterk trafikk må passasjerene rykke best mulig sammen, så flest mulig får sitteplass. Ståplasser bør inntas mest mulig midt i vognen, så plassen omkring dørene holdes klar for av- og påstigning. For begge plattformers vedkommende gjelder den bestemmelse, at passasjerene ikke må stille sig således, at de stenger for ut- og inngang til vognen.

§ 13. Det skal søkes undgått, at barn opholder sig på vognplattformene.

§ 14. På grunn av den korte stans ved stasjoner og stoppesteder bør passasjerene allerede før ankomsten til sitt avstigningssted begi sig hen til utgangen av vognen.

§ 15. Konduktøren er berettiget til nårsomhelst å fordre sig forevist billettene. Det er hans plikt å være passasjerene behjelpelig med oplysninger angående kjøreplan, takster eller på annen måte, som er forenlig med hans tjeneste. Til ham kan passasjerene også henvende sig, hvis de har noget å bemerke angående toget eller sine medreisende.

§ 16. Vognføreren må ikke av de reisende forstyrres ved snakk eller henvendelser, som ikke er foranlediget ved fare eller på annen måte synes nødvendig. Heller ikke må vognføreren sjeneres av de reisende i sine bevegelser til vognens manøvrering.

§ 17. Av- og påstigning under fart er strengt forbudt. Overtredelse herav kan i tilfelle politirettslig påtales.

§ 18. Røkning er kun tillatt på plattformene og i de som røkekupeer betegnede avdelinger.

§ 19. Ingen må under vognens gang lute sig ut av vognen, stikke hodet ut gjennem vinduet eller stå på stigbrettene. Vinduene skal som regel holdes lukket.

§ 20. Ingen må søke å efterligne sporveiens signaler eller foreta sig annet, som kan forårsake unødige stansninger eller uheld.

§ 21. Beskadiger nogen sporveiens vogner eller innretninger, må vedkommende, før vognen eller stasjonen forlates, betale erstatning for skaden eller yde sikkerhet for senere be-

2 mai. taling. Nektes dette motvillig, vil straffansvar bli gjort gjeldende.

§ 22. Nekter nogen av passasjerene å rette sig efter de gjeldende bestemmelser eller ta hensyn til henvendelser fra vognbetjeningen, kan vedkommende bortvises fra vognen ved næste stoppested — uten rett til å få betalte billettpenger tilbake.

§ 23. Enhver passasjer må selv sørge for, at han på stasjon, hvor tog krysser eller hvorfra tog avgår i forskjellige retninger, kommer i det riktige tog så vel som for, at han forlater toget ved sitt bestemmelsessted.

§ 24. Passasjerer, som ved feiltagelse forlater toget ved annen holdeplass enn den hans billett lyder på, har, hvis han forlater toget før tiden, ikke krav på tilbakebetaling av nogen del av frakten. Medfølger han toget lenger enn til den holdeplass hans billett lyder på, må han for tilleggsbillett betale kostendet av en enkeltbillett mellem denne holdeplass og den, hvor han forlater toget.

§ 25. For forsinket avgang eller ankomst av togene erlegger sporveien i intet tilfelle erstatning.

§ 26. For fart innen byens grenser gjelder de for enhver tid for Kristiania utferdigede regler for sporveisdrift.

Befordring av reisegods.

§ 27. Passasjerene har ikke rett til å medta i personvognen mer reisegods, enn de med bekvemmelighet kan anbringe under sin benkeplass eller ha i fanget. Medbringes mer reisegods, må dette ekspederes som frimerkegods eller ilgods efter de herom gitte regler. Sprengstoffer kan alene medtas som reisegods, når vekt og emballasje opfyller de i plakat av 28 april 1900 § 9 c gitte bestemmelser. Sprengstoffer må ikke medtas i kupéene.

For gods, som medtas i vognen, overtar sporveien intet ansvar.

Skulde ved utlevering av reisegods på ankomststasjonen noget mangle, må dette av den reisende anmeldes uten ophold.

§ 28. Gjenstander (pakker, kurver eller lignende), som ved sin form, slett lukt eller smussig beskaffenhet kan sjenere passasjerene, kan ikke medtas i personvogner.

§ 29. For befordring av sportsgjenstander som ski, kjelker, styrestenger etc. gjelder særegne bestemmelser, som til enhver tid fastsettes av direksjonen. Passasjerer kan kun gjøre krav på befordring av sådanne gjenstander, forsåvidt derved ikke sporveiens og passasjerenes sikkerhet bringes i fare.

§ 30. Ilgods befordres kun som frimerkegods og kun fra Jernbanetorvet til stasjonene utenfor Skøien. 2 mai.

Det kan innleveres til vognføreren på hvilkensomhelst vogn ved Jernbanetorvet hverdager mellem kl. 10 fm. og kl. 2 em. og mellem kl. 4 og kl. 6 em.

Det utleveres ved stasjonene ved henvendelse til vognføreren.

§ 31. For ilgods (frimerkegods) overtar sporveien intet ansvar.

§ 32. Ilgods mottas ikke til befordring på sporveien, medmindre det er forsvarlig emballert og adressert.

§ 33. Ilgods, som mottageren ikke vil avhente eller hvis mottager ikke kan finnes, blir beroende ved Øraker stasjon for avsenderens regning og risiko, inntil dennes nærmere bestemmelse er innhentet

Kan avsenderen ikke finnes, behandles godset efter reglene for funnet eller uavhentet gods.

Gjenstander, som ikke eller kun på særegne betingelser mottas til befordring.

§ 34. Til befordring på sporveien mottas ikke:

a) Forseglede brev og penger.
b) Gjenstander, som ikke er merket på betryggende måte.
c) Gjenstander, hvis behandling og transport kan medføre fare for sporveiens betjening, for beskadigelse av materiellet eller annet gods, eller er for ubekvemme til befordring på sporveien.
d) Gjenstander, som i usedvanlig grad er utsatt for skade ved transport.

Om funnne og uavhentede gjenstander.

§ 35. Reisegods og andre gjenstander, som finnes efterlatt i sporveiens vogner eller på dens område, opbevares ved Øraker stasjon, hvor der føres en fortegnelse over samme med angivelse av, når og hvor de er funnet.

§ 36. Ilgods, som ikke avhentes eller hvis eier ikke kan finnes, innsendes efter nærmere bestemmelse til Øraker stasjon, hvor der føres fortegnelse over samme.

§ 37. Når vedkommende melder sig og legitimerer sin rett, kan det funnne eller uavhentede utleveres mot godtgjørelse av frakt og andre påløpne utgifter.

§ 38. Hvis ingen vedkommende melder sig innen 2 måneder, utstedes fornøden kunngjørelse i offentlige aviser. Hvad der ikke er tilbakefordret innen 1 år efter kunngjørelsen, tilhører sporveien og kan selges til inntekt for denne.

2 mai. § 39. For overtredelse av dette reglement og andre gitte bestemmelser vedkommende sporveien kan vedkommende bli saksøkt og straffet efter loven.

Kongelig resolusjon*), hvorved konsesjonsgrensene i § 2, § 3 første avsnitt og § 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, nedsettes for Fjære herred, Aust-Agder fylke, til 10 ha.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes:

1. § 83 nr. 1—4 i lov om småbruk- og boliglån m.v. av 23 juli 1915 gjøres gjeldende for Kistrand herred, Finmark fylke.
2. I henhold til § 83 nr. 5, 2 passus, i samme lov bestemmes, at formannen i småbruk- og bolignevnden i samme herred skal ha skyss- og kostgodtgjørelse av statskassen for de reiser, han foretar i anledning av nevnte lov.
3. Formannen i småbruk- og bolignevnden i herredet får kostgodtgjørelse efter klasse 3 i det ved kongelig resolusjon av 23 august 1918 fastsatte regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse. De med skyss- og kostgodtgjørelsen til formannen i nevnden forbundne utgifter blir å utrede av de til tilfeldige utgifter i almindelighet bevilgede midler.

2 mai. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfestelse på den av Mandal bystyre i møte den 25 februar 1919 fattede beslutning om forandret lydelse av § 15 i vedtekter om taksering til eiendomsskatt av de faste eiendommer i ladestedet.

2 mai. **Kongelig resolusjon***), hvorved kongelig resolusjon av 23 mars 1917 med tilleggsbestemmelser, fastsatt i kongelig resolusjon av 17 januar 1919 angående utmaling av rug og hvete, opheves.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

2 mai. **Kongelig resolusjon*****), hvorved bestemmes:

I. I medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917 fastsettes maksimalfrakter for transport til Norge

*) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.
**) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor §'en i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 33, hvor de i post II omhandlede maksimalfrakter er anført.

med norske damp- og motorfartøier fra Canada og U. S. Nordamerika av kull, sølverglød og blymønje. 2 mai.

II. Maksimalfraktene fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast.

III. Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfelle å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.

IV. Nærværende resolusjon trer i kraft, forsåvidt angår stykkgods, den 16 mai 1919 (Kristianiatid) og iøvrig den 2 mai 1919.

De nye frakter gjelder:

For stykkgods: alle fraktslutninger, datert efter kl. 1 em. den 16 mai 1919. (Kristianiatid).

For annet gods: alle skibninger, hvis konossementer er datert efter kl. 1 em. den 2 mai 1919. (Kristianiatid).

I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal henregnes til »stykkgods« og til »annet gods«.

Kongelig resolusjon *), hvorved kongelig resolusjon av 29 september 1916 forandres derhen, at Industriforsyningsdepartementet og Provianteringsdepartementet bemyndiges til å dispensere fra de i nevnte resolusjons punkt 1 og 2 inneholdte bestemmelser angående oprindelsesbevis og garantierklæringer m. v. 2 mai.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 2 mai.

1. Fra 1 juli 1918 å regne skal samtlige menigheter i Bergen by i henhold til den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 24 betraktes som én menighet med hensyn til beregning av de i nevnte lovs §§ 21 og 22 omhandlede erstatninger til de geistlige tjenestemenn, idet der fastsettes følgende felles målestokker for beregningen av disse erstatninger:

   For sogneprestene 37 øre pr. menighetslem for kirkelige handlinger og 27 øre for høitidsoffer, og for de residerende kapellaner henholdsvis 18 og 20 øre pr. menighetslem.

2. Bergen bystyres beslutning i møte den 17 mars 1919 om av bykassen å utrede erstatninger efter den geistlige lønningslovs § 21 fullt ut istedenfor med $^3/_4$, approberes i henhold til byformannskapslovens § 40.

3. Av de i henhold til bestemmelsene i post 1 og 2 utregnede erstatninger tillegges der inntil videre byens sogneprester og residerende kapellaner samt tredjepresten

*) Bekjentgj. 5 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 33.

2 mai. ved Sandvikens menighet og de midlertidige hjelpeprester i Domkirkens og Johannes menigheter de av Bergen bystyre i ovennevnte møte foreslåtte inntekter.

4. Den nedgang i embedsinntekter, som det i post 2 nevnte forslag vil medføre for de nuværende innehavere av Korskirkens sognekall og av de residerende kapellanier ved Domkirkens og Johannes menigheter, erstattes dem av Bergen bykasse, forsåvidt den ikke kan dekkes av inntektserstatningene.

5. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til efter forhandling med de kommunale myndigheter å treffe de forføininger, som den nye ordnings gjennemførelse måtte gjøre nødvendig med hensyn til en omregulering av klokkernes inntekter efter den geistlige lønningslov samt likeledes til å bestemme, hvad der på grunnlag av de nye fellesmålestokker efter resultatet av næste almindelige folketelling skal tillegges de enkelte embeder og klokkerbestillinger som erstatning for nedgang i inntekter av kirkelige handlinger og for avløst høitidsoffer.

2 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Fra den tid, Justisdepartementet bestemmer og inntil videre henlegges i Skien de magistratsforretninger, som omhandles i § 2 første punktum (de »egentlig kommunale« magistratsforretninger) og i §§ 3 og 16 i lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917, til en av Justisdepartementet konstituert midlertidig borgermester, hvis gasje og kontorholdsgodtgjørelse utredes av Skien bykasse.

2. I medhold av byformannskapslovens § 40 stadfestes Skien bystyres vedtak av 29 oktober 1917 og 31 mars 1919 om å bevilge gasje og kontorholdsgodtgjørelse for den i post 1 omhandlede borgermesterstilling m. v.

2 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved de av Gjøvik Øl- og Vinsamlag i generalforsamling den 7 mars 1919 vedtatte og av Gjøvik bystyre i møter den 25 februar og 28 mars s. å. godkjente vedtekter for samlaget i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjenkning av brennevin m. v. av 17 mai 1904 godkjennes som gjeldende inntil videre, — dog ikke for lenger tid enn til utgangen av juni måned 1920.

2 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved A/S. Grong gruber fritas for den forpliktelse, som ifølge den selskapet meddelte konsesjon av 3 juni 1913, betingelsenes post 15, er

pålagt det til opretholdelse av et fond, stort kr. 100 000,oo, til sikkerhet for arbeideres, funksjonærers og norske leverandørers fordringer på selskapet. 2 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 40 i byformannskapsloven meddeles approbasjon på Langesund bystyres beslutning av 4 mars 1919 om bevilgning av havnekassen av en fast årlig lønn for havnefogden på kr. 2 500,oo med 3 alderstillegg å kr. 300,oo efter 3, 6 og 9 års tjeneste. 2 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på Narvik bystyres beslutning av 25 mars 1919 om opkrevning av avgift for varer, som transporteres over byens dampskibskai i Kleven. 2 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 55 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på Sunnylven herredsstyres beslutning av 12 februar 1919 om forandring, forsåvidt angår dampskibskaien i Hellesylt, i § 1 i det ved kongelig resolusjon av 25 august 1911 stadfestede takstregulativ for benyttelse av kommunens brygger ved Hellesylt og Marok. 2 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved der for de under tjenestemannsloven hørende tolltjenestemenn utferdiges reglement overensstemmende med et fremlagt utkast. 2 mai.

Tolldepartementet bemyndiges til å foreta de forandringer eller tilføielser vedkommende dette reglement, som i fremtiden måtte finnes påkrevet.

Det omhandlede reglement er sålydende:

§ 1. Samtlige stillinger innen tollvesenet, som omfattes av tjenestemannsloven, besettes i almindelighet efter almindelig konkurranse i henhold til forutgått kunngjørelse på den måte, som av Tolldepartementet bestemmes.

For fastleiede tolltjenestemenn gjelder dog, at vedkommende distriktstollinspektør, medmindre annen bestemmelse er truffet av Tolldepartementet, avgjør såvel på hvilken måte kunngjørelsen skal foregå, som hvorvidt kunngjørelse i særlige tillfelle kan undlates.

§ 2. Overtollkontrollørposter og kontorchefsposten hos tollinspektøren i Kristiania besettes av Kongen.

Tollkontrollør-, uthavnsbetjent-, kryssbetjent-, tollassistent- og tollopsynsmannsposter samt de statslønnte fullmektig- og betjentposter ved distriktstollinspektør- og tollkassererkontorene

2 mai. besettes av Tolldepartementet, efterat vedkommende distriktstollinspektør for tollopsynets tjenestemenn og vedkommende distriktstollinspektør eller tollkasserer for de statslønte fullmektiger og betjenter ved deres kontorer har avgitt innstilling om inntill 3 ansøkere, som av dem finnes å burde komme i fortrinlig betraktning.

Ansettelsesretten med hensyn til de fastleiede tollfunksjonærer henlegges til et ansettelsesråd, bestående av vedkommende distriktstollinspektør og tollkasserer på de tollsteder, hvor distriktstollinspektøren har sæte, og ellers av vedkommende distriktstollinspektør og forrettende tollinspektør. På de steder, hvor distriktstollinspektøren har sæte, men ingen tollkasserer er ansatt, skal ansettelsesrådet bestå av distriktstollinspektøren og den efter anciennitet eldste funksjonær innen høieste charge.

Ansettelser blir av ansettelsesrådet straks å innberette til Tolldepartementet.

§ 3. Hvis et medlem av ansettelsesrådet er inhabilt, avgjøres ansettelsen av Tolldepartementet efter innstilling fra det annet medlem. I tilfelle av uenighet innen ansettelsesrådet, treffes likeledes avgjørelsen av departementet.

§ 4. I ansettelsesbrevet skal stå, at vedkommende tjenestemann ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov nr. 1 av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i nærværende reglement — med de forandringer, som senere måtte bli fastsatt, samt med de forpliktelser som fremgår av lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov nr. 3 av 14 mai 1917 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn med mulige senere forandringer. Iøvrig fastsetter Tolldepartementet ansettelsesbrevets innhold.

§ 5. Forsåvidt der overensstemmende med tjenestemannslovens § 16 av Tolldepartementet måtte bli truffet bestemmelse om, at der innen tollvesenet skal oprettes tjenestemannsutvalg, gis de i § 18, 2 og 3, omhandlede bestemmelser om tjenestemannsutvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren av departementet.

§ 6. Tjenestetiden efter tjenestemannslovens §§ 19 og 20 blir å beregne fra vedkommende tjenestemanns første ansettelse som fast eller fastleiet tolltjenestemann, for fastleiede tolltjenestemenn dog kun ved ansettelse i en post, som er beregnet på varighet. Av departementet konstituerte tolltjenestemenn sidestilles i denne forbindelse med faste. Fra tjenestetiden fratrekkes tidsrum, hvori der er meddelt permisjon til varetagelse av rent private interesser. I tilfelle av tvil treffes avgjørelse med hensyn til beregningen av tjenestetiden av Tolldepartementet.

§ 7. Opsigelse efter tjenestemannslovens § 19 kan innankes for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av Tolldepartementet. Iøvrig kan opsigelsen innankes for departementet. 2 mai.

Anken fremsettes skriftlig for den myndighet, som har opsagt ham. Er denne myndighet et ansettelsesråd, innsendes saken ledsaget av rådets uttalelse uten ophold til Tolldepartementet.

Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling, inntil anken er avgjort.

§ 8. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser som er fastsatt i reglementets § 7.

Anken må fremsettes innen 14 dager, efter at ordensstraffen eller avskjeden er tjenestemannen meddelt.

§ 9. Ved anke over pålegg, som efter tjenestemannslovens § 27 er gitt en tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 7.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

Kongelig resolusjon, hvorved der nedsettes en kommisjon på 7 medlemmer til utredning av forskjellige spørsmål angående ordningen av den fremtidige lufttrafikk. 2 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på en av forhenværende skibskaptein, kjøbmann E. Engelsen ved gavebrev av 26 februar 1919 skjenket tilleggsgave — stor kr. 5 000,00 — til det under 9 desember 1914 stadfestede »E. Engelsen og hustrus legat« til Sjøfarendes Aldershjem i Bergen. 3 mai.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober, jfr. 15 april 1918, fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for margarin opheves. 5 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 9 mai 1919.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse 5 mai.

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

5 mai. av 22 mai 1918 fastsatte maksimalpriser for sykkelgummi opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 9 mai 1919.

5 mai. **Skrivelse** *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 8 mars 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for jern, jernplater m. v. fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v.

6 mai. **Skrivelse** **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 28 mars 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for tobakker, cigarer, cigarillos og cigaretter fastsettes en endret lydelse av nevnte skrivelses § 1.

6 mai. **Skrivelse** ***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 11 april 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for skrivemaskiner opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 7 mai 1919.

7 mai. **Stortingsbeslutning**[1]) bl. a. om oprettelse av et dosentur i krystallografi, mineralogi og petrografi ved Norges tekniske høiskole.

8 mai. **Rundskrivelse** †) fra Socialdepartementet til fylkesmennene:

I henhold til den departementet ved kongelig resolusjon av 7 juni 1918 meddelte bemyndigelse til å utferdige nærmere bestemmelser om foranstaltninger mot innførsel og utbredelse i landet av flekkfeber blev ved rundskrivelse herfra av 18 juli f. å. og 10 mars iår fastsatt tilleggsbestemmelser til reglementet av 17 november 1909.

I samhøve med forslag av medisinaldirektøren fastsetter departementet videre følgende:

1. Fartøier, som kommer fra steder, som er erklært smittet både av kolera eller pest eller begge, i forbindelse med

---

*) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 36, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 36. hvor §'en i endret lydelse er inntatt.

***) Bekjentgj. 14 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 36.

†) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. V, inntektsbudgettets kap 3, tit. 8 og utgiftsbudgettets kap. 10. Innst. S. XXIV. St.tid. 1141—1146.

flekkfeber, skal først underkastes de forholdsregler, som efter reglementet av 17 november 1909 gjelder for kolera, henholdsvis pest, dernæst de forholdsregler, som er nødvendige overfor flekkfeber i henhold til den kongelige resolusjon av 7 juni 1918 og de i kraft av den trufne bestemmelser, forsåvidt de ikke allerede er iverksatt i anledning av de andre farsotter. 8 mai.

2. Idet bestemmelsene i reglementets § 76 om personer, som landverts ankommer fra steder, som er erklæret smittet av kolera eller pest, gjøres gjeldende overfor personer, som kommer fra steder, som er erklæret smittet av flekkfeber, må det iakttas, at plikten til å melde sig for helserådets ordfører eller tilsynsmann og opgi de i vedkommende § omhandlede oplysninger, utstrekkes til alle, som kommer fra flekkfebersmittede steder, forsåvidt de ikke forlot det smittede område minst 24 dager før ankomsten hit.

Det samme gjelder personer, som sjøverts ankommer fra sådant område, forsåvidt de ikke rammes av bestemmelsene om eftersyn i departementets rundskrivelse av 18 juli 1918 § 3.

Når bekjentgjørelse derom er utferdiget overenstemmende med lovens § 21, er disse personer forpliktet til daglig å fremstille sig til eftersyn i 24 dager regnet fra den dag de forlot det smittede landområde.

Opdages utøi hos nogen eftersynspliktig person, må dette ved helserådets foranstaltning straks utryddes såvel hos ham selv som i hans tøi og øvrige bagasje.

3. Når det gjelder personer, som ikke har vært i direkte berøring med flekkfeberpatienter, og ikke ved ankomsten hit var befengt med lus, og som gjør et helt pålitelig og renslig inntrykk, samt bor under forhold, hvor de ikke er utsatt for å bli befengt med utøi, kan helserådets ordfører tillate, at deres plikt til daglig å fremstille sig efter omstendighetene erstattes med andre for vedkommende mindre besværlige forholdsregler, som f. eks. melding gjennem telefon eller personlig fremmøte med lenger mellemrum enn hver dag.

Hermed bes helseråds-ordførerne innen fylket gjort kjent.

Stortingsbeslutning[1]) om lønninger til statsrådet og regjeringen. 9 mai.

---

[1]) Se St.prp. nr. 1, utgiftsbudgettets hovedp. III, kap. 1, tit. 1—4, kap 2, tit. 1—4 og 6—8 samt kap. 3, tit. 1—2. Innst. S. XXXIV. St.tid. s. 1195—1198.

Der bevilgedes gasje for 3 nye sekretærstillinger av 1ste klasse, 2 sekretærstillinger av 2nen klasse, 10 assistentstillinger av 1ste klasse og 1 kassererstilling i Utenriksdepartementet

En ny ekspedisjonschefstilling besluttedes oprettet i Kirkedepartementet, hvorhos lønn bevilgedes til en ny sekretær av 2nen klasse.

9 mai. **Stortingsbeslutning**[1]) om bevilgning til Norges Landbrukshøiskole.

9 mai. **Stortingsbeslutning**[2]) om innkjøp av Sydneshaugen 2 i Bergen til bolig for civile embedsmenn.

10 mai. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Hordaland fylke, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes:

At det ved høieste resolusjon av 26 november 1872 oprettede Herlø (Herdla) jordmordistrikt i Hordaland fylke deles i følgende to distrikter:

1. Herdla jordmordistrikt, omfattende den del av distriktet, som ligger på vestsiden av leden, nemlig den nordre del av Askøy med Gudbrandsøy og Herlø.
2. Nordre Holsnøy distrikt, omfattende den del, som ligger på østsiden av leden, nemlig den nordligste del av Holsnøy med Upsøy.

Delingen trer i kraft fra den tid, fylkesmannen bestemmer.

Lønn bevilgedes til 2 nye sekretærer av 1ste klasse og 1 assistent av 1ste klasse i Justisdepartementet, videre til en ny sekretær av 2nen klasse i Socialdepartementet samt til 2 nye sekretærer av 1ste klasse og en ny sekretær av 2nen klasse i Handelsdepartementet (den siste i poststyrelsen).

I Landbruksdepartementet besluttedes oprettet en ny ekspedisjonschefstilling, og departementets fagkonsulenter gitt titel av underdirektører, de juridiske konsulenter byråchefer og utskiftningskonsulenten utskiftningschef.

Der bevilgedes lønn til en ny sekretær av 1ste klasse og en assistent av 1ste klasse i Arbeidsdepartementet, til 2 nye assistenter i Finansdepartementet (regnskapsavdelingen), til 7 nye sekretærer og en assistent av 2nen klasse i Forsvarsdepartementet samt til en ny ekspedisjonschef, 2 byråchefer og en kontorchef i Proviantеringsdepartementet, hvorhos besluttedes inndratt en konsulentstilling og 2 sekretærstillinger av 1ste klasse; de tidligere fullmektiger overgår fra 1 juli til fast ansatte sekretærer.

[1]) Se St.prp. nr. 1, utgiftsbudgettets hovedp. IX, kap. 2. tit. 1—32, inntektsbudgettets hovedp. IX, kap. 1. tit. 11—12. Innst. S. XXVII. St.tid. s. 1198—1200.

Alle nuværende overlærere ved høiskolen besluttedes utnevnt til professorer og skolens dosenter utnevnt til professorer i den utstrekning og på den måte, som departementet finner formålstjenlig.

Derhos bevilgedes lønn til en professor i driftslære.

[2]) Se St.prp. nr. 117. Innst. S. nr. 168. St.tid. s. 1182—1187.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for mel, gryn og sukker. 10 mai.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 18 mars 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for petroleum opheves. 10 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 15 mai 1915.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 14 februar 1919 og skrivelse av 8 mars 1919 fattsatte maksimalpriser og omsetningsregler for solarolje opheves. 10 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 15 mai 1919.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 8 mars 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for bensin opheves. 10 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 15 mai 1919.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 28 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for fersk makrell opheves. 10 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Høyland herred, Rogaland fylke, den 25 mai og 16 november 1918 og 5 april 1919 vedtatte beslutning til vedtekter om salg av tobakk til barn m. v. 12 mai.

Kongelig resolusjon†), hvorved i medhold av § 1 i lov om folkeregistre av 24 juni 1915 stadfestes Haugesund bystyres vedtak av 11 april 1919 om, at datoen 1 mai 12 mai.

---

*) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 22 mai Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

***) Bekjentgj. 13 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 35, hvor vedtektene er inntatt.

†) Bekjentgj. 13 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

12 mai. 1919 i folkeregistervedtektens §§ 1, 2 og 5 skal forandres til 1 november 1919.

12 mai. **Kongelig resolusjon***), hvorved kongelig resolusjon av 7 april 1919 angående midlertidig ophevelse av §§ 1 og 2 i de ved kongelig resolusjon av 31 mai 1919 fastsatte forskrifter om bemanding av norske skib, forsåvidt angår damp- og motorskib, som går i rutefart — opheves.

Nærværende resolusjon trer i kraft den 15 mai d. å.

12 mai. **Kongelig resolusjon***), hvorved den konsesjonsgrense, som omhandles i § 3, 2net avsnitt i skogkonsesjonsloven av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, nedsettes for Nedre Eiker herred, Buskerud fylke, fra en femtedel av herredets samlede flateinnhold av skoggrunn til 25 ha.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

12 mai. **Kongelig resolusjon***), hvorved den konsesjonsgrense, som omhandles i § 1 i jordkonsesjonsloven av 14 august 1918, nedsettes for Namdalseid herred, Nord-Trøndelag fylke, til 1 — en — ha.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

13 mai. **Rundskrivelse** fra Socialdepartementet til stiftsdireksjonene.

Departementet skal herved anmode stiftsdireksjonen om å gjøre alle fattigstyrer innen bispedømmet bekjent med følgende:

Det er et stadig forekommende tilfelle, at arbeidsføre omstreifere under sin omflakken henvender sig til det ene fattigstyre efter det annet, søker og får en mindre understøttelse på hvert sted og således hjelpes til å vedlikeholde en levevis, som det offentlige ellers bestreber sig for å få dem bort fra. Overfor sådanne personer bør løsgjengerlovens[1]) bestemmelser søkes bragt i anvendelse. Ifølge denne lovs § 1 kan arbeidsfør person, som hengir sig til ørkesløshet, tildeles advarsel av politiet, og skal om mulig gjennem stedets fattigstyre, stedets arbeidsanvisningskontor eller annen myndighet gis anvisning på arbeide, når han a) helt eller delvis skaffer sig midlene til sin livsførsel ved betleri eller må understøttes av fattigvesenet, eller b) forsømmer sin forsørgelsesplikt eller faller sin familie til byrde, så den utsettes for å komme i trang eller må understøttes av fattigvesenet, eller c) undlater å betale pålagt bidrag til hu-

*) Bekjentgj. 13 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 35.

[1]) Denne lov, oprinnelig av 31 mai 1900, er senest endret ved lov av 9 mars 1918 og nu trykt i sin helhet i Lovtidenden (2. avdeling) for 1918, side 104 ff.

stru eller barn eller dettes mor. Undlater han å søke eller 13 mai.
utføre det ham anviste arbeide eller forlater han dette uten grunn, kan han efter omstendighetene straffes og hensettes til tvangsarbeide efter dom (lovens §§ 2 og 5). Når disse bestemmelser hittil kun er lite brukt overfor omstreifere, tør en vesentlig grunn hertil være, at man ikke har visst å gi anvisning på arbeide. Departementet gjør derfor opmerksom på, at der ved henvendelse til »Foreningen til Motarbeidelse av Omstreifervesenet«[1]) er anledning til å få anvist arbeidsføre omstreifere arbeide på foreningens arbeiderkolonier (for familier Svanviken i Eide herred, Nordmør, for enslige menn Bergtløtt i Lier). Gjennem samme forening hjelper staten — i den utstrekning de bevilgede midler tillater — de familier, som har vært på Svanviken en viss tid, til å bli fast bosatt; jfr. resolusjon av 27 november 1907 (i Lovtidenden). Adgangen til på denne måte å anvise omstreifere arbeide bør benyttes, og fattighjelp såvidt mulig undgås, hvor det ikke gjelder gamle og arbeidsudyktige personer eller trangen skyldes sykdom. Det henstilles forøvrig til fattigstyrene å søke samarbeide med politiet. Jfr. løsgjengerlovens § 7, annet og tredje ledd (om politiets myndighet til å anvise omstreifere bopel), § 8 (om refusjon) samt Justisdepartementets rundskrivelse av 25 april 1918, avsnitt II (i Lovtidenden).

Samtidig vil man henlede fattigstyrenes opmerksomhet på den adgang, som lov av 6 juni 1896 om behandlingen av forsømte barn åpner til å ta sig av omstreiferes barn. Lovens § 1 gir vergerådet myndighet til å bortsette barn, som »på grunn av foreldres eller opdragerens lastefullhet eller forsømmelighet finnes vanvyrdet, mishandler eller sedelig forkommet eller må befryktes å ville bli sedelig fordervet«. Denne bestemmelse vil vistnok som regel med føie kunne bringes i anvendelse i de heromhandlede forhold. Navnlig hvor vedkommende foreldre stiller sig uvillig overfor arbeidsanvisning og hjelp til bosettelse og ikke vil opgi sitt omstreiferliv, kan der være grunn for et fattigstyre til å henvende sig til vergerådet, forat dette kan gripe inn og om mulig i all fall redde barna fra livet på landeveien. »Foreningen til Motarbeidelse av Omstreifervesenet« vil være vergerådene behjelpelig med bortsettelsen. Foreningen har flere barnehjem og har nylig satt igang et »optagelseshjem«, hvor omstreiferbarn, som der ikke er plass til i de egentlige barnehjem, kan mottas foreløbig, og hvorfra de siden vil søkes anbragt på beste måte. Man henviser forøvrig til

[1]) Foreningens generalsekretær er pastor Ingv. B. Carlsen, Vindern, Kristiania.

13 mai. post 3 i Kirke- og Undervisningsdepartementets rundskrivelse til vergerådene av 2 juli 1904 (i Lovtidenden). Det vil av denne ses, at statskassen bærer den hele utgift ved sådanne barns bortsettelse i henhold til lovens § 1, forutsatt at såvel foreldrene som barna er å regne for omstreifere, og uansett om foreldre eller barn har hjemstavn eller ei (lovens §§ 47—48).

Det er av viktighet, at fattigstyrene på den her anviste måte bistår det offentlige i arbeidet med omstreifervesenet.

14 mai. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Styret for Den Norske Stats Småbruk- og boligbank angående spørsmålet om, hvorvidt der efter de bestående regler er adgang til å la sluttbehandling av låneandragene foreta av arbeidsutvalget.

Departementet bemerker, at det antar, at der ikke er adgang hertil, idet det uttrykkelig er uttalt i Småbruk- og Boligbanklovens §§ 20 og 47, at sådan behandling skal foretas av nevnden, hvis samtlige medlemmer må innkalles og er pliktige til å avgi møte.

15 mai. **Stortingsbeslutning**[1]) om kjøp av Ullevoldsveien 58 i Kristiania til boliger for statstjenestemenn.

15 mai. **Stortingsbeslutning**[2]) om kjøp av Bygdø Allé 36B i Kristiania til pensjonat for stortingsmenn og til bolig for statsfunksjonærer.

15 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av overrettssakfører Sam Meyer og hustru Bertha Meyer ved gavebrev av 5 september 1917 oprettede »Ingeniør A. Øiens legat« til trangsstipendier for studenters ophold ved Norges tekniske høiskole og til reisestipendier i utlandet for ingeniører uteksaminert fra samme skole samt på de for dette legat utferdigede udaterte statutter.

15 mai. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved de i Provianteringsdepartementets skrivelse av 18 januar 1918 utferdigede bestemmelser om innskrenkning i bevertningssteders serveringsrett opheves fra og med 16 mai d. å.

15 mai. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kaffe.

*) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.
**) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
[1]) Se St.prp. nr. 98. Innst. S. nr. 171. St.tid. 1212—1217.
[2]) Se St. prp. nr. 61. Innst. S. nr. 156. St.tid. s. 1206—1212.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for rosiner og fikenkaker. 15 mai.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikanske picnic skinker (picnic hams). 15 mai.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk schweitzerost. 15 mai.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for te. 15 mai.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for tyske sorte og galvaniserte jernplater. 15 mai.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at den i skrivelse av 1 oktober 1918, jfr. skrivelse av 15 desember 1917, fastsatte maksimalpris for rotasjonsfarve opheves. 15 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 22 mai 1919.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 11 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for klorkalium opheves. 15 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 22 mai 1919.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 5 april 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for kalsinert soda opheves. 15 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 22 mai 1919.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse 15 mai.

*) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

15 mai. av 5 april 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for krystallsoda opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 22 mai 1919.

15 mai. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 5 april 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for kaustik soda opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 22 mai 1919.

16 mai. **Stortingsbeslutning**[1]) om bevilgning til funksjonærer ved meglerkontrollen.

16 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av fru Mathilde Wedel-Jarlsberg, født Meyer, og fru Nini Egeberg, født Wedel-Jarlsberg, ved gavebrev av 1 januar 1918 til Norges tekniske høiskole skjenkede legat — »Godseier Herman Wedel-Jarlsbergs legat« — til fremme av vor tremasse-, cellulose- og papirindustri og industrigrener, som står i forbindelse dermed samt på de for dette legat utferdigede udaterte statutter.

16 mai. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved fra og med 17 mai 1919 opheves de av Provianteringsdepartementet utferdigede bestemmelser angående poteter.

19 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av forskjellige bidragsydere innen Flosta kommune ved gavebrev av 10 juli 1918 oprettede »Flosta sjømannsstands legat for verdige trengende av sjømannsstanden innen Flosta kommune« samt på de under 10 juli 1918 utferdigede statutter for dette legat.

19 mai. **Skrivelse*****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved bestemmelsene om rasjonering av forbruket av sirup, fastsatt i Provianteringsdepartementets skrivelser av 31 oktober og 14 desember 1918, opheves fra og med 20 mai 1919.

---

*) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.
**) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.
***) Bekjentg. 22 mai i Lovtid. 1ste avd nr. 37.
[1]) Se St.prp. nr. 66. Innst. S. nr. 152. St.tid. s. 1301—1302.
Beslutningen er sålydende:

Inspektøren	kr. 7 000,00
1 kontrollør	» 5 500,00
1 sekretær	» 3 000,00
2 assistenter av 1ste klasse à kr. 2 300,00	» 4 600,00
1 assistent av 2nen klasse	» 1 600,00

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om forandring i den av Stortinget under 27 februar 1918 fattede beslutning om skatt til staten på inntektsstigning som følge av krigskonjunktur for budgetterminen 1 juli 1918 til 30 juni 1919 på grunnlag av inntektsåret 1918. 20 mai.

I.

Følgende paragraf i den av Stortinget under 27 februar 1918 fattede beslutning om skatt til staten på inntektsstigning som følge av krigskonjunktur for budgett-terminen 1 juli 1918 til 30 juni 1919 på grunnlag av inntektsåret 1918 gis herved sådan endret lydelse:

§ 1. For budgett-terminen 1 juli 1918 til 30 juni 1919 utskrives en skatt til staten av inntektsstigning som følge av krigskonjunktur på grunnlag av inntektsåret 1918.

Skatten erlegges av skattydere, som ved den ordinære statsskattligning for budgetterminen 1918—1919 er lignet i en inntekt av kr. 10 000,oo eller derover eller som — bortsett fra gjennemsnittsligning, og når inntekt av skog ansettes i overensstemmelse med lov av 4 mai 1917 § 4 — i 1918 eller det i stedet tredende regnskaps- eller driftsår har hatt en så stor nettoinntekt som nevnt.

Aktieselskaper av enhver art samt partrederier skal dog kun svare sådan skatt, når de i siste regnskapsår har hatt en nettoinntekt motsvarende 5 pct. eller mer av den innbetalte kapital.

Betingelse for skatteplikt skal dessuten være, at den merinntekt, hvorav skatt efter § 2 skal erlegges, har utgjort minst kr. 5 000,oo.

II.

Ovenanførte forandringer trer i kraft straks.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om skatt til staten på inntektsstigning som følge av krigskonjunktur for budgett-terminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920 på grunnlag av inntektsåret 1919. 20 mai.

§ 1. For budgett-terminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920 utskrives en skatt til staten av inntektsstigning som følge av krigskonjunktur på grunnlag av inntektsåret 1919.

Skatten erlegges av skattydere, som ved den ordinære statsskattligning for budgett-terminen 1919—1920 er lignet i en inntekt av kr. 10 000,oo eller derover eller som — bortsett fra gjennemsnittsligning, og når inntekt av skog ansettes i

*) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.
[1]) Se St.prp. nr. 29. Innst. S. nr. 132. St.tid. s. 1192—1195.

20 mai. overensstemmelse med lov av 4 mai 1917 § 4 — i 1919 eller det i stedet tredende regnskaps- eller driftsår har hatt en så stor nettoinntekt som nevnt.

Aktieselskaper av enhver art samt partrederier skal dog kun svare sådan skatt, når de i siste regnskapsår har hatt en nettoinntekt motsvarende 5 pct. eller mer av den innbetalte kapital.

Betingelse for skatteplikt skal dessuten være, at den merinntekt, hvorav skatt efter § 2 skal erlegges, har utgjort minst kr. 5 000,oo.

§ 2. Ved skattens beregning legges som merinntekt til grunn det beløp, hvormed skattyderens antatte inntekt i 1919 — for skattepliktige, som inntektslignes efter et annet regnskapsår enn kalenderåret, i regnskapsåret 1918—1919 — overstiger middeltallet av den skattepliktiges inntektsligning efter statsskattligningene for 1913—1914 og 1912—1913 (de samtidig utførte kommunale ligninger, hvis inntekten har vært for liten til å pålegges statsskatt) eller en av disse ligninger, om han ikke er lignet ved begge. Er den skattepliktige ved en av ligningene ikke ilignet skatt, fordi næringen har gitt underskudd, settes inntekten ved denne ligning lik 0, og middeltallet beregnes i overensstemmelse hermed. Er den skattepliktige ikke lignet i noget av de nevnte år, legges som merinntekt til grunn den hele statsskattlignede inntekt for 1919.

Ved merinntektens beregning trekkes fra inntekten efter statsskattligningene for 1913—1914 og 1912—1913 (eller de samtidig utførte kommunale ligninger) utbytte av parter og aktier i rederiselskaper og dermed med hensyn til beskatning likestilte selskaper.

For de i annet ledd omhandlede selskaper legges som merinntekt til grunn det beløp, hvormed den antatte inntekt i 1919 (eller det i stedet herfor tredende regnskapsår) overstiger middeltallet av de antatte inntekter i årene 1913 og 1912 (i tilfelle det i stedet tredende regnskapsår) eller et av disse år, om vedkommende selskap ikke har bestått i begge. Har næringen i et av disse år gitt underskudd, settes inntekten i dette år lik 0, og middeltallet beregnes i overensstemmelse hermed. Har den skattepliktige ikke hatt inntekt i nogen av årene 1913 og 1912, legges som merinntekt til grunn den antatte inntekt i 1919.

Skatten beregnes av den del av den således ansatte merinntekt, som må antas å skyldes den herskende européiske krigstilstand. Vedkommende ligningsmyndighet er berettiget til, ved ansettelse av denne merinntekt, i sammenligningsårene å sette ut av betraktning en oppebåren ekstraordinær inntekt ved salg av tomter, skib, vannfall, forretning eller lig-

nende, forsåvidt sådant salg ikke drives av skattyderen som næring. Likeledes kan i disse år bortses fra en ekstraordinær utgift, som ikke forekommer i inntektsåret. Er inntekten i 1919 knyttet til en del av året, kan ved fastsettelsen av merinntekten gjennemsnittsinntekten i sammenligningsårene nedsettes til en tilsvarende del av den hele årsinntekt. 20 mai.

Den merinntekt av skog, som antas å skyldes krigstilstanden, blir særskilt å ansette i overensstemmelse med lov av 4 mai 1917 § 4 og derefter å tillegge den på grunnlag av de anførte regler til beskattning opførte øvrige merinntekt.

§ 3. Skatten erlegges med følgende satser:

5	pct. av de	første kr.	5 000,00
7½	—»—	næste »	10 000,00
10	—»—	» »	15 000,00
12½	—»—	» »	20 000,00
15	—»—	» »	25 000,00
17½	—»—	» »	25 000,00
20	—»—	» »	50 000,00
25	—»—	» »	50 000,00
30	—»—	» »	50 000,00
35	—»—	merinntektens overskytende beløp.	

§ 4. Utligningen av skatten foretas av de ligningsmyndigheter, som utfører statsskattligningen for 1919—1920.

Med hensyn til stedet for skattskrivningen gjelder de samme forskrifter, som inneholdes i beslutningen om den almindelige formues- og inntektsskatt til staten for 1919—1920 dens § 3.

§ 5. Forøvrig kommer til anvendelse bestemmelsene i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911 samt i lov av 4 mai 1917 om utligning av skatt til staten på inntektsstigning som følge av krigskonjunktur.

§ 6. Denne skattebeslutning trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på de av Åsnes herredsstyre i Hedmark fylke, Sogndal herredsstyre i Sogn og Fjordane fylke samt Inderøy herredsstyre i Nord-Trøndelag fylke henholdsvis under 31 mars, 12 april og 17 mars 1919 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid, bufe beiter, kan såvel grunneieren 20 mai.

*) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

20 mai. som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning.

20 mai. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Snertingdal herred, Opland fylke, i møte den 20 januar 1919 besluttede nye skogvedtekter for herredet —, dog med en enkelt forandring.

20 mai. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsettes for et tidsrum av 5 år fra 1 januar 1919 å regne fiskeriregler for samtlige fjellvann med til- og avløpsbekker innen Tveit herred, Vest-Agder fylke.

20 mai. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av § 1 i lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 fastsettes som gjeldende fra 15 juli 1919 og inntil videre fiskeriregler for vann, elver og bekker, som ikke er i privatmanns eie, Lågen elv undtatt, innen Nordre Fron herred, Opland fylke.

20 mai. **Kongelig resolusjon*****), hvorved kongelig resolusjon av 15 juni 1901, som forbyr renbeitning i Singsås herred og i den del av Ålen herred, som er beliggende utenfor de ved kongelig resolusjon av 10 juli 1894 bestemte lappedistriktsgrenser — ikke for tiden opheves for nogen del.

20 mai. **Kongelig resolusjon*****), hvorved de bestemmelser, som er fastsatt i kongelig resolusjon av 21 desember 1917 med senere tilleggsbestemmelser om rasjonering av forbruket av kaffe opheves.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

20 mai. **Kongelig resolusjon†)**, hvorved bestemmes:

I. I medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917 fastsettes maksimalfrakter for transport til Norge med norske damp- og motorfartøier av korn, mel, gryn, kjøtt, flesk og tarmer, rapsfrø, smør, andre fettstoffer, saltede huder, oljemel og oljekaker, superfosfat og

*) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor de approberte skogvedtekter er inntatt.

**) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor fiskerireglene er inntatt.

***) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37.

†) Bekjentgj. 22 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 37, hvor de i post II omhandlede maksimalfrakter er inntatt.

råfosfat, linfrø og linolje, quebracho, ull, kaffe, sukker, ris, kokusgarn, copra, tobakk, oljer og produkter derav, erter, bønner, shellakk, hamp, jute og sekkestrie, kull, kapok, rujern, forstoffer og stykkgods fra Amerika, Australia, Java og India, av salt fra Middelhavslandene, Spania og Portugal og av salt, sulfat, svovlsyre, kull, koks og cinders fra England. 20 mai.

II. Maksimalfraktene fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast.

III. Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfelle å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.

IV. Nærværende resolusjon trer i kraft, forsåvidt angår stykkgods, den 3 juni 1919 (Kristianiatid) og iøvrig den 22 mai 1919 (Kristianiatid). De ved kongelige resolusjoner av 14 februar, 28 mars og 2 mai 1919 fastsatte maksimalfrakter opheves fra samme tid, altså for stykkgods fra 3 juni 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid) og iøvrig fra 22 mai 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid).

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at fra 1 juli 1919 og inntil videre henlegges i Kristiansund de magistratsforretninger, som omhandles i §§ 3 og 16 i lov om magistratsembedenes ophevelse m. v. av 9 mars 1917, fra Kristiansund politimester- og magistratsembede til den ved kongelig resolusjon av 28 september 1917 oprettede kommunelønte borgermesterstilling i Kristiansund. 20 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved der fastsettes som gjeldende inntil videre nedenstående reglement for manøvrering av reguleringsdam for Hafstadvatn i Skarvassdraget: 20 mai.

1. Hafstadvatn demmes til kote 167,0 og senkes til kote 153,0.

2. Vannslipningen foregår efter kraftanleggets behov, dog således at de hittidige flomvannføringer i vassdraget såvidt mulig ikke forhøies. Heller ikke må den tidligere lavvannføring forminskes til skade for andres rettigheter.

3. Den tillatte opdemningshøide og den tillatte senkningsgrense skal betegnes ved faste og tydelige merker.

4. Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement. Damvokteren skal bo i nærheten av reguleringsdammen og skal være forsynt med telefon.

5. Damvokteren har å påse, at flomløpene ikke hindres av is e. l., samt at reguleringsinnretningene forøvrig til enhver tid er i god stand.

20 mai. 6. Damvokteren skal føre protokoll over avleste vannstander i Hafstadvatn, samt om det forlanges, observere og føre protokoll over regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragsdirektøren.

7. Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

8. Alene Kongen kan foreta endringer i dette reglement, efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

20 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved der utferdiges reglement for de under tjenestemannsloven hørende tjenestemenn ved kontrollen med brennevins-, etyleter- og øltilvirkningen. Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å foreta de forandringer eller tilføielser vedkommende dette reglement, som i fremtiden måtte finnes påkrevet.

Det omhandlede reglement er sålydende:

§ 1. Samtlige stillinger ved kontrollen med brennevins-, etyleter- og øltilvirkningen, som omfattes av tjenestemannsloven, besettes i almindelighet efter almindelig konkurranse i henhold til forutgått kunngjørelse på den måte, som av Finans- og Tolldepartementet bestemmes.

§ 2. Overkontrollørstillinger besettes av Kongen.

Bryggerikontrollør — og de faste brennerikontrollørstillinger besettes av Finans- og Tolldepartementet, efterat vedkommende overkontrollør har avgitt innstilling om inntil 3 ansøkere, som av ham finnes å burde komme i fortrinlig betraktning.

§ 3. I ansettelsesbrevet skal stå, at vedkommende tjenestemann ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov nr. 1 av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i nærværende reglement — med de forandringer, som senere måtte bli fastsatt, samt med de forpliktelser, som fremgår av lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov nr. 3 av 14 mai 1917 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn med mulige senere forandringer. Iøvrig fastsetter Finans- og Tolldepartementet ansettelsesbrevets innhold.

§ 4. Forsåvidt der overensstemmende med tjenestemannslovens § 16 av Finans- og Tolldepartementet måtte bli truffet bestemmelse om oprettelse av tjenestemannsutvalg for de ved kontrollen med brennevins-, etyleter- og øltilvirkningen ansatte tjenestemenn, gis de i § 18, 2 og 3 omhandlede bestemmelser om tjenestemannsutvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 5. Tjenestetiden efter tjenestemannslovens §§ 19 og 20 blir å beregne fra vedkommende tjenestemanns første ansettelse ved kontrollen som overkontrollør, bryggerikontrollør

eller fast ansatt brennerikontrollør. Av departementet konsti- 20 mai.
tuerte tjenestemenn i nevnte stillinger sidestilles i denne forbindelse med faste. Fra tjenestetiden fratrekkes tidsrum, hvori der er meddelt permisjon til varetagelse av rent private interesser. I tilfelle av tvil treffes avgjørelse med hensyn til beregningen av tjenestetiden av Finans- og Tolldepartementet.

§ 6. Opsigelse efter tjenestemannslovens § 19 kan innankes for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av Finans- og Tolldepartementet.

Anken fremsettes skriftlig for departementet.

Er Kongens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling, inntil anken er avgjort.

§ 7. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 6.

Anken må fremsettes innen 14 dager, efterat ordensstraffen eller avskjeden er tjenestemannen meddelt.

§ 8. Ved anke over pålegg, som efter tjenestemannslovens § 27 er gitt en tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 6.

Kongelig resolusjon, hvorved der utferdiges reglement 20 mai.
for de ved kontrollen med tobakkbeskatningen ansatte tjenestemenn.

Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å foreta de forandringer eller tilføielser vedkommende dette reglement, som i fremtiden måtte finnes påkrevet.

Det i post 1 omhandlede reglement er sålydende:

§ 1. Samtlige stillinger ved kontrollen med tobakksbeskatningen besettes i almindelighet efter almindelig konkurranse i henhold til forutgått kunngjørelse på den måte, som av Finans- og Tolldepartementet bestemmes.

§ 2. Overkontrollørstillingen besettes av Kongen.

Kontrollør-, kasserer- og kontorassistentstillingene besettes av Finans- og Tolldepartementet, efterat overkontrolløren har avgitt innstilling om inntil 3 ansøkere, som av ham finnes å burde komme i fortrinlig betraktning.

§ 3. I ansettelsesbrevet skal stå, at vedkommende tjenestemann ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov nr. 1 av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i nærværende reglement — med de forandringer, som senere måtte bli fastsatt, samt med de forpliktelser, som fremgår av lov om pen-

20 mai. sjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov nr. 3 av 14 mai 1917 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn med mulige senere forandringer. Iøvrig fastsetter Finans- og Tolldepartementet ansettelsesbrevets innhold.

§ 4. Forsåvidt der overensstemmende med tjenestemannslovens § 16 av Finans- og Tolldepartementet måtte bli truffet bestemmelse om, at der for de ved kontrollen med tobakkbeskatningen ansatte tjenestemenn skal oprettes tjenestemannsutvalg, gis de i § 18, 2 og 3, omhandlede bestemmelser om tjenestemannsutvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 5. Tjenestetiden efter tjenestemannslovens §§ 19 og 20 blir å beregne fra vedkommende tjenestemanns første ansettelse ved tobakkontrollen. Av departementet konstituerte tjenestemenn sidestilles i denne forbindelse med fast ansatte. Fra tjenestetiden fratrekkes tidsrum, hvori der er meddelt permisjon til varetagelse av rent private interesser. I tilfelle av tvil treffes avgjørelse med hensyn til beregningen av tjenestetiden av Finans- og Tolldepartementet.

§ 6. Opsigelse efter tjenestemannslovens § 19 kan innankes for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av Finans- og Tolldepartementet.

Anken fremsettes skriftlig for departementet.

Er Kongens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling inntil anken er avgjort.

§ 7. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 6.

Anken må fremsettes innen 14 dager, efterat ordensstraffen eller avskjeden er tjenestemannen meddelt.

§ 8. Ved anke over pålegg, som efter tjenestemannslovens § 27 er gitt en tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 6.

21 mai. **Stortingsbeslutning**[1]) om bevilgning til en skole for talelidende.

21 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på et av skibsreder Joh. Ludv. Mowinckel ved gavebrev av 5 november 1918 skjenket tilleggslegat — stort kr. 87 000,00 — til det ved høieste resolusjon av 31 desember 1869 stad-

[1]) Se St.prp. nr. 83. Innst. S. nr. 169. St.tid. s. 1357.

festede »Johan Ludvig Mowinckel og hustru Augusta Mowinckel, født Mohrs legat« samt på det under 8 mars 1919 utferdigede tillegg til dette legats fundas. 21 mai.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori meddeles, at ifølge en til Utenriksdepartementet inngått skrivelse fra det schweiziske Forbundsråd av 8 april d. å. har republikken Polen tiltrått den i Rom den 26 mai 1906 avsluttede verdenspostoverenskomst. 21 mai.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Nord-Trøndelag fylke, hvori uttales: 22 mai.

1. Fortjeneste ved hugst av skog antas alltid å måtte skattlegges i den kommune, hvor skogen er beliggende, uansett om hugsten foretas av eieren eller av nogen, som har kjøpt trær på roten til uthugst. Fortjeneste ved skogdrift antas således ikke å inngå under bestemmelsen i de nevnte paragrafers 5te ledd, som gir bestemmelser om fordeling av inntekt av tilvirkning.

2. Den del av et selskaps årsoverskudd, som besluttes anvendt til utbytte, antas å måtte beskattes som formue på selskapets hånd i den utstrekning, hvori det ikke er utdelt ved regnskapsårets slutning.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Bjørgvin biskop, hvori uttales, at en sogneprest har begått en feil derved, at han har døpt en ikke fullt 12 år gammel gutt efter ritualet for voksendåp. Dåp av et barn, som ikke har nådd konfirmasjonsalderen ($14^1/_2$ år; kfr. konfirmasjonslov av 15 august 1911 § 2), blir å foreta på den for barns dåp foreskrevne måte; kfr. kongelig resolusjon av 30 november 1844, som bemyndiger biskopene til å foranstalte udøpte personer »som have opnaaet den til Confirmation foreskrevne alder« efter offentlig avlagt prøve på tilstrekkelig kristendomskunnskap, antatt til voksendåp uten påfølgende konfirmasjon. 23 mai.

Hvis den ovenfor omhandlede gutt i sin tid melder sig til konfirmantforberedelse, bør han antas dertil og konfirmeres sammen med de øvrige barn under forutsetning av, at den nye konfirmasjonsordning er innført i menigheten eller biskopen i henhold til kongelig anordning av 15 mars 1912 post VI har meddelt tillatelse til, at der også forrettes konfirmasjon efter denne ordning for dem, som begjærer det. Er dette ikke tilfelle, antas biskopen for et sådant enkelt tilfelle å kunne tillate, at barnet konfirmeres efter den nye ordning. Man antar

23 mai. nemlig, at da det nugjeldende ritual for voksen dåp i det vesentlige er overensstemmende med det for den eldre konfirmasjonsordning gjeldende, bør der ikke bli spørsmål om å konfirmere en person, som er døpt med voksen dåp efter sistnevnte ritual.

24 mai. **Kunngjørelse av grunnlovsbestemmelse** av 15 mai 1919*)[1]) om tillegg til grunnlovens §§ 12 og 27 samt om ophevelse av § 92 næstsiste ledd.

I § 12 tilføies som et nytt annet ledd:

»Af Statsraadets Medlemmer skulle over det halve Antal bekjende sig til Statens offentlige Religion.«

I § 27 tilføies som et nytt annet ledd:

»Medlem af Statsraadet, der ikke bekjender sig til Statens offentlige Religion, deltager ikke i Behandlingen af Sager, som angå Statskirken.«

I § 92 utgår næstsiste ledd.

24 mai. **Kongelig kunngjørelse***)[2]) om stempelavgift til statskassen av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus og røketobakk fra 1 juli 1919.

Fra 1 juli 1919 skal til statskassen erlegges stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus og røketobakk efter følgende satser:

A. Av cigarer:

Kr.	0,40	pr.	100	stykker	av verdi . .	inntil kr.	3,00
»	0,80	»	»	—»—	over kr.	3,00	— »	5,00
»	1,20	»	»	—»—	» »	5,00	— »	7,00
»	1,60	»	»	—»—	» »	7,00	— »	9,00
»	2,00	»	»	—»—	» »	9,00	— »	11,00
»	2,40	»	»	—»—	» »	11,00	— »	13,00
»	2,80	»	»	—»—	» »	13,00	— »	15,00
»	3,60	»	»	—»—	» »	15,00	— »	20,00
»	4,80	»	»	—»—	» »	20,00	— »	25,00
»	6,00	»	»	—»—	» »	25,00	— »	30,00
»	8,00	»	»	—»—	» »	30,00	— »	40,00

med et tillegg av kr. 2,00 pr. 100 stykker for hver kr. 10,00 eller del derav, hvormed disses verdi overstiger kr. 40,00.

---

*) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

[1]) Se Dok. nr. 57 for 1917, forsl. nr. 1 III., nr. 2, nr. 3, nr. 7 C, nr. 21 og nr. 22. Innst. S. LI. St.tid. s. 1223—1260.

[2]) Se St.prop. nr. 16. Innst. S. XXXXIV. St.tid. s. 1217—1222.

B. Av cigaretter: 24 mai.

Kr.	0,20	pr.	100	stykker	av	verdi		inntil kr.	1,50
»	0,40	»	»	—	»	—	over kr. 1,50	— »	2,50
»	0,60	»	»	—	»	—	» » 2,50	— »	3,50
»	0,80	»	»	—	»	—	» » 3,50	— »	4,50
»	1,20	»	»	—	»	—	» » 4,50	— »	6,00
»	1,60	»	»	—	»	—	» » 6,00	— »	8,00

med et tillegg av kr. 0,40 pr. 100 stykker for hver kr. 2,00 eller del derav, hvormed disses verdi overstiger kr. 8,00.

C. Av cigaretthylser:

Kr. 0,40 pr. 100 stykker eller del derav.

D. Av snus:

Kr. 0,10 pr. 50 gram av pakningens innhold eller del derav,

E. Av røketobakk, karvet skråtobakk herfra undtatt:

Kr.	0,12	pr.	netto	100	gram,	når detaljprisen, pakningens verdi og stempelavgift iberegnet utgjør fra og med kr.	1,02	inntil kr.	1,50
»	0,16		—»—			over «	1,50	— »	2,00
»	0,24		—»—			» »	2,00	— »	2,50
»	0,32		—»—			» »	2,50	— »	3,00
»	0,40		—»—			» »	3,00	— »	3,50
»	0,48		—»—			» »	3,50		

Finans- og Tolldepartementet bemyndiges til å tilstå stempelavgiftsfrihet for røketobakker, som under tidligere prisforhold vilde være avgiftsfrie, forsåvidt deres pris pr. 100 gram uten stempelavgift ikke overstiger kr. 1,80.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov av 24 mai. 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder meddeles stadfestelse på nedenstående av herredsstyret for Lier herred, Buskerud fylke, den 30 april 1919 vedtatte beslutning om tillegg til de ved kongelig resolusjon av 13 juni 1894 stadfestede politivedtekter for herredet:

»Huseierne på strekningen bygrensen—Jensvold plikter minst en gang ukentlig å feie gatestrekningen foran sine eiendommer. Overtredelse straffes efter loven.

Bestemmelsen trer i kraft efter nærmere bekjentgjørelse.«

*) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

24 mai. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på en av herredsstyret for Eigersund herred, Rogaland fylke, den 2 november og 21 desember 1918 og 19 april 1919 vedtatt beslutning til politivedtekter for herredet.

24 mai. **Kongelig resolusjon****), hvorved den av Kristiansund bystyre i møter den 29 april og 30 september 1918 og 14 april 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Kristiansund stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre og tredende istedenfor den ved kongelige resolusjoner av 28 mars 1908, 9 april 1913 og 24 august 1917 stadfestede vedtekt, — dog med nogen tilføielser.

24 mai. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på den av Moss bystyre i møte 10 april 1919 fattede beslutning om forandring i de ved kongelig resolusjon av 6 oktober 1909 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen, — dog med en enkelt forandring.

24 mai. **Kongelig resolusjon†)**, hvorved i medhold av § 3 i lov nr. 1 av 29 juli 1918 om ilandbringelse i norsk havn av fisk fanget av norske farkoster, Handelsdepartementet bemyndiges til å dispensere fra bestemmelsene i nevnte lovs §§ 1 og 2.

24 mai. **Kongelig resolusjon††)**, hvorved der i medhold av §§ 15, 16, 21 og 32 i lov om metrisk mål og vekt av 22 mai 1875 meddeles approbasjon på forandringer i §§ 28 f, 37 A, 45, 48 og 56 i det ved kongelig resolusjon av 27 november 1914 stadfestede justerreglement.

24 mai. **Kongelig resolusjon†††)**, hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v.

---

*) Bekjentgj. 24 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

***) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor §§ 8, 9 og 10 i endret lydelse er inntatt.

†) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.

††) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor forandringene er inntatt.

†††) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor skogvedtektene er inntatt.

av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Bremsnes herred, Møre fylke, i møte den 4 mars 1918 besluttede skogvedtekter for herredet. 24 mai.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27 juni 1892 (kfr. lov av 25 juli 1910) dens § 6, bestemmes, at det kjøtt, som av kjøttkontrollen i Trondhjem ikke uten betingelse godkjennes (kfr. kongelig plakat av 4 august 1911 § 13 inneholdende regler for innførsel og kontroll av ferskt kjøtt) skal forhandles i eget lokale på Trondhjems slaktehus fra den tid, dette er åpnet for drift. 24 mai.

Kongelig resolusjon**), hvorved i henhold til §§ 23 og 27 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes som gjeldende inntil videre de av Hortens bystyre i møte den 24 mars 1919 vedtatte forandringer i §§ 1, 2, 3, 4 og 6 i de ved kongelig resolusjon av 24 mars 1911 godkjente forskrifter for Horten brandvesen. 24 mai.

Kongelig resolusjon*), hvorved kongelig resolusjon av 9 november 1917 om forbud mot å selge eller på annen måte å avhende gummiringer for automobiler og motorsykler uten approbasjon av Industriforsyningsdepartementet opheves. 24 mai.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 24 mai.

I. Fra 1 juli 1919 å regne blir å overføre til Voss residerende kapellani i Bjørgvin bispedømme:
   a. Kr. 15 000,00 av den Voss sogneprestembede tilliggende embedskapital;
   b. kr. 150,00 av den sognekallet tilhørende årlige erstatning av Prestegårdsfondet.

II. Det lønnsbidrag på 480 kroner årlig, som sognepresten i Voss hittil har utredet til den residerende kapellan, bortfaller fra utgangen av juni d. å. å regne.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 24 mai.

1. Fra den tid Justisdepartementet fastsetter — dog tidligst fra 1 juli 1919 — og inntil videre henlegges de magistratsforretninger i Hamar, som omhandles i § 2 første punktum og §§ 3 og 16 i lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917 til en av Justisdepartementet konstituert midlertidig

*) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38.
**) Bekjentgj. 27 mai i Lovtid. 1ste avd. nr. 38, hvor forandringene er inntatt.

24 mai. borgermester, hvis gasje og kontorholdsgodtgjørelse utredes av Hamar bykasse.

2. I medhold av byformannskapslovens § 40 stadfestes Hamar bystyres vedtak av 30 april 1919 om å utrede gasje til den under post 1 omhandlede midlertidige borgermesterstilling m. v.

24 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved Buksnes herred i Nordland fylke deles fra den tid, fylkesmannen bestemmer, og på de vilkår herredsstyret har vedtatt i møter 27 april 1918, 14 og 28 januar og 26 april 1919, i to herreder, Buksnes herred og Hol herred, svarende til de nuværende sogn av samme navn.

24 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i medhold av midlertidig lov av 14 desember 1917 om adgang for stat og kommune til å utøve håndverksdrift tillates Stavanger kommune å utøve håndverksdrift i skomakerfaget i Stavanger.

24 mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre, hvori departementet meddeler, at når det ved lønningsvedtekten er bestemt, at timetallet og lønnen for den med kirkesangerposten forenede lærerpost skal reduseres til det halve (byskolelovens § 25), vil der ikke være adgang til å utrede større statsbidrag enn $^2/_3$ av de reduserte alderstillegg, selv om kommunen for sitt vedkommende av billighetshensyn skulde finne grunn til å la postens innehaver beholde de fulle alderstillegg (kfr. departementets skrivelse av $^{14}/_1$ 1913 om, at nedsettelse i henhold til § 25 må skje såvel for grunnlønnens som for alderstilleggenes vedkommende).

Departementet skal forøvrig gjøre opmerksom på, at byskolelovens § 25 ikke påbyr, at lønnen skal nedsettes, fordi om vedkommende lærer tillike er kirkesanger. Der er intet til hinder for, at kommunestyret i lønningsvedtekten bestemmer, enten at ingen nedsettelse skal finne sted eller i en mindre utstrekning enn det reduserte timetall matematisk skulde medføre; men nedsettelsen må i tilfelle skje efter samme målestokk såvel for grunnlønnen som for alderstilleggene.

26 mai. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v.

---

*) Bekjentgj. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

Skrivelse*) fra Statens prisdirektorat, hvorved i forbindelse med skrivelse av 24 april 1919 meddeles, at direktoratet har samtykket i, at den i nevnte skrivelse tillatte forhøielse av 25 % av prisene for etasjeovner og komfyrer også skal gjelde for annet handelsstøpegods, der er omhandlet i støperienes kataloger, og hvorpå der tidligere har vært notert fast pris. 26 mai.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 14 februar 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for asbestgarn opheves. 26 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober, jfr. 15 april 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for dansk kritt og de i skrivelse av 11 november 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for svensk kritt opheves. 26 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for øl. 26 mai.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for mineralvann. 26 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av en anonym ved gavebrev av 23 desember 1918 opprettede »Levanger lærerskoles boklegat for elever fra Nordre og Søndre Trøndelagens fylker (ɔ: Nordre og Søndre Trondhjems amter)« samt på de under 22 april 1919 utferdigede statutter for dette legat. 27 mai.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for knekkebrød. 27 mai.

---

*) Bekjentgj. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.

**) Bekjentgj. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

27 mai. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 6 mars 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for amerikansk corned beef opheves.
Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

27 mai. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for importerte nøtter og nøttekjerner.

27 mai. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918, fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for poteter opheves.
Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

28 mai. **Stortingsbeslutning**[1]) vedkommende landbruksbudgettet.

28 mai. **Skrivelse*****) fra Statens prisdirektorat til Nitedals kruttverk A/S., Kristiania, angående forhøielse av prisene på minekrutt.

28 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av hofjegermester Ths. Fearnley ved gavebrev av 10 februar 1919 oprettede legat »Hofjægermester Ths. Fearnleys og hustrus gave til Christiania Guttehjem« samt på de under 25 februar 1919 utferdigede statutter for dette legat.

28 mai. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det ved sammenskudd fra menn i og utenfor Kristiania dannede fond »Musikinstrumentfondet« med formål å skaffe orkestermusikere i Kristiania gode musikkinstrumenter samt på de under april 1919 utferdigede statutter for dette legat.

---

*) Bekjentgj. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.
**) Bekjentgj. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

[1]) Se St. prp. nr. 1. Utgiftsbudgettets hovedpost IX, kap. 1, tit. 2—61 Inntektsbudgettets hovedp. IX, kap. 1, tit. 1—10. Innst. S. XIX. St.tid. s. 1469—1509.
Der besluttedes oprettet en frøavlskonsulentstilling, videre en frøkontrollanstalt for Vestlandet, tilknyttet den kjemiske kontrollstasjon i Bergen og en saueavlsstasjon for Østlandet.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for en del sorter kaffe. 28 mai.

Stortingsbeslutning [1]) vedrørende utenriksbudgettet. 30 mai.

Stortingsbeslutning [2]) om tilskudd til flytning av »Haugehuset« til »Gamlebyen« i Norsk folkemuseum. 30 mai.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det ved prost J. A. B. Christies skrivelse av 20 februar 1919 av en i Kvam prestegjeld innsamlet gave oprettede »Provst Christies legat« til hjelp for interesserte ungdommer i Kvams prestegjeld, som vil utdanne sig ved landbruksskoler, lærerskoler eller videregående undervisningsanstalter samt på de under 16 april 1919 utferdigede statutter for dette legat. 30 mai.

---

*) Bekjentgj. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

[1]) Se St. prp. nr. 1, hovedp. IV. Inntekter: kap. 1, tit. 1. Utgifter: kap. 1, tit. 1—5. St. prp. nr. 62 og 82. Dok. nr. 14 med tillegg. Innst. S. XX. St.tid. s. 1392—1412, 1510—1524.

Der bevilgedes bl. a. lønn til følgende nye poster;

1.	Lønn til en vicekonsul i Kjøbenhavn	kr. 6 000,00
2.	Lønn til en konsul i Murmansk	» 8 000,00
3.	Kontorholdsgodtgjørelse ved konsulatet i Murmansk	» 3 000,00
4.	Lønn til en legasjonssekretær i London	» 10 000,00
5.	Lønn til en vicekonsul i Madrid	» 8 000,00
6.	Lønn til en vicekonsul i Montreal	» 10 000,00
7.	Lønn til en legasjonssekretær i Washington	» 10 000,00
8.	Lønn til en konsulatsekretær i New-York	» 8 000,00
9.	Lønn til en minister og generalkonsul i Rio de Janeiro (tillegg til nuværende chargé d'affaires lønn)	» 11 000,00
10.	Lønn til legasjonssekretær og konsul i Rio de Janeiro	» 10 000,00
11.	Lønn til minister og generalkonsul i Buenos Aires	» 35 000,00
12.	Lønn til en legasjonssekretær og konsul i Buenos Aires	» 10 000,00
13.	Kontorholdsgodtgjørelse ved legasjonen i Buenos Aires	» 8 000,00
14.	Lønn til minister og generalkonsul i Peking og Tokio	» 40 000,00
15.	Lønn til legasjonssekretær og generalkonsul i Peking og Tokio	» 10 000,00
16.	Kontorholdsgodtgjørelse ved legasjonen i Peking og Tokio	» 12 000,00
17.	Innredning av bolig for legasjonen i Peking og Tokio	» 10 000,00
18.	Lønn til socialpolitiske attachéer	» 40 000,00
19.	Lønn til en sekretær ved det ulønte generalkonsulat i Alexandria	» 6 000,00

[2]) Se St.prp. nr. 74. Innst. S. nr. 186. St.tid. s. 1526—1529.

30 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til overkontrolløren for Tobakkbeskatningen, hvorved departementet i henhold til den ved Stortingets beslutning av 15 mai d. å. gitte bemyndigelse til å tilstå stempelavgiftsfrihet for visse røketobakker finner inntil videre å kunne tilstå stempelavgiftsfrihet for følgende røketobakker, når deres pris pr. 100 gram ikke overstiger kr. 1,80: Birdseye, såkalt Blanding (Kardus tobakk), Hollandske Kanaster, Karvet Bladtobakk, Lys Virginia, Melange, Onkel Sam, Petit Kanaster, Portoriko nr. 1, Portoriko nr. 2, Superior Mixture, Tonnenboyer, Target og Yankee.

30 mai. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kokt linolje.

31 mai. Nr. 1. **Lov****)[1] om forandring i lov av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 august 1918 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn.

§ 2, litr. b og c og § 3 i lov av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 august 1918 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn skal herefter lyde:

§ 2 b. 68 år for bergmestre og geschwornere samt markskeider, byggmester og skogforvalter og opsynsmenn ved Kongsberg sølvverk; landbruksingeniører og assistenter, statskonsulenter i husdyrbruk, statsentomologen, ugresskonsulenten, meieriinspektøren, meierikonsulenter;

statens skogfunksjonærer;

utskiftningsetatens funksjonærer, fiskeriassistenter; rendriftsinspektøren; lappefogder; veivesenets ingeniører i distriktene;

de ved veidirektørkontoret og ved havne-, vassdrags- og elektrisitetsvesenet ansatte ingeniører av lavere grad enn overingeniør samt opsynsmenn;

justermesteren ved myntinnretningen på Kongsberg;

de ved Norges Geografiske Opmåling ansatte tekniske avdelingschefer og de til dens trykkeri henhørende mannlige funksjonærer.

§ 2 c. 65 år for inspektører, vaktmestre, betjenter (herunder dog ikke kontorbetjenter) og arbeidsformenn ved fengsler og tvangsarbeidshus;

overpleiere og pleiere ved Kriminalasylet; inspektører og assistenter ved fabrikktilsynet, inspektørene for ildsfarlige gjen-

---

*) Bekjentgj. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

[1]) St.besl. 21 mai. Se Ot. prp. nr. 18. Innst. O. nr. 27. St.tid., forh. i Ot. s. 44—47; i Lt. s. 11.

stander, for den offentlige arbeidsformidling og for arbeidsledig- 31 mai.
hetsforsikringen; skibskontrollens tekniske besigtelsesmenn; Nr. 1.

utvalgsformannen og opsynschefen ved Romsdalsfisket samt opsynschefene ved Lofotfisket og i Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker;

de ved telegrafvesenet ansatte bud; instrumentmakere; arbeidsformenn og arbeidere;

hovedarsenalforvalteren, arsenalforvaltere og sanitetsforvaltere, håndrekningsmenn ved befestningene, arsenalene og armeens magasiner; magasinforvalteren på Gardermoen; samtlige avdelingschefer ved Norges Geografiske Opmåling, som ikke er nevnt under b, de ved samme ansatte geodæter, topografer, hydrografer, assistenter av underofficersklassen, karttegnere, gravører samt assistenter ved den fotografiske avdeling;

direktør og underdirektør ved marinens hovedverft, ingeniører, verksmester, skibsbyggmester, hovedarsenalforvalter, tegneformenn, tegnere og hjelpetegnere, kjelinspektør, opsynsmenn, overpolitibetjenten, politibetjenter, marinens overmaskinmestre, maskinmestre, korps-, arsenal-, mine-, takkel-, intendantur- og skibsbygningsløitnanter, sanitetsforvalter, underofficerer av 2nen grad av marinens håndverkskorps og sjømilitære korps (undtagen musikkunderofficerer), underofficerer av marinens sanitetskorps og marinens intendanturkorps, marinens magasinbetjenter, materialskrivere, kontrollører, formenn og marineloser, mannskaper på fyr- og merkevesenets dampskib.

§ 3. For stillinger, som herefter innlemmes i Statens Pensjonskasse, gjelder som aldersgrense 70 år for menn og 65 år for kvinner, hvis ikke anderledes bestemmes for det enkelte tilfelle. Sådan bestemmelse treffes i tilfelle av Kongen med Stortingets samtykke i forbindelse med beslutning om deres innlemmelse i Statens Pensjonskasse.

Lov*)[1]) om tillegg til lov nr. 3 av 10 april 1915 31 mai.
om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap Nr. 2.
med hverandre.

I.

Lov nr. 3 av 10 april 1915 om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre, dens § 12, tilføies et nytt siste ledd sålydende:

Kongen kan gi almindelige forskrifter om innredning av rettsbøkene, om akt og om opbevaring av rettsbøker og dokumenter.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

[1]) St.besl. 21 mai. Se Ot. prp. nr. 34. Innst. O. nr. 28. St.tid., forh. i Ot. 56—60; i Lt. s. 12—13.

31 mai. Nr. 3. **Lov***)[1] inneholdende endringer i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911.

§ 1. Er selskap stiftet i et av årene 1915, 1916 eller 1917 eller har en personlig skattyder i et av disse år påbegynt næring, hvorfor bokførsel ved lov er foreskrevet, kommer de almindelige skattelovers regler om, at inntekten ved skattelignin gen skal settes til, hvad utbyttet har utgjort i gjennemsnitt for de siste 3 år, for vedkommende selskap eller person først til anvendelse ved den ligning, som foretas i 1922.

§ 2. De tabeller, hvorefter ved den kommunale ligning den skattefrie del av inntekten utregnes (såvel normaltabellene som de i overensstemmelse med de tillatte alternativer forandrede tabeller, jfr. landskattelovens § 76, byskattelovens § 69), kan av vedkommende kommunestyre besluttes benyttet med den forandring, at de i tabellene for de forskjellige klasser som helt eller delvis skattefrie opførte beløp forhøies procentvis, dog således, at forhøielsen ikke innen nogen klasse må overstige 50 pct. og ikke være større for en lavere klasse enn for en høiere.

Til beslutningens gyldighet utkreves fylkesskattestyrets stadfestelse.

§ 3. Den i § 6 i lov av 11 mars 1916 inneholdende midlertidige tilleggsbestemmelser til skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911 fastsatte inntektsgrense kr. 3 000,00 forhøies til kr. 4 000,00.

§ 4. Nærværende lov trer i kraft straks og kommer første gang til anvendelse ved utskrivning av kommunale skatter for 1919—1920 og statsskatt for 1918—1919.

31 mai. Nr. 4. **Lov***)[2] om forandring av § 2, punkt 1, litr. b i lov nr. 10 av 9 august 1918 om utvidelse av det med hjemmel i lover av 2 mai 1912 og 21 juli 1916 oprettede pengelotteri.

§ 2, punkt 1, litr. b i lov av 9 august 1918 om utvidelse av det med hjemmel i lover av 2 mai 1912 og 21 juli 1916 oprettede pengelotteri skal lyde:

Kr. 200 000,00 tilstås aktieselskapet det Nye Teater til anskaffelse av hus. For beløpet, som utbetales i løpet av det første år efter lotteriets utvidelse, utsteder selskapet aktier til statskassen.

---

*) Bekjentgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

[1]) St.besl. 21 mai. Se Ot. prp. nr. 20. Dok. nr. 15. Innst. O. II. St.tid., forh. i Ot. s. 47—55, 61—77; i Lt. s. 14—18.

[2]) St.besl. 21 mai. Se Ot. prp. nr. 32. Innst. O. nr. 31. St.tid., forh. i Ot. s. 60—61; i Lt. s. 13—14.

Kongelig resolusjon *), hvorved bestemmes: 31 mai.

I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på den av Hamar bystyre i møter 6 juni 1918 og 29 januar 1919 fattede beslutning om forskrifter for næringsmiddelkontrollen i byen.

II. § 23 i de ved kongelige resolusjoner av 6 mars 1885, 23 juli 1902, 1 august 1903 og 20 mai 1910 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen opheves fra den tid, ovennevnte forskrifter trer i kraft.

Kongelig resolusjon **) hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på den av Haugesund bystyre i møter 16 august 1918 og 12 februar 1919 fattede beslutning om forandring i §§ 1, 10 og 11 i de ved kongelig resolusjon av 17 januar 1913 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen. 31 mai.

Kongelig resolusjon ***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Nes herred, Hedmark fylke, i møte den 20 juli 1918 besluttede skogvedtekter for herredet. 31 mai.

Kongelig resolusjon †), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Sell herred, Opland fylke, i møte den 27 januar 1919 besluttede nye skogvedtekter for herredet —, dog med en enkelt forandring. 31 mai.

Kongelig resolusjon ††), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915, dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på de av Bærum herredsstyre i Akershus fylke, Nord-Odal herredsstyre i Hedmark fylke og Botne herredsstyre i Vestfold fylke henholdsvis under 30 april 1919, 22 juli 1918 (og 22 februar 1919) og 22 april 1919 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred 31 mai.

*) Bekjentgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor de i post 1 omhandlede forskrifter er inntatt.
**) Bekjentgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor §§ 1, 10 og 11 i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor skogvedtektene er inntatt.
†) Bekjentgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 39, hvor de approberte nye skogvedtekter er inntatt.
††) Bekjentgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

31 mai. påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning.

31 mai. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til § 6, jfr. § 7, i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Langesund bystyres beslutninger i møter den 27 august 1918 og 4 mars 1919 angående regulering med tilbaketrukne byggelinjer av en langgate og en tvergate over Lenes Ås i Langesund.

31 mai. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til §§ 28 og 29 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse på Drøbak bystyres beslutninger av 8 februar 1918 og 19 mars 1919 om opkrevning til inntekt for stedets havnekasse av et tillegg av 1 pct. til alle tollintekter av varer ved Drøbak tollsted samt tonnasjeavgift av fartøier, som losser eller lader i havnen, med 5 øre pr. registertonn av fartøier i utenriksk og $2^1/_2$ øre pr. registertonn av fartøier i innenriksk fart.

Beslutningene trer i kraft fra 1 juli 1919 og forblir gjeldende inntil videre.

31 mai. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til lov om vassdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 27 bestemmes, at de ved kongelig resolusjon av 1 august 1903 stadfestede bestemmelser om avgift av trelast, som slippes i Songeelv, bielv til Nidelven i Froland herred, påny trer i kraft, således at bestemmelsene blir gjeldende inntil videre, dog ikke for et lenger tidsrum enn 10 år.

31 mai. **Kongelig resolusjon**, hvorved § 3 i det ved kongelig resolution av 17 juni 1907 godkjente reglement for tegneundervisningen for de realstuderende ved kunst- og håndverksskolen herefter skal lyde således:

»Kandidater, som på annen måte har skaffet sig de tilsvarende kunnskaper, kan helt eller delvis fritas for å gjennemgå kurset, men må i alle tilfelle utføre eksamenstegningen, der bedømmes på sedvanlig måte. Kandidater, som har bestått eksamen i beskrivende geometri ved Norges Tekniske Høiskole, kan dog få den der opnådde karakter godkjent og derved bli fritatt for å utføre prøven.«

---

*) Bekjentgj. 3 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 39.

Kongelig resolusjon, hvorved der meddeles stadfestelse på følgende tilføielse til § 10 E i de ved kongelig resolusjon av 6 januar 1906 m. fl. senere kongelige resolusjoner stadfestede statutter for Understøttelsesforeningen for Norske Læger og deres Efterlatte: 31 mai

»3. Distriktslægerne A. og M. Schnitlers legat, kr. 10 000,00. Dets renter skal utdeles sammen med barnelegatets, hvis statutter i enhver henseende skal gjøres gjeldende for legatet«.

Kongelig resolusjon, hvorved der midlertidig fastsettes nedenstående reglement for posttjenestemenn, som inngår under tjenestemannsloven: 31 mai

§ 1. Stillinger innen postvesenet, som omfattes av tjenestemannsloven, besettes som regel ved almindelig konkurranse efter bekjentgjørelse på sådan måte, som Handelsdepartementet bestemmer, med opgave over lønnsvilkår og med en ansøkningsfrist av minst 14 dager.

Handelsdepartementet kan i særlige tilfelle frita for disse regler.

§ 2. De stillinger i postvesenet, som under den nuværende ordning besettes av Handelsdepartementet, skal også efter tjenestemannslovens ikrafttreden besettes av departementet, efterat vedkommende nærmeste foresatte tjenestemyndighet har avgitt innstilling om 3 av ansøkerne.

Ansettelsesretten med hensyn til de øvrige stillinger i postvesenet, som omfattes av tjenestemannsloven, henlegges til et ansettelsesråd bestående av:

a. for stillinger som nu besettes av Poststyrelsen eller med Poststyrelsens approbasjon — av Poststyrelsens ekspedisjonschef og chefen for poststyrelsens personalkontor — efter instilling av vedkommende postmester.
b. for landpostbudstillinger — vedkommende postmester og lensmann.

Ansettelser, som foretas av ansettelsesråd, blir av rådet straks å innberette til Handelsdepartementet.

§ 3. Hvis et medlem av ansettelsesrådet er inhabilt eller har forfall, avgjør Handelsdepartementet, hvem der skal inntre i vedkommendes sted.

I tilfelle av uenighet mellem innstillings- og ansettelsesmyndighet eller innen ansettelsesrådet treffes avgjørelsen av Handelsdepartementet — hvor den ikke i henhold til lovens § 2 er henlagt til Kongen.

§ 4. I ansettelsesbrevet skal stå, at vedkommende tjenestemann ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov nr. 1 av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i nærværende reglement for posttjenestemenn — med de forandringer, som

31 mai. senere måtte bli fastsatt, samt med de forpliktelser, som fremgår av lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov nr. 3 av 14 mai 1917 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn med mulige senere forandringer. Forøvrig fastsetter Handelsdepartementet ansettelsesbrevets innhold.

§ 5. Forsåvidt der overensstemmende med tjenestemannslovens § 16 av Handelsdepartementet treffes bestemmelse om oprettelse av tjenestemannsutvalg for postfolk, gis de i § 18, 2 og 3 omhandlede bestemmelser om tjenestemannsutvalgenes sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 6. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens §§ 19 og 20 kommer i betraktning all sammenhengende tjenestetid fra første faste ansettelse (eller faste konstitusjon) i stilling innen postvesenet.

Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe bestemmelse om, hvorvidt og i tilfelle i hvilken utstrekning permisjon blir å medregne i tjenestetiden. I tvilstilfelle treffes avgjørelse med hensyn til beregningen av tjenestetiden av Handelsdepartementet.

§ 7. Opsigelse efter tjenestemannslovens § 19 kan innankes for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av Handelsdepartementet. I andre tilfelle kan opsigelsen innankes for Handelsdepartementet.

Anken fremsettes av tjenestemannen skriftlig, stilet til den myndighet som har opsagt ham, og innleveres til nærmeste foresatte tjenestemyndighet, som straks ekspederer den videre ad tjenstlig vei, ledsaget av sin uttalelse.

I alle tilfelle må anken fremsettes innen 14 dager efterat opsigelsen er meddelt tjenestemannen. Er opsigelsen foretatt av et ansettelsesråd, innsender dette saken, ledsaget av sin uttalelse, uten ophold til Handelsdepartementet.

Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen ankefristens utløp, vedblir tjennestemannen i sin stilling inntil anken er avgjort.

§ 8. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse m. v. de bestemmelser, som er fastsatt i § 7.

Anken må fremsettes innen 14 dager, efterat ordensstraffen eller avskjeden er meddelt tjenestemannen.

§ 9. Ved anke over pålegg, som efter tjenestemannslovens § 27 er gitt en tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyn-

dighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i § 7. 31 mai.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

Kongelig resolusjon, hvorved persontakstene ved Nesttun-Osbanen tillates midlertidig forhøiet overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag. 31 mai.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 19 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes som gjeldende inntill videre Drammen bystyres beslutning i møte den 5 mai 1919 angående forhøielse av feiertakstene sammesteds. 31 mai.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 28 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for hvalolje opheves. 31 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvormed i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelsen av 28 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for sildemel og levermel opheves. 31 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at den under 23 mars 1917 fastsatte maksimalpris for sildeguano opheves. 31 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 19 november 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for herdet fett opheves. 31 mai.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober, jfr. 22 mars 1918, fastsatte maksimalpri- 31 mai.

*) Bekjentgj. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.

31 mai. ser og omsetningsregler for cottonolje opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

31 mai. **Skrivelse** *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 23 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for tran m. v. opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

31 mai. **Skrivelse** *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelsen av 1 oktober, jfr. 4 april 1918 og av 21 februar 1919, fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for råtalg og smeltet talg og fett opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 3 juni 1919.

2 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Louise og P. A. Musæus ved gavebrev av 19 november 1917 oprettede »Skibsreder P. A. Musæus og hustru Louise Sofie Musæus, født Schages legat for forulykkede sjømenns verdige trengende efterlatte i Aalesund« samt på de under 12 desember 1918 og 10 april 1919 utferdigede statutter for dette legat.

2 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Thora Lagertha Roscher i 1870-årene skjenkede »Enkefru Roschers legat til skolebøksamlinger for Tyrestrand herred« samt på de under 5 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat.

2 juni. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Vestfold angående forståelsen av §§ 58 og 60 i lov om Småbruk og Boliglån m. v. av 23 juli 1915. Spørsmålet gjelder, hvorvidt der til kommunens forkjøpsrett efter de nevnte bestemmelser kreves, at hver parsell, der er solgt, skal ha en skyld av minst 3 mark, eller om det er tilstrekkelig, at flere solgte parseller tilsammen utgjør den nevnte skyld, når lovens betingelser iøvrig foreligger.

Departementet uttaler, at det for sitt vedkommende antar, at lovens bestemmelse i § 60 hviler på den forutsetning, at hvert enkelt bruk, som omfattes av salget, har en skyld av minst 3 mark. Se Ot.prp. nr. 10/1914 s. 108.

*) Bekjentg. 6 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 40.

Kongelig resolusjon, hvorved der nedsettes en komité på 8 medlemmer til å utrede spørsmålet om megling og voldgift i tjeneste- og arbeidsforhold mellem det offentlige (stat eller kommune) og dets tjenestemenn og arbeidere. 3 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det på Vestlandske Blindeforbunds årsmøte i 1910 oprettede »Hjelpefond for Vestlandske Blindeforbund« samt på de under 18 mars 1919 utferdigede statutter for dette fond. 3 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det på Østlandske Blindeforbunds årsmøte i 1913 oprettede »Hjelpeforbund for Østlandske Blindeforbund« samt på de utferdigede udaterte statutter for dette fond. 3 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Westye Egeberg & co., Skedsmo Dampsag & Høvleri, Lillestrøm Dampsag & Høvleri og Øieren Dampsag & Høvleri oprettede »Lillestrøm brukseieres legat for videreutdannelse« samt på de under 18 mars 1919 utferdigede statutter for dette legat. 4 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av gaver fra basarkomiteen av 1918 ved Grünerløkkens skole og fra enkelte personer dannede »Feriekolonien Trudvangs vedlikeholdsfond« samt på de under 7 mai 1919 utferdigede statutter for dette fond. 4 juni.

Stortingsbeslutning[1]), hvorefter bl. a. chefen for telegrafvesenets revisjonskontor fremtidig skal benevnes byråchef (telegrafvesenets driftsbudgett). 5 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av fru Christiane Steendahl i henhold til bemyndigelse i frøken Sandbergs testament av 9 oktober 1911 ved gavebrev av 14 mars 1917 oprettede »Ragna Marie Sandbergs legat til tuberkulosesaken« i Levanger samt på de under 25 februar 1919 utferdigede statutter for dette legat. 5 juni.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet: 5 juni.

1. Industrielle råvarer og produkter sorterende under Industriforsyningsdepartementet kan nu inn-

*) Bekjentgj. 10 juni i Lovtid 1ste avd. nr. 41.

[1]) Se St.prp. nr. 1. hovedp. VIII B, inntektsbudgett kap. 2, utgiftsbudgett kap. 2. tit. 1—13. Innst. S. III A. St.tid. s. 1609—1625.

5 juni. føres til Norge fra Ententelandene uten certifikat eller garantierklæring.

2. Statscentralenes påtegning på certifikater, garantidokumenter og konossementer for ovennevnte varer — skrivelse av 25 oktober 1918 — bortfaller fra idag av.

3. Forevisning for tollmyndighetene av påtegnede konnossementer for ankomne varer av ovennevnte art — skrivelser av 22 juni og 2 november 1918 — bortfaller fra 7 ds.

4. Alle importavgifter er bortfalt.

6 juni. **Kongelig resolusjon**,*) hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v. samt lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899, meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Namdalseid herred, Nordtrøndelag fylke, den 17 januar 1919 vedtatte beslutning til politivedtekter for herredet.

6 juni. **Kongelig resolusjon**,**) hvorved i medhold av lov av § 3 i lov nr. 5 av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat eller drikke i Trondenes herred, Troms fylke, fra 1 august 1919 å regne skal ha bevilling.

6 juni. **Kongelig resolusjon****), hvorved Poststyrelsen bemyndiges til å treffe avtale med den svenske og den danske poststyrelse om, at portoen for brev og brevkort i forbindelsen mellem Norge og Sverige og Norge og Danmark for tiden fra 1 juli 1919 inntil videre fastsettes således:

For brev, hvis vekt ikke overstiger 20 gram						15 øre
—»—	overstiger 20,	men ikke	125	gram		30 øre
—»—	— 125,	—»—	250	»		45 »
—»—	— 250,	—»—	500	»		60 »
For enkelt brevkort						10 »
» brevkort med betalt svar						20 »

6 juni. **Kongelig resolusjon****), hvorved lov av 22 juni 1917 om forandringer i postloven av 12 mai 1888 bestemmes å skulle tre i kraft fra 1 juli 1919, forsåvidt angår § 41.

---

*) Bekjentgj. 10 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor politivedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 10 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 41.

Kongelig resolusjon*) hvorved bestemmes: 6 juni.

1. I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Lier herred, Buskerud fylke, i møte den 25 mars 1918 vedtatte nye skogvedtekter for herredet.
2. De ved kongelig resolusjon av 4 november 1911 approberte skogvedtekter for herredet opheves fra den tid, nærværende vedtekter trer i kraft.

Kongelig resolusjon**), hvorved i medhold av § 14 i lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899, jfr. lov av 9 august 1918, bestemmes, at jakttiden for bever innen Åmli herred, Aust—Agder fylke, inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1920, settes til tidsrummet fra og med 1 til og med 31 oktober. 6 juni.

Kongelig resolusjon**), hvorved den konsesjonsgrense, som omhandles i § 1 i midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918, nedsettes for Skatval herred, Nord-Trøndelag fylke, til 10 — ti — ha. 6 juni.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon**), hvormed de konsesjonsgrenser, som omhandles i § 2, § 3, første ledd og i § 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, nedsettes for Skatval herrred, Nord-Trøndelag fylke, til 10 — ti — ha., og kongelig resolusjon av 23 november 1910 om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen til 100 ha. opheves. 6 juni.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av § 59 i lov om vassdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 meddeles approbasjon på den av fellesfløtningsforeningen for Otteråens vassdrag, Vest-Agder fylke, i årsmøte den 28 mars 1919 fattede beslutning om endring av §§ 4 og 5 i de ved kongelig resolusjon av 8 mai 1907 approberte fellesfløtningsregler for vassdraget. 6 juni.

---

*) Bekjentgj. 10 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor de i post 1 omhandlede nye skogvedtekter er inntatt.

**) Bekjentgj. 10 juni i Lovt. 1ste avd. nr. 41.

***) Bekjentgj. 10 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor §§ 4 og 5 i endret lydelse er inntatt.

6 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

I. I medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917 fastsettes maksimalfrakter for transport til Norge med norske damp- og motorfartøier av korn, kaffe, kapok, sukker, ris, copra, olje, shellak, jute og sekkestrie, tobakk, kokusgarn og hamp fra India og Java.

II. Maksimalfraktene fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast.

III. Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfelle å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.

IV. Nærværende resolusjon trer i kraft, forsåvidt angår stykkgods, den 9 juni 1919 (Kristianiatid) og iøvrig den 20 juni 1919 (Kristianiatid). De ved kongelig resolusjon av 20. mai 1919 fastsatte maksimalfrakter for korn, kaffe, kapok, sukker, ris, copra, olje, shellak, jute og sekkestrie, tobakk, kokusgarn og hamp fra India og Java opheves fra samme tid, altså for stykkgods fra 9 juni 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid) og iøvrig fra 20 juni 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid).

De nye frakter gjelder: For stykkgods: alle fraktslutninger, datert efter kl. 1 em. den 9 juni 1919 (Kristianiatid). For annet gods: alle skibninger, hvis konossementer er datert efter kl. 1 em. den 20 juni (Kristianiatid).

I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal henregnes til »stykkgods« og til »annet gods«.

6 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. § 6 i det ved kongelig resolusjon av 30 mai 1914 godkjente reglement for medisinsk embedseksamen, således som den lyder efter den ved kongelig resolusjon av 26 mars 1915 foretatte forandring, forandres således:

1ste avdeling:

Kjemi muntlig: Tallet 0,4 forandres til 0,5.
Ordene: »kjemisk analyse 0,1« utgår.

2nen avdeling:

Istedenfor ordene: »intern medisin . . . . 2«
innskytes: Patalogi 1.
Terapi 1.

*) Bekjentgj. 10. juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 41, hvor de i post II omhandlede maksimalfrakter er inntatt.

Pointsantallet for karakteren Laudabilis forandres fra 203,4—166,5 til 203—166,5, for Haud illaudabilis fra 166,4—129,5 til 166—129,5 og for Non contemnendus fra 129,4—111 til 129—111. 6 juni.

II. Den under I omhandlede forandring gjøres gjeldende fra 1 juli 1919, dog således at kandidater, som før dette tidspunkt har fullført eksamens to første avdelinger, får sin hovedkarakter beregnet efter reglementet av 30 mai 1914 og 26 mars 1915.

Kongelig resolusjon, hvorved det fremlagte framlegg til reglement for årsprøvor og for artium ved dei høgre ålmenskular med landsgymnasi vert godkjent soleis at det tek til å gjelda straks. 6 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved der for manøvrering av reguleringsdammen i Næren fastsettes inntil videre nedenstående reglement: 6 juni.

1. Sjøen kan tappes inntil 2 m. under den tidligere laveste vannstand. Opdemningshøiden blir uforandret.
   Øverste og nederste reguleringsgrense skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker.
2. Overløpet står alltid fullt åpent.
3. Pra 14 april til 29 september skal dypløpet (flomløpet) stå fullt åpent, jfr. Høiesteretts dom av 14 juni 1906.
4. Ved manøvreringen iakttas, at vannføringen ikke synker under den, som opnåddes ved den tidligere dam, og at den naturlige flomvannføring ikke forøkes til annen manns skade.
5. Med de innskrenkninger, som følger av ovenstående bestemmelser, disponeres magasinet til fordel for bruksdriften således, at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig.
6. Der føres protokoll, hvori innføres daglige vannstandsiaktagelser ovenfor og nedenfor dammen og opgave over manøvreringen. Avskrift av protokollen blir ved hver måneds utgang å tilstille vassdragsdirektøren.
7. Tvist angående forståelse av reglementet avgjøres av vedkommende regjeringsdepartement.
8. Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen, efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for gjæreddik. 7 juni.

*) Bekjentgj. 19 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

7 juni. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for Rangoonris.

7 juni. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 og under henvisning til skrivelse av 24 januar 1919 om maksimalpriser og omsetningsregler for amerikansk flesk fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for boger.

7 juni. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for rør og fittings.

10 juni. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene. Ved lov nr. 2 av 31 mai 1918 om inngåelse og opløsning av ekteskap dens § 71 er det bestemt, at hvis der i ekteskapssak skal føres bevis for en ektefelles sinnssykdom, må det skje ved sakkyndig erklæring fra en eller flere av retten opnevnte læger, hvorav minst en skal være bemyndiget av vedkommende departement til å avgi sinnssykeerklæringer til bruk i ekteskapssaker.

Efter samme lovs § 13 nr. 4 skal der, før lysning skjer, hvis det vites, at nogen av brudefolkene har vært sinnssyk uten å ha fått attest for helbredelsen, eller hvis der ellers er grunn til å anta, at nogen av dem er sinnssyk, fremlegges attest om, at sinnssykdom ikke nu har kunnet påvises, og sådan attest kan alene gis av en dertil autorisert læge (jfr. § 71).

I anledning herav har departementet bestemt, at de læger, som til enhver tid er beskikket som rettsmedisinske sakkyndige i psykiatriske spørsmål, tillike skal være bemyndiget til å avgi de foran omhandlede sinnssykeerklæringer og attester, jfr. § 1 b i det ved kongelig resolusjon av 30 juni 1900 approberte reglement for den Rettsmedisinske Kommissjon samt departementets rundskrivelser av 26 april 1905 og 26 januar 1911.

Hermed skal man be de innen hr. fylkesmannens distrikt værende notarii publici, vigselmenn, beskikket i henhold til ekteskapslovens § 24, 1ste ledd in fine, prester eller forstandere ved dissentermenigheter samt underdommere, som ikke utfører notarialforretninger, gjort bekjent.

---

*) Bekjentgj. 19 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 10 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor de nye maksimalpriser er inntatt.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for argentinsk meierismør. 10 juni.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av 1 oktober, jfr. 13 februar 1918 og 28 november 1918, fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for ull opheves. 10 juni.

Stortingsbeslutning[1]) om oprettelse av byretter i Trondhjem og Stavanger. 11 juni.

---

*) Bekjentgj. 19 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 19 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 43.

[1]) Se St.prp. nr. 114. Tillegg 2 til innst. S. XXII A. St.tid. s. 1654—1656.

Beslutningen er sålydende:

I.

Under forutsetning av, at der ved lov blir oprettet en byrett for Trondhjem fra 1 januar 1920, bevilges fra samme tidspunkt:

1. som ny titel 28 under hovedpost VI kapitel 1 som gasje for en justitiarius ved byretten kr. 8 000,oo årlig og som gasjer for 3 assessorer tilsammen kr. 18 000,oo årlig, idet assessorene henføres under det for assessorene ved Kristiania og Bergen byretter gjeldende lønnsregulativ.
2. som ny titel 29 under hovedpost VI kapitel 1 til tilfeldige utgifter ved byretten kr. 3 100.oo årlig, derunder lønn til 1 statslønt betjentstilling av 2nen klasse.
3. lønn for 1 ny statslønt betjentstilling av 2nen klasse ved Trondhjem byfogedembede, idet de for to edsvorne fullmektiger ved embedet nu bevilgede lønninger henholdsvis kr. 2 800,oo — efter 1 år kr. 3 200,oo og kr. 2 400,oo — efter 1 år kr. 2 600,oo — inndras og kontorholdsgodtgjørelsen for embedet nedsettes til kr. 2 500,oo årlig.
4. lønn for 1 ny statslønt betjentstilling av 1ste klasse og 3 nye statslønte betjentstillinger av 2nen klasse ved Trondhjem byskriverembede, idet den ved embedet nu forutsatte statslønte betjentstilling av 3dje klasse inndras og kontorholdsgodtgjørelsen for embedet nedsettes til kr. 700,oo årlig.
5. som tillegg til den for borgermesteren i Trondhjem nu bevilgede kontorholdsgodtgjørelse kr. 500,oo årlig.

Under samme forutsetning inndras fra 1 januar 1920 den for Trondhjem kriminaldommerembede nu bevilgede gasje kr. 7 000,oo og kontorholdsgodtgjørelse kr. 750.oo samt lønnen for en edsvoren fullmektig ved dette embede kr. 2 400,oo — efter 1 år kr. 2 600,oo.

11 juni. **Stortingsbeslutning** [1]) om forandring av reglene for statsbidrag til kornmagasiner.

11 juni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av agent Tønder Bull og hustru ved gavebrev av 8 februar 1919 oprettede »Fru Cathrine Bull, født Krafts

---

II.

Under forutsetning av, at der ved lov blir oprettet en byrett for Stavanger fra 1 januar 1920, bevilges fra samme tidspunkt:

1. som ny titel 30 under hovedpost VI kapitel 1 som gasje for en justitiarius ved byretten kr. 8 000,oo årlig og som gasjer for 3 assessorer tilsammen kr. 18 000,oo, idet assessorene henføres under det for assessorene ved Kristiania og Bergen byretter gjeldende lønnsregulativ.
2. som ny titel 31 under hovedpost VI kapitel 1 til tilfeldige utgifter ved byretten kr. 3 100,oo årlig, derunder lønn til 1 statslønt betjent av 2nen klasse.
3. lønn for 3 nye statslønte betjentstillinger av 1ste klasse og 2 nye statslønte betjentstillinger av 2nen klasse ved Stavanger byfogedembede og som tillegg til kontorholdsgodtgjørelsen for dette embede kr. 700,oo årlig, mens lønnen for en edsvoren fullmektig ved embedet kr. 2 400,oo — efter 1 år kr. 2 600,oo — inndras.

Under samme forutsetning inndras fra 1 januar 1920 den for Stavanger kriminaldommerembede nu bevilgede gasje kr. 7 000,oo og kontorholdsgodtgjørelse kr. 400,oo samt lønn for en edsvoren fullmektig ved embedet kr. 2 400,oo — efter 1 år kr. 2 600,oo — og for 1 statslønt betjent av 1ste og 1 statslønt betjent av 2nen klasse.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

[1]) St. prp. nr. 123. Innst. S. nr. 188. St.tid. s. 1654.

Beslutningen er sålydende:

For tilståelse av statsbidrag til kornmagasiner skal herefter gjelde følgende bestemmelser:

1. Bidrag tilstås kommuner eller samvirkelag, hvis lover er godkjent av Landbruksdepartementet, til anskaffelse av kornmagasiner.
2. Hvis der opføres nye magasinbygninger, betaler staten inntil halvdelen av byggeomkostningene.

   Har en kommune eller et samvirkelag en ferdig bygning, som ved mindre endringer kan gjøres tjenlig til magasin, betaler staten halvdelen av omkostningene ved de nødvendige forandringer og utbedringer og yder et vederlag som svarer til halvdelen av bygningens verdi før endringen.

   I begge tilfelle betaler staten dessuten halvdelen av utgiftene til rense- og tørkeinnretninger m. v.
3. Nybygning, ombygning (utbedring) og innredning må foregå efter planer, som er godkjent av Landbruksdepartementet.
4. Statsbidraget utbetales, når magasinet med de tekniske innretninger er ferdig og godkjent av Landbruksdepartementet. Spesifisert regnskap vedrørende magasinet — attestert på betryggende måte — innsendes da til departementet.

fond for trængende mødre« innen handelsstanden, hjem- 11 juni.
mehørende i Kristiania samt på de under 15 mai 1919 utferdigede statutter for dette fond.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 12 juni.
det av prost I. B. Gilhuus og hustru ved gavebrev av 19 juni 1918 oprettede »Prost I. B. Gilhuus og hustrus legat til fordel for trængende i Frol« samt på de for legatet utferdigede udaterte statutter.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på 12 juni.
det av kgl. fullmektig Kristoffer Nagel Janson Nicolaysen ved testament av 30 oktober 1912 med tillegg av 18 april 1917 oprettede »Thea Nicolaysen, født Meyers legat til hjelp for trengende uhelbredelige syke i Kristiania« samt på de under 21 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat.

Lov*)[1]) om forandring i lov angående kristne 13 juni.
dissentere og andre, der ikke er medlemmer av statskirken, av 27 juni 1891 § 3.

I.

Lov angående kristne dissentere og andre, der ikke er medlemmer av statskirken, av 27 juni 1891 § 3 skal herefter lyde således:

Prest eller forstander for en ordnet dissentermenighet skal føre de protokoller, som av Kongen anordnes, og fremlegge dem, når forlanges, til øvrighetens eftersyn. De er forpliktet til å utstede attester og meddele øvrigheten oplysninger vedkommende sine menigheter, i likhet med hvad der påhviler statskirkens prester.

Om anmeldte fødsler har prest eller forstander innen en måned efter anmeldelsen å sende meddelelse til øvrigheten. Senest innen en måned efter hvert års utgang har de til øvrigheten å fremsende opgave over antallet av menighetens medlemmer tillikemed fortegnelse over de i det forløpne år optatte medlemmer ledsaget, forsåvidt disse er trått over fra statskirken, av vedkommende sogneprests attest om, at de er lovlig utmeldt, samt over de i årets løp stedfunne utmeldelser og dødsfall samt utførte ektevielser. Av denne fortegnelse meddeler øvrigheten vedkommende sogneprester de fornødne utdrag til innførelse i kirkeboken.

---

*) Bekjentgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

[1]) Se St.besl. 21 mai. Se Ot.prp. nr. 16. Innst. O. nr. 26. St.tid. forh. i Ot. s. 43—44: i Lt. s. 12.

13 juni. Skjema for protokollene, som autoriseres av overøvrigheten, for fødselsanmeldelsene og for den årlige fortegnelse anordnes av Kongen. Opløses menigheten, blir protokollen å avlevere til øvrigheten til forvaring; det samme gjelder, når menigheten på grunn av inntrufne omstendigheter ikke lenger er å anse som ordnet (§ 2), dog således, at protokollen, om menigheten senere atter blir ordnet, på forlangende skal utleveres til dens prest eller forstander.

II.

Denne lov trer i kraft 1 januar 1920.

13 juni. **Kongelig kunngjørelse** *)[1] om formues- og inntektsskatt til statskassen for budgett-terminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920.

Stortinget har under 4 juni d. å. fattet følgende beslutning:

§ 1. For budgett-terminen fra 1 juli 1919 til 30 juni 1920 erlegges skatt til staten efter følgende regler:

a. Av formuer under kr. 10 000,00 erlegges 33 øre av tusen av formuen,

fra kr. 10 000,00,	men under kr.	15 000,00	»	40	—
» » 15 000,00,	—	20 000,00	»	50	—
» » 20 000,00,	—	25 000,00	»	60	—
» » 25 000,00,	—	30 000,00	»	75	—
» » 30 000,00, og derover.				90	—

Det ved beregningen utkomne tall avrundes til det nærmeste med 10 øre delelige beløp.

b. Av inntekt erlegges fem av hundre av inntektens skattbare beløp, bestemt efter nedenstående regler.

c. Den skatt paa formue og inntekt, som fremkommer efter foranstående satser, forhøies derpå med tyve av hundre. Det utkomne beløp blir å avrunde nedad til det nærmeste med 10 øre delelige tall.

d. Av inntekter fra kr. 12 000,00 erlegges en tilleggsskatt, beregnet procentvis av vedkommende skattyders samlede skatt efter foranstående bestemmelser i bokstav a, b og c efter følgende satser:

---

*) Bekjentgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

[1]) Se St.prp. nr. 10. Innst. s. XXXIX A. St.tid. s. 1566—1570.

13 juni.

Av inntekter								
fra	kr.	12 000,00	men under	kr.	14 000,00	erlegges	10	pct.
»	»	14 000,00	»	—	» 16 000,00	—	12	»
»	»	16 000,00	»	—	» 18 000,00	—	14	»
»	»	18 000,00	»	—	» 20 000,00	—	17	»
»	»	20 000,00	»	—	» 25 000,00	—	20	»
»	»	25 000,00	»	—	» 30 000,00	—	25	»
»	»	30 000,00	»	—	» 40 000,00	—	30	»
»	»	40 000,00	»	—	» 50 000,00	—	35	»
»	»	50 000,00	»	—	» 60 000,00	—	40	»
»	»	60 000,00	»	—	» 70 000,00	—	45	»
»	»	70 000,00	»	—	» 80 000,00	—	50	»
»	»	80 000,00	»	—	» 100 000,00	—	55	»
»	»	100 000,00	»	—	» 150 000,00	—	60	»
»	»	150 000,00	»	—	» 200 000,00	—	65	»
på	»	200 000,00	og derover	. . . . .		—	70	»

e. Skattydere, som er lignet efter en samlet antatt inntekt av kr. 10 000,00 og derover og efter en samlet antatt formue av over kr. 100 000,00, erlegger særskilt formuesskatt efter følgende satser:

Av	formuens	første	kr.	100 000,00	erlegges	intet.	
»	—	næste	»	50 000,00	—	kr. 0,30	av tusen.
»	—	—	»	50 000,00	—	» 0,50	» —
»	—	—	»	100 000,00	—	» 0,75	» —
»	—	—	»	200 000,00	—	» 1,10	» —
»	—	—	»	250 000,00	—	» 1,50	» —
»	—	—	»	250 000,00	—	» 2,00	» —
»	—	—	»	500 000,00	—	» 2,50	» —
»	—	—	»	500 000,00	—	» 3,00	» —
»	—	—	»	1 000 000,00	—	» 3,50	» —
»	—	—	»	1 000 000,00	—	» 4,25	» —
»	—	overskytende beløp . .			—	» 5,00	» —

§ 2. Enhver, som efter de almindelige skattelover for landet og for byene av 18 august 1911 plikter å svare kommuneskatt, er med de undtagelser, som følger av nedenstående regler, pliktig til å svare skatt til staten av sin formue og inntekt. Dog skal kirker og milde stiftelser samt fylkes-, herreds- og bykommuner helt være fritatt for sådan skatt til staten. Når familiestiftelser og andre formuesmasser efter landsskattelovens § 27, byskattelovens § 22, iligues formuesskatt til kommunen, blir de også å iligne formuesskatt til staten.

Likeledes er den, som ikke har bopel i riket, men nyter lønn eller pensjon av den norske stat, skattepliktig av den inntekt, han således oppebærer. Av diplomatiske og konsulære embedsmenns lønninger blir skatt dog kun å erlegge i den utstrekning, som av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

13 juni. § 3. Med hensyn til stedet for skattskrivningen gjelder følgende bestemmelser:

a. Enhver skattepliktig skattlegges i det distrikt, hvor vedkommende efter bestemmelsene i landsskattelovens §§ 20, 21, 23 og 24, byskattelovens §§ 15, 16, 18 og 19 blir å iligne kommuneskatt. I dette distrikt medtas ved statsskattskrivningen formue og inntekt, som skattlegges efter bestemmelsene i landsskattelovens §§ 18 og 19, byskattelovens §§ 13 og 14 (jfr. de nevnte lovers §§ 82 og 75, begges tredje ledd).

b. Har nogen, som av den norske stat oppebærer lønn eller pensjon, hvorav han er skattepliktig, tatt ophold i utlandet, skattskrives han i Kristiania skattedistrikt.

c. Opstår der tvist om, i hvilket distrikt en person skal skattskrives, avgjøres saken av vedkommende regjeringsdepartement.

d. Når nogen er ilignet statsskatt i et annet distrikt enn det, hvor skattskrivningen efter foranstående regler rettelig skulde skje, kan han ikke forlange sig fritatt for skattens erleggelse, medmindre den pågjeldende formue eller inntekt tillike er ilignet statsskatt i det rette distrikt. Derimot kan han i sådant tilfelle ved henvendelse til vedkommende regjeringsdepartement kreve skatten omberegnet, hvis den godtgjøres å være fremkommet ved feilaktige ligningsansettelser eller å være uriktig av andre grunner.

§ 4. Formuer under kr. 1000,oo er skattefri. Formuer på kr. 1 000,oo og derover, men under kr. 25 000,oo blir blott å skattlegge, forsåvidt skattyderens inntekt ifølge bestemmelsene i § 5 og 6 er stor nok til, at han derav skal svare skatt. Formuer på kr. 25 000.oo og derover blir alltid å skattlegge.

§ 5. Inntekter under kr. 1500,oo er skattefri. Skattepliktige, som efter § 6 henføres til 0 klasse, blir dog å iligne skatt, når inntekten utgjør minst kr. 400.oo. ..

§ 6. Ved ansettelsen av skatt befølges reglene for klasseinndelingen i skattelovene av 18 august 1911, for landet § 75, for byene § 68. Derhos blir å henføre til en egen klasse, 0 klasse, skattepliktige selskaper og innretninger, skattepliktige utlendinger (landsskattelovens § 15, byskattelovens § 10, bokstav b og c) samt personer, som av den norske stat oppebærer lønn eller pensjon, men som ikke har fast bopel her i riket. Har de sistnevnte personer måttet ta ophold i utlandet som følge av sin stilling i den norske stats tjeneste, blir de dog å henregne til en av klassene 1—8 efter det antall personer, som de har å forsørge.

Skattepliktige, som blir å henføre til 0 klasse, og hvis inntektsansettelse er under kr. 1500,oo, skattlegges alene av 40 pct. av den antatte inntekt. Forøvrig ansettes den skattbare del av inntekten efter følgende tabell:

Antatt inntekt.	Skattbar inntekt.								
	0 klasse	1ste klasse	2nen klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1 500,00	600,00	150,00							
1 600,00	640,00	200,00	50,00						
1 700,00	680,00	250,00	100,00						
1 800,00	720,00	300,00	150,00						
1 900,00	760,00	350,00	200,00	50,00					
2 000,00	800,00	400,00	250,00	100,00					
2 100,00	840,00	450,00	300,00	150,00	50,00				
2 200,00	880,00	500,00	350,00	200,00	100,00				
2 300,00	920,00	550,00	400,00	250,00	150,00	50,00			
2 400,00	960,00	600,00	450,00	300,00	200,00	100,00			
2 500,00	1 000,00	650,00	500,00	350,00	250,00	150,00	50,00		
2 600,00	1 040,00	700,00	550,00	400,00	300,00	200,00	100,00		
2 700,00	1 080,00	750,00	600,00	450,00	350,00	250,00	150,00	50,00	
2 800,00	1 120,00	800,00	650,00	500,00	400,00	300,00	200,00	100,00	
2 900,00	1 160,00	850,00	700,00	550,00	450,00	350,00	250,00	150,00	50,00

Antatt inntekt.	Skattbar inntekt.								
	0 klasse	1ste klasse	2nen klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
3 000,00	1 200,00	900,00	750,00	600,00	500,00	400,00	300,00	200,00	100,00
3 100,00	1 240,00	950,00	800,00	650,00	550,00	450,00	350,00	250,00	150,00
3 200,00	1 280,00	1 000,00	850,00	700,00	600,00	500,00	400,00	300,00	200,00
3 300,00	1 320,00	1 050,00	900,00	750,00	650,00	550,00	450,00	350,00	250,00
3 400,00	1 360,00	1 100,00	950,00	800,00	700,00	600,00	500,00	400,00	300,00
3 500,00	1 400,00	1 150,00	1 000,00	850,00	750,00	650,00	550,00	450,00	350,00
3 600,00	1 440,00	1 200,00	1 050,00	900,00	800,00	700,00	600,00	500,00	400,00
3 700,00	1 480,00	1 240,00	1 100,00	950,00	850,00	750,00	650,00	550,00	450,00
3 800,00	1 520,00	1 280,00	1 150,00	1 000,00	900,00	800,00	700,00	600,00	500,00
3 900 90	1 560,00	1 320,00	1 200,00	1 050,00	950,00	850,00	750,00	650,00	550,00
4 000,00	1 600,00	1 360,00	1 240,00	1 100,00	1 000,00	900,00	800,00	700,00	600,00
4 100,00	1 660,00	1 400,00	1 280,00	1 150,00	1 050,00	950,00	850,00	750,00	650,00
4 200,00	1 720,00	1 440,00	1 320,00	1 200,00	1 100,00	1 000,00	900,00	800,00	700,00
4 300,00	1 780,00	1 480,00	1 360,00	1 250,00	1 150,00	1 050.00	950,00	850,00	750,00
4 400,00	1 840,00	1 520,00	1 400,00	1 300,00	1 200,00	1 100,00	1 000,00	900,00	800,00
4 500,00	1 900,00	1 560,00	1 440,00	1 350,00	1 250,00	1 150,00	1 050,00	950,00	850,00
4 600,00	1 960,00	1 600,00	1 480,00	1 400,00	1 300,00	1 200,00	1 100,00	1 000,00	900,00

Antatt inntekt.	Skattbar inntekt.								
	0 klasse	1ste klasse	2nen klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
4 700,00	2 020,00	1 660,00	1 520,00	1 450,00	1 350,00	1 250,00	1 150,00	1 050,00	950,00
4 800,00	2 080,00	1 720,00	1 560,00	1 500,00	1 400,00	1 300,00	1 200,00	1 100,00	1 000,00
4 900,00	2 140,00	1 780,00	1 600,00	1 550,00	1 450,00	1 350,00	1 250,00	1 150,00	1 050,00
5 000,00	2 200,00	1 840,00	1 660,00	1 600,00	1 500,00	1 400,00	1 300,00	1 200,00	1 100,00
5 100,00	2 260,00	1 900,00	1 720,00	1 660,00	1 550,00	1 450,00	1 350,00	1 250,00	1 150,00
5 200,00	2 320,00	1 960,00	1 780,00	1 720,00	1 600,00	1 500,00	1 400,00	1 300,00	1 200,00
5 300,00	2 380,00	2 020,00	1 840,00	1 780,00	1 660,00	1 550,00	1 450,00	1 350,00	1 250,00
5 400,00	2 440,00	2 080,00	1 900,00	1 840,00	1 720 00	1 600,00	1 500,00	1 400,00	1 300,00
5 500,00	2 500,00	2 140,00	1 960,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00	1 550,00	1 450,00	1 350,00
5 600,00	2 560,00	2 200,00	2 020,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00	1 500,00	1 400,00
5 700,00	2 620,00	2 260,00	2 080,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00	1 550,00	1 450,00
5 800,00	2 680,00	2 320,00	2 140,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00	1 500,00
5 900,00	2 740,00	2 380,00	2 200,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00	1 550,00
6 000,00	2 800,00	2 440,00	2 260,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00	1 600,00
6 100,00	2 860,00	2 500,00	2 320,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00	1 660,00
6 200,00	2 920,00	2 560,00	2 380,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00	1 720,00
6 300,00	2 980,00	2 620,00	2 440,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00	1 780,00

Antatt inntekt.	Skattbar inntekt.								
	0 klasse	1ste klasse	2nen klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
6 400,00	3 040,00	2 680,00	2 500,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00	1 840,00
6 500,00	3 100,00	2 740,00	2 560,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00	1 900,00
6 600,00	3 160,00	2 800,00	2 620,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00	1 960,00
6 700,00	3 220,00	2 860,00	2 680,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00	2 020,00
6 800,00	3 280,00	2 920,00	2 740,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00	2 080,00
6 900,00	3 340,00	2 980,00	2 800,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00	2 140,00
7 000,00	3 400,00	3 040,00	2 860,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00	2 200,00
7 100,00	3 480,00	3 100,00	2 920,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00	2 260,00
7 200,00	3 560,00	3 160,00	2 980,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00	2 320,00
7 300,00	3 640,00	3 220,00	3 040,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00	2 380,00
7 400,00	3 720,00	3 280,00	3 100,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00	2 440,00
7 500,00	3 800,00	3 340,00	3 160,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00	2 500,00
7 600,00	3 880,00	3 400,00	3 220,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00	2 560,00
7 700,00	3 960,00	3 480,00	3 280,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00	2 620,00
7 800,00	4 040,00	3 560,00	3 340,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00	2 680,00
7 900,00	4 120,00	3 640,00	3 400,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00	2 740,00
8 000,00	4 200,00	3 720,00	3 480,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00	2 800,00

Antatt inntekt.	Skattbar inntekt.								
	0 klasse	1ste klasse	2nen klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
8 100,00	4 280,00	3 800,00	3 560,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00	2 860,00
8 200,00	4 360,00	3 880,00	3 640,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00	2 920,00
8 300,00	4 440,00	3 960,00	3 720,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00	2 980,00
8 400,00	4 520,00	4 040,00	3 800,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00	3 040,00
8 500,00	4 600,00	4 120,00	3 880,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00	3 100,00
8 600,00	4 680,00	4 200,00	3 960,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00	3 160,00
8 700,00	4 760,00	4 280,00	4 040,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00	3 220,00
8 800,00	4 840,00	4 360,00	4 120,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00	3 280,00
8 900,00	4 920,00	4 440,00	4 200,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00	3 340,00
9 000,00	5 000,00	4 520,00	4 280,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00	3 400,00
9 100,00	5 080,00	4 600,00	4 360,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00	3 480,00
9 200,00	5 160,00	4 680,00	4 440,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00	3 560,00
9 300,00	5 240,00	4 760,00	4 520,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00	3 640,00
9 400,00	5 320,00	4 840,00	4 600,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00	3 720,00
9 500,00	5 400,00	4 920,00	4 680,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00	3 800,00
9 600,00	5 480,00	5 000,00	4 760,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00	3 880,00
9 700,00	5 560,00	5 080,00	4 840,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00	3 960,00

Antatt inntekt.	Skattbar inntekt.								
	0 klasse	1ste klasse	2nen klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr	Kr.	Kr.	Kr.
9 800,00	5 640,00	5 160,00	4 920,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00	4 040,00
9 900,00	5 720,00	5 240,00	5 000,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00	4 120,00
10 000,00	5 800,00	5 320,00	5 080,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00	4 200,00
10 100,00	5 900,00	5 400,00	5 160,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00	4 280,00
10 200,00	6 000,00	5 480,00	5 240,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00	4 360,00
10 300,00	6 100,00	5 560,00	5 320,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00	4 440,00
10 400,00	6 200,00	5 640,00	5 400,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00	4 520,00
10 500,00	6 300,00	5 720,00	5 480,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00	4 600,00
10 600,00	6 400,00	5 800,00	5 560,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00	4 680,00
10 700,00	6 500,00	5 900,00	5 640,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00	4 760,00
10 800,00	6 600,00	6 000,00	5 720,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00	4 840,00
10 900,00	6 700,00	6 100,00	5 800,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00	4 920,00
11 000,00	6 800,00	6 200,00	5 900,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00	5 000,00
11 100,00	6 900,00	6 300,00	6 000,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00	5 080,00
11 200,00	7 000,00	6 400,00	6 100,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00	5 160,00
11 300,00	7 100,00	6 500,00	6 200,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00	5 240,00
11 400,00	7 200,00	6 600,00	6 300,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00	5 320,00

Antat intenkt.	Skattbar inntekt.								
	0 klasse	1ste klasse	2nen klasse	3dje klasse	4de klasse	5te klasse	6te klasse	7de klasse	8de klasse
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
11 500,00	7 300,00	6 700,00	6 400,00	6 300,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00	5 400,00
11 600,00	7 400,00	6 800,00	6 500,00	6 400,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00	5 480,00
11 700,00	7 500,00	6 900,00	6 600,00	6 500,00	6 300,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00	5 560,00
11 800,00	7 600,00	7 000,00	6 700,00	6 600,00	6 400,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00	5 640,00
11 900,00	7 700,00	7 100,00	6 800,00	6 700,00	6 500,00	6 300,00	6 100,00	5 900,00	5 720,00
12 000,00	7 800,00	7 200,00	6 900,00	6 800,00	6 600,00	6 400,00	6 200,00	6 000,00	5 800,00

13 juni. Av enhver inntekt over kr. 12 000,oo er det skattefri beløp i 0 klasse kr. 4 200.oo, i 1ste klasse kr. 4 800.oo, i 2nen klasse kr. 5 100,oo, i 3dje klasse kr. 5 200,oo, i 4de klasse kr. 5 400,oo, i 5te klasse kr. 5 600,oo, i 6te klasse kr. 5 800,oo, i 7de klasse kr. 6 000,oo og i 8de klasse kr. 6 200,oo.

Svarer en skattepliktigs inntekt ikke til et av de i tabellen opførte tall, blir den å henføre til det nærmeste av disse. Inntekter over kr. 12 000,oo avrundes til nærmeste med 100 delelige tall. Faller inntektssummen midt imellem to tall, henføres den til det laveste.

§ 7. Iøvrig blir skatten å utligne efter de gjeldende skattelover.

§ 8. Denne skattebeslutning trer i kraft straks.

13 juni. **Kongelig resolusjon** *), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 32 i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918, jfr. lov av 14 desember s. å., bestemmes, at loven for statstjenestemennenes vedkommende skal træ i kraft fra 1 juli 1919.

II. I henhold til nevnte lovs § 1, 2net ledd, blir de på en fremlagt fortegnelse under A nevnte tjenestemenn å regne for offentlige tjenestemenn.

III. Ifølge lovenes § 1, 2net ledd, blir de paa en fremlagt fortegnelse under B nevnte tjenestemenn ikke å regne for offentlige tjenestemenn.

IV. I medhold av lovenes § 1, siste ledd, blir de på en fremlagt fortegnelse under C nevnte tjenestemenn å regne for statstjenestemenn.

V. I henhold til lovens § 1, siste ledd, blir de på en fremlagt fortegnelse under D nevnte tjenestemenn å regne for kommunale tjenestemenn.

A.

Nedennevnte tjenestemenn blir å regne for offentlige tjenestemenn:

Under Justisdepartementet.

1. Samtlige rettsbud, forsåvidt stillingenes inntekt utgjør minst kr. 600.00 årlig.
2. Fengselslægene ved Bodsfengslet, Akershus Landsfengsel, Trondhjem Landsfengsel, Landsfengslet for kvinner, Kristiania Kretsfengsel og Opstad tvangsarbeidshus.

*) Bekjentgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

3. Vaktmestrene ved følgende småfengsler: Drøbak, Solør, Elverum, Porsgrund, Nord-Aurdal, Hornnæs, Mandal, Flekkefjord, Røros og Vardø. 13 juni.

Under Handelsdepartementet, Telegrafstyret.

Betjeningen ved rikstelefonstasjoner, centralstasjoner og bicentraler i landdistriktene, hvis drift helt bekostes av telegrafvesenet.

Under Arbeidsdepartementet.

1. Veivoktere ved statens veivedlikehold, forsåvidt de lønnes efter regulativ, som er fastsatt av stortinget og har tjenesteplikt over 6 måneder.
2. Damvokteren ved Killingstryken.
3. Formenn, dampskibs- og motorbåtførere og maskinister i havnevesenet, forsåvidt de tjenstgjør og lønnes hele året.
4. Havnefogder.

Under Forsvarsdepartementet, Armeen.

1. Krigsadvokater.
2. Faste opsynsmenn ved festninger og ekserserplasser, forsåvidt deres lønn er minst kr. 600.00.
3. Timelærere ved hærens skoler i hovedstilling.

Under Forsvarsdepartementet, Marinen.

1. Minehåndverkere, kanonskyttere, menige musikanter og fyrbøtere.
2. Kystsignalmannskaper.
3. Marineloser.
4. Reserveassistenter ved fyrstasjonene med fast tjenestetid.
5. Førere og maskinister på fyr- og merkevesenets dampbåter.
6. Overloser, losoldermenn, losformenn og loser.
7. Direktør, faste lærere og vaktmester ved den tekniske skole i Karljohansværn.

B.

Nedennevnte tjenestemenn blir ikke å regne for offentlige tjenestemenn:

Under Justisdepartementet.

1. Kontorister m. v., som lønnes av den vedkommende embedsmann tilstått kontorholdsgodtgjørelse.
2. Edsvorne fullmektiger ved dommerembeder samt den autoriserte fullmektig ved Kristiania byfogedembede.
3. Ekstraordinære panteregisterbetjenter.

13 juni.

Under Handelsdepartementet.

1. Justermestre utenfor Kristiania.
2. Guardein.
3. Sjøkyndige besiktelsesmenn i bistilling.
4. Lærere ved de statsunderstøttede stuertskoler.
5. Mønstringsmenn.
6. Dispachører.
7. Lærere i bifag ved offentlige sjømanns- og maskinistskoler.

Under Handelsdepartementet, Telegrafstyret.

1. Reservepersonalet ved telegrafen, langlinjetelefonen og lokaltelefonen.
2. Faste opsynsmenn ved telegrafvesenets linjeopsyn.

Under Arbeidsdepartementet.

1. Veivoktere ved statens veivedlikehold med tjenesteplikt 6 måneder eller derunder.
2. Formenn, dampskibs- og motorbåtførere og maskinister ved havnevesenet, som ikke tjenstgjør hele året.
3. Havnebetjenter i uthavner i bistilling.

Under Arbeidsdepartementet, Brandkassen.

1. Særskilte brandtakstbestyrere.
2. Kommissjonærer for Brandkassens løsøreavdeling.

Under Forsvarsdepartementet, Marinen.

1. Konstabler, minekonstabler, tekniske elever og sjøkadetter.
2. Reserveassistenter ved fyrstasjonene uten fast tjenestetid.
3. Postførere ved fyrstasjonene.
4. Formenn ved fyranlegg og førere på fyrvesenets arbeidsskjøiter.
5. Arbeidere ved fyrvesenet.
6. Deksmannskap og fyrbøtere på fyr- og merkevesenets dampbåter.
7. Tilsynsmenn ved fyrlamper, lysbøier etc.
8. Overopsynsmenn, opsynsmenn og redningsmenn ved redningsvesenet.

C.

Nedennevnte tjenestemenn blir å regne for statstjenestemenn:

Under Handelsdepartementet.

1. Bestyrere og faste lærere ved de offentlige sjømanns- og maskinistskoler.
2. Bestyrere og assistenter ved de offentlige undersøkelseskontorer for skibsinstrumenter.

Under Arbeidsdepartementet. 13 juni.

1. Tjenestemenn i den kombinerte veiadministrasjon.
2. Opsynsmenn, som helt eller delvis tjenstgjør ved hovedveianlegg eller bygdeveianlegg med statsbidrag.

Under Finansdepartementet.

Lensmenn.

Under Forsvarsdepartementet, Marinen.

Organist og kirketjener ved Garnisonskirken i Karljohansværn.

D.

Nedennevnte tjenestemenn blir å regne for kommunale tjenestemenn:

Under Handelsdepartementet.

Vaktmestre ved de offentlige sjømanns- og maskinistskoler.

Under Handelsdepartementet, Telegrafstyret.

Betjeningen ved rikstelefonstasjoner i landdistriktene, til hvis drift telegrafvesenet kun bidrar med en gebyrandel, mens driftsutgiftene forøvrig utredes av kommunen eller andre interesserte i henhold til kommunens garanti.

Under Arbeidsdepartementet.

1. Opsynsmenn, som utelukkende tjenstgjør ved helt kommunale veianlegg.
2. Veivoktere ved fylkers og herreders veivedlikehold.

Under Finansdepartementet.

Fylkeskasserere.

Kongelig resolusjon *), hvorved Justisdepartementet i henhold til § 29 i lov nr. 1 av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn bemyndiges til å utferdige de forskrifter, som loven nødvendiggjør, forsåvidt angår redaktøren av »Norsk Lovtidende«, riksadvokatens fullmektig, fullmektigene ved Aker Politikammer, de autoriserte fullmektiger ved Kristiania Byretts Justiskontor og Kristiania Byskriverkontorer, vaktmester, tilsynskvinne og fyrbøter ved Justisbygningen i Kristiania, Høiesteretts betjenter og bud ved de øvrige domstoler. 13 juni

*) Bekjendtgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

13 juni. **Kongelig resolusjon** *), hvorved nærmere forskrifter for boligformidling, som inneholdes i Stavanger bystyrets beslutning av 17 februar og 25 april 1919 om innførelse av boligformidling i kommunen, stadfestes i medhold av lov om boligforholdene av 12 juli 1918 § 18.

13 juni. **Kongelig resolusjon** **), hvorved den grense, som er nevnt i § 1 i midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918, nedsettes for Odda herred, Hordaland fylke, inntil videre til 0,15 ha. (15 ar).

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

13 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved det hittilværende konsulat i Johannesburg omdannes til generalkonsulat for Britisk Sydafrika fra 1 juli d. å. å regne.

13 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved den statslønte vicekonsulpost ved det ulønte generalkonsulat i Valparaiso omdannes til en statsløn konsulstilling ved det nevnte generalkonsulat fra 1 juli d. å. å regne.

13 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved § 1 i det ved kongelig resolusjon av 30 mai 1914 godkjente reglement for medisinsk embedseksamen forandres således:

De to siste linjer: »den psykiatriske avdeling ved Gaustad asyl 1 gang ukentlig i 1 semester« ombyttes med »den psykiatriske avdeling ved Gaustad asyl i 1 semester efter fakultetets nærmere bestemmelse angående det ukentlige timetall.«

13 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov om verneplikt og utskrivning av 19 juli 1910 § 19 bestemmes, at politibetjenten i Tromsø inntil videre inntrer som medlem av innrulleringskommisjonen for Tromsø istedenfor, som bestemt ved kongelig resolusjon av 23 august 1912, politifullmektigen i Tromsø.

13 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 1 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 bestemmes, at lensmannen i Borgund inntil videre inntrer i vedkommende politimesters sted som medlem av brandstyret for det brand- og bygningslovgivningen underlagte strøk av Borgund herred, Møre fylke.

13 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bl. a. bestemmes, at de ved kongelige resolusjoner av henholdsvis 4 januar, 22 januar,

*) Bekjentgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 42, hvor forskriftene er inntatt.

**) Bekjentgj. 16 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 42.

8 februar og 22 mars 1918 oprettede centraler, Statens Tekstilcentral, Statens Lærcentral, Statens Central for kjemiske Stoffer og Statens Jern- og Stålcentral opheves. 13 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av arvingene efter kjøbmann Joh. A. Mowinckel ved gavebrev av 18 august 1918 oprettede »Kjøbmann Joh. A. Mowinckels Universitetsfond for Bergen« samt på den under 23 april 1919 utferdigede fundas for dette fond. 13 juni.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kull, koks og cinders. 13 juni.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for øl. 13 juni.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepa[illegible]ntet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av 1 oktober, jfr. 23 september 1918 og 22 februar 1919, fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for henholdsvis høi og hakkelse av høi og halm og hakkelse av halm opheves. 15 uni.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 20 juni 1919.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 19 november 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for hermetisk torskerogn opheves. 15 juni.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 20 juni 1919.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Lyngør Lokalforening av Sjømennenes Landsforening og Lyngør Skibsførerforening dannede »Lyngørs Sjømannsfond« samt på de under 14 oktober 1918 og 15 mai 1919 utferdigede statutter for dette fond. un·

Skrivelse **) fra Industriforsyninsgdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 18 november 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for hestetaggel, kotaggel og grisebust opheves. 17 juni.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 20 juni 1919.

*) Bekjentgj. 19 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 43, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

17 juni. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat angående nedsettelse av konjunkturtillegget for oljeklær og oljelerret m. v. (firmaet Helly J. Hansen A/S.).

18 juni. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 30 mai 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for kokt linolje opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

18 juni. **Skrivelse****) fra Finansdepartementet:

Departementet har i henhold til lov av 22 juni 1917 og kongelig resolusjon av 21 juli s. å. bestemt, at lystfartøier skal være undergitt kontroll ved tollvesenet, sålenge de befinner sig i norsk farvann.

I henhold hertil vil fra utlandet ankommende lystfartøier være pliktig til å anmelde sin ankomst til tollvesenet til beriktigelse av medbragte ufortollte varer og proviant. Anmeldelsen skal skje ved første tollsted eller tollstasjon fartøiet ved sin ankomst passerer. Likeledes skal lystfartøier, som avgår til utlandet, før avreisen melde sig til tollvesenet.

De gjeldende regler for utlevering av proviant blir også å bringe i anvendelse for lystfartøier.

Ved anmeldelse av ankomne fremmede lystfartøier gjøres vedkommende (eier eller fører) bekjent med de gjeldende bestemmelser om passvesen og fremmedkontroll samt hvilke områder her i landet er forbudt for fremmede fartøier.

Disse plikter, mens de befinner sig i norsk farvann, å medføre norsk los eller kystlos, og det påses ved avgangsanmeldelsen, at lospenger er erlagt. Underretning om fartøiets ankomst tilstilles losvesenet av tollvesenet.

19 uni. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av kjøbmann Jonas Øglænd, Sandnes, ved gavebrev av 18 april 1918 oprettede »Kjøbmann Jonas Øglænd og hustrus legat« til unge personers utdannelse for handel og fabrikkvirksomhet samt på de under 27 desember 1918, 4 mars og 20 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat.

19 juni. **Telegram** fra Finansdepartementet til Tromsø ligningskontor, hvori uttales, at Oplysningsvesenets fond inngår under uttrykket »offentlige fonds« i byskattelovens § 7 (jfr. tilleggslov av 3 mai 1918). Det samme antas å måtte gjelde medisinalfondene for de 3 nordlige fylker.

---

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 44, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

Lov*)[1]) inneholdende forandringer i lov om postvesenet av 12 mai 1888 med tilleggslover. 20 juni. Nr. 1.

I.

Efternevnte bestemmelser i lov om postvesenet av 12 mai 1888, jfr. tilleggslover av 6 juli 1892, 8 mai 1907 og 22 juni 1917, skal lyde således:

§ 3. For almindelige brev utgjør portoen:

	Betalte	Ubetalte
for vekt til og med 20 gr.	15 øre	30 øre
—»— over 20 gr. til og med 125 gr.	30 »	45 »
—»— over 125 gr. til og med 500 gr.	45 »	60 »

§ 4. For brevkort er portoen 10 øre, med betalt svar 20 øre.

§ 5. For lokalbrev og lokalbrevkort utgjør portoen, hvor ombæring finner sted:

for brev:

	Betalte	Ubetalte
av vekt til og med 20 gr.	10 øre	20 øre
—»— over 20 gr. til og med 125 gr.	20 »	30 »
—»— over 125 gr. til og med 500 gr.	30 »	40 »

for brevkort 5 øre, med betalt svar 10 øre.

For lokalbrev, hvor ombæring ikke finner sted, utgjør portoen, der stedse må forutbetales, 2 øre.

§ 6. For korsbåndsforsendelser, som alltid må forutbetales, er portoen:

a. Av trykksaker og korrekturark med eller uten manuskript samt vareprøver og mønstre:

For vekt til og med 125 gr.	10 øre.
—»— over 125 gr. til og med 250 gr.	20 »
—»— over 250 gr. til og med 500 gr.	30 »

b. Forretningspapirer:

For vekt til og med 250 gr.	20 øre
—»— over 250 gr. til og med 500 gr.	30 »

§ 8. For verdibrev o: brev, som ved påtegning på utskriftssiden er angitt å indeholde en bestemt verdi, erlegges en porto bestående av:

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St.besl. 14 juni. Se Ot.prp. nr. 26. Innst. O. V. St.tid., forh. i Ot. s. 96—110; i Lt. s. 19—21.

20 juni. Nr. 1. a. en vektporto beregnet således:

	Betalt	Ubetalt
For vekt til og med 125 gr.	20 øre	40 øre
—»— over 125 gr. til og med 500 gr. ..	40 »	50 »

II.

Denne lovs bestemmelser trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

20 juni. **Kongelig resolusjon** *), hvorved bestemmelsene i lov av 20 juni 1919 om forandringer i lov om postvesenet av 12 mai 1888 med tilleggslover trer i kraft fra 1 juli 1919.

20 juni. Nr. 2. **Lov** *)[1]) om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1919—1920.

§ 1. For det kommunale budgettår 1919—1920 skal kommunene — når det anses påkrevet for å bestride utgifter, som den herskende dyrtid eller de rådende ekstraordinære forhold forøvrig har gjort nødvendige, og den ordinære inntektsskatt utskrives med minst 10 pct. — være berettiget til å utligne en tilleggsskatt på inntekter av sådan størrelse som i § 2 anført. Sådan tilleggsskatt pålegges også rederiselskaper og dermed likestilte selskaper, forsåvidt angår den del av selskapets inntekt, der er skattepliktig til vedkommende kommune, forutsatt at denne del når den fastsatte grense.

§ 2. Den i § 1 omhandlede tilleggsskatt utlignes på den måte, at de pågjeldende skattepliktiges inntekt efter fradrag av den skattefri del, før den ordinære inntektsskatt utregnes, gis et procentvis av inntekten beregnet tillegg. Beregningen av dette tillegg skjer efter et av nedenstående alternativer:

Alternativ A.

Når den skattbare inntekt er:

over kr.	20 000,00	men	ikke over kr.	30 000,00,	tillegg	1	pct.
» »	30 000,00	—»—	»	40 000,00	»	1½	»
» »	40 000,00	—»—	»	50 000,00	»	2	»
» »	50 000,00	—»—	»	75 000,00	»	2½	»
» »	75 000,00	—»—	»	100 000,00	»	3	»
» »	100 000,00	—»—	»	130 000,00	»	3½	»
» »	130 000,00	—»—	»	160 000,00	»	4	»
» »	160 000,00	—»—	»	200 000,00	»	4½	»
» »	200 000,00	. . . . .				5	»

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) St.besl. 14 juni. Se Ot. prp. nr. 31. Innst. O. nr. 34. St.tid., forh. i Ot. s. 92—96; i Lt. s. 22—24.

Alternativ B. 20 juni. Nr. 2.

Når den skattbare inntekt er:

over kr.	16 000,00	men ikke over kr.	24 00000,	tillegg	1	pct.
» »	24 000,00	—»—	» 32 000,00	»	1½	»
» »	32 000,00	—»—	» 40 000,00	»	2	»
» »	40 000,00	—»—	» 60 000,00	»	2½	»
» »	60 000,00	—»—	» 80 000,00	»	3	»
» »	80 000,00	—»—	» 104 000,00	»	3½	»
» »	104 000,00	—»—	» 128 000,00	»	4	»
» »	128 000,00	—»—	» 160 000,00	»	4½	»
» »	160 000,00	. . . . .			5	»

Tillegget kan efter begge alternativer — for alle inntektstrin underett — forhøies til det dobbelte, det 3-dobbelte, det 4-dobbelte eller det 5-dobbelte.

§ 3. Denne lov trer i kraft straks.

Kongelig kunngjørelse*)[1]) om avgift til statskassen av apotekenes omsetning. 20 juni.

Stortinget har den 11 juni 1919 fattet følgende beslutning om avgift til statskassen av apotekenes omsetning:

De, som har fått bevilling til å drive et ikke salgbart apotek, enten i henhold til lov av 4 august 1909 eller med forpliktelse til å underkaste sig en ny apoteklovs bestemmelser, eller som frivillig har underkastet sig avgiftsbestemmelsene, skal for budgett-terminen 1 juli 1919—30 juni 1920 erlegge til statskassen en avgift av sin omsetning efter nedenstående regler:

§ 1.

1. De første kr. 25 000,00 av omsetningen skal være avgiftsfri.
2. Av restbeløpet fratrekkes 25 pct. for frie handelsvarer m. v.
3. Av den tiloversblevne omsetning beregnes følgende avgifter:

Av	1ste	kr. 5 000,00	(eller deler derav)	1	pct.
»	2net	» 5 000,00	—»—	2	»
»	3dje	» 5 000,00	—»—	3	»
»	4de	» 5 000,00	—»—	4	»
»	5te	» 5 000,00	—»—	5	»
»	6te	» 5 000,00	—»—	6	»
»	7de	» 5 000,00	—»—	7	»
»	overstigende omsetning			8	»

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

[1]) Se St. prp. nr. 121. Innst. S. nr. 204. St.tid., s. 1656—1666.

20 juni. § 2. Til et apoteks omsetning regnes alle beløp, som er innkommet ved forhandling av varer, enten disse er gjenstand for apotekeres enehandel eller ikke. Dog blir ikke de beløp å medregne, som er innkommet for varer, som enten direkte eller gjennem mellemmenn forhandles til andre apotek.

Omsetning ved filialapotek og medikamentutsalg blir å beregne særskilt fra hovedapotek.

§ 3. Det departement, hvorunder medisinalvesenet hører, kan helt eller delvis frafalle avgiften for apotekere, med hvem der er inngått eller inngås overenskomst angående avståelse av salgbare apotekprivilegier.

Departementet kan likeledes helt eller delvis frafalle avgiften, hvor dens utredsel vilde falle særlig trykkende.

§ 4. Avgiftsbeløp på mindre enn kr. 10,00 opkreves ikke.

20 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

I. Den på eiendommen Kongsdelene gr. nr. 56, br. nr. 1 i Hurum herred, Buskerud fylke, voksende såkalte »søilegran« skal i henhold til § 1 i lov om naturfredning av 25 juli 1910 (kfr. lov av 14 juli 1916) være fredet mot ødeleggelse av enhver slags.

II. Fredningen blir å kunngjøre ved opslag på fredningsstedet.

20 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 1 i lov om naturfredning av 25 juli 1910, kfr. lov av 14 juli 1916, skal »Tofteholmen«, gr. nr. 36, br. nr. 5, beliggende i Hurum, Buskerud fylke, være fredet mot ødeleggelse av enhver slags av de der voksende planter m. m. og andre stedbundne naturforekomster av enhver art.

II. Fredningsbeslutningen blir å kunngjøre ved opslag på sådan måte og på sådanne steder, som vedkommende eier — Østlandske kretsforening for naturfredning i Norge — måtte finne det tjenligst.

20 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av § 8 i lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrum av 25 mai 1917 bestemmes, at Bærum kommune efter beslutning av herredsstyret skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av forenings- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter i Bærum på de i nevnte lov fastsatte vilkår.

20 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved de i § 1 A i plakat av 25 oktober 1918 angående avleggelse av svenne-

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

prøver og kontrollen dermed anførte prøver for barber- og frisørfaget og for kleinsmedfaget bestemmes herefter å skulle lyde således: 20 juni

For barberere og frisører:

»Knivopsetning, barbering, klipning av forskjellige hårfasonger, klipning av forskjellige skjeggfasonger, frisering med og uten tang eller hel krølling av et hår samt — i begge tilfelle — strekning av en bart.«

For kleinsmeder:

»Å forferdige en innstukken dørlås med nøkkel og enten et dekorativt arbeide eller en skruestikke på over 8 kg., eller en filklo.«

Kongelig resolusjon *), hvorved i henhold til § 1 i lov av 14 juli 1916 om midlertidig forlengelse av den i artikkel 4 i Pariserkonvensjonen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte prioritetfrist for patentkrav bestemmes: 20 jun

Den i henhold til artikkel 4 i Pariserkonvensjonen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte frist av 12 måneder for opnåelse av den i nevnte artikkel omhandlede fortrinsrett, som tilkommer borger eller undersått av nogen unionsstat for inngivelse av krav på patent, forlenges, forsåvidt fristen ikke var utløpet den 29 juli 1914, ytterligere til og med 31 desember 1919.

Kongelig resolusjon *), hvorefter de ved kongelig resolusjon av 1 mai 1915 fastsatte fiskeriregler for Ulvik herred, Hordaland fylke, fremdeles skal bli gjeldende i 3 år fra 1 mai 1920 å regne.

Kongelig resolusjon *), hvorved den konsesjonsgrense, som er omhandlet i midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918 § 1, nedsettes for Rissa herred, Sør-Trøndelag fylke, til 5 — fem — hektar. 20 juni.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Moss bystyres beslutning av 5 juli 1919 angående nedenstående tilleggsbestemmelse til nevnte lovs § 72: 20 juni.

»Ingen bygning tillates opført, forsåvidt den ved sitt utseende efter bygningskommisjonens skjønn vil virke skjemmende for omgivelsene eller vedkommende strøk.«

---

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

20 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 40 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på Odda herredsstyres beslutning av 21 januar 1919 om opkrevning av en tonnasjeavgift av 10 øre pr. registertonn av fartøier, som losser eller lader i uthavnen Odda, samt av lystfartøier, som anløper uthavnen, 5 øre pr. tonn av fartøiets målte drektighet.
2. I henhold til samme lovs § 55 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på nedenstående ved herredsstyrets beslutning av s. d. vedtatte takstregulativ for benyttelse av kommunens kaier i Odda.

For	skib	1— 50	tonns	erlegges kr. 5,00	pr. dag eller del derav
»	»	51—100	»	» 6,00	—»—
»	»	101—150	»	» 7,00	—»—
»	»	151—200	»	» 8,00	—»—

og således kr. 1,00 for hvert yiterligere 50 reg. tonn pr. dag.

20 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til § 29 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 bestemmes, at de senest ved kongelig resolusjon av 5 juli 1918 fastsatte satser for tonnasjeavgift for Narvik forblir gjeldende til 30 juni 1920.

20 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til § 28 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse på Svolvær bystyres beslutning av 29 april 1919 om opkrevning til inntekt for stedets havnekasse av ett tillegg av 1 pct. til alle tollintekter av varer ved Svolvær tollsted.

Beslutningen trer i kraft fra 1 juli 1919 og forblir gjeldende inntil videre.

20 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til § 1 i lov om midlertidig innførselsforbud av 22 mars 1918 bemyndiges Landbruksdepartementet til herefter å dispensere fra forbudet mot å innføre hester fra fremmede land

Nærværende resolusjon trer i kraft streks.

20 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved Provianteringsdepartementet bemyndiges til å sette ut av kraft de gjeldende bestemmelser om rasjonering av sukker, fastsatt ved kongelige resolusjoner av 21 desember 1917 og 10 januar 1919.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

*) Bekjentgj. 23 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 44.

Kongelig resolusjon, hvorved det nuværende embede som chargé d'affaires og generalkonsul i Tokio nedlegges fra 1 juli 1919. 20 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 20 juni.

I. Fra 1 juli 1919 å regne blir å overføre til Skedsmo residerende kapellani i Oslo bispedømme:

a. Kr. 15400,00 av den Skedsmo sogneprestembede tilligende embedskapital;

b. den kallet tilliggende erstatning av prestegårdsfondet og erstatning for innløst jordavgift, stor henholdsvis kr. 568,00 og kr. 120,70.

II. Det lønnsbidrag på kr. 800,00 og det minimumstilskudd på for tiden kr. 130,00, som Skedsmo residerende kapellan hittil har oppebåret henholdsvis av sognepresten og Oplysningsvesenets fond, bortfaller fra utgangen av juni d. å. å regne.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til den av Stortinget under 15 mars 1919 gitte bevilgning (kfr. statsbudgettet for terminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920, hoved. VII A kap. 6) fra 1 juli 1919 å regne oprettes et nytt kontor (avdeling D) i det Statistiske Centralbyrå, særlig for socialstatistikk. 20 juni.

Til dette kontor overføres fra Departementet for Sociale Saker de almindelige socialstastistiske undersøkelser, deriblandt særlig statistikk vedkommende arbeidslønninger, arbeidstid, lønnsoverenskomster, arbeidskonflikter, kriser på livsfornødenheter, arbeidsledighet og arbeidsledighetskasser, arbeidsformidling, samvirke- og alkoholspørsmålet.

Fra departementet for Sociale Saker til det nye kontor overføres 1 sekretærstilling av 1ste og 1 sekretærstilling av 2nen lønningsklasse samt 1 stilling som fast ekstraarbeider.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 13 i lov om bygningsvesenet i Kristiania av 26 mai 1899 approberes Kristiania bystyres beslutning av 30 mai 1919 angående forandring av det ved kongelig resolusjon av 4 februar 1893 approberte regulativ for den Kristiania bykasse tilkommende betaling for opmåling av tomter og grunner m. v. 20 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 15 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Horten bystyres beslutning i møte den 2 juni 1919 angående nye bestemmelser om opmåling av tomter og grunner samt betalingsregulativ herfor for nevnte by — dog med en enkelt forandring. 20 juni.

20 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved der nedsettes en kongelig kommisjon på 14 medlemmer til videre behandling av forskjellige spørsmål vedrørende anlegg av en frihavn ved Kristiania.

20 juni. **Stortingsbeslutning**[1]) om omorganisasjon av telegrafstyret.

21 juni. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 15 mai 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk schweizerost opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 1 juli 1919.

23 juni. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 11 april 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for lim (lærlim og benlim) opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 1 juli 1919.

23 juni. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 februar 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for importerte kalosjer opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med lørdag 28 juni 1919.

23 juni. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av 18 januar 1919 og 13 februar 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for smøreoljer opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 1 juli 1919.

23 juni. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for H-jerns bjelker, U-jern og Zoresjern.

23 juni. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918, om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bestemmes, at Lillehammer fra og med 23 juni 1919 til og

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
**) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
[1]) Se St.prp. nr. 1, hovedp. VIII B kap. 2. St.prp. nr. 92. Tillegg til innst. S. III A. St.tid. s. 1785—1786.

med 30 september 1919 overføres til 2nen prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte. 23 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Berethe Klüwer ved gavebrev av 11 februar 1918 oprettede »I. W. Klüwers legat til hjelp for trengende sjøfolk og deres efterlatte« samt på de under november 1918 og 4 juni 1919 utferdigede statutter for dette legat. 24 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det på Nordenfjeldske Blindeforbunds årsmøte 1916 oprettede »Hjelpefond for Nordenfjeldske Blindeforbund« samt på de under 31 desember 1918 utferdigede statutter for dette fond. 26 juni.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Sina Østraadt, T. H. Idland og Chr. O. Idland ved gavebrev av 18 mars 1918 oprettede »O. C. Østraadts legat for gamle i Sandnes« samt på de under 27 desember 1918, 4 mars og 20 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat. 26 juni.

Lov*)[1]) om utvidelse av kjøpstaden Porsgrunds grenser. 27 juni. Nr. 1.

§ 1. Fra 1 juli 1920 skal kjøpstaden Porsgrunds grenser være følgende:

Mot Gjerpen begynner grensen ved Porsgrundelven ved den nordligst regulerte tvergate, ca. 180 m. fra nuværende bygrense, og følger midtlinjen av nevnte tvergate over jernbanens planovergang til Bratsberggaten, skjærer denne gate og fortsetter i samme retning og i rett linje videre ca. 260 m. til foten av Borgeåsen. Derfra går grensen sydover langs åsen til utenfor (nordøst for) Isak Skauens våningshus, hvorfra grensen følger en gammel vei, inntil denne skjærer midtlinjen i den ved den eldre regulering projekterte gate over løkkene, hvorefter grensen følger nevnte midtlinje østenfor Kjølnes gård inntil Lerkupelvens midtlinje, som følges i østlig retning til Bjørntvedtbekkens utløp i nevnte elv.

Mot Eidanger følger grensen Bjørntvedtbekken til veiovergangen over jernbanelinjen og derfra i rett linje til det nordvestre hjørne av Bjørntvedt hovedgård og videre i rett linje til et punkt omtrent midt på eiendommen Rønningen nordøst for dennes hovedbygning. Derefter går grensen i rett linje til Øiekastpynten i Gunneklevfjorden og fortsetter videre

*) Bekjentgj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.
[1]) St.besl. 19 juni. Se Ot.prp. nr. 22. Innst. O. III. St.tid., forh. i Ot. s. 121—136; i Lt. s. 35—62.

27 juni. Nr. 1.

i rett linje over fjorden til midt på broen ved Rolighetssundet, hvor den treffer den nuværende bygrense.

Fra det ovenfor nevnte utgangspunkt for grensen mot Gjerpen fortsetter grensen i like linje til midtstrømslinjen i Porsgrundelven, følger denne sydover til det punkt, hvor den nedenfor beskrevne grenselinje mot Solum fortsatt i rett linje ut i Porsgrundelven motstøter, og går derfra i rett linje til den søndre kant av lagerbygningen på Lahelle.

Grensen mot Solum går herfra i rett linje til den nye vei op Wemmerbakken, hvor veien krysser foten av fjellet på Fredbo, følger derpå fjellfoten, inntil denne når hovedveien, går over hovedveien og videre til Klyvebekken, som den følger til Heigaten. Derfra går grensen ovenfor Tørmo og verkseier Reims hus i rett linje og i sydvestlig retning langs fjellsiden til ovenfor Tuftekås tvers over Vabakken og videre efter fjellfoten, inntil denne på Knardalstrand — efter å ha passert hovedbebyggelsen her — bryter av i sydvestlig retning, idet den danner en omtrentlig rett vinkel. Herfra går grensen i samme retning som fjellfoten (i sydøstlig retning) i rett linje, inntil den treffer Porsgrundelven, og videre i rett linje til elvens midtstrømslinje, hvor den gamle bygrense treffes.

§ 2. Den grenselinje, som er beskrevet i § 1, blir på statskassens bekostning å opgå og å utvise ved grensestener ved en åstedsforretning, som holdes av personer, som Kongen opnevner dertil, så betimelig, at den senest innen utgangen av juni måned 1920 kan være stadfestet av Kongen.

§ 3. De deler av Gjerpen, Eidanger og Solum herreder, som ifølge § 1 henlegges til kjøpstaden Porsgrund, skal fra den 1 juli 1920 utgå av landets matrikel og i enhver henseende høre under kjøpstaden. Dog skal dette ikke ha nogen virkning på den odel, som den 30 juni 1920 måtte hvile på jord, som ifølge denne lov overgår fra landet til kjøpstaden.

§ 4. Kommunevalget i desember 1919 og de øvrige i lovgivningen fastsatte og med dette valg sammenhengende kommunale valg og avstemninger (herunder de avstemninger, som omhandles i § 6 i lov av 2 august 1918 om forandring i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904) utsettes for Porsgrunds vedkommende 1 år. Funksjonstiden for dem, som er valgt ved siste valg, forlenges tilsvarende, og funksjonstiden for dem, som blir valgt ved de nye, ett år utsatte valg, forminskes tilsvarende.

§ 5. De strekninger, som ifølge § 1 henlegges til kjøpstaden Porsgrund, skal med hensyn til kommunevalgene for Gjerpen, Eidanger og Solum herreder i oktober 1919 anses som ikke hørende til disse herreder.

§ 6. De personer, som den 1 juli 1920 er bosatt på de strekninger, som ifølge § 1 henlegges til kjøpstaden Porsgrund, skal med hensyn til erhvervelse og utøvelse av stemmerett i medhold av formannskapsloven for kjøpstædene anses, som om de hadde vært bosatt i kjøpstaden i den tid, de har bodd i disse strekninger. 27 juni. Nr. 1.

§ 7. De personer, som den 1 januar 1920 har bopel innen de strekninger, som ifølge § 1 henlegges til kjøpstaden Porsgrund, anses fra den 1 juli 1920 med hensyn til skatteplikt som hørende under kjøpstaden og blir å iligne kommuneskatter i likhet med dens andre innbyggere.

§ 8. De i Gjerpen herred hjemstavnsberettigede personer, som den 1 juli 1920 bor eller — om de da er flyttet fra herredet — har hatt sin siste bolig i herredet innen den strekning av dette, som henlegges til kjøpstaden, skal ha sin fattighjemstavn i kjøpstaden, hvis de er flyttet til denne strekning før 1 juli 1919.

Tilsvarende bestemmelse gjelder for de i Eidanger og Solum herreder hjemstavnsberettigede personer, som den 1 juli 1920 bor eller — om de da er flyttet fra vedkommende herred — har hatt sin siste bolig innen de strekninger, som overgår fra vedkommende herred til kjøpstaden.

Ved siden av denne forskrift skal dog de lovbud, som tillegger hustruen mannens, mannen hustruens og barnene foreldrenes hjemstavn, anvendes, hvis mannen, hustruen eller foreldrene er ilive, når de omhandlede strekninger overgår til Porsgrund.

§ 9. De personer, som på den tid, da de i § 1 omhandlede strekninger overgår til kjøpstaden Porsgrund, driver kjøbmannshandel på disse strekninger i medhold av den gjeldende lovgivning, skal fremdeles ha rett til å fortsette den av dem drevne næring med de samme rettigheter og plikter som byens andre kjøbmenn.

De personer, som i medhold av den gjeldende lovgivning fra den 1 juli 1919 har drevet håndverk på de nevnte strekninger, skal ha rett til å fortsette den av dem drevne næring.

De næringsdrivende, som omhandles i denne paragraf, må melde sig for magistraten i Porsgrund innen den 1 juli 1920 for å kunne nyte de rettigheter, som herved tillegges dem.

§ 10. Bygninger på de strekninger, som ved denne lov innlemmes i Porsgrund, nyter ikke godt av den nedsettelse i brandkontingenten, som i medhold av lovgivningen om Norges Brandkasse er eller måtte bli tilstått bygninger innen det eldre byområde. Hvorvidt og i hvilken utstrekning nogen sådan nedsettelse i tilfelle skal tilstås nogen del av bebyggelsen

27 juni. Nr. 1.

på de innlemmede strekninger, bestemmes efter de regler, som inneholdes i lovgivningen om Norges Brandkasse.

§ 11. De erstatningsbeløp til offentlige tjenestemenn, som måtte være fornødne i anledning av denne lov, utredes av statskassen.

§ 12. Ved skjønn, avgitt av tre personer, som bor utenfor de pågjeldende kommuner, og hvorav fylkesmannen i Telemark opnevner to og Justisdepartementet en, avgjøres, hvor stor erstatning Porsgrund kommune skal utrede til Gjerpen, Eidanger og Solum kommuner for inntektstap, som sistnevnte tre kommuner måtte antas å lide ved, at strekninger av disse kommuner ifølge § 1 overgår til kjøpstaden.

Særskilt blir derhos ved skjønn av de samme personer å avgjøre, hvor stor erstatning Porsgrund kommune skal utrede til Gjerpen kommune og Solum kommune for tap, som disse kommuners elektrisitetsverker måtte antas å lide ved strekningenes innlemmelse i kjøpstaden.

Forsåvidt enten Porsgrund kommune eller paa den annen side Gjerpen kommune eller Solum kommune i forening eller hver for sig forlanger det, blir de to landkommuners elektriske kraftledninger med tilhørende nødvendige anlegg for forsyning av de i kjøpstaden innlemmede strekninger med elektrisitet å overta av Porsgrund kommune efter takst av de opnevnte skjønsmenn, som da tillike avgjør mulig tvist om overtagelsens omfang. Forlangende om sådan overtagelse må være fremsatt av vedkommende kommunestyre for fylkesmannen i Telemark innen utgangen av året 1920.

De nærmere regler for avholdelsen av skjønnene gis av Justisdepartementet. Utgiftene ved skjønnene, hvis avgjørelse er endelig, fastsettes av Justisdepartementet og fordeles av dette på vedkommende kommuner.

§ 13. De strekninger av Gjerpen, Eidanger og Solum herreder, som ved denne lov innlemmes i kjøpstaden Porsgrund, skal fra den 1 juli 1919 i bygnings- og reguleringsvesenets anliggender høre under kjøpstaden, dog således, at det i disse strekninger, inntil anderledes bestemmes av Kongen, skal være tillatt å opføre sådanne trebygninger, som omhandles i lov om forbud mot opførelse av trebygninger i landets byer m. v. av 19 mai 1904, § 3, annet ledd.

27 juni. Nr. 2.

Lov*)[1]) om byretter i Trondhjem og Stavanger.

§ 1. Fra 1 januar 1920 oprettes byretter for Trondhjem og Stavanger. Hver av byrettene skal bestå av en formann og minst to andre medlemmer.

*) Bekjentgj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

[1]) St.besl. Se Ot.prp. nr. 42. Innst. O. nr. 42. St.td., forh. i Ot. s. 120—121; i I.t. s. 35.

§ 2. Byrettene trer istedenfor de nuværende underretter i Trondhjem og Stavanger. Dette gjelder også utførelsen av de dommerforretninger, som efter lovgivningen tilligger meddoms- og forhørsretten. 27 juni. Nr. 2.

Byrettene skal dessuten tre i overrettenes sted som overdomstoler for Trondhjem og Stavanger med hensyn til alle handlinger og forretninger, som ikke innankes direkte til Høiesterett. De nødvendige overgangsbestemmelser med hensyn til påanke av sådanne handlinger og forretninger, som er foretatt eller avsluttet innen utgangen av året 1919, gis av Kongen.

§ 3. Forskriftene i den gjeldende lovgivning for Kristiania byrett om avholdelse av rettsmøter, om påstevning, behandling og pådømmelse av de forskjellige saker, om formannens plikter, om påanke til eller fra byretten, om eksekusjonsfristen og om utgiftene ved anskaffelse av rettens protokoller samt sportelbestemmelsene for byretten som overdomstol får tilsvarende anvendelse ved byrettene i Trondhjem og Stavanger.

§ 4. Rettsskriverforretningene ved byrettene henlegges til de tjenestemenn, som Kongen bestemmer.

§ 5. De til enhver tid nødvendige lokaler for byrettene, derunder også kontorlokaler for rettenes formenn, blir å tilveiebringe av vedkommende kommuner.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 27 juni.

I. I henhold til § 1 i lov om naturfredning av 25 juli 1910 § 1, jfr. lov av 14 juli 1916, skal en såkalt dechotyp søile- eller spissgran, som vokser på g.-nr. 90, br.-nr. 1, Slettemoås i Kviteseid herred, Telemark fylke, være fredet mot ødeleggelse og beskadigelse av enhver slags.

II. Fredningsbeslutningen blir å kunngjøre ved opslag på fredningsstedene.

III. I erstatning til eieren, Halvor O. Slettemoås, tillates utredet av statskassens til tilfeldige utgifter i almindelighet bevilgede midler 50 kroner.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Bratvær herred, Møre fylke, den 22 mars og 16 mai 1919 vedtatte beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v. 27 juni.

*) Bekjentgj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.
**) Bekjentgj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor vedtekten er inntatt.

27 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på en av herredsstyret for Frosta herred, Nord-Trøndelag fylke, den 1 mai og 6 juni d. å. vedtatt beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v.

27 juni. **Kongelig resolusjon****), hvorved med hjemmel av lov av 25 mai 1917 om tillegg til lov om salg og skjenkning av brennevin m. v. av 17 mai 1904 bestemmes, at det ved kongelig resolusjon av 3 november 1917 fastsatte forbud mot salg, skjenkning og innførsel til riket samt forsendelse innen riket av utenlandsk øl forandres således, at forbudet alene omfatter utenlandsk øl av over 4,75 volumprocent alkoholstyrke.

27 juni. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på Haugesund bystyres vedtak i møter 24 oktober 1918 og 11 april 1919 om et tillegg til de ved kongelige resolusjoner av 17 januar 1913 og 31 mai 1919 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen.

27 juni. **Kongelig resolusjon****), hvorved konsesjonsgrensene efter § 2, § 3 første avsnitt og § 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, nedsettes for Rolvsøy herred, Østfold fylke, til 10 — ti — ha.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

27 juni. **Kongelig resolusjon****), hvorved den konsesjonsgrense, som er nevnt i § 3, annet ledd i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, jfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, nedsettes for Etnedal herred, Opland fylke, til 10 — ti — ha., og kongelig resolusjon av 19 juli 1918 om nedsettelse av grensen til 500 ha. opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

27 juni. **Kongelig resolusjon****), hvorved den konsesjonsgrense, som omhandles i § 1 i midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918, nedsettes for Etnedal herred, Opland fylke, fra 40 ha. til 1 — en — ha.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 30 juni i Lovtid. 1std avd. nr. 45.

***) Bekjentgj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor tillegget er inntatt.

Kongelig resolusjon*), hvorved der for motorvognkjøring på hovedveien fra Bjugn herredsgrense til Brekstad og Beian i Ørland herred, Sør-Trøndelag fylke, fastsettes — istedenfor de ved kongelig resolusjon av 18 juli 1913 (jfr. kongelig resolusjon av 12 juni 1914) og kongelig resolusjon av 6 juli 1917 utferdigede bestemmelser for motorvognkjøring på nevnte veistrekning — følgende som gjeldende inntil videre: 27 juni.

Motorvognkjøring på hovedveien fra Bjugn herredsgrense til Brekstad og Beian i Ørland herred er tillatt, når undtas tiden fra kl. 8—10½ formiddag alle hverdager og tiden fra kl. 10 formiddag—2 eftermiddag alle søn- og helligdager.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til §§ 40 og 55 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på de av Søgne herredsstyre i møte den 3 mai 1919 fattede beslutninger om opkrevning av en tonnasjeavgift av 10 øre pr. tonn av lystfartøier, som med betalende selskaper eller passasjerer eller i leiet tjeneste anløper uthavnen Høllen, samt om opkrevning av bryggepenger for benyttelse av bryggen (moloen) i havnen. 27 juni.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 27 juni.

1. Provianteringsdepartementet bemyndiges til å sette ut av kraft de i kongelige resolusjoner av 21 desember 1917 og 10 januar 1919 fastsatte bestemmelser om rasjonering av alle slags korn- og melvarer og produkter herav (herunder også bønner, ris, sago og lignende).
2. Provianteringsdepartementet bemyndiges til å fastsette nærmere regler og betingelser for omsetning og forbruk av mel, hvortil staten yder tilskudd.
3. Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon**), hvorved bestemmes: 27 juni.

I. I medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917 fastsettes maksimalfrakter for transport til Norge med norske damp- og motorfartøier av korn, mel, linfrø og rapsfrø, linolje, huder, kjøtt og flesk, tarmer, oljemel, oljekaker, quebracho, ull, smør, kaffe, oljer, erter og bønner fra Argentina, Brasilien og Australia.

II. Maksimalfraktene fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast.

---

*) Bekjentgj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 45.

**) Bekjentgj. 30 juni i Lovtid. 1ste avd. nr. 45, hvor de i post II omhandlede maksimalfrakter er inntatt.

27 juni. III. Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfelle å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.

IV. Nærværende resolusjon trer i kraft, forsåvidt angår stykkgods, den 30 juni 1919 (Kristianiatid) og iøvrig den 10 juli 1919 (Kristianiatid). De ved kongelig resolusjon av 20 mai 1919 fastsatte maksimalfrakter for korn, mel, linfrø og rapsfrø, linolje, huder, kjøtt og flesk, tarmer, oljemel, oljekaker, quebracho, ull, smør, kaffe, oljer, erter og bønner fra Argentina, Brasilien og Australia opheves fra samme tid, altså for stykkgods fra 30 juni 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid) og iøvrig fra 10 juli 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid).

De nye frakter gjelder:

For stykkgods: alle fraktslutninger, datert efter kl. 1 em. den 30 juni 1919 (Kristianiatid).

For annet gods: alle skibninger, hvis konnossementer er datert efter kl. 1 em. den 10 juli 1919 (Kristianiatid).

I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal henregnes til stykkgods og til »annet gods«.

27 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved det hittilværende chargé d'affaires- og generalkonsulembede i Rio de Janeiro nedlegges fra 1 juli 1919 å regne.

Fra samme dag oprettes der et minister- og generalkonsulembede for Brasilien i Rio de Janeiro.

27 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved det hittilværende konsulat i Reykjavik omdannes til generalkonsulat fra 1 juli 1919 å regne.

27 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. Den midlertidige hjelpepreststilling i Gjerpen prestegjeld i Agder bispedømme blir å nedlegge den 30 juni d. å.

II. Fra 1 juli førstkommende skal der i prestegjeldet oprettes et residerende kapellani, hvis innehaver tillegges:

a. den av Gjerpen kommune bevilgede lønn, stor kr. 3000,00 årlig;

b. den av Kongen med Stortingets samtykke fastsatte godtgjørelse av Oplysningsvesenets fond, stor kr. 500,00 årlig for avsavn av jordvei;

c. bruken av den av kommunen opførte og til kapellanens rådighet stilte prestebolig ved Borgestad kapell.

III. Den residerende kapellan ansettes med forpliktelse til:

a. å betjene en eller flere kirker til i prestegjeldet, om sådanne skulde bli opført; mot på reiser i anledning av gudstjenester å få sådan skyssgodtgjørelse, som måtte bli nærmere fastsatt;

b. å føre kirkeboken og fødselsregister for den sydlige del av prestegjeldet efter grenser, som måtte bli nærmere bestemt av Kirke- og Undervisningsdepartementet. 27 juni.

IV. Agder biskop bemyndiges til inntil videre å treffe nærmere bestemmelse med hensyn til ordningen av konfirmant-undervisningen, konfirmasjonens avholdelse samt angående fordelingen av gudstjenestene og de kirkelige handlinger mellem prestene og kirkene i prestegjeldet.

V. Gjerpen herredsstyres beslutninger av 11 april 1918 (jfr. 7 februar 1919) og av 12 desember 1918 angående bevilgning av lønn til den residerende kapellan og om kommunens overtagelse av vedlikeholdet av presteboligen ved Borgestad kapell, stadfestes i henhold til landsformannskapslovens § 39.

Kongelig resolusjon, hvorved politimesterforretningene i ladestedet Sandnes fra 1 juli 1919 inntil videre blir å utføre av lensmannen i Sandnes. 27 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 27 juni.

I. 1. Inspektører, vaktmestere, verksmestere, verksassistenter, maskinmestere, læger, forvaltere, kasserere, gårdsbestyrere, utsalgsbestyrere og de tilsvarende kvinnelige funksjonærer ved fengsels- og tvangsarbeidsvesenet og kontorbetjenter (sekretærer) ved landsfengslene og tvangsarbeidshusene ansettes av Justisdepartementet.

De øvrige tjenestemenn ved fengsels- og tvangsarbeidsvesenet ansettes av ansettelsesråd bestående:

for opsynsbetjenter og andre underordnede tjenestemenn ved landsfengslene og tvangsarbeidshusene av vedkommende anstalts direktør og inspektør (inspektrise),

for betjenter og andre underordnede tjenestemenn samt kontorpersonale ved krets- og hjelpefengslene av vedkommende fylkesmann og vedkommende fengselsdirektør eller bestyrer,

for butikkpersonalet ved fellesutsalget i Kristiania av overbestyrelsens medlemmer og utsalgets bestyrer,

for butikkpersonalet i Trondhjem av Trondhjem landsfengsels direktør og utsalgsbestyreren i Trondhjem.

Ansettelsene skjer efter almindelig konkurranse, dog således, at en tjenestemann, som alt står i fengsels- eller tvangsarbeidsvesenets tjeneste, når omstendighetene gjør det ønskelig, kan ansettes, uten at postens ledighet har vært kunngjort.

27 juni. 2. Justisdepartementet bemyndiges til å utferdige de reglementer eller instrukser og stadfeste de forandringer i gjeldende reglementer, som loven om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 gjør nødvendige for fengsels- og tvangsarbeidsvesenets vedkommende.

II. Stillingen som direktør for Kristiania kretsfengsel overgår til embede fra 1 juli 1919.

27 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Av kriminalasylets tjenestemenn ansettes overpleieren av Justisdepartementet, pleiere og andre underordnede tjenestemenn av et ansettelsesråd, bestående av asylets direktør og overpleier.

Ansettelsene skjer efter almindelig konkurranse.

2. Justisdepartementet bemyndiges til å utferdige de reglementer eller instrukser og stadfeste de forandringer i gjeldende reglementer, som loven om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 gjør nødvendige for Kriminalasylets vedkommende.

27 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved der midlertidig fastsettes nedenstående reglement for telegrafvesenets tjenestemenn, som inngår under tjenestemannsloven:

§ 1. Telegrafbestyrerinner og telefonbestyrerinner av 1ste og 2nen klasse, kvinnelige fullmektiger, telegrafbestyrere og fullmektiger samt tjenestemenn, som med hensyn til tjenestestilling og grunnlønn er sidestillet med eller stillet høiere enn telegrafbestyrere av laveste klasse, ansettes av det regjeringsdepartement, som telegrafvesenet er underlagt.

§ 2. Alle andre tjenestemenn i telegrafvesenet, som omfattes av loven, ansettes av et ansettelsesråd, der består av telegrafdirektøren, kontorchefen i telegrafstyret og chefen for personalavdelingen i telegrafstyret. Hvis et medlem av ansettelsesrådet er inhabil eller har forfall, avgjør departementet, hvem som skal inntre i vedkommendes sted.

§ 3. Som nærmeste foresatte tjenestemyndighet, der skal avgi innstilling om ansettelse av tjenestemenn (lovens § 2,2), regnes:

a Telegrafdirektøren for avdelingschefene i telegrafstyret, telegrafinspektørene, direktøren for Kristiania telefonanlegg, kabelmestrene, bestyrerne ved Stavanger og Kristiania radiostasjoner og forøvrig alle tjenestemenn, som er direkte underordnet telegrafstyret.

b. Avdelingschefene i telegrafstyret, telegrafinspektørene og bestyrerne ved Stavanger og Kristiania radiostasjoner for de tjenestemenn, som er direkte underordnet dem.

c. Direktøren ved Kristiania telefonanlegg for de tjeneste- 27 juni.
menn, som er underordnet ham.

d. Chefen for telegraftrafikkontoret og chefen for telefontrafikkontoret, hovedkassereren, hovedbokholderen, bestyreren av telegrafvesenets hovedverksted, materialforvalteren ved hovedlageret, bestyreren av telegrafvesenets impregneringsanstalter, bestyreren av telegrafvesenets undervisningsanstalter, bestyrerne og bestyrerinnene ved almindelige telegrafstasjoner og abonenttelefonanlegg samt ved de øvrige radiostasjoner for de tjenestemenn, som er underordnet dem.

e. Innstillingen skal omfatte 3 av ansøkerne, om så mange finnes kvalifisert for stillingen; dog kan telegrafstyret bestemme, at innstillingen skal omfatte flere enn 3 av ansøkerne; innstillingsmyndigheten innsender sin innstilling gjennem sin nærmeste overordnede, som avgir sin uttalelse om innstillingen.

§ 4. Vil ansettelsesrådet ansette nogen, som ikke er innstillet, skal uttalelse om vedkommende innhentes fra innstillingsmyndigheten. Blir han fremdeles ikke innstillet, og ansettelsesrådet fastholder sin mening, skal saken forelegges departementet til avgjørelse.

§ 5. Ved en tjenestemanns ansettelse utferdiges et ansettelsesbrev, hvori skal stå, at vedkommende ansettes (konstitueres) på de vilkår, som er nevnt i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 og i nærværende reglement samt med de forpliktelser, som fremgår av lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov av 14 mai 1917 om aldersgrense for offentlige tjenestemenn med mulig senere forandringer samt ennvidere med forbehold om eventuelt senere erleggelse av oprykningsbidrag til tilleggspensjonsfondet.

§ 6. Efter almindelig konkurranse besettes stillingene som avdelingschefer i telegrafstyret, direktør for Kristiania telefonanlegg, hovedkasserer, hovedbokholder, telegrafinspektør og kabelmestre. Alle andre stillinger besettes som regel ved oprykning fra lavere stilling eller overflytning fra likeartet stilling innen etaten efter kunngjørelse i telegrafstyrets cirkulærer.

§ 7. En tjenestemann med under 3 års tjeneste efter fast ansettelse eller fast konstitusjon i stilling innen telegrafvesenet kan av ansettelsesmyndigheten sis op med 3 måneders varsel. Har en tjenestemann vært permittert eller vært fratredende på grunn av sykdom utover 1 år, spredt eller sammenhengende, kommer den overskytende del til fradrag ved beregningen av tjenestetiden i lovens § 19. Tjenestemenn, som er utrått av telegrafvesenets tjeneste, men som innen $^1/_2$ år fra avskjeden påny blir ansatt i telegrafvesenet, vil som regel få sin tidligere tjenestetid medregnet. Har en tjenestemann vært

27 juni. mer enn $^1/_2$ år ute av tjenesten, regnes tjenestetiden fra dagen for den siste ansettelse.

§ 8. Tjenestemann, som er opsagt av nogen annen enn Kongen, kan innanke opsigelsen for Kongen, om han er opsagt av departementet, og for departementet, om han er opsagt av ansettelsesrådet. Anken må være innkommet til tjenestemannens nærmeste overordnede innen 14 dager, efterat opsigelsen er meddelt ham.

§ 9. Følgende tjenestemenn anses å inneha en ledende stilling av den art og betydning, at de i henhold til lovens § 20 kan opsis også efter 3 års tjenestetid:

Avdelingschefer i telegrafstyret, telegrafinspektører, direktøren for Kristiania telefonanlegg, bestyreren av hovedverkstedet, bestyreren av impregneringsanstalten, materialforvalteren for hovedlageret, bestyrerne ved Stavanger og Kristiania radiostasjoner, kabelmestrene.

§ 10. I spørsmål vedrørende opsigelse av tjenestemenn med mer enn 3 års tjeneste (lovens § 20 siste ledd) beregnes tjenestetiden efter de samme regler som angitt under § 7.

§ 11. Anke over ordensstraff, som er ilagt eller avskjed, som er meddelt en tjenestemann (lovens §§ 21 og 24), skal være innkommet til hans nærmeste overordnede innen 14 dager, efterat ordensstraffen eller avskjeden er meddelt ham. Med hensyn til ankeinstanser gis bestemmelsen i § 8 om anke over opsigelse tilsvarende anvendelse.

§ 12. Tjenestemenn, som i henhold til lovens § 27 pålegges å bli stående i tjenesten utover opsigelsesfristen, kan innen 14 dager, efterat pålegget er meddelt dem, anke herover til departementet, om de er ansatt av ansettelsesrådet, eller Kongen, om de er ansatt av departementet.

27 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved Arbeidsdepartementet bl. a. bemyndiges til å fastsette ytterligere midlertidige forhøielser av takstene for befordring av reisende, reisegods, ilgods, fraktgods og levende dyr med Statsbanene i det vesentlige overensstemmende med departementets forslag i foredrag av 27 juni 1919.

27 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved takstene for befordring av personer og gods på Ekebergsporveien og Lilleakersporveien samt Holmenkollbanen, Trysvannsbanen og Smedstadbanen tillates inntil videre midlertidig forhøiet overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 27 juni 1919.

27 juni. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 6 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Drammen

bystyres beslutning i møte den 19 desember 1918 angående regulering av Danvikløkken sammesteds på betingelse av, at bebyggelsen på hver side av forbindelsesgaten mellem gate III og Scheitlies gate trekkes minst 2,5 m. tilbake fra gatelinjene. 27 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til havnelovens § 55 meddeles stadfestelse på Tromsø bystyres beslutning av 2 mai 1919 om fortsatt opkrevning inntil 30 juni 1920 av et tillegg på 50 pct. til de gjeldende senest ved kongelig resolusjon av 3 april 1912 fastsatte satser for bryggeavgiften i Tromsø. 27 juni.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 27 juni.

1. For de statslønnte fullmektiger og betjenter ved skattefogedkontorene utferdiges et reglement overensstemmende med et fremlagt utkast.
2. Finansdepartementet bemyndiges til å foreta de forandringer eller tilføielser vedkommende dette reglement, som i fremtiden måtte finnes påkrevet.

Det omhandlede reglement er sålydende:

Reglement

for

statslønte fullmektiger og betjenter ved skattefogedkontorene.

§ 1. De statslønte fullmektigstillinger og betjentstillinger besettes efter almindelig konkurranse. Ved inntrått ledighet skal vedkommende skattefoged straks innrykke bekjentgjørelse 1 gang i »Norsk Kunngjørelsestidende« og i andre aviser efter Finansdepartementets nærmere bestemmelse med opgave over lønnsvilkår og med en ansøkningsfrist av minst 14 dager. Finansdepartementet kan i særlige tilfelle frita for disse regler.

§ 2. Ansettelsesretten henlegges til et ansettelsesråd, bestående av vedkommende fylkesmann og skattefoged.

Ansettelsen blir av ansettelsesrådet straks å innberette til Finansdepartementet.

§ 3. Hvis det ene av ansettelsesrådets medlemmer er inhabil, avgjøres ansettelsen av Finansdepartementet efter innstilling fra det annet medlem. Er begge medlemmer inhabile, avgjøres ansettelsen av Finansdepartementet uten innstilling. I tilfelle av uenighet innen ansettelsesrådet treffes likeledes avgjørelsen av departementet.

§ 4. I ansettelsesbrevet skal stå, at vedkommende tjenestemann ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov nr. 1 av

27 juni. 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i nærværende reglement — med de forandringer, som senere måtte bli fastsatt, samt med de forpliktelser, som fremgår av lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov nr. 3 av 14 mai 1917 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn med mulige senere forandringer. Iøvrig fastsetter Finansdepartementet ansettelsesbrevets innhold.

§ 5. Arbeidstiden er 7 timer daglig med sådan årlig ferie, som Finansdepartementet bestemmer, dog minst 14 dager. Fullmektiger og betjenter må finne sig i, at arbeidstiden under særlige forhold av forbigående art uten særlig godtgjørelse forlenges eller efter omstendighetene henlegges til en annen tid enn den ordinære.

§ 6. Forsåvidt der overensstemmende med tjenestemannslovens § 16 av Finansdepartementet treffes bestemmelse om oprettelse av tjenestemannsutvalg for statslønte fullmektiger og betjenter, gis de i § 18, 2 og 3 omhandlede bestemmelser om tjenestemannsutvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 7. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 19 kommer i betraktning all sammenhengende tjenestetid som statslønt fullmektig eller betjent ved skattefogedkontorer.

Finansdepartementet bemyndiges til i hvert enkelt tilfelle å avgjøre, hvorvidt der ved tjenestetidens beregning skal tas hensyn til annen lignende tjeneste i andre grener av statstjenesten.

§ 8. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 tas hensyn til all sammenhengende tjenestetid som statstjenestemann.

§ 9. Opsigelse efter tjenestemannslovens § 19 kan innankes for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av Finansdepartementet. Iøvrig kan opsigelsen innankes for Finansdepartementet.

Anken fremsettes av tjenestemannen skriftlig for den myndighet, som har opsagt ham. Er denne myndighet et ansettelsesråd, innsendes saken uten ophold til Finansdepartementet, ledsaget av rådets uttalelse.

Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling inntil anken er avgjort.

§ 10. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 9.

Anken må fremsettes innen 14 dager, efterat ordens- 27 juni.
straffen eller avskjeden er tjenestemannen meddelt.

§ 11. Ved anke over pålegg, som efter tjenestemannslovens § 27 er gitt en tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt i reglementets § 9.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

Stortingsbeslutning [1]) om kjøp av eiendommen 27 juni.
Alsenstrasse nr. 2 Berlin til legasjonshus.

Stortingsbeslutning [2]) om oprettelse av et central- 27 juni.
kontor for statens innkjøp av råvarer og industrielle produkter m. v.

Stortingsbeslutning [3]) om innkjøp av eiendommen 28 juni.
Glitre (med Frigaards skog) i Hakedal og eiendommen Ringvold i Leinstranden til tuberkulosesanatorium henholdsvis for Østlandet og Trøndelagen.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene: 28 juni.

Ved kongelig resolusjon av 21 mars 1919 er i henhold til § 29 i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 fastsatt et nytt reglement for statslønte kontorfullmektiger og betjenter ved embedskontorer m. v. under Justisdepartementet, gjeldende fra den tid, da loven om offentlige tjenestemenn settes i kraft.

---

[1]) Se St. prp. nr. 189. Innst. S. nr. 237. St.tid. s. 1819—1820.

[2]) Se St. prp. nr. 139. Innst. S. nr. 217. St.tid. s. 1825.

Beslutningen er sålydende:
Stortinget samtykker i:

1. At der oprettes et centralkontor for statens innkjøp av råvarer og industrielle produkter.
2. At kontorets virksomhetsområde fastsettes av Kongen efter nærmere forhandlinger mellem nevnte kontor og de offentlige administrasjoner.
3. At kontoret ledes av en administrerende direktør og en direksjon, som opnevnes av og hvis kompetanseforhold fastsettes av Kongen.
4. At kontorets personale ansettes av vedkommende departement.
5. At kontoret settes i virksomhet efter Kongens nærmere bestemmelse.
6. At Kongen bemyndiges til under forbehold av Stortingets senere approbasjon å fastsette den administrerende direktørs og personalets lønninger samt å anvende de til kontorets igangsettelse iøvrig nødvendige midler. Beløpene utredes forskudsvis av kontantbeholdningen.

[3]) Se St.prp. nr. 168. Innst. S. XXXXV. St.tid. s. 1920—1931.

28 juni. Idet man angående tidspunktet for lovens iverksettelse henviser til særskilt skrivelse, oversendes hoslagt et antall eksemplarer av det nye reglement til fordeling blandt de embedsmenn innen hr. fylkesmannens distrikt, ved hvis embeder statslønte fullmektiger og betjenter er ansatt. Også hver fullmektig og betjent bedes tilstilt et eksemplar av reglementet.

Med hensyn til bestemmelsene i det nye reglements § 1 om bekjentgjørelse av ledige stillinger stemmer disse med de regler, som nu gjelder, jfr. departementets rundskrivelse av 19 august 1911, undtagen forsåvidt som bekjentgjørelse efter nærmere bestemmelse av Justisdepartementet også blir å innrykke i andre aviser enn »Norsk Kunngjørelsestidende«. Departementet antar, at det i almindelighet bør være tilstrekkelig, at bekjentgjørelsen innrykkes i et par av de mest utbredte lokale aviser.

Bestemmelsen om, at departementet i særlige tilfelle kan frita for bekjentgjørelse, tar vesentlig sikte på de tilfelle, hvor der oprettes nye statslønte fullmektig- og betjentstillinger til avløsning av ikke statslønte kontoristposter.

De nuværende regler om ansettelsesmyndighet er, som det vil ses, i reglementets § 2 for de fleste stillingers vedkommende forandret, idet det efter tjenestemannslovens § 2, 1ste ledd, vil være nødvendig, at ansettelsen skjer ved et ansettelsesråd i de tilfelle, hvor ikke Kongen selv vil utøve ansettelsesretten eller henlegge den til et regjeringsdepartement. Overensstemmende med, hvad der har vært forutsatt i lovens motiver, er ved resolusjonen ansettelsesrådene for disse stillingers vedkommende dannet ved, at den embedsmann, som nu har innstillingsretten, er gitt en sideordnet stilling med den embedsmann, som nu har ansettelsesmyndigheten. Forhandlingene mellem ansettelsesrådets medlemmer bør, hvor dette ikke vil nødvendiggjøre reise, foregå muntlig.

I henhold til resolusjonens § 4 har departementet utarbeidet skjema for ansettelsesbrev, som i henhold til lovens § 2, 5te ledd, ved ansettelsen skal utferdiges av ansettelsesrådet. Man vedlegger endel avtrykk av dette skjema.

Med hensyn til oprettelsen av tjenestemannsutvalg for statslønte fullmektiger og betjenter, jfr. lovens §§ 16—18 og reglementets § 6, vil departementet med det første treffe nærmere bestemmelse herom.

Som det vil ses av reglementets § 7, skal ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 19 komme i betraktning all sammenhengende tjenestetid som statslønt fullmektig eller betjent ved embedskontorer m. v. under Justisdepartementet. I enkelte tilfelle vil imidlertid denne begrensning i tjenestetidens beregning kunne virke mindre rimelig,

f. eks. hvor en tjenestemann med over 3 års tjenestetid som statsløn kontorbetjent i en annen tjenestegren blir ansatt i nogen av de under dette departement hørende statslønte fullmektig- eller betjentstillinger. Av hensyn hertil er der i reglementets § 7, 2net ledd, åpnet adgang for departementet til i det enkelte tilfelle å avgjøre, hvorvidt der ved tjenestetidens beregning skal tas hensyn til annen lignende tjeneste i andre grener av statstjenesten. Forsåvidt den ansatte betjent måtte komme til å reise spørsmål herom, blir saken således med ansettelsesrådets uttalelse å forelegge for departementet. 28 juni.

Ansettelsesbrev.

I henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 § 2, jfr. § 2 i det ved kongelig resolusjon av 21 mars 1919 fastsatte reglement, beskikkes herved

.....

som statsløn ..... av ..... klasse

ved ..... embede.

Beskikkelsen skjer på de vilkår, som er nevnt i loven om offentlige tjenestemenn og i ovennevnte reglement med de forandringer, som senere måtte bli fastsatt, samt med de forpliktelser, som fremgår av lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov nr. 3 av 14 mai 1917 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn med mulige senere forandringer. Tjenestemannen kan ikke uten Justisdepartementets samtykke overta fast lønnet bierhverv.

..... den .....

(Segl).

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov om regulering av vareprisene av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre bestemmelser for bevertning med mat og drikke. 28 juni.

*) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 46, hvor bestemmelsene er inntatt.

30 juni. **Kongelig kunngjørelse***)[1]) om tollavgifter fra 1 juli 1919.

30 juni. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

1. I henhold til den gitte bemyndigelse i de vedtatte anmerkninger under »Grønsaker«, »Kornvarer«, »Poteter« og »Ris« bestemmes, at der fra og med 1 juli 1918 og inntil videre, dog ikke lenger enn til 30 juni 1920 ikke skal opkreves toll av de i tariffen under »Grønsaker 1 og 3 a«, og »Kornvarer« med undtagelse av malt, under »Poteter, rå« og under »Ris 1, 2 og 3« nevnte vareslags, samt sekker, hvori kornvarer innføres.
2. Den i post 1 omhandlede tollfrihet tilstås alene på betingelse av, at der av de beholdninger av disse tollfritt innførte varer, som forefinnes på lager, når tollen på disse artikler igjen trer i kraft, blir å svare tariffmessig toll efter derom av Finans- og Tolldepartementet trufne nærmere bestemmelser, såfremt beholdningene utgjør:

For hvete	10 000	kg.
» hvetemel	5 000	»
» poteter	10 000	»
» ris (av de forskjellige poster)	2 000	»

30 juni. **Kongelig kunngjørelse***)[2]) om arveavgift, otteprocentskatt og tiendevogsleding til statskassen i budgett-terminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920.

Post 1.

Skattebeslutning angående arveavgift.

§ 1. I budgett-terminen 1 juli 1919—30 juni 1920 skal der til statskassen erlegges avgift av den i dette tidsrum fallende arv, som enten efter loven, testament eller overenskomst tilfaller andre enn arvelaterens ektefelle, efter nedenstående regler:

a. Av arv, som tilfaller arvelaterens slektninger i rett nedstigende linje samt adoptivbarn, der er adoptert før deres fyllte attende år, erlegges:

---

*) Bekjentgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.
[1]) Se St. prp. nr. 5. Innst. S. XII. St.tid. s. 1864—1919.
[2]) Se St. prp. nr. 7. Innst. S. L. St.tid. s. 1834—1863.

30 juni.

Av de første kr. 5 000,00 av hver enkelt arvelodd intet
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . . . . 1 pct.
av — — » 20 000,00 . . . . . 2 »
av — — » 20 000,00 . . . . . 3 »
av — — » 20 000,00 . . . . . 4 »
av — — » 30 000,00 . . . . . 5 »
av — — » 50 000,00 . . . . . 6 »
av — — » 50 000,00 . . . . . 8 »
av — — » 100 000,00 . . . . . 10 »
av — — » 200 000,00 . . . . . 15 »
av dens overskytende beløp . . . . . 20 »

b. Av arv, som tilfaller arvelaterens foreldre, erlegges:

av de første kr. 3 000,00 . . . . . intet
av de næste » 10 000,00 . . . . . 3 pct.
av de — » 10 000,00 . . . . . 4 »
av de — » 20 000,00 . . . . . 5 »
av de — » 20 000,00 . . . . . 6 »
av de — » 40 000,00 . . . . . 8 »
av de — » 50 000,00 . . . . . 10 »
av de — » 50 000,00 . . . . . 15 »
av de — » 100 000,00 . . . . . 20 »
av de — » 100 000,00 . . . . . 25 »
av det overskytende beløp . . . . . 30 »

c. Av arv, som tilfaller arvelaterens søsken eller disses slektninger i rett nedstigende linje eller arvelaterens ektefelles slektninger i rett nedstigende linje, rett opstigende linjes første ledd og første sidelinje eller ektefeller av arvelaterens slektninger i de samme linjer og ledd, erlegges:

av de første kr. 10 000,00 av hver enkelt arvelodd 6 pct.
av arveloddens næste kr. 10 000,00 . . . . . 7 »
av — — » 20 000,00 . . . . . 8 »
av — — » 20 000,00 . . . . . 10 »
av — — » 40 000,00 . . . . . 12 »
av — — » 50 000,00 . . . . . 15 »
av — — » 50 000,00 . . . . . 20 »
av — — » 100 000,00 . . . . . 25 »
av — — » 100 000,00 . . . . . 30 »
av dens overskytende beløp . . . . . 35 »

d. Av arv, som tilfaller legater, stiftelser, selskaper og foreninger, forsåvidt de alene har almennyttige formål, og styret har sitt sæte her i landet, erlegges ingen avgift, medmindre der helt eller delvis er forbeholdt medlemmer av en bestemt familje fortrinsrett til nytelse av rentene, i hvilket tilfelle der blir å erlegge avgift med 10 pct.

30 juni. e. Av all annen arv erlegges:

av	de første kr. 10 000,00	av hver enkelt arvelodd	10	pct.
av	arveloddens næste kr. 10 000,00	. . . . .	12	»
av	— — » 20 000,00	. . . . .	15	»
av	— — » 20 000,00	. . . . .	20	»
av	— — » 40 000,00	. . . . .	25	»
av	— — » 50 000,00	. . . . .	30	»
av	— — » 50 000,00	. . . . .	35	»
av	— — » 100 000,00	. . . . .	40	»
av	dens overskytende beløp	. . . . .	50	»

§ 2. Med arv blir å likestille arveforskudd, hvorunder inngår ikke blott de i arvelovens §§ 10—18 omhandlede forskudd, men også annen overdragelse av ennu ikke fallen arv til arving, arvings ektefelle eller barn, uansett om arvelateren har efterlatt sig skriftlig optegnelse derom eller ikke — såsom utdeling av formue til en eller flere arvinger, disses ektefeller eller barn, overdragelse av fast eiendom eller andre verdier til arving, dennes ektefelle eller barn, under form av kjøp og salg, hvor der på grunn av en uforholdsmessig lav pris må antas å skjule sig en forhåndsutdeling av arv. Angår salget overdragelse av fast eiendom til en åsætesberettiget arving, blir der ved avgjørelse av avgiftsplikten å ta hensyn til den i lov av 25 juli 1910 nr. 4 foreskrevne nedsettelse av verdien, der tilkommer åsætesberettiget arving ved overtagelse av fast eiendom på skifte. Med arv blir likeledes å likestille legater og gaver, som tilfaller nogen ved dødsfall, derunder innbefattet kontraktmessige gaver, der ikke er fullbyrdet ved giverens død, alle gaver, som gis i de tre siste måneder før giverens død, selv om de er fullbyrdet, forinnen denne inntrer, samt alle gaver, ved hvilke giveren for sin levetid ubetinget eller under visse betingelser har forbeholdt sig rådigheten over gavens gjenstand eller retten til dens avkastning.

§ 3. Når en arvelater efter nådd 65 års alder i de siste 12 måneder før sin død bortgir sin formue eller nogen del av denne til en enkelt eller flere arvinger, anses, hvad der således bortgis, som arveforskudd. Til arvinger regnes arvelaterens slektninger i rett nedstigende linje og adoptivbarn samt enhver, som ved det tidspunkt, da midlene bortgaves, var betenkt i arvelaterens testamente eller hørte til arvelaterens nærmeste berettigede arvinger efter loven eller disses slektninger i rett nedstigende linje.

§ 4. Omkostninger og gaver av den i arvelovens § 12 omhandlede art, der ydes til barn eller pårørende, såvelsom gaver av annen art, når de tilsammenlagt for hver enkelt arving

ikke overstiger kr. 1 000.00, anses ikke som arveforskudd. Hvad 30 juni.
der ydes til utdannelse av barn eller pårørende, anses alene som arveforskudd, når dette har vært arvelaterens vilje.

§ 5. De foran nevnte livsgaver og arveforskudd er avgiftspliktige i overenstemmelse med de regler, som er gjeldende ved arvefallet. Dog skal de regler befølges, som gjaldt på den tid, da gaven eller forskuddet ydedes, dersom disse leder til en lavere avgift eller til avgiftsfrihet.

§ 6. Hvis arving, som har mottatt forskudd, er avgått ved døden før arvelateren, blir avgiften å tilsvare av hans bo eller arvinger.

§ 7. Fra avgiftsplikten undtas:

a. Boer, hvis hele beholdne arvefalne formue er under kr. 1 500.00.

b. Arvemidler, der som arv efter arvelaterens slektning i rett opstigende linje henstår i uskiftet bo hos dennes gjenlevende ektefelle, forsåvidt de tilfaller sistnevnte eller arvelaterens livsarvinger, søsken eller disses slektninger i rett nedstigende linje.

c. Arvemidler, der tilfaller personer, som stod i tyendeforhold til arvelateren ved dennes død, forsåvidt angår den del av arven, som ikke overstiger et beløp av kr. 1 500.00.

§ 8. Finansdepartementet kan frita arveforskudd for avgift, når billighet finnes å tale derfor, således når de bortgitte midler forinnen avgiftspliktens inntreden har vist sig verdiløse eller er blitt betydelig forringet i verdi, eller når de helt eller delvis er forbrukt av mottageren, og dennes økonomiske forhold er mindre gode.

§ 9. Forøvrig følges forskriftene i den gjeldende lovgivning om arveavgiften.

Post 2.

Skattebeslutning angående otteprocentskatt og tiendevogsleding.

I budgett-terminen 1 juli 1919—30 juni 1920 erlegges til statskassen otteprocentskatt av leding og andre jordeboksrettigheter samt tiendevogsleding efter de om disse avgifter hittil gjeldende bestemmelser.

Dog bortfaller otteprocentskatten av de omhandlede avgifter, når de er solgt til avgiftsyderen selv.

På samme måte bortfaller også tiendevogsledingen, forsåvidt den leding, hvorav samme svares, er avhendet til yderen.«

30 juni. **Kongelig kunngjørelse** *)[1]) om midlertidig avgift til statskassen av skibstonnasje i budgettåret 1919—20.

I budgettåret 1919—20 skal der overensstemmende med lov av 23 februar 1916 om midlertidig avgift av skibstonnasje til statskassen svares følgende avgift av sådan tonnasje:

1. for dampfartøier — de i post 2 omhandlede fartøier undtatt — kr. 1.50 pr. tonn pr. måned;
2. for dampfartøier, som går i fast rute- eller linjefart mellem Norge og utlandet, og som eies av vedkommende selskap eller rederi, kr. 1.00 pr. tonn pr. måned;
3. for seilfartøier kr. 0.50 pr. tonn pr. måned.

Avgiften kan av Kongen helt eller delvis midlertidig nedsettes eller opheves.

30 juni. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de skrivelser av 13 februar 1919, 30 april og 10 juni 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for henholdsvis norsk smør, amerikansk (U. S. A.) meierismør og argentinsk meierismør opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 1 juli 1919.

1 juli. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til Kirkedepartementet, hvori angående refusjon av utgiftene med barns bortsettelse i henhold til § 52 i lov om behandling av forsømte barn av 6 juni 1896 uttales:

Efter den nevnte paragraf kan der overhodet ikke antas å være adgang til å søke de med et barns bortsettelse forbundne utgifter erstattet av barnets midler, således heller ikke av, hvad der måtte tilkomme barnet av offentlig forsikring. Forsåvidt angår det i paragrafen hjemlede krav på refusjon av sådanne utgifter hos barnets foreldre med inntil 1 krone daglig, antar man, at det følger av henvisningen til reglene for erstatning av fattigunderstøttelse, jfr. lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 § 7 og lov om innskrenkning i retten til å søke utlegg for gjeld av 28 april 1916 § 6, fjerde ledd, at refusjonsbeløpet kan inndrives gjennem utpantning i kapital eller rente, som er tillagt foreldrene av offentlig forsikring, forsåvidt ikke annet følger av uttrykkelig bestemmelse i senere lov. Såvidt

*) Bekjentgj. 10 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 48.
**) Bekjentgj. 3 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 46.
[1]) Se St. prp. nr. 147. Dok. nr. 23. Innst. S. nr. 218. St.tid. s. 1825—1834.

vites er i denne forbindelse bare å nevne § 7 i lov av 21 juli 1916 om øket erstatning for sjøfolk ved krigsulykke, jfr. § 4 i endringsloven av 25 mai 1917. Efter paragrafens siste punktum antas der ikke å være adgang til å kreve det beløp, hvormed utgiftene ved et barns bortsettelse overskrider 1 krone daglig, refundert, selv om utgiftene i et senere tidsrum er mindre enn 1 krone pr. dag. Derimot antas intet å være til hinder for, at der tas full refusjon, også utover 1 krone pr. dag, når barnets foreldre ønsker å erstatte utgiftene helt ut. 1 juli.

Stortingsbeslutning[1]) om bevilgning til det høiere skolevesen. 2 juli.

Der besluttedes bl. a.:

— — —

III.

Det av Stortinget i 1918 vedtatte lønnsregulativ for overlærere uten fullstendig utdannelse gis følgende tillegg:

Departementet har adgang til å dispensere fra disse bestemmelser overfor lærere, som har vært ansatt i full post ved eksamensberettiget skole i de siste fem år før 1 juli 1919.

IV.

Regler om beregningen av anciennitet for overlærere i den høiere skole:

For overlærere i den høiere skole blir følgende tidligere virksomhet å medregne i deres anciennitet:

1. Virksomhet som fast ansatt lærer eller vikar i full post ved eksamensberettigede private høiere almenskoler eller lærerskoler, ved folkeskoler eller statsunderstøttede ungdomsskoler samt ansettelse i lavere lønte lærerstillinger ved offentlige eller kommunale høiere almenskoler. Har en lærer samtidig hatt ansettelse ved to forskjellige eksamensberettigede skoler, blir også sådan ansettelse å medregne, forsåvidt den ekvivalerer full lærerpost. Er den ene av de to skoler ikke eksamensberettiget, skal departementet dog ha adgang til å ta hensyn også til sådan ansettelse, i de tilfelle, hvor dette finnes rimelig.

   Overlærere ved de høiere skoler, som har tidligere tjenestetid, der medregnes til opnåelse av alderstillegg, skal fra sin ansettelse ha en begynderlønn lik den, de hadde ved overgangen til den høiere skole, forsåvidt ikke de

[1]) Se St.prp. nr. 2, hovedp. V; inntektsbudgettet kap. 2; utgiftsbudgettet kap. 4. St.prp. nr. 72. Innst. S. XI. St.tid. s. 2030—2066. (sp. s. 2054—2056).

2 juli. ovenfor omhandlede anciennitetsregler er gunstigere for dem. Overlærere, som i henhold til forskriftene i dette ledd, får en høiere begynnerlønn enn stillingens grunnlønn, oppebærer alderstillegg efter de for stillingen gjeldende regler, dog således at stillingens topplønn ikke skal overskrides. Brøkdeler av alderstillegg påløper som siste tillegg.

2. Virksomhet i videnskapelige stillinger ved universitetet og ved de dette tilknyttede institusjoner, ved andre videnskapelige institusjoner, som må sidestilles med disse, ved den tekniske høiskole, ved landbrukshøiskolen og ved handelshøiskolen.

3. Virksomhet som lærer i fullstændig lærerpost ved de tekniske mellemskoler og ved statsunderstøttede lavere tekniske skoler samt ved handelsgymnasier og andre handelsskoler, som har bidrag av stat eller kommune.

4. Virksomhet som sekretær eller i høiere stilling i et regjeringsdepartement eller i annen centraladministrativ institusjon.

5. Virksomhet i geistlig embedsstilling, likesom departementet også skal ha adgang til å ta hensyn til annen geistlig stilling, hvis dette måtte finnes billig.

6. Departementet skal i særegne tilfelle overfor eldre erfarne ansøkere, på hvem ingen av de ovenfor nevnte regler direkte kan anvendes, ha adgang til å avgjøre, om og i hvilken utstrekning nogen av disse regler billigvis bør gjøres gjeldende.

7. Alle skjønnsmessige avgjørelser blir i den første derefter avgitte budgettproposisjon å meddele Stortinget.

2 juli. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av 1 oktober 1918 og 24 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for norsk ost opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 8 juli 1919.

2 juli. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av 1 oktober 1918 og 31 mars 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for henholdsvis dansk ost og amerikansk cheddarost opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 8 juli 1919.

2 juli. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse

*) Bekjentgj. 11 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.

av 8 november 1928 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikanske erter opheves. 2 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 8 juli 1919.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 22 mars 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for danske egg opheves. 2 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk raffinert fett, (Compound lard). 2 juli.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk flesk. 2 juli.

Skrivelse*) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918, om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bestemmes, at der for regelmessig ombringelse av melk og fløte innen villastrøkene i Nesodden herred kan beregnes inntil 10 øre pr. liter i tiden fra 7 juli til 15 september 1919. 3 juli.

Lov***)[1]) om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster, graokser, gjeitebukker og graværer på beite. 4 juli. Nr. 1.

§ 1.

Det er forbudt å slippe gravær og gjeitebukk, født tidligere enn 15 april i angjeldende år, på beite i sambeitestrekning, derunder også innbefattet sambeite i innmark.

Derhos skal det være forbudt å la gravær og gjeitebukk, født efter 14 april, gå på sådant beite lenger enn til 1 oktober.

Fritagelse fra eller begrensninger i dette forbud kan fastsettes for de enkelte herreder eller fylker av Kongen eller den, han dertil bemyndiger, efter derom skjedd forestilling fra vedkommende herredsstyrer eller fylkesting.

*) Bekjentgj. 11 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 49.
**) Bekjentgj. 11 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 7 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.
[1]) St.besl. 30 juni. Se Ot.prp. nr. 27. Innst. O. nr. 45. St.tid. forh. i Ot. s. 113—120, 202; i Lt. s. 27—35, 63.

4 juli. Nr. 1.

Efter ansøkning fra herredsstyre eller fylkesting kan Kongen dessuten utferdige forbud mot å slippe gravær eller gjeitebukker, født i tiden 15 april—1 mai angjeldende år, på beite som foran nevnt i vedkommende herred eller fylke.

§ 2.

Herredsstyret kan i den utstrekning, som av det anses fornødent, avgi beslutning om, at ingen hingst eller graokse, der ikke er godkjent som avlsdyr på den måte, som beslutningen nærmere bestemmer, må slippes til beite i sambeitestrekning, derunder også innbefattet sambeite i innmark.

Er en beitestrekning felles for flere herreder eller deler av sådanne, utkreves stadfestelse av Kongen, forsåvidt ikke beslutningen vedtas av samtlige herredsstyrer. Henhører beitestrekningen under forskjellige fylker, utkreves likeledes stadfestelse av Kongen.

§ 3.

De med hjemmel av § 1 gitte dispensasjonsbestemmelser og herredsstyrebeslutninger i henhold til § 2 skal bekjentgjøres ved innrykkelse i lokale aviser og ved opslag på beleilige steder.

Herredsstyrets beslutning trer ikke i kraft før 6 måneder efter første kunngjørelse.

§ 4.

Herredsstyrets, i medhold av § 2 fattede, beslutning kan opheves på samme måte som den istandbringes.

§ 5.

Overtredelse av bestemmelsene i nærværende lovs § 1 og i henhold til samme utferdiget forbud eller av herredsstyrebeslutning, fattet i medhold av § 2, straffes med bøter fra kr. 25,00 til kr. 5 000,00.

Kommer gravær eller gjeitebukk, som det efter § 1 er forbudt å slippe på beite, i forbudstiden som en følge av uaktsomhet inn på annen manns eiendom eller på sambeitestrekning sammen med annen manns sauer eller gjeiter, straffes den skyldige med bøter.

§ 6.

Denne lov trer i kraft 1 januar 1920. Fra samme dag opheves lov om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster, tyrer, gjeitebukker og springværer på beite av 9 mai 1896 med tilleggslov av 15 august 1911.

Lov*)[1]) om midlertidig tillegg til lospengene. 4 juli. Nr. 2.

I.

I året 1 juli 1919—1 juli 1920 skal lospenger, som beregnes av lospliktige fartøier efter taksttabellene i lov om losvesenet av 26 mai 1899, jfr. lov av 2 april 1917, post I, erlegges med et tillegg av 20 pct.

Av tillegget dannes et fond, hvorav der utbetales dyrtidstillegg til loser efter nærmere bestemmelse av Kongen, eller den han dertil bemyndiger.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Kongelig kunngjørelse*)[2]) om avgifter i budgettterminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920 ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlendinger. 4 juli.

I. For budgett-terminen 1 juli 1919 til 30 juni 1920 blir, overensstemmende med lov av 14 mars 1916 om avgifter ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlendinger, å opkreve avgifter hos de mellemmenn, som melder til utførsel fisk eller fiskevarer, som er innkjøpt her i riket av eller for regning av personer, som er bosatt i utlandet, eller utenlandske selskaper — efter følgende satser:

Fersk fisk	kr. 1,50	pr.	100 kg.
Saltet fisk (også letsaltet)	» 1,25	»	—
Klippfisk	» 1,00	»	—
Tørrfisk	» 1,50	»	—
Rogn, fersk, iset	» 2,00	»	hl.
Rogn, saltet	» 2,00	»	»
Levertran, alle sorter	» 2,00	»	100 kg.
Lever, rå	» 2,00	»	—
Saltet sild (også letsaltet)	» 1,50	»	tønne
Letsaltet sild, som utføres i kasser	» 1,00	»	hl.
Fersk sild, alle slags	» 1,00	»	»
Saltet brisling og musse	» 2,50	»	tønne
Ansjos og krydret sild	» 5,00	»	»
Fersk makrell	» 1,00	»	hl.
Saltet makrell	» 3,00	»	tønne.

II. Kongen kan nedsette eller helt opheve alle i post I nevnte avgifter eller enkelte av dem.

---

*) Bekjentgj. 7 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

[1]) St.besl. 30 juni. Se Ot.prp. nr. 52. Innst. O. nr. 66. St.tid., forh. i Ot. s. 252; i Lt. s. 62—63.

[2]) Se St. prp. nr. 152. Innst. S. nr. 228. St.tid. s. 1934—1941.

4 juli. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov nr. 4 av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder meddeles stadfestelse på den av bystyret for Mandal ladested, Vest-Agder fylke, den 25 februar og 20 mai 1919 vedtatte beslutning om kinomatografvedtekt.

4 juli. **Kongelig resolusjon***), hvorved de i Gjerpen herredsstyres møter den 14 november f. a. og 7 februar d. a. besluttede vedtekter for handel med brukte eller kasserte ting i Gjerpen herred stadfestes i medhold av § 28, 1. ledd, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjeldende inntil videre.

4 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved i henhold til §§ 23, 24, 27 og 69 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes som gjeldende inntil videre de av Sarpsborg bystyre i møte den 7 mai 1919 vedtatte forskrifter for brandvernet m. v. sammesteds.

4 juli. **Kongelig resolusjon*****), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 bestemmes, at den almindelige bygningslovgivning skal være gjeldende for Hommelvik brandkommune.

4 juli. **Skrivelse**†) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for vindusglass.

4 juli. **Skrivelse**††) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet under 4 juli 1919 har sendt cementfabrikken Norge CE-NO-Portlandcement A/S, Kristiania, skrivelse om forhøielse av prisene for norsk cement.

4 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved fra 1 august 1919 og inntil videre magistratsforretningene som medlem av fattigstyret og havnestyret i Aalesund overføres til den av kommunen lønte midlertidige borgermesterstilling.

4 juli. **Kongelig resolusjon**[1]), hvorved i medhold av lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 bestemmes:

---

*) Bekjentgj. 7 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 7 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 47, hvor forskriftene er inntatt.

***) Bekjentgj. 7 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 47.

†) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

††) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

[1] Se St.prp. nr. 133. Innst. S. nr. 224. St.tid. s. 2066—2067.

1. Der oprettes følgende nye distriktslægestillinger: 4 juli.

I Østfold fylke:

Tune (omfattende herredene Tune og Rolvsøy) med årlig grunnlønn kr. 3 000,00.
Skjeberg (herredene Skjeberg og Varteig) med årlig grunnlønn kr. 3 000,00.
Glemmen (herredene Glemmen og Kraakerøy) med årlig grunnlønn kr. 3 000,00.
Borge (herredene Borge og Torsnes) med årlig grunnlønn kr. 3 000,00.
Skiptvet (Skiptvet herred) med årlig grunnlønn kr. 3 000,00.
Rakkestad (herredene Rakkestad og Degernes) med årlig grunnlønn kr. 2 000,00.

I Akershus fylke:

Aker (Aker herred) med årlig grunnlønn kr. 5 000,00.
Bærum (Bærum herred) med årlig grunnlønn kr. 3 000,00.
Asker (Asker herred) med årlig grunnlønn kr. 2 000,00.
Lillestrøm (herredene Skedsmo, Lillestrøm og Lørenskog) med årlig grunnlønn kr. 3 000,00.
Aurskog (herredene Aurskog og Blaker) med årlig grunnlønn kr. 2 000,00.
Høland (herredene Høland, Setskog og Rômskog) med årlig grunnlønn kr. 2 000,00.
Fet (Fet herred) med årlig grunnlønn kr. 2 000,00.

I Aust-Agder fylke:

Søndeled (herredene Søndeled og Gjerstad) med årlig grunnlønn kr. 3 000,00.
Tromøy (herredene Tromøy, Østre Moland og His) med årlig grunnlønn kr. 3 000,00.

2. Der oprettes en stadslægestilling for kjøpstaden Sandefjord med årlig grunnlønn kr. 2 500,00.
3. Oprettelsen av foran nevnte stillinger trer i kraft fra den tid, Socialdepartementet bestemmer.

Kongelig resolusjon, hvorved der nedsettes en kongelig kommisjon på 10 medlemmer til å utrede forskjellige spørsmål vedrørende en økonomisk opmåling av landet. 4 juli.

Kongelig resolusjon, hvorved Thamshavnsbanens takster for befordring av reisende, ilgods, fraktgods og levende dyr forhøies midlertidig overensstemmende med Arbeidsdepartements forslag i foredrag av 4 juli 1919. 4 juli.

4 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles stadfestelse på de av Telemark fylkesting i 1919 og Skien bystyre i møte den 4 juni 1919 fattede beslutninger om forhøielse av de nuværende kanalavgifter ved Norsjø-Skienskanalen og Bandak-Norsjøkanalen samt på de samtidig vedtatte forandringer i reglene for benyttelse av bryggene og pakkbodene ved Norsjø, Sauerelven, Hitterdalsvannet og Bandakvannene.

Bestemmelsene trer i kraft straks og blir gjeldende inntil videre.

4 juli. **Stortingsbeslutning**[1]) om omregulering av 1ste assistentstillingen ved veterinærinstituttet til avdelingschefstilling og om avlønning av instituttets avdelingschefer som bestemt for docenter ved Landbrukshøiskolen.

4 juli. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene:

Overenskomst mellem de skandinaviske land om transitering av utviste utlendinger.

Under 28 mai 1919 er der mellem de tre skandinaviske land sluttet følgende overenskomst (deklarasjon):

Art. 1.

Når en utenlandsk undersått utvises fra et av de tre skandinaviske land, er myndighetene i det annet av de nevnte land, hvorigjennem den utviste må passere, eller om den utviste må passere gjennem begge de andre land, begge disse lands myndigheter pliktige til å motta den utviste og medvirke til hans videre befordring.

Forat sådan plikt skal foreligge, forutsettes det dog, at der foreligger visshet for, at den utviste kan føres ut av det land, hvor han blir mottatt d. v. s. både at kommunikasjonsmiddel forefinnes og at det ikke hindres av myndighetene i det land, hvortil den utviste skal viderebefordes.

Opstår ikke destomindre, efterat den utviste er kommet inn i det land, hvorigjennem han må passere, av nogen grunn hindring mot hans videre befordring, skal det land, hvorifra han er utvist, være pliktig til atter å ta imot den utviste.

Art. 2.

Den utviste skal være ledsaget av en polititjenestemann fra utvisningslandet, som skal medbringe følgebrev. utferdiget av vedkommende politimyndighet og inneholdende den utvistes fulle navn og signalement samt oplysning om hans livsforhold

[1]) Se St. prp. nr. 145. Innst. S. nr. 231. St. tid. s. 2116—2117.

og nasjonalitet og om utvisningsbeslutningen. Følgebrevet skal ennvidere være forsynt med bevidnelse om, at den utviste vil bli mottatt i det land, hvortil han skal endelig viderebefordres, hvilken bevidnelse skal være utferdiget av dette lands diplomatiske representant i utvisningslandet. 4 juli.

Når disse dokumenter behørig forevises, skal de gjeldende passforskrifter ikke komme til anvendelse.

Art. 3.

Den utviste skal ledsages av en polititjenestemann fra utvisningslandet til det sted, hvor han mottas av politimyndigheten i det land, hvorigjennem han først må passere. Disse steder er for Danmark Kjøbenhavn, for Norge Fredrikshald, Kongsvinger, Trondhjem og Narvik samt for Sverige Malmø samt Ed, Charlottenberg, Järpen og Kiruna.

Hvis en person, som er utvist fra et av de skandinaviske land, skal passere gjennem begge de andre land, skal den utviste efter mottagelsen av vedkommende politimyndighet i det land, hvorigjennem han først må passere, ledsages av en polititjenestemann fra dette land til det sted, hvor han mottas av vedkommende politimyndighet i det annet land.

Art. 4.

Underretning om utvisningen skal minst en uke, før den utviste kommer til det land, hvorigjennem han skal passere, meddeles politimyndigheten på det sted, hvor den utviste overensstemmende med det ovenanførte er bestemt å skulle mottas av det nevnte lands politimyndighet.

Hvis den utviste skal sendes fra Danmark til Sverige eller Norge eller fra Norge eller Sverige til Danmark, skal i påtrengende tilfelle sådan underretning kunne meddeles innen kortere tid, dog minst en dag før.

Art. 5.

Ved den utvistes overlevering til vedkommende politimyndighet i land, som han skal passere, skal ogsaa følgebrevet overleveres, hvorved det av den avleverende polititjenestemann skal forsynes med bevidnelse om den utvistes overlevering. Vidnesbyrd derom skal likeledes utferdiges av den mottagende politimyndighet og tilstilles den avleverende polititjenestemann.

Art. 6.

Omkostningene ved transporten skal for den del den besørges av myndighetene i det land, hvorigjennem den utviste

4 juli. passerer, forskuddsvis utredes av dette land og senere refunderes av utvisningslandet.

Idet man meddeler foranstående til kunngjørelse og videre efterretning for politimestrene, skal man bemerke:

Da plikten til å motta en utvist utlending i henhold til deklarasjonen som det vil ses er gjort betinget av, at visse nærmere angitte forpliktelser opfylles av utvisningslandet, må det nøie påses, at de herom handlende bestemmelser iakttas.

1. Når en herfra utvist person skal transporteres i medhold av overenskomsten gjennem ett eller begge de andre skandinaviske land, må den politimyndighet, som har avsagt utvisningsbeslutningen, undersøke, at der foreliinnes kommunikasjonsmiddel, således at den utviste kan videresendes fra transiteringslandet til bestemmelseslandet (art. 1 annet ledd).

2. Det må efter art. 1 annet ledd bringes på det rene, at den utviste vil bli mottatt i det land, hvortil han skal endelig viderebefordres. Herom må der overensstemmende med art. 2 første ledd erhverves bevidnelse fra dette lands diplomatiske representant i Norge. Begjæring om sådan bevidnelse blir å sende direkte til Justisdepartementet, som vil foranledige bevidnelsen erhvervet. Begjæringen må ledsages av de samme oplysninger, som skal inneholdes i følgebrevet (art. 2 første ledd).

3. Når de under 1 og 2 foran omhandlede betingelser foreligger, skal underretning om transporten overensstemmende med art. 4 meddeles vedkommende politimyndighet i transiteringslandet, som skal motta den utviste. Hvem dette er, fremgår av art. 3 første ledd. De i art. 4 omhandlede frister for underretning til politiet i transiteringslandet må overholdes.

4. Ved transporten skal der medsendes følgebrev og den utviste ledsages av en polititjenestemann overensstemmende med art. 2. Ved utvistes overlevering skal den ledsagende polititjenestemann ifølge art. 5 også overlevere følgebrevet og påse, at dette forsynes med bevidnelse om den utvistes overlevering fra den mottagende politimyndighet samt motta dennes bevidnelse om overleveringen.

5. Når der i medhold av overenskomsten skjer gjennemtransport gjennem Norge av utviste fra et av de andre skandinaviske land, skal den utviste alene mottas av det norske politi i Fredrikshald, Kongsvinger, Trondhjem eller Narvik. Dette har å påse, at fristene efter art. 4 iakttas, og at der overensstemmende med art. 2 medbringes følgebrev med det bestemte innhold, og ved mottagelsen forholdes overensstemmende med art. 5. Man gjør opmerksom på, at passforskriftene i dette tilfelle ikke kommer til anvendelse.

Mottagelsesstedets politi vil ennvidere ha å besørge den utviste transportert gjennem Norge til det sted, hvorfra han

skal videresendes. Politiet på det siste sted vil så ha å sørge for, at den videre reise foregår uten ophold. Inntil dette kan skje, antas der å være adgang til overensstemmende med fremmedlovens § 8 å pågripe og hensette utviste i varetektsfengsel overensstemmende med lov om anmeldelse av reisende og fremmede av 4 mai 1901 § 8. 4 juli.

6. Opstår der, efterat den utviste er mottatt av norsk politi, hindring mot hans videre befordring, vil han efter art. 1 siste ledd kunne sendes tilbake til utvisningslandet. Før dette skjer, bør saken forelegges Justisdepartementet.

7. Opgave over utgifter ved gjennemtransport gjennem Norge og (eller) videreforsendelse fra Norge (hvis den utviste ikke av utvisningslandet er forsynt med reisepenger eller billett for den videre reise) blir å sende til Justisdepartementet, som vil foranledige utleggene refundert av utvisningslandet overensstemmende med art. 6.

Til undgåelse av misforståelse finner man her uttrykkelig å burde gjøre opmerksom på, at disse bestemmelser kun gjelder overfor utviste, som skal sendes g j e n n e m Sverige eller (og) Danmark. Ved utvisning av svènsker til Sverige og danske, som skal sendes direkte til Danmark, blir der å forholde som hittil.

Man henviser forøvrig til deklarasjonen.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene: 5 juli.

Utlendingers ophold innen forbudte områder.

I henhold til lov om forsvarshemmeligheter av 18 august 1914 § 1 blev der ved kongelig resolusjon av 6 november s. a. fastsatt b e s t e m m e l s e r o m o m r å d e r i n æ r h e t e n a v b e f e s t n i n g e r m. v., h v o r u v e d k o m m e n d e a v m i l i t æ r e h e n s y n f o r b y s a d g a n g. Disse områder fastsettes av Kommanderende General og Kommanderende Admiral.

I Forsvarsdepartementets skrivelse (meddelelse til hæren) av 31 desember s. a. post 5 er det uttalt, at utlendinger, som ikke har tillatelse av vedkommende politimester til å opholde sig innen området, altid blir å anse som uvedkommende. Forinnen sådan tillatelse gis, skal politiet konferere med vedkommende militære myndighet ɔ: kommandanten, hvor området ligger i nærheten av en befestning, ellers distriktskommandoen.

I rundskrivelse av 8 oktober 1917 til samtlige politimestre bestemte dette departement efter konferanse med Forsvarsdepartementet, at vedkommende politimester i alle tilfelle, hvor vedkommende militære myndighet fraråder, at utlending gis tillatelse til å opholde sig innen forbudt område, mens politi-

5 juli. mesteren finner, at sådan tillatelse kan gives, skal innsende saken til dette departement til avgjørelse.

De ovennevnte bestemmelser er inntatt i den med dette departements skrivelse av 12 mai sistl. til hr. fylkesmannen til fordeling mellem politimyndighetene oversendte »Oversikt over love og bestemmelser i tilknytning til lov om forsvarshemmeligheter av 18 august 1914 m. v.« som bilag 6, 8 og 32.

Sammesteds er også som bilag 7 inntatt opgave over de forbudte områder, ført a jour til 1 november 1918.

Disse områder er 19 mai 1919 av Kommanderende General begrenset endel, hvorom meddelelse er sendt politimestrene i rundskrivelse herfra av 26 mai næstefter.

Når de forbudte områder inntil videre blir bibeholdt for flere distrikters vedkommende i det vesentlige som under verdenskrigen, er det, fordi man finner å måtte sikre myndighetene adgang til å eksaminere og ha under nærmere opsyn m. v. de utlendinger, som vil bosette sig i disse områder.

Efter konferanse mellem de militære myndigheter og dette departement finner man imidlertid av hensyn til distriktene, at der nu kan gis opholdstillatelse i større utstrekning enn under verdenskrigen.

Således bør d a n s k e og s v e n s k e undersåtter som regel gis opholdstillatelse, såfremt der ikke foreligger nogen bestemt grunn til mistanke mot dem.

Likeoverfor a n d r e u t l e n d i n g e r bør der inntil videre i det vesentlige opretholdes samme praksis som under krigen. Dog bør man også her kunne gjøre undtagelser, hvis det f. eks. gjelder nødvendig arbeidshjelp til en eller annen bedrift (eller arbeidsherre) og der ikke er nogen grunn til mistanke mot vedkommende.

Man bestemmer dessuten herved, at der fremtidig overensstemmende med disse direktiver av vedkommende l e n s m a n n kan gis f o r e l ø b i g opholdstillatelse, inntil ansøkningen er endelig avgjort. Lensmannen har derefter uopholdelig å sende saken til politimesteren til videre behandling.

Forefinnes innen området industrielle bedrifter m. v., skal politimesteren efter konferanse med vedkommende militære myndighet bestemme et s n e v r e r e o m r å d e, hvor vedkommende kan bevege sig fritt. Bedriften tilpliktes derefter å gjøre alle utlendinger, som er eller blir ansatt ved samme, opmerksom på dette snevrere område.

Det er ønskelig, at avgjørelsen regelmessig søkes truffet av de lokale myndigheter, så foreleggelse for dette departement overensstemmende med rundskrivelse av 8 oktober 1917 kan undgås.

Samtidig hermed blir der av Kommanderende General og

Kommanderende Admiral gitt distriktskommandochefer og festningskommandanter direktiver overensstemmende med denne rundskrivelse ved behandling av ansøkninger om opholdstillatelse innen forbudte områder. 5 juli.

Hermed bes samtlige politimestre og lensmenn gjort bekjent.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av konsul Emil Mørch ved gavebrev av 2 november 1918 oprettede »Konsul Emil Mørchs legat for verdige trengende av arbeiderklassen i Borge herred« samt på de under 9 og 21 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat. 7 juli.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av de kongelige resolusjoner av 11 januar og 19 april 1918 fastsettes forskjellige bestemmelser om salg av brød, og hvorved opheves rasjoneringsbestemmelsene for korn- og melvarer, som ikke selges med statstilskudd m. v. 7 juli.

Stortingsbeslutning[1]) om premietariff for riksforsikringsanstalten og de forsikringspliktige bedrifters inndeling i fareklasser. 8 juli.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en husleienevnd i anledning av en forespørsel fra nevnden, om den kunde gjøre samtykke til opsigelse betinget av, at vedkommende leilighet blev stillet til rådighet for det kommunale boligtilsyn. 8 juli.

Departementet uttaler, at det for sitt vedkommende er tilbøielig til å besvare spørsmaalet benektende. Er en slik betingelse satt, må forholdet formentlig opfattes, som om nevnden hadde nektet å gå med på opsigelse.

Spørsmålet hører iøvrig i tilfelle av tvist under domstolene.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en husleienevnd, hvori uttales, at leie av et forsamlingslokale til kinematograf antas å omfattes av husleiereguleringen i kommunen, såfremt denne efter boliglovens § 2, 2. ledd, er utvidet til å gjelde også forretningslokaler. 8 juli.

Spørsmålet hører iøvrig i tilfelle av tvist under domstolene.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av skibsreder Gunstein Stray og hustru Anna ved gavebrev av 23 10 juli.

*) Bekjentgj. 11 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 49, hvor skrivelsen i sin helhet er intatt.

[1]) Se St. prp. nr. 150. Innst. S. nr. 240. St.tid. s. 2229.

10 juli. november 1917 oprettede legat »Gunhild Strays Minde« til beste for trengende sjømenn, fiskere eller deres efterlatte, bosittende i Farsund eller Farsund landsogn samt paa de under 17 oktober 1918 utferdigede statutter for dette legat.

10 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av en gave — skjenket av Mette Pedersdatter Vinjesjøen — oprettede »Mette Pedersdatter Vinjesjøens legat av 27 juni 1904« til beste for verdige trengende innen Mosvik kommune samt på de under 17 juni 1919 utferdigede statutter for dette legat.

10 juli. **Bruksregler** *) for Vik bygdealmenning i Sogn, approbert av Landbruksdepartementet 10 juli 1919.

10 juli. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser farris.

10 juli. **Skrivelse** ***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 28 juni 1919 bestemmes, at de i skrivelsens punkt II. B. 6. fastsatte priser for farris forandres til

pr.	1/4	flaske	kr. 0,60
»	1/2	—	» 0,80
»	1/1	—	» 1,00

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 15 juli 1919.

10 juli. **Skrivelse** ***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 24 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser for omsetning av kjøtt av gjeit og sau opheves.

Likeledes opheves den i skrivelsen meddelte bemyndigelse for de kommunale provianteringsråd til å fastsette maksimalpriser for salg i detalj av gjeit- og saukjøtt, samt de av provianteringsrådene i henhold til denne bemyndigelse fastsatte detaljpriser for disse kjøttsorter.

Videre opheves skrivelse av 24 oktober 1918 om saltet norsk kjøtt, forsåvidt angår saltet gjeit- og saukjøtt.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med tirsdag 15 juli 1919.

*) Bekjentgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 53, hvor bruksreglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

***) Bekjentgj. 18 juli Lovtid. 1ste avd. nr. 51.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at maksimalprisen for storfe »med hud og hår« (hvorved forstås dyr med hud, talg og alt slaktavfall, mens avregning kun skjer efter kjøttets vekt) fastsettes til kr. 4,60 pr. kg. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Fra samme dag opheves den i skrivelse av 5 desember 1918 fastsatte maksimalpris for storfe »med hud og hår«.

Overtredelse straffes med bøter inntil 100 000 kroner eller med fengsel inntil 6 måneder eller med begge deler.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 7 februar 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for fuglevilt og hare opheves. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 25 februar 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for kraftfor opheves. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse 15 februar 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for polentagryn, semouillegryn og sagogryn opheves. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 7 og 22 februar 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for potetmel opheves. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for olivenolje og spansk olivenolje »selecte« opheves. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.

10 juli. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for norsk hodekål (hvitkål) opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

10 juli. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 8 februar 1919 fastsatte maksimalpriser for dansk vinter-hvitkål opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

10 juli. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 20 mars 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for tørrede frukter opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

10 juli. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 15 mai 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for rosiner og fikenkaker opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

10 juli. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 27 mai 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for importerte nøtter og nøttekjerner opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

10 juli. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av 18 februar, 10 og 30 april og 7 juni 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for Patna-ris, Java-ris, Polert-ris og Rangoon-ris opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 8 februar 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk makaroni opheves. 10 juli.

Denne bastemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 8 november 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for bønner, linser og splitterter opheves. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for bærsafter og syltetøi opheves. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av 1 oktober 1918 og 15 april 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for norske drops, tabletter, dragé, og lakrisbonbon samt utenlandske fruktdrops og karameller opheves. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for finsprit opheves. 10 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Lov **)[1]) om rett til ekspropriasjon for det offentlige av grunn og bygninger m. v. til tollvesenet. 11 juli. Nr. 1.

Fornøden grunneiendom, bebygget eller ubebygget, til anlegg eller utvidelse av tollboder og tollstasjoner samt brygger,

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.
**) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid 1ste avd. nr. 50.
[1]) St.besl. 19 juni. Se Ot. prp. nr. 30. Innst. O. nr. 38. St.tid. forh. i Ot. s. 96, 137—138; i Lt. s. 24—27, 62.

11 juli. Nr. 1. båtplasser, oplagsplasser og utkikshus for tollvesenet og de fornødne adkomstveier til og forbindelsesveier mellem disse kan i mangel av mindelig overenskomst av Kongen bestemmes avgitt efter takst, som avholdes efter forskriftene i lov om rettergangsmåten i saker angående tvungen avståelse av grunn av 10 mai 1860 §§ 1—4. Omkostningene ved overskjønn bæres av eieren, hvis skjønnet er forlangt av ham og utfallet går ham imot.

11 juli. Nr. 2. **Lov***)[1]) om forandringer i og tillegg til lov av 18 september 1915 om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter.

I.

Nedennevnte paragrafer i lov av 18 september 1915 om arbeidsbeskyttelse i industrielle virksomheter skal herefter lyde således:

§ 1.

Bedrifter, som går inn under loven.

Denne lov omfatter, såfremt ikke i efterfølgende paragrafer anderledes uttrykkelig er bestemt:

I. a. Fabrikker og de håndverks- og andre industrielle virksomheter, som drives fabrikkmessig, eller ved hvilke der anvendes annen drivkraft enn menneskelig muskelkraft eller benyttes kjeler med damptrykk. Dog undtas herfra virksomheter, hvori anvendes motor på ikke over en hestekraft.

b. Stenbrudd, kalkbrudd og stenhuggerier, der regelmessig beskjeftiger minst 5 mann.

c. Grubedrift, opberedningsverksteder, hytteverk samt andre anlegg for utvinning og foredling av mineraler.

d. Virksomheter, hvor eksploderende stoffer fremstilles eller fabrikkmessig anvendes.

II. a. Håndverk og lignende industrielle virksomheter, som regelmessig sysselsetter minst 5 arbeidere, og hvori disse beskjeftiges av bedriftens innehaver på dennes verksted eller på annet arbeidssted utenfor arbeidernes hjem.

b. Isbedrifter.

Bestemmelsene i § 23 nr. 1 og nr. 2 og i §§ 25 til og med 29 og § 32 skal også gjelde for:

c. Forretninger, som beskjeftiger lager- og pakkhusarbeidere samt arbeidere ved tomter, oplagssteder, dampskibsekspedisjoner og lignende, forsåvidt disse arbeidere angår.

---

*) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 2 juli. Se Ot. prp. nr. 21. Innst. O. IX. St.tid., forh. i Ot. s. 138—201; i Lt. s. 62—73.

d. Bedrifter, som omfatter bygningsarbeider og som regelmessig sysselsetter minst 5 arbeidere, vann-, gass- og kloakkledningsarbeider, brolegningsarbeider, anlegg av veier, jernbaner, havner, telegraf- og telefonledninger samt andre lignende arbeidsforetagender. 11 juli. Nr. 2.

Hvorvidt og i hvilken utstrekning de under II c og d nevnte bedrifter iøvrig skal gå inn under denne lov, bestemmes av Kongen, efterat Arbeidsrådets uttalelse er innhentet. Dette gjelder også bedrifter, som omfatter bygningsarbeider, og som regelmessig sysselsetter mindre enn 5 arbeidere.

Dog inngår ikke under lovens bestemmelser foretagender av ovenomhandlede slags, der som kortvarige eller ubetydelige ikke kan legges inn under en ordnet bedrift.

§ 18.

Skjerpende bestemmelser i særlige tilfelle.

Over visse klasser av bedrifter eller enkelte bedrifter eller enkelte virksomhetsgrener innen en eller flere bedrifter, som finnes å være særlig farlige for arbeidernes liv eller lemmer eller særlig sundhetsskadelige eller anstrengende, skal der av Kongen, efterat Arbeidsrådet er hørt, utferdiges en fortegnelse. For sådanne virksomheter skal der av Kongen fastsettes nedenstående skjerpende bestemmelser eller enkelte av disse:

a. At særegne forsiktighetsforanstaltninger skal treffes;
b. at der blir å fastsette kortere arbeidsskift enn ellers brukelig eller en kortere daglig eller ukentlig arbeidstid enn fastsatt i § 23 nr. 1;
c. at arbeiderne ved det særlig anstrengende og farlige arbeide til visse bestemte tider skal gis annen beskjeftigelse av lettere og ufarligere art;
d. at anvendelsen av barn og unge arbeidere skal være forbudt i større utstrekning enn i loven forøvrig bestemt eller helt forbys;
e. at med hensyn til visse virksomheter lignende forbud gis for fruktsommelige kvinners vedkommende;
f. at der ikke må tillates arbeiderne å nyte sine måltider eller tilbringe sine hviletider i arbeidsrummene, men at særskilte, derfra tilbørlig avsondrede lokaler til dette bruk skal anvises dem.

Hvis nogen av disse bestemmelser vil omfatte virksomheter, hvor arbeiderne eller arbeidsgiverne tilhører en faglig landssammenslutning, skal der være gitt denne adgang til uttalelse. Arbeidsrådets erklæring skal i ethvert tilfelle innhentes.

11 juli.
Nr. 2.

§ 23.

Den almindelige arbeidstid.

1. En arbeiders almindelige arbeidstid må ikke være over 8½ time daglig, og ikke over 48 timer uken. Til arbeidstiden i gruber regnes også faringstiden.

   For arbeidere i gruber og smeltehytter, som regelvisst har lørdag fri, kan en arbeiders almindelige arbeidstid være op til 9½ time daglig, men ikke over 48 timer uken.
2. I bedrifter, som i vesentlig grad er avhengige av årstiden, klimaet eller andre naturforhold, kan med Kongens samtykke den almindelige arbeidstid ordnes således, at den blir lenger i sommerhalvåret enn i vinterhalvåret.

   Hvis bestemmelse herom vil omfatte virksomheter, hvor arbeiderne eller arbeidsgiverne tilhører en faglig landssammenslutning, skal der være gitt denne adgang til uttalelse. Arbeidsrådets erklæring skal i ethvert tilfelle innhentes.
3. Den almindelige arbeidstid skal legges mellem kl. 6 morgen og kl. 9 aften. På steder, hvor sann tid ligger minst 1 time før normaltid, kan dog den almindelige arbeidstids begynnelse legges inntil 1 time frem.

   I bedrifter eller deler av bedrifter, hvori der innføres 2 dagskift av ikke over 8 arbeidstimer pr. skift, kan den almindelige arbeidstid legges mellem kl. 6 morgen og kl. 12 natt.

[4]

5. En arbeiders almindelige ukentlige arbeidstid må fordeles således, at han hver uke har en sammenhengende fritid av minst 24 timer.

§ 26.

Overtidsarbeide.

1. Varer arbeidet for nogen arbeider over den tid, som utgjør hans almindelige arbeidstid ifølge § 23, post 1 og 2, og § 18, jfr. § 25 og § 31, 4, regnes arbeidet i den overskytende arbeidstid for overtidsarbeide. Det er i så henseende uten betydning, om arbeidet utføres om dagen eller som nattarbeide (§ 24).
2. Overtidsarbeide er forbudt uten i følgende særlige tilfelle:
   a. når uforutsete hendelser eller forfall blandt arbeiderne har forstyrret eller truer med å forstyrre den jevne drift, eller
   b. når overtidsarbeide trenges for at ikke råstoffer eller produkter skal ta skade, eller
   c. når uventet arbeidspress er opstått, eller

d. når den vanlige drift ikke kan gå sin gang, uten at enkelte arbeidere må begynne før, eller slutte efter de andre arbeidere, eller

e. når offentlige eller almene interesser eller andre hensyn særlig krever det. Dog skal arbeidsgiveren, om overtidsarbeide av sådan grunn iverksettes og utøves over lenger tid enn ett døgn, innhente det stedlige tilsyns samtykke.

3. Arbeidere under 18 år må ikke brukes til overtidsarbeide.

Forsåvidt en arbeider ved lægeerklæring godtgjør, at hans helbred vil lide ved lenger arbeidstid enn den for hans arbeide almindelige, kan arbeidsgiveren ikke kreve, at han skal utføre overtidsarbeide.

§ 27.

Lengden av overtidsarbeide.

1. Overtidsarbeide kan finne sted i op til 10 timer uken.

Tilsynet kan for en bestemt anledning eller for et tidsrum av ikke over 6 måneder om gangen samtykke i, at overtidsarbeide for den enkelte arbeider kan finne sted i op til 15 timer uken.

2. Overtidsarbeide må i intet tilfelle utgjøre over 30 timer for nogen arbeider i 4 på hverandre følgende uker.

3. For bedrifter, som på grunn av produktets art eller av andre grunner til enkelte tider av året har behov for en lenger arbeidstid, kan vedkommende regjeringsdepartement, efterat tilsynet har uttalt sig, fastsette andre regler enn i post 1 og 2 for overtidsarbeidet. Det samlede antall overtidstimer i kalenderåret må dog ikke bli større enn efter bestemmelsen i post 2.

§ 31.

Undtagelser fra bestemmelsene om arbeidstid.

1. For bedrift med døgndrift uken rundt kan Kongen godkjenne skiftplan, som i løpet av skiftperioden gir hver arbeider en almindelig arbeidstid på gjennemsnitlig 48 timer uken og en sammenhengende fritid på gjennemsnitlig 24 timer uken. Ved avgjørelsen skal legges særlig vekt på, hvad flertallet av arbeiderne ønsker.

2. Arbeide, som efter sin art eller i henhold til dispensasjon går hele døgnet, men ikke uken rundt, kan med samtykke av Kongen være i gang til kl. 10 aftenen før en søndag eller helgdag.

3. Bestemmelsene i § 23, nr. 3 og nr. 5, og i §§ 24 og 30 kommer for arbeidere over 18 år ikke til anvendelse på håndverksvirksomheter, som går inn under § 1, II a.

11 juli. Nr. 2.

4. Bestemmelsene i §§ 23 og 32 kommer ikke til anvendelse for arbeidere over 18 år, som er beskjeftiget med losse- og lastearbeide. Dog skal arbeidstiden for disse ikke utgjøre mer enn 192 timer på 4 uker.

II.

Ifall nedsettelse av arbeidstiden i henhold til denne lov fremkaller tvist, om gjeldende tariffavtalers lønnssatser bør forhøies, må sådan tvist ikke søkes løst ved arbeidsnedlegning eller arbeidsstengning. Kan den ikke løses ved forhandling mellem vedkommende organisasjoner, skal den forelegges for en lønnsnevnd på 5 medlemmer, opnevnt av Kongen. Lønnsnevndens avgjørelse skal ikke gjelde utover vedkommende tariffavtales gyldighetstid.

Overtredes forbudet mot arbeidsstans, skal § 40 i lov av 6 august 1915 om arbeidstvister finne anvendelse.

III.

A. Denne lov trer i kraft den 1 januar 1920. Fra samme tid opheves midlertidig lov av 14 august 1918 om forkortelse av arbeidstiden i bedrifter, som går inn under lov av 18 september 1915 om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter.

De i § 1, II c og d nevnte forretninger og bedrifter skal meldes til tilsynet innen den frist, som er satt i lovens § 4.

B. Skulde gjennemførelsen av denne lov umuliggjøre en bedrifts virksomhet helt eller for en vesentlig del, kan Kongen, efterat Arbeidsrådets uttalelse er innhentet, meddele dispensasjon fra lovens bestemmelser.

Hvis gjennemførelsen av loven til fastsatt tid i vesentlig grad forringer en bedrifts produksjonsevne, kan Kongen, efterat Arbeidsrådets uttalelse er innhentet, meddele dispensasjon fra lovens bestemmelser, dog ikke utover året 1920.

11 juli. Nr. 3.

Lov *)[1]) om forandringer i lov av 14 januar 1837 om formannskaper på landet m. v. med tilleggslover.

Efternevnte paragrafer i lov av 14 januar 1837 om formannskaper på landet m. v. med tilleggslover skal lyde:

I.

§ 4. Representantene velges for hvert sogn av og blandt sognets i manntallet stående innvånere. Valg foretas hvert

*) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 3 juli. Se Dok. nr. 1 og 2 (1919). Innst. O. X. St.tid., forh. i Ot. s. 244—248; i Lt. s. 76—77.

tredje år i oktober måned efter berammelse av herredets representantskap og lensmann (lensmenn). Berammelsen kunngjøres på sedvansmessig måte i annen halvdel av august måned med angivelse av, hvor mange representanter der blir å velge for hvert sogn, samt hvor og i hvilket tidsrum velgerne kan avgi sine stemmer. 11 juli. Nr. 3.

Sognets stemmesteder fastsettes av valgstyret. Der skal være adgang til på samme dag å avgi stemme på ett eller flere steder i hver skolekrets.[1]) Hvis der foreligger særlige grunner, kan dog valgstyret med fylkesmannens approbasjon innen 15 august det år valget foregår, bestemme et mindre antall stemmesteder enn der er skolekretser i sognet.[2]) På hvert valgsted skjer stemmegivningen for en bestemt del av manntallet, dog således, at også velgere fra andre deler av sognet har adgang til å avlevere sin stemmeseddel. En sådan velger skal gi konvolutten med ilagt stemmeseddel til nedennevnte komité, og denne skal legge konvolutten i et særskilt omslag, klebe dette til og skrive velgerens navn og adresse utenpå.

Hvert sogns valgstyre består av sognets lensmann og formenn og hvor det finnes fornødent, en eller flere av de øvrige representanter efter sognets representantskaps nærmere bestemmelse. Valgstyret velger selv sin formann.

Hvor stemmegivningen skal foregå i flere valglokaler innen et sogn, skjer det i hvert lokale under ledelse av en komité på minst 3 av valgstyret valgte personer, derav såvidt mulig minst ett medlem av selve valgstyret eller av sognets representantskap. Efter endt stemmegivning leverer komiteen de mottatte stemmesedler og innleverte forfallsanmeldelser uåpnet i forseglet innpakning til valgstyret til videre behandling tillikemed den benyttede del av manntallet og en opgave over stemmesedlenes og forfallsanmeldelsenes antall.

§ 5. Valget foregår efter forholdsvalgmåten, hvorved følgende regler blir å iaktta:

1. Samtidig med berammelse av valget utsteder valgstyret en almindelig opfordring til velgerne om innen kl. 8 eftermiddag den 7 — eller hvis denne dag faller på helligdag — 8 september å fremkomme til formannen i valgstyret med forslag til valglister. Et forslag til valgliste må for å komme i betraktning være inngitt til valgstyrets formann innen den nevnte frist.
2. Et forslag til valgliste må være utfylt under fortløpende nummer med så mange forskjellige eller inntil to ganger

[1]) Jfr. landsskolelovens § 2 (l. 26/6 1889) og Justisdepartementets rundskrivelse av 26 juli 1919.
[2]) Jfr. den i note 1 citerte rundskrivelse.

11 juli. Nr. 3.

gjentatte (kumulerte) navn, som der skal velges representanter, og være underskrevet av minst 10 velgere. Kandidatene bør være så tilstrekkelig betegnet, at forveksling kan undgås. Det bør angis, hvorledes listen skal utfylles, ifall noget navn må strykes, og hvem av underskriverne valgstyret har å henvende sig til ved forhandlinger angående listen. Ingen velger må underskrive mer enn ett forslag til valgliste, og ingen kandidat må stå på mer enn én liste. Hvert forslag må ha en overskrift, som angir, fra hvilken gruppe det utgår.

3. Listene prøves av valgstyret. Er en liste ikke overensstemmende med denne paragrafs nr. 2, opfordrer valgstyret forslagsstillernes representanter til innen en bestemt frist å rette feilene. Er en kandidat opført på mer enn én liste, tilstiller valgstyret ham et pålegg om innen en bestemt frist å erklære, på hvilken av listene han foretrekker å bli stående, med tilkjendegivende om, at hans navn vil bli strøket på de øvrige. Undlatelse av å efterkomme pålegget medfører, at navnet strykes på alle lister. Finnes der å være opført en kandidat, som kan undslå sig for å motta valg, tilstilles der ham en opfordring til innen en bestemt frist å erklære, om han forlanger sitt navn strøket. Innkommer han ikke innen den fastsatte frist med begjæring derom, er hans rett til å undslå sig forspilt. Er der opført en kandidat, som ikke er valgbar, strykes han.
4. Når listene er i lovgyldig stand eller ved forhandling med forslagsstillernes representanter er bragt i sådan stand, lar valgstyret dem senest syv dager før valgdagen kunngjøre som offisielle valglister, hver liste med overskrift, som angir, fra hvilken gruppe den utgår, samt valgtid, valgkreds og forslagsstillernes navn.
5. Valget skjer ved stemmesedler. Det står enhver velger fritt å benytte til stemmeseddel en offisiell liste eller alene å stemme på personer, som ikke er opført på nogen offisiell liste (»vild« stemmeseddel), eller å benytte en blandingsliste. På sin stemmeseddel bør velgeren anføre navnene under forløpende nummer og han kan gjenta (kumulere) navnene é gang mer, enn det er skjedd på de offisielle lister. Navn, som ikke er gjentatt (kumulert) på disse såvelsom navn, som ikke står på nogen av de offisielle lister, har velgerne kun adgang til å gjenta (kumulere) én gang. Ytterligere gjentagelse (kumulasjon) av navn betraktes som uskrevet.
6. Stemmesedlene skal være av hvitt papir, uten underskrift og uten vedheftet eller påført særmerke, som betegner, hvm der har avlevert stemmesedlen. Som sådant sær-

merke regnes ikke strykninger eller andre forandringer på stemmesedlen. 11 juli. Nr. 3.

Forsåvidt de ovenfor under nr. 4 omhandlede offisielle valglister trykkes eller mangfoldiggjøres som stemmesedler, kan angivelsen av valgdagen og valgkrets og forslagsstillernes navn utelates. Andre trykte eller på annen måte mangfoldiggjorte stemmesedler må ikke under valget eller i de siste fjorten dager før dette bringes i omløp. Ei heller må andre stemmesedler utstyres som offisielle lister. Overtredelse av disse bestemmelser straffes med bøter.

Stemmesedlene skal avleveres i offisielle konvolutter, som skal være ugjennemsiktige og ens av størrelse, form og farve samt forsynt med offentlig stempel og være uten vedheftet eller påført særmerke, som betegner, hvem der har avlevert stemmesedlen. I valglokalet utleveres en sådan konvolutt til hver personlig møtende velger av et medlem av valgbestyrelsen.

7. Møtende velgere, som finnes innført i stemmekretsens manntall, nedlegger selv sine konvolutterte stemmesedler i en dertil bestemt urne. Er en velger ved lovlig forfall hindret fra å møte personlig, kan han fremsende sin stemmeseddel i lukket privat konvolutt, innlagt i en lukket følgeskrivelse, der inneholder oplysning om forfallet. Innsendes forfallsanmeldelse fra utenriks sted, må følgeskrivelsen være underskrevet i overvær av en norsk konsul eller et norsk fartøis fører, som skal undertegne til vitterlighet.
8. Oprop finner ikke sted, men ved avkrysning eller notering i manntallet føres der innseende med, at ingen stemmer mer enn én gang.
9. Efter avstemningens slutning undersøker valgstyret først, om de velgere, som har avlevert sin stemmeseddel utenfor sin stemmekrets, har adgang til å stemme, og såfremt de ikke har benyttet sig herav i sin egen stemmekrets, setter valgstyret et kryss ved velgerens navn i manntallet, tar stemmeseddelkonvolutten ut av omslaget og legger den ned i valgurnen. I motsatt fall skal stemmesedlen vrakes og omslaget forvares ubrutt.

Derefter prøves de anmeldte forfall. Når et sådant er godkjent, åpnes den private konvolutt og legges dens innhold ulest i en av de offisielle konvolutter, som derefter nedlegges i valgurnen. Forkastes forfallet, blir den private konvolutt uåpnet å opbevare sammen med følgeskrivelsen.

10. Når forfallsanmeldelsene er gjennemgått, blandes konvo-

11 juli. Nr. 3.

luttene vel om hverandre, hvorefter stemmesedlene uttas. Dersom nogen konvolutt eller stemmeseddel ikke fyldestgjør de fordringer, som er opstillet foran i nr. 6, første og tredje passus, forkastes stemmesedlen som ugyldig. Forefinnes i nogen konvolutt flere stemmesedler, blir, hvis de er innbyrdes uoverensstemmende, samtlige å forkaste og, hvis de er enslydende, kun en av dem å godkjenne. Lyder en stemmeseddel på nogen, som ikke er valgbar, anses dennes navn for uskrevet. Lyder den på flere gyldige navn, forskjellige eller gjentatte (kumulerte), enn der skal velges representanter, anses de overskytende, som er opført sist, likeledes for uskrevet.

De stemmesedler, som finnes å være lovlige, opleses tydelig eller gjennemgås, hvis de er trykt, på annen betryggende måte av et medlem av valgstyret under tilsyn av et annet medlem og optegnes av to andre medlemmer eller av to av valgstyret antatte personer.

11. Ved stemmeoptellingen undersøkes først, hvor mange stemmer hver kandidat har fått. Dernæst sammenlegges for hver listes vedkommende alle stemmer, som er falt på listens kandidater. De utkomne summer kalles henholdsvis kandidatenes stemmetall og listenes stemmetall.

De på et navn utenfor listene falne stemmer betraktes både som vedkommende kandidats stemmetall og som et liste-stemmetall.

12. De representantplasser, som skal besettes, fordeles på listene i forhold til disses stemmetall på den måte, som nedenfor foreskrives:

Man dividerer det samlede antall avgitte stemmer med representantplassenes antall forøket med 1. Med den derved utkomne kvotients hele tall forøket med 1 divideres hver listes stemmetall, og listene får sig tildelt de antall representantplasser, som de hele tall i de ved disse divisjoner utkomne kvotienter angir.

Viser det sig, at ikke samtlige representantplasser herved er fordelt mellem listene, divideres hver listes stemmetall først med antallet av de listen tillagte representantplasser forøket med 1, derpå, om fornødiges, med det samme tall forøket med 2 o. s. v. Av kvotientene — uansett ved hvilken av disse divisjoner de er fremkommet — nummereres et antall, svarende til antallet av de ikke fordelte representantplasser, således at den største får nr. 1, den næststørste nr. 2 o. s. v., idet divisjonene må være fortsatt, inntill det har vist sig, at ingen kvotient i en følgende kvotientrekke er større enn den sist numme-

rerte kvotient, der benevnes delingstallet. Således som de nummererte kvotienter fordeler sig på listestemmetallene, fordeles de resterende representanplasser på listene. 11 juli Nr. 3.

13. Skulde ved den i foregående nummer foreskrevne fremgangsmåte flere lister komme til å konkurrere om en plass, tilfaller plassen den av de konkurrerende lister, hvis stemmetall er størst, men ifall de har samme stemmetall, den, som bestemmes ved loddtrekning.

Skulde der tilfalle en liste flere plasser, enn den har kandidater, er dens kandidater å betrakte som forlods valgt og de øvrige plasser å fordele på de øvrige lister på ovenanførte måte.

14. Hver listes plasser besettes med de av dens kandidater, som har de fleste stemmer i rekkefølge efter deres stemmetall og, i tilfelle av stemmelikhet, efter deres orden på listen.

Listens øvrige kandidater inntil samme antall som dens representanter utgjør dens suppleanter i den på samme måte bestemte orden.

15. Såfremt valgforretningen ikke uavbrutt fortsettes, inntil den er tilendebragt, påligger det valgstyret å besørge stemmesedlene og listene over de optegnede stemmer under felles forsegling opbevart på et sikkert sted.

§ 6. Skulde det inntreffe, at intet eller alene ett godtatt forslag til valgliste er fremkommet i et herred eller sogn, blir valget å fremme efter følgende regler for flertallsvalg, hvorom valgstyret snarest mulig utferdiger tilleggskunngjørelse for velgerne:

Ved valget stemmes der særskilt på representanter og suppleanter. Når valget av representanter er tilendebragt, og resultatet tydelig kunngjort, foretas i samme møte valg på et like antall suppleanter. Kan dette ikke skje, fordi stemmegivningen er foregått på forskjellige steder, skjer valget av suppleanter i dertil særskilt berammet møte.

Lyder stemmesedlen på flere gyldige navn, enn der skal velges representanter og suppleanter, anses de overskytende, som er opført sist, for uskrevet. Valget foregår iøvrig under iakttagelse av bestemmelsene i paragraf 5 nr. 6 første og siste passus, nr. 7, 8, 9, 10 og 15, dog således, at kumulasjon ikke kan skje. De, som har fått flest stemmer henholdsvis til representanter og suppleanter, anses som valgt i den orden, stemmetallet eller i tilfelle av stemmelikhet loddtrekning bestemmer.

§ 8. Innen desember måneds utgang trer de for hvert sogn valgte representanter sammen for under ledelse av den fun-

11 juli. Nr 3. gerende ordfører av sin midte ved flertallsvalg å utkåre formenn (formann) og inntil et like antall formannssuppleanter for sognet. Skal der velges flere, finner, ifall det forlanges av fire representanter, reglene i paragraf 5 nr. 2, første og fjerde punktum, samt nr. 5 og 11—14 tilsvarende anvendelse, dog så, at ingen forslagsliste behøver å være undertegnet av mer enn tre representanter. Får en formann ved tilsvarende anvendelse av regelen i paragraf 5 nr. 14 ingen suppleant, velges suppleant for ham ved almindelig flertallsvalg.

I samme møte og under samme ledelse foregår derefter de i paragraf 16 omhandlede valg av ordfører og viseordfører for de påfølgende tre år.

II.

Nærværende lov trer i kraft straks.

11 juli. Nr. 4. **Lov** *)[1] om forandringer i lov av 14 januar 1837 om formannskaper i kjøpstædene m. v. med tilleggslover.

Efternevnte paragrafer i lov av 14 januar 1873 om formannskaper i kjøpstædene m. v. med tillegslover skal lyde:

I.

§ 4. Representantene velges av og blandt kjøpstadens i manntallet stående innvånere. Valg foretas hvert 3dje år i desember måned efter berammelse av valgstyret. Berammelsen kunngjøres på sedvansmessig måte i annen halvdel av oktober måned med angivelse av, hvor mange der blir å velge, samt hvor og i hvilket tidsrum velgerne kan avgi sine stemmer. Hvor det på grunn av velgernes antall finnes påkrevet, bør det efter valgstyrets nærmere bestemmelse være adgang til å avgi stemme samtidig i flere valglokaler, hvert sted for en bestemt del av manntallet, dog således, at også velgere fra andre deler av kjøpstaden har adgang til å avlevere sin stemmeseddel. En sådan velger skal gi konvolutten med ilagt stemmeseddel til nedennevnte komité og denne skal legge konvolutten i et særskilt omslag, klebe dette til og skrive velgerens navn og adresse utenpå.

Valgstyret består av magistrat og formannskap. Det velger selv sin formann.

Hvor stemmegivningen skal foregå i flere valglokaler, skjer det i hvert lokale under ledelse av en komité på minst

*) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 3 juli. Se Dok. nr. 1 og 2 (1919). Innst. O. X. St.tid., forh. i Ot. s. 244—245, 248—252; i Lt. s. 76—77.

tre av valgstyret valgte personer, derav minst ett medlem av selve valgstyret eller av representantskapet. Efter endt stemmegivning leverer komiteen de mottatte stemmesedler og innleverte forfallsanmeldelser uåpnet i forseglet innpakning til valgstyret til videre behandling tillikemed den benyttede del av manntallet og en opgave over stemmesedlenes og forfallsanmeldelsenes antall. 11 juli. Nr. 4.

§ 5. Valget foregår efter forholdsvalgmåten, hvorved følgende regler blir å iaktta:

1. Samtidig med berammelse av valget utsteder valgstyret en almindelig opfordring til velgerne om innen kl. 8 eftermiddag den 15 — eller hvis denne dag faller på helligdag — 16 november å fremkomme til formannen i valgstyret med forslag til valglister. Et forslag til valgliste må for å komme i betraktning være inngitt til valgstyrets formann innen den nevnte frist.
2. Et forslag til valgliste må være utfylt under fortløpende nummer med så mange forskjellige eller inntil to ganger gjentatte (kumulerte) navn, som der skal velges representanter, og være underskrevet av minst 20 velgere. Kandidatene bør være så tilstrekkelig betegnet, at forveksling kan undgås. Det bør angis, hvorledes listen skal utfylles, ifall noget navn må strykes, og hvem av underskriverne valgstyret har å henvende sig til ved forhandlinger angående listen. Ingen velger må underskrive mer enn ét forslag til valgliste, og ingen kandidat må stå på mer enn én liste. Hvert forslag må ha en overskrift, som angir, fra hvilken gruppe det utgår.
3. Listene prøves av valgstyret. Er en liste ikke overensstemmende med denne paragrafs nr. 2, opfordrer valgstyret forslagsstillernes representanter til innen en bestemt frist å rette feilene. Er en kandidat opført på mer enn én liste, tilstiller valgstyret ham et pålegg om innen en bestemt frist å erklære, på hvilken av listene han foretrekker å bli stående, med tilkjennegivende om, at hans navn vil bli strøket på de øvrige. Undlatelse av å efterkomme pålegget medfører, at navnet strykes på alle lister. Finnes der å være opført en kandidat, som kan undslå sig for å motta valg, tilstilles der ham en opfordring til innen en bestemt frist å erklære, om han forlanger sitt navn strøket. Innkommer han ikke innen den fastsatte frist med begjæring derom, er hans rett til å undslå sig forspilt. Er der opført en kandidat, som ikke er valgbar, strykes han.
4. Når listene er i lovgyldig stand eller ved forhandling med forslagsstillernes representanter er bragt i sådan stand,

11 juli. Nr. 4.

lar valgstyret dem senest syv dager før valgdagen kunngjøre som offisielle valglister, hver liste med overskrift, som angir, fra hvilken gruppe den utgår, samt valgtid, valgkrets og forslagsstillernes navn.

5. Valget skjer ved stemmesedler. Det står hver velger fritt å benytte til stemmeseddel en offisiell liste eller alene å stemme på personer, som ikke er opført på nogen offisiell liste (»vild« stemmeseddel), eller å benytte en blandingsliste. På sin stemmeseddel bør velgeren anføre navnene under fortløpende nummer og han kan gjenta (kumulere) navnene én gang mer, enn det er skjedd på de offisielle lister. Navn, som ikke er gjentatt (kumulert) på disse såvel som navn, som ikk står på nogen av de officielle lister, har velgeren kun adgang til å gjenta (kumulere) én gang. Ytterligere gjentagelse (kumulasjon) av navn betraktes som uskrevet.

6. Stemmesedlene skal være av hvitt papir, uten underskrift og uten vedheftet eller påført særmerke, som betegner, hvem der har avlevert stemmesedlen. Som sådant særmerke regnes ikke strykninger eller andre forandringer på stemmesedlen.

Forsåvidt de ovenfor under nr. 4 omhandlede offisielle valglister trykkes eller mangfoldiggjøres som stemmesedler, kan angivelsen av valgdagen og valgkrets og forslagsstillernes navn utelates. Andre trykte eller på annen måte mangfoldiggjorte stemmesedler må ikke under valget eller i de siste fjorten dager før dette bringes i omløp. Ei heller må andre stemmesedler utstyres som offisielle lister. Overtredelse av disse bestemmelser straffes med bøter.

Stemmesedlene skal avleveres i offisielle konvolutter, som skal være ugjennemsiktige og ens av størrelse, form og farve samt forsynt med offentlig stempel og være uten vedheftet eller påført særmerke, som betegner, hvem der har avlevert stemmesedlen. I valglokalet utleveres en sådan konvolutt til hver personlig møtende velger av et medlem av valgstyret.

7. Møtende velgere, som finnes innført i stemmekretsens manntall, nedlegger selv sine konvolutterte stemmesedler i en dertil bestemt urne. Er en velger ved lovlig forfall hindret fra å møte personlig, kan han fremsende sin stemmeseddel i lukket privat konvolutt, innlagt i en lukket følgeskrivelse, der inneholder oplysning om forfallet. Innsendes forfallsanmeldelse fra utenriksk sted, må følgeskrivelsen være underskrevet i overvær av en norsk kon-

sul eller et norsk fartøis fører, som skal undertegne til vitterlighet. 11 juli. Nr. 4.

8. Oprop finner ikke sted, men ved avkrysning eller notering i manntallet føres der innseende med, at ingen stemmer mer enn én gang.

9. Efter avstemningens slutning undersøker valgstyret først, om de velgere, som har avlevert sin stemmeseddel utenfor sin stemmekrets, har adgang til å stemme, og såfremt de ikke har benyttet sig herav i sin egen stemmekrets, setter valgstyret et kryss ved velgerens navn i manntallet, tar stemmeseddelkonvolutten ut av omslaget og legger den ned i valgurnen. I motsatt fall skal stemmesedlen vrakes og omslaget forvares ubrutt.

Derefter prøves de anmeldte forfall. Når et sådant er godkjent, åpnes den private konvolutt og legges dens innhold ulest i en av de offisielle konvolutter, som derefter nedlegges i valgurnen. Forkastes forfallet, blir den private konvolutt uåpnet å opbevare sammen med følgeskrivelsen.

10. Når forfallsanmeldelsene er gjennemgått, blandes konvoluttene vel om hverandre, hvorefter stemmesedlene uttas. Dersom nogen konvolutt eller stemmeseddel ikke fyldestgjør de fordringer, som er opstillet foran i nr. 6, første og tredje passus, forkastes stemmesedlen som ugyldig. Forefinnes i nogen konvolutt flere stemmesedler, blir, hvis de er innbyrdes uoverensstemmende, samtlige å forkaste og, hvis de er enslydende, kun en av dem å godkjenne. Lyder en stemmeseddel på nogen, som ikke er valgbar, anses dennes navn for uskrevet. Lyder den på flere gyldige navn, forskjellige eller gjentatte (kumulerte), enn der skal velges representanter, anses de overskytende, som er opført sist, likeledes for uskrevet.

De stemmesedler, som finnes å være lovlige, opleses tydelig eller gjennemgås, hvis de er trykt, på annen betryggende måte av et medlem av valgstyret under tilsyn av et annet medlem og optegnes av to andre medlemmer eller av to av valgstyret antatte personer.

11. Ved stemmeoptellingen undersøkes først, hvor mange stemmer hver kandidat har fått. Dernæst sammenlegges for hver listes vedkommende alle stemmer, som er falt på listens kandidater. De utkomne summer kalles henholdsvis kandidatenes stemmetall og listenes stemmetall.

De på et navn utenfor listene falne stemmer betraktes både som vedkommende kandidats stemmetall og som et **liste-stemmetall.**

11 juli. Nr. 4.

12. De representantplasser, som skal besettes, fordeles på listene i forhold til disses stemmetall på den måte, som nedenfor foreskrives:

Man dividerer det samlede antall avgitte stemmer med representantplassenes antall forøket med 1. Med den derved utkomne kvotients hele tall forøket med 1 divideres hver listes stemmetall, og listene får sig tildelt de antall representantplasser, som de hele tall i de ved disse divisjoner utkomne kvotienter angir.

Viser det sig, at ikke samtlige representantplasser herved er fordelt mellem listene, divideres hver listes stemmetall først med antallet av de listen tillagte representantplasser forøket med 1, derpå, om fornødiges, med det samme tall forøket med 2 o. s. v. Av kvotientene — uansett ved hvilken av disse divisjoner de er fremkommet — nummereres et tall, svarende til antallet av de ikke fordelte representantplasser, således at den største får nr. 1, den næststørste nr. 2 o. s. v., idet divisjonene må være fortsatt, inntil det har vist sig, at ingen kvotient i en følgende kvotientrekke er større enn den sist nummererte kvotient, der benevnes delingstallet. Således som de nummererte kvotienter fordeler sig på listestemmetallene, fordeles de resterende representantplasser på listene.

13. Skulde ved den i foregående nummer foreskrevne fremgangsmåte flere lister komme til å konkurrere om en plass, tilfaller plassen den av de konkurrerende lister, hvis stemmetall er størst, men ifall de har samme stemmetall, den, som bestemmes ved loddtrekning.

Skulde der tilfalle en liste flere plasser, enn den har kandidater, er dens kandidater å betrakte som forlods valgt og de øvrige plasser å fordele på de øvrige lister på ovenanførte måte.

14. Hver listes plasser besettes med de av dens kandidater, som har de fleste stemmer i rekkefølge efter deres stemmetall, og, i tilfelle av stemmelikhet, efter deres orden på listen.

Listens øvrige kandidater inntil samme antall som dens representanter utgjør dens suppleanter i den på samme måte bestemte orden.

15. Såfremt valgforretningen ikke uavbrutt fortsettes, inntil den er tilendebragt, påligger det valgstyret å besørge stemmesedlene og listene over de optegnede stemmer under felles forsegling opbevart på et sikkert sted.

§ 6. Skulde det inntreffe, at intet eller alene ett godtatt forslag til valgliste er fremkommet, blir valget å fremme efter

følgende regler for flertallsvalg, hvorom valgstyret snarest mu- 11 juli.
lig utferdiger tilleggskunngjørelse for velgerne: Nr. 4.

Ved valget stemmes der særskilt på representanter og suppleanter. Når valget av representanter er tilendebragt, og resultatet tydelig kunngjort, foretas i samme møte valg på et like antall suppleanter. Kan dette ikke skje, fordi stemmegivningen er foregått på forskjellige steder, skjer valget av suppleanter i dertil særskilt berammet møte.

Lyder stemmesedlen på flere gyldige navn, enn der skal velges representanter og suppleanter, anses de overskytende, som er opført sist, for uskrevet. Valget foregår forøvrig under iakttagelse av bestemmelsene i paragraf 5, nr. 6, første og siste passus, nr. 7, 8, 9, 10 og 15, dog således, at kumulasjon ikke kan skje. De, som har fått flest stemmer henholdsvis til representanter og suppleanter, anses som valgt i den orden, stemmetallet eller i tilfelle av stemmelikhet loddtrekning bestemmer.

§ 8. Innen desember måneds utgang trer representantene sammen for under ledelse av den fungerende ordfører av sin midte ved flertallsvalg å utkåre formenn og inntil et like antall formannssuppleanter. Hvis det forlanges av minst fire representanter, finner reglene i paragraf 5, nr. 2, første og fjerde punktum, samt nr. 5 og 11—14 tilsvarende anvendelse, dog så, at ingen forslagsliste behøver å være undertegnet av mer enn tre representanter. Får en formann ved tilsvarende anvendelse av regelen i paragraf 5, nr. 14, ingen suppleant, velges suppleant for ham ved almindelig flertallsvalg.

I samme møte og under samme ledelse foregår derefter de i paragraf 13 omhandlede valg for det følgende år.

II.

Nærværende lov trer i kraft straks.

Lov*)[1]) om rett til ekspropriasjon av grunn for 11 juli.
bygning av apotek, distriktslægeboliger og til anlegg Nr. 5.
av tuberkulosesanatorium, tuberkulosehjem, sykehus, sinnssykeasyl og annen medisinal anstalt.

Kongen kan bestemme, at grunn, som trenges for bygning av apotek og kommunale distriktslægeboliger, samt bebygget eller ubebygget grunn, som trenges for anlegg, utvidelse eller drift av tuberkulosesanatorium, tuberkulosehjem, sykehus, sinnssykeasyl eller annen medisinal anstalt, kan kreves avstått mot

*) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
[1]) St.besl. 3. juli. Se Ot prp. nr. 46. Innst. O. nr. 57. St.tid., forh. i Ot. s. 230—233; i Lt. s. 73—75.

11 juli. Nr. 5. erstatning, som i mangel av mindelig avtale fastsettes ved skjønn. Bestemmelsene i lov om rettergangsmåten i saker angående tvungen avståelse av grunn av 10 mai 1860 §§ 1—4 blir å bruke.

Omkostningene ved underskjønn bæres av rekvirenten. Har eieren forlangt overskjønn, men utfallet går ham imot, skal han bære utgiftene ved overskjønnet, medmindre skjønnsretten finner grunn til å frita ham. Hvorvidt overskjønnet går ham imot, avgjør skjønnsretten med endelig virkning.

11 juli. Nr. 6. **Lov** *)[1]) om forandring i og tillegg til lov om sparebanker av 6 juli 1887 med senere endringslover av 5 mars 1900, 9 juli 1903 og 2 april 1917.

Følgende paragrafer i sparebankloven skal herefter lyde således:

§ 13.

Statens tilsyn med sparebankenes virksomhet besørges av en direktør for sparebankvesenet med bistand av det antall inspektører og øvrige kontorpersonale, som Stortinget til enhver tid bestemmer.

Direktøren utnevnes av Kongen, mens de ham underordnede tjenestemenn ansettes av Finansdepartementet.

Samtlige utgifter ved tilsynet og dets kontor blir å utligne på sparebankene efter en av Kongen godkjent fordelingsplan. Bidraget kan inndrives ved utpantning.

Enhver sparebanks styrelse er forpliktet til nårsomhelst å tilstede inspeksjonens tjenestemenn såvelsom enhver annen av Finansdepartementet dertil befullmektiget adgang til alle sparebankens dokumenter og protokoller samt å meddele disse eller departementet selv enhver oplysning, som måtte forlanges angående sparebankens forhold.

§ 14.

Inspeksjonens forretningsområde fastsettes ved instruks, utferdiget av Finansdepartementet, samt ved de spesielle forskrifter som for de enkelte tilfelle meddeles. Spesiellt har direktøren for sparebankvesenet selv eller ved det ham underordnede personale:

1. Å behandle og i utredet stand å forelegge for Finansdepartementet alle saker sparebankene vedkommende, hvori avgjørelsesmyndigheten henligger under departementet eller Kongen.

---

*) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

[1]) St.besl. 4 juli. Se Ot. prp. nr. 45. Innst. O. nr. 59. St.tid., forh. i Ot. s. 202—215; i Lt. s. 75.

2. På begjæring å veilede sparebankenes styre med hensyn til spørsmål om sparebanklovgivningens eller vedkommende plans forståelse, den hensiktsmessigste ledelse av sparebankens forretninger m. v. samt å avsi desisjon i de en sparebank vedkommende spørsmål, som i sådan hensikt av dens desisjonsmyndighet forelegges inspeksjonen. 11 juli. Nr. 6.
3. Å føre kontroll med, at sparebankene holder sig sparebanklovgivningen og sine planer efterrettelige samt iøvrig virker på hensiktsmessig og betryggende måte. Den her nevnte kontroll fører inspeksjonen:
   a. Ved granskning av sparebankenes regnskaper. I den anledning har sparebankenes styre innen 1 måned, efterat regnskapene er desidert, å innsende til inspeksjonen et av vedkommende revisjon bekreftet utdrag av samme tillikemed mulige desisjoner og de til grunn for disse liggende revisjonsantegnelser, besvarelser og vedtegninger i original eller bekreftet avskrift. Samtidig innsendes en fortegnelse over direksjonens medlemmer og disses suppleanter samt over medlemmene av det i § 6 foreskrevne utvalg.
   b. Ved på stedet anstillede undersøkelser angående sparebankenes stilling og virksomhet.
4. Ved utgangen av hvert år å innsende til Finansdepartementet innberetning om inspeksjonens virksomhet i året og de derunder erhvervede erfaringer angående sparebankenes virksomhet og tilstand.

Lov*)[1] om arbeidstiden på norske skiber. 11 juli. Nr. 7.

Kapitel I.

Den almindelige arbeidstid.

§ 1.

I sjøen.

I sjøen inndeles arbeidstiden for dekksmannskap døgnet rundt på sedvansmessig måte. Arbeidstiden for maskinmannskapet skal inndeles i tre vakter i døgnet i den utstrekning, som antallet innen hver gruppe av dette mannskap tillater.

For fart, hvor forholdenes beskaffenhet måtte gjøre det påkrevet, kan Kongen utferdige nærmere forskrifter om arbeidstidens inndeling.

*) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
[1]) St.besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 2. Dok. nr. 22. Innst. O. VIII. St.tid, s. 215—230; i Lt. s. 78.

11 juli. Nr. 7.

§ 2.

Ved land.

1. Ved land utgjør den almindelige arbeidstid for dekks- og maskinmannskapet 8 timer — i tropene 7 timer — pr. døgn i tiden mellem kl. 7 morgen og 5 aften.
2. Forsåvidt angår losning og lastning kan arbeidstiden også ordnes efter stedets skikk.

§ 3.

Ved ankomst til og avgang fra havn.

1. Ved ankomst til og ved avgang fra havn må arbeidstiden i sjøen og ved land tilsammenlagt for dekksmannskapet ikke vare over 11 og for maskinmannskapet ikke over 8 timer i noget døgn.

   Arbeidstiden regnes ved avgang fra den tid arbeidet ved land på avgangsdagen begynder, og ved ankomst til den tid arbeide på ankomstdagen slutter.
2. For skiber, hvor arbeidstiden under fart på grunn av reisens kortvarighet ikke er inndelt i almindelige sjøvakter (lokalfart), må den samlede arbeidstid i sjøen og ved land ikke overstige 54 timer pr. uke. Arbeidstiden kan henlegges til hvilkensomhelst tid av døgnet, men må ikke i noget enkelt døgn overstige 11 timer.

§ 4.

Stuert-, kokke- og messepersonalets arbeidstid.

Stuert-, kokke- og messepersonalet skal ikke beskjeftiges utover den almindelige tid, som må anvendes til tilsyn med provianten og til tilberedning og servering av de almindelige måltider.

Personalets almindelige arbeidstid må ikke strekkes utover kl. 8 aften.

Sistnevnte bestemmelse kommer ikke til anvendelse på skiber med passagercertifikat.

Kapitel II.

Sønn- og helligdagsarbeide samt frivaktsarbeide.

§ 5.

Sønn- og helligdagsarbeide i sjøen.

I sjøen må på søndager og de her i riket fastsatte helligdager arbeide utover hvad der kræves til skibets sikkerhet og manøvrering, maskinens betjening, nødvendig nating, seiltør-

ring og rengjøring, ikke pålegges dekks- og maskinmannskapet, medmindre det er påtrengende nødvendig. Til nødvendig rengjøring må dog på lasteskiber ikke anvendes mer enn 1 time mellem kl. 6 og kl. 9 morgen på sådanne dager. 11 juli. Nr. 7.

§ 6.

Sønn- og helligdagsarbeide ved land.

På sønn- og helligdager må ved land arbeide utover hvad der er uopsettelig nødvendig til sikring av liv, skib eller ladning, fornøden nating, seitørring og rengjøring, ikke pålegges dekks- og maskinmannskapet, medmindre det er påtrengende nødvendig, hvortil ikke regnes, at skibet ved befraktningskontrakten er forpliktet til å laste eller losse på sønn- og helligdager. Heller ikke må pålegges båttjeneste efter kl. 6 aften, medmindre den utføres på vakten av nogen, som har vakt. Til rengjøring må dog på lasteskiber ikke anvendes mer enn 1 time i tiden mellem kl. 6—9 morgen på sådanne dager.

§ 7.

Stuert-, kokke- og messepersonalets sønn- og helligdagsarbeide.

På sønn- og helligdager må kokke- og stuertpersonalet ikke pålegges arbeide utover hvad der kreves til kostens tilberedning samt til forpleining og betjening av de ombordværende personer, medmindre det er påtrengende nødvendig.

§ 8.

Frivaktsarbeide.

På frivakt må arbeide ikke pålegges dekks- og maskinmannskapet, medmindre det av hensyn til skibets sikkerhet eller manøvrering eller av andre grunner er påtrengende nødvendig.

Til påtrengende nødvendig arbeide regnes avholdelse av foreskrevne båt- og brandmanøvrer samt opheisning og tømning av aske.

§ 9.

Leilighetsvis tillatt arbeide på sønn- og helligdager samt på frivakt.

Gjør skibets drift det nødvendig, kan mannskapet på sønn- og helligdager og på frivakt leilighetsvis anvendes også til arbeide utover det i §§ 5—8 omhandlede.

11 juli. Nr. 7.

Kapitel III.

Overtidsarbeide samt betaling derfor og for annet ekstraarbeide.

§ 10.

Uopsettelig nødvendig arbeide.

Arbeide, som er uopsettelig nødvendig for å avverge fare for eller skade på liv, skib eller ladning, kan såvel i sjøen som ved land pålegges til enhver tid av døgnet.

For arbeide på frivakt med redning av skib og last gis den i § 16 fastsatte overtidsbetaling.

§ 11.

Betaling for ekstraarbeide i sjøen.

Sønn- og helligdagsarbeide samt frivaktsarbeide i sjøen, som pålegges med hjemmel av §§ 5, 7 og 8, utføres uten særskilt betaling.

For arbeide, som i medhold av § 9 pålegges mannskapet, tilkommer dette den i § 16 fastsatte ekstrabetaling.

§ 12.

Overtids- samt sønn- og helligdagsarbeide ved land og betaling derfor.

1. Under ophold ved land kan dekks- og maskinmannskapet leilighetsvis anvendes til arbeide utover den almindelige arbeidstid (jfr. § 2, 1). Overtidsarbeidet må dog ikke overstige tilsammen 21 timer pr. uke og ikke vare over 6 timer i noget døgn. I tropene må den samlede arbeidstid ikke vare over 10 timer noget døgn.

   For arbeide utover den almindelige arbeidstid (overtidsarbeide) erlegges den i § 16 fastsatte ekstrabetaling. Ekstrabetaling gis dog ikke, når arbeidet består i båttjeneste før kl. 6 aften, likesålitt for båttjeneste, som efter nevnte klokkeslett utføres på vakten av nogen, som har vakt.
2. Bestemmelsen i post 1 om arbeidstidens største tillatelige lengde og om ekstrabetaling for arbeide utover 8 — i tropene 7 — timer pr. døgn og for arbeide mellem kl. 5 aften og 7 morgen, kommer til anvendelse også, når arbeidet med losning og lastning ordnes efter stedets skikk. Jfr. § 2, 2.
3. For sønn- og helligdagsarbeide, der pålegges dekks- og maskinmannskapet utover de i § 6 særskilt nevnte arbeider, godtgjøres der den i § 16 fastsatte ekstrabetaling, undtagen innenriks på skiber med passagercertifikat, som gjør regelmessige reiser mellem bestemte steder efter forut

offentliggjort plan. Også på disse skiber tilkommer der dog mannskapet ekstrabetaling for arbeide utover 8 timer. 11 juli. Nr. 7.

For sønn- og helligdagsarbeide gjelder også bestemmelsen i post 1 om den leilighetsvis tillatte lengste arbeidstid.

4. Pålegges nogen av dekks- og maskinmannskapet nattevakt ved land, tilkommer der ham efter skibsførerens valg fritagelse for arbeide et tilsvarende antall timer om dagen eller ekstrabetaling som fastsatt i § 16, dog således at hvis vaktmannen har fri om dagen, er han forpliktet til å utføre vakttjeneste inntil 8 timer uten ekstrabetaling.

Også nattevakttjeneste medregnes ved bestemmelsen av den i post 1 omhandlede leilighetsvis tillatte lengste arbeidstid.

§ 13.

Ekstrabetaling under kortvarige ophold ved land.

Under ophold ved land av mindre varighet enn 24 timer og under ophold på åpen red kan skibsføreren bestemme, at der skal gås sjøvakter.

I så fall tilkommer der ikke vakthavende mannskap ekstrabetaling for nattarbeide. For sønndags- og helligdagsarbeide gjelder regelen i §§ 6 og 12, punkt 3.

Frivakten erholder derimot i dette tilfelle den i § 16 fastsatte ekstrabetaling, dersom den holdes oppe for anløp av havn eller der pålegges den arbeide under opholdet dersteds.

§ 14.

Overtidsarbeide ved ankomst og avgang og betaling derfor.

Gjør skibets drift det nødvendig, kan dekks- og maskinmannskapet anvendes utover den i § 3, 1 og 2 nevnte arbeidstid mot ekstrabetaling.

§ 15.

Overtidsarbeide for stuert-, kokke- og messepersonale og betaling derfor.

Stuert-, kokke- og messepersonalet kan leilighetsvis pålegges arbeide utover den i § 4 fastsatte almindelige arbeidstid.

For arbeide efter kl. 8 aften erlegges på skiber uten passagercertifikat den i § 16 fastsatte ekstrabetaling.

11 juli. Nr. 7.

Kapitel IV.

Forskjellige bestemmelser.

§ 16.

Ekstrabetalingens størrelse m. v.

1. Foreskreven ekstrabetaling erlegges med kr. 1,00 pr. time og med kr. 0,50 for hver påbegynte halvtime.
2. Den tid, som medgår til de almindelige måltider, medregnes ikke i arbeidstiden.
3. På passagerskiber kan arbeide, som er nødvendig til skibets rengjøring, utføres på vakten uten overtidsbetaling, når der er passagerer ombord.

§ 17.

Undtagelser fra lovens bestemmelser.

I. Foranstående bestemmelser kommer ikke til anvendelse:

1. På norske skiber, som ikke er av registreringspliktig størrelse i henhold til lov av 4 mai 1901 om registrering av skiber.
2. På fiske- og fangstfartøier, fartøier som benyttes til tilvirkning av fiske- eller fangstprodukter, bergningsfartøier, slepebåter og andre for spesielle øiemed bestemte fartøier.
3. På seilfartøier i innenriks fart.
4. Skiber, som tilhører krigsmarinen eller benyttes i dens tjeneste.

Forskrifter angående mannskapets arbeidstid og betaling for ekstraarbeide på de under 1—3 nevnte fartøier kan utferdiges av Kongen eller den han dertil bemyndiger.

II. De i §§ 12—15 fastsatte bestemmelser om ekstrabetaling kommer ikke til anvendelse:

1. På skibsfører, førstestyrmann, førstemaskinist og stuert. Hvor der er kun én styrmann eller én maskinist ombord, skal styrmannen og maskinisten ha betaling for overtidsarbeide. Likeledes tilkommer stuerten betaling for overtidsarbeide, hvor der ikke er ansatt særskilt kokk.
2. På opvartningspersonalet på passagerskiber.

§ 18.

Lovens omfang.

De i nærværende lov fastsatte bestemmelser gjelder, hvor ikke annet uttrykkelig er bestemt, såvel innenriks som utenriks fart, og kan ikke fravikes ved overenskomst mellem skibsfører og mannskap.

§ 19. 11 juli. Nr. 7.

Lovens ikrafttreden m. v.

Nærværende lov trer i kraft 1 januar 1920. Fra samme tid opheves bestemmelsene i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 med tilleggslov av 18 september 1909 §§ 86—91. Likeledes opheves lov om sjøfarten av 20 juli 1893 § 44, siste punktum, og § 96 forsåvidt angår skiber, som går inn under nærværende lov.

§ 20.

Skibsføreren skal dra omsorg for, at et eksemplar av nærværende lov forefinnes ombord.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder meddelse stadfestelse på en av herredsstyret for Aker herred, Akershus fylke, den 27 juni 1919 fattet beslutning angående tillegg til de ved kongelig resolusjon av 6 mars 1893, jfr. kongelige resolusjoner av 7 november 1898, 8 mars 1902, 22 juni 1903 og 12 mai 1910, stadfestede politivedtekter for herredet. 11 juli.

Beslutningen går ut på, at politivedtektenes § 5 gis følgende tillegg:

»Kapritt og lignende kan finne sted med politiets tillatelse«.

Kongelig resolusjon*), hvorved den ved sportelloven av 6 august 1897 dens § 114, 1ste punktum, bestemte godtgjørelse for forkynnelser i private saker forhøies i medhold av samme paragrafs siste ledd inntil videre til kr. 3,60 for forkynnelser for personer, som er bosatt i Sund lensmannsdistrikt, Møre fylke. 11 juli.

Kongelig resolusjon*), hvorved den ved sportelloven av 6 august 1897 dens § 114, 1ste punktum, bestemte godtgjørelse for forkynnelser i private saker forhøies i medhold av samme paragrafs siste ledd inntil videre til kr. 4,00 for forkynnelser for personer, som er bosatt i Fosnes lensmannsdistrikt, Nord-Trøndelag fylke. 11 juli.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. bestemmes, at den, som i Vardø gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat og drikke, skal fra 1 september 1919 å regne ha bevilling. 11 juli.

*) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

11 juli. **Kongelig resolusjon***), hvorved den av Horten formannskap i henhold til bystyrets bemyndigelse av 28 oktober 1918 i møte den 19 mai 1919 vedtatte vedtekt for kommunal boligformidling i kommunen stadfestes i medhold av lov om boligforholdene av 12 juli 1918 § 8.

11 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at anvendelse av snare og fallstokk til fangst av tiur, røi, orrfugl og jerpe samt spilljakt på tiur og orrhane skal være forbudt i Egge, Beitstad, Malm og Namdalseid herreder, Nord-Trøndelag fylke.

Denne bestemmelse gjelder for et tidsrum av 5 år, regnet fra 1 januar 1920.

11 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at hare skal være fredet det hele år innen Ytterøy herred, Nord-Trøndelag fylke.

Denne bestemmelse gjelder for et tidsrum av 5 år, regnet fra 1 januar 1920.

11 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at elg skal være fredet det hele år innen Nord-Trøndelag fylke.

Denne bestemmelse gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1921.

11 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved det ved kongelig resolusjon av 24 juli 1914 utferdigede forbud mot bruk av kilenot i Leksdalsvann, Nord-Trøndelag fylke, skal fremdeles bli gjeldende i 5 år fra 24 juli 1919 å regne.

Denne resolusjon trer i kraft den 24 juli 1919.

11 juli. **Kongelig resolusjon*****), hvorved i henhold til § 23, jfr. § 27, i lov om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes som gjeldende inntil videre forskrifter (regler) for brandvernet i Melbo brand- og bygningskommune.

11 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av § 4 siste avsnitt i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det ved kongelig resolusjon av 14

*) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor vedtekten er inntatt.
**) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.
***) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50, hvor forskriftene er inntatt.

september 1916 utferdigede midlertidige utførselsforbud for bær settes ut av kraft, forsåvidt angår blåbær og solbær. 11 juli.

Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 11 juli.

I. Den ved kongelig resolusjon av 19 oktober 1917 fastsatte enerett for staten til innførsel av korn og melvarer samt bønner, erter og linser og mel av disse vareslag opheves, forsåvidt angår:
bønner, erter, linser og mel av bønner, erter og linser.

II. Fra den under 1 nevnte enerett for staten kan videre efter Proviantèringsdepartementets nærmere bestemmelse frigis for privat import spesialpræparater av korn og mel (polentagryn, grape-nuts etc).

III. Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 11 juli.

1. Den ulønte legasjon i Buenos Aires nedlegges fra 1 juli 1919 å regne.
2. — — —
3. Fra samme dag oprettes der i Buenos Aires et statslønt:
   a. minister- og generalkonsulembede,
   b. legasjonssekretær- og konsulembede.

Kongelig resolusjon, hvorved de under Justis- og Politidepartementet hørende saker angående meddelelse av translatørbevillinger henlegges til Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri. 11 juli.

Kongelig resolusjon, hvorved bl. a. bestemmes: 11 juli.

I. Det nuværende Søndre Helgeland sorenskriverembede skal fra 1 august 1919 deles i følgende to embeder:

   a. Brønnøy sorenskriverembede, omfattende herredene Bindal, Brønnøy, Vik, Velfjord, Vega og Vevelstad, med bopel for embedets innehaver i Brønnøy.

   b. Alstahaug sorenskriverembede, omfattende herredene Tjøtta, Stamnes, Alstahaug, Leirfjord, Herøy, Nordvik, Vefsn og Hatfjelldal samt ladestedet Mosjøen, med bopel for embedets innehaver inntil videre i eller ved Sandnessjøen.

*) Bekjentgj. 15 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 50.

11 juli. II. Det nuværende Nordre Helgeland sorenskriverembede blir fra 1 august 1919 å benevne Rana sorenskriverembede.

11 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved godtgjørelsen for de i lov av 9 august 1918 om minstelønn for underordnede handelsfolk § 2 omhandlede lønnsnevnder fastsettes til kr. 30,00 pr. arbeidsdag for formannen og til kr. 18,00 pr. arbeidsdag for hver av de øvrige medlemmer.

11 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved godtgjørelsen for de i § 10 i lov av 15 februar 1918 om industrielt hjemmearbeide omhandlede lønnsnevnder fastsettes til kr. 30,00 pr. arbeidsdag for formannen og til kr. 18,00 pr. arbeidsdag for hver av de øvrige medlemmer.

11 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved kongelig resolusjon av 10 januar 1919 om oprettelse av et midlertidig kontor for byggematerialer under Departementet for Sociale Saker, — opheves.

11 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved et fremlagt utkast approberes som regulativ for det sinnssykeasyl, som Sør- og Nord-Trøndelag fylkeskommuner og Trondhjem bykommune ved kongelig resolusjon av 14 juli 1914 er meddelt autorisasjon til å oprette på gården Spandet i Strinda herred i Sør-Trøndelag fylke, hvorhos det departement, hvorunder det civile medisinalvesen er henlagt, bemyndiges til å foreta mindre endringer i regulativet.

11 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 § 31 bestemmes, at opsamlingen til det i de kongelige resolusjoner av 22 mai 1909 og 1 desember 1916 omhandlede sikkerhetsfond ved A/S Røstvangen gruber i Kvikne herred, Hedmark fylke, skal fortsettes overensstemmende med reglene i fondets plan, inntil fondet har nådd en størrelse av kr. 40 000,00, dog således at den samlede årlige innbetaling til fondet nedsettes fra 1 til ½ pct. av lønningene fordelt på samme måte som før.

11 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved Hovedbanens direksjon tillates inntil videre å foreta ytterligere midlertidige forhøielser av takstene for befordring av reisende og gods overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 11 juli 1919.

11 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til §§ 15 og 84 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 og § 13, 4. ledd og § 96 i lov om bygningsvesenet i Kristiania av 26 mai 1899 approberes Aker herredsstyres beslutninger av 27 juni

1919 angående nye regulativer for bygningstilsyn og for opmålingsforretninger i Aker bygningsdistrikt. 11 juli.

Kongelig resolusjon, hvorved fastsettes som gjeldende inntil videre nedennevnte manøvreringsreglementer for Trondhjem kommunes reguleringsdammer ved Selbusjøen, Straasjøen, Børsjøen, Dragstsjøen og Sørungen: 11 juli.

Reglement for: I. Selbusjøen.

§ 1. Regulert høivannstand kote 161,3
» lav » » 150,0

Reguleringshøide 11,3 m.

Om sommeren inntil utgangen av september blir inntil fjellsjøene er regulert og tunnellene i Selbusjøens utløp er i orden regulert høivannstand på kote 160,8.

Vannstanden i Selbusjøen må ikke overskride regulert høivannstand, uten at dammen er åpnet helt.

Den tillatte opdemningshøide og den tillatte laveste tapningsgrense skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

§ 2. Der avgis det til den almindelige ferdsel og fløtning nødvendige vann overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

§ 3. Vannslipningen skjer forøvrig under hensyn til samtlige nedenforliggende bruks interesser og efter nærmere ordre fra reguleringsanleggets eier.

Flomvannstanden i Selbusjøen og flomvannføringen i Nidelven må såvidt mulig ikke forhøies og vassdragets naturlige lavvannføring må ikke forminskes til skade for andres rettigheter.

§ 4. Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement. Stedet for damvokterboligen fastsettes av departementet. Boligen skal være forsynt med telefon.

§ 5. Damvokteren har å påse, at flomløpene ikke hindres av is eller lignende samt at dammen forøvrig til enhver tid er i god stand.

§ 6. Damvokteren har å føre protokoll over avleste vannstander samt observere og notere, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragdirektøren.

§ 7. Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

11 juli. § 8. Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen, efterat fløtningens vedkommende, vannfallseierne samt de interesserte kommuner har hatt anledning til å uttale sig.

Reglement for: II. Straasjøen.

§ 1. Regulert høivannstand kote 536,0
» lav » » 512,0

Reguleringshøide 24,0 m.

Den tillatte opdemningshøide og den tillatte laveste tapningsgrense skal betegnes ved et fast og tydelig vannstandsmerke, som det offentlige godkjenner.

§ 2. Der avgis det til den almindelige fløtning nødvendige vann overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

§ 3. Vannslipningen skjer forøvrig under hensyn til samtlige nedenforliggende bruks interesser og efter nærmere ordre fra reguleringsanleggets eier. Hvis der ligger is i elven nedover til Selbusjøen, blir tapningen å iverksette litt efter litt, således at isgang såvidt mulig undgås.

Flomvannføringen må ikke forøkes og vassdragets naturlige lavvannføring må ikke forminskes til skade for andres rettigheter.

§ 4. Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement. Stedet for damvokterboligen fastsettes av departementet. Boligen skal være forsynt med telefon.

§ 5. Damvokteren har å påse, at flomløpene ikke hindres av is eller lignende samt at dammen forøvrig til enhver tid er i god stand.

§ 6. Damvokteren har å føre protokoll over avleste vannstander samt observere og notere, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragdirektøren.

§ 7. Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 8. Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen, efterat fløtningens vedkommende, vannfallseierne samt Selbu kommune har hatt anledning til å uttale sig.

Reglement for: III. Børsjøen. 11 juli.

§ 1. Regulert høivannstand kote 349,0
» lav » » 343,5

Reguleringshøide 5,5 m.

Den tillatte opdemningshøide og den tillatte laveste tapningsgrense skal betegnes ved et fast og tydelig vannstandsmerke, som det offentlige godkjenner.

§ 2. Der avgis det til den almindelige fløtning nødvendige vann overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

§ 3. Vannslipningen skjer forøvrig under hensyn til samtlige nedenforliggende bruks interesser og efter nærmere ordre fra reguleringsanleggets eier. Hvis der ligger is i elven nedover til Selbusjøen, blir tapningen å iverksette litt efter litt, således at isgang såvidt mulig undgås.

Flomvannføringen må ikke forøkes og vassdragets tidligere lavvannføring må ikke forminskes til skade for andres rettigheter.

§ 4. Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement. Stedet for damvokterboligen fastsettes av departementet. Boligen skal være forsynt med telefon.

§ 5. Damvokteren har å påse, at flomløpene ikke hindres av is eller lignende samt at dammen forøvrig til enhver tid er i god stand.

§ 6. Damvokteren har å føre protokoll over avleste vannstander samt observere og notere, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragdirektøren.

§ 7. Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 8. Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen, efterat fløtningens vedkommende, vannfallseierne samt Selbu kommune har hatt anledning til å uttale sig.

Reglement for: IV. Dragstsjøen.

§ 1. Regulert høivannstand kote 265,5
» lav » » 260,5

Reguleringshøide 5,0 m.

11 juli. Den tillatte opdemningshøide og den tillatte laveste tapningsgrense skal betegnes ved et fast og tydelig vannstandsmerke, som det offentlige godkjenner.

§ 2. Der avgis det til den almindelige fløtning nødvendige vann overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

§ 3. Vannslipningen skjer forøvrig under hensyn til samtlige nedenforliggende bruks interesser og efter nærmere ordre fra reguleringsanleggets eier. Hvis der ligger is i elven nedover til Selbusjøen, blir tapningen å iverksette litt efter litt, således at isgang såvidt mulig undgås.

Flomvannføringen må ikke forøkes, og vassdragets tidligere lavvannføring må ikke forminskes til skade for andres rettigheter.

§ 4. Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement. Stedet for damvokterboligen fastsettes av departementet. Boligen skal være forsynt med telefon.

§ 5. Damvokteren har å påse, at flomløpene ikke hindres av is eller lignende samt at dammen forøvrig til enhver tid er i god stand.

§ 6. Damvokteren har å føre protokoll over avleste vannstander samt observere og notere, om det forlanges, rengmengder, temperatur m. v. Av denne protekoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragdirektøren.

§ 7. Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 8. Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen, efterat fløtningens vedkommende, vannfallseierne samt Malvik og Selbu kommuner har hatt anledning til å uttale sig.

Reglement for: V. Sørungen.

§ 1. Regulert høivannstand kote 453,5
» lav » » 447,5

Reguleringshøide 6,0 m.

Den tillatte opdemningshøide og den tillatte laveste tapningsgrense skal betegnes ved et fast og tydelig vannstandsmerke, som det offentlige godkjenner.

§ 2. Der avgis det til den almindelige fløtning nødvendige vann overensstemmende med de ved overenskomst eller skjønn fastsatte bestemmelser.

§ 3. Vannslipningen skjer forøvrig under hensyn til samt- 11 juli.
lige nedenforliggende bruks interesser og efter nærmere ordre fra reguleringsanleggets eier. Hvis der ligger is i elven nedover til Selbusjøen, blir tapningen å iverksette litt efter litt, således at isgang såvidt mulig undgås.

Flomvannføringen må ikke forøkes, og vassdragets tidligere lavvannføring må ikke forminskes til skade for andres rettigheter.

§ 4. Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement. Stedet for damvokterboligen fastsettes av departementet. Boligen skal være forsynt med telefon.

§ 5. Damvokteren har å påse, at flomløpene ikke hindres av is eller lignende samt at dammen forøvrig til enhver tid er i god stand.

§ 6. Damvokteren har å føre protokoll over avleste vannstander samt observere og notere, om det forlanges, rengmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragdirektøren.

§ 7. Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

§ 8. Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen, efterat fløtningens vedkommende, vannfallseierne samt Selbu kommune har hatt anledning til å uttale sig.

Stortingsbeslutning[1]) om lønn til en pressekonsu- 11 juli.
lent samt om oprettelse av et pressekontor i Utenriksdepartement.

Stortingsbeslutning[2]) om kjøp av »Solsletten», g.nr. 11 juli.
31, br.nr. 71 i Bodin herred til embedsbolig for distriktstollinspektøren i Bodø.

Stortingsbeslutning[3]) om oprettelse av et ekstraordi- 11 juli.
nært professorat i indisk sprog og historie for professor dr. Sten Konow.

Stortingsbeslutning[4]) om regler for statstilskudd til 11 juli.
ungdomsskoler m. v.

---

[1]) Se St.prp. nr. 140. Tillegg til innst. S. XX. St.tid. s. 2252—2260.
[2]) Se St.prp. nr. 13. Innst. S. nr. 246. St.tid. s. 2263.
[3]) Se St.prp. nr. 190. Innst. S. nr. 252. St.tid. s. 2270.
[4]) Se St.prp. nr. 84. Innst. S. XXXXII. St.tid. s. 2271—2288.

11 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av kjøbmann E. D. Mogstad under 6 desember 1915 og 24 januar 1917 til Stemshaug herred i Aure prestegjeld skjenkede »Kirkesanger John Mogstad og hustru Rachel Oline Bergitte Mogstads legat« samt på de under 17 mars 1919 utferdigede statutter for dette legat.

11 juli. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 5 desember 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for denaturert sprit opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

11 juli. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av 14 desember 1918 og 8 februar 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for kalk opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

11 juli. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 14 desember 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for kulltjære opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

11 juli. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av 11 april og 1 mai 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for lut opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

11 juli. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 2 februar 1918 fastsatte maksimalpriser for operasjonshansker opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

11 juli. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 11 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for sylteglass opheves.

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919. 11 juli.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at 10 forskjellige skrivelser omhandlende manufaktur m. v. opheves. 11 juli.

Skrivelse **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for grønnsåpe. 11 juli.

Skrivelse **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for stivelse. 11 juli.

Skrivelse ***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for trefritt trykkpapir og skrivepapir opheves. 11 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse †) fra Industriforsyningsdepartementet, hvori, i medhold av lov av 17 juli 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre regler og maksimalpriser for omsetning utenfor Hålogaland bispedømme av mursten, taksten, drensrør og mønepanner. 11 juli.

Stortingsbeslutning [1]) om forlengelse av Lilleakersporveien. 12 juli.

Instruks for stadsfysikus i Haugesund, utferdiget av Socialdepartementet 12 juli 1919. 12 juli.

§ 1. Stadsfysikus fører innseende med byens sundhets- og sykepleie. Han skal ha sin opmerksomhet henvendt på alt,

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 51, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

***) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.

†) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 57, hvor reglene m. v. er inntatt.

[1]) Se St. prp. nr. 176. Innst. S. nr. 251. St.tid. s. 2348—2349. Beslutningen er sålydende:

Stortinget har intet å bemerke ved, at en elektrisk sporvei fra Lilleakersporveiens endepunkt over Lysakerelven til den gamle Ringeriksvei (Stabækveien) i Bærum, overlates private til anlegg og drift, under forutsetning av at konsesjon på en sådan sporvei blir meddelt.

12 juli. som kan tjene til fremme av byens medisinal- og sundhetsvesen, og skal treffe eller bringe i forslag de foranstaltninger, som i den henseende påkreves — derunder også innbefattet foranstaltninger mot epidemiske og smitsomme sykdommes utbredelse.

Han fører ennvidere innseende med, at de sundhetspleien og medisinalvesenet vedkommende lover og bestemmelser overholdes og har i tilfelle av misligheter å treffe eller foranledige truffet de i ethvert tilfelle fornødne foranstaltninger.

§ 2. Han er de i kommunens tjeneste ansatte lægers, tannlægers og jordmødres nærmeste foresatte og har å påse, at de utfører de forretninger, som påhviler dem. Han fører likeledes tilsyn med byens øvrige lægers, tannlægers, jordmødres og øvrige medisinalpersonales utøvelse av deres kall.

§ 3. Han er forpliktet til mot særskilt godtgjørelse å fungere som fast retsmedisinsk sakkyndig ved strafferetslige undersøkelser, forsåvidt disse ikke er av psykiatrisk eller medisinsk-kjemisk natur, og har forøvrig å bistå øvrigheten med avgivelse av skjønn og betenkninger, hvortil lægevidenskapelig sakkunnskap er fornøden.

§ 4. Som ordfører i byens helseråd har han å lede dettes forhandlinger og å utføre de forretninger, som enten ved lov eller ved bestemmelser, truffet i henhold til lov, til enhver tid er helserådets ordfører pålagt.

§ 5. Hver måned innsender han til medisinaldirektøren innberetning om epidemiske og smitsomme sykdommer. Ved utbrudd av særlig truende art bør medisinaldirektøren underrettes telegrafisk.

Ved begynnelsen av hvert år utarbeider han på grunnlag av de fra byens læger, tannlæger og jordmødre innkomne befalte årlige medisinalberetninger og sine egne erfaringer en hovedberetning om sundhetstilstanden og medisinalforholdene i byen i det forløpne år, hvilke han med de nevnte beretninger og øvrige bilag gjennem fylkesmannen innsender til medisinaldirektøren.

§ 6. Han har mot særskilt godtgjørelse å avgi de i lov om behandling av lik av 4 juni 1898 omhandlede erklæringer.

§ 7. Han utfører lægetilsynet ved byens fengsler. Dessuten er han pliktig til, hvis kommunestyret bestemmer det, mot særskilt godtgjørelse, som bestemmes av kommunestyret, å fungere som fabrikktilsynets medlem eller formann samt som skolelæge. Forøvrig må han ikke uten særskilt tillatelse fra det departement, hvorunder det civile medisinalvesen hører, overta fast lægestilling ved noget sykehus eller annen offentlig innretning eller stiftelse, eller i det hele utøve privat praksis.

§ 8. Han fører kontroll med byens sykehus, i hvis styre

han er pliktig å inntre som medlem, forsåvidt det måtte for- 12 juli.
langes, samt med byens offentlige innretninger og stiftelser. Han fører overtilsyn med fattigsykepleien og har å bistå fattigstyret med betenkninger om alt, som står i forbindelse med fattigsykepleien, når han dertil opfordres eller selv dertil finner sig foranlediget. Forsåvidt vedkommende kommunale myndighet forlanger det, har han å føre tilsyn med byens fattige sykes innleggelse på og utskrivning fra sykehus.

Han skal enn videre føre tilsyn med de i byen værende fattige sinnssyke og yder den til enhver tid bestemte bistand ved anbringelse av sådanne syke i forpleining, likesom han skal anstille de undersøkelser og føre det tilsyn, som efter omstendighetene anses fornødent med hensyn til andre sinnssyke, som holdes under bevoktning hos sin familie eller fremmede. Videre skal han føre tilsyn med abnorme og utsatte barn og avgi de om dem fornødne erklæringer.

§ 9. Han fører overordnet tilsyn med de hygienske forhold i byens skoler.

§ 10. Han fører tilsyn med vaksinasjonen i byen og har efter begjæring fra medisinaldirektøren mot derfor fastsatt godtgjørelse selv å utføre vaksinasjon og revaksinasjon og ellers å besørge dette utført av en annen læge eller av en av medisinaldirektøren autorisert vaksinatør.

§ 11. Han har å føre kontroll med apotekvesenet og hvert efterår, samt ellers så ofte han finner det fornødent eller det av departementet eller medisinaldirektøren forlanges, å foreta visitasjon av byens apotek.

§ 12. Han har å avgi de uttalelser og erklæringer, som i stillingens medfør måtte avfordres ham av fylkeslægen, fylkesmannen, medisinaldirektøren eller departementet samt av byens magistrat og formannskap

§ 13. Han har å holde kontor, hvor han er forpliktet til daglig å være tilstede til sådan tid, som bestemmes av helserådet — med medisinaldirektørens approbasjon, om stadsfysikus så måtte ønske.

§ 14. Han fører kopibok og journal over alle innkomne og utferdigede skrivelser, som med de deri akterte dokumenter forblir ved embedets arkiv, samt forøvrig de protokoller, som måtte bli stadsfysisi eller helserådsordførere pålagt å føre.

§ 15. Han har å finne sig i de endringer i og tillegg til denne instruks, som måtte bli bestemt, og har iøvrig å rette sig efter de lover, anordninger og forskrifter, som for hans embede er eller måtte bli gitt.

§ 16. Hvor det motsatte ikke er bestemt, plikter han å utføre de i instruksen omhandlede hverv uten særskilt godtgjørelse.

15 juli. **Stortingsbeslutning**[1]) om omdannelse av Reitgjærdet pleiestiftelse til kriminalinternat og om opførelse av et spedalskhjem på Rønvik asyls grunn.

15 juli. **Stortingsbeslutning**[2]) om bevilgning av lønn til en overlæge for sinnssykevesenet.

16 juli. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en husleienevnd i anledning av en forespørsel, om opsigelse av en leieavtale er gyldig, når den er kommet leieboeren i hende den den 24 juni.

Idet departementet går ut fra, at forespørslen gjelder det i kjøpstædene sedvanlige tilfelle, at opsigelse må finne sted innen nyttår og St. Hans, uttaler det som sin mening, at såvel opsigelsen som husleienevndens samtykke til opsigelsen — når sådant samtykke kreves — må være kommet i leieboerens besiddelse senest henholdsvis den 31 desember og 23 juni, forat leieren skal være pliktig til å flytte påfølgende april og og oktober flyttetid; jfr. lov om boligforholdene av 12 juli 1918 § 6, 2net ledd, 1ste punktum.

Spørsmålet hører forøvrig i tilfelle av tvist under domstolene.

16 juli. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til departementets skrivelse av 1 oktober 1918, hvorved departementet bemyndiget de kommunale provianteringsråd til å fastsette maksimalpriser for omsetningen av brød og bakverk av alle sorter, de kommunale provianteringsråd bemyndiges i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, til i den utstrekning, som anses nødvendig til fastsettelse av omhandlede maksimalpriser, å avkreve oplysninger m. v. efter nevnte lovs § 1 post 2.

16 juli. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 11 april 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for sirup opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

16 juli. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 51.
**) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.
[1]) Se St. prp. nr. 206. Tilleg 2 til innst. S. XXXV. St.tid. s. 2398—2401.
[2]) Se St. prp. nr. 207. Innst. S. nr. 265. St.tid. s. 2398.

av 22 mars 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for linoleum opheves. 16 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 21 juli 1919.

Skrivelse*) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet under 16 juli 1919 har sendt cementfabrikken A/S Christiania Portland Cementfabrikk, Kristiania, en skrivelse angående forhøielse av prisen for cement. 16 juli.

Skrivelse*) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet under 16 juli 1919 har sendt Kristiania og Omegns Kassefabrikkers Forening en skrivelse angående nye priser for kasser. 16 juli.

Lov**) [1]) inneholdende forandring i lov om midlertidig forhøielse av betaling, som efter sportelloven tilkommer lensmenn og andre tjenestemenn for visse forretninger, av 12 juli 1918. 18 juli. Nr. 1.

Lov om midlertidig forhøielse av betaling, som efter sportelloven tilkommer lensmenn og andre tjenestemenn for visse forretninger, av 12 juli 1918 forandres således:

Efter punkt 5 tilføies: 6. Læger efter sportellovens § 109.

Lov**) [1]) inneholdende forandring i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897. 18 juli. Nr. 2.

Efternevnte paragrafer i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897 skal herefter lyde således:

§ 113.

Beskikket landmåler tilkommer for en kartforretning:

a) Salarium:
for hver dag, som medgår til forretningen i marken iberegnet reisedager, kr. 20,00,
for kartets tegning en betaling, som i mangel av mindelig overenskomst fastsettes av dommeren på det sted, hvor forretningen er avholdt, eller av den rett, for hvilken kartet fremlegges,

b) lovbestemt skyss- og kostgodtgjørelse,

c) for beskrivelse av forretningen med bekreftning kr. 0,80 for hvert ark eller del derav.

---

*) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.

[1]) St.besl. 14 juni. Se Ot. prp. nr. 35. Innst. O. nr. 32. St.tid., forh. i Ot. s. 79—80; i Lt. s. 19.

18 juli. Nr. 2. d) godtgjørelse for utlegg til kartvidner, hvilke han antar og om hvis godtgjørelse han treffer overenskomst.

§ 145.

For de i § 115 omhandlede forkynnelser erlegges ingen betaling.

18 juli. Nr. 3. **Lov***)[1] om forandring i lov angående håndverkslovgivningen av 15 juni 1881.

§ 29 i lov angående forandringer i håndverkslovgivningen av 15 juni 1881 skal herefter lyde således:

De til håndverksrett eller til ovennevnte skjønn opnevnte menn erholder ingen godtgjørelse. Heller ikke blir rettsgebyrer i noget tilfelle å betale.

18 juli. Nr. 4. **Lov***)[2] om forandring av § 69 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med senere tilleggslover.

I.

§ 69 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med senere tilleggslover skal herefter lyde således:

De i denne lovs §§ 1—31, 48, 49, 56, 59 og 65—67 gitte bestemmelser skal også være gjeldende for de av kommuner opretholdte høiere almenskoler, som av staten understøttes med bevilgninger.

Bestemmelser om skoleråd og forstanderskap samt om skolenes ordning forøvrig fattes av kommunestyret med overstyrets godkjennelse.

Hvorvidt og på hvilke vilkår rett til å avholde avgangsprøver skal tilkomme en statsunderstøttet kommunal høiere almenskole, avgjøres dog for hvert enkelt tilfelle av overstyret.

II.

Den nye bestemmelse trer i kraft straks.

18 juli. Nr. 5. **Lov***)[3] om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med senere tilleggslover.

I.

Efternevnte paragrafer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med senere tilleggslover skal herefter lyde således:

---

*) Bekjentgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.

[1]) St.besl. 3 juli. Se Innst. O. nr. 50. (Tillegg til innst. O. nr. 32). St.tid., forh. i Ot. s. 233, kfr. s. 79; i Lt. s. 75.

[2]) St. besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 41. Innst. O. nr. 64. St.tid., forh. i Ot. s. 253; i Lt. s. 78.

[3]) St.besl. 14 juli. Se Ot. prp. nr. 43, jfr. Ot. prp. nr. 36 for 1918. Innst. O. XIV. St.tid., forh. i Ot. s. 321—323; i Lt. s. 108.

§ 3.

18 juli. Nr. 5.

Middelskolens kursus kan være av forskjellig varighet; dog må ingen middelskole innrettes med kursus, som er over 4 år.

Gymnasiets kursus er enten 3-årig eller 4-årig. Det 3-årige gymnasium bygger på middelskolen som grunnlag, det 4-årige gymnasium på de kunnskaper, som kan erhverves ved å gjennemgå landsfolkeskolen og en til den knyttet 6-måneders fortsettelsesskole. Et gymnasium kan ha en, to eller tre linjer. De benevnes reallinjen, den sproglig-historiske linje og latinlinjen.

Til en middelskole kan knyttes en 1ste klasse av det 3-årige gymnasium.

§ 6.

I gymnasiet skal der undervises i følgende fag: religion, norsk, tysk, engelsk, fransk, historie, geografi, naturvidenskap, matematikk, legemsøvelser, sang og tegning samt for latinlinjens vedkommende i latin og i gresk som valgfritt fag. I det 3-årige gymnasium undervises dog bare for reallinjens vedkommende i tegning.

Med overstyrets samtykke skal der også være adgang til å opta håndgjerning i fagkretsen.

Sang kan under særegne omstendigheter midlertidig utgå av fagkretsen.

Hvilke fag eller deler av fag elever, som leser gresk, ikke deltar i, bestemmes ved reglement.

§ 9.

Som mål for undervisningen i de forskjellige fag i gymnasiet fastsettes:

1. I r e l i g i o n: religionsundervisningens øiemed er å føre elevene inn i en dypere erkjennelse av kristendommen og derunder å innerliggjøre og styrke deres religiøse og sedelige liv. Dette øiemed søkes nådd ved bibellesning, gjennemgåelse av hovedavsnitt av kirkehistorien og av hovedpunkter i den kristelige tros- og sedelære.
2. I n o r s k: at elevene har gjennemgått og kan forklare et utvalg av den på oldnorsk, landsmålet og det almindelige bokmål skrevne litteratur, i forbindelse hermed har erhvervet kjennskap til vort sprogs historiske utvikling og kjenner litteraturens historie i dens hovedtrekk, samt på en med hensyn til innhold og form tilfredsstillende måte skriftlig kan behandle opgaver passende for deres alder og utvikling. På den sproglig-historiske linje skal være gjennemgått et minst dobbelt så stort utvalg av den oldnorske litteratur som reallinjens og latinlinjens.

18 juli. Nr. 5.

Ved artium gis to skriftlige opgaver. Disse kan besvares såvel på landsmålet som på almindelig bokmål. De eksaminander, som besvarer begge opgaver i samme sprogform, skal underkaste sig en tilleggsprøve, bestående i en lett stil av fortellende eller skildrende innhold, i den annen sprogform. Ved de fem første eksamener efter denne ordning kan overstyret tillate en skriftlig gjengivelse av et oplest stykke anvendt som tilleggsprøve.

3. I tysk: at de har gjennemgått og kan oversette og forklare et mindre utvalg av den tyske litteratur, kan oplese og oversette forhen uleste prosastykker og har øvelse i muntlig på tysk å gjengi innholdet av et oplest stykke av det gjennemgåtte utvalg og besvare dertil knyttede spørsmål samt i å bruke sproget skriftlig; det siste krav gjelder dog ikke for gresklesende elever på latinlinjen.
4. I engelsk: at de har gjennemgått og kan forklare et utvalg av den engelske litteratur (for den sproglig-historiske linje et større utvalg enn for reallinjen og latinlinjen), kan oplese og oversette forhen uleste prosastykker, har øvelse i muntlig på engelsk å gjengi innholdet av et oplest stykke av det gjennemgåtte utvalg og besvare dertil knyttede spørsmål samt på den sproglig-historiske linje har nogen øvelse i å bruke sproget skriftlig.
5. I fransk: at de har gjennemgått og kan forklare et utvalg av den franske litteratur (for den sproglig-historiske linje og latinlinjen (dog ikke for gresklesende elever) et større utvalg enn for reallinjen) samt kan oplese og oversette forhen uleste lette prosastykker.
6. I latin: at elevene på latinlinjen har gjennemgått og kan forklare et utvalg av den latinske litteratur og skriftlig kan levere oversettelse av en opgitt latinsk tekst.
7. I gresk: at de elever på latinlinjen, som har valgt gresk, har gjennemgått og kan forklare et utvalg av den greske litteratur.

(Resten av paragrafen: nuværende post 6—12 blir uforandret, idet dog nummertallene forandres til 8—14).

§ 10.

Avvikelser fra bestemmelsene i §§ 5, 6, 8 og 9 om fagkretsen og undervisningsmålene kan tilstedes av overstyret, når skolekursets lengde ikke derved forkortes, når fagkretsen ikke vesentlig innskrenkes, og når målet for den samlede undervisning med hensyn til kunnskap og dyktighet ikke nedsettes, og avgangsprøvene ikke derved gjøres lettere.

I middelskolen skal der dog med overstyrets godkjennelse være adgang til — med eller uten tillegg av undervisning på andre områder — å la ett av de fremmede sprog utgå av fagkretsen og å innskrenke undervisningen i matematikk til et praktisk kursus i geometrisk konstruksjon med dertil knyttede utmålinger og beregninger. 18 juli. Nr. 5.

Før avgjørelsen treffes, skal skoleråd, forstanderskap og undervisningsrådet ha avgitt erklæring i saken.

Meddelelse om, at sådanne avvikelser er blitt tillatt, gis Stortinget i forbindelse med budgettforslaget for de høiere skoler.

Ved en offentlig middelskole, som er kombinert med en underoffisersskole, kan håndgjerning og sang utgå av fagkretsen.

§ 12.

(De 3 første avsnitt uforandret. Resten av paragrafen som følger):

Den, som har bestått avgangseksamen ved et handelsgymnasium, hvis ordning av vedkommende regjeringsdepartement finnes betryggende, med ikke ringere karakter enn »meget godt« (2,50), behøver for å erholde vidnesbyrd om bestått artium alene å underkaste sig dennes skriftlige og muntlige prøver i norsk og matematikk og dessuten på reallinjen i fysikk, på den sproglig-historiske linje i engelsk og på latinlinjen i latin og i tilfelle i gresk.

Ved utgangen av 1ste gymnasieklasse i det treårige gymnasium avholdes en årsprøve for de elever, som fra denne klasse trer ut av skolen.

I hvilken utstrekning der iøvrig blir å avholde årsprøver, bestemmes av overstyret.

II.

De nye bestemmelser trer i kraft ved begynnelsen av skoleåret 1920—1921 og anvendes første gang ved artium 1923, eller på et tilsvarende tidligere tidspunkt for de fags vedkommende, hvori prøve avholdes før den endelige artium.

Lov *)[1]) om Norges landbrukshøiskole. 18 juli. Nr. 6.

I. Høiskolens bestemmelse.

§ 1.

Norges landbrukshøiskole har til formål å meddele en på videnskapelig grunnlag hvilende undervisning til utdannelse

*) Bekjentgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.

[1]) St.besl. 7 juli. Se Ot. prp. nr. 11, jfr. Ot. prp. nr. 50 for 1918. Innst. O. XI. St.tid., forh. i Ot. s. 254; i Lt. s. 78—79.

18 juli. Nr. 6.

av jordbrukere, skogbrukere, havebrukere, utskiftningsmenn og meierister samt å fremme den videnskapelige forskning på de områder, høiskolen omfatter.

II. Undervisningen.

§ 2.

Høiskolen har 5 avdelinger:

Jordbruksavdelingen,
Skogbruksavdelingen,
Havebruksavdelingen,
Utskiftningsavdelingen,
Meieriavdelingen.

Undervisningen kan delvis være felles for to eller flere avdelinger.

Kongen kan dessuten bestemme, at undervisningen for en eller flere avdelinger deles i to eller flere linjer, som hver for sig avsluttes med avgangsprøve.

§ 3.

Høiskolen optar studerende hvert år; dog kan det av Kongen bestemmes, at der til enkelte eller til samtlige avdelinger optas studerende hvert annet år. Undervisningen meddeles i tre årsklasser. For å få adgang til avgangsprøven kreves, at den studerende har bestått prøven i første årsklasse samt prøven i annen årsklasse, forsåvidt sådan prøve er anordnet for vedkommende avdeling. Professorrådet kan tilstede studerende å delta i samme klasse inntil to år. Med vedkommende departements samtykke kan tillatelsen i særlige tilfelle utstrekkes til 3 år.

§ 4.

Undervisningen gis ved forelesninger, overhøringer, øvelser og utferder.

De studerende plikter å delta regelmessig i alle deler av undervisningen; men professorrådet kan innrømme studerende fritagelse for enkelte fag, når der er særlige grunner herfor.

§ 5.

I alle årsklasser begynner undervisningen ved midten av august måned. Kongen kan dog ved reglement bestemme, at markøvelser skal begynne tidligere.

Kongen gir i reglement nærmere bestemmelser om undervisningen og prøvene samt om fagene og fagfordelingen i de forskjellige avdelinger og klasser.

III. Prøver.

§ 6.

Undervisningen i første årsklasse avsluttes med en prøve, der som regel skal finne sted innen 20 juni. Hvorvidt der ved avslutningen av annen årsklasse skal avholdes prøve fastsettes i reglementet. Prøven skal i tilfelle være avsluttet innen 25 juni.

Tredje undervisningsårs avslutningstid blir for hver avdeling å fastsette av Kongen.

Hver prøve består av en skriftlig og en muntlig del samt bedømmelse av visse av de studerende i undervisningsåret utførte arbeider.

Avgangsvidnesbyrd som kandidat tildeles kun studerende, som har bestått samtlige prøver i en avdeling eller i en av de linjer, som en avdeling måtte være delt i. Det kan fastsettes i reglementet, at avgangsvidnesbyrd skal påtegnes oplysning om kandidatens fordannelse ved inntredelsen på høiskolen.

Utskrift av prøveprotokollen skal på anmodning meddeles studerende efter bestått 1ste eller 2nen årsklasses prøve eller når vedkommende ved sykdom eller annet gyldig forfall er hindret i å fullføre påbegynt prøve.

§ 7.

Vedkommende departement opnevner censorer.

§ 8.

Avgangsvidnesbyrd i en av høiskolens avdelinger gir adgang til å gjennemgå og avlegge prøve i en annen avdelings 2 siste årsklasser i samtlige eller enkelte fag, når kandidaten har betryggende vidnesbyrd om minst 1 års forutgående praksis på den nye avdelings område. Avgangsvidnesbyrd gis for sådan prøve, når den omfatter avdelingens eller linjens samtlige fag. Er disse betingelser ikke tilstede, gis efter anmodning utskrift av prøveprotokollen.

IV. De studerende.

§ 9.

Der optas faste studerende og hospitanter. De førstnevnte har adgang til samtlige prøver. Hospitantene har kun adgang til 1ste årsprøve, men kan efter § 11 erhverve sig rettigheter som faste studerende for de følgende årsklasser.

18 juli. Nr. 6.

§ 10.

Betingelsene for optagelse som faste studerende er følgende:

1. Attest for godt moralsk forhold.
2. Lægeattest for sundhet samt for ikke å ha legemsfeil, som kan hindre deltagelse i undervisningen.
3. Praktisk fordannelse:
   Til jordbruksavdelingen minst 2 års jordbrukspraksis; til skogbruksavdelingen minst 2 års skogbrukspraksis; til havebruksavdelingen minst 3 års gartneripraksis eller 2 års jordbruks- og 2 års gartneripraksis (havebrukspraksis); til utskiftningsavdelingen minst 2 års jordbrukspraksis, hvori kan medregnes inntil 1 års landmålingspraksis; til meieriavdelingen minst 2 års meieripraksis. I alle tilfelle kan mulig skolepraksis medregnes. For all praktisk fordannelse kreves, forat den skal komme i betraktning, bestemte vidnesbyrd, overensstemmende med reglementet.
4. Teoretisk fordannelse:
   a. Bestått fullstendig avgangsprøve ved offentlig godkjent, til vedkommende høiskoleavdeling svarende almindelig fagskole — til utskiftningsavdelingen ved en landbruksskole —, som har minst 1000 timers teoretisk kursus og dessuten
      1) bestått eksamen artium eller
      2) bestått prøver i norsk skriftlig og matematikk skriftlig med samme eller likeverdige opgaver og bedømmelse som ved artiumsprøve samt bestått prøver i tysk og engelsk med samme eller likeverdige opgaver og bedømmelser som ved middelskoleprøve.
   b. Eller annen på betryggende måte bevidnet fordannelse, som professorrådet antar likeså tjenlig som den under a. nevnte. Bestemmelser herom kan inntas i reglementet.
5. Kan ikke alle ansøkere, som fyller de opstilte betingelser, bli optatt som faste studerende, velger professorrådet hertil de efter de foreliggende vidnesbyrd best skikkede blandt dem.

§ 11.

Som hospitanter kan optas ansøkere, der opfyller de i § 10 punkt 1 og 2 opstilte betingelser. De blir under konkurranse efter deres fordannelsesvidnesbyrd gitt adgang til de forskjellige undervisningsgrener, dog ikke til fortrengsel for kvalifiserte ordinære ansøkere, som har like så gode vidnesbyrd om praktisk og fagteoretisk fordannelse. Deres adgang til å ta 1ste års prøve er betinget av, at de har fulgt undervisningen regelmessig.

Efter bestått første års prøve kan hospitant kreve sig innskrevet som fast studerende med adgang til å konkurrere om studiebidrag og til å ta efterfølgende prøver, når han forøvrig opfyller følgende betingelser: 18 juli. Nr. 6.

1. Praktisk fordannelse efter § 10, punkt 3.
2. Bestått almindelig fagskoleprøve som i § 10, punkt 4 a foreskrevet.
3. Bestått 1ste års prøve med likså god hovedkarakter som gjennemsnittet av de 3 nærmest foregående beståtte 1ste års prøver for de faste studerendes beste halvdel.
4. Opnådd karakteren »tilfredsstillende« eller bedre i norsk skriftlig, idet to av hans skriftlige besvarelser, hvorav en i nasjonaløkonomi, ved 1ste års prøve bedømmes i likhet med skriftlige artiumsbesvarelser i norsk.

Professorrådet kan også i den utstrekning, som plassen tillater, gi ansøkere, som anses kvalifisert, adgang til å hospitere og avlegge eksamen i enkelte fag, hvor praktisk fordannelse ikke kreves.

§ 12.

Forsåvidt det kan skje uten fortrengsel for innenlandske ansøkere, kan vedkommende departement tilstede utlendinger adgang til undervisningen og prøvene.

§ 13.

Undervisningen meddeles uten betaling. Ved innskrivningen på høiskolen som studerende samt for å få adgang til prøvene har de studerende dog å erlegge bestemte avgifter; likeså for adgang til høiskolens laboratorier og til de utferder, som varer over 1 døgn. Avgiftenes størrelse tillikemed regler for utredelse av utgifter ved utferder av over et døgns varighet fastsettes av departementet.

§ 14.

Studerende kan tilstås kost og bolig på høiskolen mot avgift i henhold til Stortingets avgjørelse. Der utdeles hele, halve og fjerdedels studiebidrag innen rammen av gitt bevilgning. Helt studiebidrag omfatter avgiften for ophold ved høiskoleinternatet samt de i § 13 omhandlede avgifter. Også hospitanter kan, dog uten fortrengsel for de faste studerende, erholde kost og bolig på høiskolen mot en avgift som for de faste studerende bestemt.

V. Lærerne.

§ 15.

Høiskolens faste lærere utnevnes av Kongen. Assistentene ansettes av departementet.

Når nogen lærer- eller assistentstilling ved høiskolen skal oprettes eller besettes, må professorrådets betenkning være innhentet.

§ 16.

De av Stortinget bevilgede stipendier utdeles efter professorrådets forslag av departementet blandt uteksaminerte kandidater, som har vist fremragende flid og dyktighet, og som ønsker å fortsette sine studier ved høiskolen.

Stipendiene utdeles årlig; i regelen kan ingen erholde stipendium mer enn to år. Kongen kan efter professorrådets innstilling fastsette regler for stipendiatenes plikter og studier samt anordne en særskilt prøve for dem.

VI. Styret.

§ 17.

Landbrukshøiskolen står umiddelbart under vedkommende regjeringsdepartement. Den ledes av en rektor, et professorutvalg og et professorråd. Under disse har høiskolens særskilte forvaltningsgrener og institutter sine egne ledere. Hver avdeling velger sin egen avdelingsformann. Valget finner sted efter hvert rektorvalg og gjelder for 3 år ad gangen. Nærmere bestemmelser om avdelingene inntas i reglement.

§ 18.

Rektor beskikkes av Kongen regelmessig for 3 år ad gangen blandt høiskolens faste lærere, efterat disse har innsendt til departementet hver sin innstilling i nummerorden på 3 personer av den faste lærerkrets. Rektor kan av Kongen fritas for hvervet før 3-årsperiodens utgang. Avgående rektor kan innstilles og beskikkes pånytt, om han dertil er villig. Er ingen av de 3, som er innstillet med størst stemmetall, villig til å overta rektorhvervet, kan Kongen beskikke en utenfor lærerkretsen stående mann til fast rektor. Innstillingen foregår som regel i november og rektor tiltrer 1 januar.

§ 19.

Rektor representerer høiskolen, fører tilsyn med dens forskjellige virksomheter, er hovedkontorets og internatets leder,

drar omsorg for de gitte bestemmelsers riktige utførelse, anviser regninger samt avgjør de løpende saker og de almindelige økonomiske samt ordens- og disiplinspørsmål. Han forbereder dessuten de saker, som forelegges professorutvalget og professorrådet. 18 juli. Nr. 6.

Andrar rektor om fritagelse for nogen del av disse forretninger, kan departementet overdra samme til en av professorutvalgets øvrige medlemmer eller til en annen funksjonær.

§ 20.

Professorutvalget består av rektor som formann og to av høiskolens faste lærere. De sistnevnte velges av professorrådets medlemmer således, at en av utvalgets medlemmer vesentlig bør representere grunnfagene, de to øvrige de anvendte fag. Et sådant valg gjelder for to kalenderår og foretas regelmessig innen midten av desember måned, således at et medlem utgår og et annet tiltrer hvert år. Det avgjøres ved loddtrekning, hvem der skal uttre efter et år. Uttredende medlem kan ikke gjenvelges samme år. Varamenn velges særskilt. Departementet bestemmer, hvilket av de to medlemmer der som utvalgets næstformann skal utføre rektors forretninger under dennes forfall, eller i tilfelle av ledighet i rektorstilling inntil ny rektor er beskikket. Har også næstformannen forfall, utføres rektors forretninger midlertidig av det annet medlem eller i dettes forfall av den elste varamann.

§ 21.

Professorutvalget sammenkalles av rektor så ofte, som han eller dets to andre medlemmer finner det tjenlig. Det avgjør innenfor de grenser, som lov og reglement bestemmer, de større saker, såsom de viktigere økonomiske samt ordens- og disiplinspørsmål, som rektor finner ikke å kunne avgjøre alene, samt gir forslag til departementet om budgettet og om fordelingen av bevilgede stipendiebeløp til høiskolens lærere og assistenter. Utvalget bestemmer også fordelingen av høiskolens grunn, husrum og innretninger mellem dens forskjellige driftsgrener, institutter eller fag, inntil kongelig eller departemental bestemmelse gjør forandring heri. Dessuten forbereder utvalget viktigere saker, som skal forelegges professorrådet eller departementet om fornødent ved samråd med professorrådsutvalg, som det selv kan opnevne.

§ 22.

Høiskolens faste lærere (og i tilfelle driftslederen for gårdsbruket) danner under rektors forsæte et professorråd. Det har

18 juli. Nr. 6. å opta studerende, utdele bevilgede studiebidrag, avgi forslag til departementet om reglementsbestemmelser og om oprettelse og besettelse av lærer- og assistentstillinger, om utdeling av stipendier til uteksaminerte kandidater og om opnevnelse av censorer, samt iøvrig å fatte de planmessige eller prinsipielle bestemmelser angående undervisning og prøver, som ikke er optatt i reglementet.

Forat gyldig beslutning skal kunne fattes, må minst ⅔ av de i herredet boende medlemmer være tilstede. I tilfelle av stemmelikhet er rektors stemme den avgjørende.

§ 23.

Ledelsen av høiskolens gårdsbruk overdrar Kongen til en av lærerne, fortrinsvis driftslæreren, eller til en særskilt driftsleder, som kan tilpliktes å forelese en mindre del av driftslæren. Gårdsbruket skal drives på en rasjonell og en så økonomisk måte som mulig, idet det tillike skal være innrettet på å avgi undersøkelses- og undervisningsmateriell for anvendte fag. Den av driftslederen med departementets godkjennelse lagte driftsplan må nøie følges uten andre forandringer enn sådanne, som uforutsete omstendigheter gjør nødvendig.

Høiskolens øvrige praktisk-økonomiske driftsgrener skal tjene samme øiemed og blir på tilsvarende måte satt under faglæreres eller særegne driftslederes ledelse.

§ 24.

Vedkommende departement kan gi nærmere instruks for høiskolens tjenestemenn samt for professorutvalget, professorrådet og avdelingsformennene.

VII. Om doktorer i landbruksvidenskap.

§ 25.

Professorrådet kan meddele doktorgraden i landbruksvidenskap. De nærmere bestemmelser herfor fastsettes ved reglement av Kongen.

VIII. Almindelige bestemmelser.

§ 26.

Professorrådet avgir forslag til almindelig reglement for undervisning, prøver, orden og disiplin, derunder også bestemmelser om bortvisning fra skolen i kortere eller lengere tid eller for bestandig.

Reglementet fastsettes av Kongen.

§ 27. 18 juli. Nr. 6.

Av og blandt de studerende kan oprettes et utvalg, som skal tjene som mellemledd mellem høiskolens myndigheter og de studerende. Bestemmelse om utvalgets oprettelse eller inndragelse, sammensetning og virksomhet treffes av departementet efter forslag av professorutvalget.

§ 28.

Denne lov trer i kraft efter Kongens nærmere bestemmelse.

Fra samme tid opheves lov om Norges Landbrukshøiskole av 22 mai 1897.

Lov *) [1]) om flyttlappenes adgang til renbeitning i henhold til konvensjon mellem Norge og Sverige av 5 februar 1919. 18 juli. Nr. 7.

1ste kapitel.

Svenske lappers adgang til renbeitning i Troms fylke og visse tilgrensende trakter.

Beiteområdet.

§ 1.

I Troms fylke må svensk renbeitning alene foregå i et område, hvis grenser er fastsatt i konvensjonens § 1.

§ 2.

I forbindelse med det i § 1 nevnte beiteområde skal benyttes til renbeitning på sådan måte, som nærmere angis i § 4, de i konvensjonens § 2 under a og b beskrevne trakter i Ankenes herred i Nordland fylke og de i konvensjonens § 2 under c—g beskrevne trakter i Sverige.

Fra hvilke lappebyer innflyttning kan foregå.

§ 3.

Adgang til å innflytte med ren i de i §§ 1 og 2 nevnte områder tilkommer alene lapper fra Könkämä, Lainiovuoma, Sarivuoma og Talma lappebyer.

*) Bekjentgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.

[1]) St besl. 14 juli. Se Ot. prp. nr. 25. Innst. O. XV. St.tid., forh. i Ot. s. 323—324; i Lt. s. 108.

18 juli. Nr. 7.

Renantall. Beitetid. Renbeitedistrikter.

§ 4.

I ovennevnte beiteområder må ikke komme inn fler enn ialt 39 000 ren, heri ikke medregnet kalver, som fødes i innflyttningsåret. Av dette antall er 4 200 beregnet å kunne finne beite i de i konvensjonens § 2 litr. c—g nevnte områder i Sverige.

Av ovennevnte 39 000 ren kan 16 000 komme inn i de i konvensjonens § 1 og § 2 litr. a beskrevne områder i tiden fra og med 1 mai til og med 14 juni. De øvrige 23 000 ren må ikke komme inn før den 15 juni. Samtlige ren må være bortført fra norsk område før utgangen av september.

§ 5.

De i § 1 og § 2 litr. a og b nevnte områder inndeles i renbeitedistrikter (vår- og sommerdistrikter) med grenser overensstemmende med konvensjonens § 5.

I hvert distrikt må ikke innkomme ren i større antall og til annen tid enn nevnte paragraf bestemmer.

§ 6.

I de i § 5 nevnte renbeitedistrikter har ikke andre lapper enn svenske adgang til å la ren beite i tiden fra og med 1 mai til og med 30 september, uten forsåvidt fornødent er under tillatt gjennemflytning.

Rentelling.

§ 7.

Til kontroll med, at ikke flere ren enn tillatt kommer inn i Norge, har fylkesmannen adgang til ved innflytningen over riksgrensen eller senere under flytningen på norsk grunn å la foreta telling av de svenske ren, når sådan kan foretas uten vesentlig ulempe for lappene.

Renens eiere og voktere er på forlangende pliktige til å yde fornøden bistand ved tellingen.

Flytteveier.

§ 8.

Flytning med ren til og fra de i konvensjonens § 9 nevnte renbeitedstrikter skal foregå efter de der bestemte flytteveier.

Hvor fylkesmannen finner det påkrevet, skal han efter overenskomst med landshøvdingen bestemme flytteveienes nærmere beliggenhet og la dem opmerke eller oprydde.

Gjerder til beskyttelse mot skade ved ren. 18 juli. Nr. 7.

§ 9.

Ren må ikke slippes gjennem de gjerder, som måtte bli opført i henhold til konvensjonens §§ 12—16, forsåvidt undtagelse ikke er gjort i konvensjonens § 17 litr. b.

§ 10.

Den, som benytter led eller grind i noget av de nevnte gjerder, skal umiddelbart efter benyttelsen stenge ledet eller grinden.

§ 11.

Har eier eller bruker av jord eller nogen av hans husfolk latt led eller grind stå åpen, og er ren som følge derav kommet gjennem gjerdet og har voldt skade på hans mark, er han ikke berettiget til erstatning for skaden.

§ 12.

Finner landshøvdingen, at det til forebyggelse av skade ved ren er ønskelig, at bestemt slåtteland eller setervoll utenfor det i konvensjonens § 85 beskrevne østre område i Troms fylke inngjerdes, og han derom retter forestilling til fylkesmannen, skal denne sende forestillingen til den i § 83 nevnte takstbestyrer, som sammen med to av ham tilsagte menn av det i § 84 omhandlede utvalg foretar besiktelse. Grunneieren og den svenske lappefoged meddeles betimelig underretning om tid og sted for forretningen. Ved denne skal det undersøkes, hvorvidt markens inngjerding kan medføre vesentlig ulempe for grunneieren eller andre. Finnes dette ikke å være tilfellet, skal der avgis skjønn over, hvor og hvorledes gjerdet i tilfelle skal opføres. Herunder blir å iaktta, at gjerdet skal opføres av galvanisert jern- eller ståltråd på stolper, at det blir 1,25 meter høit og under særlige forhold om fornødent høiere, samt at det også freder mot storfe og hest. Ved forretningen avgis enn videre skjønn over gjerdets antagelige kostende. Likeså fastsettes der en frist av minst ett år, innen hvilken gjerdet skal være opført, efterat landshøvdingens nedennevnte bestemmelse er meddelt fylkesmannen.

Skjønnet skal dessuten avgi uttalelse om, hvorvidt forholdene på stedet er sådanne, at snetrykk, sneskredd eller lignende kan forvolde ekstraordinære utgifter til gjerdets vedlikehold. Finnes så å være tilfellet, skal skjønnet fastsette et visst beløp, dog ikke over 25 procent av anleggsbeløpet, som bidrag til vedlikeholdet.

18 juli. Nr. 7.

Hvis landshøvdingen innen seks måneder efter å ha erholdt kunnskap om skjønnets avgivelse meddeler fylkesmannen, at gjerdet ønskes opført, og tilstiller han derhos fylkesmannen anleggsbeløpet og eventuelt det ovennevnte bidrag, skal fylkesmannen spørre grunneieren, om han er villig til å opføre gjerdet mot å erholde skjønnsbeløpet og i tilfelle nevnte bidrag. Erklærer grunneieren sig villig hertill, utbetaler fylkesmannen beløpet til ham, efterhvert som gjerdet opføres.

Efter omstendighetene kan fylkesmannen dog frafalle kravet om gjerdets opførelse og stille beløpet til fri rådighet for grunneieren.

Er denne uvillig til å opføre gjerdet eller til i tilfelle å motta beløpet uten plikt til å opføre gjerdet, skal fylkesmannen besørge dets opførelse for den svenske stats regning.

Når gjerdet er opført, tilfaller det grunneieren.

Fra det tidspunkt, da gjerdet er eller skulde ha været fullført, eller i tilfelle fra det tidspunkt, da eieren måtte ha mottatt skjønnsbeløpet til fri rådighet, har i konvensjonstiden eieren av vedkommende slåtteland eller setervoll og mulige bruksberettigede ikke krav på erstatning for skade ved ren på slåttelandet eller setervollen, medmindre renen, såfremt gjerdet er opført, er kommet innenfor dette, uaktet det har været i forsvarlig stand.

Utgiftene ved skjønnsforretningene foranlediges betalt av svenske offentlige midler.

2net kapitel.

Svenske lappers adgang til renbeitning i Nordland fylke og visse tilgrensende trakter.

Beiteområdene. Renbeitedistrikter. Renantall.

§ 13.

I Nordland fylke må svenske lapper ikke innflytte med ren i andre områder enn de, som beskrives i konvensjonens § 22.

Hvert av disse skal utgjøre et renbeitedistrikt.

I renbeitedistriktene må ikke komme inn flere svenske ren enn konvensjonens § 22 bestemmer.

§ 14.

I de i § 13 nevnte renbeitedistrikter med undtagelse av Balvand har ikke andre enn svenske lapper adgang til å la ren beite i den for disse tillatte tid, uten forsåvidt fornødent er under tillatt gjennemflytning.

Fra hvilke sogn i Sverige innflytningen kan foregå.

§ 15.

I renbeitedistriktene Balvand, Lønsdalen, Bolna og Nasa kan alene lapper fra Arjeplog sogn flytte inn med ren, i renbeitedistriktene Andfjellet, Kjerringfjellet, Kalvandet, Kobbervandet og Melkfjellet alene lapper fra Sorsele sogn og i renbeitedistriktene Mofjellet og Spjeltfjelldalen alene lapper fra Tärna sogn samt i renbeitedistriktene Rainesen, Fjellvaaktind, Store Kjukkelvandet og Golverskaret alene lapper fra Vilhelmina sogn.

Beitetid.

§ 16.

Ren, som er anmeldt til beitning i nogen av renbeitedistriktene Fjellvaaktind, Store Kjukkelvandet og Golverskaret, må ikke komme inn i Norge før den 5 juli og må være ført bort fra norsk område senest den 16 august.

Ren, som er anmeldt til beitning i nogen av de øvrige renbeitedistrikter, må ikke komme inn i Norge før den 1 juli og må være ført bort fra norsk område før utgangen av august måned.

Bygsel i visse renbeitedistrikter.

§ 17.

Efterhvert som de bygselkontrakter, hvorved visse lapper fra Arjeplog, Sorsele og Tärna sogn måtte ha fått adgang til å la sine ren beite i visse områder i Helgeland, bortfaller ved den bygselberettigedes død eller opsigelse av kontrakten eller av annen grunn, skal i den tid konvensjonen består foruten denne lovs bestemmelser gjelde følgende særskilte forskrifter:

a. Fylkesmannen skal gi de svenske lapper, som landshøvdingen utser, bygselkontrakt på adgang til å la sine ren beite i juli og august måneder i renbeitedistriktene Bolna, Nasa, Andfjellet, Kjerringfjellet, Kalvandet, Kobbervandet, Melkfjellet, Mofjellet og Spjeltfjelldalen.

b. I hvert av de nevnte renbeitedistrikter kan en eller flere lapper gis bygselkontrakt. Dog må der ikke gis kontrakt til så mange lapper, at det for renbeitedistriktet i konvensjonens § 22 fastsatte høieste renantall overskrides.

c. Skulde antallet av de således beiteberettigede lappers ren komme til å overstige det for renbeitedistriktet fastsatte

18 juli. Nr. 7.

høieste renantall, skal landshøvdingen bestemme, hvor mange ren enhver av lappene kan føre på beite i distriktet.

d. Enhver bygselkontrakt skal være gjeldende for hele den tid, hvori konvensjonen har gyldighet. Dog kan sådan kontrakt nårsomhelst opsis av den beiteberettigede lapp. Skjer dette, skal kontrakt oprettes med annen lapp. Dette gjelder også, når den bygselberettigede lapp dør eller ophører med rendrift.

Ønsker bygselberettiget lapps enke å benytte sin manns kontrakt, har hun dertil adgang, sålenge hun lever ugift. Samme adgang har arvingene efter bygselberettiget lapp og efter hans enke, sålenge dødsboet ikke er skiftet, dog ikke lenger enn fem år fra dødsfallet.

e. Efter avtale med landshøvdingen kan fylkesmannen heve bygselkontrakt, hvis innehavers forhold gjør sådant ønskelig.

f. Lapp, som får bygselkontrakt, skal erlægge en avgift av tretti kroner en gang for alle og en årlig avgift av fem og tyve øre for hvert fulle femtitall ren, som han anmelder for året.

g. Skulde der i noget av heromhandlede renbeitedistrikter alene være en lapp, som har bykselkontrakt, skal han anses som renbeitedistriktets formann. Er der blott to sådanne lapper, bestemmer landshøvdingen for hvert år, hvem av dem skal være formann og næstformann.

§ 18.

Fra det tidspunkt, da nærværende lov trer i kraft, skal dens bestemmelser, utenfor de i § 17 litr. a—f inneholdte, i fornøden utstrekning ha anvendelse på de svenske lapper, som da måtte ha bygselkontrakt. Hvert bygselområde skal danne et renbeitedistrikt.

I de bygselkontrakter, som måtte bli oprettet innen konvensjonens ikrafttreden, skal optas de grenser og renantall for vedkommende områder, som er nevnt i konvensjonens § 22.

§ 19.

Hvis der i de første tre år, efterat kontrakt på det nuværende bygselområde Kobbervandet og Silbotnet er bortfalt, måtte komme ren fra renbeitedistriktet Kobbervandet i juli eller august måned inn på mark, som ligger utenfor renbeitedistriktet, men innenfor grensene for nevnte bygselområde, skal de i §§ 141—143 inneholdte forskrifter om besiddelsestagelse og realisasjon av ren ved offentlig tjenestemann samt bestemmelsene i §§ 145 og 146 om betaling av visse beløp for re-

nens ophold på utillatt område ikke ha anvendelse, hvorimot de øvrige forskrifter om ren, som uberettiget opholder sig i riket, skal anvendes. 18 juli. Nr. 7.

Det samme gjelder, såfremt i de første tre år, efterat kontrakt på det nuværende bygselområde Saufjellet og Melkfjellet er bortfalt, ren fra renbeitedistriktet Melkfjellet i juli eller august måned måtte komme inn på det utenfor distriktet liggende Slagfjell.

Innerster i bygselområdet Grundvand.

§ 20.

Der skal intet være til hinder for, at norsk innehaver av bygsel på området Grundvand i Mo og Hemnes herreder, om han så ønsker, inntar svenske lapper som innerster, forsåvidt det måtte være forenlig med det renantall, som måtte bli vedtatt for området.

Flytteveier.

§ 21.

I de deler av Nordland fylke, hvor svenske lapper har adgang til å innflytte med ren, skal de i den utstrekning, hvori visse flytteveier hittil har vært anvendt, benytte disse under flytningene.

Gjerder til beskyttelse mot skade ved ren.

§ 22.

Ren må ikke slippes gjennem de gjerder, som opføres i henhold til konvensjonens § 31.

Den, som benytter led eller grind i noget av gjerdene, skal umiddelbart efter benyttelsen stenge ledet eller grinden.

Hvad der er bestemt i § 11, skal ha tilsvarende anvendelse på disse gjerder.

Overgangsbestemmelser for en del av Hatfjelldal herred.

§ 23.

I den del av Hatfjelldal herred, som konvensjonens § 32 beskriver, skal lapper tilhørende Vapstens lappeby i Västerbottens län ha adgang til å la sine ren beite i månedene juli og august i årene 1923, 1924 og 1925 innen en avstand fra riksgrensen av femten kilometer.

18 juli. Nr. 7.

§ 24.

Det i § 23 nevnte område skal utgjøre et renbeitedistrikt.

§ 25.

Med hensyn til den i § 23 nevnte renbeitning skal gjelde de bestemmelser, som inneholdes i loven angående lappene av 2 juni 1883 med senere endringer og tillegg.

§ 26.

Kommer ren tilhørende Vapstens lappeby inn i det i § 24 nevnte renbeitedistrikt i noget av årene 1923, 1924 eller 1925 utenfor juli eller august måneder, skal vedkommende tjenestemann i Norge derom underrette landshøvdingen eller den svenske lappefoged. Blir ikke renen ved deres forføining utdrevet av Norge, skal utdrivning foretas ved den norske lappefogeds forføining og skal omkostningene herved foranlediges erstattet av den svenske stat.

Voldes skade under ovennevnte rens utillatte ophold i renbeitedistriktet, skal den erstattes efter de i ovennevnte lov av 2 juni 1883 for Nordland fylke gjeldende forskrifter, og skal behandlingen av sådant erstatningskrav finne sted efter samme lov.

Adgang til å la ren overskride riksgrensen.

§ 27.

De svenske lapper i de i konvensjonens § 36 nevnte lappebyer, som om sommeren søker beite for sine ren på den svenske side av riksgrensen, skal ha adgang til på nedenanførte vilkår å la sine ren i juli og august måneder overskride riksgrensen og opholde sig i de i samme paragraf beskrevne områder i Norge, idet hver lappebys ren dog alene tillates å overskride riksgrensen, hvor denne berører lappebyens område i Sverige.

§ 28.

På den i § 27 omhandlede renbeitning skal følgende særskilte bestemmelser ha anvendelse:

a. Lappene må ikke flytte inn i området. Dog skal de fornødne voktere følge renen og ha adgang til å opslå vakttelt i området.

b. Renen skal voktes med sådan omsorg, at den ikke gjør skade og at sammenblanding med norske ren såvidt mulig hindres. Skjer sammenblanding, skal de svenske lapper på forlangende yde bistand til, at de norske ren kan fås utskilt.

Innen de svenske ren forlater området, skal de svenske lapper derhos sørge for, at de norske ren, som måtte være

kommet blandt deres ren, blir utskilt, og itide varsle de norske reneiere om tid og sted for utskilningen. 18 juli. Nr. 7.

c. Skade, som voldes av de svenske lapper eller ren, skal erstattes. Behandlingen av krav på erstatning for sådan skade skal i fornøden utstrekning foregå overensstemmende med de i § 152 inneholdte forskrifter.

3dje kapitel.

Nærmere bestemmelser om de svenske lappers adgang til renbeitning.

Endringer av distriktsgrenser.

§ 29.

Efter overenskomst med landshøvdingen kan fylkesmannen bestemme sådanne mindre endringer i grensene mellem de enkelte renbeitedistrikter, som viser sig å være ønskelige.

Hvilke lapper har adgang til renbeitning.

§ 30.

Adgang til overensstemmende med nærværende lov å la svenske ren beite i Norge har alene nomadiserende lapp.

Som nomadiserende lapp anses alene den person av lappisk herkomst, som til stadighet personlig følger og bevokter sine ren, og som ikke samtidig bruker, hvad der i svensk lovgivning betegnes som hemman eller nybygge, eller bistår dermed.

Dog skal lapper fra Västerbottens län og Frostvikens norra lappeby i Jämtlands län ha adgang til å la sine ren beite i de for dem bestemte områder i Norge, selv om de ved siden av rendriften driver jordbruk eller bistår dermed, forutsatt at de personlig følger og bevokter sine ren i den tid, sådan beitning foregår.

Hvilke ren lappene kan ta med sig.

§ 31.

Lapp, som har adgang til å flytte med ren til Norge, kan ta med sig, foruten sine egne, sin ektefelles, sine umyndige barns og medfølgende tjeneres ren, alene ren tilhørende

a. lapp, som pleier å flytte hit, men som på grunn av omstendighetene et enkelt år er forhindret fra å foreta sådan flytning,

b. lapp, som har pleiet å foreta flytning hit, men på grunn av alder, sykdom eller fattigdom er ophørt dermed,

18 juli. Nr. 7.

c. umyndige barn av lapp som nevnt under litr. a. og b.

d. uskiftet dødsbo efter lapp, som har pleiet å flytte hit;

retten til å medta sådanne ren gjelder kun i fem år fra dødsfallet.

Foranstående bestemmelse skal ha tilsvarende anvendelse ved den i § 27 omhandlede renbeitning.

Lappenes anmeldelser. Formenn og næstformenn.

§ 32.

De lapper, som vil gjøre bruk av sin adgang til å flytte med ren til Norge, skal innen utløpet av januar måned anmelde dette for den svenske lappefoged. Anmeldelsen skal derhos inneholde opgave over:

a. Anmelderens og medfølgende husfolks og renvokteres navn og alder og hvilken lappeby han tilhører;

b. for hvilke andre personer anmelderen har ren til bevoktning;

c. det antall ren, som aktes medført for hver enkelt persons vedkommende;

d. de renmerker, hver av dem benytter; er sådan opgave engang gitt, behøver ved senere anmeldelser alene mulige endringer å opgis;

e. det renbeitedistrikt, hvor beitningen skal foregå.

I anmeldelser, som gjelder Troms fylke, heri innbefattet de i § 2 nevnte deler av Ankenes herred, skal der meddeles opgave om, hvorvidt renbeitningen skal foregå alene i sommerdistrikt eller også i vårdistrikt. I siste tilfelle opgis de særskilte distrikters navn og antallet av de ren, som skal beite i hvert av dem.

Lapp, som vil holde melkegjet i det østre område i Troms fylke, skal dessuten avgi opgave efter § 73.

§ 33.

For hvert renbeitedistrikt skal de dertil anmeldte lapper innen utgangen av februar måned av sin midte velge en formann og en næstformann.

For Troms fylke skal formenn og næstformenn velges særskilt for vårdistriktene og særskilt for sommerdistriktene. Når et vårdistrikt og et sommerdistrikt har samme grenser og der til det siste ikke er anmeldt andre lapper enn til det første, skal der alene velges en formann og en næstformann.

§ 34.

Når fylkesmannen overensstemmende med konvensjonens § 41 har mottatt fra landshøvdingen fortegnelse over de an-

meldte lapper med de foran nevnte opgaver og underretning om, hvem der er beskikket til formenn og næstformenn, skal han sende fornødne utdrag til lappefogden, lensmennene og mulige andre takstbestyrere. 18 juli. Nr. 7.

§ 35.

Avgir lapp anmeldelse så sent, at den ikke kan medtas på landshøvdingens fortegnelse, har han ikke adgang til i det pågjeldende år å flytte inn med sine ren eller la dem medfølge innflyttende lapp.

Henvisning til annet renbeitedistrikt.

§ 36.

Efter overenskomst med landshøvdingen kan fylkesmannen henvise anmeldt lapp med de anmeldte ren til et annet renbeitedistrikt innen fylket. Bestemmelse om sådan henvisning må gjennem landshøvdingen i betimelig tid meddeles vedkommende lapp.

Nærværende forskrift har ikke anvendelse på lapp, som har bygselkontrakt.

Formannens og næstformannens myndighet og plikter.

§ 37.

Formannen har myndighet til å gi renbeitedistriktets lapper de pålegg og av dem kreve den bistand, som han måtte finne fornøden, for at han skal kunne vareta de ham i nærværende lov pålagte plikter.

Det tilkommer derhos formannen med hensyn til ansvar for skade ved ren å handle på vegne av renbeitedistriktets lapper og derunder også å inngå forlik om erleggelse av erstatning og omkostninger.

§ 38.

Det påligger formannen

a. å innfinne sig i sitt renbeitedistrikt senest til samme tid som de dit først ankommende lapper eller, om han er formann i sommerdistrikt, og nogen av de til dette anmeldte lapper allerede fra våren av opholder sig der, senest samtidig med de lapper, som først innflytter fra sommeren av,

b. å forbli i distriktet, inntil lappene har fraflyttet dette,

c. straks ved sin ankomst til distriktet og senest innen otte dager å forevise sir beskikkelse for den eller de takstbestyrere, innen hvis bestillingskrets renbeitedistriktet er belig-

18 juli. Nr. 7.

gende, og å underrette takstbestyreren eller takstbestyrerne om, hvor han har tatt ophold i distriktet,

d. i de renbeitedistrikter, hvor fylkesmannen finner det påkrevet, å opgi til lensmannen for videre bekjentgjørelse ett eller flere bekvemt beliggende steder i renbeitedistriktet, hvor der skal være stasjonert renvoktere, til hvem melding om omstreifende og skadegjørende ren kan skje,

e. straks å underrette takstbestyreren eller takstbestyrerne, når han skifter opholdssted innen distriktet, og når han forlater dette,

f. såvidt mulig til enhver tid å holde sig underrettet om forkynnelser,

g. å holde sig underrettet om de til distriktet hørende lappers opholdssteder,

h. å søke oplyst, om der i renbeitedistriktet er lapper og ren uten berettigelse, og om der er innkommet flere ren enn efter konvensjonen tillatt, samt i tilfelle å anmelde sådant,

i. å søke oplyst, ved hvis ren opgitt skade er voldt,

j. å innfinne sig ved takstforretninger og erstatningssøksmål og å yde lappefogden den bistand, som denne på tjenestens vegne med føie kan kreve,

k. å påse, at de gjeldende bestemmelser om renvoktning og renbeitning overholdes, og hos lensmannen eller lappeopsynet å anmelde overtredelse samt å treffe sådanne forføininger, som er påkrevet til fremme av forsvarlig og velordnet rendrift og til forebyggelse av skade og ulempe for de fastboende, såsom å tilse, at voktere utsendes og stasjoneres på bestemte steder, at bortløpne ren tilbakeføres, og at de fastsatte flytteveier følges,

l. iøvrig å foreta det, som efter nærværende lov påligger ham.

§ 39.

Næstformannen skal gjøre tjeneste som formann, når denne er forhindret fra å utføre tjenesten.

Formannen kan derhos for enkelte tilfelle overdra til næstformannen å gjøre tjeneste som formann.

At næstformannen er blitt behandlet eller har gjort tjeneste som formann, i noget tilfelle, hvor han ikke efter foranstående hadde beføielse dertil, har dog ikke nogen innflydelse på forføiningens gyldighet.

De i § 38 litr. d, f, h, i, j, k og l inneholdte påbud gjelder næstformannen, alene når han gjør tjeneste som formann. Iøvrig har nevnte § anvendelse også på næstformannen.

Lappenes plikt til å følge sin ren.

§ 40.

Lapp, som har anmeldt sig til innflytning i Norge, skal samtidig med renen innflytte i riket og i det renbeitedistrikt, hvortil han har anmeldt sig, og forbli der, så lenge renen beiter der, forsåvidt ikke sykdom eller presserende forretninger nødvendiggjør hans fravær.

Gjelder anmeldelsen et renbeitedistrikt, som sammen med tilgrensende svensk trakt skal utgjøre et felles beiteområde, er den anmeldte pliktig til på nysnevnte måte å opholde sig innen den norske eller den svenske del av beiteområdet.

Flytning.

§ 41.

Flytning med ren skal foregå uten unødig ophold.

På vanlig hvileplass, som i behodd trakt finnes på flyttevei, kan lappene raste med renen inntil to døgn. Efter 15 juni må dog ophold på hvileplass i eller i nærheten av furuskog ikke være av lengere varighet enn ett døgn.

§ 42.

For skade, som ren volder på flyttevei, skal erstatning ikke erlegges, medmindre skaden er voldt ved, at lappene uten nødvendighet har latt renen spre sig.

§ 43.

Når beite-, vær- eller sneforhold eller mørke måtte gjøre det nødvendig å fravike flyttevei, skal lappene ta vei der hvor minst skade voldes.

§ 44.

Lappene må ikke hindres i benyttelsen av tillatt flyttevei.

Stenges sådan vei, skal fylkesmannen foranledige den igjen åpnet.

Er stengsel opført over flyttevei, skal der anbringes led, som lett kan åpnes og har den for flytningen tilstrekkelige bredde.

Tvist om ledets anbringelse og bredde avgjøres av fylkesmannen, efterat han har gitt landshøvdingen anledning til å uttale sig.

Det påligger de lapper, som har åpnet led, efter avbenyttelsen av ledet å lukke det.

18 juli. Nr. 7.

§ 45.

Begjærer grunnens eier eller bruker flyttevei omlagt og skaffer annen tjenlig flyttevei, kan fylkesmannen efter å ha innhentet landshøvdingens uttalelse tillate omleggningen, når denne ikke er til vesentlig ulempe for lappene.

Fylkesmannen kan efter overenskomst med landshøvdingen også uten sådan begjæring beslutte flyttevei omlagt, når omleggningen er særlig ønskelig og ikke til vesentlig uleilighet for lappene. Grunnens eier er pliktig til å avstå til staten den for omleggningen fornødne grunn mot erstatning av den norske statskasse. Erstatningens størrelse bestemmes i mangel av overenskomst ved skjønn, som avgis av lensmannen og to menn opnevnt av underdommeren med iakttagelse av § 19 i lov om lagrettesmenn av 28 august 1854. Varsel gis som ved innkallelse til forliksskommisjonen. Overskjønn må forlanges innen 4 uker og fremmes av sorenskriveren og 4 menn, hvilke siste, hvis det forlanges av nogen vedkommende, opnevnes i henhold til ovennevnte lovs § 24.

Overskjønnet betales av den av partene, som det går imot; hvem dette er, avgjøres av overskjønnsmennene.

§ 46.

Når lappene bruker ren for flytning av sine eiendeler (flytter med raidde), skal de, selv om dette skjer uten forbindelse med hjordens flytning, overensstemmende med § 42 være fri for erstatningsplikt, såfremt de følger tillatt flyttevei eller annen vei, som pleier anvendes for raiddeflytning.

Hvad der er bestemt i §§ 44 og 45, skal også gjelde for raiddevei, som ikke faller sammen med renflyttevei.

Bevoktning av renen.

§ 47.

Lappene skal under flytningen til og fra Norge og under opholdet der holde renen under bevoktning, så den ikke volder skade eller kommer inn i annet renbeitedistrikt enn det, hvorigjennem flytteveien går, eller inn på område, hvor svensk renbeitning overhodet er forbudt.

Under flytning skal renen dag og natt følges av mannskap for renens bevoktning.

Under ophold underveis på hvile- eller beiteplass skal renen likeledes stedse følges av voktere, som har å påse, at hjorden ikke unødig sprer sig.

Såvidt mulig skal renvokterne påse, at der ikke blir efterlatt ren under flytningen. Skjer dette allikevel, skal det straks meldes til formannen, som snarest mulig har å treffe

foranstaltninger til å få de efterlatte ren innsamlet og tilbakeført til hjorden. 18 juli. Nr. 7.

Ved flytning nedenfor skoggrensen i bebygget trakt skal renen alltid holdes samlet.

Under flytning om våren må renen ikke slippes, førenn hjorden er kommet frem til den beitetrakt, som lappene først skal benytte.

§ 48.

Under opholdet i renbeitedistriktet skal et tilstrekkelig antall renvoktere alltid være i virksomhet. Bevoktningen skal foregå ved gjetning og jevnlig sammendrivning av hjorden eller ved utsettelse av faste vaktposter på dertil egnede steder i forbindelse med utsendelse og avløsning av vaktmannskap, som følger renens bevegelser. Senest den 5 august skal lappene i ethvert tilfelle, av hensyn til den forestående høstflytning, begynne jevnlig å drive renen sammen i hjord.

§ 49.

Efter overenskomst med landshøvdingen kan fylkesmannen fastsette nærmere regler for bevoktningen i renbeitedistriktene.

Lappenes adgang til å ta trevirke.

§ 50.

I de renbeitedistrikter, hvor lappene lovlig flytter inn med ren, kan de overensstemmende med nedenstående forskrifter ta til eget bruk løvtrær, busker, selvtørrede bartrær, nedfalne kvister og grener, stubber og tørt vindfall i den utstrekning, sådant virke er nødvendig for dem, til

a. brensel,

b. gammer (kåter),

c. boder (bur) og stillinger for opbevaring av løsøre og matvarer,

d. teltstenger, bohave og redskaper og

e. gjerder for melkning, merkning og utskilning av ren (ringgjerder).

§ 51.

Efter forslag av det offentlige skogvesen kan fylkesmannen for begrenset tidsrum forby, at voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker tas på områder, hvor åvirkning øiensynlig kan medføre fare for skogens bevarelse eller foryngelse. Dog må ved sådant forbud iakttas, at ikke utnyttelsen av tillatt beiteområde derigjennem vanskeliggjøres i ve-

18 juli. Nr. 7.

sentlig grad. Herom skal landshøvdingen gis anledning til å uttale sig, før beslutning fattes.

§ 52.

Voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker må kun tas efter utvisning. Dog kan sådant trevirke tas uten utvisning

a. til bohave og redskaper,

b. til brensel, teltstenger og stillinger ved rast under rengjetning og ved rast og nødtvungne ophold av kort varighet under flytning samt enn videre under ophold paa ny liggeplass (tilholdssted), dog således at i sistnevnte tilfelle utvisning skal begjæres senest tredje dag efter ankomsten,

c. til mindre reparasjoner av ringgjerder, når sådanne på grunn av uforutsete omstendigheter må skje uten ophold, og

d. såfremt utvisning ikke er foretatt til den bestemte tid og senest ti dager, efterat begjæring derom er mottatt av den, som skal foreta utvisningen.

Åvirkning uten utvisning må dog ikke foregå, hvis der på stedet finnes for øiemedet tjenlig virke av selvtørrede trær, nedfalne kvister og grener, hugstbare stubber, tørt vindfall eller ener- og vidjebusker. I de i litr. b nevnte tilfelle er åvirkning uten utvisning heller ikke tillatt, når rasten eller opholdet finner sted på eller i nærheten av nogen liggeplass (tilholdssted) eller noget bevoktningssted, som jevnlig av vedkommende lapper benyttes som sådant.

§ 53.

Formannen skal før utgangen av august måned på lappenes vegne begjære utvist det for det kommende år nødvendige trevirke av voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker til nye ringgjerder, gammer og opbevaringsbur. Er begjæringen ikke fremsatt innen denne tid, kan utvisning av sådant trevirke til bruk i det efterfølgende år alene skje, når forholdene gjør det nødvendig for lappene å erholde trevirket og det er anbefalt av den norske lappefoged.

I de tilfelle, hvor utvisningen efter § 52 forøvrig er fornøden, kan vedkommende lapp eller formannen på hans vegne nårsomhelst begjære utvist det nødvendige trevirke. Sådan begjæring bør såvidt mulig omfatte utvisning av alt, rekvirenten behøver samme år.

§ 54.

Utvisning i statens skog begjæres hos vedkommende skogbetjent og i privat skog hos eieren eller hans stedfortreder.

Begjæringen skal inneholde oplysning om den tid, da rekvirenten ønsker, at forretningen skal foregå, og om det sted, hvor han ønsker å få virket utvist, samt om mengden av virket og hvortil dette skal benyttes. 18 juli. Nr. 7.

§ 55.

Utvisningen foretas, forsåvidt angår statens skog, av skogbetjenten og, forsåvidt angår privat skog, av skogeieren eller, hvis denne så ønsker, av en skogbetjent, såfremt det offentlige måtte ha ansatt sådan i dette øiemed. Utvisningen skal finne sted til tid og sted som skogbetjenten eller skogeieren bestemmer. Dog må den foretas snarest mulig og senest ti dager efter begjæringens mottagelse. Om tid og sted for utvisningen blir rekvirenten å meddele betimelig underretning.

Opstår der ved utvisning, som foretas av skogeieren, uenighet mellem partene, kan rekvirenten forlange utvisningen foretatt av den offentlige skogbetjent, som fylkesmannen har bemyndiget dertil.

For foretagelse av utvisning erlegges ikke betaling.

§ 56.

Den, som har begjært utvisning, plikter personlig eller ved stedfortreder å møte til berammet tid og sted.

Undlater rekvirenten å la møte, skal han betale utgiftene ved den av skogbetjenten eller eieren foretatte reise. Forretningen omberammes med fornødent varsel. Rekvirenten er uberettiget til åvirkning, inntil utvisningen har funnet sted.

§ 57.

For utvisning gjelder følgende bestemmelser:

a. Utvisningen skal skje under hensyn til skogens bevarelse og foryngelse.

b. Utvisningen skal gis på bekvemt sted for lappene.

c. Voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker må ikke utvises, hvis der i nærheten finnes for øiemedet tjenlig virke av selvtørrede trær, nedfalne kvister og grener, hugstbare stubber, tørt vindfall eller ener- og vidjebusker. Av voksende trær skal først og fremst utvises uveksterlige og utvoksede.

d. Utvisningen må ikke skje således, at den fører til snauhugst. Dette gjelder dog ikke tomter, hvor ringgjerder skal opføres.

§ 58.

Ved den åvirkning, som er tillatt uten utvisning, gjelder følgende bestemmelser:

18 juli. Nr. 7.

a. Åvirkningen må ikke utøves på sådan måte, at skogens bevarelse eller foryngelse settes i fare. Dette påbud skal særskilt iakttas i skogbåndet, hvorved forstås det nedenfor skoggrensen liggende skogbelte, med en bredde av et hundre meter, hvor skogen er tett, og større bredde, optil to hundre meter, hvor den er tynnere.

b. Av voksende trær skal først og fremst åvirkes uveksterlige og utvoksede.

c. Snauhugst må ikke i noget tilfelle finne sted.

§ 59.

Ved felning av løvtrær skal høiden av den gjenstående stubbe ikke være over femten cm., regnet fra øverste rotgren, medmindre skare gjør det nødvendig å sette igjen en større del av stammen. Avhugget skal såvidt mulig gjøres skrått og jevnt. Stubbens bark og never samt rot og stubbeskudd må ikke skades.

§ 60.

Løvtrær, som ikke innen en måned skal benyttes til brensel, skal slinnes (barkes) umiddelbart efter felningen og legges op slik, at de tørker.

§ 61.

Lappene må ikke syre, bark- eller neverflekke eller på annen måte beskadige voksende trær eller busker, medmindre disse er utvist og senere anvendes som forutsatt ved utvisningen. Uten hinder av dette forbud kan dog barken av vidjer tas til garvning av skinn.

Forsåvidt bark til garvning eller never til tekning av gammer ikke erholdes i tilstrekkelig mengde av trær, som utvises i annet øiemed, har lappene rett til særskilt utvisning til fyldestgjørelse av behovet. Lappene er dog forpliktet til efter avbarkningen å innsamle og utnytte trærne til brensel eller virke for annet husbehov.

§ 62.

For trevirke i statens skog erlegges ingen betaling.

Derimot betales for trevirke i privat skog. Dog kan selvtørrede og vindfelte løvtrær, nedfalne kvister og grener, stubber samt ener- og vidjebusker tas uten betaling.

I betimelig tid innen flytningen fra renbeitedistriktet skal lappene opgi for skogeieren, hvad de har tatt av trevirke, som skal betales, og med ham istandbringe opgjør.

§ 63.

I mangel av mindelig overenskomst om betaling efter § 62 bestemmes denne ved skjønn av lensmannen eller den fylkesmannen bemyndiger dertil og to menn.

Bestyreren opnevner mennene blandt de personer, som ifølge nærværende lov skal tilkalles for taksering av skade voldt av ren. Bestyreren og mennene har samme godtgjørelse som bestemt for takstforretninger i anledning av sådan skade.

Bestyreren tilsir mennene og innkaller partene med varsel som for forlikskommisjonen bestemt.

Skjønnet bestemmer også, hvilken av partene, den ene eller begge, skal betale omkostningene.

Skjønnet og bestemmelsen om omkostningene er ikke gjenstand for overskjønn eller påanke.

§ 64.

De beløp, som lappene skal betale for trevirke efter skriftlig overenskomst eller efter skjønn i henhold til § 63 og for omkostninger efter samme §, skal, hvis de ikke er erlagt til den berettigede, foranlediges betalt på samme måte som i § 120 bestemt.

Det samme gjelder de utgifter, som skal betales efter § 56.

§ 65.

Trevirke, som av lappene lovlig er benyttet på deres opholdssteder til gjerder, gammer, teltstenger eller til lignende varige innretninger, eller som av dem er sammenlagt til fremtidig anvendelse, må ikke av grunnens eier eller bruker bortføres eller gjøres utjenlig for lappene uten disses samtykke. Overtredes dette forbud, kan lappene istedenfor det borttatte eller utjenliggjorte trevirke uten utvisning ta også voksende løvtrær, bjørkebusker og olderbusker.

§ 66.

Når fylkesmannen i særskilte tilfelle finner, at benyttelsen av lappenes faste hvileplasser eller liggeplasser (tilholdssteder) øiensynlig medfører fare for skogens bevarelse eller foryngelse, kan han forby deres videre benyttelse. Dog skal dette ikke skje, hvis flytning på tillatt flyttevei eller utnyttelsen av tillatt beiteområde derigjennem vanskeliggjøres i vesentlig grad. Landshøvdingen skal gis anledning til å uttale sig herom, før beslutning fattes.

§ 67.

Det er forbudt lappene å ha liggeplass (tilholdssted) i furuskog efter den 15 juni.

18 juli. Nr. 7.

§ 68.

I statens skog kan lappene alene opføre ringgjerder på sted, som er dem anvist av vedkommende skogbetjent, og i privat skog alene på sted, som er dem anvist av eieren eller hans stedfortreder, eller, hvis eieren så ønsker, av en skogbetjent, forsåvidt det offentlige måtte ha ansatt sådan i dette øiemed. Lappene kan forlange skogbetjentens avgjørelse herom forelagt den norske lappefoged. Denne har også å bestemme stedet for ringgjerde, når eieren eller hans stedfortreder undlater å meddele begjært beskjed herom, eller lappene ikke nøier sig med den anvisning, som er meddelt av ham.

Tomt for ringgjerde må ikke være større enn et hundre meter i lengde eller bredde. Flere tomter må ikke ligge umiddelbart til hverandre. Mellem hver tomt skal der være et skogbevokset belte av minst et hundre meters bredde.

Fylkesmannen kan efter overenskomst med landshøvdingen påby, at der i visse tilfelle eller innen visse områder til ringgjerder helt eller delvis anvendes annet materiale enn trevirke.

§ 69.

Under den renbeitning, som omhandles i § 27, må de svenske lapper i vedkommende områder alene ta trevirke til brensel, stillinger for opbevaring av løsøre og matvarer og teltstenger for vakttelt. Til brensel må alene tas selvtørrede trær, nedfalne kvister og grener, stubber, tørt vindfall og ener- og vidjebusker. Til teltstenger må alene anvendes løvtrær.

Bestemmelsene i §§ 58, 59, 60, 61 første ledd, 62, 63, 64 og 65 har i fornøden utstrekning tilsvarende anvendelse.

Opførelse av gjerder er forbudt.

§ 70.

Lappene plikter under bruk av ild å iaktta følgende:

a. Ild må ikke opgjøres på sådanne steder eller under sådanne omstendigheter, at fare for skogbrand opstår.

b. Ild, som er opgjort i skog eller mark, må ikke forlates, førenn den er fuldstendig slukket.

c. Er der opstått ild i bunndekket eller i skogen, skal lappene gjøre, hvad der står i deres makt for å få den slukket. Kan de ikke selv slukke ilden, skal de uopholdelig tilkalle fornøden hjelp.

Hvis der av vedkommende norske myndigheter for noget område utferdiges bestemmelser for å hindre skogbrand, kan disse bestemmelser anvendes også på svenske lapper innen området, forsåvidt bestemmelsen ikke undtar norske lapper.

Lappenes adgang til jakt og fiske.

§ 71.

I den tid av året, da de svenske lapper med hjemmel i nærværende lov opholder sig med ren i Norge, er de berettiget til der å drive jakt og fiske i statens almenninger, umatrikulerte skoger og høifjellsstrekninger, like med landets egne borgere under iakttagelse av de for disse til enhver tid gjeldende bestemmelser.

Lappene må dog alene drive jakt og fiske til husbehov under opholdet i Norge.

Forsåvidt lovgivningen gir de borgere, som er bosatt i det herred eller den bygd eller grend, hvor almenningen, skogen eller høifjellsstrækningen er beliggende, en jakt- eller fiskerett, som ikke tilstås landets øvrige borgere, har lappene rett til å drive jakt og fiske like med de førstnevnte.

Skulde adgang til jakt eller fiske være betinget av løsning av kort eller erleggelse av avgift, har sådanne bestemmelser ikke anvendelse på lappene.

I det østre område i Troms fylke, som er beskrevet i konvensjonens § 85, må lappenes adgang til fiske til husbehov ikke innskrenkes ved bortforpaktning av elv eller vann, medmindre bortforpaktningen skjer i fredningsøiemed overensstemmende med de forskrifter, som herom til enhver tid er gjeldende.

Forbud mot på norsk grunn å opføre bygninger og gjerder.

§ 72.

Svenske lapper må på norsk grunn ikke opføre eller la opføre andre bygninger enn gammer (kåter) og boder (bur) for opbevaring av løsøre og matvarer eller andre gjerder enn sådanne, som er nødvendige for melkning, merkning og utskilning av ren.

Forbud mot på norsk grunn å holde andre dyr enn ren og hund.

§ 73.

Svenske lapper må på norsk grunn ikke holde andre dyr enn ren og hund. Dog skal det være dem tillatt under deres lovlige ophold i Troms fylke å holde melkegjeter i det østre område på nedennevnte vilkår, såfremt der ikke er bekvem adgang til å kjøpe den fornødne melk:

a. Tillatelsen gjelder alene familieforsørger, som har barn under femten år, der medfølger på flytningen.

18 juli. Nr. 7

b. Sådan familieforsørger må alene ha en melkegjet, såfremt han har et barn under femten år, og to gjeter, såfremt han har flere barn under denne alder.

c. Lapp, som vil gjøre bruk av denne tillatelse, må i sin anmeldelse underrette herom og oplyse, hvor mange barn han har med sig og hvor gamle de er.

d. Al skade, som gjetene volder, skal erstattes av besidderen. Opholder flere besiddere av gjeter sig på samme sted, er de alle for en og en for alle ansvarlige for skaden.

e. Med hensyn til krav på erstatning for skade voldt av gjeter finner i fornøden utstrekning de bestemmelser tilsvarende anvendelse, som efter nærværende lov gjelder krav på erstatning for skade ved ren. Dog har bestemmelsene om formannens innkallelse til takstforretning eller domstol i sak angående skade ved ren ikke anvendelse, idet i sak angående skade voldt av gjet dennes besidder blir å innkalle. Rettes erstatningsansvaret mot flere, innkaldes disse.

Heller ikke har lovens bestemmelse om to besiktelser i visse tilfelle av skade voldt av ren i Troms fylke anvendelse.

f. Erstatningsbeløp og omkostninger skal foranlediges betalt overensstemmende med forskriftene i § 120.

Lappenes erstatningsansvar for skade voldt av ren.

§ 74.

Lappene skal erstatte den skade, som deres ren volder i renbeitedistrikt på

a. aker og eng, setervoll, multebærland og skog,

b. slåtteland (herunder innbefattet utengslåtter, myrslåtter, fjellslåtter m. v.) som er innhegnet eller som år om annet har været brukt og brukes til slått og ved hesje- eller stakstenger, grøfter, rydning eller på annen måte tydelig tilkjennegir sig som slått,

c. avskåren avling på aker, eng, setervoll og på slåtteland som under litr. b nevnt, deriblandt høi i såte, stakk eller hesje,

d. havnegang, forsåvidt eieren eller brukeren derved kommer til å savne fornødent beite for det i havnegangen beitende bofe.

§ 75.

For Troms fylke gjøres følgende innskrenkninger i den i § 74 litr. d gitte regel om erstatning for skade på havnegang:

a. Skade voldt før 15 juni erstattes ikke.

Efter nevnte tid erstattes alene skade, som er voldt 18 juli.
b. i tidsrummet fra og med 15 til og med 23 juni innen- Nr. 7.
for en avstand av en halv km. regnet fra den ved gården liggende sammenhengende og regelmessig gjøslede innmark,

c. i tidsrummet fra og med 24 til og med 30 juni innenfor en avstand av en km. regnet fra nevnte innmark, idet skaden dog ikke erstattes, når den er voldt innenfor en avstand av trehundre meter nedenfor den naturlige skoggrense,

d. i tidsrummet fra og med 1 til og med 7 juli innenfor en avstand av tre km. fra nevnte innmark.

e. Skade, som voldes efter 7 juli, erstattes uten hensyn til, i hvilken avstand fra innmarken eller setervollen den er voldt, dog med den undtagelse, at mangelen på fornødent beite for bofe, som er på seter, hvis hus ligger fjernere enn seks km. fra gårdens innmark, alene erstattes, såfremt skaden er voldt innenfor en avstand av to km. fra setervollen.

f. I sommerdistriktene Dividalen og Altevand skal dog bestemmelsene i litr. e ha anvendelse allerede fra og med 24 juni.

§ 76.

De i § 75 inneholdte innskrenkninger i retten til å erholde erstatning for skade på havnegang i Troms fylke utelukker dog ikke erstatning, når beiteadgangen av lappene er benyttet således, at nogen gårdbruker særskilt derved er blitt bebyrdet i vesentlig grad, idet skaden i så fall erstattes uten hensyn til tidspunkt eller avstand.

§ 77.

Lappene er ikke pliktige til å erstatte skade, som renen innenfor det i konvensjonens § 85 beskrevne østre område i Troms fylke måtte volde på aker, eng, setervoll, multebærland, løvskog, slåtteland, avskåren avling eller havnegang, medmindre skaden skyldes sådant retsstridig forhold fra lapps side, som at han har revet ned gjerde eller hesje. Heller ikke skal erstattes skade voldt i nevnte område av ren på barskog før 15 juni, medmindre den skyldes sådant retsstridig forhold som nys nevnt.

§ 78.

Bestemmelsen i § 77 er ikke til hinder for, at den norske stat og private til enhver tid utnytter og beskytter ved innhegning eller vakthold såvel nu bestående bruk og bruksrettigheter av enhver art som sådanne, som senere måtte bli optatt.

§ 79.

For skade, som voldes av ren innen et renbeitedistrikt, skal de til dette anmeldte lapper være ansvarlige i fellesskap.

18 juli. Nr. 7.

§ 80.

Bestemmelsen i § 79 skal ikke ha anvendelse med hensyn til skade, som i mai eller juni voldes

a. innen en til renbeitedistriktet Tamok hørende trakt med de i konvensjonens §88 litr. a. beskrevne grenser,

b. innen en trakt i renbeitedistriktet Markusfjellet med de i konvensjonens § 88 litr. b beskrevne grenser.

For skade, som i nevnte tid voldes innen den i litr. a omhandlede trakt, skal istedenfor de lapper, som har anmeldt sig til renbeitedistriktet Tamok, de lapper i fellesskap være ansvarlige, som har anmeldt sig til renbeitedistriktene Lakselvdalen, Andersdalen og Tromsdalen. Formannen i renbeitedistriktet Lakselvdalen skal med hensyn til erstatningskrav for sådan skade gjøre tjeneste som formann for alle de anførte lapper på samme måte som en formann i et renbeitedistrikt, hvor skade er voldt.

For skade, som i samme tid voldes innen den i litr. b omhandlede trakt, skal de lapper i fellesskap være ansvarlige, som har anmeldt sig til renbeitedistriktene Lyngsdalen, Rendalen, Lakselvdalen og Stormheimen, idet lappene i sistnevnte distrikt dog ikke skal delta i ansvaret for skade voldt før 15 juni. Formannen i renbeitedistriktet Lyngsdalen skal på samme måte som nys nevnt gjøre tjeneste som formann for de anførte lapper.

§ 81.

For skade, som i tiden fra og med 1 mai til og med 14 juni er voldt av ren i den del av renbeitedistriktet Salvasskaret, hvor i nevnte tid innflytning med ren ikke må finne sted, skal de lapper, som er anmeldt til distriktene Liveltskaret og Snørken, svare i fellesskap, og som formann med hensyn til erstatningskrav for sådan skade skal formannen i Liveltskaret gjøre tjeneste.

§ 82.

For skade, som i tiden fra og med 1 mai til og med 14 juni er voldt av ren i den del av renbeitedistriktet Stordalen, hvor i nevnte tid innflytning med ren ikke må finne sted, skal de lapper, som er anmeldt til distriktene Stormyrbotn og Gratangen, svare i fellesskap, og som formann med hensyn til erstatningskrav for sådan skade skal formannen i Stormyrbotn gjøre tjeneste.

Takstmenn og takstforretning.

§ 83.

Den, som vil kreve erstatning for skade voldt av ren, må begjære takstforretning avholdt. Begjæringen fremsettes, skriftlig

eller muntlig, for lensmannen eller annen av fylkesmannen ansatt takstbestyrer. Fremsettes den muntlig, skal takstbestyreren nedtegne den. 18 juli. Nr. 7.

Takstbestyreren bør påse, at begjæringen inneholder oplysning om, hvor og når skaden er voldt og hvori den består.

§ 84.

Takstforretningen skal avholdes snarest mulig. Takstbestyreren bestemmer tid og sted for forretningen og tilsir til å delta i denne to menn av det i lov av 28 august 1854 § 18 omhandlede utvalg eller, hvis sådanne menn ikke kan fås tilstede til den fastsatte tid, av det almindelige lagrettes-(retsvidne-) manntall. Dog bør skadelidtes naboer såvidt mulig ikke tilsis. Det samme gjelder personer, på hvis eiendom renskadetakster ofte pleier holdes.

De tilsagte menn skal såvidt mulig gjøre tjeneste ved alle de forretninger, som måtte avholdes i umiddelbar rekkefølge i samme trakt.

§ 85.

Takstbestyreren innkaller formannen til forretningen. I innkallelsen skal inntas innholdet av takstbegjæringen og en henstillen til formannen om å søke forlik inngått med skadelidte eller å henskyte saken under voldgift.

Innkallelsen skal forkynnes for formannen og gjenpart av innkallelsen sendes skadelidte.

§ 86.

Når lovlig forkynnelse har funnet sted, blir takstforretningen å avholde, selv om formannen ikke møter. I dette tilfelle bør takstbestyreren og takstmennene ha sin opmerksomhet særlig henvendt på, at den fraværende ikke forurettes.

§ 87.

Enhver, som er tilstede, hvor takstforretning holdes, er pliktig til å gi forklaring om alt, som er ham bekjent og som kan tjene til oplysning i saken. Vedkommende står for innholdet av sin forklaring til ansvar, som om den var avgitt for retten.

§ 88.

Takstbestyreren skal ved forretningens begynnelse foreholde takstmennene deres plikter og ansvar og protokollere, at så er skjedd.

18 juli. Nr. 7.

Takstbestyreren skal såvidt mulig innhente og innta i protokollen oplysninger om de omstendigheter, som efter nærværende lov har innflydelse på erstatningsspørsmålet, såsom om når skaden antas voldt, om skadens oprindelse og omfang, stedets beliggenhet og beskaffenhet og om det antagelige antall av de skadegjørende ren. Er der grunn til å anta, at skaden helt eller delvis er voldt av ren, som ikke tilhører renbeitedistriktet, skal takstbestyreren under forretningen søke oplyst dette forhold og hvem der eier de fremmede ren. Når skaden er voldt på havnegang, skal der gis oplysning om utstrekningen og beskaffenheten av gårdens havnegang samt om antallet av gårdens kreaturer.

§ 89.

Ved skadetaksten skal tas i betraktning markens beskaffenhet og fruktbarhet og avlingens godhet og hvorvidt bofe måtte ha bidratt til skaden.

Gjelder skaden havnegang, skal der tas nøie hensyn til de omstendigheter, som efter nærværende lov har innflydelse på erstatningsspørsmålet, så at den omstendighet, at ren har opholdt sig i havnegangen, i og for sig ikke betraktes som medførende forpliktelse til å betale skadeserstatning.

§ 90.

Taksten avgis av takstbestyreren og takstmennene. De skal til protokollen avgi erklæring på ære og samvittighet om, at taksten er satt efter overbevisning og beste skjønn.

§ 91.

Finner takstbestyreren og takstmennene, at der er voldt skade, som efter nærværende lov skal erstattes, skal takstforretningen avsluttes med beslutning om, at lappene i renbeitedistriktet eller i de i §§ 80—82 nevnte tilfelle lappene i de der anførte renbeitedistrikter tilpliktes i fellesskap å betale skadelidte det beløp, hvortil skaden er taksert, og i tilfelle omkostningene.

§ 92.

Er der meningsforskjell ved nogen avgjørelse under takstforretningen, gjør flertallet utslaget. Er der ikke flertall for nogen av meningene, er takstbestyrerens stemme avgjørende.

§ 93.

Inngår partene, innen takstbestyreren forlater stedet, forlik eller avtale om voldgift, blir forliket eller avtalen å innføre i protokollen med partenes og bestyrerens underskrifter.

§ 94.

Takstbestyreren skal la takstforretningens utfall forkynne for formannen og for skadelidte, om mulig innen forretningens avslutning. Det skal tilføres protokollen, hvorvidt så er skjedd.

§ 95.

Når takstforretningen er vedtatt av partene eller fristen for begjæring om dens prøvelse ved domstol eller om anke er utløpet, uten at sådan begjæring er innkommet, sender takstbestyreren forretningen til fylkesmannen med opgave over de omkostninger, som er påført det offentlige.

§ 96.

For Troms fylke kommer ovenstående bestemmelser om takstmenn og takstforretning alene til anvendelse med nedennevnte avvikelser:

a. Til å taksere skade voldt av ren skal der i de herreder, hvor svenske lapper har adgang til å la ren beite, være et utvalg av så mange særskilte takstmenn, som fylkesmannen bestemmer. Antallet må ikke være større enn efter omstendighetene påkrevet.

Fylkesmannen har dog adgang til å bestemme, at sådant utvalg ikke skal oprettes for alle de nevnte herreder, men at det for et herred oprettede utvalg skal gjøre tjeneste også i ett eller flere av de andre herreder.

For de deler av Ankenes herred i Nordland fylke, som nevnes i § 2, skal det utvalg i Troms fylke gjøre tjeneste, som dettes fylkesmann bestemmer.

b. Innen juni måneds utgang skal formannskapet istandbringe forslag på et så stort antall takstmenn som av fylkesmannen fastsatt for herredet.

I forslaget må alene medtas personer, som har fylt fem og tyve år, er vederheftige og valgbare ved kommunale valg, har tilstrekkelig kjennskap til det norske sprog og er fortrolige med jordbruk.

Personer, på hvis eiendom renskadetakster ofte pleier avholdes, bør såvidt mulig ikke medtas.

c. Snarest mulig og senest innen 15 juli sender formannskapet forslaget til fylkesmannen, som snarest sender det til landshøvdingen, for at denne kan gi vedkommende lapper adgang til å bli kjent med forslaget og til å avgi forslag på et lignende eller mindre antall menn, hvilke i tilfelle må ha de foran nevnte egenskaper.

d. Fylkesmannen bestemmer, efterat han har fått formannskapets forslag tilbake fra landshøvdingen med lappenes for-

18 juli. Nr. 7.

slag, hvilke personer skal være takstmenn. Dog skal alltid medtas de personer, som er foreslått både av formannskapet og av lappene, forsåvidt de besidder de foreskrevne egenskaper.

Innen utgangen av mars måned tilstiller fylkesmannen såvel formannskapet, takstbestyreren og underdommeren som landshøvdingen fortegnelse over de menn, han har valgt til takstmenn.

e. Takstmennene har å gjøre tjeneste i tre år, regnet fra 1 mai i det år, hvori de er valgt.

f. Er der spørsmål om skade på aker, eng, setervoll, slåtteland eller havnegang, og begjæres takstforretning før 7 juli, skal den bestå av to deler, nemlig av den første besiktelse og av den fornyede besiktelse med takst.

Den første besiktelse skal foretas snarest mulig. Den fornyede besiktelse med takst må ikke foretas, førenn der siden avholdelsen av den første besiktelse er hengått tre uker eller, om denne fant sted i juli måned, fjorten dager. Dog må den ikke i noget tilfelle holdes senere enn 21 juli.

Er takstforretningen begjært senere enn 6 juli eller angår den alene skade på annet enn aker, eng, setervoll, slåtteland eller havnegang, foretas kun en besiktelse med takst, der skal finne sted snarest mulig.

g. Når takstbestyreren har mottatt begjæring om takstforretning, skal han bestemme, når den første besiktelse og når den fornyede besiktelse med takst eller i tilfelle den udelte takstforretning skal avholdes. Han tilsir derhos 2 menn av det av fylkesmannen bestemte utvalg av takstmenn til å besikte og taksere skaden. Mennene tilsis turvis i den orden, hvori de er opført på fylkesmannens fortegnelse. Dog forbigås den, som har lovlig forfall, som er inhabil, som er skadelidtes nabo eller som befinner sig så fjernt fra forretningsstedet, at vedkommendes deltagelse vilde medføre vesentlig større omkostninger enn om en nærmere boende tilsis. Den, som således måtte bli forbigått, tilsis i stedet ved første anledning, når der ikke foreligger nogen sådan grunn som nevnt til vedkommendes forbigåelse.

h. Hvad § 86 bestemmer om takstforretningens avholdelse, selv om formannen ikke møter, har anvendelse på hver av de i litr. f nevnte besiktelser.

i. Ingen av partene har adgang til å møte med sakfører under den første besiktelse.

j. Den første besiktelse foretas av takstmennene uten takstbestyrerens nærvær. Takstmennene skal, foruten å besikte skaden, hos skadelidte, vedkommende lapp eller lapper og andre tilstedeværende innhente fornødne oplysninger vedkommende

skaden. Takstmennene bør til støtte for sin erindring kortelig nedtegne sine iakttagelser og de erholdte oplysninger. 18 juli. Nr. 7.

k. Inngår partene under den første besiktelse forlik, eller voldgir de kravet, bør takstmennene påse, at forliket eller voldgiftsavgjørelsen blir avfattet skriftlig og forsynt med partenes underskrift.

l. Forliket eller voldgiftsavgjørelsen må skadelidte uopholdelig sende til takstbestyreren, som skal innsende dokumentet til fylkesmannen. Innen så skjer, skal takstbestyreren søke avhjulpet formelle mangler ved forliket eller avgjørelsen.

m. Den fornyede besiktelse med takst foretas av de samme takstmenn og av takstbestyreren under dennes ledelse.

Skulde en av takstmennene eller begge ha fått forfall, bør den fornyede besiktelse utsettes en kort tid, såfremt det derved kan opnås, at forfallet ophører. I motsatt fall må der tilsis en annen eller andre takstmenn.

n. Takstbestyreren skal ved den fornyede besiktelses begynnelse foreholde takstmennene deres plikter og ansvar og protokollere, at så er skjedd. Likeså protokolleres tidspunktet for den første besiktelse.

Takstforretningens prøvelse.

§ 97.

Skadelidte og formannen kan begjære takstforretningen prøvet av domstol, forsåvidt angår forretningens taksering av skaden eller dens bedømmelse av beviset for de omstendigheter, som betinger adgangen til erstatning.

Hvis nogen av partene tillike mener, at takstforretningen lider av formelle feil eller at dens utfall helt eller delvis skyldes feilaktig forståelse av nærværende lovs bestemmelse om lappenes erstatningsplikt eller annen feilagtig rettsanvendelse, og påstår han av den grunn forretningen helt eller delvis ophevet eller forandret, må han i begjæringen medta denne anke, som blir å avgjøre av samme domstol, som skal prøve takstforretningen iøvrig.

§ 98.

Fristen for begjæringens fremsettelse er fjorten dager regnet fra den dag da takstforretningen blev forkynt for vedkommende, denne dag ikke medregnet.

Begjæringen må fremsettes skriftlig eller muntlig for takstbestyreren. Fremsettes den muntlig, skal takstbestyreren nedtegne og underskrive den.

Det er nok, at den skriftlige begjæring før fristens utløp er avgitt til den post-, telegraf- eller telefonstasjon, som skal bringe skriftet videre.

18 juli. Nr. 7.

I begjæringen må angis, hvad det er vedkommende er misfornøid med, og i tilfelle hvori den angivelige formfeil eller rettsfeil ved takstforretningen består. Mangler skriftlig begjæring sådan angivelse, skal takstbestyreren søke mangelen avhjulpet.

Takstbestyreren sender snarest mulig begjæringen og takstforretningen med mulige andre dokumenter til fylkesmannen.

§ 99.

Domstolens prøvelse av takstforretningen skal såvidt mulig finne sted samme år, hvori denne blev avholdt.

§ 100.

Domstolen består av vedkommende underdommer og to domsmenn. For Nordland fylke uttar dommeren disse blandt de for vedkommende herred valgte domsmenn i straffesaker overensstemmende med de herom til enhver tid gjeldende bestemmelser. For Troms fylke uttar han domsmenn efter tur blandt de i § 96 litr. a omhandlede takstmenn for det herred, hvor skaden er skjedd, og et av naboherredene, således at en domsmann tas fra hvert herred. På samme måte uttas to varamenn.

§ 101.

Forøvrig kommer i den utstrekning, som er mulig og fornøden, til anvendelse de om offentlige meddomsrettssakers behandling gjeldende forskrifter, således som de nu lyder i loven om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887 med endringslover, dog med følgende avvikelser:

a. Finner fylkesmannen, at begjæringen ikke er fremsatt i rette tid, underretter han vedkommende part om, at sak av denne grunn ikke vil bli fremmet. Fylkesmannens avgjørelse er endelig.

Det samme gjelder, om fylkesmannen finner, at skadelidtes begjæring av annen grunn ikke bør foranledige prøvelse ved domstol. I siste tilfelle har dog skadelidte adgang til å reise erstatningssak mot formannen overensstemmende med de for borgerlige rettstvister gjeldende forskrifter. Behandling ved forlikelseskommisjonen er unødvendig.

b. Forelegg bortfaller.

c. Tiltalebeslutning utferdiges ikke. Fylkesmannen opnevner en sakfører til å føre saken. Denne blir å anlegge i skadelidtes navn mot den på skadetiden tjenstgjørende formann eller i tilfelle næstformann eller, såfremt disse er døde, mot den, som gjør tjeneste som formann på den tid, da saken anlegges.

Den opnevnte sakfører uttar snarest mulig stevning, som han tilstiller dommeren med sakens øvrige dokumenter og med uttalelse om, når og hvor saken antas å burde foretas. 18 juli. Nr. 7.

Har formannen sakfører, sender dommeren denne dokumentene, som innen en av dommeren satt frist skal tilbakesendes med angivelse av de bevis, som fra formannens side aktes ført, og med uttalelse om, hvor og når saken antas å burde foretas. Har formannen ikke sakfører, undersøker dommeren — om så er ønskelig og bekvemmelig kan skje, efter samråd med formannen, — hvorvidt andre eller flere bevis bør føres under saken.

Dommeren bestemmer derpå tid og sted for sakens foretagelse og tilstiller skadelidtes sakfører stevningen med påtegning herom og sakens øvrige dokumenter tillikemed opgave over de vidner, som formannens sakfører eller dommeren måtte ønske.

Skadelidtes sakfører besørger stevningen forkynt for formannen og underretter dennes sakfører om tid og sted for sakens foretagelse og innstevner alle vidner, også de av formannens sakfører eller dommeren opgitte, samt tilveiebringer mulige andre oplysninger.

d. Første gang nogen gjør tjeneste som domsmann, skal dommeren foreholde ham de plikter, som påhviler en domsmann, og ta imot hans forsikring om, at han såvel i denne sak som i alle fremtidige saker vil gi vel akt på alt, som forhandles i retten, og at han vil dømme således, som han vet sannest og rettest å være efter loven og sakens bevisligheter.

e. Uteblir formannen ved sakens foretagelse, blir saken dog å fremme, såfremt han har fått lovlig forkynnelse og ikke har godtgjort, at uteblivelsen skyldes lovlig forfall.

Møter sakfører for formannen, blir saken alltid å fremme, når retten ikke finner formannens nærvær nødvendig.

f. Bestemmelsen i lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1 juli 1887, dens § 322 jfr. § 366, angående spørsmål til tiltalte om hans personalia finner ikke anvendelse.

g. Skadelidte kan avhøres, dog uten edfestelse.

h. Bestemmelsene i ovennevnte lovs §§ 373 og 377 finner ikke anvendelse.

i. Feil ved takstforretningen kommer ikke i betraktning, medmindre domstolen finner det sannsynlig, at den har vært bestemmende for forretningens resultat.

j. Fellende dom skal lyde på, at lappene i renbeitedistriktet eller i de i §§ 80—82 nevnte tilfelle lappene i de der anførte renbeitedistrikter dømmes til i fellesskap å betale skadelidte erstatningsbeløpet og i tilfelle omkostningene.

k. Dommen skal forkynnes formannen i retten. Kan

18 juli. Nr. 7.

ikke dette skje, skal saksøkerens sakfører besørge fellende dom forkynt for formannen.

Efter forkynnelsen sender saksøkerens sakfører dommen og sakens dokumenter til fylkesmannen med opgave over sakens, deri takstforretningens, samtlige omkostninger.

§ 102.

Hvis skadelidte eller formannen blott anker over, at takstforretningen lider av formelle feil, eller at dens utfall helt eller delvis skyldes feilaktig anvendelse av nærværende lovs bestemmelser om lappenes erstatningsplikt eller annen feilaktig rettsanvendelse, blir sådan anke å avgjøre av dommeren alene. Anken må innen sådan frist og på sådan måte som foran i § 98 nevnt fremsettes for takstbestyreren, der skal oversende den til dommeren. Forinnen dommeren treffer sin avgjørelse, skal han underrette motparten om anken og gi ham en passende frist til imøtegåelse. Det er overlatt til dommeren, hvorvidt han vil gi partene yderligere adgang til uttalelser. Dommeren har iøvrig å innhente de oplysninger, som han finner fornødne for sakens avgjørelse. Med hensyn til virkningen av feil ved takstforretningen gjelder ovennevnte forskrift i § 101 litr. i.

Dommeren lar sin avgjørelse forkynne for partene.

Anke.

§ 103.

Domstolens prøvelse av takstforretningen er endelig. Dog kan partene erklære anke mot dommen under påberop av uriktig rettsanvendelse eller av formelle feil ved dommen eller ved saksbehandlingen eller av uriktig avgjørelse fra domstolens side av anke over feil ved takstforretningen.

§ 104.

Ankefristen er fjorten dager, regnet fra dommens forkynnelsesdag, denne ikke medregnet.

Anken må erklæres, skriftlig eller muntlig, for takstbestyreren eller dommeren, hvilke, om anken er muntlig, skal nedtegne og underskrive den.

Det er nok, at den skriftlige begjæring før fristens utløp er avgitt til den post-, telegraf- eller telefonstasjon, som skal bringe den videre.

Begjæringen må angi, hvori den formentlige feil består. Mangler skriftlig begjæring sådan angivelse, skal takstbestyreren eller dommeren søke mangelen avhjulpet.

§ 105.

Har takstbestyreren mottatt erklæringen, sender han den til dommeren. Denne innsender den med fornødne dokumenter til Høiesterets Kjæremaalsutvalg og underretter samtidig den annen part om anken.

§ 106.

Anken har opsettende virkning.

§ 107.

Høiesterets Kjæremaalsutvalg avgjør anken med endelig virkning.

§ 108.

Uriktig rettsanvendelse eller formelle feil kommer ikke i betraktning, medmindre Kjæremålsutvalget finner det sannsynlig, at feilen har været bestemmende for dommen.

§ 109.

Forøvrig kommer til anvendelse de om kjæremål i straffesaker gjeldende forskrifter, således som de nu lyder i loven av 1 juli 1887 (jfr. lov av 22 mai 1902) §§ 410, 411 og 412, annet ledd.

§ 110.

Foranstående forskrifter har tilsvarende anvendelse likeoverfor dommerens avgjørelse av anke over feil ved takstforretningen.

Forkynnelser.

§ 111.

Forkynnelser for formannen skal foregå på det av ham i henhold til § 38 litr. c og e opgitte opholdssted.

Såfremt formannen opgir noget annet sted enn sit opholdssted som forkynnelsessted, bør det benyttes som sådant, forsåvidt det ikke ligger fjernere fra takstbestyrerens bopel enn opholdsstedet.

Forøvrig kan forkynnelse for formannen foretas på hvilketsomhelst sted, hvor han måtte påtreffes.

§ 112.

Undlater formannen å underrette takstbestyreren om sitt opholdssted eller å opgi annet forkynnelsessted, er forkynnelse ufornøden, såfremt takstbestyreren ikke allikevel kjenner formannens opholdssted i renbeitedistriktet.

18 juli. Nr. 7. Det samme gjelder, forsåvidt angår innkallelse til takstforretning, når formannen og næstformannen har fraflyttet sitt renbeitedistrikt uten å ha anvist nogen, som i deres sted kan motta forkynnelse, eller når ikke nogen av dem ennu har innfunnet sig i renbeitedistriktet.

§ 113.

Forkynnelse foretas av et stevnevidne på den måte, at gjenpart av dokumentet overleveres den, hvem det gjelder, eller i hans fravær nogen annen lapp tilhørende renbeitedistriktet. Påtreffes ingen sådan lapp, nedlegges dokumentet pa forkynnelsesstedet i telt eller gamme (kåte) eller opslås på formålstjenlig måte.

§ 114.

Når formannen skal innkalles til takstforretning eller rettergang, forkynnes innkallelsen for ham senest otte og firti timer før forretningens eller rettsmøtets avholdelse, såfremt avstanden fra hans opholdssted til forretnings- eller rettsstedet ikke er over tyve kilometer. Er avstanden lenger, forlenges varselsfristen med seks timer for hver tikilometer eller del derav.

§ 115.

Skal stevning til saksbehandling ved domstol forkynnes for formannen eller næstformannen på et tidspunkt, da ingen av dem opholder sig og heller ikke plikter å opholde sig i renbeitedistriktet, sendes stevningen gjennem fylkesmannen til landshøvdingen, som lar den forkynne på den måte, som er foreskrevet for forkynnelser til svensk domstol. Varselsfristen er i dette tilfelle to måneder. I lignende tilfelle foretas på samme måte forkynnelser av takstforretninger, dommer, kjennelser eller andre avgjørelser.

Godtgjørelse til takstbestyrerne m. fl.

§ 116.

Takstbestyreren tilkommer for tilsigelse av takstmenn og for bestyrelse og beskrivelse av takstforretning den til enhver tid for lensmenns bestyrelse av skjønnsforretning, beskrivelse (utskrift med bekreftning) og tilsigelse fastsatte betaling og godtgjørelse.

For forkynnelse erlegges den for forkynnelse i straffesaker til enhver tid bestemte betaling eller godtgjørelse.

Takstmenn og domsmenn tilkommer den til enhver tid henholdsvis for skjønnsmenn i borgerlig rettstvist, når de tas

av det sedvanlige utvalg innenfor tinglaget, og for domsmenn i straffesak fastsatte betaling eller godtgjørelse. 18 juli. Nr. 7.

Voldgiftsmenn tilkommer samme godtgjørelse som takstmenn. Er partene ikke enige om, hvem der skal betale voldgiftsmannens godtgjørelse, avgjøres dette av ham.

Omkostninger.

§ 117.

Når et renbeitedistrikts lapper ved takstforretningsbeslutning eller dom tilpliktes å betale erstatning for skade ved ren, skal de samtidig pålegges i fellesskap å betale de omkostninger, som takstforretningen og domstolsbehandlingen måtte ha påført den norske statskasse. Størrelsen av disse omkostninger angis ikke i beslutningen eller dommen, men utregnes senere av fylkesmannen på grunnlag av takstbestyrerens, dommerens og den offentlig antatte sakførers opgaver.

§ 118.

Påstår den ene part sig tilkjent erstatning hos den annen for sine omkostninger eller for sit tap av fortjeneste, foranlediget ved takstforretningen eller domstolsbehandlingen, avgjøres påstanden i takstforretningen og dommen.

§ 119.

Lappene skal i takstforretningen og dommen helt eller delvis fritas for å betale omkostninger eller tap av fortjeneste som nevnt i §§ 117 og 118, når billighet finnes å tale derfor, såsom når der i betimelig tid av formannen er gjort et fyldestgjørende forlikstilbud, eller når domstolsbehandlingen er begjært av formannen, og dommen vesentlig nedsetter takstforretningens ansettelse av erstatningsbeløpet, eller når sådan behandling er begjært av skadelidte, og dommen ikke forhøier beløpet. Fritar takstforretningen eller dommen lappene alene delvis for å betale omkostningene til det offentlige, skal det til veiledning for fylkesmannen angis, hvor stor brøkdel fritagelsen omfatter.

Forskuddsbetaling av erstatning og omkostninger.

§ 120.

Når et renbeitedistrikts lapper ved endelig takstforretning eller dom er blitt pålagt å betale erstatning for skade

18 juli. Nr. 7.

ved ren og for skadelidtes omkostninger og tap av fortjeneste, skal fylkesmannen sende utskrift av takstforretningen eller dommen til landshøvdingen med anmodning om å få beløpene utbetalt forskuddsvis av svenske offentlige midler i henhold til konvensjonens § 129 tillikemed de omkostninger, som lappene plikter å erstatte den norske statskasse efter opgave frå fylkesmannen.

§ 121.

Hvad der i § 120 er sagt, gjelder også erstatningsbeløp i anledning av skade ved ren ifølge skriftlig forlik eller skriftlig voldgiftsavgjørelse.

Selv om et forlik eller en voldgiftsavgjørelse ikke omfatter de omkostninger, som er påført den norske statskasse, og som lappene plikter å erstatte efter opgave av fylkesmannen, skal de dog foranlediges betalt på samme måte som i § 120 nevnt.

§ 122.

Når sådant forlik eller sådan voldgiftsavgjørelse, som i § 121 nevnt, innkommer til fylkesmannen, og han finner, at dokumentet mangler tilfredsstillende oplysning om, hvem partene er, eller om hvor eller når skaden er skjedd, eller efterlater tvil om, hvorledes det skal forstås, skal han søke manglene avhjulpet, forinnen han sender det til landshøvdingen med begjæring om betaling. Har det ikke været mulig å få manglene tilfredsstillende avhjulpet, skal fylkesmannen nekte å oversende dokumentet til landshøvdingen og herom underrette skadelidte.

De fastboendes hunder.

§ 123.

Den, som med forsett eller av grov uaktsomhet volder, at ren ved hund eller på annen utilbørlig måte ufredes på sine tillatte opholdssteder, skal erstatte skaden. Er skaden voldt ved hund, erstattes den, selv om den ikke er voldt ved nogens forsett eller uaktsomhet.

§ 124.

I renbeitedistriktene skal de fastboende på det sted, hvor renen opholder sig, holde sine hunder bundet eller klubbet i den tid av året, da svenske lapper i henhold til nærværende lov opholder sig der med ren. Fylkesmannen kan dog for visse trakter eller tilfelle tilstede fritagelse herfor, når det kan skje, uten at det med påbudet tilsiktede øiemed forfeiles.

Mens flytning med ren foregår forbi en gård, skal alle dens hunder holdes bundet eller innestengt. 18 juli. Nr. 7.

De nærmere forskrifter om klubbens størrelse og klubningen forøvrig gis av fylkesmannen.

§ 125.

Hund, som har den vane å jage ren på dennes tillatte opholdssted, skal, såfremt den ikke under renens tillatte ophold i trakten holdes bundet, innestengt eller klubbet, av politiet foranstaltes drept.

Den, som påtreffer hund, der i ferd med å jage ren på dennes tillatte opholdssted, kan ta hunden i besiddelse eller, såfremt dette ikke er mulig, på stedet drepe den. I begge tilfelle skal lensmannen meddeles fornøden underretning. Hund, som er tatt i besiddelse, skal tilbakeleveres eieren mot, at denne erstatter besidderen de utgifter, besiddelsestagelsen har medført. Kjennes ikke eieren, blir hunden å avlevere til lensmannen, som behandler den som hittegods. Melder eieren sig ikke, skal hunden drepes.

Smittsom sykdom blandt svenske ren.

§ 126.

Farsottartet sykdom blandt ren skal anses å foreligge,

a. når der av renpest, rensyke eller miltbrand innen en renhjord har inntruffet minst ti dødsfall i løpet av en måned eller kortere tid, eller

b. når slubbo (renens smittsomme klovsyke) eller en hvilkensomhelst annen smittsom sykdom optrer blandt ren på en sådan måte, at den norske veterinærdirektør og den svenske medisinalstyrelse er enige om, at sykdommen er farsottartet eller bør behandles som sådan.

§ 127.

Når der i et område i Sverige optrer farsottartet sykdom blandt ren, som i henhold til konvensjonen har adgang til å komme inn i riket, kan vedkommende regjeringsdepartement utferdige forbud mot, at ren fra området kommer inn i riket.

Sådant forbud skal dog alene utferdiges, hvis renens opphold i riket antas å medføre fare for smittens overførelse til ren eller bofe dersteds, og denne fare derhos ikke finnes å kunne avverges ved utferdigelse av bestemmelser efter § 131, første ledd.

18 juli. Nr. 7.

§ 128.

Når der i et område i Sverige blandt bofe optrer en sykdom, som efter veterinærdirektørens og den svenske medisinalstyrelses samstemmige mening er farsottartet og kan befryktes å ville bli overført til Norge ved flyttren, kan vedkommende regjeringsdepartement utferdige forbud mot, at ren fra området kommer inn i riket.

§ 129.

Forbud, som er utferdiget efter § 127 eller § 128, skal opheves, når fare for smittens utbredelse er ophørt.

§ 130.

Når ren fra Sverige opholder sig her i riket, skal renens eier eller dens voktere gjøre anmeldelse til lensmannen eller lappeopsynet, hvis der innen en renhjord har inntruffet minst ti dødsfall i løpet av en måned eller kortere tid under ensartede sykdomstegn.

Fylkesmennene skal underrette landshøvdingene om sådanne anmeldelser.

§ 131.

Har der under rens ophold i Norge inntruffet tilfelle av renpest, rensyke eller miltbrand eller er der utbrutt sykdom, som efter § 126 litr. b er å anse som farsottartet, kan fylkesmannen efter å ha innhentet veterinærdirektørens uttalelse utferdige påbud om isolering av hjord, hvori sygdomstilfelle har forekommet, eller om dens midlertidige flytning til et annet tjenlig opholdssted og om nedgravning, opbrending eller tilintetgjørelse på annen måte av døde dyr og smitteførende gjenstander. Omkostningene ved iverksettelsen av sådanne påbud skal bæres av reneierne.

Hvis disse påbud tilsidesettes eller viser sig utilstrekkelige til sykdommens bekjempelse og til å hindre dens utbredelse til ren eller bofe, og sykdommen derhos er å anse som farsottartet, kan fylkesmannen påby, at vedkommende renhjorder skal føres tilbake til hjemlandet.

§ 132.

Opholder renen sig i riket i strid med forbud utferdiget i henhold til § 127 eller § 128, eller er der i henhold til § 131 utferdiget påbud om, at ren skal føres tilbake til Sverige, skal

reneiere snarest mulig føre renen ut av riket. Også offentlig tjenestemann her i riket kan, om fornødent, foreta utdrivning av hjordene. 18 juli. Nr. 7.

§ 133.

I de i § 132 nevnte tilfelle skal erstatning ydes for den skade, som efter forbudets eller forskriftens utferdigelse er voldt av renen ved overførelse av smitte til ren eller boffe, og for utgiftene ved den av tjenestemannen iverksatte utdrivning.

§ 134.

De beløp, som blir å erlegge efter § 131, første ledd, eller § 133 skal foranlediges betalt på samme måte som i § 120 bestemt for de der nevnte beløp.

4 de kapitel.

Om svenske ren, som ulovlig opholder sig i riket.

§ 135.

Bestemmelsene i §§ 137—155 kommer til anvendelse,

a. når ren tilhørende nogen, som er bosatt i Sverige, opholder sig her i riket på område, hvor det til enhver tid av året er forbudt å la svenske ren opholde sig, eller

b. når ren tilhørende nogen, som er bosatt i Sverige, opholder sig her i riket på område, hvor det visstnok er tillatt å la svensk ren opholde sig til en bestemt tid av året, men ikke på det tidspunkt dette skjer, eller

c. når svenske ren kommer inn i Norge på område, hvor det visstnok på vedkommende tidspunkt er tillatt å la ren fra Sverige opholde sig, men hvor renens eier da ikke har adgang til å la sine ren komme inn.

§ 136.

Fra bestemmelsene i § 135 gjelder følgende avvikelser:

1. I de tilfelle, som omhandles i § 135 litr. b.:

De i § 145 omhandlede beløp erlegges ikke, såfremt renen kommer inn i tidsrummet fra og med 15 juni til og med 30 september i renbeitedistriktet Sarivuoma eller i tidsrummet fra og med 1 mai til og med 14 juni i renbeitedistriktet Rosta eller i de deler av distriktene Falsnesfjellet, Salvasskaret og Stordalen, hvor renbeitning ikke må finne sted i sistnevnte tidsrum.

2. I de tilfelle, som omhandles i § 135 litr. c.:

Forskriftene om avhentning og utdrivning av renen og

18 juli. Nr. 7.

forskriftene om besiddelsetagelse og realisasjon av renen anvendes ikke,

a. såfremt renen, uten at dens eier flytter inn, er kommet umiddelbart fra Sverige inn i et område, hvor svenske ren da efter § 27 lovlig opholder sig, eller

b. såfremt ren, som ikke følges av en innflyttende lapp, i et antall av under et hundre er kommet inn i et renbeitedistrikt, hvor svensk lapp da lovlig opholder sig med sine ren, enten umiddelbart fra Sverige eller fra et område i Norge, hvor svenske lapper da efter § 27 har adgang til å la sine ren komme inn.

3. Forskriftene i §§ 137—155 anvendes overhodet ikke på svensk ren,

a. såfremt renen er medtatt av svensk lapp, som da har adgang til å la sine ren opholde sig i området eller,

b. såfremt renen tilhører svensk lapp, som da har adgang til å flytte inn i området efter anmeldelse, men har undlatt sådan, eller

c. såfremt renen er kommet fra et renbeitedistrikt i Norge, hvor eieren lovlig opholder sig med sin ren, eller

d. såfremt renen er kommet fra et område i Norge, hvor svenske lapper da efter § 27 har adgang til å la sine ren komme inn, til et annet sådant område.

§ 137.

Vedkommende tjenestemann skal, såsnart han blir vitende om, at ren ulovlig opholder sig i riket, underrette den tjenestemann i Sverige, som er bemyndiget til å motta sådan underretning, om forholdet og om renens opholdssted og antagelige antall. Underretningen skal meddeles i telegram eller, når dette ikke lar sig gjøre, i brev. Kan underretningen bekvemmelig gis i telefon, skal også så skje.

Samtidig med nevnte underretning skal der også sendes telegrafisk underretning av samme innhold til vedkommende landshøvding, hvorhos lapp fra Sverige skal underrettes om forholdet, forsåvidt dette bekvemmelig kan skje.

§ 138.

Såfremt i den tid renbeitning lovlig finner sted i et renbeitedistrikt, ren opholder sig i tilgrensende område, hvor svensk renbeitning overhodet ikke eller ikke på den tid, hvorom der er spørsmål, kan foregå, skal istedenfor den underretning, som er foreskrevet i § 137, underretning meddeles formannen i distriktet eller, når flere distrikter grenser til det område, hvor renen uberettiget opholder sig, og det ikke vites,

hvorfra den er kommet, til formannen i et av disse distrikter, hvorhos, om så finnes formålstjenlig, også andre svenske lapper skal underrettes. Formannen skal innen otte og firti timer derefter la iverksette utdrivning til område i Norge, hvor renen kan beite, eller til Sverige. 18 juli. Nr. 7.

Antas formannen ikke uten vesentlig tidsspille eller utgift å kunne underrettes, blir underretning å meddele overensstemmende med § 137.

§ 139.

Renens eier er, når han blir vitende om, at renen ulovlig opholder sig i riket, pliktig til uten ophold å la den avhente og utdrive overensstemmende med forskriftene i § 140, enten til Sverige eller til et område i riket, hvor den på vedkommende tidspunkt lovlig kan opholde sig.

Vedkommende tjenestemann og lapper eller fastboende i det område, hvor renen ulovlig opholder sig, kan ta renen under bevoktning eller utdrive den.

§ 140.

Ved avhentning og utdrivning av ren fra område, hvor ren tilhørende norske borgere pleier å være eller i det foreliggende tilfelle vitterlig opholder sig, må kun medtas ren, som er forsynt med merker, som benyttes av reneiere i Sverige, og umerkede kalver, som følger simler med sådant merke.

Innen renen føres ut av området, skal den ren, som således skal lates tilbake, utskilles fra de øvrige i nærvær av vedkommende tjenestemann eller lapp fra området. Dog kan den fremmede ren straks føres bort, såfremt tjenestemannen eller lapp fra området erklærer, at der ikke finnes ren, som skal lates tilbake.

Såfremt den fremmede ren er sammenblandet med ren fra området og er under bevoktning av derværende lapper, skal disse samle dyrene og gi den, som vil avhente den fremmede ren, anledning til å utskille den ren, som han har rett til å bortføre.

§ 141.

Opholder renen sig fremdeles på utillatt område fjorten dager, efterat den i §§ 137 eller 138 nevnte underretning er sendt, uten at nogen har innfunnet sig for å avhente den, kan fylkesmannen bestemme, at renen skal av vedkommende tjenestemann tas i besiddelse, om fornødent ved nedskytning, og realiseres i levende eller drept tilstand på hensiktsmessig måte.

Sådan bestemmelse kan også gis, selv om nogen har innfunnet sig for å avhente renen, når den fremdeles finnes der tre

18 juli. Nr. 7.

uker, efterat den i §§ 137 eller 138 omhandlede underretning er avsendt, og dette antas å måtte tilregnes den, som har innfunnet sig for å hente renen.

§ 142.

Ved besiddelsestagelse og realisasjon efter § 141 skal vedkommende tjenestemann opta fortegnelse over de solgte ren, med opgave over deres omtrentlige alder, deres kjønn og øremerker. Av merkene tas nøiaktige avklipp.

§ 143.

Det tiloversblitte av realisasjonsutbyttet efter fradrag av hvad der skal betales ifølge §§ 145, 148 og 150 samt av utgiftene ved besiddelsestagelsen og realisasjonen, skal tilstilles renens eier av fylkesmannen. Er eieren ukjent og ikke melder sig innen ett år efter realisasjonen, tilfaller beløpet statskassen i renens hjemland.

§ 144.

Melder renens eier sig innen realisasjon efter § 141 hos vedkommende tjenestemann, skal renen på begjæring utleveres ham, såfremt han forplikter sig til straks å bortføre den fra forbudt område og han antas å være i stand hertil.

§ 145.

For renens ophold på utillatt område erlegges for hver ren, kalver under ett år ikke medregnet, tyve øre for den dag, på hvilken det ulovlige forhold inntrådte, og ti øre for hver følgende dag.

Har det ulovlige forhold funnet sted innen Troms fylkes fastland, heri innbefattet de deler av Ankenes herred, som omhandles i § 2, i løpet av tidsrummet fra og med 1 mai til og med 30 september, og tilhører renen svensk lapp, som har beiteadgang i fylket, nedsettes beløpene til henholdsvis ti og fem øre, hvorhos de, såfremt underretning efter § 138 er meddelt formann, først beregnes fra dette tidspunkt.

Beløpene tilfaller statskassen. De skal anvendes til foranstaltninger, som står i forbindelse med rendriften.

§ 146.

Det tilkommer fylkesmannen efter innhentede troverdige oplysninger å bestemme, for hvor mange dager og ren de i § 145 nevnte beløp skal betales. Antas det, at renens utdrivning

er blitt opholdt uten skyld fra eierens side, har fylkesmannen ved beregningen å ta det hensyn hertil, som finnes rimelig. 18 juli. Nr. 7.

Fylkesmannens bestemmelse skal ikke fattes, før tyve dager er hengått, siden underretning efter § 137 eller § 138 er avsendt.

Såfremt bøter efter § 160 litr. a ilegges, bortfaller betaling efter § 145.

§ 147.

Blir renen avhentet uten iakttagelse av forskriften i § 140, kan fylkesmannen efter innhentede oplysninger bestemme, at der særskilt skal betales et beløp fra fem og tyve til femhundre kroner. Dog må dette ikke skje, medmindre der foreligger nogen anledning til å anta, at der i den bortførte hjord fantes ren fra Norge.

§ 148.

Foruten det i § 145 nevnte beløp skal der betales erstatning for de ved renens ulovlige ophold voldte utgifter, såsom for meddelelse av underretning i henhold til § 137 eller § 138 og for arbeidet med samling, bevoktning, utskilning og utdrivning av renen. I mangel av overenskomst skal fylkesmannen bestemme erstatningens størrelse på grunnlag av vedkommende tjenestemanns legitimerte opgaver.

§ 149.

Forinnen fylkesmannen fatter bestemmelse om de i § 145 nevnte beløp og erstatning efter § 148, skal han såvidt mulig tilveiebringe oplysning om, hvem renen tilhører.

Bestemmelsen skal uten å angi navn på reneierne alene gå ut på, at »vedkommende lapper« tilpliktes å erlegge beløpet og erstatningen.

§ 150.

Enn videre skal erstattes skade, som under renens ophold i riket voldes av renen eller lapper, som har fulgt den.

§ 151.

Vil nogen fordre erstatning for utgifter efter § 148 eller for skade av ren efter § 150, og underretning efter § 137 eller § 138 ham bekjent ikke allerede er sendt, skal han snarest mulig meddele forholdet til vedkommende tjenestemann. Forsømmes dette, bortfaller erstatning for utgifter og skade, som er voldt, før meddelelse sendtes.

Enn videre bortfaller adgang til erstatning for utgifter til utdrivning efter § 148, når fylkesmannen finner, at utdrivnin-

18 juli. Nr. 7.

gen er foretatt under forhold, hvor renens umiddelbare tilbakevenden måtte antas overveiende sannsynlig.

§ 152.

Med hensyn til krav på erstatning efter § 150 for skade voldt av ren anvendes de om takstmenn, takstforretning og takstforretningens prøvelse og om anke inneholdte bestemmelser, som ikke særskilt gjelder Troms fylke, såvelsom bestemmelsene om takstbestyrernes m. fl.'s godtgjørelser og omkostninger, dog med nedennevnte tillegg og avvikelser:

a. Den svenske lappefoged er berettiget til selv eller ved stedfortreder å møte ved forretningen og vareta vedkommende lappers tarv og til derunder også å inngå forlik. Hvis disse eller nogen av dem møter, er de også selv berettiget til å tale sin sak. Om tid og sted for takstforretningens avholdelse underretter takstbestyreren lappefogden i betimelig tid, om mulig ved telegram eller telefon. Er skaden voldt innen et renbeitedistrikt, hvor norsk renbeitning lovlig foregår, og antas den helt eller delvis å skyldes norske ren, skal foruten lappefogden også den norske formann underrettes om tid og sted for forretningens avholdelse, såfremt dette kan skje uten vesentlig forsinkelse av forretningen.

b. Takstbestyreren og takstmennene skal under forretningen såvidt mulig bringe på det rene, hvem renen tilhører. Finner de, at såvel norske som svenske ren har voldt skaden, skal de angi dette, men alene taksere den skade, som anses voldt av de svenske ren.

c. Beslutning, hvorved skadelidte tilkjennes erstatning for skade voldt av svenske ren, skal lyde på, at »vedkommende svenske lapper«, hvis navn ikke skal nevnes i beslutningen, tilpliktes å betale skadelidte takstbeløpet med omkostninger.

d. Er ikke lappefogden eller stedfortreder tilstede ved takstforretningen, skal takstbestyreren uopholdelig tilstille lappefogden utskrift.

e. Skadelidte, lappefogden og lapp, som ved takstforretningen selv har talt sin sak, kan begjære forretningen prøvet ved meddomsretten eller erklære anke. Saken blir i alle tilfelle å anlegge mot lappefogden.

f. Lappefogden skal innstevnes til saksbehandlingen ved rekommandert brev eller ved telegram og gis en frist av minst en måned.

g. Fellende dom skal gis sådan form som bestemt i litr. c for takstforretning.

18 juli. Nr. 7.

§ 153.

Forsåvidt de beløp, som i henhold til nogen av §§ 145, 147, 148 og 150 skal betales i anledning av svenske rens ulovlige ophold i Norge, ikke er betalt umiddelbart til vedkommende tjenestemann eller berettigede, skal fylkesmannen sende bestemmelser og legimiterte opgaver herom til landshøvdingen med anmodning om å få beløpene utbetalt i henhold til konvensjonens § 188.

§ 154.

Bestemmelsene i §§ 137—153 kommer ikke til anvendelse på ren, som i Sverige er blitt sammenblandet med ren fra Norge og som følger disse, når de vender tilbake over riksgrensen.

Eieren av svenske ren, som således opholder sig i riket, kan forlange, at dyrene skal utleveres ham. Vedkommende lappefoged skal da uten omkostninger for eieren la avholde utskilning. Hvis sådant forlangende ikke fremsettes, og renen er fulgt med lapper, som har beiteadgang i Sverige, er disse lapper forpliktet til omhyggelig å vokte de medtatte ren til næste flytning over riksgrensen og da å medbringe dyrene og utlevere dem til den av hjemlandets reneiende lapper, som først påtreffes og er villig til å motta dem.

§ 155.

Følgende overgangsbestemmelser skal gjelde, når ren tilhørende svensk lapp, som har beiteadgang innen Troms fylke, i løpet av tidsrummet fra og med 1 mai til og med 30 september opholder sig innen fylkets fastland på område, hvor svensk renbeitning hittil har været tillatt, men hvor sådan nu er forbudt:

a. De i § 145 omhandlede beløp erlegges ikke i de første fem år efter lovens ikrafttreden og skal i de derpå følgende fem år først beregnes, efterat der er hengått otte og firti timer, siden underretning efter § 137 eller § 138 er avsendt.

b. Bestemmelsene om besiddelsestagelse og realisasjon av ren anvendes ikke i de første fem år efter lovens ikrafttreden.

§ 156.

Hvis i den tid, da svensk renbeitning lovlig finner sted, antallet av ren i et renbeitedistrikt i Norge overstiger det efter konvensjonen tillatte høieste antall med et hundre, kan fylkesmannen, såfremt der ikke er adgang til utdrivning efter § 139,

18 juli. Nr. 7. pålegge distriktets formann innen otte dager efter påleggets mottagelse å la det antall ren, som overstiger det for distriktet tillatte, utdrive av dette, enten til Sverige eller til område i Norge, hvor renen på vedkommende tidspunkt lovlig kan opholde sig. Undlater formannen å efterkomme pålegget, kan norsk tjenestemann iverksette utdrivningen.

Er overskridelsen av renantallet godtgjort ved rentelling efter § 7, er pålegg til formannen om utdrivning ufornødent, og kan da sådan umiddelbart iverksettes av den norske tjenestemann.

Er utdrivningen iverksatt av norsk tjenestemann, skal fylkesmannen foranledige utgiftene ved utdrivningen erstattet på samme måte som i § 153 bestemt.

5te kapitel.

Bestemmelser vedkommende norske lappers adgang til renbeitning i Sverige.

Valg av formenn og nestformenn.

§ 157.

Kongen kan utferdige forskrifter, hvorefter de lapper, som flytter til en viss trakt i Sverige, skal velge formann og næstformann.

Erstatningsbeløp og omkostninger.

§ 158.

Beløp, som i henhold til konvensjonens § 150, § 167, § 188 eller § 191 er utbetalt forskuddsvis av offentlige midler, skal fylkesmannen la innkreve hos den eller de erstatningspliktige, såfremt han ikke i noget tilfelle måtte finne, at billighet taler for, at beløpet helt eller delvis går til endelig utgift for statskassen.

Skal beløpet inndrives hos flere erstatningspliktige, foretar fylkesmannen en skjønnsmessig fordeling under hensyntagen til antallet av de ren, som efter de foreliggende oplysninger kommer i betraktning. Denne fordeling kan bare angripes på det grunnlag, at vedkommende ikke er erstatningspliktig.

Inndrivning foregår ved utpantning efter de regler, som gjelder for skatter.

Bøtestraff efter svensk dom.

§ 159.

Når bøter, som ved svensk dom er idømt en norsk lapp for nogen i konvensjonens § 192, § 193 eller § 195 nevnt forseelse, er utbetalt forskuddsvis av offentlige midler i henhold til kon-

vensjonens § 197, foregår fullbyrdelse av dommen her i riket overensstemmende med de gjeldende regler. 18 juli. Nr. 7.

Erholdes ikke boten, skal forhørsretten uten varsel til domfelte ved kjennelse fastsette en fengselsstraff, som overensstemmende med forskriftene i straffelovens § 28 skal tre istedenfor boten.

6te kapitel.

Forskjellige bestemmelser.

Straffebestemmelser. Påtale. Fullbyrdelse.

§ 160.

Forsåvidt ikke den almindelige lovgivning medfører høiere straff, straffes med bøter svensk lapp,

a. hvis ren opholder sig her i riket på område, hvor det til enhver tid av året er forbudt å la ren fra hans hjemland opholde sig, eller hvor det visstnok er tillatt å la ren fra dette opholde sig en bestemt tid av året, men ikke på det tidspunkt dette skjer, eller hvor visstnok ren fra hans hjemland på dette tidspunkt kan opholde sig, men hvor han da ikke har adgang for sine ren,

b. som flytter inn i riket med andre ren enn dem, han efter § 31 har adgang til å ta med sig, eller forøvrig lar andre enn sådanne ren komme inn her,

c. som flytter inn i riket med et antall ren, som med ti procent overstiger det i hans anmeldelse opgitte, eller hvis anmeldelse i annen henseende viser sig å være uriktig eller ufullstendig angående et forhold av betydning,

d. som uaktet beskikket som formann eller næstformann undlater å gjøre tjeneste som sådan eller å utføre nogen ham påhvilende tjenesteplikt eller viser forsømmelighet ved utførelsen av sådan plikt,

e. som undlater å efterkomme eller er forsømmelig ved utførelsen av noget ham av formannen med hjemmel av § 37 gitt pålegg eller undlater eller er forsømmelig med å yde bistand, som kreves i henhold til nevnte §,

f. som undlater eller er forsømmelig med å yde bistand ved rentelling, som kreves efter § 7,

g. som undlater å efterkomme nogen med hjemmel av § 36 gitt bestemmelse om henvisning til annet distrikt eller annen trakt,

h. som uten gyldig grunn undlater å følge fastsatt flyttevei, hvor der er aker, eng, slåtter, setervoll eller havnegang, i siste tilfelle dog alene, såfremt skade derved er voldt, hvad enten den kan kreves erstattet eller ikke,

18 juli. Nr. 7.

i. som undlater å efterkomme påbudet i § 40 om å følge renen,

j. som undlater å efterkomme noget i §§ 41, 43 eller 44 om flytning inneholdt påbud eller overtreder noget der nevnt forbud,

k. som undlater å efterkomme noget i §§ 47 eller 48 om bevoktning av ren inneholdt påbud eller nogen med hjemmel av § 49 fastsatt forskrift eller viser forsømmelighet ved efterkommelsen derav,

l. som forstyrrer telling eller utskilning av ren,

m. som under bruken av sin adgang til å la ren overskride riksgrensen flytter inn med renen i strid med § 28 eller som undlater å efterkomme påbudene i nevnte § om bevoktning og utskilning av ren,

n. som overskrider sin adgang efter §§ 50—69 til å ta trevirke eller tar trevirke uten utvisning, hvor sådan er foreskrevet, eller forøvrig undlater å efterkomme eller overtrer noget i nevnte §§ inneholdt eller med hjemmel av §§ 51, 66 eller 68 av fylkesmannen gitt påbud, forbud eller forskrift,

o. som undlater å efterkomme noget i § 70 om bruk av ild inneholdt påbud eller overtrer noget der gitt forbud eller nogen med hjemmel derav utferdiget bestemmelse,

p. som overskrider sin adgang efter § 71 til jakt eller fiske,

q. som overtrer noget i § 72 inneholdt forbud mot å opføre bygninger og gjerder eller forskriftene i § 73 om adgangen til å holde andre dyr enn ren og hund,

r. som undlater å meddele den i § 125 foreskrevne underretning om, at hund er tatt i besiddelse eller drept, eller å avlevere hund, som er tatt i besiddelse,

s. som undlater å efterkomme noget i § 130 eller i § 132 om sykdom blandt ren inneholdt eller med hjemmel av § 131 utferdiget påbud.

§ 161.

Har lapps husfolk eller tjenere begått nogen i § 160 litr. a nevnt forseelse, blir også husbonden å straffe med bøter, når ikke omstendighetene gjør det sannsynlig, at forseelsen er begått mot hans vilje.

§ 162.

Med bøter straffes enhver, som

a. undlater å efterkomme det i § 10 eller § 22 inneholdte påbud om stengning av led eller grind,

b. hindrer lapp i å benytte tillatt flyttevei,

c. ufreder ren på sådan måte som i § 123 nevnt,

d. undlater å efterkomme noget i § 124 inneholdt påbud eller nogen med hjemmel av samme § utferdiget forskrift om å binde, innestenge eller klubbe hunder. 18 juli. Nr. 7.

§ 163.

På samme måte som nevnt i §§ 160 og 162 straffes den, som bevirker eller medvirker til, at nogen der omhandlet forseelse begås.

§ 164.

De i §§ 160—163 nevnte forseelser påtales alene av den offentlige påtalemyndighet efter begjæring av fylkesmannen. Dog kan sådan forseelse som nevnt i § 162 litr. c alene påtales efter begjæring av fornærmede eller vedkommende formann.

Adgang til strafforfølgning for forseelse omhandlet i § 160 litr. a bortfaller, såfremt der fattes sådan bestemmelse som nevnt i § 146.

§ 165.

Bøter, som her i riket er idømt svensk lapp for nogen i §§ 160—163 nevnt forseelse, eller som for sådan forseelse er vedtatt, skal fylkesmannen foranledige betalt ved landshøvdingens forføining overensstemmende med forskriftene i § 120.

Ekspropriasjon.

§ 166.

Finner Kongen, at det av hensyn til konvensjonens bestemmelser er påkrevet å forføie over jord, som er i privat eie eller bruk, er eieren eller brukeren pliktig til å avstå den fornødne grunn eller rådighet derover mot erstatning, som i mangel av overenskomst fastsettes ved skjønn efter reglene i § 45, annet og tredje ledd.

Lovens ikrafttreden og varighet m. m.

§ 167.

Nærværende lovs § 166 trer i kraft straks. Lovens øvrige bestemmelser trer i kraft den 1 januar 1923. Loven i sin helhet forblir gjeldende, sålenge som konvensjonen av 5 februar 1919 består.

Lov av 2 juni 1883 angående lappene i kongerikene Norge og Sverige med senere endringer og tillegg skal være gjeldende inntil utgangen av året 1922.

18 juli. **Kongelig resolusjon***), hvorved med hjemmel av lov av 25 mai 1917 bestemmes, at de under 28 juni 1918 bestemte midlertidige innskrenkninger i adgangen til å innføre, forsende, selge og skjenke brennevin og vin av over 12 vol. pct. utvides til i dagene 19, 20 og 21 juli 1919 for det hele land å omfatte også vin, inneholdende 12 vol. pct. alkohol eller derunder samt fruktvin, mjød og øl, alkoholsvakt øl undtatt.

18 juli **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910, kfr. lov av 14 juli 1916, skal den på g.nr. 2 br.nr. 1, Trisæt i Laardal herred, Telemark fylke, voksende lønn, »Trisætlønnen«, været fredet mot beskadigelse og ødeleggelse av enhver slags.

II. Fredningsbeslutningen blir å kunngjøre ved opslag på fredningsstedet.

18 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

I. Den i stasjonsparken ved Støren jernbanestasjon på Norges Statsbaners grunn (utskilt fra g.nr. 45, br.nr. 1) i Støren herred, Sør-Trøndelag fylke, stående sammenvoksning av bjørk og rogn skal i henhold til § 1 i lov om naturfredning av 25 juli 1910, kfr. lov av 14 juli 1916, være fredet mot ødeleggelse av enhver slags.

II. Fredningsbeslutningen blir å kunngjøre ved opslag på fredningsstedet.

18 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av § 8 i lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrum av 25 mai 1917 bestemmes, at Fet herredskommune efter beslutning av Fet herredsstyre skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av ledige beboelsesleiligheter innen herredets grenser for å anvende dem til herberge for husville.

18 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved den av Vossestranden herredsstyre i møte den 12 juni 1919 besluttede forandring av § 1, 1ste ledd, i den ved kongelig resolusjon av 8 september 1916 stadfestede vedtekt for lukning av utsalgssteder i Vossestranden herred stadfestes som gjeldende inntil videre i henhold til lov av 25 juli 1913, hvorefter vedtektens § 1, 1ste ledd, blir sålydende:

»Alle utsalsstadar hjå landhandlarar og bakarar i heile heradet skal vera stengde frå kl. 8 kveld til kl. 8 morgon heile året«.

---

*) Bekjentgj. 18 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 52.
**) Bekjentgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at det for et tidsrum av 5 år, regnet fra 1 januar 1920, skal være forbudt å felle årskalv av elg innen Østfold fylke. 18 juli.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at hjort skal være fredet det hele år innen Sogn og Fjordane fylke undtagen i herredene Innvik, Gloppen, Davik, Bremanger, Breim, Jølster, Førde, Naustdal, Gaular, Fjaler, Kyrkjebø, Balestrand, Leikanger, Sogndal, Lærdal og Vik. 18 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft straks og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1923.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til § 67, jfr. § 23, i lov om brandvesenet av 15 august 1908 stadfestes som gjeldende inntil videre nedenstående av Orkedaløren bygningsrepresentantskap i møte den 3 juni 1919 vedtatte tilleggsbestemmelse til brandloven, forsåvidt Orkedalsøren brand- og bygningskommune angår: 18 juli.

»Til den nyanskaffede Pentarevolvermotorsprøite holdes minst 4 mannskaper for motorsprøitens skjøtsel og drift, av hvilke aldrig mer enn 2 samtidig må være fraværende fra stedet, og minst 30 slangebetjeningsmannskaper. Ingen til motorsprøiten hørende mannskaper må kunne forlate stedet, uten at brandchefens tillatelse på forhånd er innhentet.

Brandchefen påser, at mannskapene til enhver tid besidder full kyndighet og øvelse.«

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av § 4 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes: 18 juli.

1. De kongelige resolusjoner av 4 juli 1916 og 29 september 1916 angående avgivelse av erklæringer ved utførsel av varer til utlandet opheves.
2. Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 18 juli.

1. Fra den tid, Justisdepartementet bestemmer og inntil videre henlegges i Tønsberg de magistratsforretninger, som er nevnt i § 2, første punktum og i §§ 3, 7 og 16 i lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917 til en av Justisdepartementet konstituert mid-

*) Bekjentgj. 25 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 53.

18 juli. lertidig borgermester, hvis gasje og kontorholds-godtgjørelse utredes av Tønsberg kommune.

2. I medhold av byformannskapslovens § 40 meddeles approbasjon på Tønsberg bystyres beslutning av 4 april 1919 om bevilgning av gasje og kontorholdsgodtgjørelse for den i post 1 omhandlede borgermesterstilling.

18 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i den norsk-tyske godssamtrafikk med jernbanene for Norges vedkommende gjøres følgende fraktbetalingsbestemmelser gjeldende:

A. Sendinger fra Norge til Tyskland mottas kun til befordring, når frakt og tilleggsavgifter betales av avsenderen (»franko«).

B. Sendinger fra Tyskland til Norge mottas kun ved den norske grense, når frakt og tilleggsavgifter er henvist til betaling av mottageren (»å betale«).

Bestemmelsene trer i kraft straks.

18 juli. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til § 84 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes som gjeldende inntil videre Tinn herredsstyres beslutning av 27 juni 1919 angående forhøielse med 100 procent av satsene i det ved kongelig resolusjon av 24 juni 1911 approberte betalingsregulativ for bygningstilsyn m. v. for Rjukan.

18 juli. **Stortingsbeslutning**[1]) om bevilgning til oprettelse av et forskningsfond til fremme av vort lands videnskap.

18 juli. **Stortingsbeslutning**[2]) om innlemmelse av nye stillinger i statens pensjonskasse.

---

[1]) Se St.prp. nr. 181. Innst. S. nr. 285. St.tid. s. 2755—2587.

[2]) Se St.prp. nr. 15. Skrivelse fra Socialdepartementet av 12 juli 1919. Innst. S. LVII. St.tid. s. 2534—2540.

Beslutningen er sålydende:

Stortinget samtykker i:

A.

I. At nedenanførte stillinger inngår under bestemmelsene i lov av 20 april 1917 med tileggslov av 12 juli 1918 om pensjonsordning for statens tjenestemenn, på betingelse av, at stillingens inntekt (innskudds- og pensjonsgrunnlaget), regulativmessige alderstillegg medregnet, utgjør minst kr. 600,00 årlig, og at stillingen, dersom den ikke er embede eller bestilling, besettes med minst 3 måneders opsigelsesfrist.

Tjenestestillinger 18 juli.

under

1. Kirke- og Undervisningsdepartementet.

a. Ved kommunale høiere almenskoler uten statsbidrag:

Rektorer.
Overlærere.
Lærere og (lærerinner).
Timelærere.

b. Ved Norges tekniske høiskole:

Kontorassistenten ved arkitektavdelingen.

c. Prester eller andre teologisk utdannede funksjonærer i privat geistlig virksomhet i følgende institusjoners tjeneste:

Det norske Finnemisjonsforbund, Norsk Finnemisjon.
Indre Sjømannsmisjon (Fiskemisjonen).

d. Ved Videnskapsselskapet i Trondhjem, Bergens museum, Tromsø museum, Stavanger museum, Norsk Folkemuseum, De Sandvigske samlinger, Fylkemuseet for Grenland og Telemark, Den biologiske stasjon i Bergen, Den biologiske stasjon i Trondhjem, Geofysisk institutt i Bergen, Kunstindustrimuseet i Kristiania, Vestlandske kunstindustrimuseum i Bergen, Nordenfjeldske kunstindustrimuseum i Trondhjem:

1. Direktører,
2. Professorer.
2 b. Underbestyrer ved Bergens museum.
3. Konservatorer.
4. Amanuenser.
5. Fastlønte stipendiater.
6. Videnskapelige og andre assistenter.
7. Bibliotekarer.
8. Inspektører.
9. Fotograf (ved Folkemuseet).
10. Kasserere (kasserersker).
11. Præparanter.
12. Vaktmestre.

e. Universitetet i Kristiania:

Kasserer.

f. Det geofysiske institutt i Tromsø:

Instrumentmaker.
Vaktmester.

g. Det meteorologiske institutt:

Instrumentmaker.
Kasserer og regnskapsfører.

18 juli.

h. Statens husflidsskole:

Husmor.

2. Justisdepartementet.

a. Arkivkonsulenten for Landbruksdepartementet og Høifjellskommisjonen.

b. Ved de norske Forsorgsforeninger:

1. Foreningenes landsforbunds administrasjons- eller oplysningskontor (Forsorgskontoret):

Chef.
Sekretærer.
Assistenter.

2. Foreningenes arbeidskontorer:

Bestyrer.
Fullmektiger.
Assistenter.

3. Socialdepartementet.

a. Ved Foreningen til Motarbeidelse av Omstreifervesenet:

1. Foreningens barnehjem:

Bestyrerinner.
Medhjelpere.
Lærere (og lærerinner).

2. Foreningens arbeiderkolonier:

Bestyrere.
Lærere (og lærerinner).
Agronomer.
Verkstedsledere.
Arbeidsformenn.
Fjøsmestre.
Staldmestre.

b. Ved statens pensjonskasse:

Portner ved den norske enkekasses bygning.

c. Ved tuberkuloseanstaltene:

Kjøkkenassistenter.

d. Ved rikshospitalet:

Gartneriassistenter.
Renovatører og
Medhjelpersker ved hospitalets medisinske laboratorium.

18 juli.

4. Handelsdepartementet.

a. Sekretæren ved justerdirektørens kontor.
b. Poststyrelsens økonom.
c. Ved statens meglerkontroll:

Inspektører.
Kontrollører.
Sekretærer.
Assistenter av I og II klasse.

5. Arbeidsdepartementet.

a. Ved Bandak-, Nordsjø- og Nordsjø-Skjenskanalene:

Driftsbestyrer.
Kontorister.
Slusemestre.
Slusevoktere.

b. Ved havnevesenet:

Midlertidige ingeniører og assistenter, som har vært ansatt minst 1 år.

c. Ved vassdragsvesenet:

Transportchefer.
Diakoner.

d. Ved veivesenet:

De i henhold til veiloven av 21 juni 1912 §§ 16 og 17 ansatte veitilsynsmenn, forsåvidt de ikke er lensmenn eller tilsynet er henlagt under kommunalt ingeniørvesen.

6. Finansdepartementet.

a. Ved riksskattestyret:

Kontorchef.
Sekretær.
Maskinskriverske.

b. Ved amtsskattestyrene:

Statslønte kontorister.

c. Ved statens myntinnretning på Kongsberg:

Faste opsynsmenn (formenn).

Anm. For disse fastsettes en aldersgrense av 68 år.

7. Forsvarsdepartementet.

Armeen:

a. Bestyreren av armeens bakteriologiske laboratorium.
b. Lærere (og lærerinner) ved statens gymnastikklokale.
c. Lærere (og lærerinner) ved Tønsberg befestninger.
d. Feltapotekere.

18 juli.

e. Vaktmesteren ved generalstaben.
f. Krigsskolens faste hestepasser.
g. Brovakten ved Kristiansand befestninger.
h. Opsynsmenn på ekserserpladsene og ved befestningene.

Marinen:

a. Rengjøringskonen ved fyrdirektørens kontor.
b. Sjøloser og utlosningsloser.

Anm. 1. De loser, som er medlemmer av losunderstøttelseskassen, innlemmes først, når der er truffet en ordning med deres uttredelse av kassen. 2. For sjøloser er aldergrensen 60 år og utlosningsloser 65 år.

8. Nobelinstituttet.

Assistenter.
Vaktmester.

II. At følgende tjenestemenn som innehavere av ovennevnte under pensjonsordningen inngående stillinger innlemmes i statens pensjonskasse med de rettigheter og forpliktelser, som pensjonsloven foreskriver:

1. alle, som ansettes efter 1 juli 1917, forsåvidt de:
   a. ved ansettelsen er forpliktet til å gjøre innskudd i statens pensjonskasse,
   b. ikke har forpliktelse som i litra a nevnt, men innen et av vedkommende departement fastsatt tidspunkt erklærer sig villig til innlemmelse i statens pensjonskasse på de vilkår, som omhandles i pensjonslovens § 24.
2. tjenestemenn, som er ansatt før nevnte dato og som: enten
   a. ved ansettelsen er forpliktet til å gjøre innskudd i en ved lov oprettendes pensjonskasse (jfr. kongelig resolusjon av 28 august 1888) og at fratre stillingen ved opnåelsen av en viss alder uten dog å være innlemmet i pensjonskassen for statens tjenestemenn, eller:
   b. ikke har forpliktelse som i litra a nevnt og heller ikke er innlemmet i pensjonskassen for statens tjenestemenn, men innen et av vedkommende pepartement fastsatt tidspunkt erklærer sig villige til innlemmelse i statens pensjonskasse på de vilkår, som omhandles i pensjonslovens § 24, eller
   c. er innlemmet i pensjonskassen for statens tjenestemenn, men erklærer sig villige til innlemmelse i den nye pensjonskasse på samme måte som nevnt i litra b, forsåvidt de ikke på forhånd har fornøden forpliktelse dertil.
3. alle, som ansettes efter 1 juli 1919.

For de tjenestemenn, som er medlemmer av kommunale pensjonskasser, trer bestemmelsene i kraft fra den tid, Kongen bestemmer — for de øvrige tjenestemenn fra 1 juli 1919.

III. Ved alle utbetalinger av lønn efter 1 juli 1919 til tjenestemenn, som ved denne beslutning foreslås innlemmet i statens pensjonskasse, blir der av vedkommende kassebetjent i lønnen å avholde — foruten de tidligere løpende premier og innskudd til enke-

kassen og pensjonskassen for statens tjenestemenn — et foreløbig pensjonsinnskudd til statens pensjonskasse av minst: 18 juli.

10 pct. av det kontante lønnsbeløp, hvis vedkommende tjenestemann hverken er medlem av enkekassen eller pensjonskassen for statens tjenestemenn,

6 pct. av samme kontantbeløp, hvis tjenestemannen innskyter eller har fullført pliktige innskudd i en av disse kasser,

2 pct., hvis tjenestemannen er innskyter eller har fullført pliktige innskudd i begge disse kasser.

De foreløbige pensjonsinnskudd beregnes dog ikke av den del av lønnen, som overstiger kr. 7 000,00.

Utredes lønnen dels av staten og dels av andre kasser, skjer innehollelsen av den samlede lønn.

Det overlates til kassebetjenten efter konferanse med vedkommende tjenestemenn å inneholle noget mer enn det ovenfor fastsatte beløp, såfremt der er grunn til å anta, at innskuddsgrunnlaget blir fastsatt til et høiere beløp enn den kontante lønn.

Ved utbetalingene tas der forbehold overfor tjenestemannen om nøiaktig beriktigelse av de skyldige innbetalinger, når innskuddsgrunnlaget er fastsatt og beregningene av innskuddene foreligger.

De efter denne regel tilbakeholte innskudd beholdes hos kassebetjenten uten å innsettes i bank på tjenestemannens navn, inntil nærmere meddelelse om innskuddets størrelse for hver enkelt tjenestemann mottas fra pensjonskassen. De beløp, som pensjonskassen har krav på, blir derefter å tilstille denne, mens det formeget innbetalte i tilfelle tilbakebetales til vedkommende tjenestemann. Er det foreløbig inneholte beløp ikke tilstrekkelig, inneholdes det manglende ved senere lønnsutbetalinger.

IV. Følgende stillinger innlemmes i statens pensjonskasse, å regne fra 1 juli 1918, med de rettigheter og forpliktelser, som pensjonsloven bestemmer:

a. Lærehjems- og verneforeningene:

1. Stillinger ved landsforbundets (fellesutvalgets, landstyrets) administrasjon:
   Administrasjonschef (direktør).
   Kontorchef.
   Sekretær.
   Bokhollere.
   Kasserere.
   Kontorister.
   Bud.

2. Stillinger ved lærehjemmene:
   Leder av lærehjem.
   Prester.
   Lærere.
   Gårdsbestyrere.
   Verksmestre.
   Formenn.
   Oldfruer.
   Kokker.
   Læger.

18 juli. 3. Tjenestestillinger ved den almindelige hjelpe- og vernevirksomhet:
Ledere av verneinstitusjoner (optagelseshjem, aftenhjem m. v.).
Tjenestemenn ved tilsynsvirksomheten: (chefer for tilsynsavdelingene, tilsynsmenn).
Sekretærer.
Bokhollere.
Kasserere.
Kontorister.
Læger.

b. Ved Norges Tekniske Høiskole:

Bygningsinspektør.

c. Ved Statens Veivesen:

Fullmektiger ved amtsingeniørkontorene.

d. Ved de offentlige kontorer for skibsinstrumenter:

Bestyrere og fast ansatte assistenter.

Foreløbige pensjonsinnskudd blir fra 1 juli 1918 å avholde i vedkommende tjenestemanns lønn overensstemmende med reglene i III.

V. Innehavere av de foran under I, nr. 1, a. og d. samt IV d. nevnte stillinger, som i henhold til avtale mellem staten og kommunene er gitt anledning til å fortsette tidligere medlemskap i kommunal pensjonskasse og har valgt dette alternativ, skal ved overgangen til ny, i Statens Pensjonskasse innlemmet, stilling utenfor vedkommende kommunes tjeneste efterbetale med 5 pct. rente og rentes rente p. a. de innskudd, de vilde hatt å innbetale til sistnevnte kasse, om de ikke hadde valgt å bli stående i den kommunale kasse. Hvis vedkommende på det tidspunkt, Kongen åpnet ham fri adgang til inntredelse i Statens Pensjonskasse, vilde hatt å innbetale til denne noget kontantbeløp som følge av de ham tidligere pålagte 6 pct. innskudd, blir også dette kontantbeløp, oprentet som ovenfor nevnt, å innbetale til Statens Pensjonskasse.
Samtlige de her nevnte innbetalinger til Statens Pensjonskasse skal erlegges innen en måned, efterat vedkommende har tiltrått sin nye stilling, med 5 pct. renter til innbetaling skjer.

VI. Innlemmelse av de under I, 1, a. c. d. 2 b, 3 a, 5 a, og 8 samt IV a. og d. nevnte stillinger er betinget av, at besettelsen av stillingene herefter undergis approbasjon av vedkommende regjeringsdepartement eller av den offentlige myndighet, som av departementet dertil bemyndiges.

B.

At innlemmelsen av stillingen som læge ved skrofulosehospitalet i Vadsø opheves, å regne fra 1 juli 1919.

Stortingsbeslutning[1]) om bevilgning til fremme av samfundsnyttig boligbygning. 18 juli.

Stortingsbeslutning[2]) om regler for boligfondet for statens tjenestemenn. 18 juli.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Sogn og Fjordane fylke, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes: 19 juli.

At der fra det ved høieste resolusjon av 18 februar 1870 oprettede Hyllestad jordmordistrikt i Sogn og Fjordane fylke utskilles et nytt jordmordistrikt, omfattende Øn sogn av Hyllestad herred.

Delingen trer i kraft fra den tid, fylkesmannen bestemmer.

Nye bruksregler*) for Fjærland bygdealmenning, approbert av Landbruksdepartementet 19 juli 1919. 19 juli.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på en av A/S E. A. Smith, Trondhjem, ved gavebrev av 10 juni 1919 skjenket tilleggsgave — stor kr. 10 000,00 — til det under 6 desember 1916 stadfestede »E. A. Smith og hustru Anna, født Røvigs legat« til Trondhjem handelsstands understøttelseskasse. 21 juli.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Overkontrolløren for Tobakkbeskatningen, hvori meddeles, at departementet i henhold til den av Stortinget gitte bemyndigelse til å tilstå stempelavgiftsfrihet for visse røketobakker har bestemt, at røketobakksorter utenfor de i skrivelse senest av 30 mai d. a. spesielt nevnte, som ikke i detaljhandelen selges til høiere pris enn kr. 1,38 pr. 100 gram, inntil videre kan undlates stemplet. 21 juli.

Stortingsbeslutning[3]) om nytt lønnsregulativ for endel tjenestemenn ved statsbanene. 22 juli.

Lov**)[4]) om midlertidig tillegg til lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 med tilleggslov av 2 august 1918. 23 juli. Nr. 1.

§ 1.

De avstemninger, som skulde finne sted efter kommunevalgene i 1919 i henhold til §§ 6 og 11 i lov av 2 august

*) Bekjentgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 54, hvor bruksreglene er inntatt.
**) Bekjentgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 54.
[1]) Se St.prp. nr. 21 og 144. Innst. S. LVI. St.tid. s. 2541—2570.
[2]) Se St.prp. nr. 111. Innst. S. LV. St.tid. s. 2571.
[3]) Se St.prp. nr. 216. Innst. S. nr. 292. St.tid. s. 2658—2659.
[4]) St.besl. 10 juli. Se Ot. prp. nr. 38. Innst. O. nr. 62. St.tid., forh. i Ot. s. 298—300; i Lt. s. 107—108.

23 juli. Nr. 1. 1918, utsettes inntil videre. Uten hinder herav kan i kjøpstæder, som ved begynnelsen av året 1919 hadde en hjemmehørende folkemengde av minst fire tusen innbyggere,[1]) de nu lovlig bestående brennevinssamlag få sine vedtekter fornyet inntil videre og fortsette sin virksomhet innenfor de til enhver tid med hjemmel av lov satte grenser.

§ 2.

Denne lov trer i kraft straks.

23 juli. Nr. 2. **Lov***)[2]) om forandring av § 52 i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 med tilleggslov av 2 august 1918.

I.

§ 52, nr. 6 i lov av 17 mai 1904 nr. 8 (jfr. lov av 2 august 1918 nr. 2) skal herefter lyde som følger:

På bevertningssted med tilliggelser — herunder også klubblokaler og dampskibs- og jernbanerestaurasjoner samt restaurasjonsvogner —, hvor der bevertes med mat og drikke, skal det under straff av bøter være forbudt gjestene selv å fortære eller overlate andre til fortæring sådan rusdrikk, som bevertningsstedets innehaver på grunn av fastsatt tidsinnskrenkning, forbud eller manglende bevilling ikke har lovlig adgang til å skjenke. Det er under samme straff forbudt verten og hans folk, uttrykkelig eller stiltiende, å tillate sådan fortæring.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

23 juli. Nr. 3. **Lov***)[3]) om forandring i lov om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskapelig embedseksamen av 14 september 1905 med tilleggslov av 25 juli 1913.

I.

Efternevnte paragraf i lov om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskapelig embedseksamen av 14 september 1905 med tillegslov av 25 juli 1913 skal herefter lyde således:

§ 6.

Som adjunkt, lektor eller rektor ved offentlig eller kommunal høiere skole kan alene ansettes:

---

*) Bekjentgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 54.

[1]) Jfr. lov (nr. 2) av 2 august 1918 § 5, tredje punktum.

[2]) St.besl. 18 juli. Se Ot. prp. nr. 39. Innst. O. nr. 81. St.tid., forh. i Ot. s. 446—450; i Lt. s. 128.

[3]) St.besl. 18 juli. Se Ot. prp. nr. 23. Innst. O. XVII. St.tid., forh. i Ot. s. 438—442; i Lt. s. 125—128.

1. den, som har bestått den sproglig-historiske eller matematisk-naturvidenskapelige embdedseksamen og den i lovens § 4 omhandlede pedagogiske prøve; 23 juli. Nr. 3.
2. den, som har bestått en embedseksamen for lærere ved de offentlige skoler for den høiere almendannelse i overensstemmelse med de lover, som gjaldt før denne lov trådte i kraft;
3. teologisk kandidat, som har underkastet sig eksamen i en almindelig avdeling (eller i et hovedfag og et bifag) av den sproglig-historiske embedseksamen foruten den i nærværende lovs § 4 omhandlede pedagogiske prøve.

Samme regler gjelder for å opnå adgang til å bestyre eksamensberettiget privatskole.

For adjunkters og privatskolebestyreres, og når særlige forhold finnes å være tilstede, også for lektorers vedkommende kan der dog dispenseres fra bestemmelsene i denne paragraf av Kongen eller den han dertil bemyndiger.

De ved lovens ikrafttreden ved de høiere skoler ansatte teologiske kandidater beholder samme adgang til avansement, som de for tiden har.

Den hittil bestående adgang for teologiske kandidater til som religionslærere å utnevnes til overlærerembeder — i det antall, som til enhver tid for dem måtte være særskilt bestemt — opretholdes inntil videre.

II.

Ovennevnte lovbestemmelse trer i kraft straks.

Lov*)[1]) om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896, forandret ved lov av 21 april 1902, 24 mai 1907, 25 juli 1913 og 14 desember 1917. 23 juli. Nr. 4.

I.

Efternevnte paragrafer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896, forandret ved lov av 21 april 1902, 24 mai 1907, 25 juli 1913 og 14 desember 1917 skal herefter lyde således:

§ 32.

Bestyreren av en offentlig høiere almenskole kaldes rektor. De øvrige faste lærere benevnes lektorer og adjunkter. I disse stillinger kan ansettes såvel menn som kvinner.

*) Bekjentgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 54.
[1]) St.besl. 18 juli. Se Ot. prp. nr. 23. Innst. O. XVII. St.tid., forh. i Ot. s. 438—443; i Lt. s. 125—128.

23 juli. Nr. 4.

§ 33.

De faste lærere utnevnes av Kongen.

Ingen kan utnevnes til lektor eller adjunkt, før han i to år har været konstituert som sådan, og efter den tids forløp skal han ha endelig ansettelse eller fratre stillingen.

Enhver, som herefter utnevnes til fast lærer ved den offentlige høiere almenskole, er, når det forlanges av overstyret, forpliktet til å gå over til tjeneste i tilsvarende stilling og få uforandret lønningsvilkår ved en annen offentlig eller kommunal skole enn den, ved hvilken han — hun — tidligere tjenstgjorde, såfremt denne skole besluttes nedlagt eller omorganisert.

Likeledes skal enhver, som herefter utnevnes til fast lærer ved den høiere almenskole, være forpliktet til ved det fylte 65de år å avgå fra sin stilling med den pensjon han — hun — har optjent gjennem innskudd i pensjonskassen for statens tjenestemenn, medmindre han — hun — av overstyret opfordres til inntil videre å forbli i stillingen.

Enhver, som før denne lovs ikrafttreden er utnevnt til overlærer ved den høiere almenskole, har rett til om han — hun — så ønsker det, å beholde denne titel og har samme adgang til lønnsforbedring og avansement som gjaldt ved hans — hennes — utnevnelse.

§ 71.

For de fullstendige lærerposter fastsetter kommunestyret lønningsvilkårene i henhold til de av overstyret med Stortingets bifall opstilte regler.

Lærere, hvis lønn ikke er lavere enn de ved offentlige skoler ansatte adjunkters og lektorers begynnerlønn, benevnes på samme måte som disse. Likeledes benevnes skolenes bestyrere rektorer, hvis deres lønn ikke er ringere enn begynnerlønnen for rektorer ved offentlige skoler. Tjenesteår som adjunkt, lektor (overlærer) eller rektor regnes like, hvadenten de er tilbragt ved offentlige skoler eller ved kommunale, hvis lærere beskikkes av overstyret.

Adjunkter, lektorer og rektorer ved kommunale skoler ansettes fast, adjunkter og lektorer dog, hvis ikke annet begjæres av forstanderskapet (skolestyret), først efter to års konstitusjon. Disse skolers lærere er undergitt de samme forpliktelser, som omhandles i nærværende lovs § 33, tredje og fjerde passus, og har de samme rettigheter, som omhandles i dens femte passus for de ved den offentlige høiere almenskole fast utnevnte læreres vedkommende. På begjæring av forstanderskapet (skolestyret) kan de kommunale skolers lærere avskjediges av overstyret, når de viser utilbørlig forhold i tjeneste

eller liv eller forøvrig er uskikket til å røkte sin gjerning for- 23 juli.
svarlig. Begjæring om lærers avskjed er kun gyldig, hvis minst Nr. 4.
to tredjedeler av forstanderskapets (skolestyrets) medlemmer
er enige om å fremsette den. De øvrige lærere ansettes på op-
sigelse.

II.

Ovennevnte lovbestemmelser trer i kraft straks.

Lov *) [1]) om tillegg til og forandring i lov om bolig- 23 juli.
forholdene av 12 juli 1918. Nr. 5.

I.

§ 1.

Når et kommunestyre fatter beslutning om kommunal regulering av husleie overensstemmende med lov om boligforholdene av 12 juli 1918, kap. I, kan det videre beslutte, at leilighet eller rum, som omfattes av reguleringen, og som hittil har været brukt til hotell eller pensjonat, ikke må tas i bruk til beboelse av annen art uten husleienevndens samtykke.

Ved avgjørelsen av, om samtykke skal meddeles, skal nevnden ta særlig hensyn til den forverrelse av pensjonat- og hotellforholdene i kommunen, som bruk som nevnt vil medføre.

§ 2.

Den, som overtrer forbud, som er hjemlet i denne lov (§ 1, jfr. § 3, siste punktum), eller medvirker hertil, straffes som fastsatt i § 15 i lov om boligforholdene av 12 juli 1918.

Også forøvrig finner bestemmelsene i boliglovens kap. I tilsvarende anvendelse.

§ 3.

§§ 1 og 2 i denne lov trer i kraft straks. Fra samme tid opheves den provisoriske anordning av 20 desember 1918 om forbud mot bruk av hotell eller pensjonat til beboelse av annen art. Forbud, som i henhold til anordningen gjelder i en kommune ved lovens ikrafttreden, blir stående ved makt, uten at hertil kreves særskilt beslutning av kommunestyret.

II.

§ 11 i nevnte lov skal lyde:

Husleienevndens avgjørelse efter denne lov kan såvel av utleieren som leieboeren innankes for en ankenevnd (§ 12) til prøvelse.

*) Bekjentgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 54.
[1]) St.besl. 18 juli. Se Ot. prp. nr 49. innst. O. nr. 74. St.tid., forh. i Ot. s. 273—398; i Lt. s. 130—134.

23 juli. Nr. 5. Anken, som har opsettende virkning, må skje skriftlig innen fjorten dager, efterat meddelelsen om nevndens beslutning er mottat. Anken fremsettes for husleienevndens formann, der — såfremt ikke nevnden avhjelper det påankede forhold i henhold til § 6, 5te ledd — snarest mulig oversender saken til ankenevnden med de nødvendige dokumenter og oplysninger.

På behandlingen i ankenevnden finner bestemmelsene i §§ 5 og 6 tilsvarende anvendelse.

Angår anken regulering av husleie, kan ankenevnden avvise anken, såfremt den finner, at saken angår en ubetydelig økonomisk interesse.

Går utfallet den, som har anket, imot, skal han erstatte kommunekassen utgiftene ved ankenevndens behandling samt betale den annen part de omkostninger, han har hatt ved sakens behandling for ankenevnden, medmindre denne finner grunn til å frita derfor. Erstatningens og omkostningenes størrelse fastsettes av ankenevnden, som også med endelig virkning avgjør, hvorvidt utfallet går den, som har anket, imot.

Avvises anken, kan den, som har anket, idømmes erstatning til kommunekassen og omkostninger til den annen part, som foran anført, med beløp, som ankenevnden fastsetter.

De omkostninger, som ankenevnden pålegger, kan inndrives ved utpantning.

Denne bestemmelse trer i kraft den 1 oktober 1919.

23 juli. Nr. 6. **Lov***) [1]) om forlenget gyldighet av visse bestemmelser i lov av 29 juli 1918 om forandringer i og tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915.

I.

§ 4, sidste ledd og § 15 i lov av 29 juli 1918 om forandringer i og tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915 skal gjelde inntil 30 juni 1920.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

23 juli. Nr. 7. **Lov***) [2]) om folkeavstemning over spørsmålet om lovfestet varig forbud mot tilvirkning, innførsel og omsetning av brennevin og sterk (het) vin.

---

*) Bekjentgj. 26 juli i Lovtid 1ste avd. nr. 54.

[1]) St.besl. 18 juli. Se Ot. prp nr. 49. Innst. O. nr. 87. St.tid., forh. i Ot. s. 443—446; i Lt. s. 128.

[2]) St.besl. 18 juli. Se Ot. prp. nr. 37. Innst. O. XII. St.tid., forh. i Ot. s. 259—297, 450—457; i Lt. s. 83—107, 128—129.

I.

I året 1919 skal der for hele riket holdes en folkeavstemning, hvorved de, som har stemmerett efter grunnloven, skal ha adgang til å gi svar på det spørsmål, om de ønsker lovfestet varig forbud mot tilvirkning, innførsel og omsetning av brennevin og sterk (het) vin. Svaret på spørsmålet skal være ja eller nei. De, som ønsker sådant forbud, svarer ja; de, som ikke ønsker det, svarer nei.

II.

For folkeavstemningen fastsettes følgende regler:

§ 1.

Bestemmelsene i den gjeldende lovgivning om manntall og stortingsvalg[1]) skal brukes, med de endringer som angis i det følgende.

§ 2.

Avstemningen foregår efter det manntall, som gjaldt for stortingsvalget i 1918 (i tilfelle omvalget i 1919), med de endringer, som følger av nedenstående forskrifter.

§ 3.

I manntallet strykes de personer, som senere er avgått ved døden eller har mistet sin stemmerett (grunnlovens § 53, jfr. § 50). Suspensjonsmerke settes ved dem, som senere har fått stemmeretten suspendert, og strykes ved dem, som suspensjonen er hevet for.

§ 4.

Den, som ikke er innført i manntallet, fordi han ved stortingsvalget i 1918 ennu ikke hadde fyldt 25 år eller ikke hadde været bosatt i landet i 5 år, men som senest den 1 oktober 1919 fyller disse vilkår, skal, om han besidder stemmeretsvilkårene forøvrig, innføres i manntallet, såfremt han senest 30 august hos manntallsføreren krever å bli innført og godtgjør sin rett til det.

§ 5.

Den, som var innført i manntallet til valget i 1918, men siden er flyttet til et annet valgsogn ,skal føres over til dettes manntall, når han fremsetter begjæring herom for manntallsføreren eller valgstyret senest innen kl. 8 kvelden før det møte, valgstyret skal holde efter utløpet av klagefristen til å

[1]) Jfr. lov (nr. 1) av 29 mars 1906 med tilleggslover av 1 mai 1909 og 27 februar 1912 (inntatt i sin helhet i Lovtid. 2nen avd. for 1912 s. 36 flg.).

23 juli. Nr. 7. gi kjennelser. Han må godtgjøre, at han opfyller stemmerettsvilkårene, og at melding fra valgstyret om innførelse i det tilflyttede valgsogns manntall kan bli gitt valgstyret i det fraflyttede sogn, før avstemningen foregår der.

§ 6.

Om innholdet av foranstående §§ 4 og 5 skal valgstyret utferdige kunngjørelse senest 15 august sammen med en foreløbig kunngjørelse om folkeavstemningen.

§ 7.

En av manntallsføreren utarbeidet liste over endringer i manntallet skal i de første dager av september gjennemgås av manntallsnevnd efter reglene i § 3 i loven om manntall og stortingsvalg. Derefter skal manntallet senest fra og med 5 september legges ut til eftersyn efter reglene i samme lovs § 4. Om senere endringer i manntallet, om klager og avgjørelsen av klager gjelder samme lovs §§ 5—7.

§ 8.

Avstemningen finner sted den 5 og 6 oktober 1919. Valgstyret innkaller de stemmeberettigede i betimelig tid; jfr. § 11 i loven om manntall og stortingsvalg.

Til lettelse for de stemmeberettigede bør avstemning i regelen foregå på flere steder innen valgsognet. På landet skal der være avstemning i hver skolekrets, medmindre valgstyret av særlige grunner finner dette unødvendig eller ugjørlig; jfr. § 10 i loven om manntall og stortingsvalg.

§ 9.

Avstemningen finner sted efter valgsognsinndelingen ved siste stortingsvalg. Er et valgsogn (herred) siden delt, bestemmer fylkesmannen, hvor mange medlemmer fra hvert formannskap skal sitte i valgstyret.

§ 10.

På stemmesedlen skal der stå »ja« eller »nei«. Stemmeseddel, som inneholder annet, er ugyldig.

§ 11.

Ingen kan stemme uten ved personlig fremmøte efter reglene i §§ 12—14. Der er ikke adgang til skriftlig å innsende stemmeseddel med forfallsanmeldelse.

§ 12. 23 juli. Nr. 7.

Den, som på avstemningsdagene opholder sig i det valgsogn, hvor han er manntallsført, kan bare stemme ved å møte personlig frem til avstemningen i dette sogn.

§ 13.

Den, som på avstemningsdagene vil bli fraværende fra sin manntallskommune, kan få adgang til å stemme i manntallskommunen før sin avreise — dog ikke før 1 september 1919 — ved personlig å møte frem på manntallsførerens kontor, legitimere sig og erklære, at han ved tvingende grunner er avskåret fra å stemme personlig i denne kommune på avstemningsdagene. Der skal da på manntallsførerens kontor gis ham adgang til usett og i enrum å legge stemmesedlen i konvolutt og klebe den sammen. Manntallsføreren legger konvolutten i et særskilt omslag, kleber det til, skriver den stemmendes navn og adresse utenpå og fremlegger det i valgstyret ved avstemningens slutning, med bevidnelse om, at han har legitimert sig og stemt efter denne paragraf. Valgstyret legger konvolutten med ilagt stemmeseddel i urne, efter å ha forvisset sig om, at han ikke har stemt på annen måte.

Har han ikke gjort bruk av denne adgang til å stemme i manntallskommunen før sin avreise, kan han få stemme i det valgsogn, hvor han opholder sig på avstemningsdagene, ved personlig å møte frem til avstemningen der, legitimere sig for valgstyret og erklære, at han ved tvingende grunner er avskåret fra å stemme i sin manntallskommune. Når han har stemt, skal han ikke legge konvolutten med ilagt stemmeseddel ned i urnen, men gi den til valgstyret. Dette skal legge konvolutten i et særskilt omslag, klebe det til, skrive den stemmendes navn og adresse utenpå og uopholdelig sende det til valgstyret i hans manntallskommune, ledsaget av bevidnelse om, at han har legitimert sig og stemt efter denne paragraf.

§ 14.

De efter § 13, siste punktum, innkomne dokumenter fremlegges i et senere møte av manntallskommunens valgstyre og sammenholdes med manntallet. Viser det sig, at vedkommende står i manntallet og ikke har stemt på annen måte, legges konvoluttene med ilagte stemmesedler i urne, og optelling sker på vanlig måte.

§ 15.

Om utfallet av avstemningen (og efteroptelling efter § 14) sender valgstyret straks melding til vedkommende regje-

23 juli. Nr. 7. ringsdepartement. Lignende melding, ledsaget av de i lov om manntall og stortingsvalg § 41 nevnte dokumenter, sendes til Stortingets kontor. Skriftlige klager, som senere kommer inn, skal likeledes sendes til Stortingets kontor.

§ 16.

Kongen, eller den han bemyndiger, treffer de fornødne forføininger vedkommende folkeavstemningen og kan i dette øiemed gi utfyllende forskrifter og samtykke i mindre vesentlige lempninger i de opstilte regler, hvor dette finnes særlig påkrevet.

§ 17.

De særlige utgifter ved folkeavstemningen utredes av statskassen.

III.

Denne lov trer i kraft straks.

23 juli. **Kongelig resolusjon** *), hvorved i forbindelse med sanksjon av foranstående lov (nr. 7) er bestemt:

1. At en fremlagt oversettelse til landsmål av lovbeslutningen blir å innrykke samtidig med denne i Lovtidende's 1ste avdeling.
2. At lovens gjennemførelse henlegges under Justis- og Politidepartementet, og at dette departement med hjemmel av lovens § 16 bemyndiges til å treffe de fornødne forføininger vedkommende folkeavstemningen og i dette øiemed gi utfyllende forskrifter og samtykke i mindre vesentlige lempninger i de opstillte regler, hvor dette finnes særlig påkrevet.

Den i post 1 omhandlede landsmålsoversettelse er sålydende:

Lov um folkeavrøysting um spursmaalet um lovfest varigt forbod mot aa laga, føra inn og venda brennevin og sterk (heit) vin.

I.

I aaret 1919 skal det haldast ei folkeavrøysting for heile riket, so dei, som hev røysterett etter grunnlovi, skal ha høve til aa gjeva svar paa det spursmaalet, um dei ynskjer lovfest varigt forbod mot aa laga, føra inn og venda brennevin og sterk (heit) vin. Svaret paa spursmaalet skal vera ja eller nei. Dei som ynskjer eit slikt forbod svarar ja; dei som ikkje ynskjer det, svarar nei.

*) Bekjentgj. 26 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 54.

II.

For folkeavrøystingi skal desse reglarne gjelda:

§ 1. Fyresegnerne i lovverket um manntal og stortingsval skal fylgjast, med dei brigde, som er nemnde nedanfyre.

§ 2. Avrøystingi skal haldast etter det manntalet, som galdt for stortingsvalet i 1918 (for umvalet i 1919, der det daa var umval) med dei brigde, som fylgjer av fyresegnerne nedanfyre.

§ 3. I manntalet skal dei strykast, som er avlidne eller hev mist røysteretten (§ 53, jfr. § 50 i grunnlovi). Suspensionsmerkje skal setjast ved dei, som sidan hev fenge røysteretten suspendera, og strykast ved dei, som suspensionen hev falle burt for.

§ 4. Den som ikkje er innført i manntalet, for di han ved stortingsvalet i 1918 endaa ikkje hadde fyllt 25 aar eller ikkje hadde butt i landet i 5 aar, men som fyller desse vilkaari seinast den 1ste oktober 1919, skal førast inn i manntalet, um han hev røysterettsvilkaari elles, og krev hjaa manntalsføraren seinast den 30de august aa verta innført og etterviser, at han hev rett til det.

§ 5. Den som var innført i manntalet til valet i 1918, men sidan hev flytt til ei onnor valsokn, skal førast yver i manntalet for denne valsokni, naar han ber fram krav um det for manntalsføraren eller valstyret seinast klokka 8 um kvelden fyre det møtet, valstyret skal halda til aa gjeva orskurdar, etter klagefresten er ute. Han maa ettervisa, at han fyller røysterettsvilkaari, og at melding fraa valstyret um innføring i manntalet for den valsokni, han hev flytt til, kann gjevast til valstyret i den sokni, han hev flytt ifraa, fyrr avrøystingi skal haldast der.

§ 6. Um innhaldet i §§ 4 og 5 ovanfyre skal valstyret ferda ut kunngjering seinast 15de august saman med ei fyrebils kunngjering um folkeavrøystingi.

§ 7. Ei manntalsnemd skal etter reglarne i § 3 i lovi um manntal og stortingsval i dei fyrste dagarne i september gaa igjenom ei liste, som manntalsføraren hev sett upp yver brigdi i manntalet. Deretter skal manntalet seinast fraa og med 5te september leggjast ut til ettersyn etter reglarne i § 4 i same lovi. Um seinare brigde i manntalet, um klagur og avgjerder um klagur gjeld §§ 5—7 i same lovi.

§ 8. Avrøystingi skal vera den 5te og 6te oktober 1919. Valstyret kallar inn i tide dei, som er røysteføre; jfr. § 11 i lovi um manntal og stortingsval.

Til lette for dei røysteføre bør det til vanlegt vera avrøysting paa fleire stader i valsokni. Paa landet skal det vera avrøysting i kvar skulekrins, minder valstyret synest, det er

tarvlaust eller ugjerande av serlege grunnar; jfr. § 10 i lovi um manntal og stortingsval.

§ 9. Avrøystingi skal haldast etter valsokngrensurne ved siste stortingsval. Er ei valsokn (eit herad) sidan kløyvt, segjer fylkesmannen fyre, kor mange det skal sitja i valstyret fraa kvart formannskap.

§ 10. Paa røystesetelen skal det staa »ja« eller »nei«. Røystesetel, som inneheld anna, er ugild.

§ 11. Ingen kann røysta utan at han møter sjølv etter reglarne i §§ 12—14. Det er ikkje høve til aa senda røystesetel skriftleg med forfallsmelding.

§ 12. Den som paa avrøystingsdagarne held seg i den valsokni, der han er manntalsførd, kann berre røysta, naar han møter fram sjølv til avrøystingi i denne sokni.

§ 13. Den som kjem til aa vera burte fraa manntalskommunen paa avrøystingsdagarne, kann faa høve til aa røysta i manntalskommunen, fyrr han reiser, likevel ikkje fyre 1ste september 1919. Han møter daa sjølv fram paa kontoret til manntalsføraren, etterviser, kven han er, og segjer fraa, at tvingande grunnar er til hinder for aa møta fram og røysta i denne kommunen paa avrøystingsdagarne. Han skal so paa kontoret til manntalsføraren faa høve til, usedd og i einrom, aa leggja røystesetelen i brevvær og lata det att. Manntalsføraren legg brevværet i eit serskilt umlag, læt det att, skriv namnet og bustaden til røystaren utanpaa, og legg det fram i valstyret, naar røystingi er slutt, med vitnemaal um, at han hev ettervist, kven han er, og røysta etter denne paragrafen. Valstyret legg brevværet, med røystesetelen i, i urne, naar det hev gjort seg viss med, at han ikkje hev røysta paa annan maate.

Hev han ikkje nytta dette høvet til aa røysta i manntalskommunen, fyrr han reiste, kann han faa røysta i den valsokni, der han held seg paa avrøystingsdagarne, naar han møter fram sjølv til avrøystingi der, etterviser for valstyret, kven han er, og segjer fraa, at tvingande grunnar er til hinder for aa røysta i manntalskommunen. Naar han hev røysta, skal han ikkje leggja brevværet, med valsetelen i, ned i urna, men gjeva det til valstyret. Det skal so leggja brevværet i eit serskilt umlag, lata det att, skriva namnet og bustaden til røystaren utanpaa og senda det utan drygjing til valstyret i manntalskommunen hans, saman med vitnemaal um, at han hev ettervist, kven han er, og røysta etter denne paragrafen.

§ 14. Dei dokumenti, som hev kome inn etter § 13, siste punktum, legg valstyret for manntalskommunen fram i eit seinare møte og held dei saman med manntalet. Viser det seg, at vedkomande stend i manntalet og ikkje hev røysta paa annan

maate, vert brevværi, med røystesetlarne i, lagde i urne, og uppteljing skal so haldast paa vanleg maate.

§ 15. Um utfallet av avrøystingi (og etteruppteljing etter § 14) sender valstyret straks melding til vedkomande departement. Slik melding, saman med dei dokumenti, som er nemnde i § 41 i lov um manntal og stortingsval, sender valstyret til Stortingskontoret òg. Skriftlege klagur, som kjem inn seinare, skal likeins sendast til Stortingskontoret.

§ 16. Kongen, eller den han gjev fullmagt, set i verk det, som trengst for folkeavrøystingi, og kann her gjeva utfyllingsfyresegner og samtykkje til, at dei gjevne reglarne vert lempa i slikt, som ikkje er mykje um aa gjera, naar lemping er sers turvande.

§ 17. Dei serlege utgifterne med folkeavrøystingi skal rikskassa bera.

III.

Denne lovi tek til aa gjelda straks.

Kongelig resolusjon, hvorefter § 7 i det ved kongelig resolusjon av 15 april 1915 vedtatte reglement for Statens tannlægeinstitutt herefter skal lyde således: 23 juli.

I. Instituttets lærere: a. avdelingsbestyrerne. De beskikkes av Kongen med 6 måneders gjensidig opsigelse og benevnes professorer, forsåvidt det ved sakkyndig bedømmelse foretatt efter nærmere av Kirke- og Undervisningsdepartementet fastsatte regler bringes på det rene, at de for sådan titel nødvendige videnskapelige kvalifikasjoner er tilstede.

Kongelig resolusjon, hvorved der til å føre det særlige tilsyn med Østmarkens sinnssykeasyl ved Trondhjem beskikkes en kommisjon på 4 medlemmer. 23 juli.

Beskikkelsen gjelder inntil videre, men ikke lenger enn for 6 år fra beskikkelsen.

Socialdepartementet bemyndiges til å opnevne varamenn for kontrollkommisjonens medlemmer i fornødent antall.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvori i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 24 januar 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for sild og fisk m. v., som selges innenlands uten statens foranstaltning, opheves[1]). 23 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 24 juli 1919.

*) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56

[1]) Omsetningsreglene og maksimalprisene for sild, fisk og fiskeprodukter tilført markedet ved statens foranstaltning er fremdeles gjeldende.

23 juli. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918, om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bestemmes, at Drøbak provianteringsråd kan gjøre et tillegg til maksimalprisen for faktisk hatte transportutgifter med inntil 2 øre pr. liter.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med lørdag 26 juli 1919.

23 juli. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918, om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bestemmes:

Vardal provianteringsdistrikt overføres til 3 prisgruppe, forsåvidt angår melk og fløte.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med lørdag den 26 juli 1919.

24 juli. **Stadfæstelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av kammerherre Cato Aall ved gavebrev av 10 februar 1919 oprettede »Kammerherre Cato Aalls legat til vedlikehold av Romnes kirke i Hollen prestegjeld og slekten Aalls begravelsesplass ved samme kirke« og paa de under 10 februar og 23 juni 1919 utferdigede statutter for dette legat.

25 juli. **Kunngjørelse av grunnlovsbestemmelse** av 17 juli 1919 **)[1]) om ophevelse av grunnlovens § 52 bokstav d.

»Grunnlovens § 52 bokstav d opheves«.

25 juli. Nr. 1. **Lov** **)[2]) om forandringer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902.

§§ 52, 53 og 54 i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 skal herefter lyde som følger:

§ 52.

Når retten idømmer straff av bøter, hefte inntil 6 måneder eller fengsel inntil 3 måneder, kan det i dommen bestemmes, at fullbyrdelsen av de nevnte straffer skal utsettes.

Retten bør herved foruten til forbrytelsens eller forseelsens størrelse og de omstendigheter, hvorunder den forøvedes, ta hensyn til den skyldiges alder og vandel samt til, om der er hengått lang tid siden forbrytelsens forøvelse, om den skyldige har avgitt fullstendig og oprigtig tilståelse og ydet den

*) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.
**) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.
[1]) Se innst. S. nr. 279. St.tid. s. 2523—2524.
[2]) St.besl. 18 juli. Se Dok. nr. 5. Innst. O. nr. 56. St.tid., forh. i Ot. s. 233—239, 241—244, 437; i Lt. s. 80–83, 134.

fornærmede den opreisning og erstatning, hvorpå denne har krav, eller erklært sig rede til efter evne å yde sådan erstatning. I siste tilfelle kan dommen opstille som betingelse, at en i samme bestemt erstatning ydes innen en fastsatt frist. 25 juli. Nr. 1.

Likeledes kan det opstilles som betingelse, at domfelte i et i dommen fastsatt tidsrum, som ikke må overstige 3 år, underkaster sig tilsyn og forskrifter, som står i forbindelse dermed, av en av Kongen godkjent forening, som utøver tilsyn med lovovertredere, samt, hvis han er arbeidsledig, tar det arbeide foreningen skaffer — alt efter nærmere regler, som fastsettes av det departement, Kongen bestemmer. Foranstående bestemmelse bør i almindelighet bare komme til anvendelse overfor personer under 25 år.

Står den straffbare handling i forbindelse med misbruk av rusdrikk, kan det opstilles som særskilt betingelse for straffens utsettelse, at domfelte i et i dommen fastsatt tidsrum, som ikke må overstige 3 år, avholder sig fra å nyde rusdrikk; i så fall bør han på forhånd avlegge skriftlig avholdsløfte eller melde sig inn i en avholdsforening. Tilsynet med betingelsens overholdelse kan overdras til en sådan forening, som i foregående ledd nevnt.

Har den skyldige ikke fylt 21 år og retten finner, at han i særlig grad trenger opdragelse og oplæring i et arbeide, kan det opstilles som betingelse, at han tar ophold i en offentlig eller av Kongen godkjent læreanstalt for så lang tid, som anstaltens styre bestemmer i henhold til nærmere regler, som er approbert av vedkommende regjeringsdepartement, dog ikke for et lenger tidsrum enn 3 år; i så fall bør han på forhånd avgi skriftlig løfte herom. Er den skyldige under 18 år, bør som regel vergen ha gitt sitt samtykke.

§ 53.

Forøver den efter § 52 dømte senere nogen forsettlig forbrytelse eller forseelse, hvorfor han innen 3 år efter dommens avsigelse som siktet undergis forfølgning med det utfall, at han dømmes til fengsel, blir også den utsatte straff å fullbyrde. Er den nye straffbare handling uforsettlig, eller dømmes han til annen straff enn fengsel, blir det ved dommen å avgjøre, hvorvidt den utsatte straffs fullbyrdelse fremdeles skal utstå. Avgjøres den senere sak ved vedtagelse av forelegg, blir herved også å avgjøre, om den utsatte straff skal fullbyrdes.

Er ydelse av erstatning opstilt som betingelse, blir, om fristen oversittes, straffen likeledes å fullbyrde, medmindre oversittelsen skyldes omstendigheter, der ikke kan tilregnes

25 juli. Nr. 1.

domfelte. Påstås dette å være tilfelle, blir spørsmålet overensstemmende med straffeprosesslovens § 481 å innbringe til avgjørelse av retten, der i tilfelle kan bestemme en ny frist eller frafalle betingelsen.

Er det opstilt som betingelse, at domfelte i en viss tid underkaster sig sådant tilsyn som nevnt i § 52, tredje ledd, og vedkommende efter forgjeves å være advart av foreningen, fortsatt unddrar sig tilsynet eller uten gyldig grunn undlater å efterkomme de forskrifter, som er gitt eller å ta et arbeide foreningen har skaffet eller forlater sådant arbeide, blir straffen likeledes å fulbyrde. Er avhold fra rusdrikk opstilt som betingelse, og betingelsen efter forgjeves advarsel fra den tilsynsutøvende forening eller — hvor tilsyn ikke er anordnet — fra påtalemyndigheten ikke efterleves, blir straffen likeledes å fullbyrde. Er ophold i en offentlig eller en av Kongen godkjent læreanstalt opstilt som betingelse og angjeldende efter å være varslet undlater å ta ophold i læreanstalten til den av dennes styre fastsatte tid eller forlater den før den fastsatte tid er forløpet og ikke på opfordring vender tilbake, blir straffen likeledes å fullbyrde.

Kommer den, der er dømt til frihetsstraff, hvis fullbyrdelse er utsatt, innen 3 år efter dommens avsigelse, under forfølgning som siktet for nogen annen før dommen forøvet straffbar handling, for hvilken en frihetsstraff, hvis fullbyrdelse ikke blir å utsette, finnes å burde idømmes, blir en ny for begge handlinger felles straff å idømme. Er straffen for begge handlinger bøter eller for den ene frihetsstraff, for den annen bøter, blir efter de nærmere omstendigheter å avgjøre, om den utsatte straffs fullbyrdelse fremdeles skal utstå.

Kommer den utsatte straff ikke til fullbyrdelse, betraktes den som utstått ved dommens avsigelse.

§ 54.

Ved forkynnelsen av en dom, hvori utsettelse med straffens fullbyrdelse er bestemt, gjøres domfelte bekjent med foranstående regler. Dommeren bør, såfremt domfelte er under 21 år, tildele ham en sådan alvorlig advarsel og formaning, som omstendighetene måtte opfordre til, og kan i dette øiemed innkalle ham til særskilt rettsmøte. Hvis tilsyn av en forening i henhold til § 52, tredje ledd er stillet som betingelse for straffens utsettelse, bør formålet med tilsynet forklares domfelte, likesom nødvendigheten av å holde sig til de råd og forskrifter, som vil bli gitt i forbindelse med tilsynet, inntrengende bør foreholdes ham. Likeledes bør han såvel i dette tilfelle, som

hvor tilsyn skal skje i henhold til § 52, 4de ledd gjøres bekjent med, hvem som kommer til å utøve tilsynet. 25 juli. Nr. 1.

De prosessuelle regler om straffeutmålingen finner anvendelse på spørsmålet om straffefullbyrdelsens utsettelse.

Lov *) [1]) om forandring i lov av 1 juli 1887 om rettergangsmåten i straffesaker. 25 juli. Nr. 2.

§§ 85, 87 siste ledd og 91 annet ledd i lov av 1 juli 1887 om rettergangsmåten i straffesaker skal herefter lyde som følger:

§ 85.

Uten hensyn til bevisets stilling kan påtale undlates:

1. I de tilfelle, hvor lovgivningen inneholder særlig hjemmel hertil.
2. Når reglene for straffutmålingen i tilfelle av flere forbrytelser eller forseelsers sammenstøt medfører, at ingen eller blott en ubetydelig straff vilde komme til anvendelse.

Også ellers kan påtale undlates, når det antas, at intet offentlig hensyn krever, at den straffbare handling påtales, navnlig når særdeles lang tid er hengått siden dens forøvelse, eller særdeles formildende omstendigheter foreligger. Undlatelsen kan gjøres betinget av, at siktede ikke gjør sig skyldig i en ny forsettlig forbrytelse eller forseelse i løpet av en viss av påtalemyndigheten satt frist, der ikke må overstige den for den straffbare handling satte foreldelsesfrist og i ethvert fall ikke 2 år. Undlatelsen kan også gjøres betinget av, at siktede innen en sådan frist yder fornærmede hel eller delvis erstatning efter nærmere bestemmelse av påtalemyndigheten.

Enn videre kan undlatelsen gjøres betinget av, at siktede i et tidsrum som foran nevnt underkaster sig tilsyn og forskrifter, som står i forbindelse dermed av en av Kongen godkjent forening, som utøver tilsyn med lovovertredere, samt hvis han er arbeidsledig, tar det arbeide foreningen skaffer — alt efter nærmere regler, som fastsettes av det departement, som Kongen bestemmer. Foranstående bestemmelse bør i almindelighet bare komme til anvendelse overfor personer under 25 år.

Likeledes kan undlatelsen gjøres betinget av, at siktede avholder sig fra å nyde rusdrikk i et tidsrum som foran nevnt; i så fall bør han dog på forhånd avgi skriftlig avholdsløfte eller melde sig inn i en avholdsforening. Tilsynet med betin-

*) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.

[1]) St.besl. 18 juli Se Dok. nr. 5. Innst. O. nr. 56. St.tid., forh. i Ot. s. 233—241, 437; i Lt. s. 79—80, 134.

25 juli. Nr. 2. gelsens overholdelse kan overdras til en sådan forening, som i foregående ledd nevnt.

Har siktede ikke fylt 21 år, kan undlatelsen, hvor det finnes, at vedkommende særlig trenger opdragelse og oplæring i et arbeide, gjøres betinget av, at han tar ophold i en offentlig eller av Kongen godkjent læreanstalt for så lang tid, som anstaltens styre bestemmer i henhold til nærmere regler, som er approbert av vedkommende regjeringsdepartement, dog ikke for et lenger tidsrum enn den for den straffbare handling satte foreldelsesfrist og i hvert fall ikke lenger enn 3 år; i så fall bør han på forhånd avgi skriftlig løfte herom. Er siktede under 18 år, bør som regel vergen ha gitt sitt samtykke.

§ 87 siste ledd.

I de i § 85 annet og følgende ledd omhandlede tilfelle av betinget undlatelse av påtale kan forfølgningen atter åpnes, hvis siktede ikke overholder betingelsene.

§ 91 annet ledd.

Beslutter en statsadvokat i henhold til § 85 annet og følgende ledd å undlate eller stanse forfølgningen av nogen forbrytelse, har han uten ophold å avgi begrunnet innstilling herom til riksadvokaten.

25 juli. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 1, 2net ledd, i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 blir de på nedenanførte fortegnelse under A nevnte tjenestemenn å regne for offentlige tjenestemenn og de under B nevnte tjenestemenn ikke å regne for offentlige tjenestemenn.
2. I henhold til nevnte lovs § 1, siste ledd, blir de på samme fortegnelse under C nevnte tjenestemenn å regne for statstjenestemenn og de under D nevnte tjenestemenn å regne for kommunale tjenestemenn.

A.

Nedennevnte tjenestemenn blir å regne for offentlige tjenestemenn:

Under Landbruksdepartementet.

1. Skogvoktere, skogopsynsbetjenter og skogtilsynsmenn, hvis samlede årslønn utgjør minst kr. 600,00.
2. Samtlige funksjonærer, lønnet av Finnmarks Skogfond, dog undtatt torvtilsynsmenn med lønn under kr. 600,00 årlig.

*) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.

3. Fjellstuemenn med kortvarig feste på fjellstuene og med lønn eller bidrag av statskassen, forsåvidt deres samlede kontante lønn eller bidrag av det offentlige med tillegg av verdien av de naturalydelser, som de oppebærer, netto utgjør tilsammen minst kr. 600,00 årlig. 25 juli.
4. Lakseopsynsbetjenter, hvis samlede årslønn utgjør minst kr. 600,00.
5. Fiskeriassistenter, hvis samlede kontante årslønn utgjør minst kr. 1 200,00.

Under Handelsdepartementet, Poststyrelsen.

1. Poståpnere, hvis samlede årslønn utgjør minst kr. 600,00.
2. Landpostbud, hvis samlede årslønn (lønnen med alderstillegg og andre ydelser, som medregnes ved pensjonsgrunnlagets fastsettelse) utgjør minst kr. 600,00.
3. Budfunksjonærer, som nu ikke har offentlig ansettelse, når lønnen er minst kr. 600,00 årlig og alderen er minst 18 år.
4. Frimerkeforvalter, assistent hos denne, formann for og medlemmer av brevåpningskommisjon, medlemmer av frimerketellingskommisjon, revisor ved postvesenets hovedkasse, statistikker og økonom i Poststyrelsen.

B.

Nedennevnte tjenestemenn blir ikke å regne for offentlige tjenestemenn:

Under Landbruksdepartementet.

1. Meieriskolenes bestyrere.
2. Havebruksskolens bestyrere og faste lærere.
3. Fjellstuemenn uten kontant lønn, men med livsvarig eller langvarig feste på fjellstuene.
4. Tjenestemenn ved Ytre Voulen karantenestasjon ved Stavanger.
5. Utskiftningsassistenter, midlertidige eller: bistilling.

Under Handelsdepartementet, Poststyrelsen.

Postelever.

C.

Nedennevnte tjenestemenn blir å regne for statstjenestemenn:

Under Landbruksdepartementet.

1. Bestyrere av fylkesskogskoler.
2. Skogbrukslærere ved Hedmark fylkes landbruksskole og Opland fylkes landbruksskole.

25 juli. D.

Nedennevnte tjenestemenn blir å regne som kommunale tjenestemenn:

Under Landbruksdepartementet.

1. Bestyrere (bestyrerinner), lærere og faste funksjonærer ved fylkenes og kommunenes landbruksskoler, småbruksskoler og husmorskoler.
2. Fylkesagronomer, fylkesgartnere (med assistenter) fylkestorvmestre, herredsagronomer, herredsgartnere, vandrelærere (med undtagelse av vandrelæreren i jordbruk i Finnmark).
3. Lærer ved fylkesskogskoler.
4. Fylkesskogfunksjonærer (fylkesskogmestre, fylkesskogassistenter).
5. Herredsskogmester og kommunale skogopsynsmenn, hvis samlede årslønn er minst kr. 600,00.
6. Fylkesdyrlæger og politidyrlæger i Kristiania og Bergen.

25 juli. **Kongelig resolusjon***), hvorved den av Modum herredsstyre den 7 juli 1919 besluttede forandring i den ved kongelige resolusjoner av 20 mars 1914 og 4 oktober 1918 stadfestede vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Modum herred, Buskerud fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre.

Vedtektens §§ 1 og 2 skal efter dette lyde således:

§ 1. Alle utsalgssteder innen Modum herred skal holdes lukket — foruten alle sønn- og helgdager — fra kl. 7 em. til kl. 8 morgen.

§ 2. Utsalgsstedene skal derhos holdes lukket 1 og 17 mai fra kl. 1 em., julaften, påskeaften og pinseaften fra kl. 5 em. og 3dje juledag hele dagen.

25 juli. **Kongelig resolusjon****), hvorved den av Gjerpen herredsstyre i møte den 14 november 1918, 7 februar og 4 juli 1919 besluttede vedtekt for lukning av utsalgssteder i Gjerpen herred, Telemark fylke, stadfestes i henhold til lov av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre.

25 juli. **Kongelig resolusjon***), hvorved det ved kongelig resolusjon av 14 mars 1919 anordnede særforbud for Kvam herred i Hordaland fylke mot salg, skjenkning og forsendelse

*) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.
**) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55, hvor vedtekten er inntatt.

av vin, fruktvin og mjød av 12 vol. pct. og derunder opheves. 25 juli.

Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved den konsesjonsgrense, som omhandles i § 1 i lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918, nedsettes for Trondenes herred, Troms fylke, til 10 ha. 25 juli.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved det ved kongelig resolusjon av 15 mars 1918 etablerte forbud mot innførsel av mineralske, animalske og vegetabilske oljer og faste fettstoffer eller råmaterialer til nevnte stoffers fremstilling opheves. 25 juli.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvori i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk smult (pure lard). 25 juli.

Skrivelse ***) fra Provianteringsdepartementet, hvori under henvisning til skrivelse av 10 mai 1919 om omsetningsregler for mel, gryn og sukker fastsettes forhøiede priser for landsmel. 25 juli.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene: 26 juli.

I anledning av de forestående kommunevalg skal man be samtlige manntallsføreres og valgstyrers opmerksomhet henledet på grunnlovsbestemmelse av 17 juli 1919, kunngjort den 25 s. md., hvorved er ophevet grunnlovens § 52, litra d, som bestemte, at stemmerett under visse betingelser suspenderes ved mottagelse av fattigunderstøttelse.

Grunnlovens § 52 lyder nu i sin helhet således:

»Stemmeret suspenderes:

a. Ved offentlig tiltale for strafbare handlinger overensstemmende med, hvad derom i lov bestemmes.
b. Ved umyndiggjørelse.«

Man skal videre be manntallsførernes og valgstyrenes opmerksomhet henledet på lov av 11 juli 1919 om forandringer i lov av 14 januar 1837 om formannskaper på landet m. v. med tilleggslover og på lov av 11 juli 1919 om forandring i lov av 14 januar 1837 om formannskaper i kjøpstædene m. v.

---

*) Bekjentgj. 30 juli i Lovtid. 1ste avd. nr. 55.
**) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
***) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor de forhøiede priser er inntatt.

26 juli. med tilleggslover. Man henleder også hr. fylkesmannens opmerksomhet på disse lover, jfr. særlig det under A post 1 nedenfor anførte.

Idet bemerkes, at der senere til fordeling mellem valgstyrene vil bli tilstillet hr. fylkesmannen et antall særavtrykk av formannskapslovene således som disse nu lyder efter de ovennevnte lover av 11 juli d. a., skal man nedenfor gjøre rede for de forandringer av betydning, som disse lover betegner i forhold til den hittil gjeldende lovgivning på dette felt. Man gjør opmerksom på, at der i de nye lover er foretatt nogen omplasering av stoffet, således at de forskjellige bestemmelser delvis kommer under andre paragrafer og poster enn i de hittil gjeldende lover. De nedenfor nevnte henvisninger refererer sig til de nye lover, når intet annet er sagt.

A. Landsformannskapslovgivningen.

1.

Efter lovens § 4 skal der være adgang til å avgi stemme på ett eller flere steder i hver skolekrets. Hvis der foreligger særlige grunner, kan dog valgstyret med fylkesmannens approbasjon innen 15 august det år, valget foregår, bestemme et mindre antall stemmesteder, enn der er skolekretser i sognet.

Med hensyn til forståelsen av uttrykket skolekrets henvises til landsfolkeskolelovens § 2. Om en skolekrets efter samme lovs § 3 deles i to eller flere småkretser, har dette ingen betydning i den heromhandlede henseende. Består en skolekrets av deler fra forskjellige sogn, er det forutsetningen, at eget stemmested etableres for de gårder innen skolekretsen, som tilhører samme sogn.

Som det av loven vil ses, må såvel valgstyrets beslutning om ferre stemmesteder enn der er skolekretser i sognet som fylkesmannens approbasjon på sådan beslutning foreligge innen 15 august.

Alene hvor der foreligger særlige grunner, skal efter loven den almindelige regel om adgang til å stemme i hver skolekrets kunne fravikes. Under lovens behandling i Odelstinget blev dette av et par representanter med tilslutning av nærværende departements chef uttrykkelig fremhevet i forbindelse med en uttalelse om, at fylkesmennene bør være forsiktige med å gi approbasjon på beslutninger om, at der ikke skal være stemmested i hver skolekrets.

2.

I lovens § 4 er inntatt en bestemmelse om, at på hvert stemmested skal (på samme måte som ved stortingsvalg) også velgere fra andre deler av sognet få adgang til å avlevere sin

stemmeseddel, og loven gir i forbindelse dermed anvisning på, hvorledes en sådan stemmeseddel skal behandles, § 4 og § 5, post 9 (på samme måte som ved stortingsvalg). 26 juli.

3.

Efter de hittil gjeldende lover (§ 4, siste avsnitt) skal de særskilte stemmekomiteer bestå av »mindst tre av valgstyret valgte personer, derav mindst et medlem av selve valgstyret eller av sognets repræsentantskap«. Av hensyn til bestemmelsen i den nye lovs § 4 om stemmested i hver skolekrets er i den nye lov foran »mindst et medlem av selve valgstyret eller av sognets repræsentantskap« innskutt ordene »såvidt mulig«. Forøvrig er denne bestemmelse bibeholdt uforandret.

4.

Ved lovens § 5 er forholdsvalgmåten gjort obligatorisk. Valget skal således alltid foregå efter forholdsvalgsystemet, og som følge herav finnes i den nye lov ingen bestemmelse svarende til første avsnitt i den hittil gjeldende lovs § 6. Fra regelen om, at valget alltid skal foregå efter forholdsvalgsystemet, er der dog gjort undtagelse for det tilfelle, at intet eller alene ett godtatt forslag til valgliste er fremkommet (lovens § 6). I så fall foregår valget som flertallsvalg efter de for sådant valg gjeldende almindelige regler. Jfr. forøvrig den hittil gjeldende lovs § 6, sidste punktum, hvor en tilsvarende regel finnes.

5.

Med hensyn til reglene for forholdsvalg er i loven gjort den forandring (§ 5, postene 2 og 3), at også den mangel ved et innsendt listeforslag, at det ikke er underskrevet av et tilstrekkelig antall (10) velgere (ɔ: personer, som er opført i manntallet uten suspensjonsanmerkning), skal kunne avhjelpes ved forhandling med forslagsstillernes representanter. Alene den mangel ved et listeforslag, at det ikke er innkommet til valgstyrets formann innen den i loven satte frist (den 7de — eller hvis denne dag er en helligdag — 8 september), er en uavhjelpelig mangel, som må lede til forslagets forkastelse (§ 5, post 1). Er der i rett tid innkommet en liste, som forøvrig ikke er overensstemmende med lovens krav, skal valgstyret opfordre forslagsstillernes representanter til innen en bestemt frist å rette feilene.

6.

I lovens § 5, post 1, er uttrykkelig bestemt, at det er valgstyret, som har å utstede opfordringen til velgerne om å fremkomme med forslag til valglister, og at listeforslagene skal inngis til valgstyrets formann.

26 juli. 7.

I lovens § 5, post 6, 2net avsnitt, hvilken bestemmelse svarer til den hittil gjeldende lovs § 6, post 10, er stemmesedler, som er mangfoldiggjort på annen måte enn ved trykken, stillet i klasse med trykte stemmesedler.

B. Byformannskapslovgivningen.

Samme forandringer som de, der er omhandlet under postene 2, 4, 5, 6 og 7 under A.

De nevnte lover er allerede straks trått i kraft.

Ytterligere valgurner, som trenges i anledning av forøkelse av stemmestedenes antall, vil departementet stille til disposisjon av beholdningen av de til stortingsvalg m. v. for offentlig regning anskaffede urner. I rekvisisjonen, som kan sendes direkte hertil, bes opgitt, til hvilket sted og under hvilken adresse valgurnene ønskes sendt.

26 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av konsul E. Berentsen, Stavanger, ved gavebrev av 16 november 1918 oprettede »Lars Berentsen og hustru Hendrikke Marie Berentsen, født Houskens legat til gamle trengende i Stavanger« samt på den i februar og 20 mai 1919 utferdigede fundas for dette legat.

28 juli. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i henhold til lov av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. å. om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter samt kongelig resolusjon av 19 april 1918 og 27 juni 1919 bestemmes:

1. Det er inntil videre forbudt å bruke til dyrefor korn, mel eller brød, som i henhold til Stortingsbeslutning selges til nedsatt pris, eller å anvende sådanne varer eller produkter fremstillet av dem på annen måte enn til menneskeføde.
2. Overtredelse av denne bestemmelse straffes i henhold tll ovennevnte lovs § 8 med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller med begge disse straffer.
3. Bestemmelsen trer i kraft straks.

29 juli. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av dr. Henrik Jelstrup ved gavebrev av 30 april 1917 oprettede »Brukseier Thomas Christian Jelstrups legat til Frol herred« — til gutter og pikers videre utdannelse, fortrinsvis i landbruket og dets binæringer, samt på de under 5 og 12 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat.

---

*) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at prismyndighetene i den senere tid har ophevet maksimalprisene på en rekke varer. 29 juli.

For å forebygge misforståelse ønsker direktoratet å gjøre uttrykkelig opmerksom på, at sådanne ophevelser av maksimalprisene ikke medfører nogen fullstendig frigivelse av omsetningen av vedkommende vare. Omsetningen blir i enhver henseende underkastet de almindelige omsetningsforskrifter. Spesielt finner direktoratet å burde fremheve, at forhøielse av de tidligere gjeldende priser ikke må finne sted, uten at vilkårene herfor i omsetningsforskriftene er tilstede. Fabrikker, bergverk og andre industrielle bedrifter må således overhodet ikke foreta nogensomhelst prisforhøielse, uten at prismyndighetenes uttrykkelige samtykke hertil på forhånd er innhentet. Og hvad andre bedrifter eller forretninger angår, kan prisforhøielse bare finne sted, når og i den utstrekning der bevislig er påløpet økede utgifter ved varens fremstilling eller erhvervelse. Se nærmere herom Norsk Pristidende nr. 35, hvori er inntatt en nærmere forklaring til forskriftene.

I denne forbindelse vil man gjøre opmerksom på, at direktoratet i skrivelse av 21 juni 1919 til Provianteringsdepartementet angående priskontrollen bl. a. uttalte følgende:

»Prismyndighetene har i den senere tid ophevet maksimalprisene på en rekke varer. Forutsetningen for denne ophevelse har vært, at prisberegningen skal foregå under iakttagelse av omsetningsforskriftene av 11 oktober 1918. Det vil være av stor interesse, at kontrollmyndigheten har sin særlige opmerksomhet henvendt på sådanne varers prisforhold efter maksimalprisenes ophevelse. Får ophevelsen tilfølge forhøielse av de tidligere gjeldende priser, vil der her i mange tilfelle kunne foreligge overtredelse av omsetningsforskriftene. Og i hvert fall vil det være ønskelig, om direktoratet kunde bli underrettet i alle tilfelle, hvor vedkommende kontrollmyndighet har fått opfatning av, at ophevelsen har hatt urimelig prisfordyrelse tilfølge.«

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til det under 7 mai 1918 utferdigede almindelige utførselsforbud meddeles, at utførselsforbudet er ophevet for følgende artikler: 29 juli.

antikviteter,
bøker og tidsskrifter,
flyttegods og garderobe, gammelt og brukt, samt
andre brukte gjenstander,

*) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

29 juli. malerier og skulptur,
modeller, ikke tjenlig til annet bruk,
prøver.

29 juli. **Skrivelse** *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvori, i medhold av lov av 17 juli 1918, bestemmes, at de i skrivelse av 17 juni 1919 (Norsk Pristidende nr. 69, side 1182) fastsatte bestemmelser om omsetningsavanser for oljeklær og oljelerret opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 7 august 1919.

31 juli. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til et advokatfirma, hvori uttales, at der ved salg av aktier fra en norsk aktionær uten mellemmann til en kjøper i utlandet skal utstedes 2 sluttsedler av den norske selger i henhold til lov av 9 juni 1916 nr. 4 §§ 2, 3 og 4, en til ham selv som selger og en til den utenlandske kjøper. Sluttsedlene skal utstedes straks salget er skjedd (jfr. § 4, 1), og begge sluttsedler skal stemples efter gjeldende stempeltariff.

1 aug. **Lov** **) [1]) om den Norske Stats Fiskeribank.

Kapitel 1.

Bankens formål og organisasjon.

§ 1.

Den Norske Stats Fiskeribank har til formål å gi lån:

I. Til anskaffelse, ombygning eller hovedreparasjon (av skrog og maskine) av fiskefarkoster.
II. Til skibshypotekforeninger for fiskefartøier.
III. Til opførelse eller ombygning av ishus, fryserier, tørkerier eller lignende anlegg til opbevaring eller foredling av fiskeprodukter.
IV. Til sammenslutninger av fiskere til anskaffelse av fiskeredskaper og utrustning m. v.

§ 2.

Banken har ved dens oprettelse et grunnfond, stort kr. 5 000 000,00 og et reservefond, stort kr. 750 000,00, som dannes av statsmidler på den måte som Stortinget bestemmer. Fondenes midler gjøres fruktbringende således og mot sådan sikkerhet som bankens styre bestemmer med vedkommende de-

*) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 57.
**) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.
[1]) St.besl. 21 juli. Se Ot. prp. nr. 4. Innst. O. VII. St.tid., forh. i Ot. s. 324—372, 465—469; i Lt. s. 108—125, 134.

partements godkjennelse. Grunnfondet kan også anvendes til utlån i henhold til § 1, II. 1 aug.

§ 3.

Fondenes renteavkastning anvendes til dekkelse av:

1. Bankens administrasjonsutgifter.
2. Underskuddet ved bankens virksomhet på grunn av utlån til lavere rente enn bankens egen innlånsrente.
3. De tap banken måtte lide ved misligholdelse fra låntageres og garantisters side.

Det overskytende blir å tillegge reservefondet, inntil dette har nådd en størrelse av kr. 1 250 000,00. Ytterligere overskudd tillegges grunnfondet.

§ 4.

Er fondenes renteavkastning noget år ikke tilstrekkelig til å dekke de i § 3, punkt 1 til 3, nevnte utgifter, utredes det nødvendige beløp av reservefondet. Bringes reservefondet herved under kr. 750 000,00, utredes det manglende av statskassen, som til enhver tid er ansvarlig for, at fondet har denne størrelse.

§ 5.

Staten garanterer de lån, som banken optar. Forsåvidt banken ikke tilveiebringer sine lånemidler på annen måte, kan den utstede ihendehaverobligasjoner, som garanteres av staten. Obligasjonenes rentefot og kurs bestemmes av bankens styre. Det samlede beløp av bankens lånemidler må ikke overstige det tidobbelte av grunnfondets beløp.

§ 6.

Bankens ihendehaverobligasjoner utstedes i serier. Tilbakebetalingstiden fastsettes ved seriens utstedelse og må ikke være kortere enn 25 år og ikke lenger enn 50 år.

Obligasjonene amortiseres ved opkjøp eller efter stedfunnen loddtrekning med halvårlige avdrag.

Banken har dessuten i ethvert tilfelle rett til ved hvilkensomhelst termin, efter 6 måneders varsel, å betale større avdrag eller helt å innfri serien; dog kan bankens styre for en tid av inntil 10 år fraskrive banken retten til således å opsi nogen av seriens obligasjoner.

§ 7.

Den loddtrekning, som omhandles i § 6, skal foretas til sådan tid, at opsigelsen kan skje 6 måneder før hver forfallstermin. Loddtrekningen foregår ved bankens hovedsæte i overvær

1 aug. av notarius publicus. Opsigelsen foregår ved, at utfallet av loddtrekningen bekjentgjøres i Norsk Kunngjørelsestidende og i de andre offentlige blad, som bankens styre bestemmer.

Efter betalingsterminen godtgjøres ingen renter. Hvis ihendehaver av forfalne obligasjoner ikke melder sig ved forfallstid for å motta kapitalen, blir denne stående som depositum hos banken for vedkommendes regning og risiko.

§ 8.

Utbetaling av renter og innfrielse av bankens obligasjoner foregår, foruten ved banken selv, på de steder og ved de pengeinstitutter i inn- og utland, som bankens styre bestemmer.

§ 9.

De efter § 1, punkt I, III og IV bevilgede lån utbetales av banken i rede penger med fult pålydende beløp. De efter § 1, punkt II bevilgede lån utbetales efter en kurs, som til enhver tid fastsettes av bankens styre.

Lånene forrentes og avdras således som nedenfor fastsatt for de forskjellige slags lån. Skyldneren kan dog innbetale større avdrag enn fastsatt eller på en gang helt innfri sin gjeld.

Kapitel 2.

Om lån til anskaffelse, ombygning eller hovedreparasjon (av skrog og maskine) av fiskefarkoster.

§ 10.

Lån til anskaffelse, ombygning eller hovedreparasjon (av skrog og maskine) av fiskefarkoster ydes kun til her i landet boende norske statsborgere. Lånene gis efter innstilling av den i § 13 omhandlede fiskerinevnd og fortrinsvis til fiskere, som personlig deltar i farkostens drift, og forøvrig efter de i nærværende kapitel fastsatte forskrifter.

Under ombygning inngår også innsetning eller ombytning av maskine i farkost.

§ 11.

Lån ydes kun til farkost skikket for fiskeribedriften.

Lån til innfrielse av eldre gjeld, som skriver sig fra anskaffelsen eller ombygningen, kan innvilges.

§ 12.

Lånene sikres ved hel eller delvis kommunegaranti, samt, hvor dertil er lovlig adgang, ved 1ste prioritets panterett i farkost med assuransesum.

§ 13. 1 aug.

Ethvert andragende om lån skal innsendes gjennem kommunens fiskerinevnd. Denne består av 3 medlemmer med varamenn, som velges for 3 år av kommunestyret blandt kommunens stemmeberettigede fiskerikyndige innvånere. Et medlem av nevnden bør såvidt mulig være motorkyndig. Blandt nevndens medlemmer velger kommunestyret en formann og varaformann.

Enhver valgbar, som ikke er over 60 år, er pliktig til å motta valg som medlem av nevnden, dog kan den, som har gjort tjeneste i 3 år, undslå sig i likeså lang tid.

Intet medlem kan delta i en saks behandling, når saken angår enten ham selv eller en person, som er så nær beslektet med ham som søskenbarn eller likeså nær besvogret.

Nevndens formann tilkommer en godtgjørelse, som fastsettes av kommunestyret og utredes av kommunen. Samtlige medlemmer tilkommer derhos den fastsatte godtgjørelse for avholdte takster og besiktigelser (§ 47), men forøvrig ingen betaling for sitt arbeide.

Hvor kommunestyret finner det påkrevet, kan der innen samme kommune oprettes to fiskerinevnder. Nærmere forskrifter for nevndens virksomhet utferdiges av bankens styre.

§ 14.

Finner nevnden ikke å kunne anbefale et andragende, kan lånsøkeren forlange saken forelagt kommunestyret. Anbefaler nevnden eller kommunestyret andragendet, blir farkosten å taksere av nevnden.

Taksten avgis efter et av bankens styre fastsatt skjema. Er den farkost, der søkes lån til, ved dette tidspunkt ikke ferdigbygget (ombygget), kan nevnden avgi foreløbig innstilling angående lånets størrelse i henhold til de foreliggende oplysninger. Endelig beslutning om lånets størrelse fattes i så fall av bankens styre, når nevndens takst foreligger.

§ 15.

Såsnart nevndens takst, eventuelt kun foreløbig innstilling, foreligger, oversender formannen saken med alle bilag til kommunestyret til avgjørelse av spørsmålet om kommunegaranti. Vedtas det å yde sådan garanti, går saken derefter gjennem nevndens formann til banken, ledsaget av utskrift av kommunestyrets garantibeslutning.

Kommunens garanti må overfor banken være uten betingelser eller forbehold.

1 aug.

§ 16.

Lån tilstås såvel til motor- som seilfarkoster og fiskedampskiber; de siste dog kun, hvis bruttotonnasjen ikke overstiger 50 tonns. Lånene er avdragsfri det første år.

§ 17.

Lån til farkoster under 4 tonns — herunder også åpne båter — kan tilstås med inntil 4/5 av takstverdien.

Lånene forrentes med 3 pct. og skal være tilbakebetalt senest innen 8 år. De ydes kun mot full kommunegaranti.

§ 18.

Lån til fartøier mellem 4 og 25 tonns kan tilstås med inntil 3/4 av takstverdien.

Lånene forrentes med 3½ pct. for fartøier mellem 4 og 15 tonns og med 4 pct. for fartøier mellem 15 og 25 tonns. Lånene skal være tilbakebetalt senest innen 10 år. Som sikkerhet gis banken 1ste prioritets panterett i fartøiet og ved siden herav kommunegaranti for 30 pct. av ethvert mulig tap.

§ 19.

Lån til fartøier over 25 tonns kan tilstås med inntil 2/3 av takstverdien.

Lånene forrentes med 4½ pct. og skal være tilbakebetalt senest innen 10 år. Som sikkerhet gis banken 1ste prioritets panterett i fartøiet og ved siden herav kommunegaranti for 30 pct. av ethvert mulig tap.

§ 20.

Kongen kan med Stortingets samtykke for et tidsrum av inntil fem år ad gangen bestemme, at lån, som ydes i henhold til §§ 17, 18 eller 19, skal forrentes efter en sats, som ligger inntil ½ pct. høiere eller lavere enn i paragrafene bestemt, dog aldrig høiere enn bankens egen innlånsrente.

Lånene utbetales låntageren — på landet gjennem herredskassereren, i by gjennem kemneren — såsnart den for lånet utstedte obligasjon foreligger i behørig ordnet stand.

§ 21.

Farkost, til hvis anskaffelse eller ombygning der mot pant er ydet lån, skal til enhver tid holdes forsikret for sjøskade og brand i havn i forsikringsselskap godkjent av bankens styre. Forsikringssummen må minst utgjøre 3/4 av takstverdien.

§ 22. 1 aug.

Bankens styre treffer en overenskomst med assuranseselskaper, hvorefter forsikringen vedblir å løpe, selv om premien ikke betales, mot at banken blir ansvarlig for premien. For forfallen premie, som banken er ansvarlig for, has panterett i den forsikrede farkost efter samme regler, som gjelder for brandkontingent ifølge lov om Norges Brandkasse av 21 juni 1912.

§ 23.

Inntil lånet er innfridd, skal enhver farkost, hvortil der er ydet lån, forsvarlig vedlikeholdes og på forsvarlig måte anvendes innen fiskeribedriften. Fiskerinevndens formann fører tilsyn hermed og skal i det øiemed enten selv eller ved et av nevndens øvrige medlemmer hvert år besiktige farkosten og ellers så ofte bankens styre måtte bestemme. Om de besiktigelser, som er avholdt i årets løp, sender formannen beretning til kommunestyret, som sender beretningen til banken ledsaget av sin uttalelse.

Kommunestyret kan med bankens samtykke treffe overenskomst med vedkommende forsikringsselskaper, hvorefter disse selskapers besiktigelser stilles til bankens disposisjon. Disse besiktigelser trer i saa fall istedenfor fiskerinevndens og blir gjennem denne og kommunestyret å innsende til banken.

Kapitel 3.

Om lån til skibshypotekforeninger for fiskefartøier.

§ 24.

Lån kan ydes til skibshypotekforeninger, som har til formål å yde lån mot pant i norske fiske- og fangstfartøier av registreringspliktig størrelse. Foreningens medlemmer skal være solidarisk ansvarlige for de av foreningen utstedte obligasjoner. Foreningens statutter skal være approbert av Kongen.

§ 25.

Lån til sådanne foreninger ydes av banken mot ihendehaverobligasjoner utstedt av foreningen.

Lånene, som utbetales efter en av bankens styre fastsatt kurs, amortiseres overensstemmende med foreningens statutter og forrentes efter en rentefot, som fastsettes av bankens styre.

Rentesatsen skal minst være tilstrekkelig til å sikre banken mot rentetap.

1 aug.

§ 26.

Skibshypotekforeninger, som har erholdt lån i henhold til nærværende kapitel, må ikke uten samtykke av bankens styre omsette sine ihendehaverobligasjoner.

Foreningene er til enhver tid forpliktet til å meddele banken sådanne oplysninger angående foreningenes økonomiske forhold, som bankens styre måtte ønske.

Kapitel 4.

Om lån til opførelse eller ombygning av ishus, fryserier, tørkerier og lignende anlegg til opbevaring eller foredling av fiskeprodukter.

§ 27.

Lån til opførelse eller ombygning av ishus, fryserier, tørkerier og lignende anlegg til opbevaring eller foredling av fiskeprodukter kan ydes såvel til enkeltmenn — her i landet boende norsk statsborger — som til sammenslutninger. Fortrinsberettiget er fiskere eller sammenslutninger av fiskere.

§ 28.

Lån gis ikke til hermetikkfabrikker og lignende anlegg beregnet på en mer fabrikkmessig foredling av fisken.

§ 29.

Lånene gis mot 1ste prioritets panterett i anlegget og dets forsikringssum samt kommunegaranti for 50 pct. av ethvert mulig tap.

Anlegget skal til enhver tid holdes forsikret mot brandfare i en av bankens styre godkjent brandforsikringsinnretning.

Lånene, som forrentes med 5 pct. og tilbakebetales senest innen 20 år, må ikke overstige ¾ av anleggets takstverdi.

Lånene er avdragsfri første år.

§ 30.

Bestemmelsene i §§ 13, 14, 15, 20 og 23 om innsendelse av låneandragende, utbetaling av lån samt om vedlikehold av og tilsyn med farkostene får tilsvarende anvendelse for lån efter nærværende kapitel.

1 aug.

Kapitel 5.

Om lån til sammenslutninger av fiskere til anskaffelse av fiskeredskaper og utrustning m. v.

§ 31.

Lån til anskaffelse av fiskeredskaper og utrustning ydes kun til gjensidige låneforeninger, hvis statutter er approbert av Kongen og som forøvrig er dannet overensstemmende med forskriftene i nærværende kapitel.

§ 32.

Fiskere, som ønsker å danne en låneforening til anskaffelse av fiskeredskaper, utrustning m. v., opnevner et arbeidsutvalg på 3 medlemmer, hvorav en som formann. Arbeidsutvalget forbereder foreningens dannelse og underretter bankens styre herom med forslag om låneforeningens distrikt, som fastsettes av bankens styre.

§ 33.

Såsnart der til arbeidsutvalget har meldt sig og av utvalget er godtatt til optagelse i foreningen minst 50 fiskere — i distriktet bosatte norske statsborgere — som efter arbeidsutvalgets skjønn tilsammen eier fiskefartøier, båter, fiskeredskaper, ishus og lignende anlegg til en verdi av mindst kr. 40 000,00, innkaller utvalget de således godkjente medlemmer til et møte. For møtet fremlegger arbeidsutvalget til vedtagelse utkast til vedtekter for foreningen.

Vedtektene vedtas ved simpelt flertall av de møtende.

Derefter velges to medlemmer av foreningens styre samt to revisorer. Jfr. § 34, 7.

Som styrets formann fungerer arbeidsutvalgets formann, inntil ny formann er valgt. Jfr. § 34,7.

§ 34.

For å opnå stadfestelse av Kongen, skal foreningens vedtekter inneholde følgende bestemmelser:

1. Foreningens formål skal utelukkende være å yde lån til medlemmene til anskaffelse av fiskeredskaper og annen utrustning, herunder agn.
2. Som medlemmer må kun optas fiskere, som er norske statsborgere og bosatt innen foreningens distrikt.

1 aug.

3. Intet medlem av foreningen må være medlem av annen låneforening, som har lån av Fiskeribanken.
4. Foreningen skal ha et reservefond, som dannes ved, at ethvert medlem ved optagelsen tilskyter et beløp av minst kr. 5,00.
5. Medlemmene skal holde sine fartøier og båter forsikret mot sjøskade efter en av bestyrelsen godkjent verdi. Is-hus, fryserier og lignende anlegg på land skal holdes forsikret til full verdi mot brandfare.
6. Intet medlem kan erholde større lån enn kr. 1000,00, medmindre han efter styrets skjønn har en formue på minst kr. 5 000,00, i hvilket tillfelle lånet kan gå op til kr. 1 500,00. Innen denne grense fastsettes lånenes størrelse av styret efter innstilling av fiskerinevnden i vedkommende kommune. Lånene utbetales i rede penger med fult beløp og skal være tilbakebetalt senest innen 3 år. Renten skal være ens for alle medlemmer, ikke over 5 pct. efterskuddsvis.
7. Foreningens styre skal bestå av 3 medlemmer, som med varamenn velges blandt foreningens medlemmer av generalforsamlingen, hvor samtlige medlemmer har stemmerett. Foreningens styre velger selv sin formann. Valget skal godkjennes av bankens styre.

   Formannen og forretningsføreren, som ansettes av foreningens styre, kan lønnes med en fast årlig godtgjørelse, som fastsettes av generalforsamlingen.
8. Det ved et regnskapsårs avslutning fremkomne overskudd blir å henlegge til reservefondet. Reservefondets midler anbringes i sparebank.
9. Avsluttes et regnskapsår med underskudd, skal dette, forsåvidt det ikke kan dekkes av reservefondet, fordeles på medlemmene og innkreves hos disse efter nærmere regler, som blir å fastsette i vedtektene. Jfr. § 36.
10. Utmeldelse av foreningen skal kunne skje til enhver tid, men et medlems ansvar overfor Fiskeribanken og foreningen ophører først, når samtlige lån, som er optatt før utmeldelsen, er tilbakebetalt.

    I tilfelle av dødsfall ophører boets ansvar overfor Fiskeribanken og foreningen, når regnskapet for det løpende regnskapsår er revidert og godkjent, og der ikke er noget beløp å tilsvare. For lån optatt efter utmeldelsen eller dødsfallet hefter medlemmet eller dets bo ikke.
11. Foreningens tilgodehavende hos medlemmene kan inndrives ved utpantning.
12. Foreningens kassebeholdning skal til enhver tid være anbragt i sparebank således, at pengene kun kan ut-

betales mot kvittering eller anvisning av formannen og et styremedlem eller istedenfor sistnevnte forretningsfører, hvor sådan er ansatt. 1 aug.

13. Foreningen er forpliktet til å meddele bankens styre de oplysninger, dette måtte forlange, angående foreningens virksomhet og forhold, samt å underkaste sig sådan kontroll, som bankens styre måtte bestemme.

14. Foreningens medlemsantall må ikke være mindre enn 50 og verdien av samtlige medlemmers fartøier, båter, redskaper, ishus og lignende anlegg ikke være mindre enn kr. 40 000,00. Verdien ansettes av styret, som av ethvert medlem kan forlange de hertil nødvendige oplysninger.

Synker foreningens medlemsantall under 50 — eller blir medlemmenes nevnte verdier mindre enn kr. 40 000,00 — avgir foreningens styre straks innberetning til bankens styre, likesom foreningen uten ophold har å likvidere, medmindre departementet efter innstilling fra bankens styre samtykker i dens fortsatte virksomhet.

15. Til foreningens opløsning utkreves, at et flertall av samtlige medlemmer stemmer herfor på to generalforsamlinger, som avholdes med fire ukers mellemrum. Disse generalforsamlinger kan bestemme, at foreningens mulige overskudd kan anvendes til å tilbakebetale tilskudd, som måtte være ydet av nogen av foreningens medlemmer til dekning av tidligere underskudd, forsåvidt vedkommende fremdeles er medlem i det øieblik, foreningen besluttes opløst. Et ytterligere overskudd skal tilfalle Fiskeribankens reservefond.

16. Ethvert medlem av foreningen er pliktig til å motta valg som styremedlem.

17. Til forandring av en forenings vedtekter kreves stadfestelse av Kongen.

§ 35.

Lånene, som forrentes med 4 pct. årlig, må ikke overstige en tredjepart av verdien av samtlige medlemmers fiskefartøier, båter, fiskeredskaper, ishus og lignende anlegg. Lånene er avdragsfri 1ste år og skal være tilbakebetalt senest innen 11 år.

§ 36.

Efter ansøkning fra vedkommende låneforening kan bankens styre med vedkommende departements samtykke bestemme, at en låneforenings underskudd, hvor dette ikke kan dekkes ved hjelp av reservefondet og et tilskudd fra medlemmene

1 aug. svarende til 2 pct. årlig av hver enkelts lån, skal utredes av Fiskeribanken.

§ 37.

Foreningens gjeldsforskrivelser til Fiskeribanken er ikke stempelpliktige. Det samme gjelder også de enkelte medlemmers gjeldsforskrivelser til foreningen.

Kapitel 6.

Bankens styre.

§ 38.

Den Norske Stats Fiskeribank skal ha sitt hovedsæte på samme sted, som fiskeridirektoratet har sitt sæte. Lånekontorer oprettes derhos på de steder, som Kongen måtte bestemme.

Kongen bestemmer fordelingen av forretningene mellem bankens hovedsæte og lånekontorene samt utferdiger de nærmere forskrifter for bankens virksomhet.

§ 39.

Bankens styre består av 3 medlemmer med 3 varamenn. Dessuten kan fiskeridirektøren tilkalles som rådgivende medlem.

De to medlemmer med varamenn velges av Stortinget. Den tredje med varamann beskikkes av Kongen, dog ikke som embedsmann.

Bankens lånekontorer forestås av et styre på 3 medlemmer, av hvilke 2 med varamenn velges av Stortinget og den tredje med varamann beskikkes av Kongen, dog ikke som embedsmann.

De av Stortinget for hovedsætet og lånekontorene valgte styremedlemmer fungerer i 6 år. Hvert tredje års 1 januar avgår halvdelen, første gang efter loddtrekning. De fratredende kan velges pånyt, og deres tjenestetid regnes da fra den tid, de sist blev valgt.

§ 40.

Bankens styre har å vareta såvel garantistenes som bankens tarv. Styret innsender hvert kvartal til vedkommende departement et utdrag av bankens regnskaper, og ved hvert års utgang beretning om bankens virksomhet, med opgave over hver enkelt kommunes garantiansvar og hver hypotekforenings eller sammenslutnings låneansvar efter § 1. Denne beretning blir å forelegge Kongen og å tilstille hvert års storting. En gang årlig offentliggjøres en oversikt over bankens stilling.

§ 41. 1 aug.

Stillingen som sekretær, kasserer og bokholder såvel ved hovedsætet som i tilfelle ved lånekontorene besettes av bankens styre, for lånekontorenes vedkommende efter innstilling fra disses styre.

De øvrige underordnede tjenestemenn ansettes ved hovedsætet av styret, ved lånekontorene av disses styre.

§ 42.

Vedkommende departement fører ved en kontrollkomité på 2 medlemmer tilsyn med bankens virksomhet og anordner den fornødne revisjon.

Kapitel 7.

Forskjellige bestemmelser.

§ 43.

Hvis skyldige avdrag og renter av lån, som er gitt i henhold til denne lov, ikke blir betalt i rette tid, kan der beregnes inntil 5 pct. i årlig rente derav fra forfallsdag til betaling skjer.

§ 44.

Ethvert lån er i sin helhet straks forfallent til tilbakebetaling:

a) når renter og avdrag ikke erlegges i rette tid,
b) når fartøiet pådras sjøpanterettigheter, hvorfor assuransen ikke hefter, medmindre betryggende sikkerhet stilles,
c) når fartøiets forsikring ikke holdes i behørig orden,
d) når fartøiet selges til utlandet, samt
e) i de tilfelle, som måtte være bestemt i obligasjonens tekst.

Overholdes forøvrig ikke de for lånene fastsatte regler, har banken adgang til å opsi lånene med 3 måneders varsel.

§ 45.

Er der for forfallent lån stillet pant i fartøi eller fast eiendom, har banken adgang til efter 6 ukers varsel i »Norsk Kunngjørelsestidende« og påfølgende kunngjørelse overensstemmende med lovgivningen om tvangsauksjoner å la pantet selge ved offentlig auksjon uten foregående innkallelse til forlikelseskommisjonen, søksmål og dom. Det skal dessuten stå banken fritt for å gjøre utlegg i skyldnerens øvrige eiendom, som om den hadde forfallent kommisjonsforlik for det skyldige beløp.

1 aug. § 46.

Et forfallent lån må ikke innfordres, forinnen den, som har garantert for lånet, er underrettet.

§ 47.

Den samlede godtgjørelse for takstforretning efter denne lov må ikke være større enn kr. 15,00, for besiktigelse ikke større enn kr. 5,00. Den fastsettes innenfor denne grense av bankens styre og betales av den, som søker eller har lån i banken.

§ 48.

For tinglesning eller registrering av de for lån i banken utstedte obligasjoner erlegges ikke sportler til statskassen.

Det samme gjelder panteattest, hvor sådan forlanges av banken.

Videre er obligasjoner for lån av banken fritatt for stempelavgift.

Der erlegges ikke stempel- og tinglesningsgebyr av skjøte på de under kap. 4 nevnte faste eiendommer.

§ 49.

Denne lov trer i kraft fra den tid, Kongen bestemmer.

1 aug. **Kongelig resolusjon** *), hvorved med hjemmel av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge m. v. bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat eller drikk i Blaker herred, Akershus fylke, fra 1 september 1919 og inntil videre skal ha bevilling.

1 aug. **Kongelig resolusjon** *), hvorved Handelsdepartementet bemyndiges til å opheve bestemmelsene i kongelig resolusjon av 21 mai 1915 angående forbud mot telegrammer til utlandet med meddelelser om været i utlandet.

1 aug. **Kongelig resolusjon** *), hvorved det ved kongelig resolusjon av 28 juni 1902 utferdigede forbud mot bruk av garn til fangst av sei innen Trondenes herred, Troms fylke, forandres således, at forbudet for Topsundets vedkommende inntil videre skal gjelde i tiden fra og med 1 juni til og med 15 september.

1 aug. **Kongelig resolusjon** *), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på de

*) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

av Lesja herredsstyre i Opland fylke, Straumsnes og Hasla herredsstyrer i Møre fylke samt Aasen herredsstyre i Nord-Trøndelag fylke, henholdsvis under 20 juni, 3 juli, 29 april og 4 juni 1919 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herreder påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning. 1 aug.

Kongelig resolusjon *), hvorved den ved kongelig resolusjon av 18 oktober 1918 utferdigede bestemmelse om enerett for Staten til innførsel av rotfruktfrø opheves. 1 aug.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon **), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsettes fiskeriregler for Mosseelven, Øvre Vansjø, Brønnerødtjernet, Bjørnerødvannet og Hobølelven nedenfor Kurefossen i Rygge, Raade, Vaaler og Jeløy herreder, Østfolk fylke. 1 aug.

Kongelig resolusjon ***), hvorved i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Tyristrand herred, Buskerud fylke, i møte den 23 april 1919 besluttede nye skogvedtekter for herredet. 1 aug.

De ved den Norske Regjerings resolusjon av 28 september 1905 approberte skogvedtekter for Hole herred opheves for Tyristrand herreds vedkommende fra den tid nærværende vedtekter trer i kraft.

Kongelig resolusjon *), hvorved i medhold av § 14 i lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899, jfr. lov av 9 august 1918, bestemmes, at jakttiden for bever innen His herred, Aust-Agder fylke, inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1920, settes til tidsrummet fra og med 1 til og med 31 oktober. 1 aug.

Kongelig resolusjon *), hvorved i medhold av lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at elg skal være fredet det hele år innen Vefsn, Hem- 1 aug.

*) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.
**) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor fiskerireglene er inntatt.
***) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor de nye skogvedtekter er inntatt.

1 aug. nes, Korgen, Mo, Beiarn og Saltdal herreder i Nordland fylke.

Denne bestemmelse, som trer i kraft straks, gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1921.

1 aug. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m.v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på den av herredsstyret for Etnedal herred, Opland fylke, i møte den 5 mars 1919 besluttede forandring av § 1 i de ved kongelig resolusjon av 21 november 1903 approberte skogvedtekter for herredet, således at paragrafen kommer til å lyde:

»Åvirkning til salg eller industriell produksjon av bartrær, som utenpå barken holder mindre tvermål enn 18 cm. for gran og 19 cm. for furu, målt 6 meter fra middels eller horisontal jordflate, — er forbudt«.

1 aug. **Kongelig resolusjon****), hvorved i henhold til §§ 19 og 67 i lov om brandvesenet av 15 august 1908, jfr. § 84 i lov om bygningsvæsenet av 27 juli 1896, approberes som gjeldende inntil videre det av Drøbak bystyre i møte den 11 april 1919 vedtatte reglement for Drøbak feiervesen, — dog med nogen forandringer.

Reglementet trer i kraft straks.

Den ved høieste resolusjon av 9 august 1881 approberte instruks for skorstensfeieren i Drøbak opheves.

1 aug. **Kongelig resolusjon*****), hvorved i henhold til §§ 6 og 88 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896, § 1 i lov av 17 juni 1869 samt §§ 65 og 66 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 bestemmes:

1. Grensene for Askim brand- og bygningskommune utvides overensstemmende med Askim herredsstyres beslutning i møte den 11 oktober 1918.
2. Askim bygningsrepresentantskaps beslutning i møte den 5 september 1918 angående regulering av det bygningskommunen tillagte strøk samt om endring i stedets eldre regulering approberes med den i departementets foredrag omhandlede undtagelse.

1 aug. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av § 7 i lov av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det i samme lovs § 4 inneholdte utførsels-

*) Bekjentg. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56.

**) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56, hvor det approberte reglement er inntatt.

***) Bekjentgj. 5 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 56; jfr. nr. 71 (s. 1098), hvor de utvidede grenser er beskrevet.

forbud midlertidig settes ut av kraft, forsåvidt angår halm og hakkelse av halm. 1 aug.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon, hvorved Finansdepartementet bemyndiges til å utferdige de i henhold til lov nr. 1 av 15 februar 1918 nødvendige reglementariske bestemmelser for følgende tjenestemenn: 1 aug.

Skattefogder i landdistriktene, lensmenn, underlensmenn, skatteopkrevere, kontorchef og øvrige personale ved Riksskattestyrets kontor.

Slottsforvalteren, slottsgartneren samt vaktmesteren, oldfruen og opsynsmennene ved slottet.

Vaktmesteren ved Trondhjem stiftsgård.

Bestyreren og vaktmesteren ved statens eiendommer på Viktoria terrasse.

Statens bygningsinspektør, assistentene og kontoristen ved bygningsinspektoratet.

Trykningskommissæren.

Rundskrivelse fra Justisdepartement til fylkesmennene. 1 aug.

Ifølge lov nr. 7 av 23 juli 1919 skal der den 5 og 6 oktober d. a. for hele riket holdes en folkeavstemning over spørsmålet om lovfestet varig forbud mot tilvirkning, innførsel og omsetning av brennevin og sterk (het) vin.

Man sender samtidig hermed i særskilt innpakning et antall avtrykk av loven (såvel på riksmål som på landsmål) i plakatform, idet man skal anmode hr. fylkesmannen om for Deres embedsdistrikt uopholdelig å besørge loven på virksomste måte bragt til almindelig kunnskap, såsom ved opslag på forskjellige steder og lesning fra kirkebakken innen de enkelte valgsogn. Av avtrykkene forutsettes også det fornødne antall av hr. fylkesmannen tilstillet manntallsførerne og valgstyrene til benyttelse under deres arbeide med avstemningens forberedelse og iverksettelse.

Idet bemerkes, at gjennemførelsen av loven ved kongelig resolusjon av 23 juli sistleden er henlagt til nærværende departement, skal man til veiledning for manntallsførerne og valgstyrene meddele følgende:

Som det av lovens § 1 vil ses, kommer ved denne folkeavstemning bestemmelsene i stortingsvalgloven til anvendelse, medmindre folkeavstemningsloven har fastsatt noget annet.

Avstemningen foregår efter det manntall, som gjaldt for stortingsvalget i 1918 (i tilfelle omvalget i 1919) med de endringer, som angis i lovens §§ 3, 4 og 5.

1 aug. Med hensyn til § 3 skal man bemerke, at suspensjonsmerke på grunn av fattigunderstøttelse nu overalt blir å stryke efter grunnlovsbestemmelse av 17 juli 1919, kunngjort den 25 s. md., hvorved grunnlovens § 52d er ophevet, jfr. rundskrivelse av 26 juli sl. til fylkesmennene angående de forestående kommunevalg.

Med hensyn til § 4 gjør man opmerksom på, at vedkommende person for å kunne innføres i manntallet senest den 30 august hos manntallsføreren må kreve å bli innført og godtgjøre sin rett til det.

Angående § 5 henviser man til stortingvalglovens § 2, annet avsnitt, hvor en lignende bestemmelse finnes. Man bemerker alene, at en person, som ikke har benyttet adgangen til å få sig overført til det tilflyttede valgsogns manntall, kan avgi stemme i det valgsogn, hvori han er manntallsført, om han møter personlig op til avstemningen i dette valgsogn.

Efter lovens § 6 skal valgstyret senest 15 august utferdige en kunngjørelse om innholdet av §§ 4 og 5 sammen med en foreløbig kunngjørelse om folkeavstemningen. I denne kunngjørelse bør valgstyret også gjøre velgerne bekjent med bestemmelsene i lovens §§ 11, 12 og 13, første avsnitts første punktum og annet avsnitts første punktum, jfr. forøvrig departementets telegram (skrivelse) til hr. fylkesmannen av 24 juli sistleden.

Efter lovens § 7 skal en av manntallsføreren utarbeidet liste over endringer i manntallet, foretatt med hjemmel i lovens §§ 3, 4 og 5, i de første dager av september gjennemgås av manntallsnevnden efter reglene i stortingsvalglovens § 3. Manntallsnevndens gjennemgåelse av den av manntallsføreren utarbeidede liste må finne sted så tidlig, att manntallet (det hele manntall) overensstemmende med lovens krav i § 7, annet punktum, kan utlegges til eftersyn senest fra og med den 5 september. Denne utleggelse finner forøvrig sted overensstemmende med reglene i stortingsvalglovens § 4. I den kunngjørelse om manntallets utleggelse, som manntallsføreren utferdiger, vil han ha å gjøre rede for adgangen til å begjære sig innført i manntallet efter lovens § 5. Forøvrig henvises til stortingsvalglovens § 4.

Om endringer i manntallet efter nevndens gjennemgåelse av den omhandlede liste gjelder reglene i stortingsvalglovens §§ 5—7, begge iberegnet. Klagefristen utløper således overensstemmende med stortingsvalglovens § 6 kl. 8 den 14de kveld før avstemningens første dag (5 oktober), og en av de 7 siste dager før avstemningens første dag skal valgstyret komme sammen til avsigelse av kjennelser efter stortingsvalglovens § 5. Bestemmelsen i stortingsvalglovens § 7, annet avsnitt, får tilsvarende anvendelse.

Efter lovens § 8, første punktum skal avstemningen fore- 1 aug.
gå over hele riket den 5 og 6 oktober d. a. Da også de forestående kommunevalg i landdistriktene efter landsformannskapslovens § 4 skal foregå i oktober, skal departementet henstille påsett, at kommunevalgene berammes til sådan tid, at kollisjon mellem folkeavstemningen og kommunevalget undgås.

Efter lovens § 8, annet punktum, skal valgstyret innkalde de stemmeberettigede i betimelig tid, jfr. stortingsvalglovens § 11, hvis bestemmelser kommer til anvendelse ved folkeavstemningen. Overensstemmende hermed må tiden for stemmegivningen under ingen omstendigheter være kortere enn 5 timer på nogen av de to avstemningsdager.

Efter § 8, annet avsnitt, skal avstemning til lettelse for de stemmeberettigede i regelen foregå på flere steder innen valgsognet. På landet skal der være avstemning i hver skolekrets, medmindre valgstyret av særlige grunner finner det unødvendig eller ugjørlig. Det er således her overlatt valgstyret alene å treffe bestemmelse om et ferre antall stemmesteder enn der er skolekretser. Nogen approbasjon av fylkesmannen eller annen myndighet er ikke foreskrevet. Men det må fremheves, at alene, hvor der foreligger særlige grunner, har valgstyret adgang til å fravike den almindelige bestemmelse om, at der skal være avstemning i hver skolekrets. Det bemerkes, at der ikke antas å være noget til hinder for å ha mer enn ett stemmested i en skolekrets, om dette finnes ønskelig, »til lettelse for de stemmeberettigede«.

Efter lovens §§ 11, 12 og 13 kan alene personlig møtende stemmeberettigede avgi stemme. Der er således ikke adgang til å stemme ved forfallsanmeldelse. Dette gjelder både innenriksværende og utenriksværende stemmeberettigede. Lovens § 13, første avsnitt, åpner imidlertid adgang for den, som på avstemningsdagene vil bli fraværende fra sin manntallskommune (valgsogn) til å stemme personlig før sin avreise. Denne adgang står dog ikke åpen før 1 september. Den stemmeberettigede, som vil benytte sig av denne adgang, som står åpen også for stemmeberettigede, som på avstemningsdagene vil komme til å opholde sig utenfor riket, må møte frem på manntallsførerens kontor, legitimere sig og erklære, at han ved tvingende grunner er avskåret fra å stemme personlig i sitt valgsogn på avstemningsdagene. Loven gir videre anvisning på, hvorledes der skal gås frem. Idet man henviser til lovens detaljerte bestemmelser herom, skal man bemerke, at den konvolutt, som den stemmende skal legge sin stemmeseddel i, skal være en offisiell kon-

1 aug. volutt, som den stemmende får av manntallsføreren, jfr. hvad der nedenfor er anført om konvolutter. Man skal videre bemerke, at manntallsføreren bør føre en fortegnelse over de personer, som har stemt på denne måte, og at de stemmesedler, som er avgitt overensstemmende med den heromhandlede bestemmelse, av valgstyret bør legges i en særskilt urne, når valgstyret efter avstemningens slutning har forvisset sig om, at vedkommende ikke har stemt på annen måte, og videre optelles særkilt.

Har vedkommende ikke gjort bruk av denne adgang til å stemme i sitt valgsogn før sin avreise, kan han efter lovens § 13, annet avsnitt, få stemme i det valgsogn, hvor han opholder sig på avstemningsdagene, når han personlig møter frem til avstemning der, legitimerer sig for valgstyret og erklærer, at han ved tvingende grunner er avskåret fra å stemme i sitt valgsogn. Loven gir nærmere anvisning på, hvorledes der i så fall videre skal gås frem. Man henviser hertil, idet man finner å burde fremheve nødvendigheten av, at valgstyret som loven krever uopholdelig sender det i loven omhandlede omslag med iværende konvolutt og stemmeseddel til valgstyret i den stemmendes valgsogn.

Som legitimasjon for vedkommende velger overfor manntallsføreren og valgstyret kan tjene fødselsattest, utflytningsattest eller annet lignende dokument. Også arbeidsattester eller brev, som den møtende har på sig, vil i fornødent fall kunne tjene til legitimasjon. Er vedkommende kjent av manntallsføreren eller valgstyret, bortfaller selvfølgelig nødvendigheten av legitimasjon.

Den adgang, som § 13 hjemler til å stemme før avstemningsdagen i et annet valgsogn enn der, man er manntallsført, gjelder bare midlertidig fraværende personer, ikke personer, som er endelig fraflyttet valgsognet. På fraflyttede personer kommer derimot den foranomhandlede bestemmelse i lovens § 5 til anvendelse.

Det bemerkes, at kun de, som har avgitt stemme, blir å ta i betraktning. De, som sitter hjemme, tas ikke til inntekt for noget bestemt standpunkt. De blir ikke å regne med.

Det i lovens § 14 omhandlede særskilte møte av valgstyret til behandling av de i henhold til § 13, siste punktum, innkomne dokumenter må først holdes, når det må anses utvilsomt, at ikke flere dokumenter av omhandlede art vil komme inn til valgstyret.

Såsnart efteroptellingen efter lovens § 14 er foretatt, blir efter § 15 melding om utfallet av avstemningen (og eventuell efteroptelling) straks å sende til nærværende departement. Lig-

nende melding blir straks å sende Stortingets kontor, ledsaget av de i stortingsvalglovens § 41 omhandlede dokumenter. 1 aug.

Manntallet blir dog ikke å sende Stortingets kontor uten efter nærmere påkrav fra dette til valgstyret. Til Stortingets kontor sendes også mulig innkomne skriftlige klager.

Efter lovens § 16 kan Kongen gi utfyllende forskrifter og samtykke i mindre vesentlige lempninger i de opstilte regler, hvor dette finnes særlig påkrevet. Departementet har ialfall for tiden ikke funnet føie å gjøre bruk av denne bestemmelse.

De særlige utgifter ved folkeavstemningen vil overensstemmende med lovens § 17 bli godtgjort av statskassen efter regning til nærværende departement. Man forutsetter, at alle vedkommende viser al ønskelig omhu for å begrense utgiftene til, hvad der er rimelig.

Nogen særskilt formular for protokollasjon ved denne avstemning har departementet ikke funnet det påkrevet å utarbeide. Man henviser til de i 1918 ved departementets foranstaltning omdelte formularer for protokollasjon ved stortingsvalg, idet disse formularer vil kunne benyttes alene med de forholdsvis få endringer, som følger av, at der her er tale om folkeavstemning og folkeavstemningsloven og ikke om stortingsvalg og stortingsvalgloven. Istedenfor hvad der er anført i formularene vedkommende forfallsanmeldelsene blir ved folkeavstemningen å protokollere det fornødne i anledning av bestemmelsene i folkeavstemningslovens § 13, 1ste og 2net avsnitt.

Offisielle avstemningskonvolutter vil med det første bli omdelt ved foranstaltning herfra.

Urner (av samme sort som benyttes ved stortingsvalg) vil bli sendt herfra efter rekvisisjon, som kan sendes direkte hertil. I rekvisisjonen bes opgitt, til hvilket sted og under hvilken adresse urnene ønskes sendt.

Til bruk ved avstemningen vil departementet også besørge omsendt et antall stemmesedler, som det henstilles til valgstyrene på avstemningsdagene å anbringe like utenfor (ikke inne i) selve avstemningslokalet (avstemningsrummet), til avbenyttelse for de stemmeberettigede.

Likeledes vil departementet i betimelig tid før avstemningen omdele til opslag i avstemningslokalene plakater, som inneholder en kort veiledning for velgerne om, hvad der stemmes om.

Departementet antar, at der ved hvert stemmested bør posteres en med politimyndighet utrustet person, som — sammen med valgstyret — vil ha å påse, at der ikke foregår utilbørlig agitasjon eller påtrykk på de stemmende, at de utlagte stemmesedler ikke beskadiges eller fjernes og i det hele ro og orden opretholdes. Man skal anmode om,

1 aug. at der treffes forføininger overensstemmende hermed. Utgiftene ved denne foranstaltning vil — som de øvrige utgifter ved folkeavstemningen — bli godtgjort av statskassen efter innsendt regning.

Av hensyn til den omhandlede folkeavstemning er ved lov av 23 juli 1919 om midlertidig tillegg til lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 med tilleggslov av 2 august 1918 bestemt følgende:

»§ 1.

De avstemninger, som skulde finne sted efter kommunevalgene i 1919 i henhold til §§ 6 og 11 i lov av 2 august 1918, utsettes inntil videre. Uten hinder herav kan i kjøpstæder, som ved begynnelsen av året 1919 hadde en hjemmehørende folkemengde av minst fire tusen innbyggere, de nu lovlig bestående brennevissamlag få sine vedtekter fornyet inntil videre og fortsette sin virksomhet innenfor de til enhver tid med hjemmel av lov satte grenser.

§ 2.

Denne lov trer i kraft straks«.

Man skal anmode hr. fylkesmannen om å gjøre de kommunale myndigheter innen Deres embedsdistrikt bekjent med denne lov.

1 aug. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Akershus, hvori uttales, at boliglovens § 9, 1ste ledd, angir de hensyn, nevnden skal ta ved avgjørelsen av, om opsigelse eller leieforholdets ophør skal tillates eller ikke. Loven nevner intet om, at der skjelnes mellem de leieboere, som har sitt arbeide i kommunen, og dem, som ikke har det.

1 aug. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvori i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for endel sorter kaffe.

1 aug. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvori i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kull, koks og cinders.

1 aug. **Skrivelse** ***) fra Provianteringsdepartementet hvori i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser av

*) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 57, hvor maksimalprisene er inntatt.

**) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 57, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

***) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 57.

15 april og 27 april 1919 (Norsk Pristidende nr. 61, side 1076 og 1083) fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk kondensert melk opheves. 1 aug.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med fredag 1 august 1919.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene, hvori meddeles, at ifølge Justisdepartementets rundskrivelse av 4 juli 1919 angående overenskomst mellem de skandinaviske land om transitering av utviste utlendinger blir den side 2 post 2 nevnte bevidnelse om, at utviste vil bli mottatt i det land, hvortil han skal endelig viderebefordres, gjennem Justisdepartementet å erhverve fra vedkommende lands herværende diplomatiske representant. 2 aug.

Da det er ønskelig, at den tid, som medgår til erhvervelse av bevidnelsen, forkortes så meget som mulig, bestemmes, at begjæringen ikke behøver å passere Justisdepartementet, men ledsaget av de foreskrevne oplysninger kan innsendes direkte til Utenriksdepartementet, som vil foranledige bevidnelsen erhvervet.

Herom bedes fylkets politimestre underrettet.

Skrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Sør-Trøndelag fylke, hvori meddeles, at stevnevidner i de distrikter, hvor forkynnelsesgebyret efter sportellovens § 114 (l. 6/8 1897, nr. 9) er forhøiet til kr. 2,40, før loven av 12 juli f. år trådte i kraft, ikke efter denne lovs ikrafttreden er berettiget til å beregne mer enn kr. 2,40 for forkynnelser. Den ved den nye lov hjemlede forhøielse av gebyret faller her sammen med den forhøielse, som tidligere er bestemt ved kongelig resolusjon, jfr. departementets skrivelse av 8 november 1918. 2 aug.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk flesk (Rosedale pork). 4 aug.

Skrivelse fra Utenriksdepartementet, hvori meddeles, at den norske og den greske regjering er blitt enig om, at den opsagte handels- og sjøfartstraktat mellem landene av $\frac{27}{15}$ oktober 1852 med tilleggsdeklarasjon av $\frac{2 \text{ mars}}{18 \text{ februar}}$ 1893 stiltiende skal forlenges for 5 aug.

*) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

5 aug. tre og tre måneder ad gangen efter opsigelsesfristens utløp. Kfr. Utenriksdepartementets skrivelse av 31 mars d. å.

6 aug. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 10 mai 1919 og skrivelse av 25 juli 1919 om omsetningsregler og maksimalpriser for mel, gryn og sukker bestemmes, at maksimalprisene for 70 % byggmel, 70 % grynmel og 65 % tørket og skredd havremel herefter skal være som for landsmel fastsatt.

8 aug. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder meddeles stadfestelse på en av herredsstyret for Bærum herred, Akerhus fylke, den 23 juli 1919 fattet beslutning om tillegg til de ved kongelig resolusjon av 12 januar 1899, jfr. kongelig resolusjon av 26 april 1912, stadfestede politivedtekter for herredet:

Tillegget er sålydende:

»Kappritt kan finne sted med politiets tillatelse«.

8 aug. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der i henhold til lov av 28 mai 1881 om politivedtekter for rikets ladesteder og lov av 22 mai 1875 om dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v. samt lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på den av bystyret for ladestedet Sandnes den 20 og 25 juni 1918 og 15 juli 1919 vedtatte beslutning til nye politivedtekter, som skal tre istedenfor de ved kongelig resolusjon av 8 juni 1895 stadfestede vedtekter.

8 aug. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder meddeles stadfestelse på en av Arendal bystyre den 22 juli 1919 vedtatt beslutning om tillegg til de ved kongelig resolusjon av 13 desember 1902, jfr. kongelig resolusjoner av 8 juli 1903, 15 desember 1906 og 28 oktober 1910, stadfestede politivedtekter.

Tillegget er sålydende:

»Formannskapet kan bestemme, at der i visse gatestrekninger kun må kjøres i skritt«.

8 aug. **Kongelig resolusjon****), hvorved lov om Norges Landbrukshøiskole av 7 juli 1919 trer i kraft

---

*) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor maksimalprisene er inntatt.

**) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 57.

***) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 57, hvor de nye politivedtekter er inntatt.

fra 11 august 1919, dog således at Landbruksdepar- 8 aug.
tementet kan treffe de bestemmelser, som måtte finnes påkrevet for å lette overgangen fra den gamle til den nye lov.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i medhold av lov 8 aug.
om piggtråds anvendelse til gjerde av 14 juli 1893 § 1 meddeles stadfestelse på nedenstående av Stor-Elvedal herred i Hedemark fylke i møte den 23 juni 1919 fattede beslutning:

1. Gjerde av piggtråd tillates ikke anvendt mot nabo eller offentlig og privat vei, der benyttes av flere i Stor-Elvedal herred, medmindre der under piggtråden er opsat gjerde, der freder mot hest, storfe og sau, 1,25 meter høit.
2. Tidligere av piggtråd opført gjerde må ikke i strid med foranstående bestemmelse repareres med piggtråd.
3. Overtredelse av disse bestemmelser er belagt med straff.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i medhold av lov 8 aug.
om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915, dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på en av Velfjord herredsstyre i Nordland fylke under 15 juli 1919 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Velfjord herred påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid, bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av § 44 i 8 aug.
lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at vildren inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1923, skal være fredet det hele år i Elverum, Trysil, Aamot, Stor-Elvedal, Solli, Ytre Rendal, Øvre Rendal, Alvdal, Foldal, Tynset, Tolga, Engerdal og Kvikne herreder, Hedmark fylke.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til havne- 8 aug.
lovens § 24 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på den av Sarpsborg havnestyre fattede og av stedets bystyre i møte den 11 juni 1919 vedtatte beslutning, hvorefter de før kongelig resolusjon av 1 februar 1918 gjeldende takster for benyttelse av havnelos i Sarpsborg forhøies med 100 pct.

Kongelig resolusjon, hvorved g.nr. 84, br.nr. 6 og 7, 8 aug.
Jagedal og Aaspedal av Svanøy sogn av Kinn

*) Bekjentgj. 11 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 57.

8 aug. prestegjeld i Bjørgvin bispedømme, overføres til Eikefjord sogn av samme prestegjeld fra 1 januar 1920 å regne.

Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til å treffe nærmere bestemmelse om den ved nevnte overførelse nødvendiggjorte regulering av vedkommende geistlige tjenestemenns inntekter.

8 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri bemyndiges til å nedsette en komite til å utarbeide regler for den fremtidige grubevirksomhet på Spitsbergen.

8 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved Lierbanens takster for befordring av reisende og gods tillates midlertidig forhøiet overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 8 august 1919.

8 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til havnelovens § 55 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på de av Lillesand bystyre i møte den 23 juni 1919 vedtatte nye takster for benyttelse av det kommunale havnevesens brygger i Lillesand.

8 aug. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for ristivelse.

8 aug. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for elektrisk materiell.

8 aug. **Skrivelse*****) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 17 juni 1919 om priser for oljeklær og oljelerret meddeles, at Industriforsyningsdepartementet har forhøiet konjunkturtillegget

a) for oljeklær fra 140 % til 160 %
b) for oljelerret fra 145 % til 165 %

i tillegg til de i firmaet Helly J. Hansen A/S's prisliste nr. 15 anførte priser.

Disse bestemmelser trer i kraft fra og med 7 august 1919.

Forøvrig gjelder, hvad der er fastsatt i ovennevnte skrivelse av 17 juni 1919.

---

*) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor de nye maksimalpriser er inntatt.

***) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58.

Skrivelse*) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet i telegram av 6 august 1919 har meddelt Porsgrund Porselensfabrikk, at Industriforsyningsdepartementet har innvilget fabrikkens andragende av 30 juli 1919 om forhøielse av konjunkturtillegget på fabrikkens priskurantpriser fra 210 % til 240 %. 8 aug.

Skrivelse*) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at direktoratet i skrivelse av 8 august 1919 har meddelt A/S Dalen Portland Cementfabrikk, Brevik, at Industriforsyningsdepartementet har funnet å kunne gå med på, at fabrikken inntil utgangen av september måned 1919 beregner samme salgspris for cement som fastsatt for cementfabrikken Norge, for tiden kr. 18,50 pr. fat. (Norsk Pristidende nr. 47, side 880 og nr. 73, side 1219.) 8 aug.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved fra det under 7 mars 1918 utferdigede almindelige utførselsforbud frigis fra idag av til utførsel øl, mineralvann og bruslimonader samt ingefærøl, maltøl og lignende drikke. 9 aug.

Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 2 juli 1919 fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for amerikansk flesk (Regular plates). 9 aug.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales tilslutning til en av Justisdepartementet avgitt uttalelse om, hvorvidt statskassen tilkommer gebyr efter sportellovens §§ 37 og 45 (l. 6/8 1897, nr. 9) for salg ved offentlig auksjon over et hittet lam, hvis eier var ukjent, samt om hvorvidt en lensmann, som har bestyrt auksjonen på auksjonsforvalterens vegne, herfor tilkommer salær av statskassen overensstemmende med sportellovens § 123 (jfr. lov av 12 juli 1918 og kongelig resolusjon av 19 s. m.). 12 aug.

Justisdepartementets uttalelse er sålydende:

»Departementet antar, at lov nr. 5 av 28 juni 1912 også kommer til anvendelse på auksjoner angående salg av hittet bofe, i henhold til lov av 16 mai 1860 § 30. Ifølge førstnevnte lovs § 2 skal der således ikke betales gebyr til statskassen for auksjonens avholdelse og utferdigelse av plakater, og efter lovens § 1 skal den del av auksjonsutbyttet, som efter tidligere regler har tilfalt statskassen, nu tilfalle vedkommende kommunekasse.

Derimot antar man ikke, at der er gjort forandring i de

*) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58.
**) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59.
***) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor maksimalprisene er inntatt.

12 aug. eldre bestemmelser, forsåvidt angår lensmannens tilkommende for avholdelse av auksjon over hittet bofe overensstemmende med lov av 16 mai 1860 § 30. Lensmannen antas derfor å kunne kreve salær av statskassen i henhold til sportellovens § 123, jfr. lov av 12 juli 1918 og kongelig resolusjon av 19 s. md.

Dette synes også forutsatt i Ot. prp. nr. 20 for 1912, som ligger til grunn for lov av 28 juni 1912, § 123.«

Det ærede departement har i skrivelse hertil av 22 oktober 1913 uttalt, at det ved bestemmelse i reglene av 19 juni 1913 var forutsetningen, at en lensmann ikke ved siden av de deri omhandlede 10 % skulde ha rett til å beregne sig auksjonssalær (sportellovens § 123). Efter dette må det antas, at en lensmann alltid har rett til dette salær, men må finne sig i, at dette dekkes av de 10 % av utbringendet.«

15 aug. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Hemne herred, Sør-Trøndelag fylke, den 12 juli 1919 vedtatte beslutning om forandring i § 13 i de ved kongelig resolusjon av 31 august 1895 stadfestede politivedtekter for herredet.

15 aug. **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

1. Lov om tinglysning i Aker sorenskriveri av 29 juli 1918 settes i kraft fra 1 oktober 1919.
2. Tinglysningsting for Aker sorenskriveri avholdes fra nevnte tidspunkt hver fredag kl. 10 fm. eller — hvis fredagen faller på en helligdag — dagen forut.
3. Den i lov om pant og tinglysning av 12 oktober 1857 § 10 foreskrevne oplesning av de tinglyste dokumenter ved det første sedvanlige ting for distriktet bortfaller i Aker sorenskriveri fra det nevnte tidspunkt.
4. Fra 1 oktober 1919 avholdes i Aker sorenskriveri hver måned et nytt månedsting for hver av de to månedstingkretser — henholdsvis bestående av Aker tinglag og av Bærum og Asker tinglag — hvori sorenskriveriet ved kongelig resolusjon av 4 november 1899 post 4 er delt.

15 aug. **Kongelig resolusjon*****), hvorved den av Røra herredsstyre i møte den 4 juni 1919 besluttede vedtekt for lukning

*) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor § 13 i endret lydelse er inntatt.
**) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58.
***) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor vedtekten er inntatt.

av utsalgssteder i Røra herred, Nord-Trøndelag fylke, stadfestes som gjeldende inntil videre i henhold til lov av 25 juli 1913. 15 aug.

Kongelig resolusjon*), hvorved med hjemmel av § 3 i lov nr. 5 av 2 april 1917 bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat eller drikke i Kragerø, fra 15 september 1919 å regne skal ha bevilling. 15 aug.

Kongelig resolusjon**), hvorved den av Grimstad bystyre ved beslutning av 31 juli 1919 vedtatte vedtekt for kommunal boligformidling i Grimstad stadfestes i medhold av lov om boligforholdene av 12 juli 1918 § 18. 15 aug.

Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til §§ 23, 24, 27 og 69 i lov om brandvesenet av 15 augst 1908 godkjennes som gjeldende inntil videre det av Sandefjord bystyre i møte den 30 januar 1919 vedtatte forslag til regler og forskrifter for brandvernet sammesteds, — dog med en enkelt forandring. 15 aug.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til havnelovens §§ 15 og 29 meddeles stadfestelse på Grimstad bystyres beslutning av 11 juni 1919 om forandringer i §§ 1 og 2 i de ved kongelig resolusjon av 14 januar 1915 stadfestede takster og regler for benyttelse av Grimstad havneve s brygger og tomter samt om forhøielse av den ved nevnte resolusjon stadfestede tonnageavgift for Grimstad til 8 øre pr. registertonn av fartøier i utenriksk og 4 øre pr. registertonn av fartøier i innenriksk fart. 15 aug.

Beslutningene trer straks i kraft og forblir gjeldende inntil videre.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 15 aug.

I. Det ved kongelig resolusjon av 9 desember 1910 oprettede kallskapellani i Tune prestegjeld i Oslo bispedømme blir å nedlegge fra 31 august d. å. å regne.

II. Fra 1 september næstefter å regne oprettes der i prestegjeldet et residerende kapellani, hvis innehaver tillegges:

1. Den kallskapellanen nu tilliggende erstatning efter den geistlige lønningslov av 14 juli 1897 § 14;

*) Bekjentgj. 18 august i Lovtid 1ste avd. nr. 58.
**) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor vedtekten er inntatt.
***) Bekjentgj. 18 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 58, hvor de godkjente forskrifter m. v. er inntatt.

15 aug.

2. det beløp, hvormed sogneprestembedets inntekter overstiger kr. 4 000,00 årlig — inntil et beløp av kr. 1 250,00 om året;
3. et bidrag av Tune herred svarende til, hvad der til enhver tid må tilskytes for å bringe disse inntekter op i minst kr. 3 200,00 årlig;
4. den av Kongen med Stortingets samtykke fastsatte godtgjørelse av Oplysningsvesenets Fond for avsavn av jordvei, stor kr. 500,00 om året;
5. bruken av den til kallskapellanens disposisjon stilte embedsbolig mot efter overtagelsen derav å vedlikeholde den under sedvanlig åbodsansvar.

III. Den residerende kapellan ansettes med forpliktelse til:
a. å holde gudstjeneste eller preken hver søn- og helligdag;
b. å betjene flere kirker i prestegjeldet, om sådanne måtte bli opført;
c. å finne sig i de bestemmelser, som måtte bli truffet om gudstjenestens og de kirkelige forretningers utførelse i prestegjeldet og om deres fordeling mellem de to prester;
d. å føre kirkebok og fødselsregister for en del av prestegjeldet efter Kirkedepartementets nærmere bestemmelse.

IV. Oslo biskop bemyndiges til midlertidig å treffe bestemmelse om de under post III c. nevnte anliggender.

V. Tune herredsstyres beslutning av 6 september 1918 om det residerende kapellanis oprettelse approberes i henhold til landsformannskapslovens § 39.

VI. — — —

15 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved det i henhold til lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn § 2 henlegges til Socialdepartementet inntil videre å ansette følgende tjenestemenn:

Reservelæger, forvaltere og kasserere ved statens medisinale anstalter, økonomen ved karanteneanstalten på Risøen, bygningschefen ved medisinalvesenet, apotekvisitator, bestyreren av medisinalstyrelsens laboratorier, statens epidemilæge, medisinalstyrelsens kjemiker og bestyreren av rikshospitalets apotek — for reservelæger, kasserere, forvaltere samt økonomen ved Risøen karanteneanstalt efter innstilling fra vedkommende anstalts bestyrer og for de øvrige efter innstilling fra direktøren for det civile medisinalvesen.

15 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov (nr. 1) av 18 juli 1919 om forandring i lov om midlertidig forhøielse av betaling, som efter sportelloven (l. 6/8 1897, nr. 9) tilkommer lensmenn og andre tjenestemenn for visse forretninger av

12 juli 1918, bestemmes: Salærer og godtgjørelse for bekreftede utskrifter, som tilkommer læger efter sportellovens § 109, forhøies med 100 procent. 15 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 15 aug.

I. Vevelstad herred av Brønnøy sorenskriveri skal utgjøre eget tinglag fra 1 august 1919 å regne.

II. For Vevelstad tinglag anordnes to sakting årlig, ett i mai og ett i september, efter nærmere bestemmelse av fylkesmannen med hensyn til tid, sted og dagantall for avholdelse av tingene.

III. Vevelstad tinglag henlegges med hensyn til avholdelse av månedsting til den av tinglagene Bindal, Brønnøy, Vik, Velfjord og Vega hittil bestående månedstingkrets.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til § 29 i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 fastsettes reglement for det ved Statens Filmkontroll ansatte kontor- og maskinpersonale overensstemmende med et fremlagt utkast. 15 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 29 og 31 bestemmes, at den ved kongelig resolusjon av 25 august 1914 stadfestede plan for sikkerhetsfondet ved A/S Nordiske Grubekompani's bergverksdrift ved Fosdalen gruber (Fosdalen bergverks aktieselskap) i Malme herred, Nord-Trøndelag fylke, inntil videre blir gjeldende uforandret, således, at der ikke endda foretas nogen videre opsamling til fondet, men at rentene fremdeles blir å tillegge kapitalen. 15 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til lov om fattigvesenet av 19 mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles stadfestelse paa en fremlagt av vedkommende utvalg foreslått plan for et sikkerhetsfond ved A/S Ørnehammens molybdengruber i Fjotland herred, Vest-Agder fylke, — dog med en enkelt forandring. 15 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til havnelovens § 55 meddeles stadfestelse som gjeldende inntil videre på Trondhjem bystyres beslutning av 17 juli 1919 om opkrevning av avgift av forskjellige varer, som føres over Trondhjem havnevesens kaier. 15 aug.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer M. Fuhr ved skrivelser av 6 september og 7 oktober 1918 skjenkede »Fuhrs fond for havefrøavlens fremme i Norge« samt på de i juni 1919 utferdigede statutter for dette fond. 15 aug.

15 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av fru skibsreder Klaveness og skibsreder Karsten Grøn ved gavebrev av 17 februar 1919 oprettede »P. A. Grøn og Thrine Grøns legat« til fordel for Sandefjords skoler: Sandefjords Almenskole og Sandefjords Folkeskole samt på de utferdigede udaterte statutter for dette legat.

15 aug. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Møre i anledning av en forespørsel fra et sjøforsikringsselskap angående spørsmålet om, hvem det påligger å tilsi skjønnsmenn ved sjørettsoverskjønn.

Departementet uttaler, at bestemmelsen i sjøfartslovens § 316, 2net ledd (l. $^{20}/_{7}$ 1893) om plikt for sjørettens formann til å besørge rettens øvrige medlemmer tilsagt til et møte, ikke kan antas å gjelde de i sjøfartslovens § 329 omhandlede overskjønn. Ved disse må den almindelige regel gjelde, hvorefter det påhviler overskjønnets rekvirent å besørge skjønnsmennene tilsagt.

16 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer Alfred Waldemar Garmann Larsen og frue Magda Larsen, f. Bergh, til minne om deres avdøde datter ved gavebrev av 26 mai 1919 oprettede »Fru Astri Finne, f. Larsens legat« til fordel for »Kristiania Gamlehjem for Kvinder« samt på de under 19 juni 1919 utferdigede statutter for dette legat.

16 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på de av skibsreder Otto Thoresen ved gavebrev av 10 januar 1910 og 29 april 1919 skjenkede tilleggsgaver — store henholdsvis kr. 13 901,21 og kr. 50 000,00 — til det under 5 november 1900 stadfestede »Otto Thoresen og hustrus gave« til fordel for trengende sjøfolk og deres efterlatte i Kristiania og omegn samt paa et under 20 juni 1919 utferdiget tillegg til legatets statutter.

16 aug. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori meddeles, at departementet antar, at gebyret må bli å beregne efter sportellovens §§ 2 og 3 (l. $^{6}/_{8}$ 1897, nr. 9) i tilfelle, hvor rett blev satt til mottagelse av en herboende arvings edelige vedtagelse av oplysninger til legitimasjon i anledning av krigsforsikring tegnet i det av den amerikanske stat oprettede War Risk Insurance av vedkommendes bror, som var falt i krigen.

16 aug. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil

*) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor maksimalprisene m. v. er inntatt.

videre omsetningsregler og maksimapriser for endel sorter amerikansk spekepølse. 16 aug.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Jens Thoresen Thorshaug og hustru Kaja Thorshaug, f. Winsnæs, ved testament av 29 oktober 1904 oprettede »Jens Thoresen Thorshaug og hustru Kaja Thorshaugs legat til understøttelse av trengende av Lørenskog menighet, som ikke nyter understøttelse av fattigvesenet« samt på de under 6 juli 1919 utferdigede statutter for dette legat. 18 aug.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av kammerherre Løvenskiold og frue Hannah Løvenskiold, f. Parr, ved gavebrev av 2 april 1919 oprettede »Kammerherre Leopold Løvenskiold og frues legat til avlønning av organisten ved Gjerpen kirke« samt på de under 2 april 1919 utferdigede statutter for dette legat. 19 aug.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Nord-Trøndelag fylke i anledning av en forespørsel om, hvorledes der skal forholdes efter § 17 i lov om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre (av 10 april 1915, nr. 3), i de tilfelle, hvor moren i fødselsmeldingen alene har opgitt en barnefar, mens det under senere rettsforhandlinger er bragt på det rene, at hun har hatt legemlig omgang med andre personer til sådan tid, at barnet kan være en frukt av et av disse samleier. 19 aug.

Saken har været forelagt Justisdepartementet, som har meddelt, at det om enn under tvil antar, at fylkesmannen ex officio bør utferdige bidragsforelegg mot vedkommende andre personer, forsåvidt det er på det rene, at ikke barnets verge vil begjære farskapsforelegg utferdiget mot nogen av dem.

Socialdepartementet uttaler, at det finner å kunne henholde sig til Justisdepartementets uttalelse.

Skrivelse *) fra Provianterings- og Industriforsynings-departementet, hvorved i medhold av lov om regulering av vareprisene av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 16 august 1918, de kommunale provianteringsråd bemyndiges til å kreve oplysninger m. v. efter nevnte lovs § 1, post 2 i den utstrekning, som det anses nødvendig til fastsettelse av sådanne maksimalpriser 20 aug.

*) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59.

20 aug. eller andre prisreguleringsbestemmelser, som rådene er bemyndiget til å utferdige.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

21 aug. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene:

Fra Sjøassurandørernes Centralforening har Handelsdepartementet mottat en forestilling angående sjørettsbesiktigelser ved havariskader.

I denne forestilling anføres bl. a., at det nu ved sjørettsbesiktigelser er blitt den regel, at havariskadene beskrives ganske løselig, og at så taksten ansettes for den hele skade i en rund sum tilslutt, istedet for at der skulde gjøres en fullstendig skadebeskrivelse og hver enkelt post takseres for sig. Enn videre anfører Centralforeningen, at det, efterat skibsbygningen er gått over til å bli en særlig innviklet ingeniørkunst, erfaringsmessig stiller sig vanskelig som medlemmer av sjøretten ved sjørettsbesiktigelser å få opnevnt tilstrekkelig kyndige folk. Som oftest blir der valgt treskibsbyggere og skibsførere, og i de fleste tilfelle er disse helt usakkyndige på området. På de fleste steder går derfor besiktigelsene for sig på den måte, at de usakkyndige sjørettsmedlemmer, der som oftest ikke forstår sig hverken på besiktigelser eller takster, setter taksten urimelig høit — for å være sikkre på, at den i aller verste fall skal dekke verkstedsregningen, eller de går simpelthen til verkstedet og får dets pris opgitt og anfører dette som sjørettstakst i en rund sum i slutten av takstforretningen. Sjørettsbesiktigelse og takst blir ofte herved det motsatte av, hvad der er tilsiktet, idet det er vanskeligere å angripe en urimelig verkstedsregning, som stemmer overens med en sjørettstakst, enn om ingen sådan takst forelå.

Sjøassurandørernes Centralforening har derfor i rederes og assurandørers interesse henstillet, at der må bli sørget for, at der til sjørettsbesiktigelser opnevnes sakkyndige menn — skibs- og maskiningeniører — hvor dette på nogen måte er mulig, og at skjønsmennene blir tilholdt å besiktige og taksere i overensstemmelse med sjøfartsloven således:

1. At hver enkelt skade optas og takseres særskilt.
2. At skibets verdi i skadelidt stand altid angis, forutsatt at det ikke i begjæringen om besiktigelse opgis, at dette er unødvendig.
3. At skjønsmennene erklærer sig angående skadens årsak, forsåvidt dette kan skjønnes av de beskadigede deles utseende og tilstand.
4. At den skade holdes adskilt, som må anses å være en følge av slit, råttenhet, orm, forrustning, eldre feil eller mangler, eller av sådan svakhet ved den beskadigede del,

at skib, maskin eller inventar ikke kan anses å ha vært i forsvarlig stand ved reisens begynnelse. 21 aug.

5. At der virkelig er havariskade, som beskrives og takseres, og ikke således, som ofte skjer, at skjønsmennene kun nevner i sin beskrivelse den skade de finner, uten å ta hensyn til, hvorvidt dette er havariskade eller ikke, og som undskyldning anfører, at de kun har beskrevet og taksert den skade, som er blitt dem påvist.

Forestillingen har av Handelsdepartementet vært forelagt for Norges Rederforbund og Sjøfartskontoret. Norges Rederforbund har erklært sig enig i, at der bør rettes en henvendelse til sjørettene i den av Sjøassurandørernes Centralforening angitte retning. Likeledes er Rederforbundet enig i, at alltid minst én fagkyndig tekniker bør delta i besiktigelsen av dampskiber og dampmaskiner. Også Sjøfartsdirektøren har helt ut sluttet sig til det i forestillingen anførte, idet hans opfatning netop går i samme retning. Særlig i de mindre byer langs kysten er — anfører sjøfartsdirektøren — sjørettenes sammensetning ikke alltid i faglig henseende så betryggende som ønskelig. Han er derfor enig i, at det ved rundskrivelse bør innskjerpes, at der ved valg av sjørettsmedlemmer og ved opnevnelse av skjønsmenn i de enkelte tilfelle påses, at vedkommende har de nødvendige kvalifikasjoner.

Med foranstående skal departementet be de faste sjøretter innen hr. fylkesmannens distrikt gjort bekjent. Likeledes skal man be henstillet til vedkommende kommunestyrer ved valg på sjørettsmedlemmer i henhold til sjøfartslovens § 313 å ta størst mulig hensyn til det i ovennevnte forestilling anførte.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kaffe. 21 aug.

Provisorisk anordning**) om denaturering av spiritusholdige kosmetika, parfymer og essenser. 22 aug.

I henhold til grunnlovens § 17 bestemmes:

§ 1.

Socialdepartementet bemyndiges til å treffe bestemmelse om, at alle eller nogen av visse slags spiritusholdige kosmetika,

*) Bekjentgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 60, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 26 august i Lovtid., 1ste avd. nr. 59.

22 aug. parfymer eller essenser skal denatureres, og utferdige de forskrifter, som er nødvendige til gjennemførelse herav.

§ 2.

Den, som overtrer eller medvirker til overtredelse av nogen med hjemmel av denne anordning gitt bestemmelse, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder.

§ 3.

Denne anordning trer i kraft straks.

22 aug. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på nedenstående av herredsstyret for Røra herred, Nord-Trøndelag fylke, den 4 juni 1919 vedtatte beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v.:

»Det skal herefter være forbudt innen Røra herred å selge eller utlevere tobakk i nogen form til barn under 15 år. Skal barn kjøpe tobakk til nogen, må der skriftlig rekvisisjon til.

Overtredelse av denne vedtekt straffes med bøter efter loven.«

22 aug. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til lov nr. 4 av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder meddeles stadfestelse på den av herredsstyret for Hedrum herred, Vestfold fylke, den 10 mai og 25 juni 1919 vedtatte beslutning til kinematografvedtekter for herredet.

22 aug. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder meddeles stadfestelse på den av Vardø bystyre den 7 mars 1919 fattede beslutning om tillegg til § 14 i de ved kongelig resolusjon av 8 oktober 1888, jfr. kronprinsregentens resolusjon av 14 mai 1892 og kongelige resolusjoner av 30 desember 1895, 23 april 1915 og 28 april 1916, stadfestede politivedtekter for byen.

*) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59.
**) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor kinematografvedtektene er inntatt.
***) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor tillegget er inntatt.

Kongelig resolusjon *), hvorved den av Namsos bystyre i møter den 21 mars og 10 juli 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Namsos stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre og som tredende istedenfor de ved kronprinsregentens resolusjon av 9 mars 1904 og kongelig resolusjon av 23 desember 1908 stadfestede vedtekter, — dog med en enkelt tilføielse. 22 aug.

Kongelig resolusjon **), hvorved nedenstående av Dverberg herredsstyre i møte den 16 juli 1919 fastsatte forandring i den ved kongelig resolusjon av 19 mai 1916 stadfestede vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Andenes byggekommune i Dverberg herred, Nordland fylke, stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre: 22 aug.

»Utsalgssteder innen Andenes byggekommune i Dverberg herred, hvor salg av varer foregår, skal med de i § 2 angitte undtagelser holdes lukket fra kl. 8 aften til kl. 6 morgen næste virkedag.«

Kongelig resolusjon ***), hvorved den av Fet herredsstyre i møter den 10 mars og 28 juni 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Fet herred, Akershus fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 nr. 5 som gjeldende inntil videre. 22 aug.

Vedtekten trer i kraft fra 1 oktober 1919 å regne. Fra samme tidspunkt opheves de ved kongelig resolusjon av 27 april 1909 stadfestede lukningsvedtekter for Fet hovedsogn og Relingen anneks av Fet herred.

Kongelig resolusjon **), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at de ved kongelig resolusjon av 7 januar 1915 fastsatte fiskeriregler for Gran- og Krokåsvannet med mellemliggende bekk i Inderøy herred, Nord-Trøndelag fylke, samt for Leksvik herred i samme fylke forblir gjeldende i ytterligere 5 år fra 1 januar 1920 å regne. 22 aug.

Kongelig resolusjon **), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, 22 aug.

*) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.
**) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59.
***) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor vedtekten er inntatt.

22 aug. at de ved den norske regjerings resolusjon av 12 desember 1906 samt de kongelige resolusjoner av 22 desember 1911 og 26 mai 1916 fastsatte fiskeriregler for endel vann og elver, beliggende i den til Ullensvang herred, Hordaland fylke, støtende del av Hardangervidden forblir gjeldende i ytterligere 3 år fra 13 desember 1919 å regne.

22 aug. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om fredning av kreps av 19 mai 1916, nr. 3, § 2 fastsettes i et tidsrum av 3 år fra 1 mai 1920 å regne regler for sådan fredning i Lekumelvens vassdrag innen Trøgstad og Eidsberg herreder, Østfold fylke.

22 aug. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Øksendal herred, Møre fylke, i møte den 24 mai 1919 besluttede skogvedtekter for herredet, — dog med en enkelt forandring.

22 aug. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der i medhold av lov om husvær for folk og hester under skogarbeide og fløtning av 30 juli 1915 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Solli herred, Hedmark fylke, i møter den 20 januar og 14 juli 1919 besluttede vedtekter om tømmerkoier m. v. for herredet.

22 aug. **Kongelig resolusjon†)**, hvorved i medhold av § 14 i lov av 20 mai 1899 angående jakt og fangst, jfr. lov av 9 august 1918, bestemmes, at jakttiden for bever innen Vegaarshei herred, Aust-Agder fylke, inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1920, settes til tidsrummet fra og med 1 til og med 31 oktober.

22 aug. **Kongelig resolusjon††)**, hvorved i henhold til § 23 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes som gjeldende inntil videre de av Stjørdalshalsens bygningsrepresentantskap i møte senest den 1 august 1919 vedtatte regler for

---

*) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor reglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor de approberte skogvedtekter er inntatt.

***) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor vedtektene er inntatt.

†) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59.

††) Bekjentgj. 26 august i Lovtid. 1ste avd. nr. 59, hvor de godkjente regler er inntatt.

brandvernets ordning i Stjørdalshalsens brand- og bygningskommune, — dog med en enkelt forandring. 22 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 22 aug.

1. I henhold til § 1, 2net ledd, i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 blir de på en fremlagt fortegnelse under B. nevnte tjenestemenn ikke å regne for offentlige tjenestemenn.
2. I henhold til nevnte lovs § 1, siste ledd, blir de på en fremlagt fortegnelse under C. nevnte tjenestemenn å regne for statstjenestemenn og de under D. nevnte tjenestemenn å regne for kommunale tjenestemenn.

B.

Nedennevnte tjenestemenn blir ikke å regne for offentlige tjenestemenn:

Under Kirkedepartementet.

Lærere ved de private arbeidsskoler, private lærerskoler, folkehøiskoler og de private ungdomsskoler.

Under Socialdepartementet.

1. Særskilt antatte helserådsordførere.
2. Underlæge og underjordmødre ved Fødselsstiftelsen og Jordmerskolen i Bergen.
3. Assistentlæge ved Pleiestiftelsen for spedalske nr. 1.
4. Lægeassistent ved det animale vaksineinstitutt.
5. Assistentlæger ved statens medisinale anstalter.
6. Faste gårdsarbeidere og håndverkere ved statens medisinale anstalter.

C.

Nedennevnte tjenestemenn blir å regne for statstjenestemenn:

Under Kirkedepartementet.

1. Kirkesangere og klokkere i hovedstilling.
2. Organister og kirkeverger i hovedstilling, forsåvidt de ikke er ombudsmenn.
3. Kirketjenere, gravere og andre underordnede kirkelige betjenter i hovedstilling.

22 aug.

4. Tjenestemenn ved det teknologiske institutt i Kristiania.
5. Tjenestemenn ved håndverks- og kunstindustriskolen i Kristiania.
6. Rektorer, overlærere, lærere (i fast post), timelærere og hjelpelærere (i hovedstilling) ved de tekniske mellemskoler.
7. Direktør og lærere ved Bergens fagskole for tre- og metallindustri.
8. Direktør, lærere (i fast post) og timelærere (i hovedstilling) ved Bergens kunsthåndverksskole.
9. Direktør, lærere (i fast post) og timelærere (i hovedstilling) ved elementærtekniske dagskoler.
10. Lærere ved praktiske håndverksskoler og håndverksfagskoler.
11. Tjenestemenn ved skolehjemmene Toftes Gave, Lindøy skolehjem, Ulvsnesøy skolehjem og Våk skolehjem.
12. Tjenestemenn ved »Sophies Minde«, arbeidsskole for vanføre.
13. Tjenestemenn ved Bergens museum (Bergens biologiske stasjon, Geofysisk institutt), Trondhjems videnskapsselskap (Trondhjems biologstasjon), Tromsø museum, Stavanger museum, De Sandvigske samlinger, Norsk Folkemuseum, Fylkesmuseet for Telemark og Grenland, Kunstindustrimuseet i Kristiania, Bergen og Trondhjem, — forsåvidt deres beskikkelse efter gjeldende regler skal godkjennes av Kongen eller Kirkedepartementet.
14. Bestyrere og lærere ved de kommunale kvinnelige industriskoler.

Under Socialdepartementet.

Stadslæger.

D.

Nedennevnte tjenestemenn blir å regne for kommunale tjenestemenn:

Under Kirkedepartementet.

1. Vaktmestre, laboranter, maskinister, mekanikere og fyrbøtere ved de tekniske mellemskoler.
2. Vaktmester ved Bergens fagskole for tre- og metallindustri.
3. Vaktmester ved Bergens kunsthåndverksskole.
4. Vaktmestre ved elementærtekniske dagskoler.
5. Tjenestemenn ved tekniske aftenskoler og offentlige tegneskoler i hovedstilling.

6. Tjennestemenn ved de kommunale kvinnelige industriskoler undtagen bestyrere og lærere. 22 aug.
7. Fylkesskolebestyrere og lærere.
8. Lærere ved kommunale arbeidsskoler.

Under Socialdepartementet.

1. Sykehuslægene ved fylkessykehusene i Hammerfest og Vadsø.
2. De offentlige ansatte jordmødre.

Kongelig resolusjon, hvorved der opnevnes en kommisjon på 11 medlemmer til utredelse av spørsmålet om foranstaltninger til fremme av korndyrkningen. 22 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved Arbeidsdepartementet bemyndiges til å utferdige reglement for arbeidsordningen ved statens jernbane- og befestningsanlegg samt vassdrag-, vei- og havnevesen i det vesentlige overensstemmende med departementets forslag i foredrag av 22 august 1919. 22 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved Holmestrand—Vittingfossbanens og Tønsberg—Eidsfossbanens takster for befordring av reisende og gods tillates midlertidig forhøiet overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 22 august 1919. 22 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 1 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 bestemmes sådan forandring i sammensetningen av brandstyret for Mehavn brand- og bygningskommune, at en på stedet boende for hvervet skikket mann efter nærmere bestemmelse av fylkesmannen inntil videre inntrer i politimesterens sted som medlem av nevnte brandstyre. 22 aug.

Skrivelse fra Justisdepartementet, Fengselsstyrelsen, til riksadvokaten. 23 aug.

Når en fange under hensitten i varetekt efter dom har avsont bøter, blir der av vedkommende fengsels bestyrer eller vaktmester, som regel i et særskilt brev, gitt fullbyrdelsesmyndigheten underretning om avsoningen. I mange tilfelle blir dette brev av fullbyrdelsesmyndigheten bare vedlagt aktene, uten at der i oversendelsespåtegningen eller i den følgeskrivelse, som ledsager aktene, gjøres nogen bemerkning om bøteavsoningen. Herved opstår der en mulighet for, at bøteavsoningen ved beregningen av varetektsfradraget undgår opmerksomheten, idet det nevnte brev lett kan forstikke sig blandt

23 aug. de mange saksdokumenter. Følgen vil være, at straffetiden blir feilagtig beregnet.

For å undgå dette henstiller man, at vedkommende fullbyrdelsesmyndigheter må bli anmodet om i sådanne tilfelle enten ved påtegning på aktene eller i følgeskrivelsen, hvormed de sendes, å gjøre uttrykkelig opmerksom på, at bøteavsoning har funnet sted under domfelltes hensitten i varetekt efter dommen.

25 aug. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v.

26 aug. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 2 juli 1919 fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for amerikansk lakesaltet flesk med ben (Ham butts pork).

26 aug. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1919 fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser og omsetningsregler for amerikansk flesk, lakesaltet fleskerygg og kotelettrygg (brisket pork og family back pork).

26 aug. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk raffinert fett (Compound lard).

26 aug. **Rundskrivelse****) fra Socialdepartementet til fylkesmennene.

Under 22 august 1919 er utferdiget følgende provisoriske anordning:

§ 1. Socialdepartementet bemyndiges til å treffe bestemmelse om, at alle eller nogen eller visse slags spiritusholdige kosmetika, parfymer eller essenser skal denatureres, og utferdige de forskrifter, som er nødvendige til gjennemførelse herav.

§ 2. Den, som overtrer eller medvirker til overtredelse av nogen med hjemmel av denne anordning gitt bestemmelse, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder.

§ 3. Denne anordning trer i kraft straks.

---

*) Bekjentgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 60, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 60.

Med hjemmel i den i anordningen gitte bemyndigelse be- 26 aug
stemmer nærværende departement herved, at der til fremstilling av alle spiritusholdige hårvann herefter alene må anskaffes spiritus, som er denaturert ved tilsetning av **0,3 pct. klorkinin**. (Det bemerkes, at departementet har under overveielse spørsmålet om andre denatureringsmidler).

Videre bestemmes, at salg av ren spiritus til bruk ved fremstilling av spiritusholdige hårvann skal være forbudt.

Landets politimyndigheter pålegges for fremtiden ikke å utstede attester på ren spiritus i nevnte øiemed.

Samtidig bemyndiges landets politimestre til efter skriftlig andragende, hvori øiemedet med anskaffelsen anføres, å utstede attester på denaturert sprit av heromhandlede art til fremstilling av spiritusholdige hårvann til personer og virksomheter, som frembyr garanti for, at varen ikke vil bli misbrukt. I så henseende kommer de om attester på ren spiritus gjeldende regler til anvendelse. Andragendet blir, forsåvidt den denaturerte sprit skal anvendes innen et lensmannsdistrikt, å innsende til vedkommede politimester med påtegning av vedkommende lensmann.

Den denaturerte sprit kan alene anskaffes fra destillasjonene, derimot ikke fra samlag, brennerier eller apotek, og bare mot politiattest som ovenfor nevnt.

Apotekere har adgang til selv å denaturere ren spiritus til egen tilvirkning av spiritusholdige hårvann, overensstemmende med utferdigede forskrifter. Apotekene vil bli gitt fornøden instruks gjennem Medisinaldirektøren.

Med hensyn til utleveringen av den således denaturerte spiritus får de om utlevering av ren spiritus gjeldende regler tilsvarende anvendelse.

De stoffer, som destillasjonene trenger til denatureringen, inntil videre klorkinin, vil de kunne erholde fra landets apotek og drogeforretninger.

Om kontrollen med denatureringen vil nærmere bestemmelse senere bli truffet.

Omkostningene ved denatureringen, derunder godtgjørelse til de tjenestemenn, som foretar denne, samt i tilfelle til kontrollen med, at denatureringsbestemmelsene overholdes, bæres av vedkommende destillasjon selv, som også har å anskaffe de til denatureringen nødvendige kar m. v.

Samtidig meddeles, at departementet idag med hjemmel av § 5 i den midlertidige lov av 12 juli 1918 om salg av spiritusholdige kosmetika m. v. har forbudt innførsel til riket av spiritusholdige hårvann, dog således, at nærværende departement, hvor særlige omstendigheter

26 aug. foreligger, på ansøkning kan frita fra forbudet, når innførslen skjer til nogen, som har bevilling til salg av varen efter lovens § 1. Innførslen vil i tilfelle kunne gjøres betinget av, at varen denatureres efter nærmere anvisning av departementet, — i tilfelle av tollvesenet.

Hr. fylkesmannen anmodes om snarest mulig å gjøre polititjenestemennene, apotekene og de i saken forøvrig interesserte (tilvirkere og innehavere av bevillinger til salg av hårvann m. v.) bekjendt hermed. Destillasjonene, brenneriene og tollvesenet er underrettet herfra.

29 aug. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på den av Horten bystyre den 24 februar og 18 august 1919 vedtatte beslutning til nye politivedtekter, som skal tre istedenfor de ved kongelig resolusjon av 18 mars 1893 stadfestede politivedtekter,

29 aug. **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

1. Med hjemmel av § 5 i lov om adgang til å drive herberge og bevertning av 2 april 1917 stadfestes de av Skudenes herredsstyre i møte den 23 mai 1919 besluttede vedtekter for herberger- og beverternæringen i Skudenes herred, Rogaland fylke, som gjeldende inntil videre, å rgne fra 1 oktober 1919, — dog med en enkelt forandring.
2. §§ 11—12 i de ved kongelig resolusjon av 5 juni 1897 for Skudenes herred stadfestede politivedtekter opheves å regne fra samme dag.

29 aug. **Kongelig resolusjon*****), hvorved i medhold av lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes:

1. Anbringelse av fangstinnretninger for tiur, røi og orrfugl skal være forbudt innen Helmark fylke.
2. Tiur, røi og orrfugl fredes innen Hedmark fylke i tiden fra og med 15 november til og med 31 januar.
3. Jerpe skal være fredet det hele år innen Hedmark fylke.

Denne resolusjon trer i kraft straks og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1923.

*) Bekjentgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 60, hvor de nye politivedtekter er inntatt.
**) Bekjentgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 60, hvor de stadfestede vedtekter er inntatt.
***) Bekjentgj. 1 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 60.

Kongelig resolusjon, hvorved konsulatet i Leipzig med distrikt kreishauptmannschaft Leipzig utskilles fra konsulatet i Dresden distrikt og ophøies til selvstendig konsulat direkte underlagt legasjonen i Berlin. 29 aug.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til lov nr. 2 av 14 mai 1902 § 2 meddeles approbasjon på nedenstående forandring av det ved kongelig resolusjon av 23 januar 1905 godkjente reglement for det Praktisk-Teologiske Seminar: 29 aug.

§ 1. Det Praktisk-Teologiske Seminar står under bestyrelse av biskoppen i Oslo bispedømme, medlemmene av det Teologiske Fakultet, 2 medlemmer av det Teologiske Menighetsfakultets lærerråd, nemlig rådets formann og et av dette valgt medlem, samt av den ved seminaret ansatte lærer i praktisk teologi.

§ 8. Den praktisk teologiske eksamen består av en skriftlig og en muntlig prøve. Den skriftlige prøve omfatter pastorallære, homiletikk og kateketikk eller pedagogikk. Opgavene besvares ved klausurarbeider, og der innrømmes for hver opgave en arbeidstid av 10 timer. Ved utarbeidelsen er det tillatt å bruke de samme hjelpemidler som ved Universitetets teologiske eksamen.

Eksamen omfatter enn videre en homiletisk og kateketisk prøve, en fullt utarbeidet preken og katekese, som innleveres før den skriftlige eksamen begynner, til nærmere fastsatt tid.

Den muntlige prøve omfatter de 4 fag, hvori der ikke har vært skriftlig prøve. Dog avholdes der hver gang prøve kun i to av disse fag efter styrets bestemmelse. Denne meddeles kandidatene efter avslutningen av den skriftlige prøve. I tilfelle av sykdomsforfall under eksamen og kontinuasjon gjelder samme regler som ved Universitetets teologiske eksamen.

§ 10. Såvel ved den skriftlige som ved den muntlige prøve gis særskilt censur for hvert fag. Efter tilendebragt eksamen gis en endelig karakter. Kun denne opføres på eksamensvidnesbyrdet. Karakterene er: Laudabilis præ ceteris, (1), Laudabilis (2), Haud illaudabilis (3) og Non contemnendus (4). For å få Laudabilis præ ceteris må man ha minst laud i alle fag og en hovedkarakter ikke under 1,50. For å få Laudabilis må man ha minst 4 lauder, hvorav 3 i hovedfagene, derav minst 1 i de praktiske prøver, og en hovedkarakter ikke under 2,50. Under denne forutsetning kan et non tåles. For å få Haud illaudabilis må man ha minst 4 karakterer ikke under Haud, hvorav 3 i hovedfagene, derav minst 1 i de praktiske prøver og en hovedkarakter ikke under 3,50. Under denne forutsetning kan to nonner tåles. Som hovedfag blir å

29 aug. regne de fag, hvori der har vært avholdt skriftlig prøve. Med immaturus ved nogen skriftlig eller muntlig prøve kan man ikke bestå eksamen.

29 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved godtgjørelsen for de medlemmer av kommisjonen for den farmaceutiske medhjelpereksamen, som ikke er forpliktet til uten vederlag å fungere som sådanne, fra den i april 1919 avholdte eksamen og inntil videre forhøies således, at det faste honorar for hver utgjør kr. 450,00 for hver eksamen og tillegget for hver kandidat, som utover et antall av 30 om året prøves i alle fag, utgjør kr. 30,00.

29 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved det overlates til Departementet for Sociale Saker å styre med boligfondet for Statens Tjenestemenn.

29 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved det overlates til Departementet for Sociale Saker å styre med den bevilgning til fremme av samfundsnyttig boligbygning, som Stortinget gav den 18 juli 1919.

29 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 84 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Strand herredsstyres beslutning av 10 april 1919 angående betalingsregulativ for bygningstilsyn m. v. for det bygningsloven underlagte strøk av Jørpeland, — dog med en enkelt forandring.

29 aug. **Kongelig resolusjon**, hvorved kongelig resolusjon av 31 desember 1914 om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å foreta midlertidge endringer i de gjeldende administrative bestemmelser for marinen opheves.

29 aug. **Tillegg til § 4 i bruksreglene** *) for Gran bygdealmenning, approbert av Landbruksdepartementet 29 august 1919.

29 aug. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av kjøpmann E. D. Mogstad den 6 desember 1915 og 24 januar 1917 til Valsøyfjord kommune skjenkede »Kirkesanger John Mogstad og hustru Rachel Oline Bergitte Mogstads legat« samt på de under 2 juli 1919 utferdigede statutter for dette legat.

29 aug. **Skrivelse** fra Utenriksdepartementet, hvori under henvisning til skrivelse av 18 september f. a. meddeles, at handels-

*) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor tillegget er inntatt.

konvensjonene mellem Norge og Spanien av 27 juni 1892 og 25 august 1903, som var blitt opsagt fra spansk side, er blitt forlenget for tre og tre måneder ad gangen fra opsigelsesfristens utløp den 20 september d. a. 29 aug.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet om prisansettelsen for manufakturvarer. 29 aug.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Simen Landeth og hustru Oline ved gavebrev av 28 juli 1918 oprettede »Distriktslæge Søren Frost's legat« til Stai sykehus samt på de under 28 oktober 1918 utferdigede statutter for dette legat. 1 septbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Akershus, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra formannen i en husleienevnd om forståelsen av boliglovens § 7, 4 ledd, uttaler følgende: 1 septbr.

Efter denne lovbestemmelse kan kommunestyret, når det gjelder møblerte leiligheter eller enkelte rum enten alene eller i forbindelse med opvartning, belysning, opvarmning eller kost, beslutte, at forhøielse og første gangs fastsettelse av leien ikke behøver å bringes inn for nevnden, men at der skal være adgang for denne til å sette ned leien uten eller efter klage. Denne bestemmelse er gjort gjeldende i kommunen, og formannen oplyser, at to av herredets fire husleienevnder forstår loven således, at når nevnden finner leien for stor, kan den nedsette med virkning fra den tid forhøielsen eller den første fastsettelse trådte i kraft. De to andre nevnder er derimot av den opfatning, at nevndens beslutning først kan virke fra den tid, som der kan sies lovlig op til.

Spørsmålet hører i tilfelle av tvist under domstolene. Departementet er for sitt vedkommende tilbøilig til å være enig med de nevnder, som mener, at beslutningen kan gjøres gjeldende fra den tid, forhøielsen eller den første fastsettelse trådte i kraft.

Skrivelse **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvori i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for elektrisk materiell. 2 septbr.

Skrivelse ***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 25 august 1919 fastsettes 2 septbr.

*) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor de nye maksimalpriser er inntatt.

***) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor maksimalprisene m. v. er inntatt.

2 septbr. som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for galvaniserte båndjern.

4 septbr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 10 mai 1919 om omsetningsregler og maksimalpriser for mel, gryn og sukker fastsettes forhøiede maksimalpriser for byggryn og havregryn.

4 septbr. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 10 mai 1919 fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for amerikansk havregryn i originalpakker tilført markedet ved statens foranstaltning.

4 septbr. **Skrivelse*****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for gjær.

5 septbr. **Kongelig resolusjon**†), hvorved i medhold av lov av 25 mai 1917 om tillegg til lov om salg og skjenkning av brennevin m. m. av 17 mai 1904 bestemmes, at kongelig resolusjon av 21 desember 1917 angående tillegg til og forandringer i kongelig resolusjon av 28 juni 1917 inneholdende forbud mot salg av brennevin m. v. opheves, således at nevnte kongelige resolusjon av 28 juni 1917 blir gjeldende i sin oprindelige lydelse —, dog med den forandring, at for fruktvins vedkommende settes grensen til 9 volumprocent alkoholstyrke.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

5 septbr. **Kongelig resolusjon**††), hvorved bestemmes:

1. I medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Sør-Aurdal herred, Opland fylke, i møte den 19 juni 1919 besluttede nye skogvedtekter for herredet —, dog med en enkelt forandring.
2. De ved kongelig resolusjon av 25 februar 1908 approberte skogvedtekter for Sør-Aurdal herred opheves fra den tid, nærværende vedtekter trer i kraft.

---

*) Bekjentgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 62, hvor de forhøiede maksimalpriser er inntatt.

**) Bekjentgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 62, hvor maksimalprisene er inntatt.

***) Bekjentgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 62, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

†) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 61.

††) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor de approberte nye skogvedtekter er inntatt; kfr. nr. 71 s. 1099.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Talvik herred, Finnmark fylke, i møte den 21 februar 1919 besluttede skogvedtekter for herredet. 5 septbr.

Kongelig resolusjon**), hvorved bestemmes: 5 septbr.

A. Det i møte den 5 juni 1919 vedtatte utkast til fellesfløtningsregler for Ranenelven i Nordland fylke med de i reglene omhandlede deler av dens bivassdrag approberes i medhold av lov angående vassdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 § 59 som gjeldende inntil videre.

B. 1. I medhold av lov av 12 juli 1848 om behandlingen av krabbas- og bunntømmer meddeles approbasjon på det av styret i Mo fellesfløtningsforening i møte den 1 juli 1919 vedtatte reglement for behandlingen av krabbas- og bunntømmer i omhandlede vassdrag.

2. Fellesfløtningsforeningens styre bemyndiges til i overensstemmelse med dette reglement å la det tømmer, hvortil ingen eier innen den bestemte frist har meldt sig med legitimasjon for sin eiendomsrett, anvende til fordel for vassdraget.

3. Styret har å foranstalte reglementet bekjentgjort 2 ganger i hver av de 2 innen distriktet mest utbredte aviser samt å påse, at reglementet stadig er opslått på tingstedene innen de herreder, hvorfra last fløtes i vassdraget.

4. Fra styret skal der innen utgangen av juni måned til Landbruksdepartementet innsendes en spesifisert forklaring over de beløp, hvortil det i det sist forløpne år avhendede krabbas- og bunntømmer er utbragt med detaljert angivelse av de øiemed, hvortil disse beløp er blitt anvendt.

Kongelig resolusjon, hvorved bl. a. bestemmes, at der fra 1 juli 1919 å regne under det lønte generalkonsulat for Britisk Sydafrika skal oprettes et ulønt konsulat i Johannesburg med distrikt, omfattende Transvaal og Orangefristaten. 5 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av Knut Hamsuns eiendom, 5 septbr.

*) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor skogvedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 8 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 61, hvor de i post A omhandlede fellesfløtningsregler og det i post B anførte reglement er inntatt.

5 septbr. Havgløtt, mtr.nr. 10, Jægersborggaten i Larvik, til embedsbolig for politimesteren i Larvik for kr. 50 000,00 + omkostninger.

Proprieteten til den nye embedsgård forbeholdes Oplysningsvesenets Fond.

5 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av enkefru Selma Danielsens eiendom »Kringsjå« g.nr. 172 br.nr. 480 d, Nedre Bragernes, i Drammen, til embedsbolig for politimesteren i Drammen for kr. 30 000,00 + omkostninger.

Proprieteten til den nye embedsgård forbeholdes Oplysningsvesenets Fond.

5 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Fra den tid Justisdepartementet fastsetter og inntil videre henlegges i Notodden de magistratsforretninger, som omhandles i § 2, første punktum og §§ 3 og 16 i lov om ophevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917 til en av Justisdepartementet konstituert midlertidig borgermester, hvis gage og kontorholdsgodtgjørelse utredes av Notodden bykasse.
2. I medhold av byformannskapslovens § 40 stadfestes Notodden bystyres beslutning av 12 juni 1919 om bevilgning av gage og kontorholdsgodtgjørelse til den under post 1 omhandlede midlertidige borgermesterstilling.

5 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved den godtgjørelse for medlemmene, utenfor formannen, av det i lov av 15 februar 1918 § 7 omhandlede hjemmearbeidsråd, som ved kongelig resolusjon av 7 juni 1918 blev fastsatt til kr. 12,00 pr. arbeidsdag, forhøies fra 1 juli d. å. til kr. 18,00 pr. arbeidsdag, derunder innbefattet også reisedager.

5 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved den godtgjørelse for medlemmene, utenfor formannen, av det i § 3 i lov av 9 august 1918 omhandlede handelslønnsråd, som ved kongelig resolusjon av 22 november 1918 blev fastsatt til kr. 12,00 pr. arbeidsdag, forhøies fra 1 juli d. å. til kr. 18,00 pr. arbeidsdag, herunder innbefattet også reisedager.

6 septbr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for norsk cement.

---

*) Bekjentgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 62, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 10 mai 1919 om omsetningsregler og maksimalpriser for mel, gryn og sukker fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for farin og raffinade. 6 septbr.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 21 august 1919 om maksimalpriser på kaffe bestemmes, at de fastsatte maksimalpriser også skal gjelde for eldre beholdninger.
Denne bestemmelse trer i kraft straks. 8 septbr.

Skrivelse**) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i tilslutning til den trufne bestemmelse om ophevelse av maksimalprisene for ost opheves de av Provianteringsdepartementet under 14 januar 1919 utferdigede regler for tilvirkning, merkning og salg av ost og mysost fra og med 6 september 1919. 8 septbr.

Kongelig resolusjon**), hvorved med hjemmel av § 3 i lov av 2 april 1917 om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. bestemmes, at den, som i Bamble herred, Telemark fylke, vil gjøre sig en næring av å drive herberge og bevertning, skal ha bevilling.
Bestemmelsen trer i kraft å regne fra 1 oktober 1919. 12 septbr.

Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes: 12 septbr.

I. I henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på Kragerø bystyres vedtak i møter 27 september 1917 og 29 april 1919 om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen og om forskrift om anmeldelsesplikt ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De ved kongelige resolusjoner av 23 september 1865 og 3 desember 1904 approberte almindelige sundhetsforskrifter og forskrift om anmeldelse av tuberkuløse sykes flytning opheves for Kragerø fra den tid, forannevnte forskrifter trer i kraft.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 12 septbr.

*) Bekjentgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 62, hvor maksimalprisene er inntatt.
**) Bekjentgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 62.
***) Bekjentgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 62, hvor de i post I omhandlede nye sundhetsforskrifter m. v. er inntatt.

12 septbr. 1915 dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på de av Lindaas herredsstyre, Hordaland fylke, og Vannylven herredsstyre i Møre fylke henholdsvis under 4 august og 26 mai 1919 fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning.

12 septbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at hjortekoller skal være fredet det hele år på øen Hitra i Sør-Trøndelag fylke.

Denne bestemmelse trer i kraft straks og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1923.

12 septbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, 2net ledd, bestemmes, at den ved kongelig resolusjon av 21 juli 1916 utferdigede bestemmelse, hvorefter motorvognkjøring på hovedveien fra Gulsvik jernbanestasjon til Gol jernbanestasjon er forbudt undtagen hver tirsdag og torsdag —, opheves.

12 septbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av § 7 i lov nr. 1 av 18 august 1914 om salg og utførsel av fødevarer m. v. bestemmes, at det i samme lovs § 4 inneholdte utførselsforbud midlertidig settes ut av kraft, forsåvidt angår levende hester.

Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

12 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved det ulønte konsulat i Dunkerque nedlegges.

12 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 24 i den geistlige lønningslov av 14 juli 1897, jfr. lov av 21 juli 1917, skal Kristiania bys samtlige menigheter fra 1 juli 1918 å regne betraktes som en menighet med hensyn til beregning av de kommunen ifølge ovennevnte lovs §§ 21 og 22 påhvilende erstatninger til byens prester.

II. Istedenfor de nuværende særskilte målestokker for sogneprestenes og de residerende kapellaners inntekter

*) Bekjentgj. 15 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 62,

av kirkelige handlinger og høitidsoffer fastsettes følgende nye fellesmålestokker: 12 septbr.

for sogneprestene 29 øre pr. menighetslem for kirkelige handlinger og 21 øre for høitidsoffer samt for de residerende kapellaner og for Vålerengens hjelpeprest henholdsvis 16 og 14 øre.

III. De på grunnlag av de nye fellesmålestokker utregnede erstatninger til prestene blir, inntil omberegnlng av disse blir foretatt efter næste almindelige folketelling, å fordele mellem byens prester overensstemmende med det av Kristiania bystyre derom vedtatte forslag.

IV. Kristiania bystyres beslutninger av 12 desember 1918 og under vedtagelsen av budgettet for 1919/20 angående bevilgning til den nye ordnings gjennemførelse samt av årlige bidrag til Kristiania småkirkeforeningers 3 kirker, — approberes i henhold til byformannskapslovens § 40.

V. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til efter forhandling med de kommunale myndigheter å treffe sådan forføining med hensyn til omregulering av klokkernes inntekter, som gjennemførelsen av bestemmelsen i ovennevnte lovs § 24 for byens menigheter gjør nødvendig, samt likeledes til å bestemme, hvad der på grunnlag av de nye fellesmålestokker efter hver almindelig folketelling skal tillegges de enkelte embeder og klokkerbestillinger som erstatning for nedgang i inntekter av kirkelige handlinger og for avløst høitidsoffer.

Kongelig resolusjon, hvorved antallet av faste sjørettsmedlemmer og varamenn for Fredrikstad faste sjørett forhøies til henholdsvis 8 og 4. 12 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bl. a. de for A/S. Vaagan Øl- og Vinsamlag inntil utgangen av året 1919 gjeldende vedtekter, som av Vaagan herredsstyre i møte den 9 august 1919 er godkjent som fremdeles gjeldende for 3 år fra 1 januar 1919, i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjenskning av brennevin m. v. av 17 mai 1904 stadfestes som fremdeles gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1922. 12 septbr.

Kongelig resolusjon, hvorved Arbeidsdepartementet bemyndiges til å nedsette en komité til behandling av spørsmålet om forbedring av den norske Englandsrute i tilknytning til Bergensbanen. 12 septbr.

12 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 19 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes som gjeldende inntil videre Grimstad bystyres beslutning i møte den 31 juli 1919 angående forhøielse med 100 % av taksstene for den frivillige feining sammesteds.

12 septbr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 21 august 1919 om omsetningsregler og maksimalpriser for kaffe fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for endel sorter.

12 septbr. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 8 mars 1919 fastsatte maksimalpriser og omsetningsregler for High speed stål og Digelstål opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 18 september 1919.

13 septbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer Einar Juel ved gavebrev av 25 september 1918 oprettede »Iver Albert Juels og hustrus legat til videregående utdannelse« for elever fra Drammens offentlige høiere Almenskole samt på de under 1 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat.

13 septbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til en magistrat, hvori uttales, at det er bare husleie og ikke leie av ubebygget tomt, som faller inn under bestemmelsene om husleieregulering i boligloven av 12 juli 1918, jfr. departementets skrivelser til en husleienevnd av 15 mai 1918 og til fylkesmannen i Akershus av 15 juni s. å. (begge i Lovtidenden).

13 septbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at departementet antar, at dokument, hvis stempelplikt i henhold til lov av 6 august 1897 § 5 er preskribert, kan efterstemples av vedkommende retsskriver, når det påny i henhold til lov av 11 april 1885 § 8, jfr. lov nr. 3 av 24 juni 1915, er blitt stempelpliktig ved begjæring om tinglesning.

13 septbr. **Skrivelse*****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 om regulering av vare-

*) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor de nye maksimalpriser er inntatt.
**) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63.
***) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor maksimalprisene m. v. er inntatt.

prisene fastsettes maksimalpriser og omsetnings- 13 septbr.
regler for huder og skinn.

Skrivelse *) fra Statens prisdirektorat om forhøielse 13 septbr.
av prisen på prima bomullsgarn nr. 12 (De norske Bomullsfabrikkers Forening).

Skrivelse fra Socialdepartementet til en husleienevnd i 15 septbr.
anledning av, at en huseier hadde gitt en familie tillatelse til å bebo en leilighet på begrenset tid uten nogen godtgjørelse.

Departementet uttaler, at det er tilbøielig til å anta, at forholdet faller utenfor lovgivningen om husleieregulering.

Spørsmålet hører i tilfelle av tvist under domstolene.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Styret for Den 18 septbr.
Norske Stats Smaabruk- og Boligbank (av 23 juli 1915), hvori departementet uttaler, at der ikke antas å være lovlig adgang til å kombinere stillingen som formann i arbeidsnevnden med stillingen som kasserer for lånene, jfr. lovens §§ 22 og 51. Derimot er det efter loven neppe noget til hinder for, at samme person på en gang er ordfører i kommunen og formann i arbeidsnevnden, likesom departementet antar, at ordføreren i en kommune samtidig må kunne inneha stillingen som kasserer for lånene, forsåvidt denne stilling ikke er forenet med kommunekassererstillingen.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Sør- 18 septbr.
Trøndelag, hvori uttales, at der antas ikke å være noget til hinder for, at der til formann i ankenevnden for husleiesaker opnevnes en person, som bor utenfor kommunen, når han er villig til å påta sig hvervet og er kjent med bolig- og husleieforhold i kommunen. Sammenlign departementets skrivelse til fylkesmannen i Rogaland av 26 september 1918 (i Lovtidenden).

Skrivelse fra Socialdepartementet til Hordaland fylke, 19 septbr.
hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes:

At der fra Stord jordmordistrikt i Hordaland fylke utskilles et nytt jordmordistrikt, Sagvåg, omfattende den del av bygden, som ligger vestenfor en linje trukket fra gårdene Isdal og Dale til Valvatna og Ness.

Delingen trer i kraft fra den tid, fylkesmannen bestemmer.

---

*) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

20 septbr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved der i henhold til lov nr. 4 av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder meddeles stadfestelse — med en enkelt forandring — på en av herredstyret for Brandval herred, Hedmark fylke, den 18 august 1919 vedtatt beslutning til kinematografvedtekter for herredet.

20 septbr. **Kongelig resolusjon** **), hvorved bestemmes:

1. Bestemmelsene i lov av 25 februar 1899 om overformynderiet i Kristiania m. v., jfr. tilleggslov av 22 mai 1908, gis med hjemmel i samme lovs § 9 anvendelse i Haugesund fra 1 januar 1920.
2. I henhold til samme lovs § 3 meddeles stadfestelse på Haugesund bystyres beslutning av 24 oktober 1918 om lønn for overformynderiets formann.
3. Den i lovens § 3 omhandlede forvaltningsavgift av de under overformynderiet stående midler bestemmes inntil videre til 3 pct. av de avgiftspliktige midlers avkastning i regnskapsåret.
4. Et fremlagt i henhold til lovens §§ 2, 5, 7 og 8 utarbeidede utkast til reglement for Haugesund overformynderi stadfestes, dog således, at reglementets bestemmelser om fellesforvaltning først trer i kraft, når det ved beslutning av magistrat og formannskap med kongelig stadfestelse er bestemt, at sådan forvaltning skal innføres.

Det i post 4 omhandlede reglement er sålydende:

§ 1. Overformynderiets formann har å stille en av magistrat og formannskap bestemt kausjon, der ikke må være under kr. 5000,00.

Formannen ansettes med en gjensidig opsigelsesfrist av 3 måneder.

Han er undergitt de for Haugesund kommunes tjenestemenn til enhver tid gjeldende pensjonsvedtekter.

§ 2. Magistraten er bemyndiget til:

a. ved inntredende ledighet i formannstillingen å besørge samme midlertidig bestyrt ved en av magistraten konstituert,
b. å meddele formannen tjenestefrihet og under samme beskikke stedfortreder for ham, og
c. ellers å beskikke stedfortreder for formannen, hvor denne på grunn ugildhet eller annet forfall er hindret fra å tjenstgjøre.

---

*) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor de stadfestede kinematografvedtekter er inntatt.

**) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63.

Magistraten har å avgi innberetning om de i henhold her- 20 septbr.
til trufne forføininger til formannskapet og Justisdepartementet.

Skal formannen meddeles tjenestefrihet for et lenger tidsrum enn 3 måneder, tilkommer avgjørelsen likesom beskikkelse av stedfortreder magistrat og formannskap med approbasjon av Justisdepartementet.

Hvis begge de valgte overformyndere har forfall eller hvis en valgt overformynders forfall kan forutses å ville bli av varighet, bør der foranlediges valgt 1 eller 2 midlertidige overformyndere av magistrat og formannskap.

§ 3. Overformynderne holder som regel møte hver måned. Ekstraordinære møter avholdes derhos efter formannens berammelse, når omstendighetene måtte gjøre det påkrevet.

§ 4. Formannen har å forberede og foredra i møtene de innkomne saker, der efter lov av 25 februar 1899 § 2 skal behandles av det samlede overformynderi, samt å fremlegge til underskrift de dokumenter, der skal forsynes med urådighetspåtegning. I de ordinære møter skal derhos foreligge opgaver over beholdninger i banker og kontante midler ved møtetiden.

For at gyldig beslutning skal kunne fattes, må formannen og den ene av de valgte overformyndere være tilstede og være enige. Samtlige beslutninger innføres i overformynderiets forhandlingsprotokoll, der ved hvert møtes slutning underskrives av de møtende.

Formannen har snarest mulig å ekspedere de i møtet fattede beslutninger.

§ 5. Obligasjoner, gjeldsbrev, aksjebrev, bankbøker og andre verdipapirer, tilhørende de under overformynderiet bestyrte midler, blir, forsåvidt de ikke er utstedt eller transportert til overformynderiet selv eller dets fellesmasse, eller av rette vedkommende ved påtegning er stillet til overformynderiets disposisjon, å forsyne med påtegning om, at de ikke kan disponeres uten overformynderiets samtykke (urådighetspåtegning).

Sådan påtegning og enhver senere påtegning, hvorved der foretas nogen disposisjon over vedkommende dokument, skal være underskrevet av de valgte overformyndere eller i forfallstilfelle av en av disse sammen med formannen. Dog er en av overformynderne sammen med formannen alltid bemyndiget til å anvise på og kvittere for uttagelsen av de i banken innestående midler.

§ 6. Utbetalinger av overformynderiets kasse anvises av formannen. Forinnen nogen inn- eller utbetaling finner sted, skal beløpet være bokført på bokholderiets kassakonto. Ved kontortidens utløp skal det daglig påses, at kassaboken stem-

20 septbr. mer med bokholderiets kassakonto, og at kassabeholdningen stemmer med kassabokens utvisende. Kassabeholdningens beløp blir med formannens underskrift å notere i en dertil innrettet bok, der gjennemgås av revisjonen.

Hvad kassabeholdningen måtte overstige kr. 1 000,00, bør som regel innen kontortidens utløp innsettes i bank.

§ 7. Den faste kommunerevisjon har å utføre den revisjonsmessige gjennemgåelse av kassaboken med bilag og bokholderiets bøker så betids, at som regel alle posteringer efter en ukes forløp er gjennemgått og avmerket.

Revisjonen har å notere alle forefunne feil og sådanne bemerkninger, som bøkenes og bilagenes gjennemgåelse måtte gi den anledning til, i en dertil innrettet protokoll, hvori likeledes vedkommendes besvarelse av hvert enkelt notat snarest mulig blir å innføre.

§ 8. Til fyldestgjørelse av det de valgte overformyndere ved lov av 25 februar 1899 § 2 påhvilende tilsyn med formannens forvaltning bør de til ubestemte tider foreta eftersyn av regnskapsbøkene, minst 1 gang hver måned revidere kassabeholdningen og minst en gang årlig efterse, at fellesmassens verdipapirer er tilstede. Derhos bør de minst 1 gang hver måned gjennemgå revisjonens notatprotokoll og derom gi denne påtegning. Om den stedfunne revisjon, eftersyn og gjennemgåelse gjøres tilførsel i forhandlingsprotokollen.

Forsåvidt de valgte overformyndere skulde forefinne mishligheter ved forvaltningen eller anse forandringer ved samme påkrevet, som formannen ikke er villig til å gjennemføre eller søke gjennemført, har de derom å avgi innberetning til magistraten.

§ 9. De under fellesforvaltning hørende midler kan i den utstrekning, hvori det anses ønskelig av hensyn til en lett realisasjon, anbringes:

a. ved innskudd i Norges Bank, i autorisert sparebank eller i andre bankinnretninger i Haugesund, som magistraten i forening med det samlede overformynderi bestemmer,
b. i norske statsobligasjoner eller i norske hypotekbankobligasjoner og andre statsgaranterte obligasjoner samt i obligasjoner utstedt av norske kommuner eller av kreditforeninger, hvis statutter er stadfestet av kongen eller den, han dertil bemyndiger,
c. i aksjer i Norges Bank.

§ 10. Fellesmassens midler blir å utbetale, når grunnen til overformynderiets forvaltning ophører.

Overformynderiet er berettiget til, når øieblikkelig utbetaling vilde falle ubeleilig, å beholde beløp av minst 1 000,00

kroner i 3 måneder og minst 10 000,00 kroner i 6 måneder, 20 septbr
efterat ophørsgrunnen er blitt overformynderiet bekjent.

For utbetaling ifølge beslutning, fattet i henhold til lov av 28 september 1857 § 14, litr. f, regnes fristen fra beslutningen eller i tilfelle fra overøvrighetens avgjørelse.

§ 11. Fremkommer begjæring fra rette vedkommende om fortsatt forvaltning av mindreåriges under fellesmassen henhørende midler, må begjæringen ikke avslås, og er overformynderiet forpliktet til å fortsette forvaltningen inntil vedkommendes fylte 25 år, om så forlanges.

§ 12. Overformynderiet kan med samtykke av magistraten og det samlede overformynderi for hvert enkelt tilfelle overta til bestyrelse og i tilfelle inndra under fellesforvaltning andre midler enn de, som overformynderiet efter lovgivningen plikter å forvalte, når forvaltningen er beregnet på lenger varighet (således på en persons levetid), og vedkommende midler enten er uten personlig eier eller eies av en institusjon, som virker i almennyttig øiemed, eller eieren enten på bindende måte er berøvet disposisjonsretten over midlene eller selv overlater dem til overformynderiet til forvaltning med erklæring om ikke å ville forføie over dem uten overformynderiets samtykke, testamentariske forføininger dog undtatt. Uttas midler som sistnevnte av overformynderiet i strid med vedtatt erklæring, skal overformynderiet være berettiget til en utbetalingsfrist av inntil 2 år, hvis midlene er inntatt i fellesmassen.

De midler, som således er overtatt til bestyrelse av overformynderiet, innføres i den store rulle og blir med hensyn til forvaltning, regnskapsavleggelse og revisjon å behandle som umyndiges midler.

Endelig skal overformynderirevisjonen, som for hvert enkelt tilfelle meddeles underretning av magistraten, over de her omhandlede midler føre en særskilt fortegnelse.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 20 septbr.

I. Den av Mosterøy herredsstyre i møte den 9 august 1919 fastsatte vedtekt angående bevertningsnæringen i Kvitingsøy sogn av Mosterøy herred, Rogaland fylke, stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 2 april 1917 som gjeldende fra 15 oktober 1919 å regne —, dog med en tilføielse.

II. Fra samme tidspunkt å regne opheves for nevnte sogns vedkommende §§ 8 — 10 i de ved kongelig resolusjon av 9 november 1901 stadfestede politivedtekter for Mosterøy herred, forsåvidt bevertningssteder angår.

*) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

20 septbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved Sør-Varanger herredsstyres beslutning i møter den 2 september 1918 og 3 mars 1919 angående forandring i § 1 A 4. og § 1 C i den ved kongelig resolusjon av 14 juli 1914, jfr. kongelig resolusjon av 21 januar 1916, stadfestede lukningsvedtekt for Kirkenes og Bjørnevand i Sør-Varanger herred, Finnmark fylke, stadfestes i henhold til lov om luknings-tid for utsalgssteder av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre.

Efter den besluttede forandring blir § 1 A 4. sålydende: »Jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften fra kl. 5 em«.

§ 1 C. blir sålydende:

»Hverdager før søn- og helligdager lukkes butikkene hele året kl. 5 em.«

20 septbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på Aalesund bystyres vedtak i møte 19 juni 1919 om forandring i de ved kongelige resolusjoner av 2 november 1904, (jfr. kongelige resolusjoner av 3 juni og 8 november 1893), 1 februar 1910, 20 mai 1910, 28 oktober 1911, 16 mars 1917 og 5 desember 1917, approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen, — og om et tillegg til disse forskrifter, nemlig melkeforskrifter —, dog med nogen forandringer.

20 septbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsettes følgende fiskeriregler for Næren sjø med de deri fallende elver i Ringaker herred, Hedmark fylke:

1. Det er forbudt å bruke fiskegarn og not av mindre maskevidde enn 35 mm. mellem knutene i våt tilstand.
2. All slags fisking er forbudt fra den tid, isen legger sig på sjøen og elvene, og til og med 15 juni; dog tillates iskrokfiske på Næren sjø.
3. Overtredelse av disse bestemmelser er belagt med straff.

20 septbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsettes nedenstående fiskeriregler for Drevja elv ovenfor Øvstfossen samt i Drevvatnet med deri fallende elver og bekker i Hemnes og Vefsn herreder, Nordland fylke:

1. I tiden fra og med 15 september til og med 15 januar skal ethvert fiske være forbudt i Drevja elv ovenfor Øvstfossen

*) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63.
**) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor de approberte forandringer m. v. er inntatt.

samt i Drevvatnet med deri fallende elver og bekker så langt som ferskvannsfisk går op. 20 septbr.

2. Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes: 20 septbr.

1. Til enhver tid av året skal det være forbudt til fangst av fisk å benytte redskapet oter i Takvann, Lombola, Langvann og Fjellfroskvann i Balsfjord herred, Troms fylke.
2. Overtredelse av denne bestemmelse er belagt med straff.

Kongelig resolusjon*), hvorved den grense, som er nevnt i § 1 i midlertidig lov om erhvervelse av fast eiendom på landet av 14 august 1918, nedsettes for Odda herred, Hordaland fylke, til 0,05 ha. (5 ar), og kongelig resolusjon av 13 juni 1919 om nedsettelse av grensen til 0,15 ha. opheves. 20 septbr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved den konsesjonsgrense, som omhandles i § 1 i jordkonsesjonsloven av 14 august 1918, nedsettes for Selbu herred, Sør-Trøndelag fylke, til 5 — fem — ha. 20 septbr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, annet ledd, fastsettes — istedenfor det ved kongelig resolusjon av 9 mars 1918 utferdigede forbud mot motorvognkjøring på veien Sætermoen — Brandvoll i Bardu herred, Troms fylke — følgende som gjeldende inntil videre: 20 septbr.

»Ved kjøring med motorvogn på veien Sætermoen — Brandvoll må kjørehastigheten ikke overstige 15 kilometer i timen.

Foranstående bestemmelse gjelder ikke tohjulte motorsykler og trehjulte motorsykler innrettet kun for èn person.

Kongelig resolusjon**), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 og § 1 i lov av 17 juni 1869 bestemmes, at førstnevnte lov skal være gjeldende for et strøk av Skjærvøy herred innen de grenser, som er omhandlet i Arbeidsdepartementets foredrag av 20 september 1919, samt at strøket overgår til egen kommune i bygningsvesenets anliggender. 20 septbr.

---

*) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63.

**) Bekjentgj. 24 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 63, hvor grensene for det omhandlede strøk er beskrevet.

20 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved takstene for personbefordring på Sulitjelmabanen tillates midlertidig forhøiet overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 20 september 1919.

20 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til §§ 9, 19 og 67 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes — med en enkelt forandring — som gjeldende inntil videre de av Skien bystyre i møte den 17 juli 1919 vedtatte forskrifter og takster for feiervesenet sammesteds m. v.

20 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at i § 16 i det ved kongelig resolusjon av 12 november 1907 stadfestede reglement for Hypotekbanken: »900,00 kr.« forandres til »1 200,00 kr.«

22 septbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Akershus, hvori uttales:

Efter § 5, 1ste ledd, i boligloven av 12 juli 1918 skal såvel huseieren som leieboeren være gitt anledning til muntlig eller skriftlig å forklare sig, før nevnden treffer sin avgjørelse. Loven har ingen bestemmelse om virkningen av, at denne forskrift tilsidesettes. Departementet er imidlertid for sitt vedkommende tilbøieljg til å anta, at følgen må være, at nevndens beslutning blir ugyldig. Spørsmålet hører iøvrig i tilfelle av tvist under domstolene.

22 septbr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning tif skrivelse av 6 september 1919 om omsetningsregler og maksimalpriser for sukker bestemmes, at prisen for Javafarin skal være som for mørk sydamerikansk farin fastsatt.

23 septbr. **Skrivelse** **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 28 oktober 1918 fastsatte maksimalpriser for røket makrell opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag den 25 september 1919.

24 septbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Hordaland, hvori departementet i anledning av, at en ankenevnd hadde samtykket i, at en leieboer blev sagt op fra en

*) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64.

del av sin leilighet, bemerker, at spørsmålet i tilfelle av tvist hører under domstolene. Efter hvad der underhånden er meddelt departementet, går man i Kristiania husleienevnd ut fra, at der ikke fra lovgivningens side er noget til hinder for, at en leieboer sies op fra en del av sin leilighet, når utleieren uttrykkelig søker om det. Nevnden regulerer i så fall samtidig leiesummen. 24 septbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til Justisdepartementet, hvori uttales, at sportellovens § 117 (lov 6 august 1897, nr. 9). ikke antas å gjelde tilsigelser i anledning av skogbrand. 24 septbr.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for H-jerns bjelker, U-jern og Zoresjern. 24 septbr.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for rør og fittings. 24 septbr.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kull, koks og cinders. 24 septbr.

Kongelig resolusjon **), hvorved i medhold av § 8 i lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrum av 25 mai 1917 bestemmes, at Lunder sognekommune efter beslutning av Lunder sognestyre skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av foreningss- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter innen sognets grenser for å anvende dem til herberge for husville. 26 septbr.

Kongelig resolusjon ***), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3. av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på en av herredsstyret for Vikna herred, Nord-Trøndelag fylke, den 4 september 1919 vedtatt beslutning om forandring i de ved den Norske Regjerings resolusjon av 23 desember 1912 stadfestede politivedtekter for herredet. 26 septbr.

*) Bekjentgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor maksimalprisene m. v. er inntatt.
**) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64.
***) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor de besluttede forandringer er inntatt.

26 septbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på Ytre Sandsvær herredstyres vedtak i møter 14 juni 1918 og 13 juni 1919 om almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen herredet.

26 septbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

1. I henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på Solum herredsstyres vedtak i møter 12 august 1918 og 17 mars 1919 om nye almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen herredet og om forskrift om anmeldelsesplikt ved tuberkuløse sykes flytning.
2. De sundhetsforskrifter, som ved kongelig resolusjon av 3 september 1890 blev approbert for Solum herred, opheves fra den tid ovennevnte forskrifter trer i kraft.

26 septbr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvandsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsettes fiskeriregler for Store Grøna og samtlige de åer og bekker samt sjøer og tjern på norsk område, som har avløp gjennem denne, i Trysil herred, Hedmark fylke.

26 septbr. **Kongelig resolusjon †)**, hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på den av herredstyret for Lørenskog herred, Akershus fylke, i møte den 14 juni 1919 besluttede forandring av § 1 i de ved kongelig resolusjon av 7 juli 1911 approberte skogvedtekter for herredet, hvorefter nevnte paragraf skal lyde:

«Innen Lørenskog herred, Akershus fylke, må ikke åvirkes til salg eller industriell produksjon bartrær, som 5 meter fra høieste rot holder mindre tverrmål enn 18 cm. på bredeste kant.»

---

*) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor sundhetsforskriftene er inntatt.

**) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor de nye sundhetsforskrifter m. v. er inntatt.

***) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor fiskeririreglene er inntatt.

†) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64.

Kongelig resolusjon *), hvorved bestemmes: 26 septbr.

1. I henhold til § 1 i lov om kommunale slaktehus, kjøttkontroll m. v. av 27 juni 1892 (med tilleggslover) meddeles samtykke til innførelse av slaktetvang i Bergen, bestemt ved Bergen bystyres beslutning av 25 august 1919.
2. I henhold til samme lovs § 5 meddeles samtykke inntil videre til de ved Bergen bystyres beslutning av 19 mai 1919 fastsatte avgifter for benyttelse av Bergens kommunale slaktehus.

Kongelig resolusjon **), hvorved bestemmes: 26 septbr.

1. I medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917, kfr. tilleggslov av 14 april 1919, fastsettes maksimalfrakter for transport til Norge med norske damp- og motorfartøier av korn, oljemel og kaker, bomullsfrømel- og kaker, linfrømel- og kaker, superfosfat, råfosfat og mineralske oljer i fat fra Canada og U. S. Nord-Amerika, av kull fra Amerika og av korn og mel fra Argentina.
2. Maksimalfraktene fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast.
3. Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfelle å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.
4. Nærværende resolusjon trer i kraft, forsåvidt angår stykkgods den 5 oktober 1919 (Kristianiatid) og iøvrig den 26 september 1919 (Kristianiatid). De ved kongelig resolusjon av 20 mai 1919 fastsatte maksimalfrakter for korn, oljemel- og kaker, bomullsfrømel- og kaker, linfrømel- og kaker, superfosfat, råfosfat, mineralske oljer i fat og i bulk fra Canada og U. S. Nord-Amerika samt for kull fra Amerika samt de ved kongelig resolusjon av 27 juni 1919 fastsatte maksimalfrakter for korn og mel fra Argentina opheves fra samme tid, altså for stykkgods fra 5 oktober 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid) og iøvrig fra 26 september 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid).

   De nye frakter gjelder:

   For stykkgods: Alle fraktslutninger, datert efter kl. 1 em. den 5 oktober 1919 (Kristianiatid).

   For annet gods: Alle skibninger, hvis konnossementer er datert efter kl. 1 em. den 26 september 1919 (Kristianiatid).

   I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal henregnes til »stykkgods« og til »annet gods«.

*) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64, hvor de omhandlede avgifter er anført.

**) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. i 1ste avd. nr. 64. hvor de i post II omhandlede maksimalfrakter er inntatt.

26 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved den Tchekoslovakiske stat anerkjennes som en selvstendig og uavhengig stat.

26 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der bl. a. under generalkonsulatet i Shanghai oprettes et ulønt konsulat i Hongkong med distrikt, omfattende den britiske koloni Hongkong.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes:

I. 1. Fra 1 januar 1920 oprettes et justitiariusembede samt et 1ste, et 2net og et 3dje assessorembede ved den fra samme tid organiserte byrett for Trondhjem.

2. Fra samme tid nedlegges det nuværende kriminaldommerembede for Trondhjem.

3. Til Trondhjem byskriverembede, som bibeholdes, og fremdeles tillegges forretningene vedkommende tinglysnings- og skibsregistreringsvesenet i Trondhjem, henlegges fra samme tid justissekretærforretningene ved Trondhjem byrett.

4. Fra samme tid henlegges fogedforretningene i Trondhjem — herfra undtatt utpantningene for de oppebørsler, som tilligger skattefogden — mennsopnevnelsene samt de underøvrighetsforretninger, som ved kongelig resolusjon av 8 oktober 1902 blev tillagt skattefogden, til Trondhjem byfogedembede.

5. De raadstuskriverforretninger, som i henhold til kongelig resolusjon av 6 mai 1837 utføres av byskriveren i Trondhjem, henlegges fra samme tid til Trondhjem magistrat.

II. 1. Fra 1 januar 1920 oprettes et justitiariusembede samt et 1ste, et 2net og et 3dje assessorembede ved den fra samme tid organiserte byrett for Stavanger.

2. Fra samme tid nedlegges det nuværende kriminaldommerembede for Stavanger.

3. Fra samme tid henlegges forretningene vedkommende tinglysnings- og skibsregistreringsvesenet og notarialforretningene i Stavanger samt inntil videre justissekretærforretningene ved Stavanger byrett til Stavanger byfogedembede.

26 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Fra den tid Justisdepartementet fastsetter — dog tidligst fra 1 oktober 1919 — og inntil videre henlegges i Porsgrund de magistratsforretninger, som omhandles i § 2, 1ste punktum, og §§ 3 og 16 i lov om op-

hevelse av magistratsembedene m. v. av 9 mars 1917, 26 septbr.
til en av Justisdepartementet konstituert midlertidig borgermester, hvis gasje og kontorholdsgodtgjørelse utredes av Porsgrund bykasse.

2. I medhold av byformannskapslovens § 40 stadfestes Porsgrund bystyres vedtak av 11 juli 1919 om å utrede gasje og kontorholdsgodtgjørelse til den under post 1 omhandlede midlertidige borgermesterstilling m. v.

Kongelig resolusjon, hvorved der under Departementet 26 septbr
for Sociale Saker fra den tid, som departementet bestemmer, oprettes et Boligkontor under ledelse av en direktør.

Kongelig resolusjon, hvorved der i medhold av § 4 i 26 septbr.
midlertidig lov om fonds- og aktiemeglere av 14 august 1918 fastsettes nedenstående reglement om eksamen for fonds- og aktiemeglere:

§ 1. Eksamen for fonds- og aktiemeglere avholdes i Kristiania til sådan tid, som bestemmes av Handelsdepartementet, når et tilstrekkelig antall kandidater har meldt sig.

§ 2. Anmeldelse til eksamen innsendes efter stedfunnen bekjentgjørelse til Handelsdepartementet. Den skal være ledsaget av:

1. tilbørlig legitimasjon for, at kandidaten:
   a. har fylt 24 år,
   b. er norsk statsborger,
   c. har minst 3 års praktisk utdannelse i aktiemeglerforretning eller i banks eller bankiers megleravdeling som chef for eller assistent ved meglervirksomheten — derav minst 1 år innenlands,
2. erklæring fra de aktiemeglerforretninger, kandidaten har vært ansatt i, om, at han har ført en hederlig vandel,
3. kvittering fra nærmeste avdeling av Norges Bank for, at kandidaten til denne har innbetalt til kreditt for statskassens foliokonto den fastsatte eksamensavgift, kr. 100,00.

§ 3. Eksamenskommisjonens medlemmer opnevnes for hver eksamen av Handelsdepartementet. Kommisjonen skal hver gang bestå av 3 medlemmer, hvorav én skal være praktiserende aktiemegler, én juridisk utdannet og såvidt mulig fortrolig med de forhold, som angår verdipapiromsetningen, og den tredje en i bokholderi og handelsregning særlig kyndig person.

For hvert medlem opnevner Handelsdepartementet tillike en varamann med tilsvarende kvalifikasjoner.

26 septbr. Eksamenskommisjonen, som selv innen sin midte velger sin formann, skal snarest mulig efter opnevnelsen fastsette de skriftlige opgaver og forøvrig ordne alt vedrørende den forestående eksamen. Såsnart Handelsdepartementet efter kommisjonens forslag har fastsatt dagene for eksamens avholdelse, innkaller kommisjonen skriftlig de anmeldte kandidater til eksamen.

§ 4. Ved eksamen har kandidaten å godtgjøre, at han har:

a. sikker kyndighet i almindelig handelsregning og i dobbelt bokholderi (herunder kyndighet i bokførsel efter rubrikksystemet);

b. nøie kjennskap til, hvad der efter positiv norsk rett og fastslått kutyme kreves iakttatt ved transport av verdipapirer; kjennskap til lovgivningen om meglere, børser og stempelavgift av dokumenter, samt til de gjeldende reglementer for fonds- og aktiemeglere og for kursnoteringen av verdipapirer ved landets børser; kjennskap til de viktigste bestemmelser i lovgivningen om aktieselskaper og kommanditaktieselskaper,

c. inngående kjennskap til de viktigere børspapirer og evne til å bedømme disses virkelige verdi på grunnlag av forelagte eller av kandidaten medbragte og av eksamenskommisjonen godkjente håndbøker over aktier og obligasjoner eller ham forelagte statusopgjør; kjennskap til de viktigere former for spekulasjon i verdipapirer og til de faktorer, som i almindelighet betinger markedskursen.

De under a, b og c omhandlede kunnskaper innordnes under 3 forskjellige fag, der betegnes som henholdsvis a. bokholderi og handelsregning, b. rettslære og c. fagkunnskap i verdipapirer.

§ 5. Eksamen omfatter en skriftlig og en muntlig prøve.

Den skriftlige eksamen omfatter:

a. en prøve i anvendt dobbelt bokholderi, kombinert med handelsregning,

b. en prøve i fagkunnskap i verdipapirer.

Hvor lang tid der skal innrømmes kandidatene til utarbeidelse av de skriftlige besvarelser, bestemmes av eksamenskommisjonen.

Ved den skriftlige eksamen må kandidatene ikke benytte andre hjelpemidler enn sådanne håndbøker over aktier og obligasjoner eller sådanne statusopgjør, som av eksamenskommisjonen måtte bli tillatt.

Dersom en kandidat under den skriftlige prøve forlater eksamenslokalet uten å avlevere nogen besvarelse, anses han for

foreløbig å ha opgitt eksamen. Han må da, for å få vidnes- 26 septbr.
byrd, senere underkaste sig den hele eksamen pånytt.

Hver enkelt skriftlig besvarelse censureres av eksamenskommisjonens samtlige 3 medlemmer.

Efter avholdt fellescensur innkaller eksamenskommisjonen de kandidater, som har bestått den skriftlige prøve, til muntlig eksamen. Denne foregår for den samlede kommisjon og omfatter prøve i rettslære og i fagkunnskap i verdipapirer.

§ 6. Ved eksamen gis 2 karakterer: 1) meget tilfredsstillende og 2) tilfredsstillende. Den, som ikke opnår nogen av disse to karakterer, har ikke bestått eksamen.

Ved fastsettelsen av hver kandidats eksamenskarakter blir de 2 spesialkarakterer for fagkunnskap i verdipapirer å tillegge dobbelt vekt, mens specialkarakterene forøvrig tillegges like verdi.

§ 7. For de kandidater, som har bestått den fullstendige eksamen, utferdiger eksamenskommisjonen vidnesbyrd, likesom den innsender innberetning til Handelsdepartementet om den avholdte eksamen. Denne innberetning skal bl. a. inneholde meddelelse om de forelagte opgaver, om den tid, som har vært tillatt anvendt til de skriftlige besvarelser, om eksamensutfallet og om de erfaringer, som kommisjonen har høstet med hensyn til kandidatenes kunnskaper.

§ 8. Det honorar, som tilkommer eksamenskommisjonens medlemmer. bestemmes for hver gang av Handelsdepartementet.

Utgiftene ved eksamen for fonds- og aktiemeglere utredes av statskassen.

Kongelig resolusjon, hvorved Thamshavnsbanens 26 septbr.
takster for befordring av reisende, ilgods, fraktgods og levende dyr forhøies midlertidig overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 26 september 1919.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 19 i lov 26 septbr.
om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes som gjeldende inntil videre Lillehammer bystyres beslutning i møte den 29 juli 1919 angående forhøielse av avgiften for den tvungne feining sammesteds.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 15 i lov 26 septbr.
om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Lillehammer bystyres beslutning i møte den 29 juli 1919 angående forhøielse av gebyrene for opmåling av tomter og grunner sammesteds.

Kongelig resolusjon, hvorved fastsettes som gjeldende 26 septbr.
inntil videre nedenstående reglement for manøvrering av reguleringsdammer i Flørlivassdraget i Ryfylke.

26 septbr. I. Reguleringsgrensene er følgende:

A. Store og Lille Flørlivatn.

Regulert lavvann	cote	741,0	m. o. h.
Reguleringshøide	»	20,0	m.

B. Klubbatjern.

Regulert høivann	»	742,0	m. o. h.
— lavvann	»	740,0	—
Reguleringshøide		2,0	m.

C. Ternevatn.

Regulert høivann	»	740,0	m. o. h.
— lavvann	»	735,8	—
Reguleringshøide		4,2	m.

II. Vannslipningen foregår efter kraftstasjonens behov med det for øie å opnå størst mulig kraftydelse.

Der skal ved manøvreringen dras omsorg for, at flomvannføringen i vassdraget nedenfor såvidt mulig ikke forhøies.

III. De tillatte reguleringsgrenser skal betegnes ved faste og tydelige merker ved de enkelte dammer.

IV. Til å forestå manøvreringen av dammene antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

Damvokterens bolig skal ligge i dammenes umiddelbare nærhet og være forsynt med telefon.

V. Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

VI. Forandring i dette reglement kan alene foretas av Kongen, efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

26 septbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved det under Finans- og Tolldepartementets tollavdeling ved kongelig resolusjon av 29 september 1916 midlertidig oprettede 4de tollkontor (kontoret for utførselskontrollen) opheves fra 1 oktober d. a.

26 septbr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av kongelig resolusjon av 11 juni 1919 bestemmes, at Statens enerett til innførsel av korn og melvarer, fastsatt ved kongelig resolusjon av 19 oktober 1917, opheves, forsåvidt angår følgende varer:

Glutenmel,
Barnemel,
Sundhetsmel,
Bokhvetemel,
Bokhvetegryn,
Maismel,

*) Bekjentgj. 29 september i Lovtid. 1ste avd. nr. 64.

Maizena, 26 septbr.
Maisgrynmel,
Corn flakes og
Makaroni.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under 26 septbr.
henvisning til skrivelse av 2 juli 1919 om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk flesk fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for amerikansk lakesaltet lapskausflesk med kjøtt (Pork trimmings).

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det 27 septbr.
av Adolf Idsøe ved gavebrev av 17 juli 1917 oprettede »Judithe og Albreth Idsøes legat« til beste for trengende i Strand sogn samt på de under 24 juli 1919 utferdigede statutter for dette legat.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i 27 septbr.
medhold av lov av 17 juli 1918 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, hvori 29 septbr.
meddeles, at departementet i skrivelse til fylkesmannen i Finnmark av d. d. har uttalt, at der ikke er adgang til å beregne noget tillegg efter skyssregulativets post 3 (regulativ $^{23}/_{8}$ 1918) for skyss om natten med leiet motorbåt.

Strekker den for leiet motorbåt fastsatte godtgjørelse ikke til, kommer post 4 til anvendelse.

Bruksregler**) for Leikanger bygdealmenning, 30 septbr.
approbert av Landbruksdepartementet 30 september 1919.

Skrivelse fra Handelsdepartementet, Poststyrelsen, til 30 septbr.
Kirkedepartementet, hvori bestemmes, at Universitetets tjenestemenn på reiser, hvor det tilkommer dem skyss- og kostgodtgjørelse av det offentlige, blir å henføre til følgende klasser i kostgodtgjørelsesregulativet:

1. Universitetets embedsmenn og dets videnskapelige tjenestemenn, dosenter, amanuenser, konservatorer og assistenter til klasse 2.
2. Vaktmestre, preparanter, laboranter og kontorbetjenter til klasse 3.

---

*) Bekjentgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor bruksreglene er inntatt.

30 septbr. **Rundskrivelse***) fra Handelsdepartementet, hvori meddeles, at Provianteringsdepartementets bestemmelse av 6 september 1918 om avgivelse av erklæringer til tollkamrene ved innførsel av salt opheves fra og med 30 september 1919.

30 septbr. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 10 mai 1919 om omsetningsregler og maksimalpriser for mel, gryn og sukker fastsettes nye maksimalpriser for finsiktet hvetemel.

1 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Sidsel Andersen ved testamente av 27 november 1900 oprettede »Ole Andersen og hustrus legat« til beste for verdige trengende innen Grønlands menighet i Kristiania samt på de under 31 juli 1919 utferdigede statutter for dette legat.

1 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av frk. Laura Hansen ved gavebrev av 10 september 1918 til Det kongelige norske videnskapers selskap (Trondhjems museum) skjenkede »Frøknerne Kristine og Laura Hansens legat til støtte for videnskabelig arbeide« samt på de under 8 april 1919 utferdigede statutter for dette legat.

3 oktbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til styret for den norske stats Småbruk- og Boligbank i anledning av en forespørsel fra bankens arbeidsnevnd i Åsnes angående forståelsen av et par punkter i § 11 i lov om Småbruk- og Boliglån m. v. av 23. juli 1915.

Forespørslen gjelder for det første, hvorvidt arbeidsnevndens skjønn angående lånsøkerens formuesforhold er avgjørende, eller om man plikter å bøie sig for ligningsmyndighetens ansettelse, hvor denne avviker fra arbeidsnevndens skjønn.

Dernæst spørres, om der med uttrykket siste års skatteligning menes den ligning, som sist er offentliggjort.

Departementet uttaler med hensyn til det første spørsmål, at ligningsmyndighetens ansettelser i heromhandlede henseende visstnok ifølge lovens forarbeider alene er ment å skulle være til veiledning, men at departementet antar, at de ikke bør fravikes, uten hvor det kan påvises, at de har vært uriktige eller ikke lenger passer.

---

*) Bekjentgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65.
**) Bekjentgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65, hvor de nye maksimalpriser er inntatt.

Hvad det annet spørsmål angår, antar departementet, at der med uttrykket »siste års skatteligning« menes det samme som i sykeforsikringsloven av 6. august 1915 § 1, 2, a., nemlig siste års endelige skatteligning. 3 oktbr.

Skrivelse *) fra Provianteringsdirektoratet om forandring i bestemmelsene om fraktfri forsendelse av mel og grynvarer samt farin, der selges ved statens foranstaltning. 3 oktbr.

Kongelig resolusjon **) hvorved bestemmes: 4 oktbr.

I. I henhold til lov om naturfredning av 25 juli 1910 § 1, kfr. lov av 14 juli 1916, skal de på eiendommen Nyborg, mtr.nr. 13, gr.nr. 16 i Nesseby herad i Finnmark fylke til enhver tid voksende eksemplarer av Crepis multicaulis og de på Bugøynes kirkegård i Sør-Varanger herad i samme fylke voksende eksemplarer av Polemonium humile være fredet mot innsamling og ødeleggelse.

II. Fredningsbeslutningen blir å kunngjøre ved opslag på fredningsstedet.

Kongelig resolusjon **), hvorved med hjemmel av § 3 i lov nr. 5 av 2 april 1917 bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge og bevertning med mat og drikke i Åkre herred, Rogaland fylke, fra 15 november 1919 å regne skal ha bevilling. 4 oktbr.

Kongelig resolusjon **), hvorved med hjemmel av § 3 i lov om adgang til å drive herberge og bevertning m. v. av 2 april 1917 bestemmes, at den, som vil drive herberge eller bevertning med mat eller drikke i Hammerfest herred, Finnmark fylke, fra og med 15 november 1919 må ha bevilling. 4 oktbr.

Kongelig resolusjon **), hvorved konsesjonsgrensen i § 1 i lov om erhvervelse av fjellstrekninger av 27 august 1915 nedsettes for Øvre Sirdal herred, Vest-Agder fylke, til 20 ha. 4 oktbr.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon **), hvorved bestemmes: 4 oktbr.

I. De i § 2, § 3 første avsnitt og § 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av

*) Bekjentgj. 20 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 67, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65.

4 oktbr. 13 august 1915, omhandlede grenser nedsettes for Øvre Sirdal herred, Vest-Agder fylke, til 10 ha.

II. I medhold av nevnte lov av 18 september 1909 § 1 bestemmes for samme herred, at lyng- og heiestrekninger og andre skogbare utmarksstrekninger, som er høvelige til barskogavl, skal inngå under skoggrunn.

III. Disse bestemmelser trer i kraft straks.

4 oktbr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved de konsesjonsgrenser, som omhandles i § 2, § 3 første avsnitt og § 4 i lov om erhvervelse av skog av 18 september 1909, kfr. lov nr. 3 av 13 august 1915, nedsettes for Vemundvik herred, Nord-Trøndelag fylke, til 0,05 ha, og kongelig resolusjon av 9 mars 1917 om nedsettelse av skogkonsessjonsgrensen til 10 ha. opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

4 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til §§ 65 og 66 i brandloven av 15 august 1908 bestemmes, at nevnte lov skal være gjeldende for Strømmen bygningskommune i Skedsmo herred.

4 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 bestemmes, at nevnte lov skal være gjeldende for Osøren i Os herred innen nedennevnte av herredsstyret i møte den 22 mai 1919 vedtatte grenser:

»Fra sjøen ved jernbanebryggen, efter jernbanesporet så langt op som til Kuvens sagbruk, derfra rett over til hovedveien, efter denne til Oshaugen og videre efter den gamle hovedvei til Os-broen og derfra efter Os-elven til sjøen.«

4 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved »Buskerud skolehjem« på gården Sanssouci i Øvre Eiker i henhold til lov om forsømte barns behandling av 6 juni 1896 § 27, 2. ledd, tillates benyttet som skolehjem for forsømte gutter.

Et fremlagt utkast til plan for Buskerud skolehjem stadfestes —, dog med en enkelt forandring.

4 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved eiendommen Giskåen, g. nr. 41 b.nr. 1, av skyld mark 1,38, fra den tid, som av fylkesmannen i Nordland fastsettes, skal overføres fra Tjøtta sogn og herred til Vevelstad sogn og herred.

4 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at politibetjentene i Holmestrand fremtidig skal bruke følgende uniform:

*) Bekjendtgj. 7 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 65.

1. Lue av mørkeblått tøi. Foran det norske våben i forgylt metall, omgitt av en åpen ekekrans og under denne ordet »Politi«. Opad enner frontskiltet i en kule (pompong) av gult metall, rakende op over luens overkant. Rundt luen en 13 mm. bred gullsnor. 4 o tbr.

   For vinterbruk kan benyttes rundpullet bisam skiunlue uten det for sommerluen bestemte merke.
2. Jakke av mørkeblått tøi med julf, opstående krave, forsynt med et 7 mm. bredt gullbånd rundt øverste kant og nedover fortil samt skulderklaffer, som nærmest kraven festes med en løveknapp og forsynes med et 7 mm. bredt gullbånd langs sidene og romertall I i gult metall.
3. Benklær av samme stoff og farve som jakken og uten passpoiler. Om sommeren tillates benklær av hvitt tøi.
4. Kappe av mørkeblått tøi, forsynt med dobbelt rekke løveknapper, nedfallende krave, ryggstropper med 2 over hverandre sittende løveknapper, sidelommer med klaffer samt skulderklaffer med romertall I i gult metall.

   Om ønskes kan der vår og høst benyttes en kappe av lettere stoff, men forøvrig som den for vinteren bestemt.
5. Luetrekk, regnkappe eller regnslag av sort gummi, oljetøi eller impregnert tøi.

Kongelig resolusjon, hvorved antallet av faste sjørettsmedlemmer og varamenn for Kristiansund faste sjørett forhøies til henholdsvis 12 og 6. 4 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 4 oktbr.

1. De av generalforsamling i Kongsvinger samlag for skjenkning og salg av øl, vin, fruktvin og mjød den 21 mai 1919 vedtatte og av Kongsvinger bystyre i møte den 8 august næstefter godkjente vedtekter stadfestes i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjenkning av brennevin m. v. av 17 mai 1904 som gjeldende inntil videre, — dog ikke lenger enn til utgangen av året 1925.
2. Det pålegges fylkesmannen innen utgangen av hvert års januar måned å innsende til Departementet for Sociale Saker en beretning om samlagets virksomhet i det forløpne år, et utdrag av regnskapet og en fortegnelse over samlagets medlemmer.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 83, 5 i lov av 23 juli 1915 bestemmes, at formannen i Småbruks-(Bolig-)nevnden i Polmak herred, Finnmark fylke, skal ha skyss- og kostgodtgjørelse av 4 oktbr.

4 oktbr. statskassen for reiser, som han foretar i anledning av nevnte lov.

Formannen får kostgodtgjørelse efter 3dje klasse i det ved kongelig resolusjon av 23 august 1918 fastsatte regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse.

De med skyss- og kostgodtgjørelsen forbundne utgifter blir å utrede av de til tilfeldige utgifter i almindelighet bevilgede midler.

4 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 1 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 bestemmes, at vedkommende distrikts lensmann inntil videre inntrer i politimesterens sted som medlem av brandstyret for Honningsvåg brand- og bygningskommune.

6 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av skibsreder K. Knudsen ved gavebrev av 20 mai 1900 oprettede »K. Knudsens legat« til fordel for verdige trengende i Stavanger samt på de under 23 august 1919 utferdigede statutter for dette legat.

6 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiania, i anledning av en forespørsel fra en lærer, hvori departementet bemerker, at efter landsskolelovens § 36 (l. $^{26}/_{6}$ 1889) tilkommer der en avdød lærers efterlatte bl. a. lønn for 1 måned efter dødsfallet, og loven bestemmer samtidig, at for grunnlønnens vedkommende skal 1 måned regnes lik 4 uker.

Der vil således bli å utbetale de efterlatte 4 ukers lønn uten hensyn til, om dødsfallet inntreffer under skoletiden eller i ferien. Er vedkommende lønnet både som lærer i storskolen og i småskolen, blir gjennemsnittslønnen å legge til grunn ved beregningen av godtgjørelsen til de efterlatte. Av husleiegodtgjørelsen blir å utbetale $^{1}/_{12}$ av den årlige godtgjørelse. På samme måte forholdes med alders- og fylkestillegg. Statens dyrtidstillegg blir derimot ikke å medregne, da der for utbetalingen av dette gjelder særegne regler.

9 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Trondhjem, hvori departementet uttaler, at den i landsskolelovens § 24 (l. $^{26}/_{6}$ 1889) bestemte husleiegodtgjørelse ikke efter loven tilkommer lærerne ved fortsettelsesskoler.

Men dette får da i tilfelle opveies ved høiere ukelønn.

En fortsettelsesskolelærer, som kun er ansatt for et skoleår, er f. t. hverken berettiget eller forpliktet til innskudd i Statens Pensjonskasse. Sådan plikt har derimot fortsettelsesskolelærerne, som er ansatt på almindelig opsigelse.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov nr. 4 av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematografbilleder meddeles stadfestelse på den av Grimstad bystyre den 29 september 1919 vedtatte beslutning til kinematografvedtekter for byen. 10 oktbr.

Kongelig resolusjon**), hvorved med hjemmel av § 3 i lov nr. 5 av 2 april 1917 bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning med mat og drikke i Lårdal herred, Telemark fylke, fra 15 november 1919 å regne skal ha bevilling. 10 oktbr.

Kongelig resolusjon av 23 august 1913 opheves for Lårdal herreds vedkommende.

Kongelig resolusjon**), hvorhved i medhold av lov om adgang for stat og kommune til å drive handel med visse slags varer av 17 august 1915 bestemmes: 10 oktbr.

I. Staten kan inntil videre uten hinder av de forskrifter, som inneholdes i lov om handelsnæring av 16 juli 1907, selge følgende varer:

1. Fisk og fiskevarer;
2. Oljer og fettstoffer;
3. Metaller og metallvarer;
4. Bark;
5. Bek og tjære;
6. Tjæreolje og terpentin;
7. Følgende arter fødevarer: Korn, mel, poteter, sukker, kjøtt, tørrede grønnsaker, hermetikk, kondensert melk og smør;
8. Emballasje;
9. Forstoffer;
10. Kunstgjødsel og frø;
11. Karbidlamper;
12. Landbruksmaskiner og motorer til sådanne maskiner.

II. Landets kommuner tillates på samme måte inntil videre å selge emballasje, frø og karbidlamper.

Kongelig resolusjon***), hvorved grensene for Søndre Glemmen brand- og bygningskommune utvides overensstemmende med Glemmen herredsstyres beslutning av 2 august 1919. 10 oktbr.

*) Bekjentgj. 11 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor kinematografvedtektene er inntatt.
**) Bekjentgj. 11 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 66.
***) Bekjentgj. 11 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor de utvidede grenser er beskrevet.

10 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Kragerø bystyres beslutning av 18 september 1919 angående tilleggsbestemmelse til nevnte lovs §§ 33 og 34 for nevnte by.

Tilleggsbestemmelsen er sålydende:

»Bryggerhus, strykerum og rullebod tillates innredet i kjeller med høide ned til 2,20 m. på betingelse av, at taket rappes eller pusses og veggene ikke forsynes med avsatser.«

10 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

I. I henhold til havnelovens §§ 29 og 55 meddeles stadfestelse på Harstad bystyres beslutning av 18 juli 1919 om sådan forandring i de ved kronprinsregentens resolusjon av 25 mars 1904 fastsatte bestemmelser om tonnasjeavgiften i Harstad, at avgiften blir å opkreve av fartøier på over 50 tons i innenriksk fart, samt om forandringer i §§ 2 og 8 idet ved kongelig resolusjon av 30 september 1913, jfr. kongelig resolusjon av 24 august 1917, stadfestede takstregulativ for benyttelse av kommunens brygger i Harstad.

II. Forandringene trer straks i kraft og forblir gjeldende inntil videre.

10 oktbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved i henhold til skattelov for byene av 18 august 1911 § 6 meddeles stadfestelse på den av Kristiansand bystyre i møte den 26 september 1919 besluttede forandring i § 13 i vedtekter om taksering til eiendomsskatt av de faste eiendommer i kjøpstaden.

10 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at heradet og soknet Liknes i Vest-Agder fylke herefter skal benevnes Kvinesdal.

10 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der i henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 meddeles stadfestelse på nedenstående reglement for de efter lov om utførelsen av de offentlige lægeforretninger av 26 juli 1912 beskikkede stads- og distriktslæger:

§ 1. Stads- og distriktslægestillinger besettes efter almindelig konkurranse. Bekjentgjørelse om ledighet skal rykkes inn i Norsk Kunngjørelsestidende med opgave over lønns- og ansettelsesvilkår og med en søknadfrist av ialmindelighet 6 uker.

---

*) Bekjentgj. 11 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 66.

**) Bekjentgj. 11 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 66, hvor forandringen er anført.

Undtagelse fra disse regler kan gjøres for distrikt, hvor der er kommunelæge, som efter de i lægelovens forarbeider nevnte forutsetninger (ot. prp. nr. 39 for 1911 s. 117) har billighetskrav på beskikkelse, og ellers når særlige forhold taler for det. 10 oktbr.

§ 2. Stads- og distriktslægestillinger besettes på den i lægeloven av 26 juli 1912 foreskrevne måte, efterat medisinaldirektøren har avgitt innstilling om 3 av ansøkerne.

§ 3. I ansettelsesbrevet skal stå, at vedkommende tjenestemann ansettes med de i lægeloven av 26 juli 1912, i den øvrige lovgivning og den til enhver tid gjeldende instruks omhandlede rettigheter og plikter og på de vilkår, som er nevnt i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i nærværende reglement — med de forandringer, som senere måtte bli fastsatt.

Videre skal det i ansettelsesbrevet stå, at han ansettes med de rettigheter og plikter, som følger av lover om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn av 14 mai 1917 med mulige senere forandringer. Særlige plikter eller særlige rettigheter skal nevnes i ansettelsesbrevet, medmindre en henvisning til kunngjørelsen av stillingen forsåvidt er tilstrekkelig.

§ 4. Forsåvidt Socialdepartementet i henhold til tjenestemannslovens § 16 bestemmer, at tjenestemannsutvalg skal oprettes, gir departementet de i § 18 nr. 2 og 3 nevnte bestemmelser om utvalgets møter med representanter for tjenestgiveren.

§ 5. Ordensstraffer som omhandlet i tjenestemannslovens § 21 kan ilegges stads- og distriktslæger av Socialdepartementet. Sådan straff kan ankes inn for Kongen. Anken fremsettes skriftlig for departementet innen en frist av 14 dager, efterat tjenestemannen har fått underretning om straffen.

§ 6. Socialdepartementet kan foreta forandringer i og tillegg til dette reglement i den utstrekning, som er nevnt i tjenestemannslovens § 29.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 10 oktbr.

1. I henhold til havnelovens § 55 meddeles stadfestelse på de av Sarpsborg bystyre i møte den 11 juni 1919 vedtatte takster og regler for benyttelse av byens kommunale brygger, således at takstene straks trer i kraft og forblir gjeldende inntil videre.
2. I henhold til samme bestemmelse fastsettes de nevnte takster og regler som gjeldende inntil videre for tollvesenets brygge i Sannesund, forsåvidt

10 oktbr. denne av tollvesenet stilles til benyttelse også for fartøier, som ifølge tollloven ikke er pliktig til å henligge ved samme, dog således at militære hospitalsfartøier i krigstid fritas for avgift.

10 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

Den fritagelse for skatter og avgifter, som i medhold av lov av 12 august 1848 § 1 d ved de kongelige resolusjoner av 12 august 1862, 4 november 1865, 18 februar 1871, 21 desember 1872 og 3 juli 1875 er tilstått Kongsvingerbanen med flere jernbaner, skal gjelde, inntil anderledes av Kongen bestemmes og således, at fritagelsen gjelder all den grunn, som er eller blir erhvervet til banene med forlengelser og utvidelser, sidelinjer m. v. og til de banene tilhørende bygninger og tilbehør av enhver art.

10 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bl. a. bestemmes:

I. Den ved kongelig resolusjon av 25 april 1919 bestemte midlertidige overføring av

a. saker vedkommende sild og fisk til Handelsdepartementet,

b. saker vedkommende fett og hvalfangst til Industriforsyningsdepartementet

overgår til fast ordning fra 15 oktober 1919 å regne.

Fra samme dato overgår:

1. Provianteringsdepartementets Fiskeavdeling og Statens Fiskecentral samt de derunder sorterende råd til Handelsdepartementet, og
2. Statens Fettdirektorat og Statens Hvalfangstkontor samt de derunder hørende råd til Industriforsyningsdepartementets administrasjon.

10 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiania, i anledning av en forespørsel fra en bys skolestyre, hvori departementet meddeler, at den omstendighet, at der fra 1 august d. å. er oprettet en ny lærerinnepost i kommunen, hvorved antallet av de fullstendige lærerposter er blitt 15, visstnok medfører, at der fremtidig må velges en representant fra lærerne og en for lærerinnene (§ 40 d, lov $^{14}/_{12}$ 1917), men denne forandring antas ikke hensiktsmessig å kunne iverksettes, før funksjonstiden for den nu lovlig valgte representant med varamann utløper.

10 oktbr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelser

*) Bekjentgj. 20 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 67.

av 24 oktober 1918 og 10 juli 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for norsk kjøtt opheves i den utstrekning, de ennu er gjeldende. 10 oktbr

Likeledes opheves den i skrivelsen av 24 oktober 1918 meddelte bemyndigelse for de kommunale provianteringsråd til å fastsette maksimalpriser for salg i detalj samt de av provianteringsrådene i henhold til denne bemyndigelse fastsatte detaljpriser.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 15 oktober 1919.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 24 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for saltet norsk kjøtt opheves i den utstrekning de ennu er gjeldende. 10 oktbr.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 15 oktober 1919.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for norsk flesk opheves. 10 oktbr.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 15 oktober 1919.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at den i skrivelse av 20 mars 1919 fastsatte bestemmelse om fylkesprovianteringsrådenes adgang til å fastsette maksimalpriser for ferske fiskehoder og ferske fiskerygger opheves. 10 oktbr.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 15 oktober 1919.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Karinus Jørgensen Lilleaarnes ved testamente av 3 august 1913 oprettede legat til beste for småbrukere i Heradsbygden i Elverum samt på de under 28 januar 1916 og 6 juni 1919 utferdigede statutter for dette legat. 14 oktbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Hamar, i anledning av en henvendelse fra en lærer, hvori departementet uttaler: 14 oktbr.

Efter landsskolelovens § 20, 5 kan overtilsynet samtykke

*) Bekjentgj. 20 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 67.

14 oktbr. i, at den lærer, som tilstås permisjon for lenger tid enn 3 måneder, skal oppebære alderstillegg under permisjonstiden. Efter departementets mening må denne regel også gjelde for fylkestillegget. Den eventuelle vikar tilkommer som sådan hverken alderstillegg eller fylkestillegg samtidig med postens innehaver, men hvor meget av disse tillegg postens innehaver i tilfelle må avstå til vikaren, vil jo avhenge av den mellem ham og vikaren trufne avtale, eller i tilfelle av skolestyrets bestemmelse.

14 oktbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at stempelavgift ikke pliktes, når tidligere anmeldt aktieselskap blott anmeldes pånytt til annet steds handelsregister som overflyttet fra det gamle sted.

Registreringen antas å burde betales med kr. 10,00 efter sportellovens § 72, 1ste ledd (l. 6/8 1897).

14 oktbr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdirektoratet, hvorved under henvisning til skrivelser av 21 august og 12 september 1919 om omsetningsregler og maksimalpriser for kaffe fastsettes som gjeldende inntil videre nye maksimalpriser for endel sorter.

14 oktbr. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at importerte partier av Robusta-Kaffe, som på nuværende tidspunkt er beroende her i landet, ikke vil bli belagt med særskilt maksimalpris.

Prisene for Robusta-Kaffe blir inntil videre å ansette efter reglene i omsetningsforskriftene av 11 oktober 1919.

15 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Henry Thomson (Halvor T. Rue) i Minnesota ved testamente av 3 juli 1914 oprettede »Halvor T. Rues legat til fordel for trengende syke i Hols herred«, Hallingdal, samt på de under 23 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat.

15 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Henry Thomson (Halvor T. Rue) i Minnesota ved testamente av 3 juli 1914 oprettede »Halvor T. Rues legat til fordel for Hols Gamleheim«, Hallingdal, samt på de under 23 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat.

15 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Henry Thomsen (Halvor T. Rue) i Minnesota ved testamente av 3 juli 1914 oprettede »Halvor T. Rues legat til op-

*) Bekjentgj. 25 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 68, hvor de nye maksimalpriser er anført.

**) Bekjentgj. 25 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.

førelse av ny hovedkirke og nytt kommunelokale i Hol», Hallingdal, samt på de under 23 mai 1919 utferdigede statutter for dette legat. 15 oktbr.

Provisorisk anordning*) om tillegg til lov om rettergangsmåten i handelssaker av 20 desember 1902. 17 oktbr.

I henhold til grunnlovens § 17 bestemmes:

§ 1. Bestemmelsene i lov om rettergangsmåten i handelssaker av 20 desember 1902 får tilsvarende anvendelse på saker, som anlegges av eller mot staten eller en kommune og vedkommer deres handelsvirksomhet.

§ 2. Denne anordning trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk av 19 april 1899 meddeles stadfestelse på nedenstående av herredsstyret for Roan herred i Sør-Trøndelag fylke den 27 september 1919 vedtatte beslutning til vedtekt om salg av tobakk til barn m. v.: 17 oktbr.

Det skal herefter være forbudt innen Roan herred å selge eller utlevere tobakk i nogen form til barn under 15 år. Skal barn kjøpe tobakk til nogen, må skriftlig rekvisisjon til. Overtredelse av denne vedtekt straffes med bøter efter loven.

Kongelig resolusjon**), hvorved den av Lårdal herredsstyre i møte den 15 juli 1919 fastsatte vedtekt for herberger- og bevertningernæringen i Lårdal herred, Telemark fylke, stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 2 april 1917 § 5 som gjeldende inntil videre fra 1 januar 1920 å regne, — dog med nogen endringer. 17 oktbr.

Kongelig resolusjon**), hvorved den av Melhus herredsstyre i møte den 29 september 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Melhus herred, Sør-Trøndelag fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre —, dog med en enkelt tilføielse. 17 oktbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av § 10 i lov om ulykkesforsikring for sjømenn av 18 august 1911 med senere tilleggslover og under forbehold av Stortingets samtykke bestemmes, at de ved kongelig resolusjon av 18 oktober 1918 og av Stortinget under 30 mai 1919 vedtatte premiesatser for forsikringen fra 1 januar 1920 å regne og 17 oktbr.

*) Bekjentgj. 20 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 67.

**) Bekjentgj. 20 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 67, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

17 oktbr. inntil videre nedsettes til 15 ‰ av de forsikredes arbeidsfortjeneste, beregnet efter lovens § 11 og 1/3 krone pr. brutto registertonn.

17 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved de av Harstad bystyre i møter den 20 desember 1918 samt 20 mars og 8 september 1919 besluttede vedtekter for handel med brukte eller kasserte ting i Harstad stadfestes i medhold av § 28, 1ste ledd, jfr. § 38, i lov om handelsnæring av 16 juli 1907 som gjeldende inntil videre.

17 oktbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på den av herredsstyret for Kråkstad herred, Akershus fylke, i møte den 1 august 1919 besluttede forandring av § 1 i de ved kongelig resolusjon av 12 september 1913 approberte skogvedtekter for herredet, hvorefter denne herefter kommer til å lyde:

»Åvirkning til salg, foredling ved industrielt anlegg eller utførsel fra riket av bartrær, som 4 — fire — meter fra høieste rot holder mindre tvermål enn 18 — atten — cm. utenpå barken på treets bredeste kant, et forbudt.«

17 oktbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på det av herredsstyret i Modum herred, Buskerud fylke, senest i møte den 10 oktober 1918 besluttede tillegg til de ved kongelig resolusjon av 4 august 1909 approberte skogvedtekter for herredet, hvilket tillegg er sålydende:

»Enhver åvirkning til salg eller industriell produksjon må anmeldes til vedkommende distrikts skogtilsynsmann minst 8 dager, før utblinkningen eller hugsten igangsettes.«

17 oktbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

1. Tariffmessig toll for poteter opkreves fra og med 18 oktober d. å.
2. På de nærmere betingelser, som blir å fastsette av Finans- og Tolldepartementet, opkreves toll av ikke avsatte beholdninger av innførte poteter, når beholdningene utgjør minst 10 000 kg.

17 oktbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved i medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917, jfr. tilleggslov av 14 april 1919, bestemmes:

*) Bekjentgj. 20 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 67, hvor vedtektene er inntatt.

**) Bekjentgj. 20 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 67.

Den ved kongelig resolusjon av 20 mai 1919 fastsatte 17 oktbr
maksimalfrakt for linfrø og rapsfrø fra Indien forandres til kr. 165,00 pr. 1016 kg.

Den ved kongelig resolusjon av 26 september 1919 fastsatte maksimalfrakt for havre fra Nord-Amerika forandres til kr. 18,00 fra Canada og U. S. havn nordenfor Cape Hatteras, fra U. S. Gulf havn kr. 20,50 og fra U. S. Vestkyst kr. 27,50 pr. qtr. a 320 lbs.

Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfelle å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.

Nærværende resolusjon trer i kraft, forsåvidt angår stykkgods, den 24 oktober 1919 (Kristianiatid) og iøvrig den 17 oktober 1919 (Kristianiatid).

De nye frakter gjelder: For stykkgods alle fraktslutninger datert efter kl. 1 em. den 24 oktober 1919 (Kristianiatid). For annet gods alle skibninger, hvis konossementer er datert efter kl. 1 em. den 17 oktober 1919 (Kristianiatid). I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal henregnes til »stykkgods« og »annet gods«.

De ved kongelig resolusjon av 20 mai 1919 fastsatte bestemmelser for lastning, lossning og betaling av frakter finner tilsvarende anvendelse.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til lov om 17 oktbr.
offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918, jfr. lov av 14 desember 1918, meddeles stadfestelse på nedenstående reglementer for tjenestemenn ved:

1. Fødselsstiftelsen og jordmorskolen i Bergen.
2. Pleiestiftelsen for spedalske nr. 1.
3. Reitgjerdets pleiestiftelse for spedalske.
4. Det animale vaksineinstitutt.

Reglement

for tjenestemenn ved fødselsstiftelsen og jordmorskolen i Bergen.

§ 1. De stillinger, som går inn under tjenestemannsloven, besettes efter almindelig konkurranse. Bekjentgjørelse om ledighet skal innrykkes 1 gang i Norsk Kunngjørelsestidende og eventuelt i andre aviser med opgave over lønnsvilkår, innskuddsgrunnlag i pensjonskassen og med ansøkningsfrist av minst 14 dager. Ansettelsesrådet kan bestemme, at stillingene som husholderske og opsynskvinne for tøiet skal besettes uten forutgående bekjentgjørelse.

Socialdepartementet kan i særlige tilfelle endre disse regler.

17 oktbr. § 2. Styrer, overlæge og førstelærer ansettes av Kongen efter innstilling av Socialdepartementet, og efterat medisinaldirektøren har avgitt innstilling om 3 av ansøkerne.

§ 3. Stillingen som forvalter, kasserer og regnskapsfører besettes av Socialdepartementet, efterat styreren har avgitt innstilling om 3 av ansøkerne.

§ 4. Ansettelsesretten for stillingene som overjordmor, husholderske og opsynskvinne for tøiet henlegges til et ansettelsesråd, som består av styreren og tilsynskomiteens 2 medlemmer. Ved besettelsen av de to sistnevnte stillinger skal forvalteren avgi innstilling om 3 av ansøkerne.

I det i tjenestemannslovens § 2 nr. 3 og 4 omhandlede tilfelle blir saken å forelegge for medisinaldirektøren.

§ 5. I ansettelsesbrevet skal stå, at tjenestemannen ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i dette reglement — med de forandringer, som senere måtte bli fastsatt — samt med plikt til å rette sig efter de til enhver tid for stillingen gjeldende instrukser og øvrige bestemmelser.

Forsåvidt angår innehaver av stilling, som er innlemmet i Statens Pensjonskasse, skal det stå i ansettelsesbrevet, at han ansettes med de rettigheter og plikter, som fremgår av lover om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn av 14 mai 1917 med senere forandringer. Ellers kan Socialdepartementet fastsette ansettelsesbrevets innhold.

§ 6. Forsåvidt departementet i henhold til tjenestemannslovens § 16 bestemmer, at tjenestemannsutvalg skal oprettes, gis de i § 18 nr. 2 og 3 omhandlede bestemmelser om utvalgets sammentreden med representanter for tjenestgiveren likeledes av departementet.

§ 7. Ved beregning av tjenestetid efter tjenestemannslovens § 19 kommer i betraktning all sammenhengende tjenestetid ved statens medisinale anstalter i stilling, som går inn under tjenestemannsloven.

Departementet kan i de enkelte tilfelle avgjøre, hvorvidt der ved tjenestetidens beregning skal tas hensyn til annen lignende tjeneste i andre grener av statstjenesten.

§ 8. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 tas hensyn til all sammenhengende tjenestetid som statstjenestemann.

§ 9. Tjenestemann, som er opsagt i henhold til tjeneste mannslovens § 19, kan — innen 14 dager efterat opsigelsen er ham meddelt — anke den inn for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av departementet. Er opsigelsen meddelt av ansettelsesrådet, skjer anken til departementet.

Anken fremsettes av tjenestemannen skriftlig for den myn- 17 oktbr.
dighet, som har opsagt ham. Er denne myndighet ansettelsesrådet, sendes saken ledsaget av rådets uttalelse uten ophold til departementet. Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling, inntil anken er avgjort.

§ 10. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet, ankefrist og ankens fremsettelse det, som er bestemt i reglementets § 9.

§ 11. Ved anke over pålegg, som i henhold til tjenestemannslovens § 27 er gitt tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse det, som er bestemt i reglementets § 9.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

§ 12. Socialdepartementet bemyndiges til å foreta forandringer i og tillegg til dette reglement i den utstrekning, som er nevnt i tjenestemannslovens § 29.

Reglement

for tjenestemenn ved pleiestiftelsen for spedalske nr. 1.

§ 1. De stillinger, som går inn under tjenestemannsloven, besettes efter almindelig konkurranse. Bekjentgjørelse om ledighet skal innrykkes 1 gang i Norsk Kunngjørelsestidende og eventuelt andre aviser med opgave over lønnsvilkår, innskuddsgrunnlag i pensjonskassen og med en ansøkningsfrist av minst 14 dager. Ansettelsesrådet kan dog bestemme, at de i reglementets § 4 nevnte stillinger skal besettes uten forutgående bekjentgjørelse.

Socialdepartementet kan i særlige tilfelle endre disse regler.

§ 2. Læge og styrer ansettes av Socialdepartamentet, efterat madisinaldirektøren har avgitt innstilling om 3 av ansøkerne.

§ 3. Stillingene som forvalter og kasserer og regnskapsfører besettes av Socialdepartementet, efterat styreren har gitt innstilling om 3 av ansøkerne.

§ 4. Ansettelsesretten for stillingene som snekker, husholderske, oldfrue, sykepleiersker, såfremt ansettelse skjer ved individuelle kontrakter, gartner, fyrbøter, laborant, skomaker (og portner) henlegges til et ansettelsesråd, som består av stiftelsens styrer og forvalter. I det i tjenestemannslovens § 2 nr. 4 nevnte tilfelle blir saken å forelegge for tilsynskomiteen.

17 oktbr. § 5. I ansettelsesbrevet skal stå, at tjenestemannen ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i dette reglement — med de forandringer som senere måtte bli fastsatt — samt med plikt til å rette sig efter de til enhver tid for stillingen gjeldende instrukser og øvrige bestemmelser.

Forsåvidt angår innehaver av stilling, som er innlemmet i Statens Pensjonskasse, skal det stå i ansettelsesbrevet, at han ansettes med de rettigheter og plikter, som fremgår av lover om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn av 14 mai 1917 med mulige senere forandringer. Ellers kan Socialdepartementet fastsette ansettelsesbrevets innhold.

§ 6. Forsåvidt departementet i henhold til tjenestemannslovens § 16 bestemmer, at tjenestemannsutvalg skal oprettes, gis de i § 18 nr. 2 og 3 omhandlede bestemmelser om utvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 7. Ved beregning av tjenestetid efter tjenestemannslovens § 19 kommer i betraktning all sammenhengende tjenestetid ved statens medisinale anstalter i stilling, som går inn under tjenestamannsloven.

Departementet kan i de enkelte tilfelle avgjøre, hvorvidt der ved tjenestetidens beregning skal tas hensyn til annen lignende tjeneste i andre grener av tjenesten.

§ 8. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 tas hensyn til all sammenhengende tjenestetid som statstjenestemann.

§ 9. Tjenestemann, som er opsagt i henhold til tjenestemannslovens § 19, kan — innen 14 dager, efterat opsigelsen er han meddelt — anke den inn for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av departementet. Er opsigelsen meddelt av ansettelsesrådet, skjer anken til departementet.

Anken fremsettes av tjenestemannen skriftlig for den myndighet, som har opsagt ham. Er denne myndighet ansettelsesrådet, sendes saken ledsaget av rådets uttalelse uten ophold til departementet. Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling, inntil anken er avgjort.

§ 10. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet, ankefrist og ankens fremsettelse det, som er bestemt i reglementets § 9.

§ 11. Ved anke over pålegg, som i henhold til tjenestemannslovens § 27 er gitt tjenestemann om å bli stående i tje-

nesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse det, som er bestemt i reglementets § 9. 17 oktbr.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

§ 12. Socialdepartementet bemyndiges til å foreta forandringer i og tillegg til dette reglement i den utstrekning, som er nevnt i tjenestemannslovens § 29.

Reglement

for tjenestemenn ved Reitgjerdets pleiestiftelse for spedalske.

§ 1. De stillinger, som går inn under tjenestemannsloven, besettes efter almindelig konkurranse. Bekjentgjørelse om ledighet skal innrykkes 1 gang i Norsk Kunngjørelsestidende og eventuelt andre aviser med opgave over lønnsvilkår, innskuddsgrunnlag i pensjonskassen og med en ansøkningsfrist av minst 14 dager. Ansettelsesrådet kan dog bestemme, at de i reglementets § 4 nevnte stillinger skal besettes uten forutgående bekjentgjørelse.

Socialdepartementet kan i særlige tilfelle endre disse regler.

§ 2. Læge og forstander ansettes av Socialdepartementet, efterat medicinaldirektøren har avgitt innstilling om 3 av ansøkerne.

§ 3. Stillingene som kasserer og regnskapsfører og som økonom besettes av Socialdepartementet, efterat forstanderen hat avgitt innstilling om 3 av ansøkerne.

§ 4. Ansettelsesretten for stillingene som bestyrerinne av skredderverkstedet, overgangkone og linnetpike, husholderske, gangkoner, fyrbøter, skomaker og portner samt budet henlegges til et ansettelsesråd, som består av stiftelsens forstander og økonom. I det i tjenestemannslovens § 2 nr. 4 nevnte tilfelle blir saken å forelegge for tilsynskomiteen.

§ 5. I ansettelsesbrevet skal stå, at tjenestemannen ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i dette reglement — med de forandringer som senere måtte bli fastsatt — samt med plikt til å rette sig efter de til enhver tid for stillingen gjeldende instrukser og øvrige bestemmelser.

Forsåvidt angår innehaver av stilling, som er innlemmet i Statens Pensjonskasse, skal det stå i ansettelsesbrevet, at han ansettes med de rettigheter og plikter, som fremgår av lover om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn av 14 mai 1917

17 oktbr. med mulige senere forandringer. Ellers kan Socialdepartementet fastsette ansettelsesbrevets innhold.

§ 6. Forsåvidt departementet i henhold til tjenestemannslovens § 16 bestemmer, at tjenestemannsutvalg skal oprettes, gis de i § 18 nr. 2 og 3 omhandlede bestemmelser om utvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 7. Ved beregning av tjenestetid efter tjenestemannslovens § 19 kommer i betraktning all sammenhengende tjenestetid ved statens medisinale anstalter i stilling, som går inn under tjenestemannsloven.

Departementet kan i de enkelte tilfelle avgjøre, hvorvidt der ved tjenestetidens beregning skal tas hensyn til annen lignende tjeneste i andre grener av statstjenesten.

§ 8. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 tas hensyn til all sammenhengende tjenestetid som statstjenestemann.

§ 9. Tjenestemann, som er opsagt i henhold til tjenestemannslovens § 19, kan — innen 14 dager, efterat opsigelsen er ham meddelt — anke den inn for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av departementet. Er opsigelsen meddelt av ansettelsesrådet, skjer anken til departementet.

Anken fremsettes av tjenestemannen skriftlig for den myndighet, som har opsagt ham. Er denne myndighet ansettelsesrådet, sendes saken ledsaget av rådets uttalelse uten ophold til departementet. Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling, inntil anken er avgjort.

§ 10. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet, ankefrist og ankens fremsettelse det, som er bestemt i reglementets § 9.

§ 11. Ved anke over pålegg, som i henhold til tjenestemannslovens § 27 er gitt tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse det, som er bestemt i reglementets § 9.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

§ 12. Socialdepartementet bemyndiges til å foreta forandringer i og tillegg til dette reglement i den utstrekning som er nevnt i tjenestemannslovens § 29.

Reglement 17 oktbr.

for tjenestemenn ved det animale vaksineinstitutt.

§ 1. De stillinger, som går inn under tjenestemannsloven, besettes efter almindelig konkurranse. Bekjentgjørelse om ledighet skal innrykkes 1 gang i Norsk Kunngjørelsestidende og eventuelt andre aviser med opgave over lønnsvilkår, innskuddsgrunnlag i Pensjonskassen og med en ansøkningsfrist av minst 14 dager.

Socialdepartementet kan i særlige tilfelle endre disse regler.

§ 2. Styreren ansettes av Socialdepartementet, efterat medisinaldirektøren har gitt innstilling om 3 av ansøkerne.

§ 3. Ansettelsesretten for stillingene som kontorist og vaktmester henlegges til et ansettelsesråd, som består av styreren og medisinaldirektøren. I det i tjenestemannslovens § 2 nr. 4 nevnte tilfelle blir saken å forelegge Socialdepartementet.

§ 4. I ansettelsesbrevet skal stå, at tjenestemannen ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i dette reglement — med de forandringer som senere måtte bli fastsatt — samt med plikt til å rette sig efter de til enhver tid for stillingen gjeldende instrukser og øvrige bestemmelser.

Forsåvidt angår innehaver av stilling, som er innlemmet i Statens Pensjonskasse, skal det stå i ansettelsesbrevet, at han ansettes med de rettigheter og plikter, som fremgår av lover om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn av 14 mai 1917 med mulige senere forandringer. Ellers kan Socialdepartementet fastsette ansettelsesbrevets innhold.

§ 5. Forsåvidt departementet i henhold til tjenestemannslovens § 16 bestemmer, at tjenestemannsutvalg skal oprettes, gis de i § 18 nr. 2 og 3 omhandlede bestemmelser om utvalgets sammentreden med representanter for tjenestegiveren likeledes av departementet.

§ 6. Ved beregning av tjenestetid efter tjenestemannslovens § 19 kommer i betraktning all sammenhengende tjenestetid ved statens medisinale anstalter i stilling, som går inn under tjenestemannsloven.

Departementet kan i de enkelte tilfelle avgjøre, hvorvidt der ved tjenestetidens beregning skal tas hensyn til annen lignende tjeneste i andre grener av statstjenesten.

§ 7. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 tas hensyn til all sammenhengende tjenestetid som statstjenestemann.

§ 8. Tjenestemann, som er opsagt i henhold til tjeneste-

17 oktbr. mannslovens § 19 kan — innen 14 dager, efterat opsigelsen er ham meddelt — anke den inn for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av departementet. Er opsigelsen meddelt av ansettelsesrådet, skjer anken til departementet.

Anken fremsettes av tjenestemannen skriftlig for den myndighet, som har opsagt ham. Er denne myndighet ansettelsesrådet, sendes saken ledsaget av rådets uttalelse uten ophold til departementet. Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir tjenestemannen i sin stilling, inntil anken er avgjort.

§ 9. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet, ankefrist og ankens fremsettelse det, som er bestemt i reglementets § 8.

§ 10. Ved anke over pålegg, som i henhold til tjenestemannslovens § 27 er gitt tjenestemann om å bli stående i tjenesten også efter opsigelsesfristens utløp, gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse det, som er bestemt i reglementets § 8.

Ankemyndighetens avgjørelse må treffes innen 1 måned efter ankens fremsettelse.

§ 11. Socialdepartementet bemyndiges til å foreta forandringer i og tillegg til dette reglement i den utstrekning, som er nevnt i tjenestemannslovens § 29.

17 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på de under 26 september 1919 utferdigede statutter for den ved kongelig resolusjon av 28 mai 1909 stadfestede stiftelse »Fru oberstinde Due, født Peyrons hjem for lærerinner«.

17 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av frøken Petronelle Dahl ved testamente av 6 juni 1916 oprettede »Frøken Petronelle Dahls legat til Elverums indremission« samt på de under 5 september 1919 utferdigede statutter for dett legat.

17 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristianssand, i anledning av en forespørsel fra en bys skolestyre, hvori departementet uttaler, at det må anses fullt lovlig, at en kommune, som yder vikarbidrag til en lærer under hans studiereise eller ophold ved et eller annet spesielt utdannelseskursus, setter som betingelse, at bidraget helt eller delvis skal tilbakebetales, dersom vedkommende lærer efter endt studieophold opsir sin post ved folkeskolen, før en nærmere bestemt tid av rimelig varighet er hengått.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Buskerud angående spørsmålet om, i hvilken jurisdiksjon en farskapssak efter lov nr. 3 av 10 april 1915 § 11 i. f. skal anlegges i et tilfelle, hvor moren ikke har nogen fast bopel og hennes opholdssted er ukjent. 17 oktbr.

Spørsmålet har vært forelagt for Justisdepartementet, som har uttalt, at da morens verneting, når hun ikke har fast bopel, efter almindelige prosessregler bestemmes av hennes opholdssted, må saksanlegg i det foreliggende tilfelle utstå, inntil morens opholdssted er bragt på det rene, og at der efter departementets mening ikke er adgang til å fremme saken på det sted, hvor moren sist hadde bopel.

Socialdepartementet slutter sig til denne uttalelse.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 2 juli 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk flesk opheves, forsåvidt angår de i skrivelsens punkter A, B og C nevnte sorter, nemlig tørrsaltet benfritt flesk (karbonadeflesk, kortflesk og brystflesk) samt brystflesk med ben, tørrsaltet ryggspekk og saltede boger i hel vekt. 17 oktbr.

Likeledes opheves de i skrivelse av 9 august 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk flesk (Regular plates).

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 22 oktober 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 1 oktober 1918 fastsatte omsteningsregler og maksimalpriser for norsk smult opheves. 17 oktbr.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 22 oktober 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 25 juli 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk smult (Pure lard) opheves. 17 oktbr.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 22 oktober 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918 bestemmes, at de i skrivelse av 26 august 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk raffinert fett (Compound lard) opheves. 17 oktbr.

*) Bekjentgj. 25 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.

17 oktbr. Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 22 oktober 1919.

18 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av skibsreder Knut Knutsen O. A. S. og hustru Elisabeth, født Bakke, ved gavebrev av 6 desember 1918 oprettede »O. A. Knudsen og hustrus fond« til fremme av Torvestads ungdoms utdannelse samt på de under 30 juni og 11 september 1919 utferdigede statutter for dette fond.

18 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristianssand, i anledning av en forespørsel fra en skattefoged, hvori departementet meddeler, at et skolestyre ikke kan antas forpliktet til å motta og fordele de lærerne av fylket tilkommende alders- og fylkestillegg, da alderstilleggene utredes av fylkesskoleklassen, ikke av herredskassen. Derimot må skolestyret være pliktig til å gi nøiaktig opgave over, hvilke lærere i kommunen som tilkommer alderstillegg, og for hvor lang tid de skal ha sine tillegg. Skattefogden (lensmannen) behøver derfor ikke å utbetale alderstillegg uten efter disse opgaver fra skolestyret.

18 oktbr. **Skrivelse** *) fra Industriforsyningsdepartementet angående forhøielse av maksimalprisene for svensk jern, svensk bessemerstål og engelske bølgeplater.

18 oktbr. **Skrivelse** *) fra Statens prisdirektorat angående prisen på ferske kalveskinn.

20 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på »Kjøbmand August Vold og hustru Marie, født Jensens legat« — dannet av en gave, skjenket Trondhjems Handelsstands Understøttelseskasse ifølge kjøbmann August Volds testamente av 11 mars 1919 — samt på de under 6 juni 1919 utferdigede statutter.

23 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Trondhjem, hvori departementet i anledning av en i en krets avholdt avstemning om målformen efter landsskolelovens § 73 (l. 26 juni 1889) uttaler, at visstnok bestemmer § 54 uttrykkelig, at kretsmøte til behandling av dette spørsmål skal avholdes på en for kretsen beleilig årstid. Men hvorvidt årstiden er »beleilig«, er jo for en stor del et skjønnsspørsmål, som det i første rekke må bli skolestyrets sak å avgjøre, da det er skole-

*) Bekjentgj. 25 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 68, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

styret, som har å treffe bestemmelse om innkallelser til kretsmøter for avstemning over sprogformen. 23 oktbr.

I hvert fall ser departementet sig ikke istand til å uttale, at våronnen skulde være en så ubeleilig tid, at det av den grunn skulde bli nødvendig å innkalle nytt kretsmøte.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra et byskolestyre, hvori departementet uttaler, at efter byskolelovens § 35 (l. 26 juni 1889) er en lærers post å anse som opsagt fra den tid, han har mottatt ansettelse i en ny post i folkeskolen eller fortsettelsesskolen. Efter denne bestemmelse antas der ikke å være adgang for et skolestyre til å gi en lærer permisjon, når han har mottatt ansettelse i en annen lærerpost, da retten til å gi permisjon selvsagt må være begrenset til å gjelde bare de lærere, som henhører under skolestyret. 23 oktbr.

Kongelig resolusjon *), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1884 § 1 fastsettes inntil videre, dog ikke lenger enn for et tidsrum av 5 år fra nærværende resolusjons utferdigelse å regne, fiskeriregler for Surndal herred, Møre fylke. 24 oktbr.

Kongelig resolusjon **), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at de ved høieste resolusjon av 19 januar 1905 (jfr. kongelige resolusjoner av 18 september 1909 og 10 september 1915) fastsatte fiskeriregler for Skarvatnet, Klingrevatnet, Gunhildsetervatnet og Langevatnet samt mellemliggende elvestrekninger i Fræna herred, Møre fylke, påny trer i kraft og forblir gjeldende inntil videre, dog ikke lenger enn til 1 september 1924. 24 oktbr.

Overtredelse av fiskerireglene er belagt med straff.

Nærværende resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon *), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 bestemmes, at der inntil videre, dog ikke utover et tidsrum av 5 år fra nærværende resolusjons datum å regne, for fisket i Eidsvatnet i Norddal herred, Møre fylke, med de i dette vann fallende elver og bekker samt i den fra vannet utløpende elv til og med den strekning, som nu tilligger gårdene Skuseth og Berge i nevnte herred, skal gjelde fiskeriregler. 24 oktbr.

*) Bekjentgj. 25 oktober Lovtid. 1ste avd. nr. 68, hvor fiskerireglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 25 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.

24 oktbr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved i medhold av lov angående jakt og fangst av 20 mai 1899 § 44 bestemmes, at elg inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1924, skal være fredet det hele år innen Møre fylke.

24 oktbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i medhold av § 6 i lov om vernskogens bevarelse og mot skogens ødeleggelse m. v. av 8 august 1908 meddeles approbasjon på de av herredsstyret for Frol herred, Nord-Trøndelag fylke, i møte den 12 juli 1919 besluttede nye skogvedtekter for herredet.

24 oktbr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på en av Hetland herredsstyre i Rogaland fylke under 12 juni 1919 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Hetland herred påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning.

24 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. Fra 1 januar 1920 å regne blir kr. 2000,00 av den Østre Toten sogneprestembede i Hamar bispedømme tilliggende erstatning av Prestegårdsfondet å overføre til Østre Toten residerende kapellani, mot at det lønnsbidrag og det minimumstilskudd, kapellanen hittil har oppebåret henholdsvis av sognepresten og Oplysningsvesenets fond, bortfaller fra samme tid.

II. Fra samme tid henlegges de disponible renter av Balke sogns lønningsfond inntil videre til den residerende kapellan overensstemmende med Østre Toten herredsstyres beslutning av 25 september 1919.

III. I henhold til § 32, 3 ledd, i den geistlige lønningslov av 14 juli 1897, kfr. lov av 21 juli 1917, bestemmes, at maksimumslønnen for Østre Toten sogneprestembede fra næste årsskifte og inntil videre blir å forhøie til kr. 6000,00 årlig. Den del av sogneprestembedets inntekter, som — efter den ved post 1 bestemte reduksjon — måtte overstige dette beløp, tilfaller efter Kirke-

*) Bekjentgj. 25 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 68.
**) Bekjentgj. 25 oktober i Lovtid. 1ste avd. nr. 68, hvor de nye skogvedtekter er inntatt.

departementets nærmere bestemmelse menighetenes lønningsfond, forsåvidt den ikke anvendes til forøket geistlig betjening i prestegjeldet. 24 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 24 oktbr.

1. De ved kronprinsregentens resolusjon av 29 oktober 1900 for Søndhordland sorenskriveri, Hordaland fylke, anordnede sakting for 1920 opheves.
2. For hvert av tinglagene i Søndhordland sorenskriveri anordnes for 1920 et sakting i mai eller juni måned.
3. Fylkesmannen i Hordaland bemyndiges til å treffe nærmere bestemmelse om dagen og sted for de i post 2 omhandlede sakting.

Kongelig resolusjon, hvorved der meddeles approbasjon på det av Justisdepartementet foretatte kjøp for kr. 145 000,00 + omkostninger av eiendommen Sydnesplass 12 i Bergen. 24 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 24 oktbr.

I. Med hjemmel av § 2 i lov av 20 april 1917 om pensjonsordning for Statens tjenestemenn, jfr. Stortingets beslutning av 12 august 1918 og kongelig resolusjon av 30 samme måned, bestemmes, at innlemmelsen i Statens Pensjonskasse av stillingene som bestyrere og fast ansatte lærere ved de statsunderstøttede sjømanns- og maskinistskoler, hørende under Handelsdepartementet, trer i kraft fra og med 1 juli 1919, forsåvidt angår de innehavere av stillingene, som tidligere har vært medlemmer av kommunale pensjonskasser i Arendal, Bergen og Trondhjem.

II. De av Handelsdepartementet med Arendal, Bergen og Trondhjems kommuner sluttede avtaler om innlemmelse i Statens Pensjonskasse av tjenestemenn i de under I nevnte stillinger og om disses uttreden av vedkommende kommunale pensjonskasser godkjennes, — dog med en enkelt forandring.

Kongelig resolusjon, hvorved det ved kongelig resolusjon av 7 juni 1917 oprettede offentlige arbeidskontor i Mo i Ranen bestemmes å skulle høre til Nord-Norges krets for den offentlige arbeidsformidling. 24 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at A/S Hadeland Bergverk, som ved kongelig resolusjon av 11 februar 1907 24 oktbr.

24 oktbr. blev meddelt konsesjon til bergverksdrift m. v. i Lunner herred, og Bergverkaktieselskapet Norge, som ved kongelige resolusjoner av 19 juni 1908 og 6 mai 1911 har erholdt bergverkskonsesjoner i Nittedal og Nannestad herreder, tillates midlertidig å innstille all drift i sine konsesjonsfelter henholdsvis til 1 desember 1920 og 1 januar 1922.

Herved bortfaller ikke nødvendigheten av frist efter bergbergverksloven.

24 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved A/S Skandia Kobberverk tilstås utsettelse til 18 september 1920 med å igangsette regelmessig bergverksdrift i de 2 malmfelter: Tårstadfeltet i Evenes herred og Lillebotnfeltet i Tysfjord herred, samt tillates inntil 18 september 1920 å innstille driften i Moskodalsfeltet i Nordreisa herred, hvilke 3 nevnte felter omfattes av selskapste konsesjon av 28 oktober 1907, mot at selskapet straks til Departementet for Handel, Sjøfart, Industri og Fiskeri erlegger en kontant avgift, stor kr. 300,00 — som tillegges bergfondet.

24 oktbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918, lovens § 29, fastsettes nedenstående reglement for mønstringschefene:

§ 1. Mønstringschefsstillingene besettes av Kongen. Mønstringschefenes nærmest foresatte tjenestemyndighet er Handelsdepartementet.

Stillingene besettes efter almindelig konkurranse.

Ved inntrått ledighet skal bekjentgjørelse av Handelsdepartementet innrykkes 2 ganger i »Norsk Kunngjørelsestidende« og forøvrig i andre aviser efter Handelsdepartementets nærmere bestemmelse med opgave over lønnsvilkår og med en ansøkningsfrist av minst 6 uker.

§ 2. I ansettelsesbrevet skal stå, at mønstringschefen ansettes på de vilkår, som er nevnt i lov nr. 1 av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn og i nærværende reglement — med de forandringer, som senere måtte bli fastsatt, samt med de forpliktelser, som fremgår av lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov nr. 3 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn — med mulige senere forandringer. Iøvrig fastsetter Handelsdepartementet ansettelsesbrevets innhold.

§ 3. Handelsdepartementet kan meddele mønstringschef tillatelse til å være fraværende fra sin stilling for et tidsrum av inntil 3 måneder under iakttagelse av, at stillingen imidlertid besørges bestyrt forsvarlig av en av departementet dertil konstituert og uten øket utgift for det offentlige.

Mønstringschefer kan dog under almindelige forhold i fred være fraværende fra sin stasjon inntil 3 dager, når de sørger for, at uopsettelige forretninger (mønstringsforretninger m. m.) dessuaktet kan ekspederes ved kontoret, samt at mulige presserende ordrer hurtig kan nå dem. 24 oktbr.

§ 4. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 19 kommer i betraktning all sammenhengende tjenestetid som mønstringschef eller mønstringsmann.

§ 5. Ved beregning av tjenestetiden efter tjenestemannslovens § 20 tas hensyn til all sammenhengende tjenestetid som statstjenestemann.

§ 6. Ileggelse av ordensstraff, jfr. tjenestemannslovens § 21, skjer ved Handelsdepartementet.

Anke til Kongen over ilagt ordensstraff fremsettes av tjenestemannen skriftlig for Handelsdepartementet innen 14 dager, efterat ordensstraffen er blitt vedkommende meddelt.

Kongelig resolusjon, hvorved Lillesand-Flaksvannbanens takster for befordring av reisende og gods m. v. forhøies midlertidig overensstemmende med Arbeidsdepartementets forslag i foredrag av 24 oktober 1919. 24 oktbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Bergens katedralskoles rektor K. Brekke ved bidrag fra tidligere elever og andre venner av skolen innsamlede »Stipendiefond av 1918 for Bergens Katedralskoles lærere« samt på de under 2 juni 1919 utferdigede statutter for dette fond. 24 oktbr.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 27 september 1919 fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for galvanisert båndjern. 24 oktbr.

Skrivelse **) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for risstivelse. 24 oktbr.

Skrivelse ***) fra Statens prisdirektorat, hvori anføres, at direktoratet i skrivelse av 25 oktober 1919 har meddelt Christiania Seildugsfabrik, at Industridepartementet har samtykket i, at fabrikkens utsalgspriser for seilduk 24 oktbr.

*) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor maksimalprisene er anført.

**) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor omsetningsreglene m. v. er anført.

***) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.

24 oktbr. forhøies med 20 øre pr. yard for alle merker og prisen for hyssing med kr. 0,50 brutto pr. kg.

Forhøielsen trer i kraft fra og med tirsdag 28 oktober 1919.

Salgsbetingelser forøvrig forutsettes uforandret.

24 oktbr. **Skrivelse** *) fra Statens prisdirektorat angående forhøiet konjunkturtillegg for oljeklær og oljelerret i tillegg til de i firmaet Helly J. Hansen A/S's prisliste nr. 15 anførte priser.

25 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av frk. Harriet Wedel-Jarlsberg ved gavebrev av 22 juli 1918 oprettede »Fruken Harriet Wedel Jarlsbergs Pensionsfond for Bærums Verk« samt på de under 27 september 1919 utferdigede statutter for dette fond.

25 oktbr. **Skrivelse** **) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918, om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bestemmes, at Fetsund overføres til 2. prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av fløte og melk.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med lørdag 1 november 1919.

27 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av enkefru Sandborg ved testamente av 13 juni 1916 oprettede »Fru Anne Sandborgs legat til fordel for syke, trengende og fattige i Romsdalen i Grytten prestegjeld, Møre fylke« samt på de i august 1919 utferdigede statutter for dette legat.

28 oktbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av forhenværende gårdbruker Engebret Kind ved gavebrev av 9 juli 1919 oprettede »Engebret Kind og hustru samt datter Mathilde Randine Kinds legat« for unge mennesker i Nordre Tyristrand til utdannelse i husflid eller andre praktiske fag samt på de under 28 juli 1919 utferdigede statutter for dette legat.

29 oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Hamar, i anledning av en forespørsel fra et lærerlag, hvori departementet uttaler:

I sin skrivelse til skoledirektøren av 24 juni sistleden uttalte departementet bl. a., at »når en lærer er ansatt som

*) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.

bestyrer eller »førstelærer«, har han rett til å be- 29 oktbr.
holde denne funksjon og de dermed hørende rettigheter, så lenge han er innehaver av sin lærerpost«.

Det her uttalte må efter departementets mening fullt ut gjelde også, om vedkommende lærer ikke er benevnt bestyrer eller »førstelærer» men »tilsynslærer«, da disse forskjellige benevnelser i denne forbindelse betegner det samme. Når departementet videre har uttalt, at vedkommende lærer ikke kan berøves denne funksjon og de dermed hørende rettigheter, så lenge han er innehaver av sin lærerpost, gjelder denne uttalelse ikke alene de tilfelle, hvor læreren samtidig med sin ansettelse som sådan er tillagt den her nevnte funksjon, men også hvor denne funksjon senere måtte være ham overdratt.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i med- 29 oktbr.
hold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, bestemmes, at de i skrivelser av 2 januar og 20 mars 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for islansk fårekjøtt opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 3 november 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i 29 oktbr.
medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, bestemmes, at de i skrivelser av 2 juli, 4 og 26 august samt 26 september 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk flesk opheves, forsåvidt de ennu er gjeldende.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 5 november 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i 29 oktbr.
medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, bestemmes, at de i skrivelse av 16 august 1919 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk spekepølse opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra med onsdag 5 november 1919.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i 29 oktbr.
medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, bestemmes, at de i skrivelse av 19 november 1918 fastsatte omsetningsregler og maksimalpriser for kjøtthermetikk opheves.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med onsdag 5 november 1919.

*) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved bestemmes:

I. Om de i dissenterloven av 27 juni 1891 § 3, tredje punktum, omhandlede anmeldelser av fødsler av barn, hvis foreldre tilhører ordnet dissentermenighet, og om de i samme lovs § 7, annet punktum, omhandlede anmeldelser av fødsler av barn, hvis foreldre tilhører en ikke ordnet dissentermenighet, skal øvrigheten straks efter mottagelsen gi vedkommende fødselsregisterfører meddelelse til innførelse i fødselsregistret.

II. Anmeldelser i henhold til dissenterloven § 3, tredje punktum, og § 7, annet punktum, av barn av foreldre, tilhørende ordnet eller ikke ordnet dissentermenighet, blir å utferdige overensstemmende med efterfølgende

Skjema:

Melding om fødsel blir å innsende senest en måned efter barnets fødsel, forsåvidt barnets foreldre tilhører ordnet dissentersamfund til vedkommende dissenterprest eller forstander, som fører menighetsprotokollene på barnets fødested, og forsåvidt barnets foreldre tilhører ikke ordnet dissentersamfund til øvrigheten på barnets fødested. Undlatelse av å opfylle plikten til å avgi fødselsmeldinger straffes med bøter i henhold til straffelovens § 339, nr. 1.

---

1. Barnets fødselsår og datum.
2. Gutt eller pike.
3. Levende født eller dødfødt.
   (Som levende født regnes alle barn, som viser livstegn ved fødselen. Som dødfødt regnes barn, som fødes uten liv; aborter og fødsel av dødfødte fostre, som foregår før utgangen av 28 uke, anmeldes ikke).
4. Barnets fulle navn (fornavn).
   (hvis det er bestemt ved meldingen).
5. Tvilling eller trilling.
   (Den annen tvillings eller trillingenes kjønn anføres; særskilt melding blir å utfærdige for hvert enkelt barn og meldingene å sammenhefte).
6. Barnets fødested.
   (På landet: gård og sogn; i byer og ladestæder: gate og husnr).
7. Foreldrenes
   a. fulle navn
   b. livsstilling
   (opgis nøiagtig).

---

*) Bekjentgj. 20 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.

c. trosbekjennelse. 30 oktbr.

d. bopel.

(På landet: plass, bruk, gård, hussamling, strandsted, vær; i byer og ladestæder: gate og husnr.).

e. fødselsår.

1. farens

2. morens

f. fødested.

(sogn, menighet, innen statskirken).

g. nasjonalitet.

(For lapper, kvener og fremmede staters undersåtter).

8. Født i ekteskap eller utenfor ekteskap.

9. For barn født i ekteskap:
Hvilket år blev foreldrenes ekteskap inngått? og hvor?

10. Hvor mange barn har moren tidligere født?
(Det barn, som anmeldes, medregnes ikke).
a. i samme ekteskap?
b. i tidligere ekteskap?

11. Hvor mange av disse barn lever nu?
(Det barn, som anmeldes, medregnes ikke).
a. fra samme ekteskap?
b. fra tidligere ekteskap?

..... den 19

(Anmelderens underskrift).

Oversendes hr. politimesteren i / magistraten i

..... den 19

(Dissenterprestens eller forstanderens underskrift med oplysning om menighetens navn).

Oversendes hr. sognepresten i ..... til innførelse i fødselsregistret.

..... politimesterembede / magistrat ..... den..... 19

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes: 30 oktbr.

1. Bestemmelsene i lov av 25 februar 1899 om overformynderiet i Kristiania m.v., jfr. tilleggslov av 22 mai 1908, gis med hjemmel i samme lovs § 9 anvendelse i Drammen fra 1 januar 1920.

*) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.

30 oktbr. 2. I henhold til samme lovs § 3 meddeles stadfestelse på Drammen bystyres beslutning av 12 september 1918 om lønn for overformynderiets formann.

3. Den i lovens § 3 omhandlede forvaltningsavgift av de under overformynderiet stående midler bestemmes inntil videre til 3 pct. av de avgiftspliktige midlers avkastning i regnskapsåret.

4. Et fremlagt i henhold til lovens §§ 2, 5, 7 og 8 utarbeidet utkast til reglement for Drammen overformynderi stadfestes.

Det i post 4 omhandlede reglement er sålydende:

§ 1. Overformynderiets formann har å stille en av magistrat og formannskap bestemt kausjon, der ikke må være under kr. 20 000 oo.

Formannen ansettes med en gjensidig opsigelsesfrist av 3 måneder.

Han er undergitt de for Drammen kommunes tjenestemenn til enhver tid gjeldende pensjonsvedtekter.

§ 2. Magistraten er bemyndiget til:

a. ved inntredende ledighet i formannsstillingen å besørge samme midlertidig bestyrt ved en av magistrat konstituert,

b. å meddele formannen tjenestefrihet og under samme beskikke stedfortreder for ham, og

c. ellers å beskikke stedfortreder for formannen, hvor denne på grunn av ugildhet eller annet forfall er hindret fra å tjenstgjøre.

Magistraten har å avgi innberetning om de i henhold hertil trufne forføininger til formannskapet og Justisdepartementet.

Skal formannen meddeles tjenestefrihet for et lenger tidsrum enn 3 måneder, tilkommer avgjørelsen likesom beskikkelse av stedfortreder magistrat og formannskap med approbasjon av Justisdepartementet.

Hvis begge de valgte overformyndere har forfall, eller hvis en valgt overformynders forfall kan forutses å ville bli av varighet, bør der foranlediges valgt en eller to midlertidige overformyndere av magistrat og formannskap.

§ 3. Overformynderne holder som regel møte 2 ganger om måneden. Ekstraordinære møter avholdes derhos efter formannens berammelse, når omstendighetene måtte gjøre det påkrevet.

§ 4. Formannen har å forberede og foredra i møtene de innkomne saker, der efter lov av 25 februar 1899 § 2 skal be-

handles av det samlede overformynderi, samt å fremlegge til 30 oktbr.
underskrift de dokumenter, der skal forsynes med prohibitivpåtegning. I de ordinære møter skal derhos foreligge opgave over beholdninger i banker og kontante midler ved møtetiden.

For at gyldig beslutning skal kunne fattes, må formannen og den ene av de valgte overformyndere være tilstede og være enige. Samtlige beslutninger innføres i overformynderiets forhandlingsprotokoll, der ved hvert møtes slutning underskrives av de møtende.

Formannen har snarest mulig å ekspedere de i møtet fattede beslutninger.

§ 5. Obligasjoner, gjeldsbrev, aksjebrev, bankbøker og andre verdipapirer, tilhørende de under overformynderiet bestyrte midler, blir, forsåvidt de ikke er utstedt eller transportert til overformynderiet selv eller dets fellesmasse, eller av rette vedkommende ved påtegning er stillet til overformynderiets disposisjon, å forsyne med påtegning om, at de ikke kan disponeres uten overformynderiets samtykke (prohibitivpåtegning).

Sådan påtegning og enhver senere påtegning, hvorved der foretas nogen disposisjon over vedkommende dokument, skal være underskrevet av de valgte overformyndere eller i forfallstilfelle av en av disse sammen med formannen. Forsåvidt angår kontrabøker med banker behøves dog kun formannens underskrift. Påtegninger, hvorved kvitteringer for innbetalinger meddeles, skal tillike være parafert av bokholderen.

§ 6. Formannen er bemyndiget til å anvise på og kvittere for uttagelsen av overformynderiets i banker innestående midler. Kvitteringene skal være parafert av bokholderen.

Utbetalinger av overformynderiets kasse anvises av formannen. Forinnen nogen inn- eller utbetalig finner sted, skal beløpet være bokført på bokholderiets kassekonto og kvitteringen eller bilaget bære bokholderens påtegning. Ved kontortidens utløp skal det daglig påses, at kasseboken stemmer med bokholderiets kassekonto.

Kassebeholdningens beløp blir med formannens underskrift å notere i en dertil innrettet bok, der gjennemgås av revisjonen.

Hvad kassebeholdningen måtte overstige kr. 1000,00, bør som regel innen kontortidens utløp innsettes i en bank.

§ 7. Overformynderirevisjonen har å utføre den revisjonsmessige gjennemgåelse av kasseboken med bilag og bokholderiets bøker så betids, at som regel alle posteringer efter en ukes forløp er gjennemgått og avmerket.

Revisjonen har å notere alle forefunne feil og sådanne bemerkninger, som bøkenes og bilagenes gjennemgåelse måtte gi

30 oktbr. den anledning til, i en dertil innrettet protokoll, hvori likeledes vedkommendes besvarelse av hvert enkelt notat snarest mulig blir å innføre.

Revisjonen foregår minst 1 gang ukentlig.

§ 8. Til fyldestgjørelse av det de valgte overformyndere ved lov av 25 februar 1899 § 2 påhvilende tilsyn med formannens forvaltning bør de til ubestemte tider foreta eftersyn av regnskapsbøkene, minst 1 gang hver måned revidere kassebeholdningen og minst 1 gang årlig efterse, at fellesmassens verdipapirer er tilstede. Derhos bør de minst 1 gang hver måned gjennemgå revisjonens notatprotokoll og derom gi denne påtegning. Om den stedfunne revisjon, eftersyn og gjennemgåelse gjøres tilførsel i forhandlingsprotokollen.

Forsåvidt de valgte overformyndere skulde forefinne mangler ved forvaltningen eller anse forandringer ved samme påkrevet, som formannen ikke er villig til å gjennemføre eller søke gjennemført, har de derom å avgi innberetning til magistraten.

§ 9. De under fellesforvaltning hørende midler kan i den utstrekning, hvori det anses ønskelig av hensyn til en lett realisasjon, anbringes:

a. ved innskudd i Norges Bank, i autorisert sparebank eller i andre bankinnretninger i Drammen, som magistraten i forening med det samlede overformynderi bestemmer,
b. i norske statsobligasjoner eller i norske hypotekbankobligasjoner og andre statsgaranterte obligasjoner samt i obligasjoner utstedt av norske kommuner eller av kreditforeninger, hvis statutter er stadfestet av Kongen eller den, han dertil bemyndiger.
c. i aksjer i Norges Bank.

§ 10. Felles-massens midler blir å utbetale, når grunnen til overformynderiets forvaltning ophører.

Overformynderiet er berettiget til, når øieblikkelig utbetaling vil falle ubeleilig, å beholde beløp av minst kr. 1000 i 3 måneder og minst 10 000 kroner i seks måneder, efterat ophørsgrunnen er blitt overformynderiet bekjent.

For utbetaling ifølge beslutning, fattet i henhold til lov av 28 september 1857 § 14 litr. f., regnes fristen fra beslutningen eller i tilfelle fra overøvrighetens avgjørelse.

§ 11. Fremkommer begjæring fra rette vedkommende om fortsatt forvaltning av mindreåriges under fellesmassen henhørende midler, må begjæringen ikke avslås, og er overformynderiet forpliktet til å fortsette forvaltningen inntil vedkommendes fylte 25de år, om så forlanges.

§ 12. Overformynderiet kan med samtykke av magistraten

og det samlede overformynderi for hvert enkelt tilfelle overta 30 oktbr.
til bestyrelse og i tilfelle inndra under fellesforvaltning andre midler enn de, som overformynderiet efter lovgivningen plikter å forvalte, når forvaltningen er beregnet på lenger varighet (således på en persons levetid), og vedkommende midler enten er uten personlig eier eller eies av en institusjon, som virker i almennyttig øiemed, eller eieren enten på bindende måte er berøvet disposisjonsretten over midlene eller selv overlater dem til overformynderiet til forvaltning med erklæring om ikke å ville forføie over dem uten overformynderiets samtykke, testamentariske forføininger dog undtatt. Uttas midler som sistnevnte av overformynderiet i strid med vedtatt erklæring, skal overformynderiet være berettiget til en utbetalingsfrist av inntil 2 år, hvis midlene er inntatt i fellesmassen.

De midler, som således er overtatt til bestyrelse av overformynderiet, innføres i den store rulle og blir med hensyn til forvaltning, regnskapsavleggelse og revisjon å behandle som umyndiges midler.

Endelig skal overformynderirevisjonen, som for hvert enkelt tilfelle meddeles underretning av magistraten, over de her omhandlede midler føre en særskilt fortegnelse.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om 30 oktbr.
arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for fabrikker til fremstilling av kunstige fôr- og gjødningsstoffer.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om 30 oktbr.
arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for fabrikker til fremstilling av blyholdige og andre giftige stoffer og sinkhvitt.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om 30 oktbr.
arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for knuseverker til finknusning eller malning av mineraler og stenarter.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om 30 oktbr.
arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for galvaniseringsverk, herunder forsølvningsbedrifter og emaljefabrikker.

*) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor renholdsreglene er inntatt.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for cementfabrikker.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for skriftstøperier.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for porselens- og stentøifabrikker.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for smeltehytter.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 6 februar 1914, 16 februar 1916 og 12 mai 1916, fastsettes renholdsregler for glasshytter.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for tobakkfabrikker.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om arbeiderbeskyttelse av 18 september 1915 § 18, jfr. de kongelige resolusjoner av 3 juni 1913 og 31 mars 1916, fastsettes renholdsregler for tekstilfabrikker.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved der i henhold til § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 meddeles approbasjon på Farsund bystyres vedtak i møte 3 september 1919 om forandring av § 3 i de ved kongelig resolusjon av 29 desember 1902 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen byen.

30 oktbr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der i henhold til § 11, jfr. § 4, i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860

*) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor renholdsreglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor forskriftenes § 3 i endret lydelse er inntatt.

***) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69, hvor de omhandlede forandringer og tillegg er inntatt.

meddeles approbasjon på Fana herredsstyres vedtak i møte 14 august 1919 30 oktbr.

A. om forandring av § 13 e og § 13 f. i de ved kongelig resolusjon av 23 oktober 1914 approberte almindelige forskrifter med hensyn til sundhetsvesenet innen herredet, forskrift om anmeldelsesplikt ved tuberkuløse sykes flytning og forskrifter til forebyggelse av ondartede smittsomme sykdommes utbredelse, — dog med nogen endringer.

B. Om et tillegg til de nevnte almindelige forskrifter, nemlig forskrifter for barberstuer.

Kongelig resolusjon, hvorved konsulatet for Fiji-øene med flere stillehavsøer henlegges fra Levuka til Suva. 30 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved A/S Åmdal Kobberverk midlertidig, dog ikke utover utgangen av 1920, tillates å innstille driften ved sine gruber ved Åmdal verk i Vest-Telemarken, hvorpå selskapet ved kongelig resolusjon av 29 oktober 1915 fikk konsesjon på igangsettelse av regelmessig bergverksdrift. 30 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 58 i lov av 18 juli 1913 om tillegg til lov om postvesenet av 12 mai 1888 med tilleggslover bestemmes, at kommunale fiskeværskal som inntektsbringende og erhvervsmessige være undtatt fra portofrihet. 30 oktbr.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til §§ 19, 67 og 69 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 bestemmes: 30 oktbr.

1. Det av Molde bystyre i møte den 15 august 1919 vedtatte reglement med takst for feiervesenet sammesteds godkjennes som gjeldende inntil videre med de i Arbeidsdepartementets foredrag omhandlede endringer.
2. Det ved høieste resolusjon av 26 april 1898, jfr. kongelig resolusjon av 11 januar 1918, approberte feierreglement med takst for Molde opheves.

Kongelig resolusjon, hvorved der nedsettes en komité på 9 medlemmer til behandling av spørsmålet om en ekstraordinær progressiv skatt av store formuer, pålagt en gang for alle, og i forbindelse hermed spørsmålet om innførelse av bestemmelser for å hindre kapital- og skatteflukt. 30 oktbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Tromsø, hvori departementet under henvisning til cirkulære av 30 oktbr.

30 oktbr. 11 november 1918 uttaler, at lærer, som forsørger slektninger, som han har forsørgelsesplikt likeoverfor, således f. eks. sine foreldre, må henregnes til lovens »lærer med familie«.

Når forsørgelse ydes, er det forsørgelsesplikten, som er det avgjørende, ikke de(n) forsørgedes opholdssted.

30 oktbr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av kongelig resolusjon av 11 juli 1919 bestemmes, at statens enerett til innførsel av korn og melvarer — fastsatt ved kongelig resolusjon av 19 oktober 1917 — opheves, forsåvidt angår semulje- og eiergryn.

30 oktbr. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918, om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bestemmes, at Nøtterøy provianteringsdistrikt overføres til 3. prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med lørdag 1 november 1919.

3 novbr. **Skrivelse***) fra Arbeidsdepartementet, hvori meddeles nedenstående forandring av punkt 21 i statsbanenes driftsreglement (approbert i henhold til kongelig resolusjon av 22 desember 1879[1]):

»Reisende, som ikke i betimelig tid har forsynt sig med billett, kan ved henvendelse til billettkontrolløren få tillatelse til å medfølge toget, når der på samme finnes plass, og det kan skje uten utilbørlig tidsspille. Der må i så fall foruten den gjeldende billettpris erlegges et ekspedisjonsgebyr til samme beløp, dog ikke utover 1 krone.«

Forandringen er, at beløpet er forhøiet fra 50 øre til 1 krone.

3 novbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en fylkesmann, hvori uttales, at en til protest innlevert, ikke behørig stemplet veksel, forsåvidt der er hengått over 1 måned efter stempelpliktens inntredelse (jfr. vekselstempelloven av 17 mars 1902 §§ 3, 4 og 5) må innsendes til departementet til efterstempling. Dog behøver sådan innsendelse, hvis vekslen er fremlagt under en rettssak, ikke å finne sted, forinnen den uten skade for sakens fremme kan avses. Imidler-

*) Bekjentgj. 5 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 69.
**) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.
[1]) Inntatt i Lovtid. 1ste avd. for 1880 nr. 35 (s. 227). Inntatt i Lovtid. 2nen avd. for 1880 s. 449.

tid må det påses, at kravet på stempelavgift ikke i mellemtiden foreldes. 3 novbr.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet om prisene for trådstift ved salg til forbrukere og handlende m. v. 3 novbr.

Skrivelse**) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelser av 27 september og 18 oktober 1919 bestemmes, at maksimalprisene for engelske sorte båndjern til sildetønner forhøies med kr. 0,10 pr. kg. på alle satser og for svensk jern, svensk bessemerstål og svenske sorte båndjern med kr. 0,05 pr. kg. 3 novbr.

Prisforhøielsen gjelder også for eldre beholdninger.

Forøvrig gjelder, hvad der er fastsatt i ovennevnte skrivelse av 27 september 1919.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med lørdag 8 november 1919.

Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 2 september 1919 fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for stålrør. 3 novbr.

Skrivelse†) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for manillataug. 3 novbr.

Skrivelse†) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for garnblåser. 3 novbr.

Skrivelse††) fra Statens prisdirektorat angående forhøielse av Christiania Seilduksfabrikks utsalgspriser for seilduk og hysing m. v. 3 novbr.

Skrivelse fra Justisdepartementet til Handelsdepartementet i anledning av en forespørsel fra legasjonen i Paris angående forståelsen av sjøfartslovens § 106, første ledd (l. $^{20}/_{7}$ 1893). 4 novbr.

Justisdepartementet meddeler, at det synes rimeligst å for-

---

*) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

**) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.

***) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

†) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor maksimalprisene er anført.

††) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

4 novbr. stå lovens uttrykk »ombord efterlatte eiendeler« således, at det bare omfatter sjømannens efterlatte bruksgjenstander, derimot ikke penger, som er deponert hos skibsføreren, jfr. kommisjonens motiver s. 117, som benytter uttrykket »effekter«.

6 novbr. **Skrivelse** fra Justisdepartementet til formannen i Det Norsk-Lutherske Kinamisjonsforbund i anledning av en forespørsel, om forbundets misjonærer kan beskikkes til som vigselmenn å foreta vigsel i Kina.

Departementet uttaler, at bestemmelsene om formene for vigsel i lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 alene gjelder stiftelse av ekteskap her i riket. Den i § 24 hjemlede adgang til å beskikke en dertil skikket mann som vigselmann gjelder således også kun beskikkelser innen riket. Forbundets misjonærer vil derfor ikke kunne beskikkes til vigselmenn i Kina.

7 novbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved med hensyn til påanke av sådanne handlinger og forretninger, som i henhold til § 2 i lov av 27 juni 1919 om byretter i Trondhjem og Stavanger efter 1 januar 1920 skal henhøre under Trondhjem og Stavanger byrett som overdomstol, forsåvidt de er foretatt eller avsluttet før det nevnte tidspunkt, fastsettes følgende overgangsbestemmelser:

§ 1. Saker, som innen 1 januar 1920 er iretteført ved Trondhjems eller Bergens overrett, blir uansett deres beskaffenhet å utprocedere og pådømme ved disse retter.

§ 2. Påanke av dommer og kjennelser i borgerlige saker, avsagt innen 1 januar 1920 av byfogdene i Trondhjem og Stavanger, skjer fremdeles til henholdsvis Trondhjems eller Bergens overret, dog således at hvis nogen sådan kjennelse påankes underett med en av vedkommende byretter senere avsagt dom i saken, går anken i det hele til Høiesterett.

§ 3. De før 1 januar 1920 innen Trondhjem og Stavanger by avsluttede forlik samt avholdte eksekusjoner, utpantninger, auksjoner og andre fogedhandlinger med derunder avsagte kjennelser blir, såfremt de påankes med tektetid, der faller efter det nevnte tidspunkt, å innanke for henholdsvis Trondhjem og Stavanger byrett.

Påankes nogen av de i denne § omhandlede rettshandlinger underett med den dom, til hvis iverksettelse de er foretatt, går påanken til den overinstans, for hvilken dommen er å innanke.

*) Bekjentgj. 11 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 70.

§ 4. Når en sak, hvori hovedankestevning er uttatt til å falle i rette ved Trondhjem eller Stavanger byrett efter 1 januar 1920, ved motstevning med kortere varsel iretteføres før nevnte tidspunkt ved henholdsvis Trondhjems eller Bergens overrett, forblir saken i dens helhet ved sidstnevnte retter. 7 novbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov nr. 2 av 25 mai 1917 §§ 1 og 2 om tvungen avståelse av bruksret til husrum bestemmes, at Kristiansund kommune efter beslutning av Kristiansund magistrat og formannskap skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av foreningslokaler og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter innen byens grenser for å anvende dem til herberge for husville. 7 novbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til sjødyktighetsloven av 9 juni 1903 med tilleggslover av 18 september 1909, 21 august 1914 og 20 august 1915 §§ 1, 42, 46, 47 og 50 samt sjøfartslovens § 26 fastsettes nedenstående forskrifter for fiskefartøiers innredning og utrustning m. v. 7 novbr.

Kapitel I.

Fartøier på 25 reg.tonn brutto og derover, som driver fiske.

§ 1.

Fartøier på 25 reg.tonn brutto og derover, som driver fiske, skal være underkastet efterstående bestemmelser om:

A. Anordninger på og under dekk.
B. Lugarer.
C. Redningsredskaper.
D. Skibsinstrumenter, og
E. Medisiner.

A. Anordninger på og under dekk.

§ 2.

Relinger (skanseklædninger) og rekkverk skal være solide, forsvarlig forarbeidet og av passende høide.

Hvor der er faste relinger (skanseklædninger), skal der være sørget for tilstrekkelig vannavløp. Svalkelemmer, som har en større høide enn 30,5 cm. (12 tommer), skal være forsynt med jernstenger, gitter eller lignende. Alle trapper av over 1 meters høide skal ha gelender (håndtak) i det minste på en side.

*) Bekjentgj. 11 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 70.

7 novbr. Alle åpninger og luker (såvel de almindelige som fiskelukene) i dekket skal kunne skalkes og forsvarlig tettes ved presenninger eller skruebommer eller på annen likeså betryggende måte. Benyttes presenninger, må disse være solide og finnes ombord i tilstrekkelig antall. Ifall der på dekk er anbragt kullboksluker eller luker med jernlokk til fiskerum, skal der altid forefinnes et lokk i reserve. Forsåvidt jernlokkene ikke er av ens størrelse, skal der has et reservelokk til alle størrelser. Er nevnte luker uten karm, må lokkene tilskrues vanntett f. eks. ved ters og bolt.

Ventiler i skibssiden under hoveddekk skal på skiber, bygget i eller innkjøpt fra utlandet efter disse forskrifters ikrafttreden, være forsynt med solide på innsiden hengslede blindlokk. På eldre fartøier kan tilsynet, hvor det finnes påkrevet, forlange blindlokk påsatt.

Drivhjul på damp- og motorvinsjer, damp- og motorankerspill, styreapparater, garnspill eller lignende må være forsvarlig innkapslet og forsynt med skjermer. På dekk og andre steder, hvor man er utsatt for å komme i berøring med damprør eller motorledninger, skal disse innkapsles eller på annen måte beskyttes.

§ 3.

Nedgang til mannskapsrum må være forsynt med rummelig og solid kappe, som er forsvarlig festet. Kappen må kunne lukkes tett, og må ha en terskel av minst 38 cm.s (15 tommers) høide.

Kapper bør såvidt mulig være anbragt midtskibs. Anbringes nedgangskappen i borde, må der til mannskapsrummet føre skylight av sådan størrelse og anordning, at mannskapene i tilfelle av kollisjon kan benytte skylightet til nødopgang, forsåvidt der ikke på annen måte er sørget for sådan. Trapper (leidere) i nedgangen skal ha gelender (håndtak) på begge sider.

På nybyggede eller ombyggede fartøier bør alle dører såvidt mulig anbringes med åpninger akterover.

§ 4.

Maskinrummet skal være lyst og vel ventilert.

På fartøier, som herefter bygges, skal maskinen (motoren) være lett tilgjengelig for eftersyn og pasning, likesom der skal være direkte og særskilt opgang fra maskinrum til dekk.

§ 5.

Til forebyggelse av ildebrand skal følgende iakttas:

a) Et efter fartøiets størrelse passende antall pøser skal være

anbragt på dekk til øieblikkelig bruk for ildslukning. 7 novbr.

b) Damp- og motorfartøier over 50 reg.tonn brutto skal dessuten ha en maskindreven pumpe, forsynt med de fornødne ledninger, slanger og strålerør, således at den kan anvendes som brandsprøite på ethvert sted i skibet. Alle slangekuplinger må være av samme dimensjoner. I motorfartøiers maskinrum skal derhos være anbragt en av sjøfartsdirektøren godkjent ekstinktør, som rummer minst 12 l. væske.

c) Mindre damp- og motorfartøier skal ha anbragt i maskinrummet en av sjøfartsdirektøren godkjent ekstinktør, som rummer minst 12 l. væske.

d) Fartøier, som herefter bygges, skal ha lampe- og oljerummet anbragt på øverste dekk. Gulv, vegger, tak og innredning i disse rum skal enten være helt av jern, stål eller annet ikke brennbart materiale eller innvendig beklædd med ildsikkert materiale, med betryggende isolasjon under. Lamperum må kun gis dør eller åpning direkte ut mot dekket.

For eldre fartøier og fartøier, innkjøpt fra utlandet, kan tilsynet efter undersøkelse påby sådanne sikkerhetsforanstaltninger og forbedringer med hensyn til disse rum, som skjønnes nødvendige. Lamperum av tre må dog alltid være helt innklædd med ildsikkert materiale.

e) Kaminer og kabyss må være forsvarlig isolert. Kabyssen skal på fartøier over 50 reg.tonn brutto, som herefter bygges, anbringes i særskilt rum. Ovnsrør må på betryggende måte isoleres fra vegger og tak.

f) Lampeholdere må være solide, og lampen skal være forsvarlig ophengt på dertil bestemt plass, godt klar av vegger og tak. Enhver lampe skal være forsynt med skjerm, forsvarlig festet, eller hette. Oljebeholderne må ikke være av glass eller stentøi.

g) På motorfartøier må motorrummet være klædd med ildsikkert materiale. I dette rum må brennolje kun opbevares på forsvarlig forarbeidede, fast anbragte tanker (ikke fater eller lignende).

§ 6.

Ballast, som inntas, må enten være beskyttet således, at samling av smuss hindres, eller den må bestå av tilpassede cementblokker, som danner en tett jevn overflate, eller annet lignende materiale, som er lett å holde rent. Lensepumpenes sugerør må innrettes således, at bunnvannet best mulig kan pumpes ut. Brønnen ved pumpen bør være cementert.

7 novbr. Enn videre må der mellem bunnen og garneringen være tilstrekkelig ventilasjon, og bunnen under lugaren må være tilgjengelig for rensning, som må finne sted efter hvert hovedfiske.

Ved landsetning må en gang om året en planke eller et større spuns åpnes i bunnen for fullstendig rensning av denne, medmindre rummet mellem tømmeret (spantene) i bunnen og garneringen er fylt med cement. Består ballasten av sten, må den samtidig fjernes for å rengjøres.

§ 7.

Alle fartøier må være forsynt med ferskvannsbeholder (drikkevannsbeholder) av tilstrekkelig størrelse. Beholderen må være forsvarlig festet, og forsynt med pumpe eller betryggende kran. Den må holdes godt ren.

B. Lugarer m. v.

§ 8.

Ethvert rum, som er bestemt til soverum for mannskapet, må være så rummelig som efter omstendighetene mulig. Enhver køi eller sofa, når sådan erstatter køi, skal på fartøier, som herefter bygges, være minst 1,83 m. (ca. 6 fot) lang og 0,55 m. (ca. 1 fot og 10 tommer) bred. På eldre fartøier og fartøier innkjøpt fra utlandet må køiene være så store og bekvemme, som omstendighetene tillater og tilsynet kan godta.

Hvor to køier anbringes ved siden av hinannen, må der mellem dem være anbragt en avdelingsvegg, 30 cm. høi over køiebunnen. Køier av jern (metall) bør brukes i størst mulig utstrekning.

I fellessoverum bør anbringes et bord av passende størrelse med benker.

For den kvinnelige del av besetningen skal der være eget soverum.

§ 9.

Lugarer skal være lyse og vel ventilert. De skal ha tilstrekkelig lystilførsel gjennem glasventiler, skylight eller lignende.

Ventilasjonen må være innrettet således, at der er tilstrekkelig tilførsel av frisk luft og avgang av uren luft, selv når lysventiler, skylights og dører er lukket. Til lugarer under dekk skal der føre minst to overdekksventilatorer, en for tilgang av frisk luft og en for avgang av dårlig luft. Er der gang utenfor lugarene, kan disse ventilatorer anbringes i gangen, når der i dørene til lugarene anbringes regulerbare ventiler, en oppe og en nede.

Til lugarer på dekk skal der føre minst to regulerbare ventilasjonsåpninger, anbragt i dør eller vegg, en oppe og en nede — eller annen likeså betryggende ventilasjon. Hvis lugarene støter til gang, anbringes i denne en overdeksventilator til felles luftning. 7 novbr.

Lugarene må være forsvarlig beskyttet mot overvann og utdunstninger fra lasten og bunnvannet. Gulv, tak og vegger må være således bygget, at de er tette og gir tilstrekkelig beskyttelse mot kulde og fuktighet. Er tak eller vegg av jern eller stål, skal de innvendig beklædes med trepanel, dog således at trepanelet ikke blir liggende umiddelbart på jernet. Under trepanel mot skibssiden skal der anvendes filt, papp eller lignende. I trepanelet mot jern skal der nederst være en åpning av minst 15 cm. (ca. 6 tommer) bredde eller løse lemmer, som kan borttas, for rengjøring. Der, hvor gulvet og jernveggen støter sammen, må der anbringes en skrå cementkant, således at vann ikke kan samle sig der.

På fartøier over 50 reg.tonn brutto, som herefter bygges, skal der utenfor og i nærheten av soverummet være et rum til opbevaring av arbeidsklær (oljeklær, sjøstøvler og lignende).

Alle lugarer skal kunne opvarmes forsvarlig, enten ved kamin eller på annen like så effektiv måte (ikke ved petroleumsovner).

§ 10.

Lugarene skal holdes rene og luftige. Det påhviler føreren å påse, at så blir gjort. Hovedrengjøring, hvorunder tak, vegger og køier vaskes, skal foretas 4 ganger årlig, d.v.s. en gang efter hvert hovedfiske. Dessuten må ekstra hovedrengjøring med påfølgende desinfeksjon alltid foretas, når inntrufne omstendigheter, såsom smittsom sykdom, måtte gjøre det påkrevet.

I hvert rum skal anbringes en eller flere spyttebakker, som daglig må rengjøres, og hvis innhold må enten brennes eller kastes i sjøen. Likeledes må i hvert rum anbringes opslag inneholdende forbud mot spytning på gulvet.

Lugarene skal oppusses (males) minst en gang hvert år.

§ 11.

Lugarer må på herefter byggede fartøier og på fartøier, som innkjøpes fra utlandet, ikke anbringes under hoveddekk forenom kollisjonsskottet.

§ 12.

Ethvert fartøi, som herefter bygges eller innkjøpes fra utlandet, skal være forsynt med et eller flere forsvarlig byggede og godt ventilerte klosetter, der daglig må rengjøres.

7 novbr.

C. Redningsredskaper.

§ 13.

Heromhandlede fartøier skal være utrustet med:

a. Båter under daviter i sådan utstrekning, at der for hver av besetningen blir et båtrum av 0,425 m.³ (15 kub. fot).

Båtrummet må være nogenlunde likelig fordelt på hver side av skibet, og ingen båt må være under 2,548 m.³ (90 kub. fot). Båtene bør være anbragt i krabber, som skal være således konstruert, at ytterstykkene lett kan fjernes eller slås ned, når båten skal brukes, så denne bekvemt kan svinges ut ved kun å stive taljene. Såfremt krabber ikke hensiktsmessig kan anbringes, må båtene være forsvarlig surret til davitene med dertil anbragte surringsstropper. På fartøier, som kun fører en båt, må denne anbringes således, at den ved et passende arrangement (kran eller bom) let kan settes ut på begge sider av skibet.

Til hver båt skal føres utstyr som i § 15 nedenfor bestemt.

b. Livbøier:

2 stykker, hvis besetningen — alle medregnet — utgjør ikke over 9 mann.

3 stykker, hvis besetningen — alle medregnet — utgjør ikke over 19 mann.

4 stykker, hvis besetningen — alle medregnet — utgjør 20 mann eller derover.

c. Livbelter eller redningsvester, 1 for hver ombordværende person.

Ved fiske, hvor doryer eller andre fiske- og fangstbåter medføres, behøver de under a nevnte båter kun å føres i den utstrekning, som det kan skje uten særlig hinder for bedriften.

§ 14.

De i foregående paragraf nevnte båter kan enten være spissbåter (d. e. for og akter skarpbyggede båter) eller plattgattede båter (speilbåter).

Båtens kubikkinnhold kan tilnærmelsesvis bestemmes ved å multiplisere produktet av lengde, dybde og bredde med 0,6. Lengden måles mellem stevnenes utvendige spunningslinjer eller fra forstavnens utvendige spunningslinjer til akterspeilets ytterside, bredden lik største bredde målt utenpå klædningen og dybden lik avstanden fra kjølens overkant til æsingens overkant, målt midt i båten.

Båtene må være av en fyldig form, som gjør dem særlig skikket som redningsbåter, og minst en båt må være utstyrt med flytemidler, i sådan utstrekning, at båten får samme bæreevne som en tilsvarende livbåt, ɔ: at opdriftsmidler i en trebåt må ha en bæreevne av minst 104 kg. for hver m.³ (2,95 kg. for hver kub. fot) av båtens volum [svarende til 1040 kg. pr. m.³ (29,5 kg. pr. kub.fot) luftkasse i en livbåt]. Ved flyteputer av kork vil dette opnås, når putene gis et kubikkinnhold av ca. 12,5 % av båtens volum [svarende til 1,25 m.³ kork for hver m.³ (1¼ kub.fot kork for hver kub.fot) luftkasse i en livbåt]. 7 novbr.

På hver båt — doryer eller andre fiske- og fangstbåter undtatt — skal kubikkinnholdet være tydelig innhugget i en av stevnene. Alle båter — også doryer eller andre fiske- og fangstbåter — skal være merket med skibets navn og hjemsted eller med hjemstedsmerke og nummer.

Båtene med tilbehør skal være ordentlig og solid forarbeidet og må alltid holdes i god orden. Det påhviler skibsføreren jevnlig å efterse, at båtinventar, taljeløpere og surringer er i full orden.

Minst en gang hver annen måned skal båtene settes på vannet og roøvelse foretas til påseen av, at alt er iorden, at utsetningen går raskt og at båtene er tette. I disse manøvrer deltar hele besetningen.

§ 15.

Av båtutstyr må forefinnes:

En forsvarlig fangline.

Et fullt sett årer (fire årer).

Et fullt sett rogafler og to reservegafler eller dobbelt sett tollepinner.

Ror med pinne eller flyndre, eller styreåre.

Bølgedemper med 5 liter olje.

Drivanker med 30 favner taug av passende tykkelse.

Hvit lanterne eller blusseapparat med tilhørende olje.

Spiritus- (væske-) kompas.

Fyrstikker.

Vanndunk og brødbeholder av sådan størrelse, at der for hver mann, båten er bestemt til å opta, blir 2 liter vann og 1 kilo brød.

Øsekar eller pøs, og lenseplugger.

Såfremt utstyret ikke hensigtsmessig kan plaseres i båtene, må det opbevares således, at det lett og hurtig kan overføres til dem.

7 novbr. Doryer eller andre fiske- og fangstbåter skal foruten det for fiskeribedriften nødvendige tilbehør være utstyrt med:
Blusseapparat eller hvit lanterne.
Blåselur (trompet).

§ 16.

Livbøier skal være forarbeidet av større korkstykker eller annet av Sjøfartsdirektøren godkjent materiale. Korkavfall eller lignende tillates ikke.

Rundt enhver bøie skal være festet en line, og hver bøie skal være merket med skibets navn og hjemsted.

Nye bøier av kork skal kunne flyte i ferskvann i 24 timer belastet med 15 kilo jern og eldre bøier med 14 kg. jern.

Bæreevne og modell for bøier av annet materiale enn kork fastsettes av Sjøfartsdirektøren ved materialets godkjennelse.

Bøier av annet godkjent materiale enn kork, som er anskaffet før disse forskrifters ikrafttreden, godtas, dersom deres bæreevne ikke er mindre enn 15 kg.

Bøiene må anbringes således, at de er lett synlige og tilgjengelige.

De må ikke fastsurres.

§ 17.

Livbelter skal være forarbeidet av kork (ikke avfall eller småkork) eller annet av Sjøfartsdirektøren godkjent materiale.

Ethvert belte skal være forsynt med nakkestropp og bånd, tilstrekkelig lange til å kunne knyttes om livet foran. Belter, som herefter anskaffes, må være uthulet under armene. Fartøiets navn og hjemsted må være påmerket.

Nye belter av kork skal kunne flyte i fersk vann i 24 timer belastet med 6,8 kg. jern.

Bæreevne og modell for belter av annet materiale enn kork fastsettes av Sjøfartsdirektøren ved materialets godkjennelse.

Anvendes istedenfor livbelter redningsvester eller belter, som må opblåses for bruk, må disse av tilsynet finnes fyldestgjørende eller være godkjent av Sjøfartsdirektøren.

D. Skibsinstrumenter m. v.

§ 18.

Heromhandlede fartøier skal føre:
Et styrekompass.
Et reserve styrekompass.
Barometer.
Termometer.

Patentlogg med line eller almindelig håndlogg og logg- 7 novbr.
glass.

Passende lodd med liner.

Ur.

Kikkert.

Lanterner, tåkesignalapparater og signalapparater for havsnød, overensstemmende med styringsplakaten.

En eller flere innretninger, skikket til å anvendes som bølgedempere.

Nødvendige og tidsmessige karter må alltid finnes ombord.

Fartøier, som driver havfiske på fjernere farvann enn fiskebankene utenfor den norske skjærgård (70 kvartmil fra land), skal dessuten være forsynt med reservelanterner for top- og sidelanterner samt regelkompass, peilskive og sekstant eller oktant.

§ 19.

Lanterner må være forsynt med certifikat.

Certifikatet skal opbevares ombord.

Efter hver reparasjon, der kan tenkes å bevirke nogen forandring, må nytt certifikat erhverves.

§ 20.

Lanternenes festigheter med tilbehør må være absolutt solide og betryggende.

Sidelanternene må være anbragt på skroget eller i scepteret, derimot ikke i riggen, undtagen reservebretter til bruk i stormvær.

§ 21.

Kompasser må være forsynt med certifikat, som skal opbevares ombord.

Certifikatet må fornyes hvert 5te år.

§ 22.

På jern- og stålfartøier og på trefartøier med maskin som fremdriftsmiddel må opstilte kompasser kompenseres og deres deviasjon bestemmes ved norsk offentlig kontrollkontor, eller ved autorisert korrigør.

Fornyet deviasjonsbestemmelse skal finne sted efter ombygning eller større reparasjon av fartøier samt efter innlegning av elektriske ledninger og forøvrig, når der har vært utstedt nytt certifikat for kompasset. Hvis under denne deviasjonsprøve fornyet kompensering av kompasset finnes å være nødvendig, skal sådan foretas samtidig.

For kompenseringen erholdes kompensatorens attest og deviasjonstabell, som opbevares ombord.

E. Medisiner m. v.

§ 23.

Her omhandlede fartøier skal ha ombord følgende medikamenter og forbindingssaker, opbevart i en dertil passende kiste (skap):

Av medikamenter:

Engelsk salt 100 gram. Derav tas 1 eller 2 teskjeer opløst i lunkent vann som avføringsmiddel.

Laxerolje 100 gram. 1 eller 2 spiseskjeer til avføring.

Opiumsdråper (Tinctura opii) 10 dråper 2 eller 3 ganger om dagen mot diarrhoe.

Jodtinktur (5 %). Brukes til rensning av urene sår, navnlig stikksår av fiskekroker eller mindre rifter. Efter rensningen pålegges litt tørr steril gas eller xeroformgas, som festes med et bløtt gasbind. Det sårede sted bør holdes tørt.

Xeroformpulver 50 gram, som opbevares i en pulverdrysse med lokk for å anvendes mot brandskader. Pulveret drysses på den forbrente flate med et tynt jevnt belegg, hvorefter xeroformgas legges ovenpå som beskyttende dekke. Såret må beskyttes mot væte.

Av forbinningssaker:

4 pakkér steril gas med ¼ meter i hver pakke. 4 bløte gasbind 6 cm. brede. 4 bløte gasbind 8 cm. br.

8 persienneskinner, 2 hårpensler til jodtinkturen, 1 saks.

Ved benbrudd legges først et bløtt gasbind om det brukkede lem, derefter passende lange stykker av persienneskinner på begge sider av lemmet. Skinnene legges først i varmt vann. De festes med et gasbind.

Kapitel II.

Fartøier under 25 reg.tonn brutto, som driver fiske på havet eller åpne fjorder.

§ 24.

Fartøier under 25 reg.tonn brutto, som driver fiske på havet eller åpne fjorder, skal være utstyrt med:

Lanterner efter styringsplakaten.

Spiritus- (væske-)kompass, som på jern- og stålfartøier og på trefartøier med maskin som fremdriftsmiddel må opstilles, kompenseres og deres deviasjon bestemmes ved norsk offentlig kontrollkontor eller ved autorisert korrigør.

1—2 livbøier efter fartøienes størrelse og for hver om- 7 novbr.
bordværende person et livbelte eller en redningsvest.

Fartøier med dekk skal ha en båt av passende størrelse, enten anbragt ombord, således at den med letthet kan settes ut, eller på slep.

Forøvrig utstyr og innredning efter almindelig god sjømannsskik.

Med hensyn til renhold kommer de i kap. I herom opstilte bestemmelser til anvendelse, i den utstrekning de passer på disse fartøier.

Kapitel III.

Forskjellige bestemmelser.

§ 25.

Sjøfartsdirektøren kan tilstå et fartøi de efter omstendighetene påkrevede lempninger i nærværende forskrifter, som efter forholdene finnes tilstedelige.

§ 26.

Føreren (eieren) skal dra omsorg for, at et eksemplar av nærværende forskrifter finnes ombord.

§ 27.

Overtredelse av disse bestemmelser straffes med bøter i henhold til den almindelige borgerlige straffelov av 27 mai 1902 § 339, forsåvidt ikke strengere straff i henhold til annen lovbestemmelse kommer til anvendelse.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av § 1 i lov 7 novbr.
av 14 april 1919 om forandring i lov av 18 juli 1917 om maksimalfrakter bemyndiges Provianteringsdepartementet eller den, dette departementet dertil bemyndiger;

a. til å fastsette de nærmere regler om utligning og utbetaling av erstatningsbeløpene.
b. til å fastsette erstatningsbeløpenes størrelse.

Til å bistå Provianteringsdepartementet ved behandlingen av de i post I omhandlede saker samt til å forestå utligningen av erstatningsbeløpene opnevnes et styre på 7 medlemmer.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

*) Bekjentgj. 11 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 70.

7 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Den i § 3 i lov om overformynderiet i Kristiania m. v. av 25 februar 1899, jfr. lov nr. 2 av 22 mai 1908, foreskrevne forvaltningsavgift av de under nevnte overformynderis bestyrelse stående midler blir for året 1919 å utrede med 1,8 pct. av avkastningen av de under fellesforvaltning stående midler og 2,4 pct. av avkastningen av midler utenfor fellesforvaltningen.
2. Den i samme lovs § 6, jfr. kongelig resolusjon av 22 september 1909 post I, omhandlede avgift til dannelse av et sikkerhetsfond av de under Kristiania overformynderis fellesforvaltning stående midler fastsettes for året 1919 til 0,6 pct. av utbyttet av de nevnte fellesmidler i regnskapsåret.

7 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der bl. a. meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp for kr. 40 000,00 + omkostninger av agent Schøyens hus, matr.nr. 332 i kvartal 124 i Hamar, til embedsbolig for politimesteren i Hamar.

Proprieteten til den nye embedsbolig forbeholdes Oplysningsvesenets Fond.

8 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Anders Emanuelsen Brekke ved testamente av 13 september 1918 oprettede »Anders Emanuelsen Brekkes legat« til beste for værdige trengende innen Strømm herred samt på de under 13 september 1919 utferdigede vedtekter for dette legat.

9 novbr. **Overenskomst***) mellem Norge og Storbritannia om fornyelse av voldgiftskonvensjonen av 11 august 1904.

10 novbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til byfogden i Arendal angående spørsmålet om, hvorledes der bør forholdes med hensyn til anleggelse av farskapssak i et tilfelle, hvor den opgivne far er utlending og aldrig har hatt verneting her i riket.

Socialdepartementet slutter sig til en av Justisdepartementet avgitt uttalelse i saken av 22 oktober d. å., sålydende:

Den omstendighet, at den opgivne far er utlending og bosatt i utlandet, kan ikke antas å være tilhinder for, at sak reises her i riket på den i farskapslovens § 11, siste ledd,

*) Inntatt i »Overenskomster« for 1919 nr. 3 (s. 207).

omhandlede måte (l. 10/4 1915, nr. 3), da han efter vor lovs ordning av paternitetsprosessen er å anse som saksøker ikke som sakvolder. Et annet spørsmål er det, om en her i riket avsagt dom under sådanne omstendigheter vil bli tillagt bindende virkning i Amerika og således overhodet være til nogen nytte. 10 novbr.

Med hensyn til fremgangsmåten ved stevnemålet henvises til lov nr. 1 av 4 juni 1892 § 8, idet bemerkes, at den norske konsuls medvirkning til stevnemålet i tilfelle bør begjæres gjennem Utenriksdepartementet.

Hvad angår spørsmålet om forkynnelse av farskapsforelegget bemerkes, at sådan forkynnelse efter farskapslovens § 11, siste ledd, er ufornøden, hvor den opgivne far ikke har kjent opholdssted her i riket.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Hamar, i anledning av en sak om en førstelærerstilling, hvori departementet meddeler: 11 novbr.

1. Retten til å opsi de ved folkeskolen ansatte lærere tilligger, hvor sådan rett er tilstede, skolestyret. Herredsstyret har ingen rett til å opsi en lærer, hvad enten det gjelder førstelærer eller andre av folkeskolens lærere.
2. Da førstelærere efter landsskolelovens § 19 har krav på å få sin daglige undervisningstid nedsatt med minst 1 time, må herredsstyret være forpliktet til å stille til disposisjon de midler, som er nødvendige for å få de herved ledige timer besørget.
3. En lærer, som tillike er »førstelærer«, kan ikke berøves denne sin funksjon som førstelærer og de dermed sammenhengende rettigheter, sålenge han innehar sin lærerstilling. Der er således ikke adgang til å opsi ham som førstelærer, mens han beholder sin lærerstilling.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Trondhjem, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om, hvorvidt en tilsynslærer kan ansettes på et bestemt tidsrum, f. eks. 2 år. 11 novbr.

Departementet uttaler, at en sådan ordning kan ikke anses lovlig. Den lærer, som ansettes som bestyrer (tilsynslærer eller førstelærer), må ha rett til å beholde denne stilling, så lenge han er innehaver av sin lærerpost.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Telemark, hvori uttales, at efter boliglovens § 12, 2net ledd, skal i byene — og såvidt mulig også i bygdene — formannen i 11 novbr.

11 novbr. ankenevnden for husleiesaker ha de egenskaper, som er bestemt for underdommere. Bestemmelsen kom inn i loven efter forslag fra Stortingets Socialkomite. Se innst. O. VIII for 1918, side 7—8 og 22. I innstillingen er der ingen nttalelse om, hvad der i denne forbindelse skal forstås med »byene«. Departementet er dog for sit vedkommende tilbøieljg til å anta, at bestemmelsen må fortolkes således, at den bare gjelder de egentlige byer og ikke også ladestedene.

Departementet kan ikke dele den opfatning, at det av hensyn til spørsmålet om ugildhet er betenkelig å opnevne stedets sorenskriver eller hans edsvorne fullmektig som formann i ankenevnden.

12 novbr. **Skrivelse***) fra Landbruksdepartementet, hvorved i medhold av § 1 c i lov om foranstaltninger til å sikre og ordne landets forsyning med livsfornødenheter og andre varer av 14 mai 1917, jfr. endringslov av 14 desember 1917 og kongelig resolusjon av 18 oktober 1918, bestemmes:

Enhver, som forhandler frø i »porsjoner« av bønner, erter, gulerøtter og carotter, blomkål og hodekål, kålrot (»kålrabi«), neper, persillerot, redikker, rødbeter, salat, sellerirot, pastinakk, løk og purre, skal, før salg av sådanne porsjoner kan finne sted, angi på emballasjen sortens navn og porsjonens pris samt spireevnen og årstallet, da frøet hadde den angitte spireevne.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Samtidig opheves de av Landbruksdepartementet under 13 november 1918 utferdigede bestemmelser om stempling av havefrø.

Overtredelse av bestemmelsene er belagt med straff.

13 novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Trondhjem, i anledning av en forespørsel fra et skolestyre om, hvorledes ukelønnen, fylkestillegg m. m. blir å beregne for 2 i skrivelsen nevnte lærere. Om den ene lærer (lærerinne) oplyser skolestyret, at hun »blev opsagt med den uttrykkelige bemerkning, at opsigelsen skulde gjelde fra 10 juni — altså til fratredelse den 10 august«.

Den annen oplyser å ha opsagt sin post under 5 juli og tiltrådte i en ny post i en annen kommune den 1 september.

Departementet bemerker:

For ukelønnens vedkommende kan man ikke skjønne, at disse tilfelle kan fremby nogen vanskeligheter, idet lærerne

*) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.

må være berettiget til å oppbære ukelønn for de uker de har skole. 13 novbr.

Husleiegodtgjørelsen er den førstnevnte lærer (lærerinne) berettiget til å oppebære til 10 august, den sistnevnte til 1 september, fra hvilken dag han, efter det oplyste, har tiltrått ny post i en annen kommune og derfor tilkommer husleiegodtgjørelse der.

Det samme gjelder fylkestillegg og alderstillegg for disse 2 lærere. De lærere, som er ansatt i disse poster, kan derfor ikke tilkomme husleiegodtgjørelse, fylkestillegg eller alderstillegg, sålenge der sitter nogen i postene, som er berettiget til disse emolumenter. Fra hvilken tid de nyansatte lærere har rett til å oppebære disse inntekter, ser man sig efter de foreliggende oplysninger ikke istand til å avgi nogen uttalelse om.

Skrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmannen i Vest-fold fylke, hvori departementet i anledning av en forespørsel fra en sakfører, om lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 41, annet ledd, er å forstå således, at vedkommende menighets prest eller forstander har plikt til å foreta megling, når partene forlanger det — meddeler, at spørsmålet hører under domstolenes avgjørelse, men at det efter departementets mening må besvares bekreftende. 13 novbr.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet: Efter de opgaver, som er innkommet på grunnlag av departementets skrivelse av 1 november, viser det sig, at beholdningene av norske huder og saltede kalveskinn er så små, at en eksport av disse varer i overskuelig fremtid ikke kan finne sted. 13 novbr.

I forbindelse hermed skal departementet gjøre opmerksom på, at der arbeides på en ordning, hvorefter den norske produksjon overtas av den innenlandske garveriindustri.

De tidligere utferdigede bestemmelser for eksport av huder og skinn annulleres herved.

Kongelig resolusjon*), hvorved de ved lov av 2 juli 1915 vedtatte forandringer av paragrafene 20, 28, 32, 33, 39 og 44 i lov om behandling av forsømte barn av 6 juni 1896 med tilleggslov av 17 juni 1907 settes i kraft, forsåvidt angår skolehjem for forsømte piker, fra 15 november 1919. 14 novbr.

*) Bekjentgj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 72.
**) Bekjentgj. 17 november i Lovtid., 1ste avd. nr. 71.

14 novbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved med hjemmel av § 3 i lov (nr. 5) av 2 april 1917 bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning i Nærbø herred, Rogaland fylke, fra 1 januar 1920 og inntil videre skal ha bevilling.

14 novbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved med hjemmel av § 3 i lov (nr. 5) av 2 april 1917 bestemmes, at den, som gjør sig en næring av å drive herberge eller bevertning i Vestnes herred, Møre fylke, fra 1 januar 1920 og inntil videre skal ha bevilling.

14 novbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved med hjemmel av § 3 i lov nr. 5 av 2 april 1917 bestemmes, at den, som i Tana herred, Finnmark fylke, gjør sig en næring av å drive bevertning med mat eller drikke, fra 1 januar 1920 å regne skal ha bevilling.

14 novbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved den av Gjerdrum herredsstyre i møte den 11 oktober 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Gjerdrum herred stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre —, dog med en liten endring.

14 novbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 fastsettes nedenstående fiskeriregler for Herjevatnet med til- og avgående elver og bekker i Veøy herred, Møre fylke, som gjeldende inntil videre, dog ikke for et lenger tidsrum enn 5 år fra 1 januar 1920 å regne:

1. Fra og med 15 september til og med 30 april skal alt fiske med hvilketsomhelst redskap være forbudt.
2. Det skal til enhver tid være forbudt å bruke lyster, oter, teiner, garn og not.
3. Overtredelse av foranstående bestemmelser er belagt med straff.

14 novbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av § 44 i lov angående jagt og fangst av 20 mai 1899 bestemmes, at hjort skal være fredet det hele år innen følgende herreder i Møre fylke, nemlig:

Veøy, Nesset, Bolsøy, Fræna, Bud, Hustad, Bremsnes, Eide, Frei, Kornstad, Kvernes, Gjemnes, Øre, Straumsnes, Tingvoll, Øksendal og Sunndal samt den del av Aukra, som ligger på fastlandet.

*) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.
**) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

Bestemmelsen gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1923. 14 novbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skader på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på de av Aamot og Vinger herredsstyrer i Hedmark fylke og Brandbu herredsstyre i Opland fylke henholdsvis under 20 oktober, 27 oktober og 5 juli 1919 (og 1 november 1919) fattede beslutninger, hvorved bestemmes, at hund, som i vedkommende herred påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning. 14 novbr.

Kongelig resolusjon**), hvorved i henhold til §§ 6 og 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Kyrkjebø herredsstyres beslutninger av 4 mai 1918 og 12 september 1919 angående en reguleringsplan for en del av det bygningsloven underlagte strøk ved Høyanger samt angående tilleggsbestemmelser til bygningsloven for det bygningsloven underlagte strøk. 14 novbr.

Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 bestemmes, at grensene for det den almindelige bygningslovgivning underlagte strøk Viosen i Snåsen herred utvides overensstemmende med Snåsen herredsstyres beslutning i møte den 8 september 1919. 14 novbr.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 14 novbr.

1. Legasjonssekretær- og konsulposten ved legasjonen i Washington nedlegges.
2. — — —
3. Ved legasjonen i Washington oprettes: a. en legasjonsråd- og konsulpost og b. en legasjonssekretærpost.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til lov om vernepliikt og utskrivning av 19 juli 1910 § 19 bestemmes, at politifullmektigen ved landavdelingen i Drammen 14 novbr.

*) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71.
**) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor de omhandlede tilleggsbestemmelser er inntatt.
***) Bekjentgj. 17 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 71, hvor de utvidede grenser er beskrevet.

14 novbr. eller overbetjenten ved Drammen politikorps efter politimesterens nærmere bestemmelse har å inntre som medlem av innrulleringskommisjonen for Drammen istedenfor — som bestemt ved kongelig resolusjon av 3 april 1912 — politiassistenten ved landavdelingen eller overbetjenten efter politimesterens nærmere bestemmelse.

14 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der bl. a. meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av avdøde sorenskriver Gløersens eiendom, Øvre Keisemark gate 5, Mellem Keisemark gate 6 i Horten til embedsbolig for sorenskriveren i Mellem Jarlsberg for samlet kjøpesum kr. 50 000,00 + omkostninger.

Proprieteten til den nye embedsgård forbeholdes Opplysningsvesenets fond.

14 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Rana sorenskriveri deles i 2 månedstingkretser, den ene omfattende tinglagene Mo, Hemnes og Nesna, og den annen omfattende tinglagene Lurøy, Rødøy og Meløy.

For hver månedstingkrets anordnes fra og med 1920 et månedsting årlig i desember efter nærmere bestemmelse av fylkesmannen med hensyn til tid og sted og dagantallet for avholdelse av tinget.

14 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved med hjemmel av § 2 i lov av 20 april 1917 om pensjonsordning for Statens tjenestemenn, jfr. Stortingets beslutning av 12 august 1918 og kongelig resolusjon av samme måned, bestemmes, at innlemmelsen i Statens Pensjonskasse ad stillingene som direktør, bibliotekar, kasserer og vaktmester ved Nordenfjellske Kunstindustrimuseum, hørende under Kirkedepartementet, trer i kraft fra og med 1 juli 1919.

Den av Kirkedepartementet med Trondhjem kommune sluttede avtale om innlemmelse i Statens Pensjonskasse av tjenestemenn i de ovenfor nevnte stillinger og om disses uttreden av vedkommende kommunale pensjonskasse godkjennes.

14 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til § 84 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes som gjeldende inntil videre det av Haug bygningsrepresentantskap i møte den 27 september 1919 vedtatte regulativ for betaling for behandling av bygningsanmeldelser m.v. i Haug bygningskommune med den i Arbeidsdepartementets foredrag av 14 november 1919 omhandlede forandring.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til post 2 i betingelsene for regulering av Hauketjernbekken i Nes, Akershus fylke, inntil videre fastsettes nedenstående manøvreringsreglement for reguleringsdammen: 14 novbr.

1. Haukevann demmes til kote 11,30 og senkes til kote 9,50.

2. Vannslipningen foregår efter gårdbruker Huser's sag og møllebruks behov, dog således, at de hittidige flomvannsføringer såvidt mulig ikke forhøies. Heller ikke må den tidligere lavvannføring forminskes til skade for andres rettigheter.

3. Den tillatelige opdemningshøide og senkningsgrense skal begge betegnes med faste og tydelige merker.

4. Manøvreringen skjer av en dertil ansatt mann, som er norsk statsborger, og som godtas av vedkommende departement.

5. Damvokteren har å påse, at flomløpet ikke gjenstenges av is eller lignende, samt at reguleringsinnretningene forøvrig er i god stand, og til enhver tid ferdige til bruk.

6. Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

7. Kongen kan foreta endringer i dette reglement, efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

Stortingsbeslutning *) om ny pensjonsordning for statsbanenes tjenestemenn m. v. 17 novbr.

Skrivelse **) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for pragerraffinade. 17 novbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Akershus, hvori uttales: 18 novbr.

Da anken efter boliglovens § 12, 2net ledd, 1ste punktum, har opsettende virkning, antas en leieboer, som er sagt op med husleienevndens samtykke, men i rett tid har brakt saken inn for ankenevnden, ikke å kunne tvinges til å flytte, før ankenevndens avgjørelse foreligger. Spørsmålet hører iøvrig i tilfelle av tvist under domstolene.

Stortingsbeslutning ***) om statsbanenes administrasjon m. v. 19 novbr.

*) Se St. prp. nr. 146. Tillegg til innst. S. XIII. St. tid. s. 2732—2750.
**) Bekjentgj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
***) Se St. prp. nr. 195. Tillegg 5 til innst. S. XIII. St. tid. s. 2764 — 2773.

19 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av grosserer H. F. Neslein oprettede »Grosserer H. F. Nesleins legat for vanføre« samt på de under 1 juli 1919 utferdigede statutter for dette legat.

20 novbr. **Bruksregler** *) for Feios bygdealmenning, approbert av Landbruksdepartementet 20 november 1919.

20 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på de under 20 oktober 1919 utferdigede statutter for det ved høieste resolusjon av 21 juni 1845 stadfestede »Berent Z. Bjerck og hustrus legat til gamle verdige skippere og skipperenker« i Bergen.

20 novbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Efter straffeprosesslovens § 210 (l. 1 juli 1887, nr. 5) kan retten, såfremt sakkyndiges erklæring efterlater tvil om, hvorvidt en siktet er sinnssyk, efterat en forsvarer er opnevnt og hørt, beslutte, at siktede skal innlegges i et sinnssykeasyl til nærmere undersøkelse.

I innstilling fra den forsterkede Justiskomité nr. 2 om lov om forandringer i straffeprosessloven (innst. O. XXIX for 1917) uttalte komiteen til § 285, at den fant å burde fremholde, at bestemmelsene i § 210 om anordning av mentalundersøkelse neppe kunde sies å være helt betryggende eller i alle fall å kunne påregne full tillit innen almenheten, bl. a. fordi avgjørelsen (utenfor hovedforhandlingen) treffes av forhørsretten, som kan bekledes av dommerens fullmektig. Komiteen fant derfor å burde henstille til administrasjonen å ta spørsmålet om forandring av den nuværende ordning under overveielse. Også under sakens behandling i Odelstinget fremkom der henstilling herom.

Idet departementet senere vil opta til behandling spørsmålet om endrede lovregler i omhandlede henseende, skal man foreløbig be henstillet til underdommerne innen herr fylkesmannens distrikt av hensyn til avgjørelsens vidtrekkende betydning for siktede ikke å betro til sine edsvorne fullmektiger administrasjonen av sådanne rettsmøter under efterforskning eller under den rettslige forundersøkelse, hvor der antas å ville kunne bli spørsmål om å fatte beslutning om siktedes innleggelse i et sinnssykeasyl i henhold til straffeprosessloveus § 210.

21 novbr. **Kongelig resolusjon** **) hvorved der i henhold til lov nr. 4 av 25 juli 1913 om offentlig forevisning av kinematograf-

*) Bekjentgj. 2 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 73, hvor bruksreglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 22 novbr. i Lovtid. 1ste avd. nr. 72.

billeder meddeles stadfestelse på en av Haugesund bystyre den 2 september 1919 vedtatt beslutning om forandring i de ved kongelig resolusjon av 19 februar 1915, jfr. kongelig resolusjon av 22 november 1918, stadfestede kinematografvedtekter for byen. 21 novbr.

Den besluttede forandring går ut på, at vedtektenes § 4, 1ste punktum, skal lyde således:

»Bevillingshaveren svarer fra 1 juli 1919 en avgift til bykassen av 15 % av bruttoinntekten.«

Kongelig resolusjon *), hvorved der i henhold til lov av 17 juni 1869 om politivedtekter for rikets kjøpstæder meddeles stadfestelse på en av Ålesund bystyre den 2 oktober 1919 vedtatt beslutning om forandring i de ved kongelig resolusjon av 9 september 1910, jfr. kongelige resolusjoner av 7 juli 1913, 30 januar og 9 mai 1914 samt 17 januar 1919, stadfestede politivedtekter for byen. 21 novbr.

Den besluttede forandring går ut på, at vedtektenes § 27 gis følgende tillegg:

»Eier av kjøretøi (vogn eller slede) bestemt for lasskjøring skal merke det med sitt navn på et iøinefallende sted på kjøretøiet.«

Kongelig resolusjon **), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Haugesund bystyres beslutning av 4 juni 1918 angående forandring i post 4 i de for Haugesund ved kongelige resolusjoner av 8 september 1917 og 8 februar 1918 approberte byggeforskrifter, — dog således at post 4 gis den i Arbeidsdepartementets foredrag av 21 november 1919 nærmere omhandlede form. 21 novbr

Kongelig resolusjon ***), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes de 2 første poster i de av Sandefjord bystyre i møte den 3 oktober 1919 vedtatte tilleggsbestemmelser til nevnte lov, forsåvidt Sandefjord angår. 21 novbr.

Kongelig resolusjon *), hvorved i henhold til lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, 2net ledd, fastsettes følgende som gjeldende inntil videre: 21 novbr.

*) Bekjentgj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 72.
**) Bekjentgj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor byggeforskriftenes post 4 i endret lydelse er inntatt.
***) Bekjentgj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor de omhandlede poster i tilleggsbestemmelsene er inntat.

21 novbr. Ved kjøring med motorvogner og motorsykler på veistrekningen Notodden— Skjelderud må hastigheten ikke overskride 20 kilometer i timen.

21 novbr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved i medhold av § 61 i lov om vassdragenes benyttelse m. v. av 1 juli 1887 utferdiges bestemmelser om leggning av tømmer i Gudbrandsdalslågen fra Losna til Brunlaug bro.

21 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Justisdepartementets kjøp av eiendommen gnr. 60, bnr. 76, av skyld mark 0,60 i Gjerpen til tomt for embedsbolig for fylkesmannen i Telemark stadfestes.

Eiendomsretten til nevnte eiendom forbeholdes Oplysningsvesenets fond.

21 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved de av Holmestrand bystyre i møte den 29 oktober 1919 godkjente vedtekter for A/S Holmestrand Øl- og Vinsamlag stadfestes i medhold av §§ 23 og 35 i lov om salg og skjenkning av brennevin m. v. av 17 mai 1904 som gjeldende inntil videre å regne fra 1 januar 1920, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1925.

21 novbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov av 12 juni 1906 § 1 bestemmes, at der skal oprettes et offentlig arbeidskontor til formidling av arbeide av ethvert slags i Odda.

Arbeidskontoret legges til Vestlandske krets for den offentlige arbeidsformidling.

21 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av verksmester Fridthjov Oos ved testamente av 26 april 1918 oprettede »Fridthjov Oos's legat for målsaken« samt på de under 22 oktober 1919 utferdigede statutter for dette legat.

21 novbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Vestfold, hvori uttales, at kommunestyret ikke har adgang til å beslutte, at individuelt bestemte boliger i kommunen skal være undtatt fra husleiereguleringen, når disse boliger omfattes av de almindelige forskrifter om reguleringens virkekrets i kommunen. Jfr. boligloven av 12 juli 1918 § 2.

---

*) Bekjentgj. 22 november i Lovtid. 1ste avd. nr. 72, hvor bestemmelsene er inntatt.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre prisreguleringsbestemmelser for norsk skotøi. 21 novbr.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. skrivelse av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre prisreguleringsbestemmelser for importert skotøi. 21 novbr.

Stortingsbeslutning**) om billige byggelån til hærens og marinens arbeidere og funksjonærer. 22 novbr.

Stortingsbeslutning***) om boliglån til tjenestemenn ved statsbanene m. v. 22 novbr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori meddeles, at departementet antar, at sportellovens § 5 (l. 6 august 1897, nr. 9) ikke kan komme til anvendelse på et tingsvidne, som vistnok optas til bruk under en sjørettssak, men ikke foretas ved sjørett, fordi der på stedet ikke er fast sjørett, jfr. sjøfartslovens § 312, første ledd. 22 novbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiania, i anledning av en forespørsel fra et landsskolestyre, hvori departementet uttaler, at da det efter skolelovens § 54 (l. 26 juni 1889) er skolestyret, som har å sørge for, at der foreligger fornøden fortegnelse over de stemmeberettigede i en krets, antar departementet, at det også er skolestyret, som har å avgjøre, hvem der har stemmerett og hvem ikke. At skolestyret benytter en nevnd til å forberede saken for sig, er der intet til hinder for, når den endelige avgjørelsesmyndighet tilligger skolestyret. 25 novbr.

Har en person avgitt stemme, men skolestyret efter senere oplysninger finner, at han ikke har stemmerett, behøver nogen ny avstemning av den grunn ikke å avholdes, såfremt denne stemme er uten betydning for utfallet.

Prisregulering†) av mat og drikke på bevertningssteder i Kristiania. 27 novbr.

*) Bekjentgj. 5 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 74, hvor prisreguleringsbestemmelsene er inntatt.
**) Se St. prp. nr. 138. Tillegg 10 til inst. S. X. St. tid. s. 2785—2787.
***) Se St. pr. nr. 154. Tillegg 6 til innst. S. XIII. St. tid. s. 2779 — 2785.
†) Bekjentgj. 16 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 78, hvor prisreguleringsbestemmelsene er inntatt.

28 novbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på de under 27 juni 1919 utferdigede nye statutter for det ved høieste resolusjon av 16 desember 1898 stadfestede »Sogneprest Henning Friman Dahls legat« til Hobøl prestegjeld i Oslo bispedømme.

28 novbr. **Skrivelse** fra Socialdepartementet til Hordaland fylke, hvorved i medhold av lov om jordmødre av 19 desember 1898 § 7 bestemmes:

At det ved høieste resolusjon av 22 april 1887 oprettede Alversund jordmordistrikt i Hordaland fylke deles i følgende to distrikter:

1. Alversund distrikt, omfattende Alversund sogn av Alversund herred.
2. Seim distrikt, omfattende Seim sogn av samme herred.

Delingen trer i kraft fra den tid, fylkesmannen bestemmer.

29 novbr. **Lov***)[1]) om forandring i lov nr. 3 av 18 juli 1917 om maksimalfrakter med tilleggslov av 14 april 1919 nr. 2.

I.

Paragraf 1 i lov nr. 3 av 18 juli 1917 om maksimalfrakter med tilleggslov av 14 april 1919 skal herefter lyde således:

§ 1.

Kongen kan beslutte, at maksimalfrakter fastsettes for transport med norske skiber i fart fra fremmed havn til Norge for alle varer eller visse sorter varer.

Den mindreinntekt, som efter 1 januar 1918 opstaar ved, at et skib må seile til maksimalfrakt i forhold til de skiber, som seiler i annen fart, blir å godtgjøre ved årlig utligning på samtlige norske registreringspliktige fartøier i fraktfart, herunder ikke medregnet fartøier i norsk innsjø- eller kystfart. Utligningen skjer på grunnlag av bruttoregistertonnasjen.

De nærmere regler om utligning og utbetaling av erstatningsbeløpene fastsettes av Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

Kongen eller den, han bemyndiger, kan treffe bestemmelse om forskuddsvis utligning samt om nedsettelse og eftergivelse av utlignede beløp.

Fraktenes og erstatningsbeløpenes størrelse fastsettes li-

---

*) Bekjentgj. 2 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 73.

[1]) St besl. 25 november. Se Ot. prp. nr. 54. Innst. O. nr. 108. St.tid., forh. i Ot. s. 571—572; i Lt. s. 135—138.

keledes av Kongen eller den, han dertil bemyndiger — for 29 novbr.
fraktenes vedkommende efter innstilling fra den i § 3 nevnte kommisjon.

De skjønnsmessige avgjørelser, som måtte foranlediges ved utligningen, treffes av et av Kongen opnevnt erstatningsstyre.

Innbetalingen av utlignede beløp skjer til Norges Rederforbund, som også besørger utbetalt de fastsatte erstatningsbeløp. Innbetalingen må skje senest 30 dager, efterat meddelelse om utligningen er sendt. Oversittes fristen, betales en halv procent rente for hver påbegyndt måned efter fristens utløp.

For riktig betaling av de utlignede beløp er den bestyrende reder ansvarlig.

I mangel av betaling kan det utlignede beløp med påløpne renter inndrives efter samme regler som formues- og inntektsskatt til statskassen. Til sikkerhet for de utlignede beløp has derhos panterett i vedkommende fartøi med prioritet som fastsatt for skatter og offentlige avgifter av fast eiendom.

Utlignet beløp pliktes innbetalt og kan inndrives, selv om utligningen er innbragt til prøvelse for domstolene. Beriktigelse finner i tilfelle sted efter endelig dom.

Skjønnsmessige avgjørelser vedkommende utligningen og fastsettelsen av erstatningsbeløpene kan ikke prøves av domstolene.

Hvad foran er bestemt om utlignede beløp gjelder også før forskuddsvis utlignede beløp.

Intet rederiselskap tillates opløst eller slettet av skibsregistret, før dets forpliktelser efter denne lov er opfylt.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved de kongelige resolusjoner av 26 august og 8 desember 1916 angående fastsettelse av maksimalpriser og andre prisreguleringsbestemmelser opheves, forsåvidt de fremdeles må anses gjeldende. 29 novbr.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917, jfr. tilleggslover av 14 april 1919 og 29 november 1919, fastsettes maksimalfrak- 29 novbr.

*) Bekjentgj. 2 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 73.

29 novbr. ter for transport til Norge med norske damp- og motorfartøier av

a) mineralske oljer (hele laster) i bulk fra Nord-Amerika og

b) mineralske oljer og produkter derav fra Chile og Peru i bulk.

Fraktene er kr. 80,00 fra Canada og U. S. havn nordenfor Cape Hatteras og kr. 90,00 fra U. S. Gulf havn, alt pr. tonn à 2240 lbs. og fra Chile og Peru kr. 125,00 pr. tonn a 1016 kg.

Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i særlige tilfelle å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.

Nærværende resolusjon trer i kraft den 29 november 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid).

De nye frakter gjelder: Alle skibninger, hvis konossementer er datert efter kl. 1 em. den 29 november 1919 (Kristianiatid).

Samtidig opheves de ved kongelig resolusjon av 20 mai 1919 fastsatte maksimalfrakter for mineralske oljer og produkter derav fra Chile og Peru i bulk.

De ved kongelig resolusjon av 20 mai 1919 fastsatte bestemmelser om lastning, losning og betaling av frakter finner tilsvarende anvendelse.

29 novbr. **Kongelig resolusjon***) hvorved bestemmes:

I. I medhold av § 1 i lov av 29 november 1919 om forandring i lov av 18 juli 1917 om maksimalfrakter med tilleggslov av 14 april 1919 bemyndiges Provianteringsdepartementet eller den, dette departement dertil bemyndiger:

a) til å fastsette de nærmere regler om utligning og utbetaling av erstatningsbeløpene,

b) til å treffe bestemmelse om forskuddsvis utligning samt om nedsettelse og eftergivelse av utlignede beløp,

c) til å fastsette erstatningsbeløpenes størrelse.

II. De skjønnsmessige avgjørelser, som måtte foranledige ved utligningen, treffes av det ved kongelig resolusjon av 7 november 1919 opnevnte styre.

III. Denne resolusjon trer i kraft straks.

29 novbr. **Rundskrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmennene, hvori under henvisning til departementets rundskrivelse av 25

*) Bekjentgj. 2 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 73.

januar 1915 angående denaturering av spiritus med råpetroleumsdestillat inntil 300° meddeles, at det nevnte denatureringsmiddel med de erfaringer, man hittil har gjort, ikke har vist sig så betryggende, som oprindelig forutsatt, og at det med hensyn til effektivitet ikke kan sidestilles med metylalkohol og pyridinbaser. 29 novbr.

Departementet finner derfor å burde bestemme, at brennevin, denaturert med råpetroleumsdestillat, ikke lenger kan betraktes som fullstendig denaturert, men at det med henhold til kontroll og salg skal være undergitt de strengere bestemmelser, som gjelder for brennevin, denaturert med terpentinolje eller et lignende svakere denatureringsmiddel.

I henhold hertil vil brennevin, denaturert med råpetroleumsdestillat, for fremtiden ikke uten ytterligere tilsetning kunne selges av dem, som har rett til salg av denaturert brennevin i ublandet tilstand, likesom således denaturert vare bestemt til tilberedelse av politur, ferniss o. l. blir å underkaste sådan bokførsel og offentlig kontroll som foreskrevet i bestemmelser av 12 september 1908 for brennevin tilsatt med terpentinolje og lignende svakere denatureringsmidler.

Likeledes vil der ved forsendelse og opbevaring av brennevin, denaturert med råpetroleumsdestillat, måtte forholdes som i nevnte bestemmelser anvist for brennevin tilsatt med terpentinolje o. l.

Man skal anmode hr. fylkesmannen om å gjøre politimyndighetene i Deres embedsdistrikt bekjent med innholdet av denne rundskrivelse.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiansand, i anledning av en forespørsel fra lærernes representant i et landsskolestyre, om statsbidraget til lærerlønn beregnes efter minstelønn eller ukelønn. 29 novbr.

Departementet uttaler, at herredets statsbidrag til lærerlønn i de tilfelle, hvor lærer i fullstendig post i 2. avdeling har mindre enn 30 uker, beregnes, som om posten var tillagt 30 uker å 36 timer.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kristiania, hvori departementet på foranledning uttaler, at det ved uttrykket »mænd« i byskolelovens § 49 (l. 26/6 1889) ikke har vært lovens mening å utelukke kvinner fra å kunne benyttes til å opta den i nevnte § omhandlede fortegnelse over skolepliktige barn. Efter departementets mening må kvinner også være forpliktet til å motta sådan opnevnelse. 29 novbr.

1 desbr. **Skrivelse** fra Socialdepartemet til et kommunalt boligråd, som meddeler, at det tar op statistikk over boligforholdene i kommunen og har sendt ut skjemaer til alle gårdeiere. Der er imidlertid nogen av dem, som har latt være å fylle ut skjemaene. Rådet spør, om det kan tvinge dem til det.

Departementet antar, at der må svares nei på spørsmålet, medmindre statistikken tas op i henhold til lov om folkeregistre av 24 juni 1907 § 1, 2net ledd.

1 desbr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 4 september 1919 om omsetningsregler og maksimalpriser for bygg-gryn og havregryn fastsettes nye maksimalpriser for bygg-gryn.

2 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av Elisabeth og Knut Knutsen O. A. S. ved gavebrev av 3 desember 1918 oprettede »John Bakke og hustrus fond« til videre utdannelse i praktisk retning for gutter og piker av Soknedal herred samt på de under 9 april 1919 utferdigede statutter for dette legat.

2 desbr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til fylkesmannen i Finnmark angående indtektsbeskatning av gevinst ved salg av fast eiendom i utlandet. Spørsmålet gjaldt, hvorvidt bestemmelsen i landskattelovens § 22 (l. 18/8 1911) om beskatning av den halve del av inntekt av eiendom i utlandet skulde anvendes i det foreliggende tilfelle.

Departementet uttaler, at spørsmålet må anses for tvilsomt under hensyn til den ved tilleggslov av 3 mai 1918 vedtatte tilføielse til landsskattelovens § 18 siste ledd, hvorefter gevinst ved avhendelse av fast eiendom er gjenstand for stedbunnen beskatning. Før denne tilføielse fant sted, antok departementet, at sådan gevinst måtte beskattes i bopelskommunen eller i tilfelle kontorkommunen (jfr. departementets telegram i Lovtidenden av 23 januar 1913), og at dette måtte gjelde også ved salg av fast eiendom beliggende i utlandet. Da hensikten med den nevnte tilføielse til landsskattelovens § 18, siste ledd, ikke kan antas å ha vært å begrense adgangen til å inntektsbeskatte salgsgevinster, men blott å innføre stedbunnen beskatning, forsåvidt angår gevinster ved salg av fast eiendom innenlands, er departementet tilbøielig til å anta, at spørsmålet, forsåvidt angår salgsgevinster utenlands, står i samme stilling som tidligere, og at der således er adgang til å skatt-

*) Bekjentgj. 5 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 74, hvor de nye maksimalpriser er anført.

legge den hele fortjeneste på eiendomssalget i vedkommendes hjemstedskommune her i riket. 2 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Dorthea Hansen Lunde ved gavebrev av 5 mai 1919 oprettede »Dorthea Hansen Lundes legat« til Tjølling frivillige syke- og fattigpleie samt på de under 1 august 1919 utferdigede statutter for dette legat. 3 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Tor Vaa ved gavebrev av 25 mai 1918 oprettede »Tor Vaas jorddyrkningsfond« til beste for Rauland herred, samt på de under 21 september 1919 utferdigede regler for dette fond. 3 desbr.

Skrivelse*) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v. 4 desbr.

Skrivelse**) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at Provianteringsdepartementet har fastsatt følgende maksimalpris for kremfløte med minst 30 % fett: Kr. 3,40 pr. l. ved salg engros og kr. 3,80 pr. l. ved salg i detalj. Denne pris gjelder bare for salg den 5 og 6 desember 1919, på hvilke dager rasjoneringsdirektoratet har tillatt, at der selges kremfløte. 4 desbr.

Bestemmelsen gjelder bare for salg innen Kristiania.

Kunngjørelse av grunnlovsbestemmelse***)[1]) av 29 november 1919 til forandring i grunnlovens §§ 57, 58, 59, 63 og 65. 5 desbr.

»§ 57.

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som bliver at vælge, bestemmes til et Hundrede og femti. Antallet af Storthingsrepræsentanter fra Kjøbstæderne skal stedse forholde sig til Antallet af Storthingsrepræsentanter fra Landet som een til to.

§ 58.

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som Kjøbstæderne har at vælge, bestemmes til femti. Af disse vælges fra Kristi-

*) Bekjentgj. 10 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 76, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.
**) Bekjentgj. 16 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 78.
***) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75.
[1]) Se dok. nr. 57 for 1917, forslag 14, 15 og 16 litr. a og b. Dok. nr. 24 for 1919. Innst. S. XXXVIII. St.tid. s. 2955—2988.

5 desbr. ania syv, fra Kjøbstæderne i Akershus og Smaalenenes Amter tilsammen fire, fra Kjøbstæderne i Hedemarkens og Kristians Amter tilsammen tre, fra Kjøbstæderne i Buskeruds Amt tilsammen tre, fra Kjøbstæderne i Jarlsberg og Larviks Amt tilsammen fire, fra Kjøbstæderne i Bratsberg og Nedenes Amter tilsammen fem, fra Kjøbstæderne i Lister og Mandals og Stavanger Amter tilsammen syv, fra Bergens By fem, fra Kjøbstæderne i Romsdals Amt tre, fra Kjøbstæderne i Søndre og Nordre Trondhjems Amter tilsammen fem, og fra Kjøbstæderne i Nordlands, Tromsø og Finmarkens Amter tilsammen fire.

Det Antal Storthingsrepræsentanter, som Landdistrikterne har at vælge, bestemmes til et Hundrede. Af disse vælges fra Akershus Amt syv, fra Nordre Bergenhus Amt fem, fra Søndre Bergenhus Amt otte, fra Bratsbergs Amt fem, fra Buskeruds Amt fem, fra Finmarkens Amt tre, fra Hedemarkens Amt syv, fra Jarlsberg og Larviks Amt fire, fra Kristians Amt sex, fra Lister og Mandals Amt fire, fra Nedenes Amt fire, fra Nordlands Amt otte, fra Romsdals Amt syv, fra Smaalenenes Amt sex, fra Stavanger Amt fem, fra Tromsø Amt fem, fra Nordre Trondhjems Amt fem og fra Søndre Trondhjems Amt sex.

§ 59.

Enhver Kjøbstad og i Landdistrikterne ethvert Herred samt ethvert Ladested med eget Kommunestyre udgjør et særskilt Valgsogn. Kjøbstæder kan ved Lov deles i flere Valgsogn.

Kjøbstad, som her ei er nævnt, eller som herefter anlægges, indgaar under den Kjøbstads Valgdistrikt, som ved Lov bestemmes.

Valgthingene afholdes særskilt for hvert Valgsogn. Paa Valgthingene stemmes der direkte paa Storthingsrepræsentanter med Varamænd for det hele Valgdistrikt.

Valget foregaar som Forholdsvalg. Reglerne herom og iøvrig om Fremgangsmaaden ved Valgene fastsættes ved Lov under Iagttagelse af, hvad Grundloven i saa Henseende bestemmer.

§ 63, 3dje led.

Det skal ligeledes ved Lov bestemmes, inden hvilken Tid og paa hvilken Maade En, som vælges til Repræsentant for to eller flere Valgdistrikter, skal afgive Erklæring om, hvilket Valg han vil modtage.

§ 65, 3dje led.

Har en Repræsentant og hans Varamand deltaget i o. s. v. som nu.«

Plakat*) inneholdende forandringer i og tillegg til vedtekt for Norges Brandkasses løsøreforsikring av 3 februar 1917. 5 desbr.

I den ved kongelig resolusjon av 3 februar 1917 fastsatte vedtekt for Norges Brandkasses løsøreforsikring skal følgende paragrafer herefter lyde således:

§ 2.

Håndverkeres og fabrikkers beholdninger av materialer, ferdig og under arbeide værende produkt samt handelsmenns varebeholdning kan forsikres i den utstrekning, som direksjonen — under hensyntagen til de foreliggende forhold — finner forsvarlig.

Ved forsikring av besetning må oplyses om, hvorledes utgangsdører til det frie er ordnet fra de rum, hvor besetningen befinner sig. Hvor eneste adgang til besetningens opholdssteder går gjennem rum, hvori finnes fôroplag, tegnes ikke forsikring på besetning.

§ 3.

Utelukket fra forsikring er verdipapirer og andre dokumenter, penger, uforarbeidet gull og sølv, sprengstoffer, fyrverkerisaker, såvelsom ildsfarlige kjemiske stoffer.

§ 5.

Forsikringsverdien av almindelig løsøre, såsom innbo, maskiner, redskaper, skal angis efter almindelige priser med fradrag for den ved bruk, elde, manglende vedlikehold eller andre omstendigheter forårsakede verdiforminskelse. Forsikringsverdien av avling, andre forråd, besetning samt beholdninger av inventar, materialer, fabrikat og lignende, skal angis efter almindelig markedspris.

Verdien av varer settes efter den gjeldende innkjøpspris med tillegg av påløpne omkostninger.

Den samlede forsikringssum må være delelig med 10.

§ 9.

Løsøret anses forsikret fra den dag og det klokkeslett, som er notert i henhold til § 8, medmindre:

1. Begjæringen angir et senere tidspunkt,
2. kommisjonæren tar forbehold som i lovens § 27 for bygninger bestemt,
3. løsøret består i håndverkeres eller fabrikkers beholdning av materialer og ferdig eller under arbeide værende produkt eller handelsmenns varebeholdning,

*) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75.

5 desbr. 4. løsøret opbevares i 4de avdelings bygning, idet direksjonen i så fall kan beslutte å forsikre kun en del av den opgitte verdi.

Direksjonens beslutning avgjør spørsmålet om forsikringens ikrafttreden efter punkt 2, 3 og 4.

§ 13.

Forsikringen anses stiftet som fortløpende på ubestemt tid, således at den utenfor de i § 27 nevnte tilfelle først ophører, når kontingenten viser sig uerholdelig (jfr. § 19). Handelsmenns varebeholdning kan dog om ønskes tegnes på bestemt tid, dog ikke for kortere tid enn 6 måneder.

For dem, som tidligere har sin løsøreforsikring i Brandkassen, skal der være adgang til å tegne korttidsforsikringer som tillegg til den fortløpende forsikring eller på gjenstander, som ikke omfattes av denne, dog ikke for kortere tid enn 3 måneder — for vareforsikring 1 måned —, som også er den korteste tid, for hvilken korttidsforsikringer kan fornyes. Som korttidsforsikring anses enhver forsikring — vareforsikring undtatt —, som tegnes for en bestemt tid. Sådan forsikring stiftes på samme måte som den almindelige løsøreforsikring, men medfører ikke gjensidig ansvar.

§ 14.

For løpende forsikring betales kontingent efter den bygnings klasse, hvori løsøret er beroende, med tillegg av 25 pct., idet løsørets verdi bestemmer risikoens gruppe. Dog skal direksjonen ha adgang til å forhøie tillegget for mere brandfarlige strøk eller risikoer, samt til å nedsette eller sløife tillegget for gode.

Beror løsøret i flere bygninger, som er henført til forskjellige klasser og avdelinger, og eieren ikke har fordelt forsikringssummen mellem disse, blir den gjennemsnitlige løsørekontingent å legge til grunn for beregningen.

For korttidsforsikring under et år — vareforsikring undtatt — beregnes den almindelige løsørekontingent for det antall måneder, for hvilke forsikringen er begjært tegnet, dog således, at en del av en forsikringsmåned regnes som en hel og med tillegg av 25 pct. undtagen ved forsikring av avling, for hvilken sådan forhøielse ikke erlegges.

For korttidsforsikring under seks måneder beregnes for vareforsikring følgende tillegg: For en måned 50 pct., for to måneder 40 pct., for tre måneder 30 pct., for fire måneder 20 pct. og for fem måneder 10 pct. tillegg til den ordinære kon-

tingent. Vareforsikring under seks måneder medfører ikke gjensidig ansvar. 5 desbr.

§ 17.

Kontingenten for løpende forsikringer beregnes fra begynnelsen av den måned, hvori innmeldelsen skjer, og må vedblivende betales til slutningen av det tidsrum, hvori forsikringen efter de gjeldende regler for opsigelse ophører. På samme måte forholdes, hvis der ved endringer i forsikringen må betales en høiere kontingent. Såfremt forsikringen undergår endringer, der betinger en lavere kontingent end den, hvortil den er tegnet, blir den lavere kontinget å beregne fra begynnelsen av næst påfølgende måned, efterat endringen har funnet sted, og den for meget erlagte kontingent å tilbakebetale.

Kontingent for vareforsikring tegnet på bestemt tid erlegges for det tidsrum, for hvilket den er begjært.

Hvis direksjonen i overensstemmelse med § 10 avslår et andragende om forsikring eller for forsikringens overtagelse stiller betingelser, som ikke vedtas av forsikringstageren, eller hvis den utsletter en allerede tegnet forsikring, blir kontingenten med undtagelse av det i § 7, 2net ledd nevnte tilfelle kun å erlegge for den tid, hvori gjenstandene har vært forsikret, dog minst for en måned, og således at en del av en måned regnes som en hel.

§ 18.

Kontingenten for den løpende løsøre- og vareforsikring erlegges forskuddsvis.

Kontingenten for ny løpende forsikring og korttidsforsikring samt tilleggskontingent på grunn av endring i forsikringsforholdet betales senest innen 4 uker, efterat meddelelse om kontingentens størrelse er sendt forsikringstageren.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige foresiillinger m. v., meddeles stadfestelse på en av heredsstyret for Hopen herred, Møre fylke, den 2nen oktober 1919 vedtatt beslutning til politivedtekter for herredet —, dog med en enkelt endring.

Kongelig resolusjon**), hvorved den av Østre Slidre herredsstyre i møte den 30 oktober 1919 fastsatte vedtekt an- 5 desbr.

*) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75, hvor de stadestede politivedtekter er inntatt.

**) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

5 desbr. gående lukningstid for utsalgssteder i Østre Slidre herred, Opland fylke, stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre fra 1 januar 1920 å regne, — dog med en enkelt forandring.

5 desbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved den av Haus herredsstyre i møte den 9 august 1919 vedtatte forandring i § 1 i den ved kongelig resolusjon av 17 desember 1915 stadfestede vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder på Arne fabrikksted i Haus herred, Hordaland fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre å regne fra 1 januar 1920.

5 desbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved den av Åkra herredsstyre i møte den 6 november 1919 fastsatte vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Åkra herred, Rogaland fylke, stadfestes i henhold til lov om lukningstid for utsalgssteder av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre fra 1 januar 1920 å regne, — dog med en enkelt forandring.

5 desbr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved der til bestemmelsen i medisinaltakstens almindelige regler § 2 om 100 % avanse på apotekervarer gjøres sådan tilføielse, at avansen på brennevin fastsettes til 50 %.

Socialdepartementet bemyndiges til å gi nærmere bestemmelser.

5 desbr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved kongelig resolusjon av 22 januar 1910 — som fritar Herøy og Sande opsynsdistrikter fra helligdagsbestemmelsen i lov om vårtorskefiskeriet ved Romsdals amts kyst og fjorder av 1 juli 1907 § 25 1ste punktum — opheves også for Sande opsynsdistrikt.

5 desbr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved i medhold av lov om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster, graokser, gjeitebukker og graværer på beite av 4 juli 1919 § 1, 3dje passus, Landbruksdepartementet gis bemyndigelse til å dispensere fra det i nevnte lovparagraf inneholdte forbud mot å slippe gravær og gjeitebukk, født tidligere enn 15 april angjeldende år, på beite i sambeitestrekning, derunder også innbefattet sambeite i innmark, og mot å la gravær og gjeitebukk, født efter 14 april, gå på sådant beite lenger enn til 1 oktober.

*) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75, hvor vedtektens § 1 i endret lydelse er inntatt.

**) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

***) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75.

Kongelig resolusjon*), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, 2net ledd, bestemmes: 5 desbr.

1. Den ved kongelig resolusjon av 31 august 1917 under post 1 fastsatte bestemmelse, hvorefter motorvognkjøring på hovedveistrekningen Svelvik—Solumstranden ved opkjørselen til gården Knive kun er tillatt visse dager i uken, opheves.
2. Likeledes opheves de i henhold til de kongelige resolusjoner av 12 februar 1915 og 18 september 1916 gjeldende forbud mot motorvognkjøring på hovedveistrekningene
   Bråvold—Torp i Andebu,
   Sandefjord—Torp i Sandeherad,
   Veiskillet ved Sandtraet—Kjærringvik og Klåstad—Ula i Tjølling
   samt Ringdal—Hedrum kirke i Hedrum.
3. Ved kjøring med motorvogn og motorsykkel på de ovennevnte veistrekninger: Veiskillet ved Sandtraet—Kjærringvik og Klåstad—Ula må hastigheten ikke overskride 25 kilometer i timen.

Kongelig resolusjon**), hvorved i henhold til § 88 i bygningsloven av 27 juli 1896, jfr. § 1 i lov av 17 juni 1896 og § 65 i brandloven av 15 august 1908, bestemmes: 5 desbr.

1. Den almindelige bygningslovgivning skal være gjeldende for Ørje brandkommune, hvis grenser fastsettes overensstemmende med Øymark herredsstyres beslutning i møte den 12 august 1919.
2. Strøket overgår til særskilt kommune i bygningsvesenets anliggender.

Kongelig resolusjon***), hvorved i henhold til § 89 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 approberes Stavanger bystyres beslutning av 22 september 1919 angående tilleggsbestemmelse til nevnte lov med de i Arbeidsdepartementets foredrag av 5 desember 1919 omhandlede forandringer i post 5, 6 og 8. 5 desbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved i henhold til § 99 i lov om bygningsvesenet i Bergen av 19 april 1899 approberes Bergen bystyres beslutning av 22 september 1919 angående 5 desbr

*) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75.
**) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75, hvor de i post 1 omhandlede grenser er beskrevet.
***) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75, hvor de approberte tilleggsbestemmelser er inntatt.

5 desbr. ophevelse av den i lov av 12 august 1848 § 9, 1ste ledd, omhandlede »kommunikasjonslinje«, forsåvidt angår strekningen mellem Muralmenningen og Byparken i Bergen.

5 desbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved med hjemmel av lov av 4 august 1909 § 19, lov av 25 mai 1917 § 2 og lov av 2 august 1918 § 3 bestemmes, at der skal gjelde nedenstående midlertidige forskrifter om innførsel, salg og sending innen riket av brennevin, spiritus (ikke denaturert) og sterk (het) vin til teknisk, medisinsk og videnskapelig bruk.

Forskriftene trer i kraft straks.

Teknisk og videnskapelig bruk.

§ 1.

Brennevin og spiritus til teknisk eller videnskapelig bruk kan innføres av brennevinssamlag, som har rett til salg i henhold til § 5 i lov av 2 august 1918.

Spiritus til samme bruk kan også innføres av apotek, jfr. kongelig plakat av 10 september 1909.

Handelsborgere, som i henhold til lov av 15 august 1908 om tilvirkning, omdestilasjon og beskatning av brennevin m. v. driver omdestillasjon av rå spiritus, kan innføre rå spiritus til teknisk bruk i sin bedrift.

§ 2.

Brennevin og spiritus til teknisk eller videnskapelig bruk kan selges av:

1. Brennevinssamlag, som har rett til salg i henhold til § 5 i lov av 2 august 1918.
2. Handelsborgere, som i henhold til lov av 15 august 1908 om tilvirkning, omdestillasjon og beskatning av brennevin m .v. driver omdestillasjon av rå spiritus, men de kan bare selge av egen tilvirking.

Spiritus til samme bruk kan også selges av:

3. Apotek, jfr. kongelig plakat av 10 september 1909.
4. Brennevinsbrennerier, men bare av egen tilvirkning.

Den, som har salgsrett, kan efter særskilt tillatelse av Departementet for Sociale Saker for hvert enkelt tilfelle selge til annen salgsberettiget den vare, som salgsretten omfatter. Dog kan brennerier uten sådan tillatelse selge rå spiritus til handelsborgere, som i henhold til ovennevnte lovbestemmelse driver omdestillasjon av rå spiritus.

*) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75.

§ 3. 5 desbr.

Brennevin og spiritus kan bare selges til teknisk bruk efter særskilt skriftlig tillatelse fra politiet. Tillatelse må bare meddeles:

1. når den virksomhet eller den næring, som varen skal brukes i, drives av ansøkeren som næringsvei.
2. når bruk av brennevin eller spiritus er ubetinget nødvendig av hensyn enten til selve den tekniske prosess eller til arbeidets utførelse eller for å få et holdbart og brukbart produkt.

Tillatelse skal ikke i noget tilfelle utferdiges, når varen skal brukes av smaks- eller nydelseshensyn, eller når den skal brukes ved tilberedning og opbevaring av fødevarer (herunder også sylting) i husholdninger, pensjonater, spiseforretninger og hoteller o. lign. Den almindelige adgang, som bakerier og konditorier hittil har hatt il å få brennevin og spiritus til fremstilling av de varer, de selv produserer, opheves.

§ 4.

Tillatelse til kjøp av brennevin og spiritus til teknisk bruk meddeles av politimesteren (eller politifullmektig som selvstendig utfører politimesterforretninger) i det distrikt, hvor varen skal brukes.

Hver søknad om tillatelse skal sendes skriftlig.

Tillatelse må bare utstedes til kjente og pålitelige personer, som ikke kan fryktes å ville misbruke varen, og efterat det er undersøkt, om kjøpet er betimelig, og om der foreligger et virkelig behov. Tillatelse må bare utstedes for et så stort kvantum, som anses påkrevet. Ved fastsettelsen av dette skal der tas hensyn til bedriftens eller næringens størrelse, art og omfang.

Skal varen brukes innen et lensmannsdistrikt, sendes søknaden gjennem distriktets lensmann, som skal uttale sig om den.

Under særegne omstendigheter, når det for ansøkeren er absolutt nødvendig uten ophold å få rådighet over det nødvendige kvantum, kan lensmannen tillate anskaffet det nødvendige kvantum av vedkommende vare, efter undersøkelse som ovenfor nevnt. Lensmannen skal i så fall straks sende melding herom til distriktets politimester med oplysning om, hvorfor han har funnet å måtte utferdige tillatelsen.

Under særegne forhold kan politimesteren med samtykke av Departementet for Sociale Saker tillate lensmann å avgjøre alle søknader eller søknader av en bestemt art. Samtlige avgjørelser meldes til politimesteren.

5 desbr. Er politiet i vil om, hvorvidt brennevin eller spiritus trenges for det øiemed, som er opgitt, skal søknaden sendes inn til Departementet for Sociale Saker.

§ 5.

Hver tillatelse skal inneholde:

1. Kjøperens navn, stilling og hjemsted.
2. Varens art og kvantum.
3. Det særlige øiemed, som varen skal brukes til.
4. Hvor lang tid det kvantum, som tillates anskaffet, er bestemt for.
5. Fra hvilken salgsberettiget varen tillates anskaffet.
6. En bestemt frist, efter hvis utløp tillatelsen ophører å gjelde eller må fornyes.
7. Datum og underskrift.

Tillatelsen skal inneholde pålegg om, at varen bare må brukes i det øiemed, som nevnes i tillatelsen, og at intet må overlates uvedkommende.

§ 6.

Politiet skal uten ophold sende avskrift av hver tillatelse inn til Departementet for Sociale Saker til sakkyndig granskning.

Departementet kan, likesom også politiet, tilbakekalle en meddelt tillatelse.

§ 7.

Spiritus til videnskapelig bruk kan uten særskilt tillatelse fra politiet selges av de ifølge § 2 salgsberettigede til universitetslærere og styrere av høiere offentlige undervisningsanstalter og av offentlige laboratorier og muséer, mot skriftlig rekvisisjon for hver gang, inneholdende erklæring på tro og love om, at vedkommende kvantum spiritus trenges til videnskapelig bruk i et bestemt nevnt øiemed, og inneholdende oplysning om, for hvor lang tid det rekvirerte kvantum er ment å strekke til.

Rekvisisjonene skal opbevares av selgeren og ved hver måneds utgang sendes inn til Departementet for Sociale Saker.

Til andre enn nevnt i 1ste ledd kan brennevin og spiritus selges til videnskapelig bruk bare efter særskilt tillatelse for hver gang fra Departementet for Sociale Saker.

§ 8.

Hver, som har rett til salg av brennevin og spiritus, skal føre en særskilt liste over salg til teknisk og videnskapelig bruk

I listen skal umiddelbart efter hvert salg innføres: 5 desbr.

1. Den solgte vares art, styrke og mengde.
2. Hvem den er solgt til.
3. Hvilket særlig øiemed den skal brukes til.
4. Hvem tillatelsen er utstedt av.
5. Hvor lang tid det solgte kvantum er bestemt for.

Medisinsk bruk.

§ 9.

Brennevin og spiritus til medisinsk bruk kan innføres av:

1. Brennevinssamlag, som har rett til salg i henhold til § 5 i lov av 2 august 1918.
2. Apotek.

§ 10.

Sterk (het) vin til medisinsk bruk kan bare innføres efter særskilt tillatelse for hver gang fra Departementet for Sociale Saker. Departementet avgjør i tvilstilfelle, hvad der skal regnes som sterk (het) vin.

§ 11.

A. Brennevin og spiritus til medisinsk bruk kan selges til apotek, til de læger, som har rett til mot betaling å levere ut lægemidler, samt til sykehus og klinikk av:

1. Brennevinssamlag, som har rett til salg av brennevin i henhold til § 5 i lov av 2 august 1918.
2. Apotek.
3. Handelsborgere, som i henhold til lov av 15 august 1908 om tilvirkning, omdestillasjon og beskatning av brennevin m. v. driver omdestillasjon av rå spiritus, men de kan bare selge av egen tilvirkning.

Salg til læger, sykehus og klinikker må ikke finne sted uten efter skriftlig rekvisisjon fra vedkommende læge eller fra overlægen ved vedkommende sykehus eller klinikk (eller den av vedkommende overlæge dertil bemyndigede læge ved sykehuset eller klinikken). Den rekvisisjon, som varen utleveres efter, skal forsynes med ekspeditørens påtegning.

Samtlige ekspederte rekvisisjoner skal selgeren ved utløpet av hver måned sende inn til Departementet for Sociale Saker.

B. Brennevin og spiritus til medisinsk bruk kan selges til almenheten av:

Apotek, og

5 desbr.

læger, som har rett til mot betaling å levere ut lægemidler.

For salget gjelder — bortset fra reglene i § 13 om salg til fartøi i fart utenriks eller på Ishavet — følgende forskrifter:

1. Salg fra apotek må ikke finne sted uten efter resept fra læge. Paa resepten anføres den dag, da den utstedes. Den skal være påført vedkommende persons fulle navn, alder, stilling og bosted. Den skal såvidt mulig angi, hvor ofte medisinen skal brukes og hvormeget av den hver gang. Resepten bør være forsynt med lægens navnstempel.

   Der kan bare ekspederes en gang efter samme resept. Signering skal finne sted.

   Reseptene skal av apoteket påtegnes som for resepter ellers bestemt og skal holdes tilbake på apoteket. De skal nummereres, eftersom de kommer inn. De skal opbevares og for hver måned ordnes således, at de av hver læge utstedte resepter samles for sig.

   Ved hver måneds utløp skal hvert apotek sende til Medisinaldirektøren en opgave over, hvilke læger de i månedens løp innkomne resepter er utstedt av, hvor mange resepter hver enkelt læge har utstedt og hvilke kvanta av brennevin eller spiritus reseptene lyder på. Departementet for Sociale Saker kan utferdige skjema for denne opgave.

2. Den største mengde, som kan utleveres på en gang til samme person efter samme resept, er enten: av spiritus 200 gr. eller: av brennevin 300 gr. Til samme person må læge ikke utstede ny resept, før minst 3 dager er gått, efterat ekspedisjon har kunnet finne sted efter tidligere resept. Er der foreskrevet høist ⅔ eller høist ⅓ av førnevnte kvantiteter, kan ny resept utstedes efter henholdsvis 2 dager eller 1 dag.

   Lægen kan i undtagelsestilfelle, når særlige grunner foreligger, fravike fristbestemmelsene eller foreskrive mer enn de ovenfor tillatte mengder. Er mengden overskredet, skal på resepten settes det ordinerte kvantum både med bokstaver og tall. Innen månedens utløp skal sendes melding til Medisinaldirektøren om hvert enkelt tilfelle med oplysning om de grunner, som har forvoldt fravikelsen eller overskridelsen. Departementet for Sociale Saker kan utferdige skjema for disse meldinger.

3. Reglene under nr. 1 og 2 gjelder også med den i § 16 anførte begrensning for spiritusholdige blandinger med større alkoholstyrke enn 12 volumprosent. 5 desbr.
4. Ekspedisjon av en resept kan nektes, hvis enten avhenterens person eller andre omstendigheter må vekke frykt for misbruk.
5. For læger, som har adgang til mot betaling å levere ut lægemidler til medisinsk bruk, skal gjelde samme regler om kvantitetsgrenser og meldingsplikt som nevnt under B 2. De skal ved hver måneds utløp sende inn til Medisinaldirektøren en opgave over, hvad de i månedens løp har utlevert av brennevin og spiritus. Departementet for Sociale Saker utferdiger skjema for sådanne opgaver.

§ 12.

A. De, som i henhold til § 10 har fått tillatelse til å innføre sterk (het) vin til medisinsk bruk, kan selge sterk (het) vin til apotek og til de læger, som har rett til mot betaling å utlevere lægemidler, samt til sykehus og klinikk.

Salg til læger og til sykehus og klinikker må ikke finne sted uten efter skriftlig rekvisisjon fra vedkommende læge eller sykehuslæge eller klinikklæge på samme måte som i § 11 A for brennevin bestemt. Den rekvisisjon, som varene utleveres efter, skal forsynes med ekspeditørens påtegning.

Samtlige ekspederte rekvisisjoner skal selgeren ved utløpet av hver måned sende inn til Departementet for Sociale Saker.

B. Sterk (het) vin til medisinsk bruk kan selges til almenheten av:
1. Apotek.
2. De læger, som har rett mot betaling å utlevere lægemidler.

For salget gjelder de samme regler som bestemt i § 11 B for brennevin og spiritus, men således at den største mengde sterk (het) vin, som uten melding kan forordnes til samme person for 3 dager, er 670 gram.

Til samme person må ikke uten melding i løpet av 3 dager forordnes mer enn enten 200 gram spiritus eller 300 gram brennevin eller 670 gram sterk (het) vin.

§ 13.

Til medisinsk bruk for mannskap på norsk fartøi i fart utenriks eller på Ishavet kan der fra apotek leveres ut et kvantum brennevin svarende til 300 gram for hver mann av besetningen.

5 desbr. Fartøiets fører må ha en av tollkammer autorisert kontrollbok. Ny utlevering til samme fartøi må ikke skje — uten tillatelse fra Departementet fra Sociale Saker — tidligere enn 2 uker efter siste utlevering ifølge kontrollboken.

Kontrollbøker vil fra Departementet for Sociale Saker bli sendt til tollkamrene, som autoriserer og uten vederlag utleverer bøker til førere av fartøi i fart utenriks eller på Ishavet mot legitimasjon for, at fartøiet virkelig går i sådan fart, og mot førerens erklæring om ikke tidligere å ha mottat kontrollbok, eller om at den tidligere utleverte bok er bortkommet, eller mot tilbakelevering av utskreven bok.

Når en skibsfører begjærer utlevert fra apotek brennevin til medisinsk bruk ombord, skal han hver gang fremvise kontrollboken og fremlegge attest fra stedets tollkammer om, at han er vedkommende fartøis fører, at fartøiet er i ferd med å gå i fart utenriks eller på Ishavet, og at det rekvirerte parti ved eftersyn av tollvesenet har vist sig å mangle i det kvantum, som han efter størrelsen av skibets mannskap kan ha ombord.

Ved utleveringen skal vedkommende apotek føre inn i kontrollboken en datert erklæring om ekspedisjonen med opgave av kvantum. Samtidig skal apoteket sende til tollkamret melding om ekspedisjonen.

Tollvesenet skal forsegle varen ombord og gi pålegg til føreren om ikke å bryte seglet, før fartøiet er utenfor territorialgrensen.

Føreren skal i kontrollboken føre inn en bevidnelse for, når seglet blev brutt, og hver gang der blir tatt av beholdningen innføre i boken størrelsen av det brukte kvantum og hvem det er brukt til.

Vedkommende tollkammer sender ved hver måneds utgang til Departementet for Sociale Saker en liste over de førere, som av tollkamret i løpet av måneden har mottatt kontrollbok, med opgave over rederiers og fartøiers navn og med oplysning, hvilken fart hvert fartøi går i.

Utskrevne kontrollbøker skal hver måned sendes inn til Departementet for Sociale Saker.

§ 14.

Til medisinsk bruk for patienter under tannlæges operative virksomhet kan tannlæge fra apotek rekvirere konjakk, spiritus eller sterk (het) vin efter følgende regler:

1. Rekvisisjonen må være skriftlig og undertegnet av vedkommende tannlæge.
2. Der må for hver gang bare utleveres høist 200 gram spiritus eller 300 gram konjakk eller 670 gram sterk

(het) vin. Ny ekspedisjon må ikke finne sted, før der 5 desbr.
er gått minst 1 måned siden siste ekspedisjon.

3. Hvert kvartal sendes inn til Medisinaldirektøren melding om de i kvartalets løp rekvirerte mengder med opgave over de personer, som varen er brukt til.

Forøvrig kan tannlæge forskrive efter resept spiritus i blandinger til utvortes bruk til munnvann o. l. De må ikke inneholde større mengder spiritus enn 100 gram. De må være således sammensatt, at de ikke egner sig til å misbrukes som nydelsesmidler. Resepten må lyde på navn med oplysning om stilling og bosted. Den gjelder bare for én gangs ekspedisjon.

Ekspedisjon av en tannlæges rekvisisjon eller resept kan nektes, hvis avhenterens person eller andre omstendigheter må vekke frykt for misbruk.

Rekvisisjon eller resept på blandinger, som inneholder mer enn 12 volumprosent alkohol, skal efter ekspedisjonen forsynes med ekspeditørens påtegning om, når han har utlevert varen, og skal holdes tilbake på apoteket. Samtlige ekspederte rekvisisjoner og resepter skal ved hver måneds utløp fra vedkommende apotek sendes inn til Departementet for Sociale Saker.

§ 15.

A. Til apotek og til de dyrlæger, som har rett til mot betaling å levere ut lægemidler, samt til sykehus eller klinikk kan brennevin og spiritus til medisin for dyr selges av de salgsberettigede, som er nevnt i § 11 A og med de innskrenkninger og på de vilkår som der er nevnt.

B. Brennevin og spiritus kan selges til almenheten, til medisin til dyr av:

Apotek og de dyrlæger, som har rett til mot betaling å levere ut lægemidler.

Om salget gjelder:

1. Salg fra apotek må bare finne sted efter resept fra dyrlæge.

På resepten anføres den dag, da den utstedes. Den skal være påført den persons fulle navn, alder, stilling og bosted, som eier eller for tiden har ansvar for vedkommende dyr, samt arten og antallet av de dyr, som medisinen skal brukes til. På resepten skal anføres den sykdom, som vedkommende medisin skal brukes mot, hvor ofte den skal brukes og hvor meget av den hver gang. Resepten bør være forsynt med dyrlægens navnstempel. Der kan bare ekspederes en gang efter samme resept. Signering skal finne sted.

5 desbr.

2. Reseptene skal påtegnes som for resepter bestemt, nummereres, eftersom de kommer inn og holdes tilbake på apoteket. Samtlige resepter skal ved hver måneds utløp sendes inn til Departementet for Sociale Saker.
3. Av brennevin må bare utleveres høist 300 gram eller av spiritus høist 600 gram om gangen for samme dyr. For storfe og hester kan utleveres inntil den dobbelte mengde. Ny resept for samme dyr må ikke utstedes, før minst 3 dager er forløpet, efterat ekspedisjon har kunnet finne sted efter tidligere resept.

   Dyrlæge kan i undtagelsestilfelle, når særlige grunner foreligger, fravike fristbestemmelsene eller foreskrive mer enn de bestemte mengder. Han skal i så fall innen månedens uløp sende melding til Departementet for Sociale Saker om hvert enkelt tilfelle. Er tidsfristene fraveket, skal de særlige grunner herfor nevnes. Er mengden overskredet, skal han på resepten sette det ordinerte kvantum både med tall og bokstaver og derhos i meldingen anføre:

   a) Det medisinske grunnlag for overskridelsen.
   b) De syke dyrs antall, art, navnet på eieren eller den, som for tiden har ansvaret for dyret, hans bopel og den antagelige avstand fra hans bopel til nærmeste dyrlæge eller apotek.
   c) Om han har forvisset sig om vedkommendes identitet.

   Meldingen skal om mulig ha en

   d) Påtegning fra eieren eller den ansvarshavende person om, at der ikke er ordinert brennvin av nogen annen dyrlæge i samme øiemed til samme tid. Sådan erklæring skal i tilfelle sendes efter.

   Departementet for Sociale Saker kan uferdige skjema for sådanne meldinger.
4. Reglene under 1—3 gjelder også med den i § 16 anførte begrensning for spiritusholdige blandinger med større alkoholstyrke enn 12 volumprosent.
5. Ekspedisjonen av en resept kan nektes, hvis enten avhenterens person eller andre omstendigheter må vekke frykt for misbruk.
6. For dyrlæger, som har adgang til mot betaling å levere ut lægemidler, skal gjelde samme regler om kvantitetsgrenser og meldingsplikt som nevnt under B — 3. De skal ved utløpet av hver måned sende opgave til Departementet for Sociale Saker over, hvad de i månedens løp har levert ut av brennevin og spiritus. Departementet utferdiger skjema for sådanne opgaver.

§ 16. 5 desbr.

Om de omstendigheter, hvorved brennevinsblandinger efter § 46 i lov av 2 august 1918 taper sin karakter av brennevin, blir der å utferdige nærmere regler av Departementet for Sociale Saker eller den, som det bemyndiger. Inntil sådanne regler er utferdiget, vil bestemmelsene i disse forskrifter ikke komme til anvendelse på de komposita, som er optatt i farmakopøen og i supplementet eller som er likestillet med dem, og som inneholder brennevin, spiritus eller sterk (het) vin. Det samme skal gjelde lignende blandinger, når de er tilsatt giftige stoffer i et forhold av minst 4 maksimaldoser på 100 gram.

Almindelige bestemmelser.

§ 17.

Det er tillatt å sende brennevin, spiritus og sterk (het) vin til dem, som har innført eller kjøpt vedkommende vare efter disse forskrifter.

På forlangende pliktes fremvist erklæring fra vedkommende tollkammer eller selger om, at varen er innført eller solgt til adressaten efter disse forskrifter.

§ 18.

Den, som efter foranstående regler inntil videre har rett eller tillatelse till å innføre eller selge brennevin, spiritus eller sterk (het) vin til teknisk, medisinsk eller videnskapelig bruk, må ikke forføie over den således anskaffede vare til annen bruk enn den retten eller tillatelsen hjemler, hvad enten det skjer ved overdragelse uten eller mot vederlag til andre eller ved personlig forbruk.

Han skal 15 desember 1919 sende inn til Departementet for Sociale Saker en opgave over sin beholdning pr. samme dag av vedkommende varer, særskilt for brennevin, spiritus, og sterk (het) vin. Siden sendes ved utgangen av hver måned en sådan opgave over beholdningen pr. siste dag i måneden. Opgaven skal vise, hvad der siden forrige opgave er:

1. fortollet,
2. inngått på lager,
3. utlevert (med angivelse av øiemedet: teknisk, medisinsk eller videnskapelig bruk),
4. tapt ved svinn og spill,
5. anvendt ved tilberedning av medikamentblandinger, eller
6. i tilfelle på annen måte brukt eller forføiet over (med angivelse av øiemedet og måten).

Skjema for opgavene fastsettes av Departementet for Sociale Saker.

5 desbr.

§ 19.

Under særlige forhold kan Departementet for Sociale Saker tillate avvikelser fra bestemmelsene i disse forskrifter.

§ 20.

Departementet for Sociale Saker avgjør i tvilstilfelle, hvad der inngår under teknisk, videnskapelig eller medisinsk bruk.

§ 21.

Forsåvidt ikke noget strengere straffebud er anvendelig på tilfellet, straffes overtredelse av disse forskrifter:

a) efter § 52 nr. 1 i lov av 17 mai 1904 om salg og skjenkning av brennevin m. v., jfr. lov nr. 2 av 2 august 1918, hvis det gjelder forskriftene om brennevin og spiritus;

b) efter § 4, 2 ledd, i lov av 25 mai 1917 om tillegg til lov av 17 mai 1904 om salg og skjenkning av brennevin m. v., hvis det gjelder forskriftene om vin av over 12 volumprosent alkoholstyrke.

Overtredelse av forskriftene om salg fra apotek, læger og dyrlæger, som har rett til mot betaling å levere ut lægemidler, straffes efter den almindelige borgerlige straffelovs § 361.

§ 22.

Alle bestemmelser, som står i strid med disse forskrifter, opheves.

§ 23.

Disse forskrifter trer i kraft straks.

5 desbr.

Kongelig resolusjon*), hvorved bestemmes:

I. I medhold av § 1 i lov om maksimalfrakter av 18 juli 1917, jfr. tilleggslover av 14 april og 29 november 1919, fastsettes maksimalfrakter for transport til Norge med norske damp- og motorfartøier av korn, mel, oljemel- og kaker, bomullsfrømel- og kaker, linfrømel- og kaker, rujern, superfosfat, råfosfat, mineralske oljer, gryn, sukker, kjøtt, flesk, fettstoffer, linfrø og rapsfrø, linolje, huder, tarmer, quebracho, ull, smør, kaffe, kapok, ris, copra, oljer, erter, bønner, shellak, jute og sekkestrie, tobakk, kokusgarn, hamp, forstoffer og stykkgods fra Amerika, Australien, Java og Indien, videre av salt fra Middelhavslandene, Spanien og Portugal, av salt, sulfat og svovlsyre fra England, og av kull, koks og cinders fra England og Amerika.

*) Bekjentgj. 9 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 75, hvor de i post 11 omhandlede maksimalfrakter er anført.

II. Maksimalfraktene fastsettes overensstemmende med et fremlagt utkast. 5 desbr.

III. Provianteringsdepartementet bemyndiges i medhold av nevnte lovs § 4 til i serlige tilfelle å dispensere fra de fastsatte maksimalfrakter.

IV. Nærværende resolusjon trer i kraft, forsåvidt angår stykkgods, den 14 desember 1919 (Kristianiatid) og iøvrig den 5 desember 1919 (Kristianiatid). De ved kongelige resolusjoner av 20 mai, 6 juni, 27 juni, 26 september, 17 oktober og 29 november 1919 fastsatte maksimalfrakter opheves fra samme tid, altså for stykkgods fra 14 desember 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid) og iøvrig fra 5 desember 1919 kl. 1 em. (Kristianiatid).

De nye frakter gjelder:

For stykkgods: alle fraktslutninger, datert efter kl. 1 em. den 14 desember 1919 (Kristianiatid).

For annet gods: alle skibninger, hvis konnossementer er datert efter kl. 1 em. den 5 desember 1919 (Kristianiatid).

I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal henregnes til »stykkgods« og til »annet gods«.

Samtlige maksimalfrakter

gjelder, hvor ikke anderledes er bestemt, til direkte lossehavn i Norge mellem Trondhjem og Kristiania. Som en havn anses for hele kornlaster Trondhjem og Buviken, Bergen og Vaksdal samt Kristiania, Kambo og Moss.

For losning 2 havner Trondhjem—Bergen eller Bergen —Kristiania beregnes et tillegg for tungt korn av kr. 0,50 pr. quarter, hvor fraktraten er beregnet pr. quarter og kr. 2,50 pr. tonn, hvor fraktraten er beregnet pr. tonn; for andre varer kr. 2,50 pr tonn, alt beregnet av damperens laste-kapasitet.

Ved lastning i 2 eller flere havner vil — hvor intet bestemt tillegg er fastsatt — omkostninger som følge av sådan lastning kunne beregnes ekstra utenom maksimalfraktene efter hertil innhentet tillatelse fra Provianteringsdepartementet.

Samtlige frakter å forutbetales, hvor ikke anderledes er bestemt, samt skal erlegges pr. innlastet eller utlosset vekt i henhold til de kotymer, som var gjeldende før krigen.

Ved losning av kullaster er der anledning til å betale »Dispatch money«.

I tvilstilfelle avgjør Provianteringsdepartementet, hvad der skal henregnes til »stykkgods» og til «annet gods».

5 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved fylkesmennene fra 1 januar 1920 bemyndiges til i henhold til § 1 i lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 å avgjøre andragender om tillatelse til å inngå ekteskap før den lovbefalte alder.

5 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at der fra og med 1920 for tinglagene Nordli, Sørli og Flatanger innen Namdalen sorenskriveri i hver av månedene mai, september og desember alene blir å avholde ett ekstrating.

5 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på det av Justisdepartementet foretatte kjøp for kr. 160 000,00 + omkostninger av eiendommen Munkebakken i Vestre Aker, gnr. 35, bnr. 107 og 287, av skyld tilsammen 30 øre til bolig for statstjenestemenn.

5 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved

1. der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av A. Dedekams hus med festet grunn, matr. nr. 240, Strømsbo krets i Arendal for kr. 30 000.00 + omkostninger til embedsbolig for byfogden i Arendal samt på de foretatte reparasjons- og ominnredningsarbeider.
2. Proprieteten til den nye embedsgård forbeholdes Oplysningsvesenets Fond.

5 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av enkefru Andersens hus Mellem Keisemark 22 i Horten til embedsbolig for politimesteren i Nordre Jarlsberg for kr. 25 000,00 + omkostninger.

Proprieteten til den nye embedsbolig forbeholdes Oplysningsvesenets fond.

5 desbr **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes, at det av innehaveren av Elefantapoteket i Moss hittil drevne filialapotek i ladestedet Hølen i Akershus fylke går over til selvstendig apotek fra den tid, apotekeren er meddelt bevilling og overtar apotekets drift.

5 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i henhold til lov om postvesenet av 12 mai 1888 § 58 bestemmes, at gebyret for ombringelse av pakker i Kristiania, Bergen og Stavanger forhøies fra 20 til 30 øre pr. pakke.

Denne bestemmelse trer i kraft fra 15 desember 1919.

Kongelig resolusjon, hvorved hovedstyret for statsbanene bemyndiges til å treffe de fornødne forføininger i anledning av jernbanens overtagelse av ombringelsen av il- og fraktgods m. v. i Kristiania. 5 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til §§ 19 og 67 i lov om brandvesenet av 15 august 1909 godkjennes som gjeldende inntil videre — med en enkelt forandring — Hamar bystyres beslutning i møte den 29 september 1919 angående forandring i den ved den norske regjerings resolusjon ar 26 november 1913 approberte ordning av feiervesenet i Hamar samt i §§ 3, 4 og 6 i de ved samme resolusjon godkjente forskrifter for feiervesenet sammesteds. 5 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til §§ 19 og 103 i lov om bygningsvesenet i Trondhjem av 11 juni 1906 approberes som gjeldende inntil videre Strinda herredsstyrebeslutning i møte den 25 oktober 1919 angående forhøielse av takstene i det ved kongelig resolusjon av 25 september 1914 approberte regulativ for betaling for opmåling av tomter samt for tilsyn med byggearbeiders utførelse m. v. i Strinda byggebelte. 5 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til §§ 6 og 7 i bygningsloven av 27 juli 1896 approberes Lillesand bystyres beslutninger av 27 mai 1918 og 24 november 1919 angående omregulering av Storgaten, Østre gate, Vestre gate og Strandgaten, samt angående regulering av en tvergate med tilbaketrukne byggelinjer mellem Brentemogaten og Storgaten sammesteds. 5 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved der i henhold til post 3 i de ved kongelig resolusjon av 13 juni 1919 fastsatte betingelser for regulering av Langåselven ved opdemving av Tvåråtjern i Frol, Nord-Trøndelag fylke, inntil videre fastsettes nedenstående manøvreringsreglement for reguleringsdammen: 5 desbr.

1. Øverste reguleringsgrense . . . . . kote 165,0
   Nederste —»— . . . . . » 153,7
   Reguleringshøide kote 11,3
2. Vannslipningen foregår efter Levanger elektrisitetsverks behov dog således, at de hittidige flomvannføringer ikke forhøies. Heller ikke må den tidligere lavvannføring forminskes til skade for andres rettigheter.
3. Den tillatelige opdemningshøide og senkningsgrense skal begge betegnes med faste og tydelige merker.

5 desbr. 4. Manøvreringen utføres av en dertil ansatt mann, som er norsk statsborger og godtas av vedkommende departement.
5. Damvokteren har å påse, at flomløpet ikke stenges av is eller lignende samt at reguleringsinnretningene forøvrig er i god stand og til enhver tid ferdige til bruk.
6. Mulig tvist om forståelsen av dette reglement avgjøres av vedkommende departement.
7. Kongen kan foreta forandringer i dette reglement, efterat de interesserte har hatt anledning til å uttale sig.

5 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der meddeles approbasjon på det av Finansdepartementet foretatte kjøp av eiendommen Lofthusveien 10, gnr. 86, bnr. 78, Disen i Østre Aker for kr. 60 000.

5 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved Industriforsyningsdepartementet bemyndiges til å anvende de midler, som måtte fornødiges til igangsettelse av Statens Innkjøpsdirektorat.

5 desbr. **Stadfesteise** — meddelt av Socialdepartementet — på den av godseier F. Young ved gavebrev av 4 april 1919 skjenkede tilleggsgave til det under 18 juni 1910 stadfestede »N. O. Youngs legat til Hagen skole« i Hakedal samt på forandring i § 4 i legatets statutter.

6 desbr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, de kommunale provianteringsråd bemyndiges til å treffe bestemmelse om, at omsetning i detalj av fersk fisk og fersk sild innen provianteringsrådets distrikt skal foregå efter vekt.

Denne bestemmelse trer i kraft straks.

6 desbr. **Skrivelse** *) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 1 oktober 1918, jfr. 23 september 1918, om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bestemmes:

Skien overføres til 2 prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 8 desember 1919.

8 desbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Bergen, hvori departementet uttaler, at det antar, at der, slik som bestemmelsen i landsskolelovens § 46 h. er formet, ikke kan være noget i veien for, at der av fylkesskolekassen ydes bidrag til alle utgifter ved arbeidsskolen, således også til lønn av en vaktmester, hvor sådan er påkrevet ved en skole, kfr. motsetningen mellem punkt g. og punkt h.

*) Bekjentgj. 16 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 78.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av S. Landeth ved gavebrev av 29 september 1919 oprettede »S. Landeths legat til fremme av skogkultur i Øvre Rendal« samt på de i gavebrevet inneholdte statutter for dette legat. 9 desbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til Sulitelma aktiebolags gruber i anledning av, at bolaget har henledet opmerksomheten på det formentlig uberettigede i, at endel gifte kvinner, som har hatt sysselsettelse ved bolagets bedrift, har mottatt understøttelse av Norsk arbeidsledighetskasse, efterat de er blitt arbeidsledige på grunn av innskrenkninger ved bedriften. 9 desbr.

Departementet har innhentet uttalelse fra Arbeidsmannsforbundet og fra arbeidsformidlingsinspektøren, og da efter det oplyste vedkommende gifte kvinner har vært medlemmer av og betalt kontingent til arbeidsledighetskassen, må de også antas berettiget til å erholde arbeidsledighetsunderstøttelse, når de blir uforskyldt arbeidsledige.

Skrivelse fra Socialdepartementet til et formannskap, hvori uttales, at der efter boligloven er adgang for kommunestyret til å opheve husleiereguleringen i kommunen, såfremt det efter sit kjennskap til de stedlige forhold skulde finne, at den ikke lenger motsvarer et samfundsmessig behov. Se ot. prp. nr. 44 for 1919, side 5, 2. spalte. 9 desbr.

Skrivelse *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for kjeks. 9 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av frøken Caroline Blich ved testamente av 27 mai 1918 oprettede »Doktor Fredrik Blich og hustrus legat« til fortsatt videnskabelig utdannelse for en ung lovende læge samt på de under 3 november 1918 utferdigede statutter for dette legat. 10 desbr.

Meddelelse til hæren, hvorved departementet bestemmer, at de nuværende krigskommissariater herefter blir å benevne således: 10 desbr.

Akershus krigskommissariat	—	som nu	
Kristiania	—	endres til	Østfold krigskommissariat
Hamar	—	—	Opland —»—
Hortens	—	—	Vestfold —»—
Kristiansands	—	—	Sørland —»—
Bergens	—	—	Vestland —»—
Molde	—	—	Fjordane —»—

*) Bekjentgj. 16 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 78, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

10 desbr. Trondhjems krigskommissariat endres til Trøndelag krigskommissariat
Bodøy — — - Nordland —»—
Tromsøy — — - Troms —»—

10 desbr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet om tillegg til prisene for fettlærstøvler.

10 desbr. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 4 desember 1919 om jern, jernplater m. v. meddeles, at engelske sorte jernplater ikke må selges til høiere priser, enn hvad der er fastsatt i skrivelsens punkt D. for salg av tyske og amerikanske sorte jernplater.

Denne bestemmelse trer i kraft.

11 desbr. **Skrivelse****) fra Provianteringsdepertementet, hvorved i medhold av lov nr. 5 av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 desember s. å., jfr. kongelig resolusjon av 19 april 1918, bestemmes:

»Punkt I i de under 27 mars 1918 utferdigede bestemmelser om rasjonering av forbruket av melk og fløte skal herefter lyde som følger:

1. Rasjonering av forbruket av melk og fløte blir innen de kommuner, hvor sådan foranstaltning finnes påkrevet, å gjennemføre vesentlig i overensstemmelse med den av rasjoneringsdirektoratet utarbeidede normalplan eller med endringer i denne, som Rasjoneringsdirektøren bestemmer.

12 desbr. **Kongelig resolusjon*****), hvorved den av Lunner herredsstyre i møte den 3 november 1919 vedtatte forandring i § 1 i den ved kongelig resolusjon av 16 juli 1915 stadfestede vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Lunner herred, Opland fylke, stadfestes i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 som gjeldende inntil videre fra 1 januar 1920 å regne.

Efter den besluttede forandring skal vedtektens § 1 lyde således:

»Butikker og utsalgssteder ingen Lunner skal holdes lukket fra kl. 7 aften til kl. 8 morgen med undtagelse av lørdager og aftener før helligdager, da der kan holdes åpent til kl. 8 aften, hvorefter de skal holdes lukket til første virkedags morgen kl. 8.

*) Bekjentgj. 16 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 78, hvor skrivelsen i sin helhet er inntat.
**) Bekjentgj. 16 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 78.
***) Bekjentgj. 13 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 77.

Kongelig resolusjon *), hvorved den av Haugesund bystyre ved beslutning av 4 november 1919 vedtatte vedtekt for Haugesund kommunes boligformidling stadfestes i henhold til lov om boligforholdene av 12 juli 1918 § 18. 12 desbr.

Kongelig resolusjon**), hvorved i henhold til lov av 18 juni 1915 om midlertidig forlengelse av den i lovene om patenter av 16 juni 1885 og 2 juli 1910, henholdsvis § 6 og § 14, omhandlede tilleggsfrist for betaling av årsavgift for patenter bestemmes: 12 desbr.

Den i § 6, 3dje ledd, i lov om patenter av 16 juni 1885 og i § 14, 2net ledd, i lov om patenter av 2 juli 1910 omhandlede tilleggsfrist av 3 måneder for betaling av årsavgift for patenter forlenges for de patenter, for hvilke årsavgiften forfaller i tiden fra og med 1 april 1919 til og med 31 desember 1919, til 9 måneder, og for de patenter, for hvilke årsavgiften forfaller i tiden fra og med 1 januar 1920 til og med 29 juni 1920, til 30 september 1920.

Kongelig resolusjon**), hvorved i henhold til § 1 i lov av 14 juli 1916 om midlertidig forlengelse av den i artikkel 4 i Pariserkonvensjonen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte prioritetsfrist for patentkrav bestemmes: 12 desbr.

Den i henhold til artikkel 4 i Pariserkonvensjonen av 20 mars 1883, senest revidert i Washington 2 juni 1911, fastsatte frist av 12 måneder for opnåelse av den i nevnte artikkel omhandlede fortrinnsrett, som tilkommer borger eller undersått av nogen unionsstat for inngivelse av krav på patent, forlenges, forsåvidt fristen ikke var utløpet den 29 juli 1914, ytterligere til og med 30 juni 1920.

Kongelig resolusjon**), hvorved det i medhold av lov om fredning av ferskvannsfisk av 30 mai 1894 § 1 forbys inntil videre, dog ikke lenger enn for et tidsrum av 4 år fra 1 januar 1920 å regne, i tiden fra og med 31 oktober å fange eller drepe fisk i Brødrevatnet i Ulstein herred, Møre fylke. 12 desbr.

Overtredelse av denne bestemmelse er bilagt med straff.

Kongelig resolusjon**), hvorved i medhold av lov om bruk av motorvogner av 21 juni 1912 § 2, 2net ledd, bestemmes, at den ved kongelig resolusjon av 11 april 1913 under post II fastsatte innskrenkning med hensyn til motor- 12 desbr.

*) Bekjentgj. 13 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 77, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 13 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 77.

12 desbr. vognkjøring på veistrekningen Haugesund—fylkesgrensen mot Sveio opheves.

12 desbr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved i henhold til § 88 i lov om bygningsvesenet av 27 juli 1896 bestemmes, at nevnte lov skal være gjeldende for Moldjord i Beiarn innenfor følgende grenser:

Mot nordøst, nord og vest: Beiarelven.

Mot øst: Moldjordbakkens høieste flate.

Mot syd og sydøst: Den på et under saken fremlagt kart inntegnede strekede linje.

12 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Det ulønte visekonsulat i Duisburg omdannes til konsulat med distrikt omfattende Regierungsbezirk Arnsberg samt følgende deler av Regierungsbezirk Düsseldorf: kretsene Duisburg, Hamborn, Dinslaken, Mörs, Rees, Essen-Ruhr, Oberhausen, Mühlheim-Ruhr.
2. Konsulatet i Kølns distrikt omfatter herefter Rhinprovinsen og Westphalen med undtagelse av det konsulatet i Duisburg tillagte distrikt.

12 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved visekonsulatet i Reval forandres til ulønt konsulat med distrikt omfattende Estland.

12 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved i tredje passus i § 4 i den for Bergen Museum gjeldende fundas ordene: »15 mars« blir å ombytte med: »15 oktober«.

§ 4 i fundasen gis sådant tillegg: »Ansettelsen av museets øvrige tjenestemenn, som er innlemmet i Statens Pensjonskasse, approberes av fylkesmannen i Bergen efter bemyndigelse av Kirkedepartementet«.

12 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der vedkommende de ved lov av 27 juni 1919 oprettede byretter i Trondhjem og Stavanger fastsettes nedenstående reglement:

I. De regelmessige rettsmøter ved de nevnte byretter blir å avholde således:

a. I Trondhjem: byting hver torsdag og rettsmøter til behandling av sjørettssaker hver mandag og til behandling av private politi- og håndverksrettssaker hver fredag.

b. I Stavanger: byting hver onsdag.

Rettsmøtene begynner til den tid på dagen, som av Justitiarius fastsettes. Rettshandlingenes beramnelse, hvor

*) Bekjentgj. 13 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 77.

sådan utkreves, kan Justitiarius, når han finner det hen- 12 desbr.
siktsmessig, overlate til det medlem av retten, som har å bestyre rettshandlingen, hvorom fornøden bestemmelse avgis av Justitiarius.

II. I egenskap av justissekretærer har byskriveren i Trondhjem og byfogden i Stavanger å utføre sine forretninger — derunder tilsynet med byrettenes arkiv og den justissekretærforretningene vedkommende protokollførsel — i henhold til nærmere bestemmelse av vedkommende justitiarius. Denne avgjør, hvilke og hvor mange protokoller byskriveren i Trondhjem og byfogden i Stavanger i egenskap av justissekretærer har å føre, og hvorledes de skal være innrettet. Til protokollførsel under rettsmøtene kan uten særskilt autorisasjon benyttes de ved Trondhjems byskriverembede og Stavanger byfogedembede ansatte statslønnede betjenter samt de av vedkommende embeders kontorholdsgodtgjørelser lønnede med justitiarius's approbasjon antatte betjenter.

III. Med hensyn til oppebørelse og innbetaling av samt regnskapsavleggelse over de det offentlige ved byrettene tillagte sportler, har byskriveren i Trondhjem og byfogden i Stavanger i egenskap av justissekretær å rette sig efter vedkommende regjeringsdepartements bestemmelse.

IV. Justisdepartementet bemyndiges til å avgi de nærmere bestemmelser, som med hensyn til Trondhjem og Stavanger byretters embedsmenn samt disses forretninger måtte tiltrenges.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes: 12 desbr.

1. Fra den tid, som av fylkesmannen i Sør-Trøndelag bestemmes, utskilles fra Orkdal sogn i Sør-Trøndelag fylke 2 nye sogn, nemlig Orkanger, omfattende gårdsnummer 1—9 i Orkdal, begge iberegnet, og Orkland, omfattende gårdsnummer 44—134, 136 og 166—171 i Orkdal —, alle iberegnet.
2. Fra samme tid forandres prestegjelds-, sogne-, herreds- og lensmannsdistriktsnavnet Orkedal til Orkdal.
3. Fra samme tid deles Orkdal herred på de av herredsstyret i møter 6 februar 1917, 19 januar 1918, 23 januar, 19 august og 29 september 1919 vedtatte vilkår i 3 herreder, Orkdal, Orkanger og Orkland, svarende til sognene av samme navn.
4. Kirkedepartementet bemyndiges til å treffe de forføininger med hensyn til vedkommende geistlige tjenestemenns inn-

12 desbr. tekter, som den foran omhandlede deling måtte nødvendiggjøre.

12 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved sorenskriveren i Bamble fra 1 januar 1920 fritas for hvervet som bestyrer av Brevik, Stathelle og Langesund hjelpefengsler.

12 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

1. Tjøme lægedistrikt blir inntil videre ikke å oprette.
2. Tjøme herred av Tønsberg lægedistrikt, Vestfold fylke, legges fra 1 januar 1920 og inntil videre til Nøtterøy lægedistrikt i samme fylke.

51 novbr. 12 desbr.

Kapitelstakster for året 1919.

(i overensstemmelse med N. L.s 3—14—15 og lov av 17 august 1848).

Oslo bispedømme:

(satt 22 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr. 75,36
100	—	byggmel eller malt	» 70,22
100	—	havremel eller malt	» 61,53
100	—	blandmel eller malt	» 60,55
1	hektoliter	landskylds bygg eller korn, hvor samme ei ydes efter tyngde eller vekt	» 34,10
1	hektoliter	landskylds eller ledings havre	» 27,60

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr. 43,37
1	—	bygg	» 32,33
1	—	blandkorn	» 29,53
1	—	havre	» 23,61
1	—	lettbygg	» 18,39
1	—	letthavre	» 16,67

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 siste års kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	kr. 34,69
100	—	byggmel eller malt	» 33,70
100	—	havremel eller malt	» 32,79
100	—	blandmel eller malt	» 32,07
1	hektoliter	landskylds bygg	» 15,83
1	—	— havre	» 13,49

15 novbr.
12 desbr.

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 siste års kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	14,48
1	—	bygg	»	11,15
1	—	blandkorn	»	9,92
1	—	havre	»	9,06
1	—	lettbygg	»	6,86
1	—	letthavre	»	5,96

Hamar bispedømme:

(satt 15 november).

Landskyld og leding:

100	kilogram	rugmel	kr.	73,37
100	—	byggmel	»	67,59
100	—	havremel	»	60,83
100	—	blandmel	»	64,21
1	hektoliter	landskyldsbygg eller korn, hvor samme ikke ydes efter tyngde eller vekt	»	32,82
1	—	landskylds- eller ledingshavre	»	27,28
100	kilogram	byggmalt	»	51,37
100	—	havremalt	»	46,23
100	—	blandkornmalt	»	48,80

Tiende:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter	kr.	42,23
1	—	bygg	»	31,12
1	—	blandkorn	»	26,00
1	—	havre	»	23,34
1	—	lettbygg	»	19,36
1	—	letthavre	»	15,26

Landskyld og leding efter middelprisen av de 10 siste års kapitelstakster:

100	kilogram	rugmel	kr.	35,44
100	—	byggmel	»	34,38
100	—	havremel	»	33,44
100	—	blandmel	»	33,92
1	hektoliter	landskyldsbygg	»	16,70
1	—	landskyldshavre	»	14,98
100	kilogram	byggmalt	»	26,31
100	—	havremalt	»	25,42
100	—	blandkornmalt	»	25,78

15 n ovbr.
12 desbr.

Tiendekorn efter middelprisen av de 20 siste års kapitelstakster:

1	hektoliter	hvete, rug, torekorn eller erter . .	kr.	15,11
1	—	bygg	»	11,99
1	—	blandkorn	»	10,25
1	—	havre	»	9,84
1	—	lettbygg	»	6,92
1	—	letthavre	»	6,08

Agder bispedømme:

(satt 12 desember).

1	hektoliter	bygg	kr.	31,47
1	—	havre	»	22,11
1	—	havremel	»	28,07
100	kilogram	bygg	»	48,42
100	—	havre	»	46,06
100	—	havremel	»	58,48

Middeltallet av kapiteltakstene for de siste 10 år fra 1910 til 1919, begge iberegnet, blir:

1	hektoliter	bygg	»	16,35
100	kilogram	bygg	»	25,22
100	—	havre	»	24,99

Bjørgvin bispedømme:

(satt 20 november).

Hvete	kr.	44,13
Rug	»	40,77
Bygg	»	28,78
Havre	»	20,68
Blandkorn	»	24,23
Malt	»	44,63

} alt pr. hektoliter.

Hvad kongens tiende i Nordhordland angår, da skal der efter den derom gjeldende bestemmelse kun gis for en hektoliter kr. 3,45 (kr. 4,80 pr. tønne).

Middeltallet av de siste 20 års kapiteltakster blir:

For hvete kr. 17,21, for rug kr. 14,26, for bygg kr. 12,09, for havre kr. 8,57, for blandkorn kr. 10,05 og for malt kr. 41,19, alt pr. hektoliter.

Middeltallet av de siste 10 års kapiteltakster blir:

For hvete kr. 22,51, for rug kr. 19,70, for bygg kr. 15,81, for havre kr. 11,55, for blandkorn kr. 13,24 og for malt kr. 42,65, alt pr. hektoliter.

Nidaros bispedømme: 15 novbr. 12 desbr.

(satt 25 november).

1	hektoliter	beste rug	kr. 39,24
1	—	ringere rug	» 31,93
1	—	sædebygg	» 31,46
1	—	ringere bygg	» 24,41
1	—	beste blandkorn	» 26,80
1	—	ringere blandkorn	» 22,91
1	—	sædehavre	» 22,80
1	—	ringere havre	» 17,77
1	kilogram	beste rugmel	» 0,66
1	—	ringere rugmel	» 0,49
1	—	beste byggmel	» 0,63
1	—	ringere byggmel	» 0,51
1	—	beste havremel	» 0,59
1	—	ringere havremel	» 0,48
Middeltal av de 10 siste års kapitelstakster på sædebygg for 1 hektoliter			» 15,76
Middeltal av de 10 siste års kapitelstakster på sædehavre for 1 hektoliter			» 12,42

Hålogaland bispedømme:

(satt 20 november).

1	hektoliter	beste rug	kr. 41,03
1	—	ringere rug	» 34,35
1	—	sædebygg	» 39,36
1	—	ringere bygg	» 27,88
1	—	beste blandkorn	» 32,32
1	—	ringere blandkorn	» 25,11
1	—	sædehavre	» 36,50
1	—	ringere havre	» 32,36
1	—	byggmalt	» 55,83
10	kilogram	rugmel	» 5,65
10	—	byggmel	» 5,79
10	—	ringere byggmel	» 4,66
10	—	havremel	» 5,51
10	—	ringere havremel	» 4,96
10	—	hvite erter	» 13,65
10	—	ringere erter	» 10,79
Middeltall av de siste 10 års kapitelstakster på en hektoliter sædebygg			» 20,23

15 novbr.
12 desbr. Kirkenes landskyld:

10	kilogram	lange	kr.	19,00
10	—	rundfisk	»	16,50
10	—	titling	»	15,50
10	—	stor rotskjær	»	19,50
10	—	små rotskjær	»	18,50
10	—	stor sei	»	13,00
10	—	middels sei	»	13,00
10	—	små sei	»	12,00
10	—	ost i Salten	»	4,89

12 desbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Ved departementets cirkulære av 26 juni 1872 (inntatt i lovsamlingene) blev det pålagt sorenskrivere og byfogder hvert år innen mars måneds utgang å avgi opgave over inntekter og utgifter ved deres embeder overensstemmende med et samtidig fastsatt skjema.

Efter den nu gjeldende ordning blir underskudd på den for embeder under departementet bevilgede kontorholdsgodtgjørelse refundert, såfremt godtgjørelsen med tillegg av de øvrige inntekter, som er forutsatt anvendt hertil, viser sig utilstrekkelig til å dekke de strengt nødvendige kontorutgifter. Det vil derfor være nødvendig, at der føres nøiaktig regnskap over de med kontorholdet forbundne inntekter og utgifter, og at en ekstrakt av regnskapet hvert år innsendes til departementet. Da de ved departementets ovennevnte cirkulære fastsatte skjemaer ikke lenger helt ut passer, har departementet på grunnlag av et nytt skjema utarbeidet blanketter til avgivelse av ekstrakter av kontorregnskapet. Blankettene tar nærmest sikte på sorenskrivere og byfogder, men blir også å benytte av de politimestre og politifullmektiger, ved hvis embeder er bevilget kontorholdsgodtgjørelse av statskassen, idet de rubrikker, som ikke passer, ikke utfylles.

Ekstrakten av kontorregnskapet blir som hittil å innsende innen utgangen av mars måned for hele det foregående kalenderår, dog således, at der avgis særskilt opgave for hvert halvår — altså sendes 2 ekstrakter — forsåvidt embedets kontorholdsgodtgjørelse i årets løp er forandret. Viser det sig, at underskuddet vil andra til et betydeligere beløp, vil der dog også være anledning til å innsende særskilt ekstrakt hvert halvår eller hvert kvartal.

Idet man iøvrig henviser til skjemaet til regnskapsekstrakten med anmerkninger, skal man bemerke:

Under utgiftspost 1 a blir vedkommende ikke-statslønnede betjenters navn uttrykkelig å nevne i spesifikasjonen. 12 desbr.

Under utgiftspost 1 b blir ved spesifikasjonen å anføre, om ekstrahjelpen er anvendt til juridisk assistanse, (forfattelse av domskonsepter eller lignende) eller til almindelig kontorhjelp. Er der ansatt nogen funksjonær med fast gasje, bør også dette oplyses.

Den under utgiftspost 2 b opførte amortisasjon av kontorinventar forutsettes overensstemmende med den hittil fulgte praksis regelmessig tilendebragt i løpet av 8 år.

Idet man vedlegger endel eksemplarer av blanketten til regnskapsekstrakten, skal man anmode om, at disse må bli tilstillet vedkommende embedsmenn innen hr. fylkesmannens distrikt. Man skal samtidig be disse innskjerpet, at regnskapsekstrakten — bl. a. av hensyn til kontorholdsgodtgjørelsenes 5-årlige revisjon — blir å avgi også for de embeder, for hvis vedkommende kontorholdsgodtgjørelsen ikke viser underskudd, som søkes refundert.

Kontor-regnskap

for

..... embede

for ..... kvartal av kalenderåret 19 .....

Inntekter.

A. Fast kontorholdsgodtgjørelse av statskassen [1]).

1. Kontorhjelp.
   a. Lønn til ikke statslønnede betjenter . . . . . kr.
   b. Kontorbidrag . . . . . »
   ——— kr.
2. Kontorrekvisitter m. v. . . . . »
3. Kontorleie m. v.
   a. Kontorleie [2]) . . . . . kr.
   b. Lys, brensel, rengjøring m. v. »
   ——— »

Tilsammen kr.

[1]) Forsåvidt embedsmannen ikke kjenner til, hvordan den utbetalte kontorholdsgodtgjørelse fremkommer, opføres alene netto kontorholdsgodtgjørelsen (slutsummen under litra A.).

[2]) Hvis kontorleien svares til embedsgårdsfondet, og beløpet ikke passerer embedsmannen, utfylles ikke denne post og heller ikke den tilsvarende utgiftspost (3 a).

12 desbr. — Påregnede inntekter, som ved bevilgningen av kontorholdsgodtgjørelsen er opført til fradrag . . . . . kr.

Netto kontorholdsgodtgjørelse . . . . . kr.

B. Oppebårne inntekter til dekning av kontorutgifter.

1. 4 % godtgjørelse for innfordring av sportler . . . . . kr.
2. Andre inntekter . . . . . »

kr.

C. Mottatt ledig fullmektiggasje . . . kr.
» » betjentgasje . . . . »
» » sykepenger for betjeningen . . . . . »
» ekstraordinært kontorbidrag (departementets skrivelse av .....) . . . . . »

»

Samlet inntekt kr.

Utgifter.[1])

1. Kontorhjelp.

a. Lønn til ikke statslønnede betjenter . . . . . kr.

Spesifikasjon:

b. Forskjellig ekstrahjelp[2]) . . . »

Spesifikasjon:

c. Kontorbud . . . . . »
d. Kretssykekassepremier vedkom-

[1]) Blandt utgiftene opføres ikke telefonkontingent og telefon- og telegramutgifter m. v., som er gjenstand for særskilt refusjon.
[2]) Herunder medtas også utgifter til ekstrahjelp under ledighet m. v., til hvis bestridelse de ledige gasjer eller ekstraordinært kontorbidrag er anvist.

mende den ikke statslønnede betjening[1]) . . . . . kr. 12 desbr.

kr.

2. Kontorrekvisitter m v.

a. Kontorrekvisitter . . . . . kr.
b. Amortisasjon av kontorinventar (..... pct., påbegynt ..... 19.....) . . . . . »
c. Ansvarsforsikring . . . . . »
d. . . . . »
d. . . . . »

»

3. Kontorleie m. v.

a. Kontorleie (antal værelser .....)[2]) kr.
b. Lys . . . . . »
c. Brensel . . . . . »
d. Rengjøring . . . . . »
e. . . . . »

»

Samlet utgift kr.

Når fra samlet . . . . . kr.
trekkes samlet . . . . . »

Blir overskuddet — underskuddet kr.

.....embede den.....19.....

.....
(underskrift).

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Mathias Sæther ved testamente av 9 februar 1915 oprettede »Mathias Sæthers legat« til verdig trengende gårdbrukerfamilier i Ringsaker kommune samt på de under 13 november 1919 utferdigede statutter for dette legat. 13 desbr.

[1]) For den statslønnede betjenings vedkommende se departementets rundskrivelse av 29/11 1916 (inntatt i Lovtidende).
[2]) Forsåvidt kontorer leies i forbindelse med privatleilighet, meddeles her det samlede antall værelser ..... og den samlede årsleie kr. .....

13 desbr. **Maksimalpriser***) på smørbrød i Kristiania:
Under henvisning til de i Lovtid. nr. 78 for iår, side 1173 inntatte maksimalpriser på smørbrød, fastsatt av Kristiania Provianteringsråd i henhold til Provianteringsdepartementets skrivelse av 28 juni 1919, meddeles:

For gruppe IV's vedkommende forutsettes utelukkende anvendt natursmør. Anvendes margarin, skal prisen senkes 5 øre pr. smørbrød.

13 desbr. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori meddeles, at Provianteringsdepartementet har fastsatt følgende maksimalpris for kremfløte med minst 30 % fett: kr. 3,40 pr. l. ved salg engros og kr. 3,80 pr. l. ved salg i detalj. Denne pris gjelder bare for salg lørdag 13 desember 1919, på hvilken dag Rasjoneringsdirektoratet har tillatt, at der selges kremfløte.

Bestemmelsen gjelder bare for salg innen Kristiania.

13 desbr. **Skrivelse***) fra Statens prisdirektorat, hvori under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918, om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bestemmes:

Porsgrund overføres til 2. prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 15 desember 1919.

13 desbr. **Skrivelse****) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for manillataug.

18 desbr. **Skrivelse***) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre følgende maksimalpriser for garnblåser:

	Ved salg i detalj:
65 tommers	kr. 14,00 pr. stk.
70 —	» 15,00 —
75 —	» 16,00 —
80 —	» 17,00 —
85 —	» 18,00 —

Til de fastsatte priser kan gjøres tillegg for transportutgifter efter de herom gjeldende almindelige regler.

---

*) Bekjentgj. 20 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 80.
**) Bekjentgj. 20 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 80, hvor maksimalprisene er anført.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med torsdag 18 desember 1919. 13 desbr.

Fra samme tidspunkt opheves de i skrivelse av 3 november 1919 fastsatte maksimalpriser for garnblåser.

Overtredelse straffes med bøter inntil 100 000 kroner eller med fengsel inntil 6 måneder eller med begge deler.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av overlæge C. J. Gamborg ved testamente av 9 oktober 1916 oprettede »Overlæge C. J. Gamborgs legat« til verdige trengende medisinske studerende samt på den under 3 november 1919 utferdigede fundas for dette legat. 15 desbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til fylkesmennene. 15 desbr.

Den 13. juni 1919 blev der meddelt sanksjon på følgende av Stortinget den 21 mai s. å. fattede beslutning til lov om forandring i lov angående kristne dissentere og andre, som ikke er medlemmer av statskirken, av 27 juni 1891 § 3:

I. Lov angående kristne dissentere og andre, der ikke er medlemmer av statskirken av 27 juni 1891 § 3 skal herefter lyde således:

Prest eller forstander for en ordnet dissentermenighet skal føre de protokoller, som av Kongen anordnes, og fremlegge dem, når forlanges, til øvrighetens eftersyn. De er forpliktet til å utstede attester og meddele øvrigheten oplysninger vedkommende sine menigheter, i likhet med hvad der påhviler statskirkens prester.

Om anmeldte fødsler har prest eller forstander innen en måned efter anmeldelsen å sende meddelelse til øvrigheten. Senest innen en måned efter hvert års utgang har de til øvrigheten å fremsende opgave over antallet av menighetens medlemmer tillikemed fortegnelse over de i det forløpne år optatte medlemmer ledsaget, forsåvidt disse er trått over fra statskirken, av vedkommende sogneprests attest om, at de er lovlig utmeldt, samt over de i årets løp stedfunnne utmeldelser og dødsfall samt utførte egtevielser. Av denne fortegnelse meddeler øvrigheten vedkommende sogneprester de fornødne utdrag til innførelse i kirkeboken.

Skjema for protokollene, som autoriseres av overøvrigheten, for fødselsanmeldelsene og for den årlige fortegnelse anordnes av kongen. Opløses menigheten, blir protokollen å avlevere til øvrigheten til forvaring; det samme gjelder, når menigheten på grunn av inntrufne omstendigheter ikke lenger er å anse som ordnet (§ 2), dog således at protokollen, om menigheten senere atter blir

15 desbr.

ordnet, på forlångende skal utleveres til dens prest eller forstander.

II. Denne lov trer i kraft 1 januar 1920.

Ved kongelig resolusjon av 30 oktober d. å. er dernæst bestemt:

I. Om de i dissenterloven av 27 juni 1891 § 3, tredje punktum omhandlede anmeldelser av fødsler av barn, hvis foreldre tilhører ordnet dissentermenighet, og om de i samme lovs § 7, annet punktum omhandlede anmeldelser av fødsler av barn, hvis foreldre tilhører en ikke ordnet dissentermenighet, skal øvrigheten straks efter mottagelsen gi vedkommende fødselsregisterfører meddelelse til innførelse i fødselsregistret.

II. Anmeldelser i henhold til dissenterloven § 3, tredje punktum, og § 7, annet punktum, av barn av foreldre, tilhørende ordnet eller ikke-ordnet dissentermenighet blir å utferdige overensstemmende med et fremlagt skjema.

Hvilket herved meddeles til underretning for hr. fylkesmannen og videre kunngjørelse for vedkommende fødselsregisterførere, magistrater, politimestre, prester og forstandere for dissentermenigheter innen Deres fylke, idet hr. fylkesmannen om nogen tid vil bli tilstillet et antall av de i ovennevnte resolusjon post II omhandlede blanketter til fordeling blandt vedkommende magistrater, politimestre, dissenterprester og -forstandere.

Idet man forøvrig henviser til ovennevnte lovbestemmelse og resolusjon, skal departementet bemerke:

Som bekjent skal efter dissenterlovens § 7 dissentere, som ikke hører til en ordnet menighet, for øvrigheten anmelde barnefødsler innen 1 måned, efterat de har funnet sted. Ved kongelig resolusjon av 19 februar 1892 post II blev det bl. a. pålagt øvrigheten senest innen 1 måned efter meldingens mottagelse å gi vedkommende sogneprest fornøden meddelelse, og ved departementets rundskrivelse av 3 mars 1917 blev det pålagt sognepresten (fødselsregisterføreren) å føre sådanne meldinger inn i fødselsregistret. For dissentere, som hører til ordnet menighet gjelder derimot andre regler om melding av barnefødsler. Sådanne meldinger skal nemlig efter dissenterlovens § 7 innen 1 måned efter fødslen skje til vedkommende menighets prest eller forstander, og denne skulde — således som lovens § 3 tidligere var avfattet — først efter hvert års utgang sende øvrigheten samlet opgave over barnefødsler til videre for-

sendelse til vedkommende sogneprest. Da således disse meldinger efter den hittil gjeldende regel først året efter fødslen vilde nå frem til fødselsregisterføreren, har disse fødsler ikke kunnet påbys innført i fødselsregistret. 15 desbr.

Det er denne ulikhet med hensyn til melding av fødsler i ordnet og ikke ordnet dissentermenighet, som fra 1 januar 1920 tilsiktes delvis utjevnet ved den stedfunnne lovforandring. Fremdeles skal melding av fødsler i ordnede dissentermenigheter skje innen 1 måned efter fødslen til vedkommende menighets prest eller forstander og ikke — som for de ikke ordnede menigheters vedkommende — direkte til øvrighet. Men presten (forstanderen) skal allerede innen 1 måned efter mottagelsen — og ikke som hittil først ved årets utløp — sende meldingen videre til øvrigheten. Og øvrigheten skal straks — og ikke først innen 1 måned sende samtlige mottatte fødselsmeldinger, hvad enten de angår ordnede eller ikke ordnede dissentermenigheter, videre til vedkommende sogneprest (fødselsregisterfører), som har å innføre meldingene i fødselsregistret. Det bemerkes, at det i ovennevnte res. post II omhandlede skjema, som vil bli å benytte såvel for barn født i som utenfor ekteskap av foreldre, tilhørende ordnet eller ikke ordnet dissentermenighet, vil inneholde rubrikker til utfyllelse av alle de oplysninger, som efter fødselsregistret utkreves ved fødselsmelding til dette. Blankettene trykkes for offentlig regning og vil også senere gratis bli tilstillet magistraten, politimestre og dissenterprester og forstandere. På foten av blankettene vil bli angitt, hos hvem nye blanketter vil være å få.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av Nils Heramb ved testamente av 8 september 1912 opprettede »Nils Herambs legat« til verdige trengende i Reflings- og Bergfjerdingen i Ringsaker samt på de under 13 november 1919 utferdigede statutter for dette legat. 16 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på de under 28 mars 1919 utferdigede nye statutter for det den 17 mars 1914 stadfestede »Vangs sykekasse« av 1895's legat til støtte for syke i Vang.« 16 desbr.

Skrivelse*) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre om- 16 desbr.

*) Bekjentgj. 31 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 82, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

16 desbr. setningsregler og maksimalpriser for knekkebrød.

16 desbr. **Skrivelse** *) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for havregryn og havremel merket »Frigg«.

16 desbr. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat, hvorved under henvisning til skrivelse av 1 oktober, jfr. 23 september 1918 om maksimalpriser og omsetningsregler for melk og fløte bestemmes:

Larvik overføres til 2 prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte.

Denne bestemmelse trer i kraft fra og med mandag 22 desember 1919.

17 desbr. **Forskrifter for elektriske anlegg*****), utferdiget 17 desember 1919 av Departementet for de Offentlige Arbeider i henhold til lov av 16 mai 1896, jfr. lov av 26 juli 1916 nr. 6 og kongelig resolusjon av 13 februar 1897.

I. Almindelige forskrifter.

A. Tilsyn.

Tilsyn. § 1. Elektriske anlegg er med hensyn til utførelse og drift underkastet offentlig kontroll og tilsyn.

Tilsynet utøves av faste tilsynsmenn beskikket av Departementet for de Offentlige Arbeider.

Utenfor dette faste tilsyn kan departementet for enkelte anleggs vedkommende anordne et særlig tilsyn.

Tilsynets opgave. § 2. Tilsynets opgave er å påse, at de for elektriske anlegg fastsatte bestemmelser overholdes og gjennem regelmessige besiktigelser av alle anmeldelsespliktige anlegg (se §§ 10—14) på stedet å forvisse sig om at forskriftene følges.

Besiktigelse av anlegg. § 3. De i foregående § nevnte besiktigelser skal alt efter anleggets art foretas med minst nedenanførte hyppighet:

1. Anlegg i almindelige beboelseshus samt forretningsgårder hvert 3dje år.
2. Anlegg i almindelige fabrikker, verksteder, skib og lignende hvert 2net år.

---

*) Bekjentgj. 21 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 82, hvor omsetningsreglene er inntatt.

**) Bekjentgj. 31 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 82.

***) Bekjentgj. 19 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 79.

3. Anlegg i ildsfarlige bedrifter og bedrifter, hvor der er særlig fare for installasjonenes beskadigelse, som kjemiske fabrikker og lignende samt alle anlegg med driftsspenning over 500 volt ved likestrøm og 250 volt ved andre strømmer (høispenningsanlegg samt sporveis- og baneanlegg over 500 volt), hvert år. 17 desbr.

Ved enhver besiktigelse plikter anleggets eier å gjøre opmerksom på foretagne endringer ved anlegget.

Innskrenket tilsyn. § 4. Tilsynets kontroll med sterkstrømsanlegg med lav spenning kan på ansøkning til departementet innskrenkes for sådanne anlegg, for hvilke det godtgjøres, at de står under eget sakkyndig tilsyn og at dette foretar besiktigelse som i foregående § bestemt.

Stansning av anleggs drift. § 5. Tilsynet kan påby et anleggs drift stanset, når der ved dette finnes sådanne mangler, at fare eller vesentlige ulemper kan tenkes å opstå herav.

Innstruks for tilsynet. § 6. Enkelthetene ved tilsynets funksjon fastsettes i en av departementet avfattet særlig instruks.

Avgift. § 7. For tilsyn med elektriske anlegg erlegges en avgift til statskassen efter et regulativ, der fastsettes av Kongen med forbehold av Stortingets samtykke.

B. Anmeldelse og konsesjon.

Fritagelse for anmeldelsesplikt. § 10. Helt fritatt for anmeldelsesplikt er følgende anlegg: Svakstrømsanlegg (se dog § 11), sterkstrømsanlegg med ikke høiere driftsspenning enn 10 volt, elektromobiler, elektromotorbåter, tendanlegg for eksplosjonsmaskiner og lignende anlegg, hvor spenning og energimengde er så begrenset, at fare for liv og eiendom ikke kan tenkes å opstå og som ikke kan tenkes å komme i berøring med andre anmeldelsespliktige anlegg, ennvidere provisoriske sterkstrømsanlegg for lav spenning av ikke over 4 ukers varighet samt mindre utvidelser og forandringer av bestående lavspenningsanlegg på ikke over 250 voltamp., såfremt de ikke krysser eller kommer i farlig nærhet av andre anlegg.

Anmeldelse av svakstrømsanlegg. § 11. Svakstrømsanlegg er kun anmeldelsespliktige, såfremt de vil krysse sterkstrømsanlegg i det fri eller komme sådanne så nær, at der ved brudd i et av anleggenes ledninger eller disses bærende deler kan opstå fare for gjensidig berøring. Anmeldelse skal skje til tilsynsmannen med beskrivelse og eventuelt tegning av de påtenkte beskyttelsesanordninger. Arbeidet med den anmeldelsespliktige del av anlegget må ikke påbegynnes uten tilsynets tillatelse.

Anmeldelse av lavspenningsanlegg.

§ 12. Alle sterkstrømsanlegg med lav spenning, utvidelser og forandringer av sådanne, omfattende mer enn 250 voltamp. samt provisoriske anlegg av over 4 ukers varighet skal anmeldes til tilsynet innen anlegget påbegynnes.

Konsesjon.

§ 13. Sterkstrømsanlegg med høi spenning kan ikke iverksettes uten tillatelse av Departementet for de Offentlige Arbeider (lov av 16 mai 1896 §§ 2 og 3). Andragende herom ledsaget av en almindelig beskrivelse av anlegget samt med angivelse av de sikkerhetsforanstaltninger som aktes truffet, og en kartskisse over ledningsnettet i to eller flere eksemplarer innsendes gjennem tilsynet. Kartskissen skal være i så stor målestok som forekommende karter tilsteder, og ledningstracéen bør være inntegnet med rød farve.

Anmeldelse av krysninger.

§ 14. Skal en elektrisk ledning krysse offentlig vei, gate, jernbane eller kanal, farbart vassdrag, havn, farvann, offentlige eller andre elektriske ledninger eller komme sådanne så nær, at der ved beskadigelse av ledningen eller dennes bærende deler eller på annen måte kan opstå fare eller ulemper for ferdselen eller forstyrrelse i bestående anleggs drift, må arbeidet med denne del av ledningen ikke iverksettes uten tillatelse fra vedkommende offentlige myndighet eller ledningens eier. Når sådan tillatelse er opnådd, gir anleggets eier tilsynet meddelelse herom med opgave over de sikkerhetsforanstaltninger, som aktes truffet. Disse blir å godkjenne av tilsynet. De i henhold til nærværende paragraf trufne avgjørelser kan innankes for departementet.

Anmeldelse til tilsynsmannen.

§ 15. All anmeldelse skjer til tilsynsmannen i det distrikt, hvor anlegget er beliggende. Kommer et anlegg til å ligge i flere distrikter, skal anmeldelse skje til den tilsynsmann, innen hvis distrikt den vesentligste del av anlegget er beliggende.

Ferdiganmeldelse av anlegg.

§ 16. Ethvert anmeldelsespliktig sterkstrømsanlegg må efter sin fullførelse påny anmeldes til tilsynet for å bli besiktiget forinnen det tas i drift.

Skjema for sådanne anmeldelser utleveres på forlangende av tilsynsmannen. Anmeldelsen skal være undertegnet av anleggets eier og ledsaget av beskrivelse og tegninger av anlegget i den utstrekning som i skjemaet forlangt.

C. Dispensasjoner og straffansvar m. v.

Innankning av tilsynets avgjørelser.

§ 20. Finner nogen sig brøstholden ved tilsynets avgjørelse eller påbud, kan han forlange saken forelagt Departementet for de Off. Arbeider.

Dispensasjon.

§ 21. Dispensasjoner fra forskriftene kan meddeles av Departementet for de Off. Arbeider. Andragende herom må i tilfelle innsendes gjennem tilsynet.

Under særegne forhold kan tilsynsmannen eller i tilfelle det særlige tilsyn enten tilstede mindre avvikelser fra de opstilte tekniske forskrifter eller om nødvendig påby særegne foranstaltninger utenfor disse. 17 desbr.

§ 22. Overtredelser av forskriftene straffes med bøter i henhold til den alm. borgerlige straffelovs § 339, forsåvidt ikke strengere straff i henhold til annen lovbestemmelse kommer til anvendelse. Straffansvar.

§ 23. Forskriftene trer i kraft 1 januar 1920. Ikrafttreden.

II. Tekniske forskrifter.

A. Definisjoner.

§ 101. Med svakstrømsanlegg forståes anlegg, hvor elektrisiteten utelukkende anvendes til overføring av tale, tegn, skrift, figurer eller signaler, herfra dog undtatt elektriske anlegg for trådløs telegrafi, for hvilke henvises til spesielle forskrifter. Svakstrømsanlegg.

§ 102. Med sterkstrømsanlegg forståes alle elektriske anlegg som ikke efter § 101 skal ansees som svakstrømsanlegg. Sterkstrømsanlegg.

§ 103. Med sterkstrømsanlegg med lav spenning forståes anlegg, hvor spenningen mellem to ledninger ikke overstiger 500 volt ved likestrøm samt 250 volt ved andre strømmer. Sporveis- og baneanlegg ansees som sterkstrømsanlegg med lav spenning, når de er innrettet for likestrøm med spenning ikke over 600 volt. Vekselstrømsanlegg med en spenning mellem 250 og 380 volt kan dog efter særskilt innhentet tillatelse fra Departementet for de Offentlige Arbeider betraktes som sterkstrømsanlegg med lav spenning, når anleggene utføres efter forskrifter, der blir å utferdige av departementet for hvert enkelt tilfelle. Lavspenningsanlegg.

§ 104. Med sterkstrømsanlegg med høi spenning forståes anlegg, hvor spenningen er høiere enn i § 103 nevnt. Høispenningsanlegg.

§ 105. Med et anleggs spenning forståes høieste driftsspenning mellem to ledere. Ved spenningsgrenser regnes der dog av hensyn til forekommende driftsvariasjoner med 10 % toleranse. Ved akkumulatorbatterier er utladespenningen den avgjørende. Spenning.

§ 106. Med jordforbindelse (jording) forståes en anordning, hvorved man gjennem en god ledende forbindelse med jord forhindrer den jordforbundne (jordede) gjenstand fra å anta farlig spenning for personer, som ikke selv er isolert fra jord. Jordforbindelse.

Ildsikkert materiale.

§ 107. Med ildsikkert materiale forståes et materiale, som ikke er antendelig eller som efter antendelse ikke brenner videre av sig selv.

Isolerende materiale.

§ 108. Med isolerende materiale forståes et materiale, som selv ved den fuktighet som kan tenkes å forekomme, ikke virker ledende. Metall med belegg av lakk eller emalje gjelder dog ikke som isolerende materiale.

Vær- og syrefast impregnert isolasjon.

§ 109. Med vær- og syrefast impregnert isolasjon forståes, at der utenpå det isolerende materiale skal være en omfletning, impregnert med et ildsikkert materiale, som forhindrer, at isolasjonen ødelegges ved påvirkning av sol, luft, vann og syredamper og samtidig gir omfletningen en fast overflate og styrke mot avskrapning.

B. Generelle forskrifter.

a. Jordledningsbeskyttelse og jordledninger.

Jording ved høispenningsanlegg.

§ 201. Ved sterkstrømsanlegg for høispenning skal alle metalldeler jordes, når de er anbragt i nærheten av spenningførende deler eller kan komme i berøring med sådanne. Således skal jordes alle tilgjengelige konstruksjonsdeler av metall ved maskiner, transformatorer, måleinstrumenter og andre apparater, såfremt de ikke er montert på isolerende underlag og beskyttet mot berøring fra jordede steder.

Likeledes skal jordes de lavspénte viklinger på måletransformatorer, betjeningshåndtak på brytere og regulerapparater, tilgjengelige kabelarmaturdeler, metallrør ved rørmontasje, apparatstativer m. v.

Videre skal ved ledninger i det fri jordes alle jern- og tremaster og eventuelt jernbarduner og lignende for den dels vedkommende, som er innen rekkevidde, dog minst i en høide over marken av 2,5 m.

Jording ved lavspenningsanlegg.

§ 202. Ved sterkstrømsanlegg for lavspenning skal større rørsystemer ved rørmontasje (§ 489) jordes. Videre skal der i fuktige rum og i det fri foretas jording av metalldeler i tilsvarende utstrekning som ved høispenningsanlegg. Jording av tremaster og de på tremaster eller bygninger anbragte isolatorkroker er dog ikke påkrevet og ei heller av jernstativer for ledninger i det fri, medmindre der på disse også er anbragt maskiner eller apparater, som skal kunne betjenes under drift.

Jordledningers tversnitt m. v.

§ 203. Jordledningene skal utføres kortest mulig og deres tversnitt avpasses efter de jordstrømmer som må påregnes.

Ved anlegg for sterkstrøm innen bygninger skal tversnittet ved beskyttelsesjordledninger ikke være mindre enn tilførselsledningenes, dog i almindelighet ikke over et tversnitt

svarende til 50 mm.² kobber for hovedjordledninger og 16 mm.² for grenledninger. Hvor det av hensyn til den mekaniske sikkerhet er nødvendig, skal der ikke anvendes mindre tversnitt, uansett ledningsmaterialet, enn 20 mm.² ved hovedjordledninger og 4 mm.² ved grenledninger. 17 desbr.

Jordledninger ved overspenningsapparater (lynavledere) skal minst ha et tversnitt svarende til 25 mm.² kobber. Sådanne jordledninger må legges rettest mulig og skarpe vinkler undgåes. Endvidere må en eventuell beskyttelse av jordledningen ikke kunne forårsake en sådan induktiv motstand, at jordledningens effektivitet merkbart forringes (f. eks. ved hele jernrør).

Ved svakstrømsanlegg vil et tversnitt svarende til tversnittet av de anvendte driftsledninger være tilstrekkelig.

Anvendes andre metalledninger enn kobber, må tversnittet forandres overensstemmende med ledningsevnen.

Jerntråd tillates ikke anvendt til jordledninger innen bygninger.

Til jording av jern- og tremaster, stativer på bygninger og lignende jernfester i det fri kan anvendes galvanisert jerntråd eller annet holdbart metall med et minste tversnitt av 20 mm². Ved alle de master, hvor der ikke finnes jord, som alltid holder sig fuktig, så god jordforbindelse med sikkerhet kan opnåes, skal der anbringes en gjennemgående jordledning mellem mastene. Denne skal oplegges i en høide av minst 4 m. over marken og utføres av galvanisert jerntråd med minst 20 mm.² tversnitt og jordes så nær alle krysninger som mulig samt forøvrig i avstand ikke over 500 meter. Anvendes større tversnitt for den gjennemgående jordledning, kan avstanden mellem jordingene økes tilsvarende.

§ 204. Jordledningene bør anordnes således, at de enkelte jordede gjenstander ikke seriekobles, men parallellforbindes eventuelt til en felles hovedledning. Jordledningers anordning.

Jordledninger for sterkstrømsanlegg og svakstrømsanlegg må ikke innbyrdes forbindes og heller ikke tilkobles felles jordplater. (Ang. jording av gjennemslagssikringer, se § 624).

§ 205. Jordledningene må oplegges således at eventuell strømvarme ikke kan antende brennbare stoffer eller konstruksjonsdeler. De må beskyttes mot mekanisk beskadigelse og mot å tæres. Alle skjøteforbindelser skal — såfremt gjørlig — loddes, og forbindelsen til jordplaten utføres særlig omhyggelig. Jordledningers oplegning.

§ 206. Forefinnes innen rekkevidde av de jordede gjenstander eller disses jordledninger andre gjenstander, som i sig selv har en god jordforbindelse, som rørledninger, jordkabelarmaturer eller lignende, bør disse forbindes til jordledningene. Gassrør må dog aldri benyttes som jordforbindelse på grunn Jordledningers tilknytning til andre gjenstander.

17 desbr. av sine dårlig ledende skjøter. Vannledninger bør ved høispenningsanlegg ikke anvendes som eneste, direkte jordforbindelse, men kun i parallellforbindelse med en eller flere jordplater.

Jordplater. § 207. Jordplatene skal ved sterkstrømsanlegg ha en samlet overflate på minst 0,5 m.² og ved svakstrømsanlegg på minst 0,25 m.² De skal utføres av holdbart metall og såvidt mulig nedgraves i grunnvannet eller i fuktig jordsmon eller på annen måte sikres så god strømovergang til jord som de stedlige forhold tillater.

b. Krydsning og parallellføring i det fri.

Underjordisk eller overjordisk krysning. § 210. Såfremt ikke krysning eller parallellføring utføres ved hjelp av underjordisk kabel, skal der treffes sådanne sikkerhetsforanstaltninger som nedenfor angitt.

Krysning på felles mast. § 211. Krysning mellem forskjellige sterkstrømssystemer eller mellem lavspennings- og svakstrømsledninger skal — såfremt mulig — skje i fri spenn og ikke på samme mast. Må felles mast anvendes, skal det system som fører den høieste spenning, føres øverst, og der skal rundt om masten mellem begge systemer anbringes en solid, jordet beskyttelseskonstruksjon av metall eller annen jevnbyrdig sikkerhetsforanstaltning for å hindre innbyrdes berøring ved isolator- eller trådbrudd.

Krysning mellem høispennings- og svakstrømsledninger på felles mast tillates kun, når svakstrømsledningene utelukkende anvendes til sterkstrømsanleggets drift. Svakstrømsledningene må da oplegges overensstemmende med § 225.

Krysning mellem lavspennings- og svakstrømsledninger. § 212. Ved krysning mellem lavspenningsledninger og svakstrømsledninger skal innbyrdes berøring mellem de to ledningssystemer forhindres ved at der mellem disse anbringes to eller flere solide, jordforbundne fendertråder av metall. Hvor driftsspenningen ikke er over 250 volt, kan fendertrådene sløifes, når det ene sett ledninger på krysningsstedet er utført med værfast impregnert isolasjon (§ 109), som efter 24 timers henliggen i vann kan tåle en vekselstrømsspenning på 1000 volt (se også §§ 311 og 331).

Krysning av høispenningsledninger innbyrdes. § 213. Ved krysning av høispenningsledninger innbyrdes skal som regel de ledninger, der fører den høieste spenning, anbringes øverst, og må der for disse anvendes en av følgende sikkerhetsforanstaltninger:

1. Forsterket ophengning av det øverste ledningssett efter § 219.
2. Kort krysningsspenn med så stor innbyrdes avstand mellem de kryssende ledningssett, at ledningene selv ved ugunstigste brudd ikke kan komme hinannen nærmere

enn den for den høieste spenning fastsatte minimalavstand (se § 704). 17 desbr.

3. Jordet beskyttelsesnett anbragt mellem begge ledningssett efter § 219.

For det øverste ledningssett må krysningsspennet ikke være over 25 m. Naar krysningen utføres efter punkt 1, skal det øverste ledningssett i krysningsspennet bestå av flertrådet kabel med en bruddfasthet av minst 1400 kg. Påkjenningen i disse ledninger må under de i § 707 givne forutsetninger ikke overstige 1/5 av bruddbelastningen.

Den vertikale avstand mellem de to systemer må ikke noget sted være under 2 m. Krysningen skal foregå mest mulig rettvinklet. Mindre krysningsvinkler enn 60° bør ihvertfall undgåes.

For det øverste ledningssystem skal der på begge sider av krysset kun anvendes jernmaster med fundament av betong eller med tilsynets tillatelse for hvert enkelt tilfelle dobbeltmaster av tre. Mastene må være beregnet for å kunne opta et helt ensidig ledningsstrekk — jernmaster med tredobbelt og tremaster med tidobbelt sikkerhet —, eller mastene må innbyrdes forbindes med barduner så de tilsammen med samme sikkerhet kan opta helt ensidig strekk. Sådanne barduner må beregnes med femdobbelt sikkerhet og uten hensyn til, at driftsledningene i krysningsspennet kan opta en del av belastningen (se også § 220).

Krysning av høispenningsledninger med lavspennings- eller svakstrømsledninger.

§ 214. Ved krysning mellem høispennings- og lavspennings- eller mellem høispennings- og svakstrømsledninger skal høispenningsledningene alltid anbringes øverst og utføres med de samme sikkerhetsforanstaltninger som i foregående § angitt, idet der dog dessuten skal anbringes to solide, jordforbundne varetråder mellem høispenningsledningene og lavspennings- eller svakstrømsledningene. Disse tråder bortfaller, såfremt helt sikkerhetsnett anvendes.

Ved anvendelse av kort krysningsspenn må de kryssende ledninger ved ugunstigste trådbrudd ikke kunne komme hinannen nærmere enn 2 m.

Krysning av svakstrøms- og lavspenningsledninger over veier.

§ 215. Ved krysning av svakstrøms- og lavspenningsledninger over veier, hvor kjørsel finner sted, skal ledningenes høide over veilegemet ikke være under 4 m. for svakstrømsledninger og 5 m. for lavspenningsledninger. Særlige krysningsforanstaltninger kreves ikke (se dog § 220).

Krysning av høispenningsledninger over veier.

§ 217. Ved krysning av høispenningsledninger over offentlige veier og større gårdsveier skal der anvendes en av følgende sikkerhetsforanstaltninger:

17 desbr.

1. Forsterket ophengning efter § 219.
2. Kort krysningsspenn med master av sådan høide, at ledningene selv ved ugunstigste trådbrudd ikke kan komme veilegemet nærmere enn 4 m.
3. Jordet beskyttelsesnett efter § 219.

Krysningsspennet skal utføres så kort som de stedlige forhold tillater.

Ved krysning efter punkt 1 bør spenn over 50 m. mest mulig undgåes, og ved krysning efter punkt 3 må det ikke være over 25 m. Når krysningen utføres efter punkt 1, må ledningene i krysningsspennet ha en bruddfasthet av minst 650 kg. Ledningenes høide over veilegemet skal ved krysning efter punkt 1 og 2 minst være 7 m.

Ved krysning efter punkt 3 skal fangnettets laveste del være minst 6 m. over veilegemet. I krysningsspennet skal anvendes jernmaster med fundament av betong eller dobbeltstolper av tre forsvarlig avstivet eller bardunert. Jernmastene skal ikke påkjennes mer enn til 1/3 og trestolpene ikke mer enn til 1/10 av sin bruddbelastning. Krysningsmastene skal dessuten kunne utholde helt ensidig ledningsstrekk eller innbyrdes forbindes med barduner, så de tilsammen kan utholde helt ensidig strekk uten å anstrenges utover sin bruddbelastning.

Barduner må beregnes med femdobbelt sikkerhet og uten hensyn til at driftsledningene i krysningsspennet kan opta en del av belastningen.

Jordledningsbøiler skal anbringes under høispenningsledningene på den side av krysningsmastene, der vender fra krysningsspennet, forsåvidt nabospennene er utført som almindelige spenn.

Ved krysning efter punkt 1 skal der i passende avstand under høispenningsledningene anbringes minst 2 stkr. jordforbundne solide varetråder.

Ved krysning av høispenningsledninger over mindre beferdede veier, såsom mindre gårdsveier, mark- og skogsveier, gangstier m. v., kreves ingen forkortelse av spennvidden, likesom mastene kan utføres uten særlig hensyn til krysningen. Jordledningsbøiler anbringes under høispenningsledningene i krysningsspennet, eller der anvendes forsterket ophengning efter § 219 (se også § 220).

Krysning av høispenningsledninger over jernbaner.

§ 218. Ved krysning av høispenningsledninger over jernbanelinjer skal der anvendes en av følgende sikkerhetsforanstaltninger:

1. Forsterket ophengning.
2. Kort krysningsspenn med master av sådan høide, at ledningene ved ugunstigste brudd ikke kan komme innenfor det frie baneprofil.

Krysningsspennet skal utføres kortest mulig og må som regel ikke være over 25 m. Ledningene i krysningsspennet skal bestå av flertrådet kabel med en bruddfasthet av minst 1400 kg. Ledningenes høide over skinnetopp skal være minst 7 meter. Krysningen skal foregå mest mulig rettvinklet. Mindre krysningsvinkel enn 60° bør ihvertfald undgåes. I krysningsspennet skal anvendes jernmaster med fundament av betong. Mastene må være beregnet for med firedobbelt sikkerhet å kunne opta helt ensidig ledningsstrekk, eller mastene må innbyrdes forbindes med barduner så at de tilsammen med samme sikkerhet kan opta helt ensidig strekk. Sådanne barduner må beregnes med femdobbelt sikkerhet og uten hensyn til, at driftsledningene i krysningsspennet kan opta en del av belastningen. (Se også § 220). 17 desbr.

Forskjellige krysnings-bestemmelser.

§ 219. For utførelsen av forsterket ophengning, jordet beskyttelsesnett og fangbøiler gjelder følgende bestemmelser :

Forsterket ophengning utføres på den måte at ledningene i hver ende av spennet festes til minst 2 stykker isolatorer, der anbringes i sådan innbyrdes avstand, at en eventuell lysbue ved den ene isolator ikke kan beskadige de andre isolatorer eller fester.

Beskyttelsesnett skal være således anordnet, at en nedfallende ledning selv i sterk vind med sikkerhet opfanges av nettet; en berøring mellem ledningene og nettet skal under normale forhold være utelukket. Beskyttelsesnettet skal være tilstrekkelig sterkt også ved eventuell snebelastning, og det skal i elektrisk henseende dimensjoneres således, at det uten å gløde eller smelte er istand til å føre den fra en nedfallende ledning til jord gående strøm, idet det alltid skal jordes overensstemmende med bestemmelsene i §§ 201—207. Trådene i nettet skal være beskyttet mot rust f. eks. ved galvanisering.

Jordledningsbøiler må være således anbragt og utført, at de selv i sterk vind opfanger en nedfallende ledning og uten å gløde eller smelte er istand til å føre den fra ledningen til jord gående strøm, idet de skal jordes overensstemmende med bestemmelsene i §§ 201—207.

Ledningsbefestigelse ved krysninger.

§ 220. Ved alle krysningsspenn må ledningene festes til isolatorene på en sådan måte, at glidning ikke kan forekomme selv ved helt ensidig strekk. Lodninger eller andre skjøteforbindelser må ikke forekomme i krysningsspennet.

Parallellføring av elektriske ledninger innbyrdes.

§ 221. Hvor høispenningsledninger og andre elektriske ledninger kommer hinannen så nær, at veltning av det ene ledningssetts master kan medføre at de to ledningssystemer kommer hinannen nærmere enn 1 m., skal vedkommende ledningsmaster forsvarlig avstives eller barduneres mot sådan veltning, såfremt ikke jernmaster anvendes.

17 desbr. Kan der ved ledningsbrudd på nogen av ledningene befryktes at disse kan komme i farlig nærhet av hinannen, skal der treffes samme sikkerhetsforanstaltninger som ved krysninger.

Parallellføring av høispenningsledninger med veier, jernbaner etc.

§ 222. Hvor høispenningsledninger kommer i sådan nærhet av sterkt beferdede veier, jernbaner, bygninger eller sterkt beferdede deler av bebygget grunn, at veltning av ledningsmastene kan medføre at ledningene kommer i farlig nærhet av ovennevnte, skal ledningsmastene forsvarlig avstives eller barduneres mot sådan veltning, såfremt ikke jernmaster anvendes. Kan der ved ledningsbrudd på nogen av ledningene befryktes, at disse kan komme i farlig nærhet av ovennevnte, skal der anvendes samme sikkerhetsforanstaltninger som ved krysninger.

Lavspenningsledninger på høispenningsmaster.

§ 224. Føring av lavspenningsledninger på samme master som høispenningsledninger bør mest mulig undgåes. Skjer det dog, skal høispenningsledningene anbringes øverst. De skal ophenges med forsterket ophengning eller der skal anvendes jordet beskyttelsesnett mellem begge ledningssett. Den minste tillatte avstand mellem begge ledningssett er 2 m.

Lavspenningsledningene skal efter tilsynets nærmere bestemmelse forsynes med gjennemslagssikringer utover de i § 624 foreskrevne.

Svakstrøms- og sterkstrømsledninger på samme master.

§ 225. Svakstrømsledninger tillates kun oplagt på et sterkstrømsanleggs master, når de utelukkende anvendes for sterkstrømsanleggets drift. Svakstrømsledningene skal isåfall anbringes underst.

Ved krysninger og parallellføringer med andre ledninger etc. såvelsom ved innføringer i bygninger og montasje forøvrig må sådanne ledninger behandles som ledninger førende samme spenning som sterkstrømsanleggets ledninger.

Forstyrrende induksjon.

§ 226. Elektriske anlegg skal anordnes således, at forstyrrende innvirken på andre elektriske anlegg mest mulig undgåes.

Viser det sig, at et elektrisk anlegg øver forstyrrende induksjon eller andre skadelige virkninger på et allerede bestående elektrisk anlegg, plikter eieren av det sist utførte anlegg å treffe sådanne foranstaltninger, at disse ulemper fjernes. Forsåvidt forstyrrelsene i større eller mindre grad skyldes mangler eller ufullkommenheter ved det bestående anlegg såsom dårlig isolasjon eller et for induksjon særlig ømfintlig system og lignende, må dog sådanne mangler først være rettet av dette anleggs eier.

Ved enkelttrådede telefonanlegg med konsesjon før disse forskrifters ikrafttreden blir dog selve det enkelttrådede system ikke å regne som »en ufullkommenhet« ved anlegget.

Enkelttrådede nyanlegg og utvidelser av eldre sådanne ef-

ter denne tid må dog selv bære de eventuelle ulemper som følger av dette system. 17 desbr.

Hvorvidt et elektrisk anlegg virker forstyrrende på et annet elektrisk anlegg, eller om forstyrrelsene skyldes mangler ved dette selv, blir i tvisttilfelle å avgjøre av én eller flere av departementet opnevnte sakkyndige.

Dog tilkommer det telegrafvesenet å avgjøre, hvorvidt de i et svakstrømsanlegg opståtte forstyrrelser skyldes mangler ved dette selv.

Utgiftene ved de trufne avgjørelser fastsettes av departementet, der likeledes bestemmer, av hvem de skal betales.

Arbeider som kan medføre fare for andre anlegg.

§ 227. Når der skal utføres arbeider ved elektriske anlegg som kan medføre forstyrrelser i andre elektriske anlegg eller gjensidig fare kan opstå, skal de andre anlegg i betimelig tid underrettes om arbeidets påbegynnelse.

Såfremt det ene anlegg fører høispenning, skal de sikkerhetsforanstaltninger som tenkes anvendt for hvert tilfelle være godkjent av tilsynet.

Omkostninger ved krysningsforanstaltninger.

§ 228. Hvis annet på forhånd ikke måtte være bestemt, påhviler det eieren av det anlegg, hvis ledning bringes i farlig nærhet av et annet allerede bestående anlegg, å bekoste de fornødne sikkerhetsforanstaltninger for begges vedkommende.

Krysning av underjordiske ledninger.

§ 229. Angående krysning av underjordiske ledninger se §§ 341, 521 og 721.

c. Krysning og parallellføring innen bygninger.

Krysning innen bygninger.

§ 230. Hvor isolerte ledninger av forskjellig spenning krysser hinannen eller andre ledende gjenstander, så der kan opstå fare for berøring, skal krysningspunktet beskyttes ved et ekstra mellemlag av et solid isolerende materiale befestet på betryggende måte, så at ingen forskyvning kan finne sted. Mellemlaget skal rekke minst 5 cm. utenfor hver side av den kryssende ledning.

Parallellføring innen bygninger.

§ 231. Svakstrømsledninger og sterkstrømsledninger med lav spenning må ikke komme hinannen nærmere enn 2,5 cm. Kan denne avstand ikke overholdes, må det ene ledningssett forsynes med en ekstra beskyttelse av isolerende rør, eller svakstrømsledningene skal oplegges efter bestemmelsene for sterkstrømsledninger.

C. Forskrifter for svakstrømsanlegg.

a. Almindelige bestemmelser.

Sterkstrøm ikke over 10 volt.

§ 301. Foruten de egentlige svakstrømsanlegg (se definisjon § 101) henhører under disse forskrifter også sterkstrømsanlegg med ikke høiere driftsspenning enn 10 volt.

Svakstrømsanlegg med ledende forbindelse med sterkstrømsanlegg.

§ 302. Svakstrømsanlegg, som gjennem ledning er forbundet med sterkstrømsanlegg, henhører under forskriftene for sterkstrømsanlegg.

b. Apparater og apparatanlegg.

Apparater.

§ 310. Apparatene må være bygget og anbragt således, at de ikke under bruk uforvarende kan forveksles med sterkstrømsapparater.

Apparatenes strømførende deler må være montert på varig godt isolerende materiale, så avledning til jord undgåes. I fuktige rum må kun benyttes apparater, som er således konstruert, at fuktigheten ikke kan forårsake avledning til jord.

Beskyttelsesanordninger innen bygninger.

§ 311. Kabler og ledninger innen svakstrømsstasjoner, som står i sådan forbindelse med ledninger i det fri, at der kan befryktes beskadigelse ved sterkstrøm eller atmosfæriske utladninger, skal som regel beskyttes ved anvendelse av såvel smeltesikringer som overspenningssikringer (lynavledere).

Disse skal anbringes så nær ledningenes innføring i stasjonen som mulig. Smeltesikringen skal herunder anbringes nærmest inntaket, og overspenningssikringen nærmest det apparat som skal beskyttes.

Smeltesikringer.

§ 312. Smeltesikringene må være således konstruert og anordnet, at de ved avsmeltning ikke forårsaker kortslutning eller lysbue, som kan være farlig for omgivelsene. Heller ikke må avsmeltningen foregå eksplosjonsartig, så fare kan opstå ved utslyngning av smeltet metall eller sikringsdeler.

Består smeltestykket av bløtt plastisk materiale, må dette ikke benyttes direkte til kontaktforbindelsen, men må i begge ender påloddes kobberstykker eller annet hertil egnet materiale.

Spenningssikringer.

§ 313. Overspenningssikringene (lynavlederne) skal virke, når en høiere spenning enn 250 volt mot jord opstår i vedkommende ledning. Jordledningsforbindelsen fra overspenningssikringene skal utføres overensstemmende med §§ 203—207.

c. Ledninger innen bygninger.

Ledningers isolasjon.

§ 320. Ledningene må være forsvarlig isolert med et materiale som byr en varig betryggende isolasjon avpasset efter de forhold, hvorunder ledningene anvendes. Forekommer sterkstrømsledninger innen samme bygning eller kan sådanne senere tenkes innlagt, skal ledningene være utført med asfaltisolasjon eller annen hermed jevngod isolasjon.

Beskyttelse mot mekanisk beskadigelse.

§ 321. Hvor ledninger er utsatt for mekanisk beskadigelse, og hvor de føres gjennem vegg eller lignende ut i det fri, må der sørges for en særlig beskyttelse avpasset efter forholdene.

§ 322. I fullstendig tørre rum tillates ledninger festet direkte på vegg, tak og lignende, når festene ikke beskadiger ledningene eller deres isolasjon. Legges flere ledninger under samme feste, må de på befestigelsesstedet omgis med en ekstra beskyttelse. Oplegning i tørre rum.

§ 323. I fuktige rum eller rum, hvis bruk medfører fuktighet, må ledningene oplegges på isolerende sneller eller andre passende isolatorer av et for fuktighet ugjennemtrengelig materiale i en avstand av minst 1 cm. fra vegg, tak og lignende og på sådan måte, at de ikke kan komme i berøring med ledende gjenstander som vegg, rørledninger og lignende. Oplegning i fuktige rum.

§ 324. Ledningsforbindelser må utføres således, at de minst får samme isolasjon og elektriske ledningsevne samt tilnærmelsesvis samme mekaniske styrke som den oprindelige ledning. Ledningsforbindelser.

§ 325. Ledninger må ikke oplegges i mindre avstand fra sterkstrømsledninger end 2,5 cm. Avstand fra sterkstrømsledninger.

Ang. krysninger med andre strømkretser og forholdet til andre strømsystemer se §§ 230 og 231.

d. Ledninger i det fri.

§ 330. I tett bebyggede og beferdede strøk må den laveste del av ledningstrådene ikke komme nærmere til marken enn 3,5 m. (Ved krysning over veier 4 m. se § 215). Høide over marken.

§ 331. Når en svakstrømsledning i det fri krysser sterkstrømsledninger eller kommer sådanne så nær, at der ved brudd i et av anleggenes ledninger eller disses bærende deler kan opstå fare for gjensidig berøring, skal svakstrømsledningen — såfremt den ikke i sin helhet er oplagt som sterkstrømsledning — forsynes med passende sikringer på begge sider av det truede sted i ledningen. Sikringene anbringes i almindelighet ved ledningens inntak (se også §§ 211 og 212 samt 311). Sikring ved krysning med sterkstrømsledninger.

§ 332. Når ledning i det fri kommer til å henstå ubenyttet, må den enten nedtas eller vedlikeholdes overensstemmende med disse forskrifter og da settes i god ledende forbindelse med jord på ett eller flere punkter. Ubenyttede ledninger.

e. Underjordiske ledninger.

§ 340. Underjordiske ledninger skal være beskyttet ved armering, rør, kanaler, kummer eller lignende. Såfremt der i sådanne kanaler og kummer eller lignende kan befryktes ansamling av skadelige gassarter, må der sørges for tilstrekkelig ventilasjon. Beskyttelse.

Krysning og parallellføring av underjordiske ledninger.

§ 341. Underjordiske ledninger bør — såfremt forholdene tillater det — ikke anbringes nærmere sterkstrømsledninger enn 0,5 m. Hvor det er nødvendig, kan dog avstanden forminskes til 0,15 m., såfremt der mellem ledningene anbringes et solid beskyttende mellemlag som mursten, cementheller og lignende. I krysninger kan avstanden reduseres til 0,10 m., såfremt krysningsstedet beskyttes på lignende måte.

For underjordiske svakstrømsledninger innbyrdes gjelder ingen avstandsbestemmelser.

D. Forskrifter for sterkstrømsanlegg med lav spenning.

a. Almindelige bestemmelser.

Beskyttelse mot tilfeldig berøring.

§ 401. Alle spenningførende deler, som ikke er dekket med isolerende stoffer, skal være beskyttet mot tilfeldig berøring. Denne bestemmelse gjelder ikke apparatanlegg, som står under sakkyndig betjening.

Anleggenes isolasjon.

§ 402. Isolasjonsmotstanden av enhver ledningsdel mellem to på hinannen følgende smeltesikringer (eller automatiske brytere) eller efter de siste smeltesikringer i et anlegg målt såvel mot jord som mellem ledningene innbyrdes skal være minst 1000 ohm for hver volt driftsspenning (f. eks. ved 220 volt — 220 000 ohm).

Elektriske maskiner, transformatorer, varmeapparater og andre strømforbrukende apparater frakobles ved målingen av ledningenes isolasjon, men skal hver enkelt av disse mot jord minst ha en isolasjonsmotstand

$$= \frac{\text{spenningen i volt}}{\text{ydelsen eller forbruket i kVA} + 1000} \text{ megohm}$$

Ved seriekobling skal strømkretsen kun åpnes på ett sted, nemlig nær strømkretsens midte.

I fuktige rum og i fuktig vær i det fri kreves kun halvdelen av den ovenfor foreskrevne isolasjonsmotstand.

Ved akkumulatorbatterier må isolasjonsmotstanden være så stor, at den mellem hver pol og jord målte strømstyrke ikke overskrider ½ 0/00 av den maksimale utladestrøm, for hvilken batteriet er bestemt. Ved målingen skal batteriet frakobles det øvrige anlegg, dog ikke fra elementveksleren.

Måling av isolasjonsmotstanden utføres i alle tilfelle med likestrøm og om mulig med en spenning svarende til anleggets driftsspenning, dog minst 100 volt.

Ved måling av isolasjonsmotstanden mot jord skal — såfremt gjørlig — strømkildens positive pol legges til jord.

Ved ethvert generatoranlegg skal der forefinnes innretninger, ved hjelp av hvilke anleggets isolasjonstilstand til enhver tid kan kontrolleres.

§ 403. Alle ledningsforbindelser må utføres således, at de får tilstrekkelig mekanisk styrke. Ved isolerte ledninger må loddestedene isoleres og beskyttes på en med den øvrige ledning jevngod måte. Såfremt skjøtestedet utsettes for strekk, må det ha en strekkfasthet som svarer til minst ¾ av de enkelte ledningers. Lodning må foretas med et loddemiddel, som ikke beskadiger ledningene, eller forbindelsen utføres med solide skjøtemuffer eller på annen like betryggende måte. Ledningsforbindelser.

§ 404. Varig forbindelse med jord av et anleggs driftsledninger (heri innbefattet nulledninger) kan kun iverksettes efter innhentet særskilt tillatelse av departementet gjennem tilsynet. Dog tillates jordforbindelse gjennem jordledningsdrosselspoler, vannstråleapparater eller andre lignende apparater, der tjener til avledning av overspenninger eller statiske ladninger, når de utføres således, at de ikke medfører fare eller ulempe for andre anlegg. Jording av driftsledninger.

§ 405. Konstruksjonsdeler av metall, som maskin- og transformatorkapsler, apparatstativer og lignende i nærheten av de spenningførende deler, skal i fuktige rum og i det fri jordes overensstemmende med § 202 (se også § 612). Jording.

b. Maskinanlegg.

§ 410. Elektriske maskiner skal opstilles således at mulige gnister eller sterk varmeutvikling ikke kan antende forhåndenværende brennbare stoffer. Maskiners opstilling.

§ 411. Elektriske maskiner skal være tydelig merket med strømstyrke, spenning, omdreiningstall og eventuelt periodetall. Se forøvrig § 405 angående jording. Maskiners stempling.

c. Transformatoranlegg.

§ 420. Transformatorer, hvor en av strømkretsene står i forbindelse med et høispenningsanlegg, går inn under bestemmelsene for sådanne, se §§ 621—624. Transformatorer, hvis ene strømkrets står i forbindelse med høispenning.

§ 422. Ved transformatorers, spesielt oljetransformatorers opstilling skal der tas tilbørlig hensyn til mulig ildsfare. Ildsfare.

§ 423. Transformatorer skal være tydelig merket med spenning, strømstyrke og periodetall. Se forøvrig § 405 angående jording. Transformatorers stempling.

d. Akkumulatoranlegg.

§ 430. Ved akkumulatorbatterier med høiere spenning enn 16 volt må elementkassene ikke utføres av celluloid eller lignende lett antendelig materiale. Elementkasser.

Belysning. § 431. Til belysning av akkumulatorrum må kun anvendes lufttette elektriske glødelamper.

Ventilasjon. § 432. Rummene må under ladningen godt ventileres, og der må under denne ikke anvendes glødende eller brennende gjenstander (tobakksrøkning er således forbudt).

Elementkar. § 433. Elementkarene skal være isolert fra jord med dobbelt isolasjon av ikke hygroskopisk materiale.

De skal dessuten anordnes på en sådan måte, at to elementer med en spenningsforskjell på 250 volt og derover ikke samtidig kan berøres.

e. Apparat- og fordelingsanlegg.

Apparattavler. § 440. Apparattavler skal utføres av ildsikkert materiale og anbringes således, at alle ledninger til enhver tid kan undersøkes. Ledningskrysninger skal såvidt mulig undgåes. Til forsiringer kan brennbare materialer anvendes i mindre utstrekning.

Samtlige apparater må være lett tilgjengelige, og såfremt de skal betjenes under drift, må dette kunne skje uten fare. Se forøvrig § 405 angående jording av apparatstativer i fuktige rum og i det fri.

Forbindelsesledninger. § 441. Forbindelsesledninger mellem apparater m. v. må dimensjoneres og anordnes således, at deres kontaktflater ikke gir anledning til skadelig opvarmning.

Sådanne ledninger med tversnitt på 20 mm.^{2} og derover ved stiv ledning og 10 mm.^{2} og derover ved kabel skal være forsynt med kabelsko.

Ved ledningenes ender skal de enkelte tråder loddes sammen og forbindelsesstedet ikke utsettes for strekk.

Apparater med høi temperatur. § 442. Apparater, hvor der normalt kan optre så høie temperaturer, at de kan være farlige for omgivelsene, må anbringes således, at antendelse av omgivelsene ikke kan finne sted.

Betjeningsgang. § 443. Ved apparattavler og apparatanlegg, som driftsmessig betjenes også fra baksiden, skal der være en betjeningsgang på minst 0,8 m. bredde og 2 m. høide. Er der blanke, ubeskyttede spenningførende ledninger over betjeningsgangen, må høiden til disse være minst 2,2 m. Er der blanke spenningførende deler på begge sider av betjeningsgangen, må avstanden mellem disse være minst 1,2 m.

Avmerkning. § 444. Apparattavler må anordnes oversiktlig, og smeltesikringer og brytere forsynes med angivelser av, til hvilke rum eller deler av anlegget de hører.

Sikring av ledninger. § 445. Alle fra apparattavler utgående ledninger skal forsynes med smeltesikringer, såfremt de ikke ved automatiske brytere er sikret mot overbelastning utover den i henhold til

§§ 480 og 501 høieste tillatte strømstyrke. I nulledninger og ledninger som står i stadig forbindelse med jord, må dog ikke anbringes smeltesikringer undtagen i mindre grenledninger, som er utført som toledere. I ledningsnettet anbringes forøvrig smeltesikringer (eller automatiske brytere) overalt, hvor ledningstversnittet forminskes, såfremt ikke forangående smeltesikring (eller automatisk bryter) sikrer det mindre tversnitt mot overbelastning. 17 desbr.

§ 446. Smeltesikringene skal såvidt mulig anbringes samlet og skal alltid være lett tilgjengelige. Sikringenes anbringelse.

De skal opsettes så nær forgreningsstedet som mulig, se forøvrig § 492.

Forbindelsen mellem smeltesikringen og hovedledningen kan ha mindre tversnitt enn denne — dog ikke under den avgrenede lednings tversnitt. Anvendes et mindre tversnitt end hovedledningens, tillates dog ikke anvendt sammenspunne eller snodde kabler til denne del av ledningen.

Må smeltesikringens avstand fra avgreningsstedet være over 25 cm. og forbindelsesledningens tversnitt er mindre enn hovedledningens, skal forbindelsesledningen oplegges i rør.

§ 447. Fra ledninger av høist 1,5 mm.^{2} tversnitt kan foretas avgreninger av mindre tversnitt uten anbringelse av særskilt smeltesikring for disse. Avgreninger uten særskilt sikring.

§ 449. Strømbrytere skal anbringes for alle de maskiner og apparater, som må kunne utkobles under full drift (se § 492), samt på de steder i ledningsnettet, hvor det er nødvendig å opdele dette av hensyn til arbeider eller isolasjonsmålinger (§ 402), og sådan opdeling ikke kan skje ved uttagning av sikringene. Anbringelse av brytere.

I driftsmessig jordede ledninger eller flerledersystemers nulledninger må ikke anbringes brytere, medmindre de kun er tilgjengelige for sakkyndig betjening, eller når bryteren tillike utkobler samtlige tilhørende spenningførende ledninger. Herfra undtas mindre grenledninger, som er utført som toledere.

§ 450. Ved apparatanlegg, som står i forbindelse med utstrakte luftnett eller på annen måte er utsatt for overspenninger, skal der alltid opsettes betryggende overspenningssikringer (lynavledere) i alle ytterpoler og ikke jordede nulledninger. Overspenningsbeskyttelse.

§ 451. Overspenningssikringer (lynavledere) må opstilles, så de ikke kan medføre fare for omgivelsene eller brennbare stoffer antendes. De må ikke gi anledning til varige lysbuer og må kunne tåle gjentagne utladninger. Overspenningssikringer.

17 desbr.

f. Apparater.

Beskyttelse mot tilfeldig berøring.

§ 460. Ethvert apparat, som er tilgjengelig for usakkyndige, skal være således beskyttet, at tilfeldig berøring av spenningførende deler er utelukket.

Isolasjon.

§ 461. Alle apparaters spenningførende deler skal være godt isolert, såvel mot jord som innbyrdes med et ildsikkert og ikke hygroskopisk materiale.

Beskyttelseskapsler.

§ 462. Beskyttelseskapsler på apparater, hvor der driftsmessig forekommer lysbuer, må bestå av materialer som herunder ikke tar skade.

Apparaters stempling.

§ 463. Alle apparater skal være tydelig merket med spenning, strømstyrke og eventuelt periodetall for hvilke de er konstruert.

Skadelig opvarmning.

§ 464. Alle apparater og deres kontaktflater skal være således dimensjonert, at de ved varig belastning med den høiest forekommende strømstyrke, for hvilken de er beregnet, ikke antar en for sig eller omgivelsene skadelig temperatur.

Sikringers konstruksjon.

§ 465. Smeltesikringer må være således konstruert og anordnet, at de ved avsmeltning ikke forårsaker kortslutning eller lysbuer som kan være farlige for omgivelsene. Heller ikke må avsmeltningen foregå eksplosjonsartig, så at fare kan opstå ved utslyngning av smeltet metall eller sikringsdeler.

Består smeltestykket av bløtt, plastisk materiale, må dette ikke benyttes direkte til kontaktforbindelsen. Der må i begge ender påloddes kobberstykker eller annet hertil egnet materiale.

Smeltestykker.

§ 466. Smeltesikringer, som er tilgjengelige for usakkyndige, skal være således konstruert, at feilagtig innsetning av for store smeltestykker er utelukket. I stikkontakter tillates ikke lamellsikringer for mere enn 4 amp., og dette kun når tilførselsledningen er sikret med høist 6 amp. ved spenninger over 135 volt og 10 amp. ved lavere spenninger.

Sikringers stempling.

§ 467. Ved smeltesikringer skal såvel den fastsittende del som smeltestykket være tydelig merket med spenning og strømstyrke.

Sikringers smeltestrøm.

§ 468. Sikringenes smeltestrømstyrke (se § 668) skal være således avpasset, at skadelig opvarmning av de sikrede ledninger og apparater ikke kan forekomme (kfr. tabell i § 480).

Smeltesikringer, der er utført og stemplet for de i tredje kolonne i tabellen i § 480 angitte strømstyrker, skal ikke smelte, om de belastes med de i samme tabells annen kolonne angitte høieste tillatte strømstyrker i en time. Belastet med 50 % høiere strømstyrker må de smelte innen denne tid.

Bryteres konstruksjon.

§ 469. Brytere må være således konstruert at ikke bryteningsfunken danner kort- eller jordslutning eller varig lysbue, når de åpnes helt.

§ 470. Brytere for usakkyndig betjening skal være momentbrytere og skal være forsynt med isolert kapsel. Sådanne momentbrytere må ikke kunne bli stående i mellemstilling. Brytere for usakkyndig betjening.

§ 471. Brytere i fuktige rum og i det fri samt sådanne for forbruksapparater på 1 kW. og derover må under bruddet samtidig utkoble alle samhørende spenningførende ledninger. Flerpolte brytere.

§ 472. Stikkontakter for mer enn 4 amp. må være således konstruert, at der ikke i dem kan anbringes stikkpropper for mindre strømstyrker. Såvel den faste del som stikkproppen skal være tydelig merket med strømstyrke og spenning. I bevegelige ledninger tillates ikke tilknyttet stikkontakter eller skrueplugger. Stikkontakter.

§ 473. Gløde- og buelampers strømførende deler må være montert på ildsikkert og godt isolerende underlag samt således beskyttet, at tilfeldig berøring må ansees for utelukket (ved høie porselenskraver o. a.). Lampene må ikke anbringes således, at de kan komme i direkte berøring med letantendelige stoffer (f. eks. i utstillingsvinduer). Ved montasje i fri luft og i fuktige rum må anvendes armaturer som ikke beskadiges av fuktighet. Gløde- og buelamper

Ved buelamper skal der ved passende foranstaltninger forhindres, at glødende kullpartikler kan falde utenfor lampen, såfremt denne er anbragt således, at de glødende kullpartikler kan medføre skade.

§ 474. For håndlamper hvis ytre metalldeler ikke alle er jordede, gjelder følgende bestemmelser: Håndlamper.

De utvendige deler av lampefatningen skal bestå av isolasjonsmateriale og hindre berøring av de strømførende deler.

Håndtaket skal være av isolasjonsmateriale; innvendige metalldeler i dette må ikke føres helt frem til ledningenes innføringsåpning.

Innføringsåpningen for den bevegelige ledning må være således formet, at man selv ved uforsiktig behandling ikke behøver å risikere brudd på ledningene.

Lampen skal være beskyttet med en glasskuppel eller et gitter, og gitteret samt eventuell bærekrok og lignende metalldeler skal være festet på isolerende underlag.

g. Husinstallasjoner.

§ 480. Isolerte kobberledninger, som har en motstand pr. meter og mm.^{2} tversnitt av høist 0,0175 ohm ved 15° C., kan belastes med de i nedenstående tabells annen kolonne angitte strømstyrker. De ved ledningene anvendte smeltesikringer velges overensstemmende med tredje kolonne. Ledningers tversnitt og strømbelastning.

17 desbr.

Tversnitt i mm².	Høieste tillatte strømstyrke i ampère	Høieste tillatte smeltesikring i ampère
0,75	9	6
1	11	6
1,5	14	10
2,5	20	15
4	25	20
6	31	25
10	43	35
16	75	60
25	100	80
35	125	100
50	160	125
70	200	160
95	240	200
120	280	225
150	325	260
185	380	300
240	450	350
310	540	430
400	640	500
500	760	600
625	880	700
800	1050	850
1000	1250	1000

Denne tabell gjelder også for blanke ledninger på inntil 50 mm.² Blanke ledninger over 50 mm.² kan belastes mer, når deres temperatur herunder ikke kan bli farlig for driften eller omgivelsene.

Anvendes til ledninger materiale med mindre ledningsevne, må den tillatte strømstyrke reduseres, så at strømstyrkenes kvadrat står i forhold til ledningsevnen.

Minste tillatte tversnitt.

§ 481. Isolerte ledninger med et samlet ledende tversnitt mindre enn 1 mm.² tillates ikke anvendt undtagen i lampelegemer o. l., hvor et minste tversnitt av 0,75 mm.² kan anvendes.

Blanke ledninger innen bygninger samt isolerte ledninger med over 1 m. avstand mellem festepunktene må ha et tversnitt av minst 4 mm.²

Blanke ledninger.

§ 482. I tørre og ildsikre rum, hvortil kun sakkyndig betjening har adgang, eller hvor sakkyndig opsyn alltid er tilstede (maskinrum, apparatanlegg og lignende), tillates anvendt ledninger av blank tråd. Likeledes tillates blanke ledninger anvendt i rum, som ikke er tilgjengelige for uvedkommende, når damper eller gassarter vil kunne ødelegge isolasjonsmaterialet. Ledningene må da beskyttes mot kjemisk påvirkning ved et passende overdrag.

Blanke ledninger skal oplegges særlig omhyggelig og ikke være utsatt for tilfeldig berøring. Såfremt de ikke er lagt til jord, skal de innbyrdes samt fra vegg, tak eller andre ledende gjenstander eller fra egne beskyttelsesinnklædninger ha en minste avstand av 5 cm. 17 desbr.

Hvis et oprindelig tørt rum senere blir anvendt til bedrift, som medfører fuktighet, må ledninger m. v. straks omlegges overensstemmende med § 496 samt anmeldelse skje til tilsynet.

Isolerte ledninger.

§ 483. Isolert ledning må være flertrådet og dens isolasjon skal efter 24 timers henliggen i vann av ikke over 25° C. tåle en halv times prøve med en vekselstrømsspenning på 1200 volt for blykabler og 2000 volt for andre ledninger. Herfra undtas utstyrsledning i lampelegemer av 0,75 mm.² tversnitt samt pendelsnorer av 1 mm.² tversnitt, for hvilke en gjennemslagsprøve med 1000 volt vekselstrøm i tør tilstand er fyldestgjørende. For ledninger med stiv metallarmering samt ledninger med vanntett blyompresning av minst 1 mm. godstykkelse kan der tillates anvendt massive kobberledere med tversnitt fra 1 til 6 mm.²

Oplegning av isolerte ledninger.

§ 484. Frittliggende isolerte ledninger skal anbringes på hertil egnede isolatorer, sneller, klemmer eller lignende på en sådan måte, at avstand fra vegg, tak eller andre ledende gjenstander blir minst 1 cm. Heller ikke må andre ledende gjenstander (metallrør og annet) senere anbringes i mindre avstand fra forhåndenværende ledninger enn 1 cm.

Beskyttelsesinnklædning og gjennemføringer.

§ 485. Hvor ledningene er utsatt for mekanisk beskadigelse, må der sørges for en særlig beskyttelse, avpasset efter forholdene. Ved gjennemgang gjennem vegg, tak eller gulv skal ledningene føres gjennem beskyttende rør eller kanaler av mekanisk solid og ikke sprøtt materiale. Disse rørs ender må gis sådan form, at de ikke beskadiger ledningenes isolasjon.

Ved gjennemgang gjennem gulv og murvegger må anvendes usplittede rør. Ved gulvgjennemgang skal røret føres minst 10 cm. op over gulvet.

Hvor ledninger føres gjennem en vegg ut i det fri, må de anbringes i inntakstrakter bestående av isolerende og — i tilfelle veggen helt eller delvis er av tre — av ildsikkert materiale.

Krysning og parallelføring.

§ 486. Ang. krysning og parallellføring av ledninger, se §§ 230 og 231.

Oplegning på sneller. Avgreninger og skjøter.

§ 487. Ved oplegning på sneller eller lignende fester må avstanden mellem festepunktene i almindelighet ikke være over 80 cm. Skjøteforbindelser eller avgreninger, som ikke foretas i egne koblingsbokser, skal på begge sider av skjøtestedet understøttes for å undgå strekk. Ved sammenspunne eller snodde kabler tillates avgreninger og skjøtninger kun foretatt i

17 desbr. koblingsbokser. Der må ved isolerte ledninger ikke anvendes bindetråd av metall.

Vertikale ledninger. § 488. Vertikalt eller skrått liggende sammenspunne eller snodde kabler eller andre dobbeltledninger av over 1 m. lengde må enten legges i rør eller som enkelte ledninger på hver sin snellerad.

Rørmontasje. § 489. Ved ledninger oplagt i rør samt ved armerte kabler og ledninger må alle skjøter og avgreninger foretas i egne koblingsbokser, som skal være lett tilgjengelige. Rørenes dimensjon og anordning må velges så at ledningene uten vanskelighet kan utveksles.

Ved rørmontasje tillates ikke anvendt sammenspunne eller snodde kabler.

Ansamling av fuktighet i rørene må forebygges. Papirrør må være forsynt med metallisk dekke.

Ledninger fra forskjellige strømkretser må ikke anbringes i samme rør. Dette gjelder dog ikke ledninger fra samme strømvender.

Ved vekselstrømsanlegg må frem- og tilbakeledninger anbringes i samme rør, såfremt skadelig induksjonsvarme kan ventes. Således må også et vekselstrømsanleggs nulledere føres i samme rør som ytterfasene.

Større rørsystemer skal jordes overensstemmende med §§ 202—207.

Montasje i delvis utilgjengelige rum. § 490. I rum eller deler av sådanne, som til sine tider ikke vil være helt tilgjengelige, saasom lagerrum, lasterum ombord i skib m. m., må ledningene legges i beskyttende kanaler eller rør. Likeså skal rørmontasje anvendes overalt, hvor man på grunn av stedets anvendelse eller andre forhold kan befrykte en beskadigelse av ledningene.

Bevegelige ledninger. § 491. Bevegelige ledninger, som vil bli utsatt for hårdhendt behandling, skal gis et ekstra og solid dekke.

Sikringer og brytere. § 492. De enkelte strømkretser kan samles i grupper, som sikres med felles smeltesikringer, når den samlede strømstyrke ikke overstiger 6 amp. ved spenninger over 135 volt og 10 amp. ved lavere spenninger. En enkelt gruppe må dog ikke omfatte mer enn 20 lampepunkter eller forbruksapparater.

Forbruksapparater, hvis strømforbruk overstiger 6 amp. ved spenninger over 135 volt og 10 amp. ved lavere spenninger, skal forsynes med egne brytere og smeltesikringer eller automatiske brytere i umiddelbar nærhet av apparatet eller på nærmeste bekvemt tilgjengelige sted.

Når sammenspunne eller snodde, bevegelige kabler avgrenes til flyttbare lamper eller apparater, skal der ved avgreningsstedet opsettes smeltesikringer i alle poler.

Smeltestykkene for sådanne smeltesikringer må avpasses

efter den strømstyrke som den bevegelige kabel virkelig fører, dog forlanges ikke mindre smeltestykker enn for 2 amp. 17 desbr.

§ 493. Hengende lamper må ikke bæres direkte av ledningene, men av en særskilt bæretråd; hvis denne er av metall, skal den isoleres ved ophengningspunktet. For glødelamper kan bæretråden være sammentvunnet med ledningene; isåfall må dog iakttas at den er kortere enn disse. Bæresnor ved lampependler.

§ 494. Overgang fra fast oplagt til bevegelige sammenspunne eller snodde kabler skal foregå ved stikkontakter eller rosetter, som skal være montert på et isolerende underlag, som skiller ledningene 1 cm. fra vegg og tak. Overgang fra fast oplagt til bevegelig ledning.

§ 495. Lampelegemer (lysekroner, lampetter o. l.) samt buelamper innen bygninger må ved ophengnings- eller befestelsesstedene være isolert eller jordet overensstemmende med §§ 202—207. Lampelegemers isolasjon eller jording.

I tørre rum ansees underlag av tre som tilstrekkelig isolasjon.

§ 496. I fuktige rum tillates ikke anvendt dobbeltledninger. Anlegg i fuktige rum.

Alle spenningførende ledninger til fuktige rum skal kunne avbrytes ved lett tilgjengelige flerpolte brytere.

I fuktige rum skal ledningene alt efter fuktighetsgraden oplegges på høie sneller, dryppsneller eller klokkeisolatorer, så at avstanden fra vegg, tak eller andre ledende gjenstander ikke er under 2 cm. Avstanden mellem to spenningførende ledninger innbyrdes må ikke være under 5 cm.

Apparater bør såvidt mulig ikke opsettes i fuktige rum.

Lampeholdere, stikkontakter, brytere og sikringer skal utføres av porselen og — hvis særlig fuktig — gjøres helt vanntette. Lampeholdere med kran er forbudt. I anlegg, hvor jordet nulledning anvendes, skal denne forbindes til den lampekontakt som dannes av den gjengede ring. I badeværelser må brytere, sikringer eller stikkontakter ikke opsettes.

Bevegelige ledninger i fuktige rum skal alltid være forsynt med et ekstra solid dekke.

Ang. jording av metalldeler i fuktige rum, se § 202.

I stall og fjøs og lignende rum, fuktige sjøboder etc., hvor ledningene foruten fuktighet også utsettes for skadelig kjemisk påvirkning, skal kun anvendes ledninger, som foruten å tilfredsstille fordringene i § 483, også er særlig beskyttet mot sådan beskadigelse (syrefast impregnering se § 109). Alle gjennemføringsrør (se § 485) må i disse rum utføres av porselen.

§ 497. I rum eller deler av sådanne, hvor der forekommer lett antendelige stoffer i større mengde, skal brytere, sikringer og andre apparater være beskyttet med ildsikker innkapsling. Anlegg i lett antendelige rum.

17 desbr. Der tillates kun anvendt lufttette elektriske glødelamper. Hvor der kan være fare for, at lampene kan komme i berøring med lett antendelige stoffer, skal lampene beskyttes ved en glasskuppel eller et omsluttende gitter.

Anlegg i eksplosjonsfarlige rum.

§ 498. I rum, hvor der forekommer eksplosive stoffer i større mengde, skal maskiner og apparater mest mulig undgåes. Såfremt de ikke kan anbringes utenfor rummet, skal de omgis med fullkommen betryggende lufttett innkapsling. Der tillates kun anvendt lufttette glødelamper, som må omgis av en ytre lufttett glasskuppel, som også omslutter holderen og er av sådanne dimensjoner, at den ikke opvarmes til en temperatur, som kan medføre fare for antendelse av de eksplosive stoffer.

Sammensnodde eller bevegelige ledninger tillates ikke anvendt. Stikkontakter er likeledes forbudt.

h. Ledninger i det fri.

Belastning.

§ 501. Ledninger i det fri og i jorden nedlagte kabler kan belastes over den i § 480 fastsatte grense, når temperaturen herunder ikke kan bli farlig for driften eller omgivelsene.

Utkobling.

§ 502. Alle spenningførende ledninger i det fri må kunne utkobles.

Ledningers høide.

§ 503. Ledningene må — såfremt de ikke er betryggende beskyttet — anbringes utenfor rekkevidde i en minste høide av 2,5 m. ved installasjon på vegg eller lignende og 4 m. ved frie spenn.

Ledningers avstand.

§ 504. Ved frie spenn må ledningenes innbyrdes avstand avpasses efter spennenes lengde m. v. Fast forlagte ledningers avstand innbyrdes og fra andre ledende gjenstander, egne isolatorfester undtatt, må ikke under noget forhold være mindre enn 10 cm. Dette gjelder dog ikke ledninger, hvis isolasjon tilfredsstiller den i § 483 fastsatte fordring og dessuten er beskyttet mot ytre skadelig påvirkning. For sådanne ledninger forlanges ingen bestemt avstand hverken innbyrdes eller likeoverfor andre gjenstander.

Består beskyttelsen av metall, skal den jordes overensstemmende med § 202.

Apparater.

§ 505. Apparater, som anbringes i det fri, som lampeholdere, brytere, sikringer, stikkontakter etc., må være således konstruert at de ikke beskadiges av fuktighet.

Ved utstrakte ledningsnett i det fri skal der i alle ytterpoler og ikke jordede nulledninger opsettes overspenningssikringer (lynavledere) ved ledningenes uttak (f. eks. ved mastetransformatorer) og for meget lange ledningers vedkommende også ved disses ytterpunkter (se også § 450).

§ 506. Bevegelige ledninger for flyttbare apparater skal foruten vanlig isolasjon efter § 483 dessuten forsynes med et ekstra og solid dekke. Bevegelige ledninger.

§ 507. Ved spenn over 5 m. tillates ikke anvendt ledninger med mindre bruddstyrke enn 250 kg. (for vanlig ledningskobber svarende til 6 mm.^{2}). Ved oplegning på vegg og lignende gjelder tversnittbestemmelsene i § 481. Påkjenning av ledninger.

Ledningenes opstrekning må foretas således, at påkjenningen ikke overstiger 2/5 av ledningenes bruddbelastning, om de ved ÷ 25° C. utsettes for en vertikalvirkende ekstrabelastning av (200 + 50 d) gram pr. meter, hvor d er ledningens diameter i mm. (Ved isolerte ledninger regnes med den utvendige diameter).

§ 508. Stolper av tre må normalt ikke anbringes i større innbyrdes avstand enn 50 m. Hvor terrenghensyn gjør det nødvendig, kan dog undtagelsesvis spenn op til 80 m. anvendes. Jernmaster samt bukker av tre kan anbringes i en innbyrdes avstand av inntil 250 m. Hvor der agtes anvendt lengere spenn (f. eks. ved krysning av elver, vann og dalsenkninger), må særskilt tillatelse dertil innhentes. Andragende herom med tegninger innsendes gjennem tilsynet til departementet. Påkjenning av master og bærende deler.

Trestolper og bukker av tre må dimensjoneres, så de ikke påkjennes mer enn 1/7 av treets bruddbelastning (ved vanlig furutømmer svarende til 80 kg. pr. cm.^{2}).

Master av jern og jernkonstruksjoner på tremaster må dimensjoneres, så de ikke påkjennes mer enn 2/5 av jernets bruddbelastning. Ved beregningen av påkjenningene skal der foruten ledningenes vekt og strekket i disse ved ÷ 25° C. også regnes med et antatt vindtrykk av 125 kg. pr. m.^{2} med en reduksjonsfaktor av 0,5 for ledningene og 0,7 for runde stolper. For gittermaster regnes 1,5 × den ene sideflate.

§ 511. Når ledning i det fri kommer til å henstå ubenyttet, må den enten nedtas eller vedlikeholdes overensstemmende med forskriftene og da settes i god ledende forbindelse med jord. Ubenyttede ledninger.

§ 512. Angående krysning og parallellføring i det fri se §§ 210—228. Krysning og parallellføring.

i. Underjordiske ledninger.

§ 520. Underjordiske ledninger skal være beskyttet ved armering, rør, kanaler og lignende, så gravning kan foretas på det sted de er lagt, uten at de blir utsatt for beskadigelse. Beskyttelse.

Ved kanaler og kummer, hvor der kan befryktes ansamling av skadelige gassarter, må der sørges for tilstrekkelig ventilasjon.

Krysning og parallellføring av underjordiske ledninger.

§ 521. Underjordiske lavspenningsledninger bør — såfremt forholdene tillater det — ikke anbringes nærmere høispenningsledninger eller svakstrømsledninger enn 0,5 m. Hvor det er nødvendig, kan dog avstanden forminskes til 0,15 m., såfremt der mellem ledningene anbringes et solid beskyttende mellemlag av mursten, cementheller og lignende.

I krysninger kan avstanden forminskes til 0,10 m., såfremt krysningsstedet beskyttes på lignende måte.

For underjordiske lavspenningsledninger innbyrdes gjelder ingen avstandsbestemmelser.

k. Anlegg ombord i skib.

Forskrifter.

§ 530. For anlegg ombord i skib gjelder de samme forskrifter som for vanlige lavspenningsanlegg med de nedenfor anførte særbestemmelser.

Spenning.

§ 531. Spenningen må ikke overstige 150 volt. For likestrømsanlegg på over 20 kW. kan dog anvendes inntil 250 volt.

Hensyn til skibets kompasser.

§ 532. Der må ved anbringelse av maskiner, ledninger og apparater tas hensyn til, at der ikke opstår skadelig innvirkning på skibets kompasser. Ingen maskin bør komme kompassene nærmere enn 10 m. Frem- og tilbakeledning for samme strømkrets bør legges så nær hinannen som forholdene tillater, og enkeltledninger — når sådanne ikke kan undgåes — ikke bringes i større nærhet av kompassene enn 5 m.

Sammenspunne og snodde kabler.

§ 533. Sammenspunne og snodde kabler tillates ikke anvendt ved fast oplegning.

Isolasjonsmateriale.

§ 534. Ledningenes isolasjonsmateriale må ikke merkbart forandres ved å utsettes for en temperatur av 80° C. Isolasjonen må iøvrig tilsvare fordringene i § 483.

Gjennemføringer.

§ 535. Hvor ledningene føres gjennem jernbjelker, skott o. lign., må der anbringes en spesiell foring av bly, hårdt tre eller annet passende materiale for å forebygge beskadigelse av isolasjonen. Ved gjennemføring til vanntette skott må anvendes vanntett og isolerende pakning i pakningsbokser.

Ved gjennemføring gjennem dekk skal ledningen beskyttes med jernrør, som oventil skal rekke minst 1 m. over dekket. Røret tettes oventil med gummiringer, men skal ikke fylles med isolermasse.

Angående oplegning av ledninger i lasterum og lignende steder, som ikke til enhver tid er tilgjengelige, gjelder bestemmelsene i § 490.

§ 536. Strømtilførselen til maskin- og kjelrum og til lamper for belysning av kompasser, maskintelegraf og lignende formål, hvor en strømavbrytelse vil virke særlig forstyrrende, må utføres som særskilte strømkretser fra hovedapparattavlen. Strømtilførsel til viktige formål.

§ 537. Lampelegemene må anbringes således at de ikke kan pendle ved skibets slingring. Pendlende lamper.

E. Forskrifter for sterkstrømsanlegg med høi spenning.

a. Almindelige bestemmelser.

§ 601. Alle spenningførende deler skal, selv om de er isolert, være beskyttet mot tilfeldig berøring. For uvedkommende må spenningførende deler være helt utilgjængelige eller således beskyttet at de ikke kan berøres uten benyttelse av særlige hjelpemidler. Beskyttelse mot tilfeldig berøring.

Spenningførende deler, som betjenes eller tilsees under drift, må derfor anbringes i avlåste rum eller innhegninger og anordnes på en sådan måte, at de lett og uten fare kan betjenes.

§ 602. Isolasjonsmotstanden av ethvert sammenhengende ledningsnett målt såvel mot jord som mellem ledningene innbyrdes skal være minst 500 ohm for hver volt driftsspenning, dog ikke i noget tilfelle under 250 000 ohm. Elektriske maskiner, transformatorer og strømforbrukende apparater frakobles ved målingen av ledningsnettets isolasjon, men skal i hver enkelt av disse de deler der står i forbindelse med det høispente ledningsnett, mot jord minst ha en isolasjonsmotstand Anleggenes isolasjon.

$$= \frac{\text{spenningen i volt}}{\text{ydelsen eller forbruket i kVA} + 1000} \text{ megohm}$$

I fuktige rum og i fuktig vær i det fri samt for transformatorer og apparater i olje kreves kun halvdelen av den ovenfor foreskrevne isolasjonsmotstand.

Ved akkumulatorbatterier må isolasjonsmotstanden være så stor som foreskrevet i § 402. Måling av isolasjonsmotstanden utføres i alle tilfelle med likestrøm og med en spenning av minst 100 volt. Ved måling av isolasjonsmotstanden mot jord skal — såfremt gjørlig — strømkildens positive pol legges til jord. Der skal ved ethvert anlegg forefinnes innretninger, ved hjelp av hvilke anleggets isolasjonstilstand til enhver tid kan kontrolleres.

§ 603. Alle ledningsforbindelser må utføres således, at de får tilstrekkelig mekanisk styrke. Ved isolerte ledninger må loddestedene isoleres og beskyttes på en med den øvrige led- Ledningsforbindelser.

17 desbr. ning jevngod måte. Såfremt skjøtestedet utsettes for strekk, må det ha en strekkfasthet, som svarer til minst ¾ av de enkelte ledningers. Lodning må foretas med et loddemiddel, som ikke beskadiger ledningene, eller forbindelsen utføres med solide skjøtemuffer eller på annen like betryggende måte.

Jording av drifts-ledninger. § 604. Varig forbindelse med jord av et anleggs driftsledninger (heri innbefattet nulledninger) kan kun iverksettes efter innhentet særskilt tillatelse av departementet gjennem tilsynet.

Dog tillates jordforbindelse gjennem jordledningsdrosselspoler, vannstråleapparater eller andre lignende apparater, der tjener til avledning av overspenninger eller statiske ladninger, når de utføres således at de ikke medfører fare eller ulempe for andre anlegg.

Jording eller isolerende gang. § 605. Alle konstruksjonsdeler av metall som maskin- og transformatorkapsler, apparatstativer og lignende i nærheten av spenningførende deler, skal jordes overensstemmende med § 201 eller de skal omgis med en isolerende gang, så de ikke uforvarende kan berøres fra jordede steder.

b. Maskinanlegg.

Maskiners opstilling. § 610. Elektriske maskiner skal opstilles således, at mulige gnister eller sterk varmeutvikling ikke kan antende forhåndenværende brennbare stoffer.

Maskiners stempling. § 611. Elektriske maskiner skal være tydelig merket med strømstyrke, spenning, omdreiningstall og eventuelt periodetall.

Se forøvrig § 605 ang. jording av maskiner og § 624 ang. spenningssikringer.

Isolert opstilte maskiner. § 612. Ikke isolert opstilte maskiner, som ved isolerende kobling er forbundet med isolert opstilte maskiner, må jordes. Samtidig berøring av sådanne isolerte maskiner og uisolerte eller jordede deler må være utelukket.

For alle viklinger anbragt på isolert opstilte maskiner og alle med disse forbundne ledninger og apparater gjelder samme forskrifter som for høispenningsanlegg, såfremt ledningene ikke er forsynt med spenningssikring eller er jordforbundet.

c. Transformatoranlegg.

Isolert opstilte transformatorer. § 621. Ved isolert opstilte transformatorer, som må være omgitt med en isolerende gang overensstemmende med § 605, skal der anbringes apparater, hvormed de ikke spenningførende deler av metall uten fare kan jordes, eller hvormed transformatoren helt kan frakobles.

§ 622. Ved transformatorers, spesielt oljetransformatorers opstilling skal der tas tilbørlig hensyn til mulig ildsfare. Ildsfare.

§ 623. Transformatorer skal være tydelig merket med spenning, strømstyrke og periodetall. Transformatorers stempling.

Se forøvrig § 605 ang. jording av transformatorer.

§ 624. Ved transformatorer eller maskiner, som transformerer høispent strøm til lavspent eller omvendt, skal den lavspente vikling, såfremt den ikke er driftsmessig jordet, forsynes med gjennemslagssikring for å forhindre overledning av høispenning til den lavspente del. Gjennemslagssikringer.

I forbindelsen mellem transformatoren (eventuelt maskinen) og gjennemslagssikringen eller dennes jordledning må ikke forekomme smeltesikringer, brytere eller lignende.

Gjennemslagssikringen må være av sådan konstruksjon at den bevirker varig jordforbindelse, når der optrer en spenning av 300 volt og derover i de lavspente viklinger.

Sikringselementet må efter gjennemslag lett kunne utskiftes uten fare for betjeningen.

Gjennemslagssikring skal forbindes med den gjennemgående jordledning eller, hvor sådan ikke finnes, med særskilt jordplate. Ang. jordledning se forøvrig §§ 202—204.

d. Akkumulatoranlegg.

§ 630. Elementkassene må ikke utføres av celluloid eller lignende lett antendelig materiale. Elementkasser.

§ 631. Til belysning av akkumulatorrum må kun anvendes lufttette elektriske glødelamper. Belysning.

§ 632. Rummene må ventileres godt under ladningen, og der må under denne ikke anvendes glødende eller brennende gjenstander (tobaksrøkning er således forbudt). Ventilasjon.

§ 633. Elementkarene skal være isolert fra jord med dobbelt isolasjon av ikke hygroskopisk materiale. Elementkar.

De skal dessuten anordnes på en sådan måte, at to elementer med en spenningsforskjel på 250 volt og derover ikke samtidig kan berøres.

§ 634. Batteriene skal være omgitt av en isolert betjeningsgang. Betjeningsgang.

e. Apparat- og fordelingsanlegg.

§ 640. Rum for apparat- og fordelingsanlegg eller deler av sådanne, som er av tre og er i farlig nærhet av maskiner, apparater, ledninger eller lignende, skal beskyttes mot antendelse ved ildfast beklædning. Apparatrum og apparattavler.

Apparattavler skal utføres av ildsikkert materiale og anbringes således, at alle ledninger til enhver tid kan undersøkes. Ledningskrysninger skal såvidt mulig undgåes.

17 desbr. Samtlige apparater må være lett tilgjengelige og såfremt de skal betjenes under drift, må dette kunne skje uten fare.

Hvor der på samme sted forefinnes apparater for høi- og lavspenning, må disse holdes helt adskilt fra hinannen.

Se forøvrig § 605 ang. jording av apparatstativer og lignende.

Forbindelsesledninger. § 641. Forbindelsesledninger mellem apparater m. v. må dimensjoneres og anordnes således, at deres kontaktflater ikke gir anledning til skadelig opvarmning.

Sådanne ledninger med tversnitt på 20 mm.^{2} og derover ved stiv ledning og 10 mm.^{2} og derover ved kabel skal være forsynt med kabelsko.

Ved ledningenes ender skal de enkelte tråder loddes sammen og forbindelsesstedet ikke utsettes for strekk.

Apparater med høi temperatur. § 642. Apparater, hvor der normalt kan optre så høie temperaturer, at de kan være farlige for omgivelsene, må anbringes således, at antendelse av omgivelsene ikke kan finne sted.

Betjeningsgang. § 643. Betjeningsganger ved apparatanlegg skal være så brede, at avstanden fra spenningførende deler til gangens motstående vegg er minst 1,5 m. Er der spenningførende deler på begge sider av gangen, skal den horisontale avstand mellem disse være minst 2 m. Er der spenningførende deler over gangen, skal høiden til disse være minst 2,5 m. Disse avstandsbestemmelser gjelder ikke for blykabler og heller ikke ledninger, som er beskyttet mot tilfeldig berøring ved faste beskyttelsesgittere eller lignende, der ikke er til å åpne eller fjerne under drift. Betjeningsgangens frie bredde må dog i intet tilfelle være under 1 m. og dens frie høide ikke under 2 m. Betjeningsganger må være godt belyst og om mulig tilgjengelige fra to sider.

Avmerkning. § 644. Apparattavler må anordnes oversiktlig og sikringer og brytere forsynes med angivelse av til hvilke deler av anlegget de hører.

Sikring av ledninger. § 645. Alle fra et apparatanlegg utgående ledninger med undtagelse av nulledninger og ledninger, som står i stadig forbindelse med jord, skal forsynes med smeltesikringer, såfremt de ikke ved automatiske brytere er sikret mot overbelastninger utover den i henhold til §§ 680 og 701 høieste tillatte strømstyrke. I ledningsnettet anbringes forøvrig smeltesikringer (eller automatiske brytere) overalt, hvor ledningstversnittet forminskes, såfremt ikke forangående smeltesikring sikrer det mindre tversnitt mot overbelastning.

Sikringenes anbringelse. § 646. Smeltesikring (eller automatisk bryter) skal anbringes så nær avgreningsstedet som mulig.

§ 649. Strømbrytere skal anbringes for alle de maskiner og apparater som må kunne utkobles under full drift (se § 692), samt på de steder i ledningsnettet, hvor det er nødvendig for å opdele dette av hensyn til arbeider eller isolasjonsmålinger (§ 602), og sådan opdeling ikke kan skje ved uttagning av sikringene. For driftsspenninger over 1000 volt skal der ved innkapslede brytere også anbringes et synlig bruddsted (avbryter eller utkobbelbar smeltesikring), og må den frakoblede del av anlegget ikke betraktes som spenningsløs, før dette bruddsted er åpnet. Anbringelse av brytere.

§ 650. Ved apparatanlegg, som står i forbindelse med utstrakte luftnett eller på annen måte er utsatt for overspenninger, skal der opsettes betryggende overspenningssikringer (lynavledere) i alle ytterpoler og isolerte nulledninger. Overspenningsbeskyttelse.

§ 651. Overspenningssikringer (lynavledere) må opstilles så de ikke kan medføre fare for omgivelsene, eller brennbare stoffer antendes. De må ikke gi anledning til varige lysbuer og må kunne tåle gjentagne utladninger. Overspenningssikringer.

f. Apparater.

§ 660. Alle apparater skal være således beskyttet, at tilfeldig berøring av spenningførende deler er utelukket. Beskyttelse mot tilfeldig berøring.

§ 661. Alle apparaters spenningførende deler skal være godt isolert, såvel mot jord som innbyrdes med et ildsikkert og ikke hygroskopisk materiale. Isolasjon.

§ 662. Beskyttelseskapsler på apparater, hvor der driftsmessig forekommer lysbuer, må bestå av materialer, som herunder ikke tar skade. Beskyttelseskapsler.

Beskyttelseskapsler av metall skal jordes overensstemmende med § 201.

§ 663. Alle apparater skal være tydelig merket med spenning, strømstyrke og eventuelt periodetall, for hvilke de er konstruert, samt forsynt med iøinefallende advarselstegn mot høispenning. Apparaters stempling.

§ 664. Alle apparater og deres kontaktflater skal være således dimensjonert, at de ved varig belastning med den høiest forekommende strømstyrke, for hvilken de er beregnet, ikke antar en for sig eller omgivelsene skadelig temperatur. Skadelig opvarmning.

§ 665. Smeltesikringer må være således konstruert og anordnet, at de ved avsmeltning ikke forårsaker kortslutning eller lysbuer som kan være farlige for omgivelsene. Heller ikke må avsmeltningen foregå eksplosjonsartig, så at fare kan opstå ved utslyngning av smeltet metall eller sikringsdeler. Sikringers konstruksjon.

Består smeltestykket av bløtt, plastisk materiale, må dette ikke benyttes direkte til kontaktforbindelsen. Der må i begge ender påloddes kobberstykker eller annet hertil egnet materiale.

Sikringers stempling.

§ 667. Ved smeltesikringer skal såvel den fastsittende del som smeltestykket være tydelig merket med spenning og strømstyrke.

Sikringers smeltestrøm.

§ 668. Sikringenes smeltestrømstyrke skal være således avpasset, at skadelig opvarmning av de sikrede ledninger og apparater ikke kan forekomme. (Se tabell i § 680). Smeltesikringer der er utført og stemplet for de i tredje kolonne i tabellen i § 680 angitte strømstyrker skal ikke smelte, om de belastes med de i samme tabells annen kolonne angitte høieste tillatte strømstyrker i en time. Belastet med 50 % høiere strømstyrker må de smelte innen denne tid.

Bryteres konstruksjon.

§ 669. Brytere må være således konstruert, at ikke brytningsfunken danner kort- eller jordslutning eller varig lysbue, når de åpnes helt. De skal være forsynt med anordning som tilkjendegir, om de er inn- eller utkoblet. Ved brytere med fjernstyring eller mekanisk overføring må sådan anordning finnes såvel ved selve bryteren som ved betjeningsapparatene.

Brytere skal alltid mellem betjeningshåndtaket og de spenningførende deler ha en isolerende og en jordforbundet del.

Flerpolte brytere.

§ 671. Brytere, som er beregnet på å betjenes under belastning, skal samtidig bryte alle samhørende, spenningførende ledninger (flerpolte brytere).

g. Ledninger innen bygninger.

Ledningers tversnitt og strømbelastning.

§ 680. Isolerte kobberledninger, som har en motstand pr. meter og mm.² tversnitt av høist 0,0175 ohm ved 15° C., kan belastes med de i nedenstående tabells annen kolonne angitte strømstyrker. De ved ledningene anvendte smeltesikringer velges overensstemmende med tredje kolonne.

Denne tabell gjelder også for blanke ledninger på inntil 50 mm.² Blanke ledninger over 50 mm.² kan belastes mer, når deres temperatur herunder ikke kan bli farlig for driften eller omgivelsene.

Anvendes til ledninger materiale med mindre ledningsevne, må den tillatte strømstyrke reduseres, så at strømstyrkenes kvadrat står i forhold til ledningsevnen.

Tversnitt i mm².	Høieste tillatte strømstyrke i ampère	Høieste tillatte smeltesikring i ampère
0,75	9	6
1	11	6
1,5	14	10
2,5	20	15
4	25	20
6	31	25

Tversnitt i mm²	Høieste tillatte strømstyrke i ampère	Høieste tillatte smeltesikring i ampère
10	43	35
16	75	60
25	100	80
35	125	100
50	160	125
70	200	160
95	240	200
120	280	225
150	325	260
185	380	300
240	450	350
310	540	430
400	640	500
500	760	600
625	880	700
800	1050	850
1000	1250	1000

Minste tillatte tversnitt.

§ 681. Blanke ledninger samt isolerte ledninger med over 1 m. avstand mellem festepunktene skal ha et tversnitt av minst 4 mm.²

Blanke ledninger.

§ 682. Blanke ledninger tillates kun anvendt i avlåste rum, hvortil utelukkende sakkyndig betjening har adgang, eller når ledningene anbringes helt utilgjengelige eller beskyttes ved innklædning. Blanke ledninger, som ikke er lagt til jord, skal innbyrdes samt fra vegg, tak eller andre ledende gjenstander eller egne beskyttelsesinnklædninger ha en avstand på minst 5 cm. + 0,5 cm. for hver 1000 volt driftsspenning.

Isolerte ledninger.

§ 683. Isolert ledning må være flertrådet og dens isolasjon skal efter 24 timers henliggen i vann av ikke over 25° C. tåle ½ times prøve med en vekselstrømsspenning på det dobbelte av driftsspenningen, dog ikke under 2000 volt. For ledninger med stiv metallarmering samt ledninger med vanntett blyompresning av minst 1 mm. godstykkelse, kan der anvendes massive kobberledere med tversnitt fra 1 til 6 mm.²

Oplegning av isolerte ledninger.

§ 684. Ledninger med isolasjon som ikke tilfredsstiller fordringene i § 683, skal oplegges som for blanke ledninger bestemt (se § 682). For ledninger med isolasjon, som tilfredsstiller fordringene i § 683, kreves ingen bestemt innbyrdes avstand mellem ledninger tilhørende samme strømkrets. Hvis de også er beskyttet mot ytre skadelig påvirkning (armerte kabler, rørbeskyttelse og lignende), kreves heller ikke nogen bestemt avstand overfor andre ledninger samt vegg, tak eller andre leden-

17 desbr. de gjenstander. Består beskyttelsen av metall, skal den jordes overensstemmende med § 201. I alle andre tilfelle må også for isolerte ledninger de for blanke ledninger gjeldende avstandsbestemmelser overholdes (se § 682).

Beskyttelsesinnklædning og gjennemføringer.

§ 685. Ledningene må enten ved sin beliggenhet eller ved særlig innklædning være beskyttet mot tilfeldig berøring (se § 601) og mot mekanisk beskadigelse. Innklædninger av metall skal jordes som bestemt i § 201.

Ved gjennemgang gjennem vegg, tak eller gulv skal ledningene, forsåvidt de ikke føres gjennem fri åpning med de i § 682 fastsatte avstander, beskyttes i gjennemføringen ved benyttelse av rør eller gjennemføringer av godt isolerende, mekanisk solid og ikke sprøtt materiale.

Krysning og parallellføring.

§ 686. Angående krysning og parallellføring se §§ 230 og 231.

Brytere og sikringer for forbrukskapparater på over 1 kW.

§ 692. Forbrukskapparater, hvis energiforbruk overstiger 1 kW., skal forsynes med egne brytere og smeltesikringer eller automatiske brytere i umiddelbar nærhet av apparatet eller på nærmeste bekvemt tilgjengelige sted.

Anlegg i fuktige rum.

§ 696. I fuktige rum må ledningene oplegges efter bestemmelsene for ledninger i det fri, eller der må anvendes blykabel, hvis armering skal jordes som bestemt i § 201.

Anlegg i lett antendelige og eksplosjonsfarlige rum.

§ 697. I rum, hvori forekommer lett antendelige eller eksplosive stoffer i større mengde, er høispenning ikke tillatt.

h. Ledninger i det fri.

Belastning.

§ 701. Ledninger i det fri og i jorden nedlagte kabler kan belastes over den i § 680 fastsatte grense, når temperaturen herunder ikke kan bli farlig for driften eller omgivelsene.

Utkobling.

§ 702. Alle spenningførende ledninger i det fri må kunne utkobles.

Ledningers høide.

§ 703. Ledningene må — såfremt de ikke er betryggende beskyttet — anbringes utenfor rekkevidde og i en minste høide av 6 m. over marken for driftsspenninger inntil 40 000 volt og minst 7 m. for høiere driftsspenninger selv ved en temperatur av + 25° C. Hvis der forekommer så meget sne, at ledningene kommer mindre enn 4 m. over sneens overflate, må der (ved indhegning e. l.) sørges for at den grunn, hvorover ledningen fører, ikke kan trafikeres.

Ledningers avstand

§ 704. Ved frie spenn må ledningenes innbyrdes avstand avpasses efter spennenes lengde m. v. Fast forlagte ledningers avstand innbyrdes fra andre ledende gjenstander (egne isolatorfester undtatt) samt fra vegger og andre bygningsdeler skal være minst 10 cm. + 0,5 cm. for hver 1000 volt driftsspenning.

Dette gjelder dog ikke ledninger, hvis isolasjon tilfreds- 17 desbr.
stiller § 683 og som dessuten er beskyttet mot ytre skadelig påvirkning. For sådanne ledninger fordres ingen bestemt avstand hverken innbyrdes eller likeoverfor fremmede gjenstander. Består beskyttelsen av metall, må den jordes overensstemmende med § 201.

§ 707. Ved spenn over 5 m. inntil 80 m. tillates ikke anvendt ledning med mindre bruddfasthet enn 400 kg. (for vanlig ledningskobber svarende til 10 mm.²). Ved spenn over 80 m. inntil 150 m. tillates ikke anvendt ledning med mindre bruddfasthet enn 650 kg. (for vanlig ledningskobber svarende til 16 mm.²). Ved spenn over 150 m. tillates ikke mindre bruddfasthet enn 1000 kg. (svarende til 25 mm.² ved vanlig ledningskobber). Galvanisert jerntråd tillates ikke anvendt med mindre tversnitt enn 16 mm.² Ved spenninger over 25000 volt tillates ikke anvendt ledning med mindre bruddfasthet enn 650 kg. Ved opleggning på vegg eller lignende gjelder tversnittbestemmelsen i § 681. Påkjenning av ledninger.

Ledningenes opstrekning må foretas således, at påkjenningen ikke overstiger 2/5 av ledningenes bruddbelastning, om de ved ÷ 25° C. utsettes for en vertikalvirkende ekstrabelastning av (200 + 50 d) gram pr. meter, hvor d er ledningens diameter i mm. (Ved isolerte ledninger regnes med den utvendige diameter).

§ 708. Stolper av tre må normalt ikke anbringes i større innbyrdes avstand enn 50 m. Hvor terrenghensyn gjør det nødvendig, kan dog undtagelsesvis spenn optil 80 m. anvendes. Jernmaster samt bukker av tre kan anbringes i en innbyrdes avstand av inntil 250 m. Hvor der aktes anvendt lengere spenn (f. eks. ved krysning av elver, vann og dalsenkninger), må særskilt tillatelse dertil innhentes. Andragende herom med tegninger innsendes gjennem tilsynet til departementet. Påkjenning av master og bærende deler.

Trestolper og bukker av tre må dimensjoneres, så de ikke påkjennes mer enn 1/7 av treets bruddbelastning (ved vanlig furutømmer svarende til 80 kg. pr. cm.²). Master av jern og jernkonstruksjoner på tremaster må dimensjoneres, så de ikke påkjennes mer enn 2/5 av jernets bruddbelastning. Ved beregningen av påkjenningene skal der foruten ledningenes vekt og strekket i disse ved ÷ 25° C. også regnes med et antatt vindtrykk av 125 kg. pr. m.² med en reduksjonsfaktor av 0,5 for ledningene og 0,7 for runde stolper. For gittermaster regnes 1,5 × den ene sideflate.

§ 709. I alle vinkelpunkter skal ved fangbøiler forhindres at ledningene ved isolator- eller bendslingsbrudd kan falde ned eller komme marken nærmere enn 6 m. Fangbøiler i vinkelpunkter.

Advarselsskilt. § 710. Alle ledningsmaster skal forsynes med tydelige advarselsskilt, der angir at berøring av ledningen er livsfarlig.

Ubenyttede ledninger. § 711. Når ledning i det fri kommer til å henstå ubenyttet, må den enten nedtas eller vedlikeholdes overensstemmende med forskriftene og da settes i god ledende forbindelse med jord.

Krysning og parallellføring. § 712. Ang. krysning og parallellføring i det fri, se §§ 210—228.

i. Underjordiske ledninger.

Beskyttelse. § 720. Underjordiske ledninger skal nedlegges i en dybde av minst 70 cm. og være beskyttet ved armering, rør, kanaler og lignende, så gravning kan foretas på det sted, hvor de er lagt, uten at de blir utsatt for beskadigelse og arbeiderne derigjennem kommer i berøring med deler, som fører høispent strøm.

Ved kanaler og kummer, hvor der kan befryktes ansamling av skadelige gassarter, må der sørges for tilstrekkelig ventilasjon.

Krysning og parallellføring av underjordiske ledninger. § 721. Underjordiske høispenningsledninger bør — såfremt forholdene tillater det — ikke anbringes nærmere lavspenningsledninger eller svakstrømsledninger enn 0,5 m.

Hvor det er nødvendig, kan dog avstanden forminskes til 0,15 m., såfremt der mellem ledningene anbringes et solid beskyttende mellemlag av mursten, cementheller og lignende. Det samme gjelder høispenningsledninger innbyrdes.

I krysninger kan avstanden forminskes til 0,10 m., såfremt krysningsstedet beskyttes på lignende måte.

Merkning. § 722. Underjordisk kraftledning (kabel) må merkes på sådan måte, at den bestemt skiller sig fra lavspenningsledning. Sådan merkning utføres med ringer av metallbånd, som festes utenpå kablen i en innbyrdes avstand av ca. 1 m. Ringene må være av holdbart metall f. eks. bly eller blyovertrukket båndjern med en bredde av minst 20 mm. og en tykkelse av minst 1 mm. samt være festet til kablen på sådan måte, at de ikke lett kan forskyves eller løsne. Kabler, som legges i samme kabelgrøft eller på annen måte kommer i nærheten av hverandre, må ha hver sit særskilte kabelnummer, således at forveksling er utelukket.

Kabler kan også merkes på annen måte når denne godkjennes av tilsynet.

F. Forskrifter for elektriske sporveis- og baneanlegg. 17 desbr.

a. Anlegg for likestrøm med driftsspenning ikke over 600 volt.

§ 801. For lednings- og apparatanlegg innen bygninger og det rullende materiell samt belysning i det fri og det underjordiske kabelnett gjelder de for almindelige lavspenningsanlegg fastsatte forskrifter. Forskrifter.

For linjeanleggene, bestående av kontaktledninger, overjordiske føde- og tilbakeledninger samt skinnelegemet gjelder de i det følgende fastsatte særbestemmelser.

§ 802. Kontaktledningens (kjøretrådens) høide over skinneoverkant må i almindelighet være minst 5 m. I vognhaller m. v., hvor kun sakkyndig betjening har adgang, kan — om nødvendig — kjøretråden med tilsynets samtykke anbringes lavere. Er det nødvendig annetsteds å anbringe tråden lavere, må i hvert enkelt tilfelle andragende om dispensasjon innsendes til departementet, og forsåvidt ledningen føres langs eller over offentlig vei, gate eller plass, må der efter tilsynets nærmere anvisning anbringes iøinefallende advarselsskilt. Kontaktledningens høide.

§ 803. På steder, hvor kontaktledningen er tilgjengelig for uvedkommende uten anvendelse av særlige hjelpemidler, må den innklædes eller beskyttes på en efter forholdene avpasset måte. Beskyttelse av kontaktledning.

§ 804. Kontaktledningene må minst ha et tversnitt av 50 mm.² Kontaktledningers tversnitt.

§ 805. Kontaktledninger må ha dobbelt isolasjon. Likeledes må blanke fødeledninger — når disse er oplagt på kontaktledningens master — forsynes med dobbelt isolasjon eller monteres på dobbelte klokkeisolatorer. Isolasjon av kontaktledninger.

§ 806. Kontaktledningens ophengningspunkter anbringes i en innbyrdes avstand av høist 40 m. Trestolper må ved største forekommende belastning ikke påkjennes med mer enn 1/7 av sin bruddbelastning, for jernstolper tillates en påkjenning av inntil ¼ av bruddbelastningen. Ophengning av kontaktledning og påkjenning av beremaster.

§ 807. Kontaktledningen må ved største forekommende belastning ikke påkjennes med mer enn ⅓ av bruddbelastningen. Påkjenning av kontaktledning og beretråder.

Ledningens beretråder må ikke påkjennes med mer enn ¼ av bruddbelastningen.

§ 808. For hver strekning av kontaktledningen, som kan frakobles for sig, skal der opsettes overspenningssikring (lynavleder), som må funksjonere fullt tilfredsstillende selv efter gjentagne utladninger. Likeledes må motorvognene utstyres med overspenningssikringer (lynavledere), som tilfredsstiller Brytere og lynavledere.

17 desbr. samme fordring. De må opstilles på en sådan måte, at de ikke medfører fare for personer eller gir anledning til ildsfare.

Ang. telefon- og signalledninger på kontaktledningens master eller sammen med blanke fødeledninger se § 225.

Ang. forstyrrende induksjon eller andre skadelige innvirkninger på andre anlegg se § 226.

Elektrisk motstand i skinneskjøtene.

§ 809. Skinnene må være forsynt med sådanne elektriske forbindelser over laskene, eller skjøtene selv være utført på sådan måte, at en skinnegangs normale ledningsmotstand innbefattet skinneskjøtenes motstand ikke blir over 20 % større enn en ubrutt skinnegang av samme lengde, materiale og tversnitt.

Tilbakeledninger.

§ 810. Som tilbakeledning må foruten skinnene kun benyttes betryggende isolerte ledninger; undtatt herfra er kortere forbindelsesledninger tilknyttet skinnene som elektriske tverforbindelser, forbindelser ved lasker, avvikespor, sporkrysning og lignende, når disse ikke ligger dypere i jorden enn 25 cm. under skinnetopp.

Spenningstap i tilbakeledninger.

§ 811. Tilbakeledningen må utføres og dimensjoneres således, at spenningsforskjellen i volt mellem hvilkesomhelst to punkter av skinnegangen i et sammenhængende banenett ved normal rutemessig belastning ikke overskrider 2,5 volt gange den rettlinjede avstand mellem punktene målt i km. Bestemmes spenningsforskjellen ved beregning, skal skinnegangens ledningsmotstand forutsettes å være så stor som efter § 809 maksimalt tillatt.

Undersøkelse av tilbakeledningers tilstand.

§ 812. Undersøkelse av den elektriske tilbakeledning skal foretas minst 1 gang hvert år eller oftere, om dette av departementet finnes påkrevet. Viser det sig ved sådanne undersøkelser å være en større spenningsforskjell mellem to punkter av skinnegangen enn den i § 811 fastsatte grense, må tilbakeledningen utbedres og eventuelt forsterkes. Viser det sig, at der fra nogen rørledning eller andre metalldeler nær banen trer ut elektrisk strøm forårsaket ved baneanlegget, og hvis tetthet er større enn 0,75 milliamp. pr. dm.^{2}, må passende foranstaltninger treffes til å hindre beskadigelse.

Skinnenes strømførende forbindelser skal undersøkes med passende instrumenter, og finnes motstanden å være større enn motstanden av en 10 m.'s lengde av vedkommende skinnestørrelse, må utbedring straks foretas.

b. Anlegg for vekselstrøm og for likestrøm med driftsspenning over 600 volt.

§ 901. Forskrifter herfor opstilles av Departementet for de Offentlige Arbeider i hvert enkelt tilfelle.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av handelsmann Ivar Bjørsvik ved gavebrev av 9 februar 1919 oprettede »Guri J. Bjørsviks Minne« for fattige, morløse barn i Hosanger herred samt på de under 13—14 november 1919 utferdige statutter for dette legat. 17 desbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet. 17 desbr.

Ifølge nærværende departements ifølge regjeringskonferanse utsendte rundskrivelse av 4 oktober 1917 (inntat i Lovtidendes 2nen avdeling for s. a., side 659) er det om gjennemførelsen av § 24, nr. 1, i den nye pensjonslov av 20 april 1917 med hensyn til fratredelsen av de før lovens ikrafttreden ansatte tjenestemenn, som går inn under nevnte lov og aldersgrenseloven av 14 mai 1917 bl. a. uttalt, at tjenestemenn, som ved lovens ikrafttreden har nådd aldersgrensen, men ennu ikke er 5 år over denne, skal kunne fortsette, inntil vedkommende departement anderledes bestemmer, under forutsetning av at departementet finner, at de er fullt arbeidsdyktige. For tjenestemenn, som fyller aldersgrensen i løpet av 3 år efter lovens ikrafttreden, gjelder det samme, efterat aldersgrensen er nådd.

I skrivelse til Forsvarsdepartementet, Marinen, av 12 desember 1919 har nærværende departement erklært sig enig med nevnte departement i å forstå å ovennevnte bestemmelser derhen, at der ikke er adgang til å la en tjenestemann, som omfattes av bestemmelsen, bli stående i tjenesten lenger enn 5 år utover den for hans stilling fastsatte aldersgrense.

Skrivelse fra Finansdepartementet til overkontrolløren for tobakkbeskatningen, hvori departementet i anledning av et andragende fra Tobakkfabrikken »Victoria« A/S, Bergen, meddeler, at det i henhold til den av Stortinget gitte bemyndigelse finner inntil videre å kunne tilstå stempelavgiftsfrihet for røketobakken »Richmond Blanding«, når dens pris pr. 100 gram ikke overstiger kr. 1,80. 17 desbr.

Cirkulære fra Fengselsstyrelsen til fylkesmennene, hvori fastsettes følgende regler for fangeføring med automobil og motorbåt: 18 desbr.

1. Automobil eller motorbåt kan benyttes, når det er av vesentlig betydning å bruke disse befordringsmidler, jfr. skyss- og kostloven av 9 august 1918 § 9. Dette må attesteres i regningen.
2. Skjer fangetransporten med leiet automobil eller leiet motorbåt, tilkommer fangeføreren den i regulativ om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse av 23 august

18 desbr. 1918 A. 1 bestemte godtgjørelse, henholdsvis 65 og 100 øre pr. km. For fangens og i tilfelle for vaktkarens befordring erholder fangeføreren ved bruk av rute-automobil eller rutegående motorbåt godtgjort sine utlegg efter gjeldende takster. Ved bruk av særskilt leiet automobil eller motorbåt får fangeføreren godtgjort, hvad der av den betalte leie forholdsmessig faller på fangen og i tilfelle på vaktkaren. Er den fangeføreren selv tilkommende godtgjørelse ikke tilstrekkelig til å dekke den på ham fallende forholdsmessige del av leien, refunderes de medgåtte utgifter, jfr. regulativet A. 4. Eksempelvis kan nevnes: Fangefører og 1 fange reiser 12 km. med automobil, hvorfor må betales kr. 18,00 i leie. Den fangeføreren tilkommende godtgjørelse for fangen blir da kr. 18,00 : 2 = kr. 9,00. Resten, kr. 9,00, kan fangeføreren likeledes kreve refundert, idet hans skyssgodtgjørelse (12 km. å 65 øre =) kr. 7,80 ikke dekker den på ham fallende del av leien. Bestod transporten av fangefører, vaktkar og fange eller av fangefører og 2 fanger, faller der på vaktkar og fange eller på begge fanger (kr. 18,00 : 3 =) kr. 6,00 × 2 = kr. 12,00, mens der til fangeføreren betales (12 km. å 65 øre =) kr. 7,80.

3. Skjer fangetransporten med egen automobil eller egen motorbåt, som fangeføreren har fått vedkommende departements samtykke til å bruke på tjenestereiser, jfr. regulativet A. 2, tilkommer ham den i regulativet A. 1 bestemte godtgjørelse 65 øre pr. km. for automobil og 60 eller 100 øre pr. km., eftersom mindre eller større motorbåt er benyttet. For fangens — og i tilfelle for vaktkarens — befordring kan fangeføreren inntil videre tilstås en godtgjørelse av 25 øre pr. km.

19 desbr. **Kongelig resolusjon** *), hvorved den av Holmestrand bystyre ved beslutning av 5 desember 1919 vedtatte vedtekt for Holmestrand kommunale boligformidling stadfestes i medhold av lov om boligforholdene av 12 juli 1918 § 18.

19 desbr. **Kongelig resolusjon** **), hvorved med hjemmel av § 3 i lov nr. 5 av 2 april 1917 bestemmes, at den, som i Hornnes herred, Aust-Agder fylke, gjør sig en næring av å drive bevertning med mat eller drikke, skal fra 1 februar 1920 å regne og inntil videre ha bevilling.

*) Bekjentgj. 20 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 80, hvor vedtekten er inntatt.

**) Bekjentgj. 20 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 80.

Kongelig resolusjon, hvorved der på en dertil utsett tomt på gården Bjørke i Hjørundfjord prestegjeld i Bjørgvin bispedømme tillates opført et kapell efter en av arkitekt M. Brække utarbeidet plan — under iakttagelse av de av Statens bygningsinspektør fremsatte bemerkninger derved. 19 desbr.

Til den nye kirke, som blir å benevne Bjørke kapell, henlegges 12 gudstjenester årlig efter Bjørgvin biskops nærmere bestemmelse.

I henhold til landsformannskapsloven § 39 meddeles approbasjon på Hjørundfjord herredstyres beslutning av 11 april 1914 om overtagelse av garantien for kapellets fremtidige vedlikehold og for sogneprestens reiseutgifter m. v.

Kongelig resolusjon, hvorved bestemmes, at politibetjentene i Porsgrund fremtidig skal benytte følgende uniform: 19 desbr.

1. Lue i kepifasong 11—12 cm. høi av mørkeblått klæde, med blank lærskygge og lærstormbånd med messingspenne på høire side. Rundt luen et 13 mm. brett gullbånd. Over dette et frontskilt bestående av Porsgrund byvåben omgitt av en åpen ekekrans og med inskripsjonen »Porsgrund politi« nedenunder, alt i gult metall, opad ender skiltet i en kule (pompon) likeledes av gult metall rakende op over luens overkant.

   Til vinterbruk kan benyttes lue av sort krøllet skinn uten noget merke.
2. Jakke, enkeltknappet, av mørkeblått klæde med julf og opstående krave med et 7 mm. brett gullbånd rundt øverste kant og nedover åpningen foran. Skulderklaffer med en liten gul løveknapp øverst ved halskraven. Langs klaffenes ytterside et 7 mm. brett gullbånd. Som distingsjoner på skulderklaffene romertallet I i gult metall. En brystlomme på hver side av jakkens julf. Det tillates ved siden av jakken å benytte surtout forsynt med dobbelt rad løveknapper, men iøvrig av samme utstyr og distinksjoner som jakken.
3. Benklær av samme stoff som jakken uten paspoiler. Om sommeren kan benyttes benklær av hvitt lerret.
4. Ytterfrakk, dobbeltknappet, av samme stoff som jakken med to rader gule løveknapper, nedfallende krave og fastsydde skulderklaffer samt ryggstropp. På skulderklaffene er anbragt øverst ved halsen en gul løveknapp samt distinksjonen I i gult metall. På ryggstroppen to over hverandre sittende løveknapper. To sidelommer.

19 desbr. Det er tillatt å benytte vår- eller høstfrakk av lettere stoff, men med farve og utstyr forøvrig som vinterfrakken.

5. Regntøi: Luetrekk og regnslag eller regnkappe av sort gummi, oljetøi eller annet tøi efter anordnede modeller.

19 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved der for Navigasjonsdirektøren fastsettes nedenstående instruks, gjeldende fra 1 januar 1920:

§ 1. Navigasjonsdirektøren, som står direkte under departementet for Handel-, Sjøfart-, Industri og Fiskeri, er den sakkyndige leder av saker vedkommende sjømanns-, maskinist- og stuertskolene samt de offentlige undersøkelseskontorer for skibsinstrumenter, saker vedkommende autorisasjon av kompasskorrigører og deres virksomhet, endvidere saker vedkommende styrings- og signalregler samt saker vedrørende adgangen til å bli skibsfører, styrmann og maskinist.

Direktøren fører kontroll med undervisningen ved de under Fiskeristyrelsen hørende navigasjonskurser for fiskere.

Direktøren er chef for Direktoratets kontor.

§ 2. Direktøren har å treffe avgjørelse av alle anliggender, som ved lov eller forskrift er eller blir henlagt under Navigasjonsdirektoratets avgjørelse. Dog bør han, når tid og omstendighetene tillater det, på forhånd forelegge saken for departementet, hvor dens avgjørelse berører utlendigers interesser eller er av større rekkevidde eller kan medføre betydelig økonomisk ansvar.

Forøvrig treffer han avgjørelse med hensyn til besvarelse og erklæringer angående saker, hvis åvgjørelse utelukkende beror på sakkyndig skjønn eller innsikt.

§ 3. Direktøren fører innseende med, at de offentlige foranstaltninger, der er henlagt under Navigasjonsdirektoratet, fremmes overensstemmende med de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter samt de forutsetninger, som ligger til grunn for vedkommende stortingsbeslutninger. Han fører tilsyn med de til skolene, undersøkelseskontorene og de til direktoratet knyttede tjenestemenns samt kompasskorrigørers virksomhet. Han har å foreta eller sørge for den i den anledning nødvendige inspeksjon.

§ 4. Han avgir til departementet hvert år beretning om direktoratets, skolenes og undersøkelseskontorenes virksomhet i i det forløpne år, og innsender til departementet innen hvert års 15 oktober motivert forslag for den kommende budgett-termin til bevilgning til de offentlige foranstaltninger, som henhører under hans ledelse.

§ 5. I de saker vedkommende navigasjonsvesenet m. v.,

som efter lov, forskrift og administrativ praksis trenger departementets eller høiere avgjørelse, er han pliktig til å forrette som departementets konsulent. Han har derhos på begjæring å bistå de øvrige regjeringsdepartementer med avgivelse av betenkninger angående de dem vedrørende saker, forsåvidt der ved deres avgjørelse fordres innsikt i navigasjonsanliggender. 19 desbr.

§ 6. Angående ansettelse eller approbasjon på ansettelse av funksjonærer i de administrasjonsgrener, som sorterer under direktøren, avgir han innstilling til departementet efter de regler, som til enhver tid er fastsatt herfor.

§ 7. Direktøren har å finne sig i mulige forandringer i denne instruks og i omfanget av de ham underlagte forretninger.

Kongelig resolusjon, hvorved der opnevnes en komité på 8 medlemmer til utredning av spørsmålet om en hensiktmessigere ordning av landsungdommens videregående undervisning. 19 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved der opnevnes en komite på 8 medlemmer til utredning av spørsmålet om obligatorisk husstellundervisning. 19 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved Arbeidsdepartementet bemyndiges til å fastsette ytterligere midlertidige forhøielser av statsbanenes takster i det vesentlige overensstemmende med departementets forslag i foredrag av 19 desember 1919. 19 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved der i medhold av lov om kommunale provianteringsråd av 26 juli 1916, jfr. tilleggslov av 14 desember 1917, fastsettes forandringer i paragrafene 4, 7, 8 og 17 i de ved kongelig resolusjon av 26 april 1918 utferdigede forskrifter for de kommunale provianteringsråds organisasjon og virksomhet m. v. overensstemmende med et fremlagt utkast. 19 desbr.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Skrivelse *) fra Industriforsyningsdepartementet, hvorved i medhold av lov 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for fajancefliser, gesimser m. v. 19 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av »Vera Fettraffineri Aktieselskap« ved gavebrev av 1 mars 1918 og 17 februar 1919 oprettede »Vera-fondet« — skjenket Norges Tekniske Høiskole — til fremme av forskning innen 22 desbr.

*) Bekjentgj. 31 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 82, hvor omsetningsreglene m. v. er inntatt.

22 desbr. fettkjemi og fettindustri samt på de under 30 mai og 17 november 1919 utferdigede statutter for dette fond.

22 desbr. **Stadfestelse** — meddelt av Socialdepartementet — på det av A/S E. C. Dahls Bryggeri ved gavebrev av 27 mai 1918 oprettede »A/S E. C. Dahls Bryggeris fond« — skjenket Norges Tekniske Høiskole — til fremme av videnskabelige arbeider paa den organiske kjemis område — samt på de under 28 mai og 17 november 1919 utferdigede statutter for dette fond.

22 desbr. **Skrivelse***) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre omsetningsregler og maksimalpriser for gjær.

22 desbr. **Skrivelse****) fra Statens prisdirektorat om utsalgspriser for dansk usukret kondensert melk fra Værne Kloster Melkefabrikker i Danmark m. v.

22 desbr. **Skrivelse*****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre prisreguleringsbestemmelser for sjokolade, kakao og konfekt av norsk tilvirkning.

22 desbr. **Skrivelse*****) fra Provianteringsdepartementet, hvorved i medhold av lov av 17 juli 1918, jfr. kongelig resolusjon av 24 september 1918, fastsettes som gjeldende inntil videre prisreguleringsbestemmelser for sjokolade, kakao og konfekt av utenlandsk tilvirkning.

22 desbr. **Skrivelse**†) fra Provianteringsdepartementet, hvorved under henvisning til skrivelse av 22 desember 1919 om sjokolade, kakao og konfekt av norsk tilvirkning fastsettes som gjeldende inntil videre maksimalpriser for »Dronningsjokolade« fra Freia Chokoladefabrik A/S.

22 desbr. **Skrivelse**††) fra Industriforsyningsdepartementet om prismerkning av norsk skotøi, som leveres fra tilvirker til

*) Bekjentgj. 31 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 82, hvor omsetomsetningsreglene m. v. er inntatt.

**) Bekjentgj. 31 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 82, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

***) Bekjentgj. 31 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 82, hvor prisreguleringsbestemmelsene m. v. er inntatt.

†) Bekjentgj. 31 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 82, hvor maksimalprisene er inntatt.

††) Bekjentgj. 31 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 82, hvor skrivelsen i sin helhet er inntatt.

grossist eller detaljist til lavere priser enn de nye maksimal- 22 desbr.
priser ved salg fra tilvirker m. v.

Kongelig resolusjon*), hvorved der i henhold til lov av 23 desbr.
6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, jfr. lov nr. 3 av 12 juni 1914 og lov av 22 mai 1875 om offentlige forestillinger m. v., meddeles stadfestelse på en av herredsstyret for Ullensaker herred, Akershus fylke, den 7 november 1919 vedtatt beslutning om tillegg til de ved kongelig resolusjon av 21 oktober 1893 stadfestede politivedtekter for herredet.

Kongelig resolusjon**), hvorved der i henhold til lov av 23 desbr.
6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder meddeles stadfestelse på en av Tinn herredsstyre, Telemark fylke, den 26 november 1919 vedtatt beslutning om tillegg til § 6 i de ved kongelig resolusjon av 28 mai 1915, jfr. kongelig resolusjon av 22 mars 1918, stadfestede politivedtekter for Rjukan.

Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov nr. 2 23 desbr.
av 24 juni 1915 § 1 stadfestes den av Moss bystyre i møte den 27 november 1919 vedtatte endring i § 5 i vedtekter for Moss folkeregister.

Kongelig resolusjon†), hvorved bestemmes: 23 desbr.

1. I medhold av byformannskapslovens § 40 stadfestes Brevik bystyres beslutninger av 7 november og 8 desember 1919 om oprettelse av folkeregister for kommunen.
2. I medhold av lov om folkeregistre av 24 juni 1915 stadfestes den av Brevik bystyre i de i post 1 nevnte møter vedtatte vedtekt for folkeregistret.

Kongelig resolusjon††), hvorved i medhold av lov nr. 2 23 desbr.
av 25 mai 1917 om tvungen avståelse av bruksrett til husrum §§ 1 og 2 bestemmes, at Brevik kommune efter beslutning av magistrat og formannskap skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av forenings- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter innen byens grenser for å anvende dem til herberge for husville.

---

*) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 81, hvor tillegget er inntatt.

) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 81, jfr. Lovtid. 1ste avd. nr. 1 for **1920 s. 4, hvor tillegget er inntatt.

***) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 81, hvor § 5 i endret lydelse er inntatt.

†) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 81, hvor vedtekten er inntatt.

††) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 81.

23 desbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved i medhold av lov nr. 2 av 25 mai 1917 om tvungen avståelse av bruksrett til husrum §§ 1 og 2 bestemmes, at Narvik kommune efter beslutning av Narvik magistrat og formannskap skal kunne kreve avstått mot erstatning bruken av forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter innen byens grenser for å anvende dem til herberge for husville.

23 desbr. **Kongelig resolusjon****), hvorved bestemmes:

1. Den av Åkra herredsstyre i møte den 1 desember 1919 fastsatte vedtekt angående herberger- og beverternæringen i Åkra herred, Rogaland fylke, stadfestes i henhold til § 5 i lov nr. 5 av 2 april 1917 som gjeldende fra 15 januar 1920 — dog med nogen forandringer.
2. §§ 11 og 12 i de ved kongelig resolusjon av 13 februar 1897 stadfestede politivedtekter for Åkra herred opheves fra 15 januar 1920 å regne.

23 desbr. **Kongelig resolusjon***), hvorved der i medhold av lov om ansvar for skade på bufe ved hund m. v. av 20 august 1915 dens § 2, 2net punktum, meddeles approbasjon på en av Høland herredsstyre i Akershus fylke under 3 november 1919 fattet beslutning, hvorved bestemmes, at hund, som i Høland herred påtreffes uten ledsager i beitestrekning i den tid bufe beiter, kan såvel grunneieren som bufeets eier eller besidder og enhver i strekningen havneberettiget straks la drepe på stedet eller, innen 3 måneder, kreve drept ved politiets foranstaltning.

23 desbr. **Kongelig resolusjon,** hvorved bestemmes:

1. Over forhandlinger ved underrettene i de i lov nr. 3 av 10 april 1915 omhandlede saker — herunder også tingsvidner — føres særskilt rettsbok for hver enkelt sak overensstemmende med nærmere regler, fastsatt av Justisdepartementet.
2. Ved appell av de underordnede retters domme i de nevnte saker trer de særskilte rettsbøker med bilag istedenfor akt.
3. Det overlates Justisdepartementet å bestemme, i hvilken utstrekning de i post 1 omhandlede rettsbøker in originali kan forsendes fra vedkommende rettsskriverembede.
4. Med hensyn til opbevaring av de særskilte rettsbøker med bilag i tilfelle av vedkommende sakers appell blir å be-

*) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 81.
**) Bekjentgj. 24 desember i Lovtid. 1ste avd. nr. 81, hvor den stadfestede vedtekt er inntatt.

følge de regler, som er fastsatt om opbevaring av akter i civile saker ved kongelig resolusjon av 24 juni 1918 post II. 23 desbr.

5. Justisdepartementet fastsetter tidspunktet for innførelsen av de i denne resolusjon gitte regler.

Kongelig resolusjon, hvorved der meddeles approbasjon på Justisdepartementets kjøp av fru Inga Kittelsens eiendom Bråten, g.nr. 4, br.nr. 3 i Moss herred, til embedsbolig for sorenskriveren i Moss sorenskriveri. 23 desbr.

Proprieteten til den nye embedsbolig forbeholdes Oplysningsvesenets Fond.

Kongelig resolusjon, hvorved Hammerfest herreds og tinglags navn forandres til »Sørøysund« og Hammerfest og Kvalsund lensmannsdistrikts navn forandres til »Sørøysund og Kvalsund«. 23 desbr.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 83,5 i lov av 23 juli 1915 bestemmes, at formannen i Småbruk-(Bolig)-nevnden i Gamvik herred, Finnmark fylke, skal ha skyss- og kostgodtgjørelse av Statskassen for reiser, som han foretar i anledning av nevnte lov. 23 desbr.

Formannen får kostgodtgjørelse efter 3dje klasse i det ved kongelig resolusjon av 23 august 1918 fastsatte regulativ for offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse.

De med skyss- og kostgodtgjørelsen forbunne utgifter blir å utrede av de til tilfeldige utgifter i almindelighet bevilgede midler.

Kongelig resolusjon, hvorved i henhold til § 19 i lov om brandvesenet av 15 august 1908 godkjennes som gjeldende inntil videre Kristiania bystyres beslutning i møte den 18 desember 1919 om fast årslønn for feiermestrene sammesteds, samt angående et tillegg av 200 % til de ved kongelig resolusjon av 18 september 1919 stadfestede feiertakster. 23 desbr.

Stadfestelse — meddelt av Socialdepartementet — på det av professor Bredo Morgenstierne og hustru Bertha født Schjelderup ved gavebrev av 24 september 1919 oprettede »Professor Morgenstiernes vikarfond til støtte for professorers videnskabelige studier« samt på de under 24 september og 8 desember 1919 utferdigede statutter for dette fond. 23 desbr

Skrivelse fra Utenriksdepartementet. 23 desbr.

Utenriksdepartementet har fra det schweiziske Forbunds-

23 desbr. råd mottatt meddelelse om, at republikken Haiti har sluttet sig til Genfkonvensjonen av 6 juli 1906 om forbedring av sårede og sykes skjebne i armeer i felten, og at denne tilslutning er definitiv, idet der er hengått ett år, siden den blev tilkjennegitt, uten at nogen innsigelse mot den er fremkommet til Forbundsrådet fra nogen av de kontraherende makter.

30 desbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til fylkesmennene.

Ved kongelig resolusjon av 5 desember 1919 er det bestemt:

»Fylkesmennene bemyndiges fra 1 januar 1920 til i henhold til § 1 i lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 å avgjøre andragender om tillatelse til å inngå ekteskap før den lovbefalte alder.«

Hvilket herved meddeles til underretning for hr. fylkesmannen og videre kunngjørelse for samtlige under dette departement hørende vigselmenn innen hr. fylkesmannens distrikt.

Ifølge skrivelse av 20 september d. å. fra Kirkedepartementet, som hittil har avgjort andragender i henhold til ekteskapslovens § 1, har tillatelse til inngåelse av ekteskap før den lovbefalte alder i regelen ikke vært gitt, medmindre der har foreligget følgende legitimasjoner og oplysninger:

1. Oplysning om grunnen til, at vedkommende akter å inngå ekteskap før opnåelsen av nevnte alder.
2. Fødselsattest eller bevidnelse fra presten om, at den opgitte alder er riktig.
3. Erklæring fra vedkommende foreldre om samtykke til det tilsiktede ekteskap.
4. Erklæring fra presten (vigselmannen) om andragendet og om, at han anser vedkommende for fysisk og åndelig moden for ekteskap.

Til veiledning ved avgjørelsen av de nevnte andragender skal departementet videre bemerke, at loven ikke har funnet det nødvendig å opstille en bestemt minimumsalder, under hvilken der ikke må gis dispensasjon. Det vil bli bevillingsmyndighetens sak å påse, at ekteskap ikke indgås av personer, som mangler den åndelige og fysiske modenhet, der må forlanges. Der må altid foreligge en særlig grunn til dispensasjon, idet det ikke er meningen, at bevillingen skal være kurant. Ved avgjørelsen kan ikke utelukkende legges vekt på vedkommendes legemlige utvikling, skjønt der regelmessig forutsettes å ville bli krevet oplysninger om dette punkt. Også andre hensyn kan komme i betraktning, navnlig stedfunnen besvangrelse.

Den tillatelse, som meddeles til inngåelse av ekteskap, vil 30 desbr.
regelmessig og naturlig knytte sig til vigsel til en bestemt person. Det vil som regel tjene til belysning av spørsmålet om tilstedeligheten av en bevilling å få vite, hvem den annen ektefelle vil bli. Tillatelsen bør derfor gis en sådan form, at den gjelder ekteskap med en bestemt annen person.

Med hensyn til tidspunktet, da den i § 1 foreskrevne aldersbetingelse må foreligge, vil det av bestemmelsen i lovens § 13, 2 fremgå, at tillatelsen må foreligge før lysningen. Der kan ikke i henhold til § 14, 2 foretas lysning under forbehold av dispensasjon. Såfremt den legale ekteskapsalder vil være nådd innen utløpet av lysningsfristen, jfr. § 15, siste ledd, vil imidlertid dispensasjon ikke være nødvendig, og lysning vil kunne skje straks.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til skoledirektøren, Kri- 30 desbr.
stiania, om fornyet avstemning efter landsskolelovens § 54 angående undervisningssproget i en del kretser.

Av sakens dokumenter fremgår, at der i vedkommende kretser ved første avstemning var et så stort flertall for en bestemt målform, at kretsens beslutning efter bestemmelsen i lovens § 72, 4 ledd, var bindende for skolestyret.

Under disse omstendigheter antar departementet, at saken er endelig avgjort ved første gangs behandling av kretsen, og at der ikke er adgang til å forelægge den for nytt kredsmøte, idet bestemmelsen i § 54, næstsiste ledd, ikke kommer til anvendelse.

Tillegg*).

1919

21 janr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at stempelavgiften av et makeskiftebrev, hvorved to personer, som sammen er skjøteinnehavere til to eiendommer, erklærer, at de overdrar til hinannen sine respektive halvdeler i de to eiendommer for henholdsvis kr. 10 000,00 og kr. 9 000,00, må bli å beregne særskilt av de nevnte overdragelsessummer med tilsammen kr. 190,00. Reglene om stempelavgift ved makeskifte (lov av 9 august 1839 § 8) antas ikke å kunne få anvendelse ved oppløsning av fellesskap (lov av 12 oktober 1857).

Tinglesningsgebyret antas i henhold til sportellovens § 50 litra d. å måtte bli å beregne efter den av de overdragne eiendomsandeler, som har den høieste verdi, jfr. den i Lovtidende inntatte skrivelse fra departementet av 29 desember 1905.

31 janr. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en bank, hvori på foranledning meddeles, at spørsmålet om utenlandske papirer, som i vedkommende sprog betegner sig som »anvisninger«, er stempelfri her i landet, antas å måtte besvares overensstemmende med forskriftene i vekselloven av 7 mai 1880 § 85, således at en i utlandet utferdiget anvisning efter vekselstempelloven i Norge er å anse som en veksel, når den tilfredsstiller den norske vekselloys fordringer, uansett at den efter sitt innhold måtte falle utenfor utenlandsk vekselloygivning. Omvendt medfører § 85, 1ste punktum, at papiret her i landet i tilfelle vil ha å svare stempelavgift, såfremt det tilfredsstiller den utenlandske vekselloys formregler.

Hvad spesielt angår de franske »mandats«, henvises til departementets rundskrivelse av 20 november 1907 (inntatt i Lovtidende).

*) Det herunder inntatte har foreligget for redaksjonen for sent til å kunne optas på sin plass i vedkommende hefte.

Konvensjon*) mellem Norge og Sverige angående flyttlappenes adgang til renbeitning. 5 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til et aktiemeglerfirma, hvori meddeles, at sluttseddel til utenlandsk megler eller bank, som optrer som mellemmenn pr. kommisjon ved omsetning av aksjer, ikke er stempelpliktig, når norsk megler efter opdrag fra den utenlandske mellemmann kjøper eller selger aksjene her i landet. 5 febr.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori meddeles, at departementet slutter sig til en av Socialdepartementet avgitt uttalelse om, hvilke legitimasjoner antas å burde kreves, forat den i lov om småbruk- og boliglån m. v. av 23 juli 1915 § 78 omhandlede fritagelse for stempelavgift og sportler skal komme til anvendelse, når eiendommer, hvorpå der hviler lån til Arbeiderbruk- og Boligbanken eller Småbruk- og Boligbanken, overdras til en ny eier. 17 febr.

I uttalelsen henviser Socialdepartementet til Finansdepartementets skrivelse av 12 november 1903 i Lovtidende angående de bevidnelser, som tinglysningsbetjenten bør kreve ved første gangs erhvervelse og antar, at de samme regler må gjelde også ved senere overdragelse, jfr. Ot. prp. nr. 10 for 1914 til lov om småbruk- og boliglån m. v., side III, Iste spalte. Der bør altså kreves bevidnelse for, at der foreligger kommunegaranti for lånet, også forsåvidt angår den nye eier.

Skrivelse fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori blandt annet uttales, at departementet antar, at det i lov av 25 juli 1910 (inneholdende forandringer i og tillegg til lov om avgift av arv av 8 april 1905) § 2, 2net ledd, hjemlede fradrag av 25 % kun kan bli å fratrekke verdien av den del av et bos landeiendommer, som arvingene i den orden, hvori åsætesretten går i arv, med hjemmel av odelslovens § 12, begjærer sig tildelt. Hvad der av boets eiendommer ikke omfattes av arvingenes åsætesrett, blir i arveanmeldelsen å opføre med eiendommenes fulle verdi. 26 mars.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmennene. 24 april.

I midlertidig lov om fonds- og aktiemeglere av 14 august 1918 § 5 er det bl. a. bestemt, at der for tillatelse til å drive meglervirksomhet skal betales en årlig avgift til statskassen av kr. 50,00. Denne avgift, som ifølge den av Handelsdepartementet under 10 d. m. utferdigede instruks for

*) Konvensjonen er inntatt i »Overenskomster« for 1919 nr. 2, s. 9 flg.

24 april. meglere gjelder for kalenderåret og skal erlegges uavkortet, selv om meglervirksomheten kun blir drevet en del av året, skal innbetales til den offentlige oppebørselsbetjent på det sted, hvor virksomheten drives, forskuddsvis og uten påkrav innen 15 januar hvert år, eller av meglere, som begynner sin virksomhet senere i året, innen de begynner sin forretning. Avgiften for inneværende år skal erlegges, innen meglerne i henhold til meglerloven får tillatelse til å drive virksomhet som sådanne og vil formentlig bli innbetalt i løpet av inneværende eller næste måned, idet meglerloven ved kongelig resolusjon av 28 mars d. a. er bestemt å skulle tre i kraft 1 mai førstkommende.

Som følge herav vil oppebørselsbetjentene (skattefogder, byfogder m. v.) ha å motta de avgifter, som blir innbetalt til dem av meglere, som driver virksomhet i deres distrikt. Da det er pålagt meglerne å innsende til meglerkontrollen kvittering for erlagt avgift, må oppebørselsbetjentene meddele dem kvittering in duplo for samme.

De innbetalte megleravgifter blir ikke å innta i noget regnskap, men blir innen 1 måned efter hvert kvartals utløp under fornøden forklaring å innsende til Norges Bank. Bankens kvittering tillikemed fortegnelse over de i kvartalets løp innbetalte avgifter blir umiddelbart derefter av oppebørselsbetjentene å innsende direkte til meglerkontrollen, adresse: Handelsdepartementet.

Da kontrollen med innbetalingen av megleravgift er overlatt meglerkontrollen, vil den fornødne korrespondanse angående innkrevningen regelmessig bli å føre direkte mellem oppebørselsbetjentene og nevnte kontroll.

Herom blir de i hr. fylkesmannens distrikt værende oppebørselsbetjenter (skattefogder, byfogder m. v.) uten ophold å meddele underretning.

12 mai. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en skattefoged, hvori blandt annet uttales, at departementet antar, at der av de et legat til kur og pleie for fattige syke tilfalne midler må bli å svare arveavgift efter arveavgiftskunngjørelsens § I d. med 5 %, idet den omstendighet, at avdødes testamente tillegger bestemte personer av avdødes familie rett til en del av rentene, sålenge de lever, ikke medfører, at den høiere avgift efter litra e. kommer til anvendelse.

26 juni. **Skrivelse** fra Finansdepartementet til en sorenskriver, hvori uttales, at tinglesningsgebyr bør beregnes for erklæringer angående avståelse av fri grunn vedkommende hoved-

veianlegg eller lignende anlegg, når det er på det rene, at utgiftene til grunnavståelsen skal utredes av vedkommende kommune (jfr. departementets skrivelse i Lovtidende av 26 oktober 1900). 26 juni.

Rundskrivelse fra Finansdepartementet til fylkesmennene. 20 aug.

I henhold til § 32 i lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918, jfr. lov av 14 desember s. å., er det ved kongelig resolusjon av 13 juni 1919 bestemt, at loven for statstjenestemennenes vedkommende skal tre i kraft fra 1 juli 1919. Samtidig er det bl. a. bestemt, at lensmenn henregnes til statstjenestemenn, se resolusjonens post IV med bilag C.

Ansettelsesretten for lensmenns vedkommende, som ved lov om lensmenns ansettelse av 30 juni 1884 har vært tillagt fylkesmennene, er således fra 1 juli d. å. gått over til de i tjenestemannslovens § 31, punkt 2, omhandlede fylkesråd. I visse tilfelle kan ansettelsesretten bli å utøve av Finansdepartementet. Herom henvises til tjenestemannslovens § 2, punkt 4.

Forhandlingene mellem ansettelsesrådets medlemmer kan skje muntlig eller skriftlig. Reiseutgifter, som foranlediges ved rådes møte, vil bli anvist av departementet efter innsendt regning.

Ifølge tjenestemannsloven skal der ved reglement istandbringes forskjellige administrative forskrifter. Ved kongelig resolusjon av 1 august d. å. er i medhold av lovens § 29 Finansdepartementet bemyndiget til å utferdige disse forskrifter, forsåvidt lensmennene angår. I henhold hertil har departementet for nedennevnte punkters vedkommende fastsatt følgende regler:

1. Ansettelsesbrevet blir å utferdige overensstemmende med vedliggende av departementet utarbeidede formular.

   Skulde det i enkelte tilfelle anses påkrevet å ta mere spesielle forbehold, bør disse helst inntas alene i bekjentgjørelsen om bestillingens ledighet, ikke i ansettelsesbrevet.

   Ansettelsesbrevet kan underskrives av fylkesmennene »på fylkesrådets vegne«. Hvor det kan skje uten ulempe, bør dog alle medlemmer av fylkesrådet underskrive.
2. Opsigelse efter tjenestemannslovens § 19 kan innankes for Kongen, hvis opsigelsen er meddelt av Finansdepartementet. Ellers kan opsigelsen innankes for Finansdepartementet.

   Anken fremsettes skriftlig for den myndighet, som har foretatt opsigelsen. Er dette fylkesrådet, innsendes saken uten ophold til Finansdepartementet, ledsaget av rådets uttalelse.

20 aug.

Er ankemyndighetens avgjørelse ikke truffet innen opsigelsesfristens utløp, vedblir lensmannen i sin stilling, inntil anken er avgjort.

Ved beregning av tjenestetiden efter § 19 kommer alene sammenhengende tjenestetid som lensmann i betraktning.

3. Ved anke over ordensstraff efter tjenestemannslovens § 21 og over avskjed efter lovens § 24 gjelder med hensyn til ankemyndighet og ankens fremsettelse de bestemmelser, som er fastsatt ovenfor i punkt 2.

Anken må fremsettes innen 14 dager, efterat ordensstraffen eller avskjeden er lensmannen meddelt.

Man skal anmode hr. fylkesmannen om å gjøre lensmennene i deres distrikt bekjent med de fastsatte regler.

Ansettelsesbrev.

..... fylkesråd beskikker herved i henhold til lov om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 § 31, punkt 2, jfr. lov om lensmenns ansettelse av 30 juni 1884,

.....

.....

som lensmann i .....

Beskikkelsen skjer på de vilkår, som er nevnt i loven om offentlige tjenestemenn og de i henhold til denne utferdigede reglementariske forskrifter, samt med de forpliktelser som fremgår av lov om pensjonsordning for statens tjenestemenn av 20 april 1917 og lov om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn av 14 mai 1917 med mulige senere forandringer.

Lensmannen kan ikke uten fylkesmannens samtykke overta fast lønnet bierhverv, og har uten erstatning å finne sig i de bestemmelser, som senere måtte bli truffet med hensyn til forandringer i bestillingens forretningskrets eller om lensmannsdistriktets omregulering eller deling og derav følgende omregulering av den faste lønn.

Lensmannen skal holde kontor på det sted, som fylkesmannen bestemmer.

Han er forpliktet til å stille sikkerhet for de ham betrodde oppebørsler.

Forøvrig skjer beskikkelsen på de vilkår, som er anført i kunngjørelsen om stillingens ledighet.

..... den .....

(Segl).

Skrivelse fra Socialdepartementet til fylkesmannen i Sør-Trøndelag, hvori uttales, at boliglovens § 3 ikke antas anvendelig, når vedkommende hus skal brukes til beboelse og ikke til »kontor, butikk, lager e. lign. til bruk for stat eller kommune«. 11 oktbr.

Skrivelse fra Socialdepartementet til en husleienevnd, som hadde anmodet om uttalelse om boliglovens bestemmelser om leieboere, som bor i sine arbeidsgiveres hus (§ 1, 4. ledd, 2. punktum og § 9, 1. ledd, 4. og 5. punktum), i hvilken anledning departementet bl. a. uttaler: 22 oktbr.

Lovens bestemmelser kan ikke innskrenkes til blott å omfatte landdistriktene, men også anvendes i byene. Det er likegyldig, om arbeidsgiveren selv har ført op boligene, eller om han har kjøpt inn eldre gårder, likeså om det gjelder egentlige arbeiderboliger eller andre boliger knyttet til bedriften. Derimot er det en betingelse, at »leieforholdet som følge av arbeidsforholdets ophør skal bortfalle«. Er således arbeideren flyttet inn i gården, før denne blev overlatt av arbeidsgiveren, eller var han den gang ikke i arbeidsgiverens tjeneste, kommer lovens almindelige bestemmelser om forbud mot opsigelse til anvendelse. Arbeideren må m. a. o. være flyttet inn i gården på grunn av arbeidsforholdet, og øiemedet med gården må være å tjene til bolig for bedriftens arbeidere.

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2nen avdeling

for

1919

Alfabetisk register

til

Norsk Lovtidende, 2den avdeling

for

1919

Oversikt

over registrets avdelinger.

Almenninger.

Arv, skifte og konkurs, umyndige og verger.

Auksjonsvesen.

Bank- og pengevesen, gjeldsbrev.

Brand- og bygningsvesen, Norges Brandkasse.

Brennevin, øl m. v.

Bøker, litteratur, kunst, oldsaker, museer m. v.

Diplomati og konsulatvesen, traktater, forhold til utlandet m. v.

Ekteskap, foreldre og barn.

Elektrisitetsvesen.

Fattigvesen.

Fiskeri, jakt og fredning.

Forbrydelser, straffer, straffanstalter.

Forsikringsvesen (brand-, sjø-, livs-, ulykkes- og husdyrforsikring m. v.).

Handel (beverternæring).

Håndverk, fabrikker, bergverk.

Jurisdiksjons- og grenseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

Kirker og kirkegårder.

Kjøpstæder og ladestæder.

Kommune- og valgvesen.

Landvesen.

Lotterier.

Lover og grundlovsbestemmelser m. v.

Oversikt.

Mål og vekt.

Medisinal- og sundhetsvesen.

Militærvesen, verneplikt, innrullerings- og utskrivningsvesen.

Offentlige stiftelser, legater m. v.

Pant.

Pensjonsvesen, pensjons- og enkekasser m. v.

Politivesen.

Post, telegraf- og telefonvesen.

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmenn i almindelighet.

Religion, gudstjeneste og geistlighet.

Retten.

Samferdselsmidler (veivesen, jernbaner, skyss m. v.).

Sjøvesen, havne-, los-, fyr- og redningsvesen.

Skatter og avgifter.

Skogvesen.

Skole- og undervisningsvesen.

Sociale anliggender.

Sportelvesen.

Statistikk.

Statskassen, statens eiendommer.

Stempelvesen.

Stortinget, stemmerett.

Tollvesen, inn- og utførsel.

Utskiftnings-, kart- og opmålingsvesen m. v.

Vassdrags- og fløtningsvesen.

Almenninger.

1919			Side
April	28	Nye bruksregler for Tågå statsalmenning i Budal herred	221
—	30	Forandring av § 3 i bruksreglene for Horg østre bygdealmenning	222
Juli	10	Bruksregler for Vik bygdealmenning i Sogn	340
—	19	Nye bruksregler for Fjærland bygdealmenning	451
Aug.	29	Tillegg til § 4 i bruksreglene for Gran bygdealmenning	520
Septbr.	30	Bruksregler for Leikanger bygdealmenning	545
Novbr.	20	Bruksregler for Feios bygdealmenning	606

Arv, skifte og konkurs, umyndige og verger.

1919				
Mars	26	Skr.	om beregningen av fradraget i arveavgift, når eiendom utlegges en åsætesberettiget, uten at åsætestakst er avholdt	705
Mai	12	Skr.	om beregningen av arveavgift av de et legat tilfalne midler	706
Juni	30	Kunngj.	om arveavgift m. v. til statskassen i budgett-terminen 1919—1920	322
Septbr.	20	Res.	om reglement for Haugesund overformynderi	530
Oktbr.	30	Res.	om reglement for Drammen overformynderi	577
Novbr.	7	Res.	om forvaltningsavgiften for 1919 m. v. ved Kristiania overformynderi	598

Auksjonsvesen.

1919				
Janr.	24	Skr.,	om en av lensmann i dødsbo med myndige og selvskiftende arvinger avholdt auksjon er å anse som »offentlig auksjon« med hensyn til bestemmelsen i lov av 8 september 1842 § 5 m. v.	29
Aug.	12	Skr.	om, at der ikke skal betales gebyr til statskassen for avholdelse av auksjon over hittet bofe eller for utferdigelse av plakater, samt at der tilkommer lensmann salær efter sportell. § 123, jfr. l. 12 juli 1918 og kgl. res. 19 s. m., for avholdelse av sådan auksjon m. v.	501

1919 Side

Bank- og pengevesen, gjeldsbrev.

Janr. 31 Skr. vedrørende spørsmålet om stempelfrihet her i landet for utenlandske papirer (anvisninger), l. 7 mai 1880 § 85 704

Mars 14 Res. om forbud mot inn- og utførsel av russiske pengesedler 160

— 17 Forandring i reglementet for Norges Bank 162

— 28 Lov nr. 4 om forlenget gyldighet av lov av 15 april 1916 om bemyndigelse for Kongen til midlertidig å frita Norges Bank for plikten til å kjøpe gull m. v. 182

— 28 Res. om, at bestemmelsene om suspensjon av Norges Banks plikt til å utlevere sedler mot gull i barrer og om ophevelse av retten til mot innlevert gull til myntinnretningen å erholde utmyntet ti- og tyvekroner — forblir gjeldende inntil videre (inntil utgangen av 1920) 182

Mai 14 Skr. om, at der ikke er adgang til å la sluttbehandlingen av andragender om lån av småbruk- og boligbanken foreta av arbeidsutvalget 242

Juli 11 Lov nr. 6 om forandring i og tillegg til lov om sparebanker av 6 juli 1887 med senere endringslover av 5 mars 1900, 9 juli 1903 og 2 april 1917 360

Aug. 1 Lov om den Norske Stats Fiskeribank 476

Septbr. 18 Skr. om, at der ikke antas å være lovlig adgang til å kombinere stillingen som formann i arbeidsnevnden med stillingen som kasserer for småbruk- og boligbanklånene, jfr. l. 23 juli 1915 §§ 22 og 51.. 529

— 20 Res. om forandring av § 16 i Hypotekbankens reglement 536

Oktbr. 3 Skr. om forståelsen av § 11 i småbruk- og boligbankloven av 23 juli 1915 (ang. arbeidsnevndens skjønn om lånsøkerens formuesforhold og ang. uttrykket »siste års skatteligning«) 546

Brand- og bygningsvesen. Norges Brandkasse.

1919

Janr. 3 Res. om tilleggsbestemmelser til bygningsloven vedrørende byggeforskriftene for Kristiansand 3

— 3 Res. om tilleggsbestemmelser til bygningsloven for Melbo bygningskommune 3

— 3 Res. om forhøielse av feiertakstene for Aker bygningsdistrikt 5

— 10 Res. om oprettelse av et midlertidig kontor for bygningsmaterialer under Socialdepartementet m. v. 10

— 10 Res. om betalingsregulativ for opmåling av tomter og

1919				Side
			grunner samt for bygningsanmeldelser m. v. i Kristiansand	10
Janr.	17	Res.	om forskrifter for villabebyggelse og trebebyggelse i Trondhjem	21
—	17	Res.	om betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider i Askim bygningskommune	22
—	24	Res.	om tilleggsbestemmelser til bygningsloven for Bergen	28
—	31	Res.	om tilleggsbestemmelser til bygningsloven samt betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider i Strømmen bygningskommune	39
—	31	Res.	om nye feiertakster for Ålesund	39
Febr.	4	Res.	om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler m. v. i Skien	42
—	8	Skr.	om husleienevnds beslutning om norm for leieforhøielse, jfr. l. 12 juli 1918 § 7, 5. ledd	45
—	14	Res.	om regulering tildels med tilbaketrukne byggelinjer av Melbo bygningskommune	53
—	14	Res.	om sammensetningen av Farsund bygningskommisjon og brandstyre	58
—	14	Res.	om oprettelse av en kommunal feierstilling i Mosjøen	58
—	21	Res.	om utvidelse av påbudet i bygningsloven av 27 juli 1896 § 70, 2net ledd, for Kristiansund	63
—	21	Res.	om oparbeidelse av adkomstveier for bebyggelse innen Oppegård bygningsdistrikt	63
—	21	Res.	om instruks for bygningsinspektøren og betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider i Arendal	64
—	28	Res.	om bygningslovens anvendelse for et strøk av Ulvik herred	71
Mars	21	Res.	om omregulering delvis med tilbaketrukket byggelinje av Johan Thorsens gate i Stavanger	175
—	21	Res.	om nye takster for feining m. v. i Moss	175
—	28	Res.	om tilleggsbestemmelser til brandloven for Stjørdalhalsen bygningskommune	184
April	14	Res.	om bygningslovens anvendelse på fabrikkstrøket Brattvåg, Haram herred, m. v.	214
—	25	Res.	om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Onsøy kommune	219
—	25	Res.	om hovedregler for feiervesenet og om årslønn for feiermestrene i Sarpsborg	220
Mai	24	Res.	om forandringer i forskriftene for Horten brandvesen	257

1919				Side
Mai	31	Res.	om gateregulering med tilbaketrukne byggelinjer i Langesund	266
—	31	Res.	om forhøielse av feiertakstene i Drammen	269
Juni	13	Res.	om sammensetningen av brandstyret i det brand- og bygningslovgivningen underlagte strøk av Borgund herred	294
—	20	Res.	om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter i Bærum	300
—	20	Res.	om tilleggsbestemmelse til bygningslovens § 72 for Moss	301
—	20	Res.	om forandring i regulativet for opmåling av tomter og grunner i Kristiania m. v.	303
—	20	Res.	om nye bestemmelser for opmåling av tomter og grunner samt betalingsregulativ herfor i Horten	303
—	27	Res.	om regulering med tilbaketrukne byggelinjer av Danvikløkken i Drammen	316
Juli	4	Res.	om forskrifter for brandvernet m. v. i Sarpsborg	332
—	4	Res.	om, at den almindelige bygningslovgivning skal være gjeldende for Hommelvik brandkommune	332
—	8	Skr.,	om husleienevnd kan gjøre samtykke til opsigelse betinget av, at vedkommende leilighet blir stillet til rådighet for det kommunale boligtilsyn	339
—	8	Skr.,	om leie av et forsamlingslokale til kinematograf omfattes av husleiereguleringen, jfr. boliglovens § 2, 2net ledd	339
—	11	Res.	om forskrifter (regler) for brandvernet i Melbo brand- og bygningskommune	368
—	11	Res.	om nye regulativer for bygningstilsyn m. v. i Aker bygningsdistrikt	370
—	16	Skr.	om, når opsigelse av en leieavtale senest må være kommet leieboer i hende for å være gyldig	380
—	18	Res.	om avståelse av bruken av ledige beboelsesleiligheter i Fet herred	442
—	18	Res.	om tilleggsbestemmelse til brandloven for Orkedalsøren brand- og bygningskommune	443
—	18	Res.	om forhøielse av satsene i betalingsregulativet for bygningstilsyn m. v. for Rjukan	444
—	18	St.besl.	om bevilgning til fremme av samfundsnyttig boligbygning	451
—	23	Lov	nr. 5 om tillegg til og forandring i lov om boligforholdene av 12 juli 1918	455
Aug.	1	Res.	om reglement for Drøbak feiervesen	490
—	1	Res.	om utvidelse av grensene for Askim brand- og bygningskommune og om regulering av det bygningskommunen tillagte strøk m. v.	490

1919				Side
Aug.	15	Res.	om regler og forskrifter for brandvernet i Sandefjord	503
—	22	Res.	om regler for brandvernets ordning i Stjørdalshalsen brand- og bygningskommune	512
—	22	Res.	om endret sammensetning av brandstyret for Mehavn brand- og bygningskommune	515
—	29	Res.	om betalingsregulativ for bygningstilsyn for det bygningsloven underlagte strøk av Jørpeland i Strand herred	520
Septbr.	1	Skr.	om, fra hvilken tid nevndens beslutning om nedsettelse av husleie virker, jfr. lov 12 juli 1918 (nr. 1) § 7, 4. ledd	521
—	12	Res.	om forhøielse av feiertakstene i Grimstad	528
—	13	Skr.	om, at bare husleie og ikke leie av ubebygget tomt faller inn under bestemmelsene om husleieregulering i boligloven av 12 juli 1918	528
—	15	Skr.	om, at det antas å falle utenfor lovgivningen om husleieregulering, at en huseier gir en familie tillatelse til å bebo en leilighet på begrenset tid uten nogen godtgjørelse	529
—	20	Res.	om bygningslovens anvendelse på et strøk av Skjærvøy herred	535
—	20	Res.	om forskrifter og takster for feiervesenet i Skien	536
—	22	Skr.	om nødvendigheten av, at både huseier og leieboer gis anledning til å forklare sig, før nevnden treffer sin avgjørelse, jfr. boligl. 12. juli 1918, § 5, 1ste ledd	536
—	26	Res.	om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter i Lunder sognekommune	537
—	26	Res.	om forhøielse av avgiften for den tvungne feining i Lillehammer	543
—	26	Res.	om do. av gebyrene for opmåling av tomter og grunner i Lillehammer	543
Oktbr.	4	Res.	om brandlovens anvendelse for Strømmen bygningskommune i Skedsmo herred	548
—	4	Res.	om bygningslovens anvendelse for et strøk av Osøren i Os herred	548
—	4	Res.	om forandret sammensetning av brandstyret for Honningsvåg brand- og bygningskommune	550
—	10	Res.	om utvidelse av grensene for Søndre Glemmen brand- og bygningskommune	551
—	10	Res.	om tilleggsbestemmelse til bygningsloven for Kragerø	552
—	11	Skr.	om forståelsen av boliglovens § 3	709
—	22	Skr.	om forståelsen av boliglovens bestemmelser om	

leieboere, som bor i sine arbeidsgiveres hus (l. 12 juli 1918, § 1, 4 ledd og § 9, 1 ledd) 709
Oktbr. 30 Res. om reglement med takst for feiervesnenet i Molde 583
Novbr. 7 Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Kristiansund 587
— 14 Res. om reguleringsplan for endel av det bygningsloven underlagte strøk ved Høyanger i Kyrkjebø herred samt angående tilleggsbestemmelser til bygningsloven m. v. 603
— 14 Res. om utvidelse av grensene for det bygningslovgivningen underlagte strøk Viosen i Snåsen herred 603
— 14 Res. om betalingsregulativ for behandling av bygningsanmeldelser i Haug bygningskommune 604
— 18 Skr. om, at opsagt leieboer ikke kan tvinges til å flytte, før ankenevndens avgjørelse i tilfelle foreligger 605
— 21 Res. om forandring i byggeforskriftene for Haugesund 607
— 21 Res. om tilleggsbestemmelser til bygningsloven for Sandefjord 607
— 21 Skr. om, at kommunestyret ikke kan beslutte undtatt fra husleiereguleringen individuelt bestemte boliger, som omfattes av de almindelige forskrifter om reguleringens virkekrets i kommunen, boligl. 12 juli 1918 § 2 608
Desbr. 5 Plakat inneholdende forandringer i og tillegg til vedtekt for Norges Brandkasses løsøreforsikring av 3 februar 1917 617
— 5 Res. om bygningslovgivningens anvendelse på Ørje brandkommune m. v. 621
— 5 Res. om tilleggsbestemmelse til bygningsloven for Stavanger 621
— 5 Res. om ophevelse av »kommunikasjonslinjen« (l. 12 august 1848 § 9, 1 ledd) på strekningen mellem Muralmenningen og Byparken i Bergen 621
— 5 Res. om feiervesenets ordning i Hamar 635
— 5 Res. om takstforhøielse for opmåling av tomter m. v. i Strinda byggebelte 635
— 5 Res. om gateutvidelse m. v. i Lillesand 635
— 9 Skr. om adgang for kommunestyret til å opheve husleiereguleringen i en kommune 637
— 12 Res. om bygningslovens anvendelse på Moljord i Beiarn 640
— 23 Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter for husville i Brevik 699

1919 Side
Desbr. 23 Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter for husi Narvik 700
— 23 Res. om fast årslønn for feiermesteren og tillegg til feiertakstene i Kristiania 701

Brennevin, øl m. v.

1919
Janr. 3 Res. om herbergerlovens anvendelse i Larvik 1
— 3 Res. om vedtekter for beverter- og herbergernæringen i Larvik 2
— 3 Res. om do. for do. do. i Liknes herred 2
— 3 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Vik herred, Sogn og Fjordane fylke 2
Febr. 14 Res. om bemyndigelse for Socialdepartementet til å gi nærmere forskrifter om innførsel, salg og forsendelse innen riket av brennevin og spiritus til teknisk, medisinsk og videnskapelig bruk 50
— 14 Res. om vedtekt for beverternæringen i Vikna herred 51
— 14 Rundskr. om utlevering av brennevin til medisinsk bruk m. v. 58
— 21 Res. om vedtekter for beverter- og herbergernæringen i Ålesund 63
Mars 6 Res. om do. for do. do. i Skien 116
— 14 Res. om herbergerlovens anvendelse i Tønsberg 159
— 14 Res. om ytterligere innskrenket adgang til å selge, skjenke og forsende vin, fruktvin m. v. i Kvam herred, Hordaland fylke 160
— 21 Res. om herbergerlovens anvendelse i Sunndal herred, Møre fylke 170
April 4 Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Nedre Eiker herred 202
— 4 Res. om midlertidig ophevelse av forbudet mot å anvende korn til fremstilling av øl m. v. 202
— 4 Res. om forbud mot å skjenke, selge og forsende innen riket øl av over 4,75 volumprosent alkoholstyrke 203
— 14 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Gjerpen herred 212
— 16 Telegram om ophevelse av de i henhold til smughandelsl. 31 juli 1912 § 3 fastsatte forskrifter 217
Mai 2 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Skåtøy herred 225
— 2 Res. om vedtekter for Gjøvik øl- og vinsamlag 232
— 20 Res. om reglement for tjenestemenn ved kontrollen med brennevinstilvirkningen m. v. 250
Juni 6 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Trondenes herred 272

1919				Side
Juni	27	Res.	om forandring i forbudet av 1917 mot salg, innførsel m. v. av utenlandsk øl	310
Juli	11	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Vardø	367
—	18	Res.	om midlertidig totalforbud mot salg, skjenkning m. v. av rusdrikke, alkoholsvakt øl undtatt	442
—	23	Lov	nr. 1 om midlertidig tillegg til lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 med tilleggslov av 2 august 1918	451
—	23	Lov	nr. 2 om forandring av § 52 i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 med tilleggslov av 2 august 1918	452
—	23	Lov	nr. 7 om folkeavstemning over spørsmålet om lovfestet varig forbud mot tilvirkning, innførsel og omsetning av brennevin og sterk (hett) vin	456
		Lov	um folkeavrøysting um spursmålet um lovfest varig forbod mot å laga, føra inn og venda brennevin og sterk (heit) vin	460
—	25	Res.	om ophevelse av særforbudet for Kvam herred mot salg m. v. av vin, fruktvin og mjød av 12 volumprosent og derunder	470
Aug.	1	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Blaker herred	488
—	1	Rundskr.	om forbudsavstemningen ifølge l. (nr. 7) av 23 juli 1919	491
—	15	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Kragerø	503
—	22	Provisorisk anordning	om denaturering av spiritusholdige kosmetika, parfymer og essenser	509
—	26	Rundskr.	angående påbud om denaturering av spiritusholdige hårvann og om forbud mot import av nevnte vare uten efter spesiell tillatelse av departementet	516
—	29	Res.	om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Skudenes herred	518
Septbr.	5	Res.	om ophevelse av champagneforbudet av 21 desember 1917	522
—	12	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Bamle herred	525
—	12	Res.	om fornyelse av vedtektene for A/S Vågan Øl- og Vinsamlag	527
—	20	Res.	om vedtekt for beverternæringen i Kvitingsøy sogn av Mosterøy herred	533
Oktbr.	4	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Åkre herred, Rogaland fylke	547
—	4	Res.	om do. do. i Hammerfest	547

1919 Side

Oktbr. 4 Res. om vedtekter for Kongsvinger samlag for skjenkning og salg av øl, vin, fruktvin og mjød 549
— 10 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Lårdal herred, Telemark fylke 551
— 17 Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Lårdal herred 557
Novbr. 14 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Nærbø herred 602
— 14 Res. om do. do. i Vestnes herred 602
— 14 Res. om do. do. i Tana herred 602
— 21 Res. om vedtekter for A/S Holmestrand Øl- og Vinsamlag 608
— 29 Rundskr. om tilbakekallelse av bestemmelsen om anvendelse av råpetroleumsdestillat som absolutt denatureringsmiddel for brennevin 612
Desbr. 5 Res. om nedsettelse av medisinaltakstens avanse for brennevin 620
— 5 Res. om midlertidige forskrifter om innførsel m. v. av brennevin, spiritus og sterk vin til teknisk, medisinsk og videnskapelig bruk 622
— 19 Res. om beverterlovens anvendelse i Hornnes herred, Aust-Agder fylke 694
— 23 Res. om do. do. i Åkra herred, Rogaland fylke 700

Bøker, litteratur, kunst, oldsaker, museer m. v.

1919

Janr. 3 Res. om vedlikehold av den gamle kirke i Årdal sogn, Hjelmeland prestegjeld, som fortidsminne m. v... 4
Mars 26 St.besl. bl. a. om bevilgning av gage til en bibliotekar ved håndskriftsamlingen (Universitetsbudgettet) 177
Mai 3 St.besl. om flytning av »Haugehuset« til »Gamlebyen« i Norsk folkemuseum 261
Desbr. 12 Res. om forandring i og tillegg til fundasen for Bergen Museum 640

Diplomati og konsulatvesen, traktater, forhold til utlandet m. v.

1919

Janr. 20 Rundskr. om forandring i passbestemmelsene for reisetrafikken mellem Norge og Danmark 23
— 31 Res. om nedleggelse av det ulønte generalkonsulat i Kjøbenhavn og overførelse av dettes forretninger til et kombinert legasjons- og generalkonsulatembede m. v. 37
— 31 Res. om nedsettelse av en traktatkommisjon vedkommende utenrikshandelen og sjøfarten 37

1919				Side
Febr.	5		Konvensjon mellem Norge og Sverige angående flytlappenes adgang til renbeitning	705
—	10	Skr.	om, at utleveringstraktaten med Storbritannien og Irland av 26 juni 1873 også finner anvendelse overfor de Forenede Malaiske Stater, Perak, Selangar, Negri Sembilan og Patrand	47
—	12		Deklarasjon med Danmark og Sverige om en felles overenskomst om gjensidighet i arbeiderulykkesforsikringen	47
Mars	14	Res.	om nedleggelse av det lønte visekonsulat i Cardiff og oprettelse av et ulønt konsulat sammesteds	160
—	17		Rundskr. om utvisning av utlendinger m. v.	163
April	1	Skr.	om opsigelse av handels- og sjøfartstraktaten mellem Norge og Grekenland av 27—15 oktober 1852 m. v.	197
—	22	Skr.	om Finlands tilslutning til Haagoverenskomstene	218
Mai	21	Skr.	om Polens tiltredelse av verdenspostoverenskomsten av 1906	253
—	30	St.besl.	om oprettelse av nye stillinger i diplomatiet (Utenriksbudgettet)	261
Juni	13	Res.	om omdannelse av konsulatet i Johannesburg til generalkonsulat for Britisk Sydafrika	294
—	13	Res.	om do. av visekonsulposten i Valparaiso til konsulstilling ved generalkonsulatet	294
—	20	Res.	om nedleggelse av embedet som Chargé d'affaires og generalkonsul i Tokio	303
—	27	Res.	om nedleggelse av Chargé d'affaires- og generalkonsulembedet i Rio de Janeiro m. v.	312
—	27	Res.	om omdannelse av konsulatet i Reykjavik til generalkonsulat	312
Juli	4		Rundskr. angående overenskomst av 28 mai 1919 mellem Norge, Danmark og Sverige om gjennemtransport av utviste utlendinger	334
—	5		Rundskr. angående forbudte områder	337
—	11	Res.	om nedleggelse av den ulønte legasjon i Buenos Aires og oprettelse av et statslønt minister- og generalkonsulembede og legasjonssekretær- og konsulembede sammesteds	369
—	11	St.besl.	om lønn til en pressekonsulent samt om oprettelse av et pressekontor i Utenriksdepartementet	375
Aug.	2		Rundskr. om forandring i rundskr. 4 juli 1919 om transitering av utviste utlendinger	497
—	5	Skr.	om, at handels- og sjøfartstraktaten med Grekenland av 27 og 15 oktober 1852 med tilleggsdekla-	

1919 Side

rasjon stiltiende skal forlenges for tre og tre måneder ad gangen efter opsigelsesfristens utløp .. 497
Aug. 29 Res. om omdannelse av konsulatet i Leipzig til selvstendig konsulat underlagt legasjonen i Berlin.. 519
— 29 Skr. om forlengelse for tre og tre måneder ad gangen av handelskonvensjonene mellem Norge og Spanien av 27 juni 1892 og 25 august 1903 520
Septbr. 5 Res. om oprettelse av et ulønt konsulat i Johannesburg under det lønte generalkonsulat i Britisk Sydafrika 523
— 12 Res. om nedleggelse av det ulønte konsulat i Dunkerque 526
— 26 Res. om anerkjennelse av den Tchekoslaviske stat som selvstendig stat 540
— 26 Res. om oprettelse av et ulønt konsulat i Hongkong under generalkonsulatet i Shanghai 540
Oktbr. 30 Res. om, at konsulatet for Fijiøene henlegges fra Levuka til Suva 583
Novbr. 9 Overenskomst med Storbritania om fornyelse av voldgiftskonvensjonen av 11 august 1904 598
— 14 Res. om nedleggelse av legasjonssekretær- og konsulposten i Washington og oprettelse av en legasjonsråd- og konsulpost og en legasjonssekretærpost sammesteds 603
Desbr. 12 Res. om omdannelse av det ulønte visekonsulat i Duisburg til ulønt konsulat, og angående hvad konsulatet i Kölns distrikt herefter omfatter..... 640
— 12 Res. om forandring av visekonsulatet i Reval til ulønt konsulat for Estland 640
— 23 Skr. om, at Haiti har sluttet sig til Genf-konvensjonen av 1906 701

Ekteskap, foreldre og barn.

1919
Febr. 14 Res. om forandring i planen for Lindøy skolehjem for forsømte gutter 56
— 21 Res. om forandring i planen for »Toftes gave« 63
— 28 Res. om vedtekt for tobakksalg til barn i Drøbak.. 69
— 28 Res. om do. for do. til barn i Hvaler herred 69
— 28 Res. om do. for do. til barn i Nord-Odal herred 69
— 28 Res. om do. for do. til barn i Bremsnes herred 69
— 28 Res. om do. for do. til barn i Kvernes herred..... 70
Mars 21 Res. om do. for do. til barn i Kornstad herred, Møre fylke 170
— 31 Rundskr. ianledning av lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 187

1919				Side
April	14	Res.	om plan for »Eilert Sundts barnehjem på Eidsvoll«	214
—	30	Skr.	om, at kommunebidrag ikke antas å kunne tilstås en mor, der ikke er norsk statsborger, jfr. barneforsorgsloven av 10 april 1915 § 2, jfr. § 1	223
Mai	12	Res.	om vedtekter for tobakksalg til barn i Høyland herred	239
—	13	Rundskr.	om motarbeidelse av omstreifervesenet	240
—	31	Lov	nr. 2 om tillegg til lov nr. 3 av 10 april 1915 om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre	263
Juni	27	Res.	om vedtekt for tobakksalg til barn i Bratvær herred	309
—	27	Res.	om do. for do. til barn i Frosta herred	310
Juli	1	Skr.	om refusjon av utgifter med barns bortsettelse i henhold til § 52 i lov om behandling av forsømte barn av 6 juni 1896	326
Aug.	19	Skr.	om forståelsen av § 17 i lov (nr. 3) av 10 april 1915 (angående bidragsforelegg)	507
—	22	Res.	om vedtekt for tobakksalg til barn i Røra herred	510
Oktbr.	4	Res.	om benyttelse av »Buskerud skolehjem« på Sanssouci i Øvre Eiker som skolehjem for forsømte gutter	548
—	17	Res.	om vedtekt for tobakksalg til barn i Roan herred	557
—	17	Skr.	om, i hvilken jurisdiksjon en farskapssak skal anlegges, når moren ikke har nogen fast bopel og hendes opholdssted er ukjent	567
—	30	Res.	om anmeldelse av barnefødsler i henhold til dissenterl. 27 juni 1891 §§ 3 og 7 m. v.	576
Novbr.	6	Skr.	om, at Det Norsk-Lutherske Kinamisjonsforbunds misjonærer ikke kan beskikkes til vigselmenn i Kina, jfr. lov 31 mai 1918 § 24	586
—	10	Skr.	om fremgangsmåten ved anlegg av farskapssak, når den opgivne far er utlending og aldri har hatt verneting her i riket	598
—	13	Skr.	om, at efter lov av 31 mai 1918 (nr. 2) § 41, 2net ledd, antas vedkommende menighets prest eller forstander pliktig til å foreta megling, når partene forlanger det	601
—	14	Res.	om ikraftsettelse av §§ 20, 28, 32, 33, 39 og 44 i lov av 6 juni 1896 (nr. 1) med tilleggslov, forsåvidt angår skolehjem for forsømte piker	601
Desbr.	5	Res.	om bemyndigelse for fylkesmennene til å avgjøre andragender om dispensasjon fra aldersgrensebestemmelsen i ekteskapslovens § 1 (l. 31 mai 1918) jfr. rundskrivelse av 30 desember 1919	634

1919 Side

Desbr. 15 Rundskr. angående lov av 13 juni 1919 om forandring i dissenterloven 651

— 30 Rundskr. om bemyndigelse for fylkesmennene til å avgjøre andragender om tillatelse til å inngå ekteskap før lovbefalt alder, jfr. resolusjon av 5 desember 1919 702

Elektrisitetsvesen.

1919

Janr. 3 Res. om tvungen innlegning av elektrisk lys i Bergen 2

— 17 Res. om do. do. i Tønsberg 20

— 24 Res. om do. do. i Drammen 27

— 24 Res. om nedsettelse av en kommisjon til utredning av spørsmålet om en landsplan for elektrisitetsforsyningen 29

Mars 28 Res. om tillegg til bestemmelsen av 31 oktober 1918 om tvungen innlegning av elektrisk lys i Kristiania 183

Desbr. 17 Forskrifter for elektriske anlegg 654

Fattigvesen.

1919

Janr. 3 Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S Undalen Molybdengruber i Grindheim herred, Vest-Agder fylke 1

— 31 Res. om do. for do. ved A/S Christiania Portland Cementfabrikk i Røyken herred 38

— 31 Res. om do. for do. ved A/S Bamle Nikkelkompanis gruber i Bamle herred 38

Mars 14 Res. om do. for do. ved A/S Skiensfjordens Kalkbrudd i Bamle herred 161

Mai 2 Res. om ophevelse av det fond, A/S Grong gruber er pålagt å opretthold til sikkerhet for arbeideres m. fl.s fordringer på selskapet 232

— 13 Rundskr. om motarbeidelse av omstreifervesenet 240

Juli 4 Res. om overførelse til borgermesterstillingen av magistratsforretningene som medlem av fattigstyret i Ålesund 332

— 11 Res. om fortsettelse av opsamlingen til sikkerhetsfondet ved A/S Røstvangen gruber i Kvikne herred 370

Aug. 15 Res. angående sikkerhetsfondet ved A/S Nordiske Grubekompanis bergverksdrift i Målme herred (rentene tillegges kapitalen) 505

— 15 Res. om plan for sikkerhetsfond ved A/S Ørnehammens molybdengruber i Fjotland 505

Fiskeri, jakt og fredning.

Janr. 3 Res. om jakttiden for tiur i Opland fylke i 1919.... 3
Febr. 4 Res. om forandring, forsåvidt angår maskevidden i bundne redskaper, av fiskerireglene for Sagfjordelvens vassdrag i Hamarøy herred 43
Mars 14 Res. om, at lov (nr. 2) av 14 desember 1917 om tvungen avståelse av grunn i fiskevær i Finnmark fylke m. v. gjøres gjeldende for Nordland fylke 160
— 21 Midlertidig lov nr. 2 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene 168
— 21 Res., hvorved foranstående lov gjøres gjeldende i forskjellige kommuner i Møre, Nordland og Finnmark fylker 171
April 14 Res. om fiskeriregler for en strekning av Drammenselven i Øvre og Nedre Eiker herreder 213
— 14 Res. om do. for de i Nes vestre sameie i Nes herred, Buskerud fylke, beliggende vann, tjern m. v. .. 213
— 25 Res. om fiskeriregler for Vågå herred 219
— 25 Res. om do. for Sell herred 219
— 25 Res. om do. for Finnas vassdrag innen Findal statsalmennings område i Lom og Vågå herreder.... 219
— 25 Skr. om, at Lofotopsynet er hevet 26 april 220
Mai 20 Res. om fiskeriregler for fjellvann med til- og avløpsbekker innen Tveit herred 248
— 20 Res. om do. for vann, elver og bekker, som ikke er i privatmanns eie (Lågen elv undtatt), innen Nordre Fron herred 248
— 24 Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å dispensere fra §§ 1 og 2 i l. 29 juli 1918 (nr. 1) om ilandbringelse i norsk havn av fisk fanget av norske fartøier 256
Juni 6 Res. om utvidelse av jakttiden for bever i Åmli herred 273
— 20 Res. om fredning av en »søilegran« på eiendommen Kongsdelene i Hurum herred 300
— 20 Res. om do. av »Tofteholmene« i Hurum 300
— 20 Res. om, at fiskerireglene for Ulvik herred fremdeles skal bli gjeldende i 3 år fra 1 mai 1920 å regne 301
— 27 Res. om fredning av en »dechotyp søile- eller spissgran« på Slettemoås i Kviteseid 309
Juli 11 Res. om forbud til utgangen av 1924 mot anvendelse av snare og fallstokk til fangst av tiur, røi, orrfugl og jerpe i Egge, Beitstad, Malm og Namdalseid herreder samt mot spilljakt på tiur og orrhane i de samme herreder 368

1919				Side
Juli	11	Res.	om fredning til utgangen av 1924 av hare det hele år innen Ytterøy herred	368
—	11	Res.	om fredning til utgangen av 1921 av elg det hele år innen Nord-Trøndelag fylke	368
—	11	Res.	om forlengelse i 5 år av forbudet av 1914 mot bruk av kilenot i Leksdalsvann i Nord-Trøndelag fylke	368
—	18	Res.	om fredning av »Trisætlønnen« i Lårdal herred	442
—	18	Res.	om fredning av en ved Støren jernbanestasjon stående sammenvoksing av bjørk og rogn	442
—	18	Res.	om forbud til utgangen av 1924 mot å felle årskalv av elg i Østfold fylke	443
—	18	Res.	om fredning av hjort det hele år til utgangen av 1923 i forskjellige herreder i Sogn og Fjordane fylke	443
Aug.	1	Lov	om den Norske Stats Fiskeribank	476
—	1	Res.	om midlertidig forbud mot i tiden fra og med 1 juni til og med 15 september i Topsundet, Trondenes herred, å bruke garn til fangst av sei, jfr. res. 28 juni 1902	488
—	1	Res.	om fiskeriregler for Mosseelven, Øvre Vansjø, Brønnerødtjernet, Bjørnerødvannet og Hobølelven i Rygge, Råde, Våler og Jeløy herreder	489
—	1	Res.	om utvidelse av jakttiden for bever i His herred, gjeldende til utgangen av 1920	489
—	1	Res.	om totalfredning av elg, gjeldende til utgangen av 1921, i Vefsn, Hemnes, Korgen, Mo, Beiarn, og Saltdal herreder i Nordland fylke	489
—	8	Res.	om fredning av villren til utgangen av 1923 i 13 herreder i Hedmark fylke	499
—	22	Res.	om fiskeriregler for Gran- og Krokåsvannet m. v. i Inderøy herred	511
—	22	Res.	om forlengelse i 3 år fra 13 desember 1919 av fiskerireglene for endel vann og elver på den til Ullensvang herred støtende del av Hardangervidden	511
—	22	Res.	om fredning i 3 år fra 1 mai 1920 å regne av kreps i Lekumelven vassdrag i Trøgstad og Eidsberg herreder	512
—	22	Res.	om utvidelse av jakttiden for bever i Vegårshei herred til å omfatte hele oktober måned, gjeldende til utgangen av 1920	512
—	29	Res.	om forbud mot fangstinnretninger for tiur, røi og orrfugl innen Hedmark fylke og fredning av disse viltsorter i tiden 15 november—31 januar samt av jerpe det hele år, — gjeldende til utgangen av 1923	518

1919 Side

Septbr. 12 Res. om årsfredning av hjortekoller på øen Hitra i Sør-Trøndelag fylke, gjeldende til utgangen av 1923 526
— 20 Res. om fiskeriregler for Næren sjø med deri fallende elver i Ringsaker herred 534
— 20 Res. om do. for Drevja elv ovenfor Øvstfossen samt i Drevvatnet med deri fallende elver og bekker i Hemnes og Vefsn herreder 534
— 20 Res. om forbud mot bruk av oter i Takvann, Lombola, Langvann og Fjellfroskvann i Balsfjord herred 535
— 26 Res. om fiskeriregler for Store Grøna og samtlige øer, bekker, sjøer og tjern på norsk område, som har avløp gjennem denne, i Trysil herred 538
Oktbr. 4 Res. om fredning av eksemplarer av Crepis multicaulis på Nyborg i Nesseby herred og av eksemplarer av Polemonium humile på Bugøynes kirkegård i Sør-Varanger herred 547
— 24 Res. om fiskeriregler for Surndal herred 569
— 24 Res. om fornyelse til 1 september 1924 av fiskereglene for Skarvatnet, Klingrevatnet, Gunhildsetervatnet og Langevatnet m. v. i Fræna herred 569
— 24 Res. om fiskeriregler for et tidsrum av 5 år for fisket i Eidsvatnet i Norddal herred m. v. 569
— 24 Res. om totalfredning til utgangen av 1924 av elg i Møre fylke 570
Novbr. 14 Res. om fiskeriregler for Herjevatnet m. v. i Veøy herred 602
— 14 Res. om totalfredning, til utgangen av 1923, av hjort i 17 (18) herreder i Møre fylke 602
Desbr. 5 Res. om ophevelse for Sande opsynsdistrikt av fritagelsen fra helligdagsbestemmelsen i lov av 1 juli 1907 § 25, 1ste punktum 620
— 12 Res. om fiskeriregler for Brødrevatnet i Ulstein herred 639

Forbrydelser, straffer, straffanstalter.

1919

Mars 21 Lov nr. 1 om tillegg til lov av 12 desember 1903 om fengselsvesenet og om tvangsarbeide 168
Juni 27 Res. om ansettelsesmyndigheten vedkommende tjenestemenn ved fengsels- og tvangsarbeidsvesen, som omfattes av tjenestemannsloven 313
— 27 Res. om do. vedkommende tjenestemenn ved Kriminalasylet, som omfattes av do. m. v. 314

1919 Side

Juli 15 St.besl. om omdannelse av Reitgjerdet pleiestiftelse til kriminalinternat m. v. 380
— 25 Lov nr. 1 om forandringer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 464
— 25 Lov nr. 2 om forandring i lov av 1 juli 1887 om rettergangsmåten i straffesaker 467
Aug. 23 Skr. om anmodning til fullbyrdelsesmyndigheten om å gjøre uttrykkelig opmerksom på bøteavsoning, som har funnet sted under domfeltes hensitten i varetekt efter dom 515
Novbr. 20 Rundskr. om administrasjon av rettsmøter under efterforskning eller rettslig forundersøkelse, hvor der kan bli spørsmål om å fatte beslutning om siktedes innleggelse i sinnssykeasyl i henhold til straffeprosesslovens § 210 606
Desbr. 12 Res. om bestyrelsen av hjelpefengslene i Brevik, Stathelle og Langesund 642

Forsikringsvesen (brand-, sjø-, livs-, ulykkes- og husdyrforsikring m. v.).

1919

Febr. 12 Deklarasjon mellem Norge, Danmark og Sverige om en felles overenskomst om gjensidighet i arbeiderulykkesforsikringen 47
Mars 21 Res. om ophevelse av Krigsforsikringsrådet 175
Juli 8 St.besl. om premietariff for riksforsikringsanstalten og de forsikringspliktige bedrifters inndeling i fareklasser 339
Oktbr. 17 Res. om nye premiesatser for sjømannsforsikringen.. 557
Desbr. 5 Plakat inneholdende forandringer i og tillegg til vedtekt for Norges Brandkasses løsøreforsikring av 3 februar 1917 617

Handel (beverternæring).

1919

Janr. 2 Skr. om endringer i maksimalprisene for islandsk fårekjøtt, forsåvidt angår omsetning innen Nordland fylke 1
— 3 Res. om herbergerlovens anvendelse i Larvik..... 1
— 3 Res. om vedtekter for beverter- og herbergernæringen i Larvik 2
— 3 Res. om do. for do. do. i Liknes herred 2
— 3 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Vik herred, Sogn og Fjordane fylke 2
— 3 Skr. om midlertidige maksimalpriser ved salg av bearbeidede metaller (kobber eller messing) m. v..... 6

Side

Jan. 3 Skr. om omsetningsregler og maksimalpriser for såkorn og såerter 6
— 4 Skr. om midlertidig forbud mot på hoteller, kafeer og restauranter 3 dager i uken å servere retter, som er tillaget av kjøtt eller flesk 6
— 7 Skr. om forbud for engrosforretninger mot å selge fra utlandet innført salt kjøtt eller flesk uten på nærmere angitte betingelser m. v. 8
— 8 Skr. om omsetningsregler og maksimalpriser for smøreoljer og konsistensfett 9
— 10 Skr. om ophevelse av omsetningsreglene og maksimalprisene for krydderier 11
— 10 Skr. om omsetningsregler og maksimalpriser for kull, koks og cinders 11
— 10 Skr. om do. do. for mel, gryn, erter og sukker tilført markedet ved statens foranstaltning 11
— 10 Skr. om do. do. for kraftfôr 11
— 10 Skr. om tillegg til detaljprisen ved salg av kokt farin 11
— 10 Skr. om prisansettelsen ved salg av tobakk fra British American Tobacco Co. (Norway), Limited, Kristiania 12
— 11 Skr. om maksimalpriser for eldre beholdninger av kondensert melk og sterilisert fløte m. v. fra Værne Kloster Melkefabrikker 12
— 11 Skr. om do. for do. do. av hermetikk 12
— 11 Skr. om do. for do. do. av amerikansk smult 12
— 13 Skr. angående bestemmelser om erhverv ved omvandrende virksomhet (opkjøp av råstoffer for ullvareindustrien m. v.) 12
— 18 Skr. om ophevelse av maksimalprisene m. v. for norsk tretjære (tyritjære) 22
— 18 Skr. om omsetningsregler og maksimalpriser for bomullsgarn av norsk tilvirkning 23
— 18 Skr. om do. do. for kaustik soda 23
— 18 Skr. om do. do. for kalcinert soda 23
— 18 Skr. om do. do. for smøreoljer og konsistensfett 23
— 18 Skr. om do. do. for petroleum 23
— 18 Skr. om forhøielse av trykningsprisene 23
— 20 Rundskr. om innsendelse til Handelsdepartementet av innberetninger om aktiemegleres betalingsinnstilling, konkurs eller dødsfall 23
— 24 Res. om nedsættelse av den garanterte pris for saltet storsild, hvis silden er fanget efter kl. 12 middag 26 januar 28
— 24 Res. om forbud mot å omsette aluminium til andre enn staten 28

1919				Side
Janr.	24	Res.	om forhøielse av prisene på papir til aviser, skole- og undervisningsbruk	28
—	24	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for salt	30
—	24	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk flesk	30
—	24	Skr.	om do. do. for sjokolade og kakao	30
—	24	Skr.	om do. do. for sild og fisk m. v., som selges innenlands uten statens foranstaltning	30
—	25	Skr.	om nye maksimalpriser for kobber til elektrisk bruk	32
—	25	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for skrapmetaller	32
—	25	Skr.	om regler for prisansettelsen av utenlandske manufakturvarer efter 1 januar 1918	32
—	25	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for vindusglass	32
—	25	Skr.	om do. do. for cement	32
—	25	Skr.	om do. do. for lærlim	32
—	25	Skr.	om beregning av bruttofortjeneste ved salg av herrehatter av norsk tilvirkning m. v.	32
—	25	Skr.	om priser for et parti ertemel formalt av argentinske grønne erter	33
—	28	Skr.	om frakttillegg til maksimalprisene for melk, som tilføres Meraker og Dalen (i Eidsborg) provianteringsdistrikter fra andre distrikter	33
—	28	Skr.	om, at Stavanger, Haugesund og Hommelviken overføres til 2nen prisgruppe ved omsetning av melk og fløte m. v.	33
—	28	Skr.	om tillegg til maksimalprisene ved forsendelse av melk fra Sundmøre meieri, Ålesund	33
—	29	Skr.	om prisen for bindegarn ved salg til forbrukere..	34
—	31	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Laksevåg sogn, Hordaland fylke m. v.	36
—	31	Res.	om do. for do. i Kornstad herred, Møre fylke	36
Febr.	1	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for torvstrø og torvmuld	41
—	1	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for krystallsoda (vaskesoda)	41
—	1	Skr.	om do. do. for kaustik soda	41
—	1	Skr.	om do. do. for kalcinert soda	41
—	1	Skr.	om do. do. for grønnsåpe	41
—	1	Skr.	om do. do. for importert skotøi	41
—	1	Skr.	om do. do. for importerte kalosjer	42
—	1	Skr.	om do. do. for ferskt og saltet hvalkjøtt	42
—	1	Skr.	om do. do. for jern, jernplater m. v.	42
—	1	Skr.	om nye maksimalpriser for nogen sorter kaffe ..	42

1919				Side
Febr.	5	Skr.	inneholdende bestemmelser om prisansettelsen for konfeksjonsfabrikker	44
—	6	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for tørrede frukter	44
—	7	Skr.	om do. do. for fuglevilt og hare	45
—	7	Skr.	om do. do. for potetmel	45
—	7	Skr.	om beregning av tillegg for renskjæring av sålelær m. v.	45
—	8	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk makaroni	45
—	8	Skr.	om do. do. for dansk vinter-hvitkål	46
—	8	Skr.	om do. do. for rørvev	46
—	8	Skr.	om innrømmelse av rabatt ved salg fra fabrikk til grossist av skruer, nagler, skinnespiker m. v.	46
—	8	Skr.	om beregning av bruttofortjeneste ved salg av norsk stivetøi fra grossister og detaljister m. v.	46
—	8	Skr.	om godtgjørelse av omkostninger ved transport av kalk utover fastsatt leveringssted m. v.	46
—	8	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene for fôrnepe (turnips)- og kålrotfrø av norsk avl m. v.	47
—	13	Skr.	om ophevelse av forbudet mot å bruke til dyrefôde gulrøtter, kålrot m. v.	48
—	13	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for norsk smør	49
—	13	Skr.	om priser for et parti solignum trekonserveringsstoff ved salg til forbruker (Sev. Sverdvik & Co.)	49
—	13	Skr.	om tillegg til maksimalprisene ved salg av smøreoljer på under 250 gram	49
—	13	Skr.	om overførelse av Voss til 2nen prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte	49
—	13	Skr.	om priser for importert cement	49
—	13	Skr.	om priser for et parti havregryn »Genius Oat« (Storm & Bull, Ltd., Kristiania)	49
—	13	Skr.	om lettelse i provianteringsrådenes transportutgifter for Salgsavdelingens varer (mel, sukker m. v.)	50
—	14	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Stangvik herred	50
—	14	Res.	om do. for do. i Fjelberg sogn av Fjelberg herred	51
—	14	Res.	om do. for do. i Selje herred	51
—	14	Res.	om vedtekt for beverternæringen i Vikna herred	51
—	14	Res.	om ophevelse av forbudene av 25 oktober 1917 og 11 januar 1918 mot 1) å selge mineralske og vegetabilske oljer og fettstoffer til andre enn staten og mot 2) å inngå kontrakter med andre enn	

1919				Side
			staten om fremstilling og levering av sildolje, guano m. v.	54
Febr.	14	Res.	om ophevelse av statens enerett til å selge transformatorolje	54
—	14	Res.	om ophevelse av forbudet mot å selge rågummi og råbalata til andre enn staten	54
—	14	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for bensin (tigerbensin)	58
—	14	Skr.	om do. do. for solarolje	59
—	14	Skr.	do. do. for asbestgarn	59
—	19	Skr.	om do. do. for té	61
—	21	Res.	om vedtekter for beverter- og herbergernæringen i Ålesund	63
—	21	Res.	om ophevelse av forbudet mot salg av råbomull til andre enn staten	63
—	21	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for kalsinert soda	64
—	21	Skr.	om do. do. for krystallsoda (vaskesoda)	64
—	21	Skr.	om do. do. for smeltet talg til teknisk bruk	64
—	21	Skr.	om do. do. for elektrisk materiell	64
—	22	Skr.	om do. do. for amerikansk kondensert melk tilført markedet ved statens foranstaltning	66
—	22	Skr.	om do. do. for halm og hakkelse av halm	66
—	22	Skr.	om nedsettelse av provianteringsråds innkjøpspriser m. v.	67
—	22	Skr.	om maksimalpriser m. v. for eldre beholdninger av potetmel	67
—	22	Skr.	om prisberegning for importerte industrivarer m. v.	67
—	22	Skr.	om maksimalprisene m. v. for bensin (alle sorter bensin)	67
—	25	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for kraftfôr	68
—	25	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for kluter	68
—	28	Res.	om vedtekt for tobakksalg til barn i Drøbak	69
—	28	Res.	om do. for do. til barn i Hvaler herred	69
—	28	Res.	om do. for do. til barn i Nord-Odal herred	69
—	28	Res.	om do. for do. til barn i Bremsnes herred	69
—	28	Res.	om do. for do. til barn i Kvernes herred	70
—	28	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Sande herred, Vestfold fylke	70
—	28	Res.	om do. for do. i Porsgrund	70
Mars	4	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for konsistensfett	115
—	4	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for kokt linolje	115

1919

				Side
Mars	4	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for grønnsåpe	115
—	4	Skr.	om do. do. for landbruksmaskiner og landbruksredskaper m. v.	115
—	4	Skr.	om maksimalpriser for importert og norsk stivetøi (manufaktur), snipper, mansjetter m. v.	116
—	4	Skr.	om priser for et parti solignum trekonserveringsstoff (Sverdvik & Co., Kristiania)	116
—	6	Res.	om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Skien	116
—	6	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for sirup	119
—	6	Skr.	om do. do. for amerikansk corned beef	119
—	8	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for norske gulrøtter og norsk kålrabi	120
—	8	Skr.	om ophevelse av tillatelsen til å utselge bearbeidede metaller av kobber eller messing til høiere priser enn fastsatt ved skrivelse av 23 desember 1918	121
—	8	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for bensin	121
—	8	Skr.	om do. do. for jern, jernplater m. v.	121
—	8	Skr.	om forandring av reglene om merkning av manufaktur- og trikotagevarer m. v.	121
—	8	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for herrehatter av hår og ull (av utenlandsk og norsk tilvirkning)	121
—	8	Skr.	om forandring i maksimalprisene m. v. for solarolje	122
—	10	Skr.	om nærmere angitte priser for endel partier kjeks importert fra Carr & Co. Ltd., Carlisle	123
—	12	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for mel, gryn og sukker tilført markedet ved statens foranstaltning	124
—	14	Plakat	om handel med gifter, apotekvarer og endel andre varer	125
—	14	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Fana herred	159
—	14	Res.	om forandring i lukningsvedtekten for Svelvik	159
—	14	Res.	om herbergerlovens anvendelse i Tønsberg	159
—	18	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for stål	164
—	18	Skr.	om nye maksimalpriser for elektrisk materiell	165
—	18	Skr.	om reduksjon av maksimalprisene for trådstift ved salg til forbrukere m. v.	165
—	18	Skr.	om beregning av maksimalprisen for cement, jfr. skr. 29 januar 1919	165
—	18	Skr.	angående engrosprisen for krystallsoda	165

1919				Side
Mars	18	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for importert og norsk sinkhvitt	165
—	18	Skr.	om do. do. for petroleum	166
—	19	Skr.	om overførelse av Knarrevik fabrikksted og Trones industridistrikt til henholdsvis 1. og 3. prisgruppe ved omsetning av melk og fløte	166
—	19	Skr.	om transporttillegg til maksimalprisene for melk bragt til melkeutsalg i Vennesla	166
—	20	Skr.	om bestemmelser for omsetning og bruk av smør	167
—	20	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for stivelse	167
—	20	Skr.	om do. do. for tørrede frukter	167
—	20	Skr.	om do. do. for islandsk fårekjøtt	167
—	20	Skr.	om do. do. for ferske fiskehoder og fiskerygger	167
—	21	Res.	om vedtekt for tobakksalg til barn i Kornstad herred, Møre fylke	170
—	21	Res.	om tillegg til lukningsvedtekten for Mandal	170
—	21	Res.	om herbergerlovens anvendelse i Sunndal herred, Møre fylke	170
—	22	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for danske egg	176
—	22	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene og omsetningsreglene for råmetaller, skrapmetaller, blank kobberledning m. v.	177
—	22	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for linoleum	177
—	24	Skr.	om ophevelse av bestemmelsene om omsetning og forbruk av salt kjøtt og flesk innført fra utlandet	177
—	28	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet og Finansdepartementet til å treffe forskjellige avgjørelser og utferdige forskjellige bestemmelser i henhold til midlertidig lov om fonds- og aktiemeglere av 14 august 1918	184
—	28	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for treduk (forskallingsduk) av merkene »Bacula« og »Hylowire«	186
—	28	Skr.	om do. do. for tobakker, cigarer m. v.	186
—	29	Skr.	om ophevelse av bestemmelsene om kjøttløse dager	186
—	29	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene for norske huder og skinn m. v.	186
—	29	Skr.	om do. av do. for skotøi av norsk tilvirkning	186
—	31	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk cheddarost	196
—	31	Skr.	om do. do. for amerikansk meierismør	196
—	31	Skr.	om do. do. for amerikansk smult	196
—	31	Skr.	om nye maksimalpriser for nogen sorter kaffe	196

1919				Side
Mars	31	Skr.	om bemyndigelse for de kommunale proviantering sråd til å fastsette maksimalpriser for fersk fisk og sild m. v.	196
—	31	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for schellakk	197
April	1	Skr.	om opsigelse av handels- (og sjøfarts-) traktaten mellem Norge og Grekenland av 27—15 oktober 1852 m. v.	197
—	3	Skr.	om beregning av prisen ved salg av cement fra cementfabrikken »Norge« m. v.	197
—	4	Res.	om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Nedre Eiker herred	202
—	4	Res.	om tillatelse for Kongsberg kommunale handel til intil videre å utøve slakteribedrift i Kongsberg	203
—	4	Res.	om ophevelse av bestemmelsene om garanterte minstepriser for saltet sild	203
—	4	Res.	om do. av forbudet mot salg av dolomit til andre enn staten	203
—	4	Res.	om do. av do. mot salg av aluminium til andre enn staten	203
—	4	Skr.	om ophevelse av bestemmelsene om omsetning og transport av høi	205
—	4	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for importert kjeks	205
—	4	Skr.	om do. do. for amerikanske tørsaltede skinker (Hams)	205
—	4	Skr.	om do. do. for amerikansk lakesaltet flesk med ben	205
—	5	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for cellulose- og treterpentin	205
—	5	Skr.	om do. av do. for harpiks	205
—	5	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for kalcinert soda	206
—	5	Skr.	om do. do. for krystallsoda (vaskesoda)	206
—	5	Skr.	om do. do. for kaustik soda	206
—	5	Skr.	om do. do. for endel sorter sprengstoff	206
—	5	Skr.	om do. do. for pakkpapir	206
—	11	Skr.	om do. do. for soil-rør og deler m. v.	209
—	11	Skr.	om nye prosenttillegg for rør og deler m. v.	209
—	11	Skr.	om ophevelse av tidligere prisberegning ved A/S Niels Holwech & Co.s salg av et parti svenske galvaniserte rør	209
—	11	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for lut	209
—	11	Skr.	om do. do. for importert og norsk sinkhvitt	209
—	11	Skr.	om do. do. for knekkebrød	209

1919 Side
April 11 Skr. om nye maksimalpriser for nogen sorter hermetikk ... 209
— 11 Skr. om omsetningsregler og maksimalpriser for franske marbot valnøtter ... 210
— 11 Skr. om do. do. for sirup ... 210
— 11 Skr. om do. do. for amerikansk smult (pure lard) ... 210
— 11 Skr. om do. do. for amerikansk raffinert fett (compound lard) ... 210
— 11 Skr. om do. do. for lim (lærlim og benlim) ... 210
— 11 Skr. om bestemmelser angående merkningsplikt m. v. for cigarer, cigaretter m. v. ... 210
— 11 Skr. om omsetningsregler og maksimalpriser for skrivemaskiner ... 210
— 11 Skr. om prisen ved omsetning av rugeegg ... 210
— 14 Lov nr. 1 om meddelelse av oplysninger til Trustkommisjonen ... 210
— 14 Res. om herberger- og beverterlovens anvendelse i Gjerpen herred ... 212
— 14 Res. om ophevelse av påbudet om å innsende til »Fiskecentralen« opgaver over saltbeholdninger ... 214
— 15 Skr. om ophevelse av maksimalprisene m. v. for importert og norsk sinkhvitt ... 217
— 15 Skr. om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk kondensert melk tilført markedet ved statens foranstaltning ... 217
— 15 Skr. om do. do. for amerikansk Salami og Metwurst ... 217
— 15 Skr. om priser for amerikansk fruktdrops m. v. fra Carl Rønning, Kristiania ... 217
— 16 Telegr. om ophevelse av de i henhold til smughandelsloven 31 juli 1912 § 3 fastsatte forskrifter ... 217
— 16 Skr. om ophevelse av bestemmelsene om omsetning, salg og forsendelse av norsk natursmør ... 218
— 24 Rundskr. om innbetaling av megleravgift m. v. ... 705
— 24 Skr. om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk smult (pure lard) ... 218
— 24 Skr. om forhøielse av prisene for ovner og komfyrer ... 218
— 24 Skr. om beregning av frakttillegg for levering av melk fra Stokke ysteri m. v. ... 219
— 25 Skr. om omsetningsregler og maksimalpriser for rør og fittings ... 220
— 25 Skr. om do. do. for stenaerolit og brisantaerolit ... 220
— 27 Skr. om do. do. for et parti amerikansk usukret kondensert melk importert av A/S De norske melkefabrikker ... 221
— 27 Skr. om ophevelse av maksimalprisen for havre ... 221

1919				Side
April	30	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk lakesaltet flesk med ben	223
—	30	Skr.	om do. do. for amerikansk meierismør	223
—	30	Skr.	om do. do. for polert ris	223
—	30	Skr.	om do. do. for endel sorter kaffe	223
—	30	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for norske egg	223
—	30	Skr.	om do. av do. for norske akererter m. v.	223
Mai	1	Skr.	om ophevelse av bestemmelsene om omsetning m. v. av natursmør, som innføres fra utlandet	224
—	2	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Lier herred	225
—	2	Res.	om do. do. i Risør	225
—	2	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Skåtøy herred	225
—	5	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for margarin	235
—	5	Skr.	om do. av do. for sykkelgummi	235
—	5	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for jernplater m. v.	236
—	6	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for skrivemaskiner	236
—	6	Skr.	om forandring i bestemmelsene om maksimalpriser for tobakker, cigarer m. v.	236
—	10	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for mel, gryn og sukker	239
—	10	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for petroleum	239
—	10	Skr.	om do. av do. for solarolje	239
—	10	Skr.	om do. av do. for bensin	239
—	10	Skr.	om do. av do. for fersk makrell	239
—	12	Res.	om vedtekter for salg av tobakk til barn i Høyland herred, Rogaland fylke	239
—	15	Res.	om ophevelse av bestemmelsene om innskrenkning i bevertningssteders serveringsrett	242
—	15	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for kaffe	242
—	15	Skr.	om do. do. for rosiner og fikenkaker	243
—	15	Skr.	om do. do. for amerikanske picnicskinker (picnic hams)	243
—	15	Skr.	om do. do. for amerikansk schweitzerost	243
—	15	Skr.	om do. do. for te	243
—	15	Skr.	om do. do. for tyske sorte og galvaniserte jernplater	243
—	15	Skr.	om ophevelse av maksimalprisen for rotasjonsfarve	243
—	15	Skr.	om do. av maksimalprisene m. v. for klorkalium	243

1919				Side
Mai	15	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for kalcinert soda	243
—	15	Skr.	om do. av do. do. for krystallsoda	243
—	15	Skr.	om do. av do. do. for kaustik soda	244
—	16	St.besl.	om bevilgning til funksjonærer ved meglerkontrollen	244
—	24	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Kristiansund	256
—	24	Res.	om ophevelse av forbudet mot å avhende gummiringer for automobiler m. v. uten approbasjon av Industriforsyningsdepartementet	257
—	26	Skr.	om maksimalpriser og omsetningsregler for jern, jernplater m. v.	258
—	26	Skr.	om forhøielse av prisene for handelsstøpegods m.v.	259
—	26	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for asbestgarn	259
—	26	Skr.	om do. av do. for dansk og svensk kritt	259
—	26	Skr.	om maksimalpriser og omsetningsregler for øl	259
—	26	Skr.	om do. do. for mineralvann	259
—	27	Skr.	om do. do. for knekkebrød	259
—	27	Skr.	om do. do. for importerte nøtter og nøttekjerner	260
—	27	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for amerikansk Corned beef	260
—	27	Skr.	om do. do. for poteter	260
—	28	Skr.	om forhøielse av prisene på minekrutt	260
—	28	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for endel sorter kaffe	261
—	30	Skr.	om do. do. for kokt linolje	262
—	31	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for hvalolje	269
—	31	Skr.	om do. av do. for sildemel og levermel	269
—	31	Skr.	om do. av maksimalprisen for sildeguano	269
—	31	Skr.	om do. av maksimalprisene m. v. for herdet fett	269
—	31	Skr.	om do. av do. for cottonolje	269
—	31	Skr.	om do. av do. for tran m. v.	270
—	31	Skr.	om do. av do. for råtalg og smeltet talg og fett	270
Juni	6	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Trondenes herred	272
—	7	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for gjæreddik	275
—	7	Skr.	om do. do. for Rangoonris	276
—	7	Skr.	om do. do. for rør og fittings	276
—	7	Skr.	om nye maksimalpriser for boger	276
—	10	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for argentinsk meierismør	277
—	10	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for ull	277

				Side
Juni	13	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for kull, koks og cinders	295
—	13	Skr.	om do. do. for øl	295
—	13	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene for høi og hakkelse av høi og halm m. v.	295
—	13	Skr.	om do. av do. do. for hermetisk torskerogn	295
—	17	Skr.	om do. av do. do. for hestetaggel, kotaggel og grisebust	295
—	17	Skr.	om nedsettelse av konjunkturtillegget for oljeklær og oljelerret (firmaet Helly J. Hansen A/S)	296
—	18	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for kokt linolje	296
—	21	Skr.	om do. av do. do. for amerikansk schweizerost	304
—	23	Skr.	om do. av do. do. for lim	304
—	23	Skr.	om do. av do. do. for importerte kalosjer	304
—	23	Skr.	om do. av do. do. for smøreoljer	304
—	23	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for Hjernsbjelker, U-jern og Zoresjern	304
—	23	Skr.	om overførelse av Lillehammer til 2nen prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte	304
—	27	Res.	om vedtekt for tobakksalg til barn i Bratvær herred	309
—	27	Res.	om do. for do. til barn i Frosta herred	310
—	27	St.besl.	om oprettelse av et centralkontor for statens innkjøp av råvarer m. v.	319
—	30	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for norsk smør, amerikansk (U. S. A.) og argentinsk meierismør	326
Juli	2	Skr.	om do. av do. do. for dansk ost og amerikansk Cheddarost	328
—	2	Skr.	om do. av do. do. for norsk ost	328
—	2	Skr.	om do. av do. do. for amerikanske erter	328
—	2	Skr.	om do. av do. do. for danske egg	329
—	2	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk raffinert fett (Compound lard)	329
—	2	Skr.	om do. do. for amerikansk flesk	329
—	3	Skr.	om beregning av prisen pr. liter for ombringelse av melk og fløte innen villastrøkene i Nesodden herred	329
—	4	Res.	om vedtekter for skraphandelen i Gjerpen herred	332
—	4	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for vindusglass	332
—	4	Skr.	om forhøielse av prisene for norsk cement (cementfabrikken CE-NO-Portlandcement A/S, Kristiania)	332

1919			Side
Juli	7	Skr.	angående forskjellige bestemmelser om salg av brød m. v. ... 339
—	10	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for farris 340
—	10	Skr.	om forandring av prisene for farris (skr. 28 juni 1919) ... 340
—	10	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene for omsetning av kjøtt av gjeit og sau m. v. ... 340
—	10	Skr.	om maksimalprisen for storfe »med hud og hår« m. v. ... 341
—	10	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for fuglevilt og hare ... 341
—	10	Skr.	om do. av do. do. for kraftfôr ... 341
—	10	Skr.	om do. av do. do. for polentagryn, semouillegryn og sagogryn ... 341
—	10	Skr.	om do. av do. do. for potetmel ... 341
—	10	Skr.	om do. av do. do. for olivenolje og spansk olivenolje »selecte« ... 341
—	10	Skr.	om do. av do. do. for norsk hodekål (hvitkål).. 342
—	10	Skr.	om do. av maksimalprisene for dansk vinter-hvitkål ... 342
—	10	Skr.	om do. av omsetningsreglene m. v. for tørrede frukter ... 342
—	10	Skr.	om do. av do. do. for rosiner og fikenkaker.... 342
—	10	Skr.	om do. av do. do. for importerte nøtter og nøttekjerner ... 342
—	10	Skr.	om do. av do. do. for Patna-ris, Java-ris, Polert-ris og Rangoon-ris ... 342
—	10	Skr.	om do. av do. do. for amerikansk makaroni.... 343
—	10	Skr.	om do. av do. do. for bønner, linser og splitterter 343
—	10	Skr.	om do. av do. do. for bærsafter og syltetøi ... 343
—	10	Skr.	om do. av do. do. for norske drops, tabletter, utenlandske fruktdrops og karameller m. v. ... 343
—	10	Skr.	om do. av do. do. for finsprit ... 343
—	11	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Vardø ... 367
—	11	Res.	om fastsettelse av godtgjørelse for medlemmer av lønnsnevnden for underordnede handelsfolk... 370
—	11	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for denaturert sprit ... 376
—	11	Skr.	om do. av do. do. for kalk ... 376
—	11	Skr.	om do. av do. do. for kulltjære ... 376
—	11	Skr.	om do. av do. do. for lut ... 376
—	11	Skr.	om do. av do. do. for operasjonshansker ... 376
—	11	Skr.	om do. av do. do. for sylteglass ... 376
—	11	Skr.	om ophevelse av forskjellige skrivelser omhandlende manufaktur ... 377

				Side
Juli	11	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for grønnsåpe	377
—	11	Skr.	om do. do. for stivelse	377
—	11	Skr.	om regler og maksimalpriser for omsetning utenfor Hålogaland bispedømme av mursten, taksten, drensrør og mønepanner	377
—	11	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for trefritt trykkpapir og skrivepapir	377
—	16	Skr.	om bemyndigelse for de kommunale provianteringsråd til å avkreve nødvendige oplysninger til fastsettelse av maksimalpriser for omsetning av brød og bakverk	380
—	16	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for sirup	380
—	16	Skr.	om do. av do. do. for linoleum	380
—	16	Skr.	om forhøielse av prisen for cement (A/S Christiania Portland Cementfabrikk, Kristiania)	381
—	16	Skr.	om nye priser for kasser	381
—	18	Res.	om forandring i lukningsvedtekten for Vossestranden herred	442
—	23	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for sild og fisk, som selges innenlands uten statens foranstaltning	463
—	23	Skr.	om tillegg til maksimalprisene for melk og fløte for transportutgifter, — Drøbak provianteringsråd	464
—	23	Skr.	om, at Vardal provianteringsdistrikt overføres til 3. prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte	464
—	25	Res.	om forandring i lukningsvedtekten for Modum herred	470
—	25	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Gjerpen herred	470
—	25	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk smult (pure lard)	471
—	25	Skr.	om forhøiede priser for landsmel	471
—	29	Skr.	om ophevelse av maksimalpriser og virkningen herav i forhold til spørsmålet om frigivelse av vareomsetningen m. v.	475
—	29	Skr.	om ophevelse av utførselsforbudet for en rekke artikler	475
—	29	Skr.	om ophevelse av bestemmelsene om omsetningsavanser for oljeklær og oljelerret	476
—	29	Skr.	om utstedelse av sluttsedler ved salg av aksjer fra en norsk aksjonær uten mellemmann til en kjøper i utlandet m. v.	476
Aug.	1	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Blaker herred	488
—	1	Skr.	om maksimalpriser for endel sorter kaffe	496

1919				Side
Aug.	1	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for kull, koks og cinders	496
—	1	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for amerikansk kondensert melk	496
—	4	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for amerikansk flesk (Rosedale pork)	497
—	5	Skr.	om, at handels- (og sjøfarts-) traktaten med Grekenland av 27/15 oktober 1852 med tilleggsdeklarasjon stiltiende skal forlenges for tre og tre måneder ad gangen efter opsigelsesfristens utløp	497
—	6	Skr.	om, at maksimalprisene for 70 % byggmel, 70 % grynmel og 65 % tørket og skredd havremel skal være som for landsmel fastsatt	498
—	8	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for risstivelse	500
—	8	Res.	om nye maksimalpriser for elektrisk materiell	500
—	8	Skr.	om forhøielse av konjunkturtillegget for oljeklær og oljelerret	500
—	8	Skr.	om do. av do. på Porsgrund Porselensfabrikks priskurantpriser	501
—	8	Skr.	om salgsprisen for cement fra Dalen Portland Cementfabrikk, Brevik	501
—	9	Skr.	om maksimalpriser for amerikansk flesk (Regular plates)	501
—	15	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Røra herred	502
—	15	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Kragerø	503
—	16	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for endel sorter amerikansk spekepølse	506
—	20	Skr.	om bemyndigelse for de kommunale proviantеringsråd til å kreve fornødne oplysninger til fastsettelse av maksimalpriser, jfr. l. 17 juli 1918 § 1 post 2	507
—	21	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for kaffe	509
—	22	Res.	om vedtekt for tobakksalg til barn i Røra herred	510
—	22	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Namsos	511
—	22	Res.	om forandring i lukningsvedtekten for Andenes byggekommune, Dverberg herred	511
—	22	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Fet herred	511
—	25	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v.	516
—	26	Skr.	om maksimalpriser for amerikansk lakesaltet flesk med ben (Ham butts pork)	516
—	26	Skr.	om maksimalpriser og omsetningsregler for amerikansk flesk m. v.	516

1919				Side
Aug.	26	Skr.	om maksimalpriser og omsetningsregler for amerikansk raffinret fett	516
—	29	Res.	om vedtekter for herberger- og beverternæringen i Skudenes herred	518
—	29	Skr.	om forlengelse for tre og tre måneder ad gangen av handelskonvensjonen mellem Norge og Spanien av 27 juni 1892 og 25 august 1903	520
—	29	Skr.	om prisansettelsen for manufakturvarer	521
Septbr.	2	Skr.	om nye maksimalpriser for elektrisk materiell	521
—	2	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for galvaniserte båndjern	521
—	4	Skr.	om forhøiede maksimalpriser for byggryn og havnegryn	522
—	4	Skr.	om maksimalpriser for amerikansk havregryn i originalpakker, tilført markedet ved statens foranstaltning	522
—	4	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for gjær	522
—	5	Res.	om forhøielse av godtgjørelsen til medlemmene av handelslønnsrådet	524
—	6	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for norsk cement	524
—	6	Skr.	om maksimalpriser for farin og raffinade	525
—	8	Skr.	om, at maksimalprisene på kaffe også skal gjelde for eldre beholdninger	525
—	8	Skr.	om ophevelse av reglene for tilvirkning, merkning og salg av ost og mysost	525
—	12	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Bamle herred	525
—	12	Skr.	om nye maksimalpriser for endel kaffesorter	528
—	12	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene m. v. for High speed stål og Digelstål	528
—	13	Skr.	om maksimalpriser og omsetningsregler for huder og skinn	528
—	13	Skr.	om forhøielse av prisen på prima bomullsgarn (De norske Bomullsfabrikkers forening)	529
—	20	Res.	om vedtekt for beverternæringen i Kvitingsøy sogn av Mosterøy herred	533
—	20	Res.	om forandring i lukningsvedtekten for Kirkenes og Bjørnevand i Sør-Varanger herred	534
—	22	Skr.	om prisen for Javafarin	536
—	23	Skr.	om ophevelse av maksimalprisene for røket makrell	536
—	24	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for Hjerns bjelker, U-jern og Zoresjern	537
—	24	Skr.	om do. do. for rør og fittings	537
—	24	Skr.	om do. do. for kull, koks og cinders	537

1919			Side
Septbr.	26	Res.	angående reglement om eksamen for fonds- og aksjemeglere 541
—	26	Skr.	om maksimalpriser for amerikansk lakesaltet lapskausflesk med kjøtt (Pork trimmings) 545
—	27	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v. 545
—	30	Skr.	om nye maksimalpriser for finsiktet hvetemel.. 546
Oktbr.	3	Skr.	om forandring i bestemmelsene om fraktfri forsendelse av mel og grynvarer samt farin, der selges ved statens foranstaltning 547
—	4	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Åkra herred, Rogaland fylke 547
—	4	Res.	om do. do. i Hammerfest 547
—	10	Res.	om do. do. i Lårdal herred, Telemark fylke..... 551
—	10	Res.	om adgang for staten til å selge endel nærmere anførte varer (for kommunene: emballasje, frø og karbidlamper) 551
—	10	Skr.	om ophevelse av omsetningereglene for norsk kjøtt og av bemyndigelsen for de kommunale provianteringsråd til å fastsette maksimalpriser for salg i detalj m. v. 554
—	10	Skr.	om do. av do. for saltet norsk kjøtt 555
—	10	Skr.	om do. av do. for norsk flesk 555
—	10	Skr.	om do. av fylkesprovianteringsrådenes adgang til å fastsette maksimalpriser for ferske fiskehoder og ferske fiskerygger 555
—	14	Skr.	om nye maksimalpriser for endel sorter kaffe.. 556
—	14	Skr.	om prisene for Robusta-kaffe m. v. 556
—	17	Provisorisk anordning	om tillegg til lov om rettergangsmåten i handelssaker av 20 desember 1902 557
—	17	Res.	om vedtekt for tobakksalg til barn i Roan herred 557
—	17	Res.	om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Lårdal herred, Telemark fylke 557
—	17	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Melhus herred 557
—	17	Res.	om vedtekter for skraphandelen i Harstad..... 558
—	17	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for endel sorter amerikansk flesk m. v. 567
—	17	Skr.	om do. av do. for norsk smult 567
—	17	Skr.	om do. av do. for amerikansk smult 567
—	17	Skr.	om do. av do. for amerikansk raffinert fett.... 567
—	18	Skr.	om forhøielse av maksimalprisene for svensk jern, svensk bessemerstål og engelske bølgeplater 568
—	18	Skr.	angående prisen på ferske kalveskinn 568
—	24	Skr.	om maksimalpriser for galvanisert båndjern.... 573

1919				Side
Oktbr.	24	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for ristivelse	573
—	24	Skr.	om forhøielse av Christiania Seilduksfabrikks utsalgspriser for seilduk	573
—	24	Skr.	om forhøiet konjunkturtillegg for oljeklær og oljelerret (Helly J. Hansen A/S)	574
—	25	Skr.	om overførelse av Fetsund til 2. prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte	574
—	29	Skr.	om ophevelse av omsetningsreglene m. v. for islandsk fårekjøtt	575
—	29	Skr.	om do. av do. do. for amerikansk flesk	575
—	29	Skr.	om do. av do. do. for amerikansk spekepølse	575
—	29	Skr.	om do. av do. do. for kjøtthermetikk	575
—	30	Skr.	om overførelse av Nøtterøy provianteringsdistrikt til 3. prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte	584
Novbr.	3	Skr.	om prisene for trådstift ved salg til forbrukere og handlende m. v.	585
—	3	Skr.	om forhøielse av maksimalprisene for engelske sorte båndjern til sildetønner	585
—	3	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for stålrør	585
—	3	Skr.	om maksimalpriser for manillataug	585
—	3	Skr.	om do. for garnblåser	585
—	3	Skr.	om forhøielse av Christiania Seilduksfabrikks utsalgspriser for seilduk og hysing m. v.	585
—	12	Skr.	om stempling av havefrø	600
—	13	Skr.	om annullasjon av bestemmelsene for eksport av huder og skinn	601
—	14	Res.	om herberger- og beverterlovens anvendelse i Nærbø herred	602
—	14	Res.	om do. do. i Vestnes herred	602
—	14	Res.	om do. do. i Tana herred	602
—	14	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Gjerdrum herred	602
—	17	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for pragerraffinade	605
—	21	Skr.	om prisreguleringsbestemmelser for norsk skotøi	609
—	21	Skr.	om do. for importert skotøi	609
—	27		Prisregulering av mat og drikke på bevertningssteder i Kristiania	610
—	29	Res.	om ophevelse av kongelige resolusjoner av 26 august og 8 desember 1916 om fastsettelse av maksimalpriser og andre prisreguleringsbestemmelser	611
Desbr.	1	Skr.	om nye maksimalpriser for byggryn	614

1919				Side
Desbr.	4	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for jern, jernplater m. v.	615
—	4	Skr.	om maksimalpris for kremfløte	615
—	5	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Østre Slidre herred	619
—	5	Res.	om forandring i § 1 i lukningsvedtekten for Arne fabrikksted i Haus herred	620
—	5	Res.	om lukningsvedtekt for utsalgssteder i Åkra herred, Rogaland fylke	620
—	5	Res.	om midlertidige forskrifter om salg m. v. av brennevin, spiritus og het vin til teknisk, medisinsk og videnskapelig bruk	622
—	5	Res.	om igangsettelse av statens Innkjøpsdirektorat..	636
—	6	Skr.	om omsetning i detalj av fersk fisk og sild efter vekt innen provianteringsrådene	636
—	6	Skr.	om overførelse av Skien til 2. prisgruppe forsåvidt angår omsetning av melk og fløte	636
—	9	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for kjeks	637
—	10	Skr.	om tillegg til prisene for fettlærstøvler	638
—	10	Skr.	om prisene på engelske sorte jernplater	638
—	12	Res.	om forandring i lukningsvedtekten for Lunner herred, Opland fylke	638
—	13		Maksimalpriser på smørbrød i Kristiania	650
—	13	Skr.	om maksimalpris for kremfløte med minst 30 % fett	650
—	13	Skr.	om Porsgrunds overførelse til 2. prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte	650
—	13	Skr.	om maksimalpriser for manillataug	650
—	13	Skr.	om do. for garnblåser	650
—	16	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for knekkebrød	653
—	16	Skr.	om do. do. for havregryn og havremel, merket »Frigg«	654
—	16	Skr.	om overførelse av Larvik til 2. prisgruppe, forsåvidt angår omsetning av melk og fløte	654
—	19	Res.	om herbergerlovens anvendelse i Hornnes herred, Aust-Agder fylke	694
—	19	Skr.	om omsetningsregler og maksimalpriser for fajancefliser, gesimser m. v.	697
—	22	Skr.	om do. do. for gjær	698
—	22	Skr.	om utsalgspriser for dansk usukret kondensert melk fra Værne Kloster Melkefabrikker i Danmark m. v.	698
—	22	Skr.	om prisreguleringsbestemmelser for sjokolade, kakao og konfekt av norsk tilvirkning	698
—	22	Skr.	om do. for do. do. av utenlandsk tilvirkning	698

1919 Side

Desbr. 22 Skr. om maksimalpriser for »Dronningsjokolade« fra Freia Chocoladefabrik A/S 698
— 22 Skr. om prismerkning av norsk skotøi 698
— 23 Res. om vedtekt for herberger- og beverternæringen i Åkra herred, Rogaland fylke 700

Håndverk, fabrikker, bergverk.

1919

Janr. 3 Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S Undalen Molybdengruber i Grindheim herred, Vest-Agder fylke 4
— 24 Res. om forhøielse av prisene på det papir, papirfabrikkene plikter å levere til aviser, skole- og undervisningsbruk 28
— 24 Res. om nedsettelse av en kommisjon til utredning av spørsmålet om en landsplan for elektrisitetsforsyningen 29
— 24 Skr. om ophevelse av påbudet om spaltning til fettsyrer og glycerin av fettstoffer til såpefabrikasjon 29
— 31 Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S Christiania Portland Cementfabrikk i Røyken herred.... 38
— 31 Res. om do. for do. ved A/S Bamle Nikkelkompanis gruber i Bamle herred 38
Febr. 14 Res. om forlengelse av tilleggsfristen for betaling av årsavgift for patenter 51
Mars 14 Res. om ophevelse av forbudet mot å anvende tekstilvarer til isolasjon av rørledningsarbeider 160
— 14 Res. om plan for et sikkerhetsfond ved A/S Skiensfjordens kalkbrudd i Bamle herred 161
— 28 Lov nr. 2 inneholdende forandringer i lov om patenter av 2 juli 1910 180
— 28 Lov nr. 3 inneholdende forandringer i lov om varemerker og om utilbørlige varekjennetegn og forretningsnavn av 2 juli 1910 181
April 4 Midlertidig lov om tvungen voldgift i arbeidstvister 198
— 14 Res. om nektelse av dispensajon for avisene til å utføre søndagsarbeide 213
— 28 St.besl. om oprettelse av nye stillinger i »det industrielle rettsvern« 221
Mai 2 Res. om A/S Grong grubers fritagelse for forpliktelsen til opretholdelse av et fond til sikkerhet for arbeideres m. fl.s fordringer på selskapet 232
— 24 Res. om tillatelse for Stavanger kommune til å utøve håndverksdrift i skomakerfaget i Stavanger.... 258

1919				Side
Juni	13	Res.	om ophevelse av Statens Tekstil-, Lær-, Jern- og Stålcentral og Statens central for kjemiske stoffer	294
—	20	Res.	om forandring av svenneplakaten av 1918 for barberere og frisører og kleinsmeder	300
—	20	Res.	om ytterligere forlengelse av prioritetsfristen for patentkrav	301
—	27	St.besl.	om oprettelse av et centralkontor for statens innkjøp av industrielle produkter m. v.	319
Juli	11	Lov	nr. 2 om forandringer i og tillegg til lov av 18 september 1915 om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter	344
—	11	Res.	om fastsettelse av godtgjørelsen for medlemmer av lønnsnevnden for industrielt hjemmearbeide..	370
—	11	Res.	om fortsettelse av opsamlingen til sikkerhetsfondet ved A/S Røstvangen gruber i Kvikne herred	370
—	18	Lov	nr. 3 om forandring i lov angående håndverkslovgivningen av 15 juni 1881	382
Aug.	8	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å nedsette en komité til utarbeidelse av regler for den fremtidige grubevirksomhet på Spitsbergen	500
—	15	Res.	angående sikkerhetsfondet ved A/S Nordiske Grubekompanis bergverksdrift i Malme herred (rentene tillegges kapitalen)	505
—	15	Res.	om plan for sikkerhetsfond ved A/S Ørnehammen molybdengruber i Fjotland	505
Septbr.	5	Res.	om forhøielse av godtgjørelsen til medlemmene av hjemmearbeidsrådet	524
Oktbr.	24	Res.	om tillatelse for A/S Hadeland Bergverk og Bergverkaktieselskapet Norge til midlertidig å innstille driften henholdsvis til 1 desember 1920 og 1 januar 1922 m. v.	571
—	24	Res.	om utsettelse for A/S Skandia Kobberverk til 18 september 1920 med å igangsette bergverksdrift i Tysfjord herred og tillatelse inntil 18 september 1920 til å innstille driften i Moskodalsfeltet i Nordreisa herred	572
—	30	Res.	om renholdsregler for fabrikker til fremstilling av kunstige fôr- og gjødningsstoffer	581
—	30	Res.	om do. for do. til fremstilling av blyholdige og andre giftige stoffer og sinkhvitt	581
—	30	Res.	om do. for knuseverker til finknusning eller malning av mineraler og stenarter	581
—	30	Res.	om do. for galvaniseringsverk, herunder forsølvningsbedrifter og emaljefabrikker	581
—	30	Res.	om do. for cementfabrikker	582

1919				Side
Oktbr.	30	Res.	om renholdsregler for skriftstøperier	582
—	30	Res.	om do. for skriftstøperier	582
—	30	Res.	om do. for porselens- og stentøifabrikker	582
—	30	Res.	om do. for glasshytter	582
—	30	Res.	om do. for tobakkfabrikker	582
—	30	Res.	om do. for tekstilfabrikker	582
—	30	Res.	om tillatelse for A/S Åmdal Kobberverk til å innstille driften inntil utgangen av 1920	583
Desbr.	12	Res.	om forlengelse av tilleggsfristen for betaling av årsavgift for patenter	639
—	12	Res.	om forlengelse av prioritetsfristen for patentkrav	639

Jurisdiktsjons-, grenseforandringer, delinger og navnforandringer for distrikter.

1919				
Janr.	3	Res.	om omregulering av Arendals 2 menigheter	4
—	3	Res.	om fastsettelse av grenselinjen mellem Sandviken og Mariakirkens menigheter i Bergen	4
—	14	Res.	om deling av Hole, Oddernes og Vennesla samt Leikanger lensmannsdistrikter	13
Febr.	4	Res.	om forandring av endel lagsogns og civile embeders navn	43
Mars	14	Res.	om overførelse av eiendommer fra Stokken sogn til Østre Moland sogn i samme prestegjeld og overførelse av Buøa fra Holt sogn til Stokken sogn, deling av Østre Moland herred m. v.	160
—	21	Res.	om grenseopgangsforretning mellem Troms og Nordland fylker på strekningen Landsholmen—Rugakeren	174
—	21	Res.	om civil og geistlig inndelingsgrense mellem Ulvik og Aurland og mellem Ulvik og Hol på nærmere anførte strekninger	174
—	31	Skr.	om deling av Strand jordmordistrikt i Rogaland fylke	196
April	4	Res.	om civil og geistlig inndelingsgrense mellem Røldal og Odda og Ullensvang på nærmere anførte strekninger	203
—	4	Res.	om grenseopgangsforretning mellem Tana og Berlevåg herreder og Tana og Gamvik herreder	203
—	4	Res.	om civil og geistlig inndelingsgrense mellem Hordaland og Telemark fylker på nærmere anførte strekninger	204
Mai	10	Skr.	om deling av Herlø (Herdla) jordmordistrikt i Hordaland fylke	238
—	24	Res.	om deling av Buksnes herred	258

Jurisdiksjons-, grenseforandr., delinger og navnforandr. for distr. 753
1919 Side
Juni 27 Lov nr. 1 om utvidelse av kjøpstaden Porsgrunds grenser ... 305
Juli 11 Res. om deling av Søndre Helgeland sorenskriveri og forandring av Nordre Helgeland sorenskriveris navn til Rana sorenskriverembede ... 369
— 19 Skr. om deling av Hyllestad jordmordistrikt i Sogn og Fjordane fylke ... 451
Aug. 8 Res. om overførelse av gårdene Jagedal og Åspedal fra Svanøy til Eikefjord sogn i Kinn ... 499
— 15 Res. om henleggelse av Vevelstad tinglag (herred) til den av tinglagene Bindal, Brønnøy, Vik, Velfjord og Vega tidligere bestående månedstingkrets m. v. 505
Septbr. 19 Skr. om deling av Stord jordmordistrikt ... 529
Oktbr. 4 Res. om overførelse av Giskåen gnr. 41 br.nr. 1 fra Tjøtta sogn og herred til Vevelstad sogn og herred 548
— 10 Res. om, at heradet og soknet Liknes i Vest-Agder fylke skal benevnes Kvinesdal ... 552
Novbr. 28 Skr. om deling av Alversund jordmordistrikt ... 610
Desbr. 10 Medd. om forandret benevnelse av krigskommissariatene 637
— 12 Res. om deling av Orkdal sogn og herred m. v. ... 641
— 12 Res. om Tjøme herreds henleggelse til Nøtterøy lægedistrikt ... 642
— 23 Res. om forandring av Hammerfest herreds og tinglags navn til »Sørøysund« og av Hammerfest og Kvalsund lensmannsdistrikts navn til »Sørøysund og Kvalsund« ... 701

Kirker og kirkegårder.

1919
Janr. 3 Res. om opførelse av Raundal kapell i Voss m. v. ... 4
— 3 Res. om opførelse av en ny kirke for Årdal sogn, Hjelmeland prestegjeld, og vedlikehold av den gamle kirke som fortidsminne m. v. ... 4
April 25 Res. om anlegg av krematorium m. v. i Stavanger ... 220
Desbr. 19 Res. om opførelse av Bjørke kapell i Hjørundfjord prestegjeld ... 695

Kjøpstæder og ladesteder.

1919
Mars 21 Res. om hundeavgiftsreglement for Trondhjem ... 169
April 4 Res. om tillatelse for Kongsberg kommunale handel til inntil videre å drive slakteribedrift i Kongsberg 203
Mai 24 Res. om tillatelse for Stavanger kommune til å utøve håndverksdrift i skomakerfaget i Stavanger ... 258
Juni 27 Lov nr. 1 om utvidelse av kjøpstaden Porsgrunds grenser ... 305

Kommune- og valgvesen.

1919
Janr. 3 Res. om vedtekt for Fredrikshald folkeregister..... 1
— 3 Res. om do. for Haugesund folkeregister (jfr. res. 12 mai 1919) 1
— 14 Res. om deling av Hole, Oddernes, Vennesla og Leikanger lensmannsdistrikter 13
— 17 Res. om forskrifter for de kommunale næringsnevnders og centralstyrene for fylkenes næringsnevnders organisasjon, virksomhet m. v. 22
Febr. 13 Skr. om, at herredskasserer som kommunal tjenestemann ikke antas berettiget til å bruke et håndstempel med det norske riksvåben til attestasjoner m. v. 48
— 14 Res. om vedtekt for Kyrkjebø folkeregister 50
— 14 Res. om omordning av magistratsforretningene i Moss (oprettelse av borgermesterstilling) 57
Mars 14 Res. om deling av Østre Moland herred og overførelse av Buøa fra Holt herred til Stokken herred, Østre Moland prestegjeld m. v. 160
— 15 Skr. om et herredsstyres adgang til å nedsette komiteer innen sin midte til forberedende behandling av saker, som hører under herredsstyrets avgjørelse m. v. 162
— 20 Skr. om formannskapets, resp. bystyrets beslutningsmyndighet 166
— 20 Skr. om bykommunes plikt til uten godtgjørelse å skaffe tilstrekkelig rettslokale for borgerlige og militære straffesaker, som vedkommer byen.... 167
— 21 Res. om grenseopgangsforretning mellem Troms og Nordland fylker på strekningen Landsholmen—Rugakeren 174
— 21 Res. om inndelingsgrense mellem Ulvik og Aurland herreder samt mellem Ulvik og Hol herreder m. v. 174
— 28 Res. om vedtekt for kommunal boligformidling i Kristiania 184
April 4 Res. om tillatelse for Kongsberg kommunale handel til inntil videre å utøve slakteribedrift i Kongsberg 203
— 4 Res. om grenseopgangsforretning mellem Tana og Gamvik herreder 203
— 4 Res. om inndelingsgrense mellem Hordaland og Telemark fylker 204
— 14 Res. om vedtekt for Tromsø folkeregister 212
— 14 Res. om vedtekt for kommunal boligformidling i Hamar 212
Mai 2 Res. om omordning av magistratsforretningene i Skien (oprett. av borgermesterstilling) 232

1919				Side
Mai	12	Res.	om, at datoen 1 mai 1919 i folkeregistervedtekten for Haugesund (av 3 januar 1919), dens §§ 1, 2 og 5 skal forandres til 1 november 1919	239
—	20	Res.	om omordning av magistratsforretningene i Kristiansund (oprett. av borgermesterstilling)	249
—	24	Res.	om omordning av do. i Hamar (oprett. av borgermesterstilling)	257
—	24	Res.	om deling av Buksnes herred	258
—	24	Res.	om tillatelse for Stavanger kommune til å utøve håndverksdrift i skomakerfaget i Stavanger	258
Juni	13	Res.	om forskrifter for boligformidling i Stavanger	294
—	20	Lov	nr. 2 om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1919—1920	298
Juli	11	Lov	nr. 3 om forandringer i lov av 14 januar 1837 om formannskaper på landet m. v. med tilleggslover	348
—	11	Lov	nr. 4 om forandringer i lov av 14 januar 1837 om formannskaper i kjøpstædene m. v. med tilleggslover	354
—	11	Res.	om vedtekt for kommunal boligformidling i Horten	368
—	18	Res.	om omordning av magistratsforretningene i Tønsberg (oprettelse av borgermesterstilling)	443
—	26	Rundskr.	i anledning av kommunevalgene i 1919	471
Aug.	1	Rundskr.	om forbudsavstemningen ifølge l. (nr. 7) av 23 juli 1919	491
—	15	Res.	om vedtekt for kommunal boligformidling i Grimstad	503
—	22	Res.	om kinematografvedtekter for Hedrum herred	510
Septbr.	5	Res.	om omordning av magistratsforretningene i Notodden (oprett. av borgermesterstilling)	524
—	18	Skr.	om, at der antas ikke å være noget til hinder for, at samme person er ordfører i en kommune og formann i arbeidsnevnden eller kasserer for småbruk- og boligbank-lånene, jfr. l. 23 juli 1915	529
—	20	Res.	om kinematografvedtekter for Brandval herred	530
—	26	Res.	om omordning av magistratsforretningene i Porsgrund (oprett. av borgermesterstilling)	540
Oktbr.	4	Res.	om overførelse av »Giskåen« fra Tjøtta herred til Vevelstad herred	548
—	10	Res.	om kinematografvedtekter for Grimstad	551
Novbr.	21	Res.	om forandring i kinematografvedtektene for Haugesund	606
Desbr.	12	Res.	om vedtekt for boligformidling i Haugesund	639
—	12	Res.	om deling av Orkdal herred m. v.	641

1919 Side

Desbr. 19 Res. om vedtekt for Holmestrand kommunale boligformidling 694
— 23 Res. om endring i vedtektene for Moss folkeregister.. 699
— 23 Res. om vedtekt for Brevik folkeregister 699

Landvesen.

1919

Janr. 7 Skr. om betingelsesvis rasjonering av forbruket av poteter m. v. 8
— 7 Skr. om forhøielse av rasjonen av té m. v. 9
— 10 Res. om opnevnelse av en komité til å undersøke og avgi innstilling angående spørsmålet om kvalitetsbetaling for norskavlet korn m. v. 10
— 10 Res. om bestemmelser angående rasjonenes størrelse pr. individ for sukker, kaffe, korn m. v. 10
— 17 Res. om midlertidig ophevelse av forbudet mot uten samtykke av vedkommende provianteringsråd eller det offentlige å bruke norskavlet vårhvete til annet enn såkorn 21
— 17 Res. om adgang til å drepe streifende hund i Østre Gausdal herred 21
— 17 Res. om bemyndigelse for Provianteringsdepartementet til å dispensere fra utmalingsbestemmelsene for rug og hvete 21
— 17 Res. om forskrifter for de kommunale næringsnevnders og centralstyrene for fylkenes næringsnævnders organisasjon, virksomhet m. v. 22
— 22 Skr. om pålegg til kjøttkontrollstasjoner, slaktere m. fl. om å avgi opgaver over tilførsel av kjøtt og flesk m. v. 26
— 24 Res. om forandrede avgifter for benyttelse av Lillehammer kommunale slakteri 27
— 31 Res. om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Hurdal herred 36
Febr. 13 Skr. om tillegg til kafferasjonene 48
— 14 Res. om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Kråkstad herred 52
— 14 Res. om do. do. for Borge herred, Østfold fylke 53
— 15 Skr. om pålegg til meierier, ysterier m. v. om å avgi opgaver over mottatt melkemengde m. v. 60
— 17 Skr. angående forbudet av 21 februar 1917 mot dyrkning av poteter ved Kristiansand 60
— 18 Skr. om utdeling av tilleggskvantum av té 61
— 24 Skr. om forhøielse av rasjonene av kornvarer til dyrefôde 67
— 28 Res. om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Feiring herred 71

1919				Side
Febr.	28	Res.	om adgang til å drepe streifende hund i Sell, Kvam og Rindal herreder	71
—	28	Res.	om midlertidig ophevelse av utførselsforbudet for forsendelse av fødevarer og mineralske oljer til Tärna, Wilhelmina og Stensele sogn i Sverige	71
Mars	6	Res.	om forbud mot å anvende skotske poteter til settepoteter, forbud mot anvendelse av søppel fra Kristiania til gjødsel m. v.	117
—	6	Res.	om ophevelse av rasjoneringsbestemmelsene av 1917 for makaroni, marverter m. v.	118
—	14	Res.	om do. av do. for erter og bønner m. v.	160
—	21	Res.	om adgang til å drepe streifende hund i Vestre Gausdal, Degernes og Skjold herreder	171
—	21	Res.	om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å påby nødvendige foranstaltninger for å forebygge potetkreft ved smitte fra poteter, som er innført fra Storbritannien og Irland	172
—	27	Skr.	om bekjempelse av potetkreften ved Kristiansand (Oddernes)	178
—	28	Res.	om adgang til å drepe streifende hund i Oppegård herred og Hof herred (Hedmark fylke)	184
—	28	Res.	om ophevelse av rasjoneringsbestemmelsene for kjeks og annet bakverk, som innføres fra utlandet m. v.	185
—	28	Res.	om do. av do. for bygg, havre og blandkorn m. v.	185
—	31	Skr.	om ophevelse av forbudet mot å anvende uformalte kornvarer til dyreføde og forbudet mot formaling uten særskilt tillatelse	196
April	4	Res.	om midlertidig ophevelse av forbudet mot å anvende korn til fremstilling av øl m. v.	202
—	4	Res.	om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Kvam herred, Nord-Trøndelag fylke	203
—	8	Skr.	om ophevelse (tilbakekallelse) av dyrkningspålegg og pålegg om pliktdyrkning og utskrivning av folk til jordbruksarbeide	207
—	14	Res.	om ophevelse av forbudet i plakat 8 september 1916 mot å dyrke tomater	213
—	14	Res.	om ophevelse av bestemmelsene om rasjoneringen av te m. v.	217
—	28	Skr.	om ophevelse av de utferdigede bestemmelser vedkommende poteter	221
Mai	2	Res.	om ophevelse av bestemmelsene om utmaling av rug og hvete	230
—	9	St.besl.	om utnevnelse av overlærere og dosenter ved Landbrukshøiskolen til professorer	238

1919				Side
Mai	12	Res.	om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Namdalseid herred	240
—	16	Skr.	om ophevelse av bestemmelsene angående poteter	244
—	19	Skr.	om do. av do. om rasjonering av forbruket av sirup	244
—	20	Res.	om adgang til å drepe streifende hund i Åsnes, Sogndal og Inderøy herreder	247
—	20	Res.	om ophevelse av bestemmelsene av 1917 om rasjonering av forbruket av kaffe	248
—	28	St.besl.	om oprettelse av nye stillinger i landbruket (Landbruksbudgettet)	260
—	31	Res.	om adgang til å drepe streifende hund i Bærum, Nord-Odal og Botne herreder	265
Juni	6	Res.	om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Skatval herred, Nord-Trøndelag fylke	273
—	11	St.besl.	om forandring av reglene for statsbidrag til kornmagasiner	278
—	13	Res.	om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Odda herred	294
—	20	Res.	om do. av do. for Rissa herred	301
—	20	Res.	om bemyndigelse for Provianteringsdepartementet til å sette ut av kraft bestemmelsene om rasjonering av sukker	302
—	27	Res.	om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Etnedal herred	310
—	27	Res.	om bemyndigelse for Provianteringsdepartementet til å sette ut av kraft rasjoneringsbestemmelsene av 1917 og 1919 for korn og melvarer og produkter herav m. v.	311
Juli	7	Skr.	om ophevelse av rasjoneringsbestemmelsene for korn- og melvarer, som ikke selges med statstilskudd m. v.	339
—	18	Lov	nr. 6 om Norges landbrukshøiskole	385
—	25	Res.	om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Trondenes herred	471
—	28	Skr.	om midlertidig forbud mot til dyrefôr å bruke korn, mel eller brød, som selges til nedsatt pris m. v.	474
Aug.	1	Res.	om adgang til å drepe streifende hund i Lesja, Straumsnes, Hasla og Åsen herreder	488
—	8	Res.	om piggtråds anvendelse til gjerde i Stor-Elvedal herred	499
—	8	Res.	om adgang til å drepe streifende hund i Velfjord herred	499
—	22	Res.	om nedsettelse av en kommisjon til utredning av spørsmålet om foranstaltninger til fremme av korndyrkningen	515

1919 Side
Septbr. 12 Res. om adgang til å drepe streifende hund i Lindås og Vannylven herreder 525
— 20 Res. om nedsettelse av jordkonsesjonsgrensen for Odda herred 535
— 20 Res. om do. av do. for Selbu herred 535
Oktbr. 24 Res. om adgang til å drepe streifende hund i Hetland herred 570
Novbr. 14 Res. om adgang til å drepe streifende hund i Åmot, Vinger og Brandbu herreder 603
Desbr. 11 Skr. om forandring av bestemmelsene om rasjonering av forbruket av melk og fløte 638
— 19 Res. om forandringer i forskriftene av 1918 for de kommunale provianteringsråds organisasjon, virksomhet m. v. 697
— 23 Res. om adgang til å drepe streifende hund i Høland herred 700

Lotterier.

1919
Mai 31 Lov nr. 4 om forandring av § 2, punkt 1, litr. b i lov nr. 10 av 9 august 1918 om utvidelse av det med hjemmel i lover av 2 mai 1912 og 21 juli 1916 oprettede pengelotteri 264

Lover og grundlovsbestemmelser m. v.

1919
Mars 14 Res. om, at lov (nr. 2) av 14 desember 1917 om tvungen avståelse av grunn i fiskevær i Finnmark fylke gjøres gjeldende for Nordland fylke..... 160
— 21 Lov nr. 1 om tillegg til lov av 12 desember 1903 om fengselsvesenet og om tvangsarbeide 168
— 21 Midlertidig lov nr. 2 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene 168
— 28 Lov nr. 1 inneholdende forandringer i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905.. 178
— 28 Lov nr. 2 inneholdende forandringer i lov om patenter av 2 juli 1910 180
— 28 Lov nr. 3 inneholdende forandringer i lov om varemerker og om utilbørlige varekjennetegn og forretningsnavn av 2 juli 1910 181
— 28 Lov nr. 4 om forlenget gyldighet av lov av 15 april 1916 om bemyndigelse for Kongen til midlertidig å frita Norges Bank for plikten til å kjøpe gull m. v. 182
— 28 Lov nr. 5 inneholdende forandringer i lov av 4 mai

Side

1917 om utligning av skatt til staten på inntektsstigning som følge av krigskonjunktur 182
Mars 28 Res. om ikrafttreden av midlertidig lov om fonds- og aktiemeglere av 14 august 1918 184
April 4 Midlertidig lov om tvungen voldgift i arbeidstvister 198
— 14 Lov nr. 1 meddelelse av oplysninger til Trustkommisjonen 210
— 14 Lov nr. 2 om forandring i lov nr. 3 av 18 juli 1917 om maksimalfrakter 211
— 14 Res. om tiden for ikrafttredelsen av lov av 9 august 1918 om forandringer i lov om småbruk- og boliglån m. v. av 23 juli 1915 212
Mai 24 Kunngj. av grunnlovsbestemmelse av 15 mai 1919 om tillegg til grunnlovens §§ 12 og 27 samt om ophevelse av § 92 næstsiste ledd 254
— 31 Lov nr. 1 om forandring i lov av 14 mai 1917 med tillegslov av 14 august 1918 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn 262
— 31 Lov nr. 2 om tillegg til lov nr. 3 av 10 april 1915 om barn, hvis foreldre ikke har inngått ekteskap med hverandre 263
— 31 Lov nr. 3 inneholdende endringer i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911 264
— 31 Lov nr. 4 om forandring av § 2, punkt 1, litr. b i lov nr. 10 av 9 august 1918 om utvidelse av de med hjemmel i lover av 2 mai 1912 og 21 juli 1916 oprettede pengelotteri 264
Juni 6 Res. om ikrafttreden av lov 22 juni 1917 om forandringer i postloven 272
— 13 Lov om forandring i lov angående kristne dissentere og andre, der ikke er medlemmer av statskirken, av 27 juni 1891 § 3 279
— 13 Res. om ikraftsettelse for statstjenestemennenes vedkommende av lov (nr. 1) av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn m. v. 290
— 20 Lov nr. 1 inneholdende forandringer i lov om postvesenet av 12 mai 1888 med tilleggslover 297
— 20 Res. om, at foranstående lov trer i kraft fra 1 juli 1919 298
— 20 Lov nr. 2 om adgang for kommunene til å utligne en tilleggsskatt på større inntekter for budgettåret 1919—1920 298
— 27 Lov nr. 1 om utvidelse av kjøpstaden Porsgrunds grenser 305
— 27 Lov nr. 2 om byretter i Trondhjem og Stavanger.... 308

1919 Side
Juli 4 Lov nr. 1 om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster, graokser, gjeitebukker og graværer på beite 329
— 4 Lov nr. 2 om midlertidig tillegg til lospengene 331
— 11 Lov nr. 1 om rett til ekspropriasjon for det offentlige av grunn og bygninger m. v. til tollvesenet 343
— 11 Lov nr. 2 om forandringer i og tillegg til lov av 18 september 1915 om arbeiderbeskyttelse i industrielle virksomheter 344
— 11 Lov nr. 3 om forandringer i lov av 14 januar 1837 om formannskaper på landet m. v. med tilleggslover 348
— 11 Lov nr. 4 om forandringer i lov av 14 januar 1837 om formannskaper i kjøpstædene m. v. med tilleggslover 354
— 11 Lov nr. 5 om rett til ekspropriasjon av grunn for bygning av apotek, distriktslægeboliger og til anlegg av tuberkulosesanatorium, tuberkulosehjem, sykehus, sinnssykeasyl og annen medisinal anstalt.. 359
— 11 Lov nr. 6 om forandring i og tillegg til lov om sparebanker av 6 juli 1887 med senere endringslover av 5 mars 1900, 9 juli 1903 og 2 april 1917 360
— 11 Lov nr. 7 om arbeidstiden på norske skiber 361
— 18 Lov nr. 1 inneholdende forandring i lov om midlertidig forhøielse av betaling, som efter sportelloven tilkommer lensmenn og andre tjenestemenn for visse forretninger, av 12 juli 1918 381
— 18 Lov nr. 2 inneholdende forandring i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897.... 381
— 18 Lov nr. 3 om forandring i lov angående håndverkslovgivningen av 15 juni 1881 382
— 18 Lov nr. 4 om forandring av § 69 i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med senere tilleggslover.. 382
— 18 Lov nr. 5 om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med senere tilleggslover 382
— 18 Lov nr. 6 om Norges landbrukshøiskole 385
— 18 Lov nr. 7 om flyttlappenes adgang til renbeitning i henhold til konvensjon mellem Norge og Sverige av 5 februar 1919 393
— 23 Lov nr. 1 om midlertidig tillegg til lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 med tilleggslov av 2 august 1918 451
— 23 Lov nr. 2 om forandring av § 52 i lov om salg og skjenkning av brennevin, øl, vin, fruktvin og mjød av 17 mai 1904 med tilleggslov av 2 august 1918 452
— 23 Lov nr. 3 om forandring i lov om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskapelig embedseksamen av 14 september 1905 med tilleggslov av 25 juli 1913 452

1919 Side

Juli 23 Lov nr. 4 om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896, forandret ved lov av 21 april 1902, 24 mai 1907, 25 juli 1913 og 14 desember 1917 453

— 23 Lov nr. 5 om tillegg til og forandring i lov om boligforholdene av 12 juli 1918 455

— 23 Lov nr. 6 om forlenget gyldighet av visse bestemmelser i lov av 29 juli 1918 om forandringer i og tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915 456

— 23 Lov nr. 7 om folkeavstemning over spørsmålet om lovfestet varig forbud mot tilvirkning, innførsel og omsetning av brennevin og sterk (het) vin 456

Lov um folkeavrøysting um spursmålet um lovfest varigt forbod mot å laga, føra inn og venda brennevin og sterk (heit) vin..... 460

— 25 Kunngj. av grunnlovsbestemmelse av 17 juli 1919 om ophevelse av grunnlovens § 52 bokstav d 464

— 25 Lov nr. 1 om forandringer i den almindelige borgerlige straffelov av 22 mai 1902 464

— 25 Lov nr. 2 om forandring i lov av 1 juli 1887 om rettergangsmåten i straffesaker 467

Aug. 1 Lov om den Norske Stats Fiskeribank 476

— 8 Res. om tiden for ikrafttredelsen av lov om Norges landbrukshøiskole av 18 juli 1919 498

— 22 Provisorisk anordning om denaturering av spiritusholdige kosmetika, parfymer og essenser.. 509

Oktbr. 17 Provisorisk anordning om tillegg til lov om rettergangsmåten i handelssaker av 20 desember 1902 557

Novbr. 29 Lov om forandring i lov nr. 3 av 18 juli 1917 om maksimalfrakter med tilleggslov av 14 april 1919 nr. 2 610

Desbr. 5 Kunngj. av grunnlovsbestemmelse av 29 november 1919 til forandring i grunnlovens §§ 57, 58, 59, 63 og 65 615

Mål og vekt.

1919

Mai 24 Res. om forandringer i justerreglementet av 27 november 1914 256

1919 Side

Medisinal- og sundhetsvesen.

1919

Janr. 3 Res. om tillegg til § 5 i sundhetsforskriftene for Lindås herred 2

Febr. 14 Res. om tillegg til sundhetsforskriftene for Trondhjem 51

— 14 Rundskr. om utlevering av brennevin til medisinsk bruk 58

— 28 Res. om forandring i sundhetsforskriftene for Kristiania 70

Mars 10 Rundskr. om nye tilleggsbestemmelser til reglementet av 1909 om foranstaltninger mot innførsel av smittsomme sykdommer m. v. 122

— 14 Plakat om handel med gifter, apotekervarer og endel andre varer 125

— 14 Res. om sundhets- og tuberkuloseforskrifter for Fauske herred 159

— 15 St.besl. om kjøp av tomt til nytt seruminstitutt 162

— 21 Res. om sundhets- og tuberkuloseforskrifter for Kopervik 170

— 21 Res. om tillegg til sundhetsforskriftene for Lenvik herred 171

— 31 Skr. om deling av Strand jordmordistrikt i Rogaland fylke 196

April 14 Res. om oprettelse av nye lægestillinger 214

Mai 8 Rundskr. om nye tilleggsbestemmelser til reglementet om foranstaltninger mot innførsel av smittsomme sykdommer m. v. 236

— 10 Skr. om deling av Herlø (Herdla) jordmordistrikt i Hordaland fylke 238

— 24 Res. om forandring i sundhetsforskriftene for Moss.. 256

— 24 Res. om forhandling av kjøtt, som av kjøttkontrollen i Trondhjem ikke uten betingelse godtas 257

— 31 Res. om forskrifter for næringsmiddelkontrollen i Hamar 265

— 31 Res. om forandring i sundhetsforskriftene for Haugesund 265

Juni 10 Rundskr. om bemyndigelse for rettsmedisinske sakkyndige i psykiatriske spørsmål til også å avgi de i lov om inngåelse og opløsning av ekteskap av 31 mai 1918 § 71 og § 13 nr. 4 omhandlede sinnssykeerklæringer og attester 276

— 20 Kunngj. om avgift til statskassen av apotekenes omsetning 299

— 27 Res. om tillegg til sundhetsforskriftene for Haugesund 310

— 28 St.besl. om kjøp av »Glitre« i Hakedal og »Ringvold« i Leinstranden til tuberkulosesanatorier.... 319

Juli 4 Res. om oprettelse av nye lægestillinger 332

1919			Side
Juli	11	Lov nr. 5 om rett til ekspropriasjon av grunn for bygning av apotek, distriktslægeboliger og til anlegg av tuberkulosesanatorium, tuberkulosehjem, sykehus, sinnssykeasyl og annen medisinal anstalt	359
—	11	Res. om regulativ for Østmarken sinnssykeasyl i Strinda herred	370
—	12	Instruks for stadfysikus i Haugesund	377
—	15	St.besl. om omdannelse av Reitgjerdet pleiestiftelse til kriminalinternat og om opførelse av et spedalskhjem på Rønvik asyls grunn	380
—	15	St.besl. om bevilgning av lønn til en overlæge for sinnssykevesenet	380
—	19	Skr. om deling av Hyllestad jordmordistrikt i Sogn og Fjordane fylke	451
—	23	Res. om beskikkelse av kontrollkommisjon for Østmarken sinnssykeasyl ved Trondhjem	463
Aug.	15	Res. om forhøielse av lægers godtgjørelse efter sportellovens § 109	504
—	22	Provisorisk anordning om denaturering av spiritusholdige kosmetika, parfymer og essenser	509
—	26	Rundskr. angående påbud om denaturering av spiritusholdige hårvann m. v.	516
—	29	Res. om forhøielse av godtgjørelsen for medlemmer av den farmaceutiske medhjelpereksamenskommisjon	520
Septbr.	12	Res. om sundhets- og tuberkuloseforskrifter for Kragerø	525
—	19	Skr. om deling av Stord jordmordistrikt	529
—	20	Res. om forandring i og tillegg til sundhetsforskriftene for Ålesund	534
—	26	Res. om sundhetsforskrifter for Ytre Sandsvær herred	538
—	26	Res. om sundhets- og tuberkuloseforskrifter for Solum herred	538
—	26	Res. om innførelse av slaktetvang i Bergen m. v.	539
Oktbr.	10	Res. om reglement for stads- og distriktslæger	552
—	17	Res. om reglementer for tjenestemenn ved fødselsstiftelsen og jordmorskolen i Bergen, pleiestiftelsen for spedalske nr. 1, Reitgjerdet pleiestiftelse for spedalske og det animale vaksineinstitutt	559
—	30	Res. om renholdsregler for fabrikker til fremstilling av kunstige før- og gjødningsstoffer	581
—	30	Res. om do. for do. til fremstilling av blyholdige og andre giftige stoffer og sinkhvitt	581
—	30	Res. om do. for knuseverker til finknusning eller malning av mineraler og stenarter	581
—	30	Res. om do. for galvaniseringsverk, herunder forsølvningsbedrifter og emaljefabrikker	581

1919			Side
Oktbr.	30	Res. om renholdsregler for cementfabrikker	582
—	30	Res. om do. for skriftstøperier	582
—	30	Res. om do. for porselens- og stentøifabrikker	582
—	30	Res. om do. for smeltehytter	582
—	30	Res. om do. for glasshytter	582
—	30	Res. om do. for tobakkfabrikker	582
—	30	Res. om do. for tekstilfabrikker	582
—	30	Res. om forandring av § 3 i sundhetsforskriftene for Farsund	582
—	30	Res. om forandringer i og tillegg til sundhetsforskriftene m. v. for Fana herred	582
Novbr.	28	Skr. om deling av Alversund jordmordistrikt	610
Desbr.	5	Res. om nedsettelse av medisinaltakstens avanse for brennevin	620
—	5	Res. om, at filialapoteket i Hølen overgår til selvstendig apotek	634
—	12	Res. om Tjøme herreds henleggelse til Nøtterøy lægedistrikt	642

Militærvesen, verneplikt, innrullerings- og utskrivningsvesen.

1919			
Janr.	17	Res. om forandret sammensetning av Sarpsborg innrulleringskommisjon	22
Juni	13	Res. om do. do. av Tromsø innrulleringskommisjon	294
Novbr.	14	Res. om, hvilken polititjenestemann skal inntre som medlem av innrulleringskommisjonen i Drammen	603
Desbr.	10	Medd. om forandring av krigskommisariatenes navn	637
—	23	Skr. om, at Haiti har sluttet sig til Genfkonvensjonen av 1906	701

Offentlige stiftelser, legater m. v.

1919			
Janr.	10	Stadf. på forandring av § 2 i statuttene for »Mildred Grans legat til understøttelse av brystsyke«	10
—	10	Stadf. på konsul A. Sveaas' legat for arbeidere fortrinnsvis ved Holmens bruk og deres efterlatte	11
—	10	Stadf. på sammes legat til Drammens kommune til utdeling fortrinnsvis blandt arbeidere som ikke nyter fattigunderstøttelse	11
—	14	Stadf. på »Det Sandbergske legat« til friplasser på Furnes sykehjem	14
—	16	Stadf. på »Peer Væringsaasens Nationalfond«	14
—	18	Stadf. på Anders Knudsen Aarsæther og hustrus legat for jordbruket og skogsakens fremme i Ørsta herred	22

1919			Side
Janr.	22	Stadf. på Harald Stang og hustru født Wiels legat for verdige trengende kvinner i Fredrikshald	24
—	24	Res. om tilføielse til statuttene for Understøttelsesforeningen for norske læger og deres efterlatte (Doktor Joh. Stendals legat)	28
—	25	Stadf. på »Truls og Oline Bjørndalens legat til Modums barnehjem«	30
—	25	Stadf. på »Kristian Kolkinns legat« til fremme av videnskabelig forskning av melken	30
—	27	Stadf. på »Ulefos bruks arbeideres legat«	33
—	29	Stadf. på skibsreder Georg T. Monsen og hustrus legat for sjømenn og deres efterlatte fra Stavanger og omegn	34
—	29	Stadf. på apoteker P. M. Wold og hustrus legat for fattige syke i Bergen	34
Febr.	1	Stadf. på »Enkefru Elise Schürens legat for Lademoens barneasyl«	40
—	1	Stadf. på »Johan Thoresen og hustrus legat til fordel for mindre jordbrukere i N. Skogbygd«	41
—	13	Stadf. på »Drammens Latinskoles Hundredaarslegat«	47
—	13	Stadf. på »Leif Gundersens legat« til trengende innen Vrådal sogn	47
—	13	Stadf. på kontorchef Rasmus Hansen og hustrus legat for trengende norske sjøfolk	48
—	13	Stadf. på »Christofer Jørgensen Hundsals legat« til trengende i Våle	48
—	15	Stadf. på enkefru Julie Therese Olsens legat til landsophold for utslitte husmødre av middelklassen fra Kristiania	59
—	18	Stadf. på »Brukseier G. Martinsen og hustrus legat« for trengende handelsmenn i Drammen	60
—	25	Stadf. på »Frøken Eleonore Bülows legat«	67
—	27	Stadf. på »Kjøbmand Joh. A. Mowinckels fond for Vestlandske Kunstindustrimuseum«	68
—	27	Stadf. på apoteker Stillesens legat til hjelp til sykepleie for personer i Drammen	68
Mars	8	Stadf. på »Christian Sindings fond for norske orkestermusikere knyttet til Bergens byorkester«	120
—	11	Stadf. på »Kristiania døveskoles hjelpefond«	123
—	12	Stadf. på Truls og Oline Bjørndalens legat for gamle i Enger skolekreds i Søndre Modum	123
—	12	Stadf. på sammes legat for gamle i Strand skolekreds i Søndre Modum	124
—	18	Stadf. på »H. M. Wrangells og hustrus legat for videre utdannelse av ubemidlede unge menn m. v.«	164
—	22	Stadf. på »Magga og Olav Ditlev-Simonsens legat for	

1919 Side

trengende sjøfolk og deres efterlatte« i Flosta herred eller Borøen i Dybvåg herred 176
Mars 27 Stadf. på tilleggsgave til »Jørgen H. Heftyes og hustrus legat til understøttelsesselskapet for husarme i Kristiania« 178
— 29 Stadf. på fru Ingrid Bjørnstad, født Johannessens legat for trengende barn i Frogner menighet, Kristiania 186
— 31 Stadf. på »Enkefru Petra Andresens legat« for verdige trengende kvinner i Kristiania 187
— 31 Stadf. på direktør B. Schattenstein og hustrus legat for trengende sjøfolk m. v. 187
April 5 Stadf. på gaardbruker Mathias Dæhlins legat til et gamlehjem eller til Stange barnehjem på Lundby.... 205
— 9 Stadf. på »Hans Wingaard Finnes legat for verdige trengende sjøfolk og deres efterlatte« i Trondhjem 207
— 11 Stadf. på byggmester Lars Christensen og hustrus legat (Tønsberg) 208
— 11 Stadf. på »Laura og Johan Irgens's legat for trengende i St. Maria kirkes menighet« (Bergen) 208
— 11 Stadf. på »Peter G. Rodums legat« 208
— 14 Res. om bemyndigelse for Kirkedepartementet til å treffe bestemmelse om det Stistrupske legats rentebeholdning 214
— 24 Stadf. på »Brukseier G. Martinsen og hustrus legat« for verdige trengende handelsmenn i Kristiania 218
— 24 Stadf. på »Ingeniør Thv. Wetlesens legat til fordel for Asker kristelige ungdomsforening« 218
— 26 Stadf. på Ola Jacobsens og hustrus legat for A/S Trosvik mek. verksteds arbeidere m. v. 220
— 29 Stadf. på »Major Wiel Gedde og hustrus legat for kavaleriofficerers trengende efterlatte« 222
— 30 Stadf. på »Arnt og Ingeborg Gunnes's legat for husarme i Rennebu« 222
— 30 Stadf. på borgermester Rynning og hustrus legat for tuberkuløse i Drammen 222
tuberkuløse i Drammen 222
Mai 1 Stadf. på »Generalkonsul O. I. Storms stipendiefond til utbredelse av kjennskap til fransk og engelsk kultur og åndsliv« 224
— 3 Stadf. på tilleggsgave til »E. Engelsen og hustrus legat« til Sjøfarendes Aldershjem i Bergen 235
— 15 Stadf. på »Ingeniør A. Øiens legat« 242
— 16 Stadf. på »Godseier Herman Wedel-Jarlsbergs legat«.. 244
— 19 Stadf. på »Flosta sjømannstands legat for verdige trengende av sjømannsstanden innen Flosta kommune« 244

1919			Side
Mai	21	Stadf. på tilleggslegat til »Johan Ludvig Mowinckel og hustru Augusta Mowinckel, født Mohrs legat«..	252
—	27	Stadf. på Levanger lærerskoles boklegat for elever fra Trøndelagen	259
—	28	Stadf. på »Hofjægermester Ths. Fearnleys og hustrus gave til Christiania Guttehjem«	260
—	28	Stadf. på »Musikinstrumentfondet«	260
—	30	Stadf. på »Provst Christies legat« (Kvam prestegjeld)..	261
Juni	2	Stadf. på skibsreder P. A. Musæus og hustrus legat for forulykkede sjømenns verdige trengende efterlatte i Ålesund	270
—	2	Stadf. på »Enkefru Roschers legat til skoleboksamlinger for Tyristrand herred«	270
—	3	Stadf. på »Hjelpefond for Vestlandske Blindeforbund«	271
—	3	Stadf. på »Hjelpefond for Østlandske Blindeforbund«..	271
—	4	Stadf. på »Lillestrøm brukseieres legat for videre utdannelse«	271
—	4	Stadf. på »Feriekolonien Trudvangs vedlikeholdsfond«	271
—	5	Stadf. på »Ragna Marie Sandbergs legat til tuberkulosesaken« i Levanger	271
—	11	Stadf. på »Fru Cathrine Bull, født Krafts fond for trengende mødre« innen handelsstanden	278
—	12	Stadf. på »Prost I. B. Gilhuus og hustrus legat til fordel for trengende i Frol «	279
—	12	Stadf. på »Thea Nicolaysen, født Meyers legat til hjelp for trengende uhelbredelige syke i Kristiania«..	279
—	13	Stadf. på »Kjøbmann Joh. A. Mowinckels Universitetsfond for Bergen«	295
—	16	Stadf. på »Lyngørs Sjømannsfond«	295
—	19	Stadf. på »kjøbmann Jonas Øglænd og hustrus legat«	
—	24	Stadf. på »J. W. Klüwers legat til hjelp for trengende sjøfolk og deres efterlatte«	305
—	26	Stadf. på »Hjelpefond for Nordenfjeldske Blindeforbund«	305
—	26	Stadf. på »O. C. Østraadts legat for gamle i Sandnes«..	305
Juli	7	Stadf. på »Konsul Emil Mørchs legat for verdige trengende av arbeiderklassen i Borge herred«	339
—	10	Stadf. på legatet »Gunhild Strays Minde«	339
—	10	Stadf. på »Mette Pedersdatter Vinjesjøens legat av 27 juni 1904«	340
—	10	Stadf. på »Kirkesanger John Mogstad og hustru Rachel Oline Bergitte Mogstads legat«	376
—	21	Stadf. på tilleggsgave til »E. A. Smith og hustru Anna født Røvigs legat« til Trondhjem handelsstands understøttelseskasse	451
—	24	Stadf. på kammerherre Cato Aalls legat til vedlikehold av Romnes kirke i Hollen prestegjeld m. v.	464

1919			Side
Juli	26	Stadf. på Lars Berentsen og hustrus legat til gamle trengende i Stavanger	474
—	27	Stadf. på »Brukseier Thomas Christian Jelstrups legat til Frol herred«	474
Aug.	15	Stadf. på »Fuhrs fond for havefrøavlens fremme i Norge«	505
—	15	Stadf. på »P. A. Grøn og Thrine Grøns legat« til fordel for Sandefjord skoler	506
—	16	Stadf. på »Fru Astri Finne, f. Larsens legat« til fordel for »Kristiania Gamlehjem for Kvinner«	506
—	16	Stadf. på tilleggsgaver til »Otto Thoresen og hustrus gave« for trengende sjøfolk i Kristiania m. v.	506
—	18	Stadf. på Jens Thoresen Thorshaug og hustrus legat for trengende av Lørenskog menighet	507
—	19	Stadf. på »Kammerherre Leopold Løvenskiold og frues legat til avlønning av organisten ved Gjerpen kirke«	507
—	29	Stadf. på kirkesanger John Mogstad og hustrus legat.	520
Septbr.	1	Stadf. på »Distriktslæge Søren Frost's legat« til Stai sykehus	521
—	13	Stadf. på »Iver Albert Juels og hustrus legat til videregående utdannelse« for elever fra Drammen offentlige høiere almenskole	528
—	27	Stadf. på »Judithe og Albreth Idsøes legat« til beste for trengende i Strand sogn	545
Oktbr.	1	Stadf. på »Ole Andersen og hustrus legat«	546
—	1	Stadf. på »Frøknerne Kristine og Laura Hansens legat til støtte for videnskabelig arbeide«	546
—	6	Stadf. på »K. Knudsens legat« for verdige trengende i Stavanger	550
—	14	Stadf. på Karinus J. Lilleaarnes's legat for småbrukere i Heradsbygden i Elverum	555
—	15	Stadf. på Halvor T. Rues legat for trengende syke i Hol herred, Hallingdal	556
—	15	Stadf. på sammes legat for Hol Gamleheim	556
—	15	Stadf. på sammes legat til opførelse av ny hovedkirke og nytt kommunelokale i Hol	556
—	17	Stadf. på »Frøken Petronelle Dahls legat til Elverums indremission«	566
—	17	Stadf. på statutter for stiftelsen »Fru oberstinde Due, født Peyrons hjem for lærerinner«	566
—	18	Stadf. på »O. A. Knudsen og hustrus fond« til fremme av Torvestads ungdoms utdannelse	568
—	20	Stadf. på »Kjøbmand August Vold og hustru Marie, født Jensens legat«	568

1919 Side

Oktbr. 24 Stadf. på »Stipendiefond av 1918 for Bergens Katedralskoles lærere« 573
— 25 Stadf. på »Frøken Harriet Wedel Jarlsbergs Pensionsfond for Bærums Verk« 574
— 27 Stadf. på Fru Anne Sandborgs legat for syke i Romsdalen i Grytten prestegjeld, Møre fylke m. v..... 574
— 28 Stadf. på »Engebret Kind og hustrus samt datters legat« for unge mennesker i Nordre Tyristrand til utdannelse i husflid m. v. 574
Novbr. 8 Stadf. på »Anders Emanuelsen Brekkes legat« 598
— 19 Stadf. på »Grosserer H. F. Nesleins legat for vanføre« 606
— 20 Stadf. på »Berent I. Bjerck og hustrus legat« til gamle og verdige skippere m. v. i Bergen 606
— 21 Stadf. på »Fridthjov Oos's legat for målsaken« 608
— 28 Stadf. på »Sogneprest Henning Friman Dahls legat« til Hobøl prestegjeld 610
Desbr. 2 Stadf. på »John Bakke og hustrus fond« (Soknedal herred) 614
— 3 Stadf. på »Dorthea Hansen Lundes legat« til Tjølling frivillige syke- og fattigpleie 615
— 3 Stadf. på »Tor Vaas jorddyrkningsfond« for Rauland herred m. v. 615
— 5 Stadf. på tilleggsgave til »N. O. Youngs legat til Hagen skole« i Hakedal 636
— 9 Stadf. på »S. Landeths legat til fremme av skogkultur i Øvre Rendal« 637
— 10 Stadf. på »Doktor Fredrik Blich og hustrus legat«.... 637
— 13 Stadf. på »Mathias Sæthers legat« (Ringsaker) 649
— 15 Stadf. på »Overlæge C. J. Gamborgs legat« 651
— 16 Stadf. på »Nils Herambs legat« (Ringsaker) 653
— 16 Stadf. på »Vangs sykekasse av 1895's legat til støtte for syke i Vang« 653
— 17 Stadf. på »Guri J. Bjørsviks Minne« for fattige morløse barn i Hosanger herred 693
— 22 Stadf. på »Vera-fondet« 697
— 22 Stadf. på »A/S E. C. Dahls Bryggeris fond« 698
— 23 Stadf. på »Professor Morgenstiernes vikarfond til støtte for professorers videnskabelige studier« 701

Pant.

1919

Aug. 15 Res. om ikraftsettelsen av lov 29 juli 1918 om tinglysning i Aker sorenskriveri, tinglysningsting for sorenskriveriet m. v. 502

1919 Side

Pensjonsvesen, pensjons- og enkekasser m. v.

1919

Janr. 8 Skr. om, hvem — det offentlige eller vedkommende tjenestemann — i tilfelle har krav på tilbakebetaling av pensjonsinnskudd, når bidrag til dekkelse av innskuddene er betalt av staten 9

— 29 Skr. om inntektsbeskatning av innbetalte tvungne pensjonsinnskudd, som tilbakebetales m. v. 34

Mai 31 Res. om tilføielse til statuttene for understøttelsesforeningen for norske læger og deres efterlatte (distriktslægene A. og M. Schnitlers legat) 267

Juli 18 St.besl. om innlemmelse av nye stillinger i pensjonskassen 444

Novbr. 14 Res. om innlemmelse i pensjonskassen av stillinger ved Nordenfjellske Kunstindustrimuseum 604

— 17 St.besl. om ny pensjonsordning for statsbanenes tjenestemenn m. v. 605

Desbr. 17 Skr. om fratredelsestiden for de før pensjonslovens ikrafttreden ansatte tjenestemenn, jfr. l. 20 april 1917 § 24 og l. 14 mai 1917 693

Politivesen.

1919

Janr. 10 Res. om forandring av politivedtektene for Kristiania 9

— 13 Skr. angående bestemmelser om erhverv ved omvandrende virksomhet (polititillatelse) 12

— 17 Res. om forandring av § 75 i politivedtektene for Kristiania 20

— 17 Res. om forandring av § 12 i do. for Farsund 20

— 17 Res. om forandring av politivedtektene for Ålesund.. 20

— 17 Res. om politivedtekter for Leirfjord herred, Nordland fylke 20

— 20 Rundskr. om forandring i passbestemmelsene for reisetrafikken mellem Norge og Danmark 23

— 24 Res. om kinematografvedtekter for Namsos 26

— 24 Res. om nye politivedtekter for Leinstrand herred.... 27

— 31 Res. om nytt uniformsreglement for politibetjentene i Kristiansund 37

Febr. 14 Res. om oprettelse av et politifullmektigembede ved Arendal politimesterembede (gjennemførelse av den nye civile embedsordning i Aust-Agder).... 56

— 21 Res. om forandring i Kristiania politivedtekter 62

— 21 Res. om politivedtekter for Tinn herred 62

— 21 Res. om forandring i politivedtektene for Trondhjem 62

— 21 Res. om ophør av den ved res. 15 juni 1917 (angå-

Side

ende anmeldelse av reisende med skib) bestemte anmeldelsesplikt 63
Febr. 22 Rundskr. om utdeling av rasjonskort til utlendinger og andre efter fremmedloven meldepliktige personer 64
— 28 Res. om politivedtekter for Stord herred 70
Mars 14 Res. om nye politivedtekter for Larvik 158
— 14 Res. om nye do. for Gjerpen herred 158
— 14 Res. om politivedtekter for Overhalla herred 158
— 17 Rundskr. om fremmedkontrollen 163
— 21 Res. om forandring i § 24 i politivedtektene for Porsgrund 169
— 21 Res. om hundeavgiftsreglement for Trondhjem 169
— 28 Res. om nye politivedtekter for Seljord herred 183
— 28 Res. om forandring i politivedtektene for Trondhjem 183
April 4 Res. om politivedtekter for Tiller herred 202
Mai 13 Rundskr. om motarbeidelse av omstreifervesenet..... 240
— 24 Res. om tillegg til politivedtektene for Lier herred.. 255
— 24 Res. om politivedtekter for Eigersund herred 256
Juni 6 Res. om do. for Namdalseid herred 272
— 13 Res. om, at politibetjenten i Tromsø inntrer som medlem av byens innrulleringskommisjon istedenfor politifullmektigen 294
— 27 Res. om henleggelse av politimesterforretningene i Sandnes til lensmannen i Sandnes 313
Juli 4 Res. om kinematografvedtekt for Mandal 332
— 4 Rundskr. angående overenskomst av 28 mai 1919 mellem Norge, Danmark og Sverige om gjennemtransport av utviste utlendinger 334
— 5 Rundskr. angående forbudte områder 337
— 11 Res. om tillegg til politivedtektene for Aker herred 367
Aug. 2 Rundskr. om forandring i rundskr. 4 juli 1919 om transitering av utviste utlendinger 497
— 8 Res. om tillegg til politivedtektene for Bærum herred 498
— 8 Res. om nye politivedtekter for Sandnes 498
— 8 Res. om tillegg til politivedtektene for Arendal 498
— 15 Res. om forandring av § 13 i politivedtektene for Hemne herred, Sør-Trøndelag fylke 502
— 22 Res. om kinematografvedtekter for Hedrum herred.. 510
— 22 Res. om tillegg til politivedtektene for Vardø 510
— 29 Res. om nye politivedtekter for Horten 518
Septbr.20 Res. om kinematografvedtekter for Brandval herred.. 530
— 26 Res. om politivedtekter for Vikna herred, Nord-Trøndelag fylke 537
Oktbr. 4 Res. om uniformsreglement for politibetjentene i Holmestrand 548

1919			Side
Oktbr. 10	Res.	om kinematografvedtekter for Grimstad	551
Novbr. 21	Res.	om forandring i kinematografvedtektene for Haugesund	606
— 21	Res.	om forandring i politivedtektene for Ålesund	607
Desbr. 5	Res.	om politivedtekter for Hopen herred	619
— 19	Res.	om uniformsreglement for politibetjentene i Porsgrund	695
— 23	Res.	om tillegg til politivedtektene for Ullensaker herred	699
— 23	Res.	om do. til politivedtektene for Rjukan	699

Post-, telegraf- og telefonvesen.

1919			
Janr. 24	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å opheve bestemmelsene av 1914 angående telegraf- og telefonkorrespondansen med utlandet	27
Mars 14	Res.	om do. for do. til å avgjøre spørsmål om forut- eller efterbetaling av ombringelsesgebyr for pakker	161
April 9	St.besl.	om optjening av alderstillegg for posttjenestemenn	207
Mai 21	Skr.	om Polens tilltredelse av verdenspostoverenskomsten av 1906	253
— 31	Res.	om reglement for posttjenestemenn	267
Juni 5	St.besl.	om, at chefen for telegrafvesenets revisjonskontor skal benevnes byråchef (telegrafvesenets driftsbudgett)	271
— 6	Res.	om forhøielse av brevportoen mellem Norge, Sverige og Danmark	272
— 6	Res.	om ikrafttreden av lov 22 juni 1917 om forandringer i postloven	272
— 20	Lov	nr. 1 inneholdende forandringer i lov om postvesenet av 12 mai 1888 med tilleggslover	297
— 20	St.besl.	om omorganisasjon av telegrafstyret	304
— 27	Res.	om reglement for telegrafvesenets tjenestemenn	314
Aug. 1	Res.	om bemyndigelse for Handelsdepartementet til å opheve bestemmelsene av 1915 om forbud mot telegrammer til utlandet med meddelelser om været i utlandet	488
Oktbr. 30	Res.	om medtagelse av kommunale fiskevær blandt de foretagender, som er undtatt fra portofrihet	583
Desbr. 5	Res.	om forhøielse av ombringelsesgebyret for pakker	634

1919 Side

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmenn i almindelighet.

1919

Janr. 6 Rundskr. om gjennemførelse i folkeskolen av den nye rettskrivning 6

— 8 Skr. om hvem — det offentlige eller vedkommende tjenestemann — i tilfelle har krav på tilbakebetaling av pensjonsinnskudd, når bidrag til dekkelse av innskuddene er betalt av staten 9

— 10 Res. om oprettelse av et midlertidig kontor for bygningsmaterialer under Socialdepartementet 10

— 14 Res. om kjøp av St. Olavsgate 20 i Tønsberg..... 14

— 16 Rundskr. i anledning av loven om offentlige tjenestemenn av 15 februar 1918 14

— 20 Rundskr. med henstillen til skifteforvalterne om å innsende til Handelsdepartementet innberetninger om aktiemegleres betalingsinnstilling, konkurs eller dødsfall 23

— 31 Res. om nedleggelse av det ulønte generalkonsulat i Kjøbenhavn og overførelse av dettes forretninger til et kombinert legasjons- og generalkonsulatembede m. v. 37

Febr. 4 Res. om forandring av endel lagsogns og civile embeders navn 43

— 14 Res. om gjennemførelse av den nye civile embedsordning i Aust-Agder fylke (omregulering av Risør og Grimstad byfogedembeder m. v.) 56

— 14 Res. om omordning av magistratsforretningene i Moss (oprettelse av borgermesterstilling) 57

— 21 Res. om kjøp av »Bratbakken« III i Vang, Hedmark 64

Mars 6 Res. om overførelse av embedskapital m. v. fra Støren sognekall til Støren residerende kapellani..... 118

— 7 Rundskr. inneholdende påbud om opgivelse av navnet på det distrikt, for hvilket stevnevidnet tjenstgjør, i bevidnelsene om utførte forkynnelser 119

— 14 Res. om nedleggelse av det lønte visekonsulat i Cardiff og oprettelse av et ulønt konsulat samme steds 160

— 14 Res. om Brenselstyrets ledelse 162

— 21 Res. om henleggelse under Handelsdepartementet av gjennemførelsen av midlertidig lov (nr. 2) av 21 mars 1919 om erhvervelse av fast eiendom i fiskeridistriktene 169

— 21 Res. om ophevelse av retten for professoren i astronomi til å bruke Observatoriets jordvei 172

— 21 Res. om reglement for statslønte kontorfullmektiger

1919 Side

og betjenter ved embedskontorer m. v. under Justisdepartementet 172
Mars 22 St.besl. om oprettelse av nye stillinger i tolletaten.... 176
— 24 Rundskr., om attestasjon av veilengder m. v. på regninger fra domsmenn, vergerådsmedlemmer og vidner kan gis av sorenskriveren 177
— 28 Res. om bemyndigelse for Handelsdepartementet og Finansdepartementet til å treffe forskjellige avgjørelser og utferdige forskjellige bestemmelser i henhold til midlertidig lov om fonds- og aktiemeglere av 14 august 1918 184
April 4 Res. om overdragelse til det offentlige av g.nr. 23 n.o.p. ved amtmann Bangs gate i Drammen til embedsbolig for fylkesmannen i Buskerud 204
— 7 St.besl. om innkjøp for militæretaten av Østre Garder i Ullensaker 206
— 9 St.besl. om optjening av alderstillegg for posttjenestemenn 207
— 11 St.besl. om innkjøp av Kirkegaten nr. 6 i Kristianssand til kontorer og bolig for embedsmenn sammesteds 208
— 14 Res. om oprettelse av nye lægestillinger 214
— 14 Res. om nedsettelse av en kommisjon til behandling av statstjenestemennenes lønnsforhold 217
— 28 St.besl. om statens overtagelse av Bjørnsons fødested Kvikne gamle prestegård »Bjørgan« 221
— 29 St.besl. om deling av Søndre Helgeland sorenskriveri, lønnsregulativ for polititjenestemenn (Justisdepartementets civile budgett) 221
Mai 2 Res. om omordning av magistratsforretningene i Skien (oprett. av borgermesterstilling) 232
— 2 Res. om reglement for tolltjenestemenn 233
— 9 St.besl. om oprettelse av nye stillinger i departementene m. v. (lønninger til statsrådet og regjeringen) 237
— 9 St.besl. om innkjøp av Sydneshaugen 2 i Bergen til bolig for civile embedsmenn 238
— 9 St.besl. om utnevnelse av overlærere og dosenter ved Landbrukshøiskolen til professorer 238
— 15 St.besl. om kjøp av Ullevoldsveien 58 i Kristiania til bolig for statstjenestemenn 242
— 15 St.besl. om kjøp av Bygdø Allé 36 B i Kristiania til pensjonat for stortingsmenn og til bolig for statsfunksjonærer 242
— 20 Res. om omordning av magistratsforretningene i Kristiansund (oprett. av borgermesterstilling) 249

1919 Side

Mai 20 Res. om reglement for tjenestemenn ved kontrollen med brennevins-, etyleter- og øltilvirkningen 250
— 20 Res. om do. for do. ved kontrollen med tobakkbeskattningen 251
— 24 Kunngj. av grunnlovsbestemmelse av 15 mai 1919 om tillegg til grunnlovens §§ 12 og 27 samt om ophevelse av § 92 næstsiste ledd 254
— 24 Res. om omordning av magistratsforretningene i Hamar (oprett. av borgermesterstilling) 257
— 28 St.besl. om oprettelse av nye stillinger i landbruket (Landbruksbudgettet) 260
— 30 St.besl. om oprettelse av nye stillinger i diplomatiet (Utenriksbudgettet) 261
— 31 Lov nr. 1 om forandring i lov av 14 mai 1917 med tilleggslov av 14 august 1918 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn 262
— 31 Res. om reglement for posttjenestemenn 267
Juni 5 St.besl. om, at chefen for telegrafvesenets revisjonskontor skal benevnes byråchef 271
— 11 St.besl. om oprettelse av byretter i Trondhjem og Stavanger 277
— 13 Res. om ikraftsettelse for statstjenestemennenes vedkommende av lov (nr. 1) av 15 februar 1918 om offentlige tjenestemenn m. v. 290
— 13 Res. om bemyndigelse for Justisdepartementet til å utferdige forskrifter for forskjellige tjenestemenn under nevnte departement (l. 15 februar 1918 § 29) 293
— 13 Res. om omdannelse av konsulatet i Johannesburg til generalkonsulat for Britisk Sydafrika 244
— 13 Res. om do. av visekonsulposten i Valparaiso til konsulstilling ved generalkonsulatet 294
— 13 Res. om ophevelse av Statens Tekstil-, Lær-, Jern- og Stålcentral og Statens Central for kjemiske stoffer 294
— 20 Res. om nedleggelse av embedet som charge d'affaires og generalkonsul i Tokio 303
— 20 Res. om oprettelse av et nytt kontor i det Statistiske Centralbyrå, særlig for socialstatistikk 303
— 20 Res. om nedsettelse av en kommisjon til behandling av forskjellige spørsmål vedrørende anlegg av en frihavn ved Kristiania 304
— 27 Res. om nedleggelse av Charge d'affaires- og generalkonsulatembedet i Rio de Janeiro 312
— 27 Res. om omdannelse av konsulatet i Reykjavik til generalkonsulat 312

1919 Side

Juni 27 Res. om oprettelse av et residerende kapellani i Gjerpen prestegjeld m. v. 312
— 27 Res. om ansettelsesmyndigheten vedkommende tjenestemenn ved fengsels- og tvangsarbeidsvesenet, som omfattes av tjenestemannsloven m. v. 313
— 27 Res. om do. vedkommende tjenestemenn ved kriminalasylet, som omfattes av do. m. v. 314
— 27 Res. om reglement for telegrafvesenets tjenestemenn 314
— 27 Res. om reglement for de statslønte fullmektiger og betjenter ved skattefogedkontorene 317
— 27 St.besl. om kjøp av Alsenstrasse nr. 2 Berlin til legasjonshus 319
— 27 St.besl. om oprettelse av et centralkontor for statens innkjøp av råvarer og industrielle produkter m. v. 319
— 28 Rundskr. angående reglementet (av 21 mars 1919) for statslønte kontorfullmektiger og betjenter ved embedskontorer m. v. under Justisdepartementet 319
Juli 4 Res. om oprettelse av nye lægestillinger 332
4 St.besl. om avlønning av avdelingschefene ved veterinærinstituttet som for dosenter ved Landbrukshøiskolen bestemt m. v. 334
— 11 Res. om nedleggelse av den ulønte legasjon i Buenos Aires og oprettelse av et statslønt minister- og generalkonsulembede og legasjonssekretær- og konsulembede sammesteds 369
— 11 Res. om henleggelse til Handelsdepartementet av saker angående meddelelse av translatørbevillinger 369
— 11 Res. om deling av Søndre Helgeland sorenskriveri og forandring av Nordre Helgeland sorenskriveris navn til Rana sorenskriverembede 369
— 11 Res. om ophevelse av kongelig resolusjon av 10 januar 1919 om oprettelse av et midlertidig kontor for bygningsmaterialer 370
— 11 St.besl. om kjøp av »Solsletten« i Bodin herred til embedsbolig for distriktstollinspektøren sammesteds 375
— 11 St.besl. om lønn til en pressekonsulent samt om oprettelse av et pressekontor i Utenriksdepartementet 375
— 11 St.besl. om oprettelse av et ekstraordinært professorat i indisk sprog og historie for professor dr. Sten Konow 375
— 15 St.besl. om bevilgning av lønn til en overlæge for sinnssykevesenet 380

1919				Side
Juli	18	Res.	om omordning av magistratsforretningene i Tønsberg (oprettelse av borgermesterstilling)	443
—	18	St.besl.	om innlemmelse av nye stillinger i pensjonskassen	444
—	18	St.besl.	om regler for boligfondet for statens tjenestemenn	451
—	22	St.besl.	om nytt lønnsregulativ for endel tjenestemenn ved statsbanene	451
—	23	Res.	om henleggelse til Justisdepartementet av gjennemførelsen av lov (nr. 7) av 23 juli 1919 om folkeavstemning over spørsmålet om lovfestet varig forbud mot tilvirkning av brennevin m. v.	460
—	25	Res.	angående hvem der skal regnes for offentlige tjenestemenn m. v.	468
Aug.	1	Res.	om bemyndigelse for Finansdepartementet til å utferdige reglementariske bestemmelser for en rekke under departementet sorterende tjenestemenn (tjenestemannsl. 15 februar 1918)	491
—	15	Res.	om oprettelse av et residerende kapellani i Tune prestegjeld m. v.	503
—	15	Res.	om henleggelse til Socialdepartementet å ansette tjenestemenn i medisinalvesenet, lov 15 februar 1918 § 2	504
—	15	Res.	om reglement for kontor- og maskinpersonalet ved Statens Filmkontroll	505
—	20	Rundskr.	om forskrifter for lensmenns ansettelse m. v.	707
—	22	Res.	om, hvem der skal regnes for statstjenestemenn og for kommunale tjenestemenn m. v., lov 15 februar 1918 § 1	513
—	22	Res.	om arbeidsreglement ved offentlige anlegg (jernbaner, befestninger, veier etc.)	515
—	29	Res.	om omdannelse av konsulatet i Leipzig til selvstendig konsulat under legasjonen i Berlin	519
—	29	Res.	om henleggelse til Socialdepartementet av bestyrelsen av boligfondet for statens tjenestemenn	520
—	29	Res.	om henleggelse til samme å styre med bevilgningen til fremme av samfundsnyttig boligbygning	520
Septbr.	5	Res.	om oprettelse av et ulønt konsulat i Johannesburg under det lønte generalkonsulat for Britisk Sylafrika	523
—	5	Res.	om kjøp av Knut Hamsuns eiendom »Havgløtt« i Larvik til embedsbolig for politimesteren sammesteds	523
—	5	Res.	om kjøp av »Kringsjå« i Drammen til embedsbolig for politimesteren sammesteds	524

Regjeringen, embeds-, bestillings- og ombudsmenn i almindelighet. 779

1919 Side

Septbr. 5 Res. om omordning av magistratsforretningene i Notodden (oprett. av borgermesterstilling) 524
— 12 Res. om nedleggelse av det ulønte konsulat i Dunkerque 526
— 20 Res. om reglement for Haugesund overformynderi.... 530
— 26 Res. om oprettelse av et ulønt konsulat i Hongkong under generalkonsulatet i Shanghai 540
— 26 Res. om oprettelse av byretter i Trondhjem og Stavanger m. v. 540
— 26 Res. om omordning av magistratsforretningene i Porsgrund (oprett. av borgermesterstilling) 540
— 26 Res. om oprettelse av et boligkontor under Socialdepartementet 541
— 26 Res. om ophevelse av 4de tollkontor under Finans- og Tolldepartementet 544
Oktbr. 10 Res. om reglement for stads- og distriktslæger 552
— 10 Res. om overføring: 1) til Handelsdepartementet av Provianteringsdepartementets fiskeavdeling og 2) til Industriforsyningsdepartementet av Statens fettdirektorat og hvalfangstkontor m. v. .. 554
— 17 Res. om reglementer for tjenestemenn ved fødselsstiftelsen og jordmorskolen i Bergen, pleiestiftelsen for spedalske nr. 1, Reitgjerdets pleiestiftelse for spedalske og det animale vaksineinstitut 559
— 24 Res. om kjøp av eiendommen »Sydnesplass« 12 i Bergen 571
— 24 Res. om reglement for mønstringschefene 572
Novbr. 14 Res. om nedleggelse av legasjonssekretær- og konsulatposten i Washington og oprettelse av en legasjonsråd- og konsulpost og en legasjonssekretærpost sammesteds 603
— 14 Res. om kjøp av »Øvre og Mellem Keisemark« i Horten til bolig for sorenskriveren i Mellem Jarlsberg.. 604
— 17 St.besl. om ny pensjonsordning for statsbanenes tjenestemenn 605
— 19 St.besl. om statsbanenes administrasjon m. v. 605
— 21 Res. om kjøp av gr.nr. 60, br. nr. 76 i Gjerpen til tomt for embedsbolig for fylkesmannen i Telemark.. 608
Desbr. 5 Res. om bemyndigelse for fylkesmennene til å avgjøre andragender om dispensasjon fra aldersgrensebestemmelsen i ekteskapslovens § 1 (lov 31 mai 1918) 634
— 5 Res. om kjøp av »Munkebakken« i Vestre Aker til bolig for statstjenestemenn 634
— 5 Res. om do. av A. Dedekams hus, matr. nr. 240 Strømsbo krets i Arendal, til embedsbolig for byfogden sammesteds 634

1919				Side
Desbr.	5	Res.	om kjøp av »Mellem Keisemark« i Horten til embedsbolig for politimesteren i Nordre Jarlsberg	634
—	5	Res.	om do. av Lofthusveien 10 i Østre Aker	636
—	5	Res.	om igangsettelse av Statens Innkjøpsdirektorat	636
—	12	Res.	om omdannelse av det ulønte visekonsulat i Duisburg til ulønt konsulat m. v.	640
—	12	Res.	om forandring av visekonsulatet i Reval til ulønt konsulat for Estland	640
—	12	Res.	om reglement vedkommende byrettene i Trondhjem og Stavanger	640
—	12	Rundskr.	om embedsmenns innsendelse av kontorregnskap	646
—	17	Skr.	om, hvor lenge statstjenestemenn kan bli stående i tjenesten utover den fastsatte aldersgrense, 20 april 1917 § 24 og lov 14 mai 1917	69'
—	19	Res.	om forandringer i forskriftene av 1918 for de kommunale provianteringsråds organisasjon, virksomhet m. v.	697
—	23	Res.	om kjøp av eiendommen Bråten i Moss herred til embedsbolig for sorenskriveren i Moss sorenskriveri	701
—	30	Rundskr.	om bemyndigelse for fylkesmennene til å avgjøre andragender om tillatelse til å inngå ekteskap før lovbefalt alder	702

Religion, gudstjeneste og geistlighet.

1919				
Janr.	3	Res.	om antallet av gudstjenester i Raundal kapell i Voss m. v.	4
—	3	Res.	om omregulering av Arendals 2 menigheter	4
—	3	Res.	om avholdelse av gudstjeneste i den gamle kirke i Årdal, Hjelmeland prestegjeld, m. v.	4
—	3	Res.	om fastsettelse av grenselinjen mellem Sandviken og Mariakirkens menigheter i Bergen	4
—	24	Res.	om bemyndigelse for Kirkedepartementet til å treffe nærmere bestemmelse om forpliktelsen til å lese lappisk for geistlige embedsmenn i Hålogaland bispedømme	28
Mars	6	Res.	om overførelse av embedskapital m. v. fra Støren sognekall til Støren residerende kapellani	118
—	14	Res.	om overførelse av forskjellige eiendommer fra Stokken sogn (Buøa fra Holt sogn) til Østre Moland sogn i samme prestegjeld m. v.	160

1919				Side
Mars	21	Res.	om inndelingsgrense mellem Ulvik og Aurland sogn og mellem Ulvik og Hol sogn m. v.	174
—	31	Rundskr.	bl. a. om lysning som betingelse for ekteskap (lov 31 mai 1918)	187
April	4	Res.	om inndelingsgrense mellem Røldal sogn og Odda og Ullensvang sogn på nærmere anførte strekninger	203
—	4	Res.	om geistlig (og civil) inndelingsgrense mellem Hordaland og Telemark fylker på nærmere anførte strekninger	204
Mai	2	Res.	om, at Bergens bymenigheter skal betraktes som én menighet ved beregning av erstatninger til de geistlige embedsmenn m. v., lov 14 juli 1897 § 24, jfr. §§ 21 og 22	231
—	23	Skr.	om konfirmasjon av en som voksen døpt gutt	253
—	24	Res.	om overførelse til Voss resid. kapellani av endel av sogneprestembedet tilliggende inntekter m. v.	257
Juni	13	Lov	om forandring i lov angående kristne dissentere og andre, der ikke er medlemmer av statskirken, av 27 juni 1891 § 3	279
—	20	Res.	om overførelse til Skedsmo residerende kapellani av sogneprestembedet tilliggende inntekter m. v.	303
—	27	Res.	om oprettelse av et residerende kapellani i Gjerpen prestegjeld, fordeling av gudstjenestene m. v.	312
Aug.	8	Res.	om overførelse av gårdene Jagedal og Åspedal fra Svanøy til Eikefjord sogn av Kinn prestegjeld	499
—	15	Res.	om oprettelse av et residerende kapellani i Tune prestegjeld m. v.	503
Septbr.	12	Res.	om, at Kristiania bymenigheter skal betraktes som en menighet ved beregning av erstatninger til prestene, fastsettelse av fellesmålestokker for de forskjellige erstatninger og fordeling av disse mellem de geistlige embedsmenn	526
Oktbr.	4	Res.	om overførelse av »Giskåen« fra Tjøtta sogn til Vevelstad sogn	548
—	24	Res.	om overførelse av erstatning av prestegårdsfondet fra Østre Toten sogneprestembede til det residerende kapellani, om forhøielse av maksimumslønnen for sogneprestembedet m. v.	570
—	30	Res.	om anmeldelse av barnefødsler i henhold til dissenterl. 27 juni 1891 §§ 3 og 7 m. v.	576
Novbr.	13	Skr.	om, at efter lov av 31 mai 1918 (nr. 2) § 41, 2net ledd, antas vedkommende menighets prest eller forstander pliktig til å foreta megling, når partene forlanger det	601

1919 Side
Desbr. 12 Res. om deling av Orkdal sogn m. v. 641
— 15 Rundskr. angående lov av 13 juni 1919 om forandring i dissenterloven 651
— 19 Res. om avholdelse av gudstjenester i Bjørke kapell, Hjørundfjord prestegjeld 695

Retten.

1919
Janr. 31 Res. om forhøielse av antallet av sjørettsmedlemmer for Ålesund faste sjørett 37
Febr. 21 Res. om forhøiet godtgjørelse til sjørettsmedlemmer for deltagelse i besiktelses-, skjønns- eller taksasjonsforretning 62
Mars 7 Rundskr., inneholdende påbud om opgivelse av navnet på det distrikt, for hvilket stevnevidne tjenstgjør, i bevidnelsene om utførte forkynnelser 119
— 14 Res. om overførelse av Buøa fra Holt tinglag til Stokken tinglag, Østre Moland prestegjeld m. v. 160
— 21 Res. om avholdelse av fylkesting for Rogaland i slutten av mai måned 174
— 21 Res. om inndelingsgrense mellem Ulvik og Aurland tinglag og mellem Ulvik og Hol tinglag m. v. .. 174
April 4 Res. om inndelingsgrense mellem Røldal tinglag og Odda og Ullensvang tinglag på nærmere anførte strekninger m. v. 203
Juni 11 St.besl. om oprettelse av byretter i Trondhjem og Stavanger 277
— 27 Lov nr. 2 om byretter i Trondhjem og Stavanger.... 308
Juli 11 Res. om deling av Søndre Helgeland sorenskriveri m. v. 369
Aug. 15 Res. om ikraftsettelse av l. 29 juli 1918 om tinglysning i Aker sorenskriveri, tinglysningsting for sorenskriveriet m. v. 502
— 15 Res. om tingordningen i Brønnøy sorenskriveri 505
— 15 Skr. om, at det påligger rekvirenten av sjørettsoverskjønn å besørge skjønnsmenn tilsagt, jfr. sjøfartslovens § 329 506
— 21 Rundskr. angående sjørettsbesiktigelser ved havariskader m. v. 508
Septbr. 12 Res. om forhøielse av antallet av faste sjørettsmedlemmer og varamenn for Fredrikstad faste sjørett 527
— 26 Res. om oprettelse av embeder ved byrettene i Trondhjem og Stavanger m. v. 540
Oktbr. 4 Res. om forhøielse av antallet av faste sjørettsmedlemmer og varamenn for Kristiansund 549

1919 Side

Oktbr. 17 Provisorisk anordning om tillegg til lov om rettergangsmåten i handelssaker av 20 desember 1902 557
— 17 Skr. om, i hvilken jurisdiksjon en farskapssak skal anlegges, når moren ikke har nogen fast bopel og hendes opholdssted er ukjent 567
— 24 Res. om avholdelse av tingene i 1920 i Søndhordland sorenskriveri 571
Novbr. 7 Res. om overgangsbestemmelser i henhold til § 2 i lov 27 juni 1919 om byretter i Trondhjem og Stavanger 586
— 9 Overenskomst med Storbritannia om fornyelse av voldgiftskonvensjonen av 11 august 1904 598
— 10 Skr. om fremgangsmåten ved anlegg av farskapssak, når den opgivne far er utlending og aldrig har hatt verneting her i riket 598
— 14 Res. om innførelse av månedsting i Rana sorenskriveri, Nordland fylke 604
— 20 Rundskr. om administrasjon av rettsmøter under efterforskning eller rettslig forundersøkelse, hvor der kan bli spørsmål om å fatte beslutning om siktedes innleggelse i sinnssykeasyl i henhold til straffeprosesslovens § 210 606
Desbr. 5 Res. om avholdelse av ekstrating i Namdalen sorenskriveri 634
— 12 Res. om reglement vedkommende byrettene i Trondhjem og Stavanger 640
— 23 Res. om førelse av særskilt rettsbok for hver enkelt sak over forhandlinger ved underrettene i de i lov nr. 3 av 3 april 1915 omhandlede saker.... 700

Samferdselsmidler (veivesen, jernbaner, skyss m. v.)

1919

Janr. 3 Res. om forandret betaling for undersøkelse av motorvogner m. v., jfr. kongelig resolusjon av 18 mars 1913 5
— 10 Res. om regler for passage av jernbanebroen over Skandsenløpet i Trondhjem 10
— 24 Res. om midlertidig forhøielse av takstene for befordring av gods på Sulitjelmabanen 29
— 31 Res. om ophevelse av forbudet mot å anvende flytende brensel til drivkraft for automobiler m. v. 37
— 31 Res. om ytterligere midlertidig forhøielse av Thamshavnbanens takster for reisende og gods 38
— 31 Res. om skattefrihet for jernbaneanleggene Sunnan—Grong, Grong—Namsos og Grefsen—Bestum.... 38

1919			Side
Mars	12	Cirk. om fangeførers betaling for fangetransport med leiet hest og om beregning for vaktkars skyss m. v.	124
—	24	Rundskr., om attestasjon av veilengder m. v. på regninger fra domsmenn, vergerådsmedlemmer og vidner kan gis av sorenskriveren	177
Mai	2	Res. om driftsreglement for Lilleakersporveien	225
—	2	Res. om nedsettelse av en kommisjon vedrørende ordningen av den fremtidige lufttrafikk	235
—	31	Res. om forhøielse av persontakstene ved Nesttun-Osbanen	269
Juni	27	Res. om åpning av hovedvei i Sør-Trøndelag fylke for almindelig motorvognkjøring (Bjugn—Brekstad—Beian)	311
—	27	Res. om ytterligere midlertidige taksttillegg ved statsbanene	316
—	27	Res. om forhøielse av takstene på Ekebergsporveien, Lilleakersporveien samt Holmenkollbanen, Tryvandsbanen og Smedstadbanen	316
Juli	4	Res. om midlertidig forhøielse av takstene ved Thamshavnbanen	333
—	11	Res. om ytterligere midlertidig forhøielse av Hovedbanens takster	370
—	11	St.besl. om forlengelse av Lilleakersporveien	377
—	18	Res. om fraktberegning i den norsk-tyske godssamtrafikk med jernbanene	444
—	22	St.besl. om nytt lønnsregulativ for endel tjenestemenn ved statsbanene	451
Aug.	22	Res. om midlertidig forhøielse av takstene ved Holmestrand—Vittingfossbanen og Tønsberg—Eidsfossbanen	515
Septbr.	12	Res. om ophevelse av forbudet av 1916 mot motorvognkjøring på hovedveien fra Gulsvik jernbanestasjon til Gol jernbanestasjon	526
—	12	Res. om bemyndigelse for Arbeidsdepartementet til å nedsette en komité til behandling av spørsmålet om forbedring av den norske Englandsrute i forbindelse med Bergensbanen	527
—	20	Res. om motorvognkjøring på veien Sætermoen—Brandvoll i Bardu herred, Troms fylke	535
—	20	Res. om midlertidig forhøielse av takstene på Sulitjelmabanen	536
—	26	Res. om do. do. av do. på Thamshavnbanen	543
—	29	Skr. om, at der ikke er adgang til å beregne noget tillegg efter skyssregulativets post 3 for skyss om natten med leiet motorbåt m. v.	545

1919 Side

Septbr.30 Skr. angående kostgodtgjørelse på reiser for Universitetets tjenestemenn 545
Oktbr. 4 Res. om skyss- og kostgodtgjørelse for formannen i småbruk- (bolig-) nevnden i Polmak herred 549
— 10 Res. om den endel jernbaner tilståtte skattefrihet.... 554
— 24 Res. om midlertidig forhøielse av Lillesand—Flaksvannbanens takster 573
Novbr. 3 Skr. om forandring av punkt 21 i statsbanenes driftsreglement 584
— 19 St.besl. om statsbanenes administrasjon 605
— 21 Res. om innskrenket maksimalhastighet for motorvognkjøring mellem Notodden og Skjelderud 607
Desbr. 5 Res. om ophevelse av innskrenkningen for motorvognkjøring på forskjellige veistrekninger i Vestfold fylke 621
— 5 Res. om jernbanens overtagelse av ombringelsen av il- og fraktgods m. v. i Kristiania 635
— 12 Res. om ophevelse av innskrenkningen for motorvognkjøring utenfor Haugesund 639
— 18 Cirk. om regler for fangeføring med automobil og motorbåt 693
— 19 Res. om ytterligere forhøielse av statsbanenes takster 697
— 23 Res. om skyss- og kostgodtgjørelse for formannen i småbruk- (bolig-) nevnden i Gamvik herred 701

Sjøvesen, havne-, los-, fyr- og redningsvesen.

1919

Janr. 3 Res. om oprettelse av havnestyre for uthavnen Melbo i Hadsel herred 3
— 17 Res. om nedsettelse av en komité til utarbeidelse av forslag om anvendelsen av det beløp, som Norge vil motta fra Storbritannien i anledning av kullavtalen 22
— 31 Plakat om forandret betaling for sjøfolks hjemsendelse med norsk skib m. v. 35
— 31 Res. om maksimalfrakter 36
— 31 Res. om nedsettelse av en traktatkommisjon vedkommende sjøfarten (og utenrikshandelen) 37
— 31 Res. om forhøielse av antallet av sjørettsmedlemmer i Ålesund 37
Febr. 14 Res. om forbud mot utkastning av fiskeavfall i uthavnen Ulsteinvik 53
— 14 Res. om havnestyre for uthavnene Særlandsvik og Manneshavn i Åkre herred, Rogaland 53
— 14 Res. om forhøielse av tonnasjeavgiften i Brevik 54
— 14 Res. om do. av do. i Stavanger 54

1919				Side
Febr.	14	Res.	om maksimalfrakter	54
—	21	Res.	om forhøiet godtgjørelse til sjørettsmedlemmer for deltagelse i besiktelses-, skjønns- eller taksasjonsforretning	62
—	21	Res.	om ophør av den ved res. 15 juni 1917 (angående anmeldelse av reisende med skib) bestemte anmeldelsesplikt	63
—	28	Res.	om formular for dagbøker for skib i utenriks fart	72
—	28	Res.	om forandring av takstregulativet for benyttelse av Vardø nye dampskibskai	115
Mars	6	Res.	om, at Sortland strandsted kan velges som hjemsted for registreringspliktig skib	116
—	6	Res.	om forandring i bryggetakstene for Porsgrund	118
—	14	Res.	om erleggelse av havnefogedpenger m. v. i uthavnen Søndre Honningsvåg	161
—	28	Res.	om regler og takster for benyttelse av Moss kanal	185
—	28	Res.	om maksimalfrakter	185
April	1	Skr.	om opsigelse av sjøfarts- (og handels-) traktaten mellem Norge og Grekenland av 27/15 oktober 1852 m. v.	197
—	4	Res.	om avfattelsen av skjemaer for attester om bestått styrmanns- og skibsførereksamen m. v.	204
—	7	Res.	om midlertidig ophevelse av §§ 1 og 2 i bemanningsskalaen for damp- og motorskiber i rutefart	206
—	14	Lov	nr. 2 om forandring i lov nr. 3 av 18 juli 1917 om maksimalfrakter	211
—	25	Res.	om bestemmelser om oplagsavgift i Stavanger (havnelovens § 55)	220
Mai	2	Res.	om maksimalfrakter	230
—	2	Res.	om bevilgning av fast årlig lønn til havnefogden i Langesund	233
—	2	Res.	om opkrevning av avgift av varer, som transporteres over dampskibskaien i Kleven (i Narvik)	233
—	2	Res.	om forandring, forsåvidt angår dampskibskaien i Hellesylt, i takstregulativet for Sunnylven kommunes brygger ved Hellesylt og Marok	233
—	12	Res.	om ophevelse av kgl. res. 7 april 1919 om suspensjon av §§ 1 og 2 i bemanningsskalaen for damp- og motorfartøier i rutefart	240
—	20	Res.	om maksimalfrakter	248
—	31	Res.	om opkrevning av tonnasjeavgift (og tollprosent) i Drøbak	266
—	31	Res.	om fortsatt avgift av trelast i Songeelv i Froland herred	266
Juni	6	Res.	om maksimalfrakter	274

1919				Side
Juni	20	Res.	om opkrevning av tonnasjeavgift i uthavnen Odda	302
—	20	Res.	om, at satsene av 1918 for tonnasjeavgift i Narvik forblir gjeldende til 30 juni 1920	302
—	20	Res.	om opkrevning for havnekassen av 1 pct. tillegg til tollinntekter ved Svolvær tollsted	302
—	20	Res.	om nedsettelse av en kommisjon til behandling av forskjellige spørsmål vedrørende anlegg av en frihavn ved Kristiania	304
—	27	Res.	om opkrevning av tonnasjeavgift og bryggepenger i uthavnen Høllen (Søgne)	311
—	27	Res.	om maksimalfrakter	311
—	27	Res.	om forhøielse av bryggepengene i Tromsø for tidsrummet inntil 30 juni 1920	317
—	30	Kunngj.	om midlertidig avgift til statskassen av skibstonnasje i budgettåret 1919—1920	326
Juli	4	Lov	nr. 2 om midlertidig tillegg til lospengene	331
—	4	Res.	om overførelse til borgermesterstillingen av magistratsforretningene som medlem av havnestyret i Ålesund	332
—	4	Res.	om fohøielse av kanalavgiftene m. v. ved Norsjø-Skienskanalen og Bandak-Norsjøkanalen	334
—	11	Lov	nr. 7 om arbeidstiden på norske skiber	361
Aug.	5	Skr.	om, at sjøfarts- (og handels-) traktaten med Grekenland av 27/15 oktober 1852 med tilleggsdeklarasjon stiltiende skal forlenges for tre og tre måneder ad gangen efter opsigelsesfristens utløp	497
—	8	Res.	om forhøielse av takstene for benyttelse av havnelos i Sarpsborg	499
—	8	Res.	om nye bryggetakster i Lillesand	500
—	15	Res.	om forandringer i bryggeavgiftene og forhøielse av tonnasjeavgiften i Grimstad	503
—	15	Res.	om avgift av varer, som føres over Trondhjem havnevesens kaier	505
—	15	Skr.	om, at det påligger rekvirenten av sjørettsoverskjønn å besørge skjønnsmenn tilsagt, jfr. sjøfartslovens § 329	506
—	21	Rundskr.	angående sjørettsbesiktigelser ved havariskader m. v.	508
—	29	Res.	om ophevelse av kongelig resolusjon av 31 desember 1914 om bemyndigelse for Forsvarsdepartementet til å foreta midlertidige endringer i de gjeldende administrative bestemmelser for marinen	520
Septbr.	12	Res.	om forhøielse av antallet av faste sjørettsmedlemmer og varamenn for Fredrikstad faste sjørett	527

1919 Side
Septbr. 26 Res. om maksimalfrakter 539
Oktbr. 4 Res. om forhøielse av antallet av faste sjørettsmedlemmer og varamenn for Kristiansund 549
— 10 Res. om forandring i bestemmelsene om tonnasjeavgiften i Harstad og i takstregulativet for benyttelse av kommunens brygger sammesteds 552
— 10 Res. om nye takster for benyttelse av Sarpsborg kommunale brygger m. v. 553
— 17 Res. om forandring av maksimalfraktene for linfrø og rapsfrø fra Indien og for havre fra Nord-Amerika m. v. 558
— 24 Res. om reglement for mønstringschefene 572
Novbr. 4 Skr. om forståelsen av sjøfartslovens § 106, første ledd (»ombord efterlatte eiendeler«) 585
— 7 Res. om forskrifter for fiskefartøiers innredning og utrustning m. v. 587
— 7 Res. om bemyndigelse for Provianteringsdepartementet til i henhold til lov av 14 april 1919 om forandring i lov 18 juli 1917 om maksimalfrakter å fastsette regler om utligning og utbetaling av erstatningsbeløpene m. v. 597
— 29 Lov om forandring i lov nr. 3 av 18 juli 1917 om maksimalfrakter med tilleggslov av 14 april 1919 nr. 2 610
— 29 Res. om maksimalfrakter m. v. 611
— 29 Res. om bemyndigelse for Provianteringsdepartementet til å treffe visse bestemmelser i medhold av lovgivningen om maksimalfrakter og angående skjønnsmessige avgjørelser ved utligning av erstatningsbeløpene m. v. 612
Desbr. 5 Res. om maksimalfrakter 632
— 19 Res. om instruks for navigasjonsdirektøren 696

Skatter og avgifter.

1919
Janr. 14 Res. om vedtekter for skattetakster i Svolvær 13
— 17 Res. om betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider i Askim bygningskommune 22
— 22 Skr. om skattleggning av rederiselskap, som er eier av fast eiendom eller anlegg m. v., l. skattel. §§ 18 og 20, byskattel. § 13 og 15 m. fl. §er 25
— 24 Res. om forandrede avgifter for benyttelse av Lillehammer kommunale slakteri 27
— 24 Res. om midlertidig forhøielse av takstene for befordring av gods på Sulitjelmabanen 29

1919				Side
Janr.	29	Skr.	om inntektsbeskatning av innbetalte tvungne pensjonsinnskudd, som tilbakebetales m. v.	34
—	31	Res.	om betalingsregulativ for tilsyn med byggearbeider i Strømmen bygningskommune	36
—	31	Res.	om ytterligere midlertidig forhøielse av Thamshavnsbanens takster for reisende og gods	38
—	31	Res.	om skattefrihet for jernbaneanleggene Sunnan—Grong, Grong—Namsos og Grefsen—Bestum	38
—	31	Res.	om nye feiertakster for Ålesund	39
Febr.	4	Res.	om forandringer i skattetakstene for Molde	43
—	14	Res.	om forhøielse av tonnasjeavgiften i Brevik	54
—	14	Res.	om do. av do. i Stavanger	54
—	18	Skr.	om forståelsen av landsskattelovens § 84, byskattelovens § 77, begges siste ledd	61
—	28	Res.	om forandring av takstregulativet for benyttelse av Vardø nye dampskibskai	115
Mars	1	Skr.	om opkrevning av skatt (også statsskatt) hos arbeidsgiver i henhold til landsskattel. § 31, 3. ledd, og forfallstermin for skatter, som skal opkreves hos husbond eller arbeidsgiver, landsskattelovens § 108	115
—	6	Res.	om forandring av skattetakstene for Harstad	117
—	6	Res.	om forandringer i bryggetakstene for Porsgrund	118
—	7	Skr.	om, at landsskattel. § 20, byskattel. § 15, begges 5. ledd, kommer til anvendelse, hvor aksjene i et rederiselskap eies av et annet selskap, hvis aksjer lyder på ihendehaveren m. v.	120
—	7	Skr.	angående spørsmål om adgang til å gjøre fradrag i inntekten for utgift til tjenerhjelp m. v. jfr. l.skattel. § 44, byskattel. § 38 a	120
—	11	Telegr.	om, at utlignede eller betalte personlige skatter ikke ved skatteligning kan fratrekkes inntekten, jfr. l.skattel. § 122, byskattel. § 114, begges 2net ledd	123
—	14	Kunngj.	om stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen i 1919—1920	151
—	14	Kunngj.	om avgifter til statskassen 1) av sirup, som anvendes til tilvirkning av drops, og 2) av mais og innenlands tilvirket maisstivelse, som anvendes til tilvirkning av stivelsesukker eller stivelsesirup	156
—	14	Kunngj.	om avgift av jord, som i budgett-terminen 1919—1920 anvendes til dyrkning av tobakk	156
—	14	Kunngj.	om avgifter til statskassen av brennevinstilvirkningen og til denne tilvirkning anvendt mais, durra og rug, av etyletertilvirkningen samt av øltilvirkningen	156

1919

				Side
Mars	15	Telegr.	om adgang til å iligne i Norge bosatte selgere kommune-, stats- og krigskonjunkturskatt av gevinst og salg av aksjer i utenlandsk fast eiendom, jfr. l.skattel. § 43, byskattel. § 37	162
—	18	Skr.	om ansettelsen til skyldmark av de i l.skattel.s § 8 b omhandlede eiendommer	164
—	21	Res.	om nye takster for feining m. v. i Moss	175
—	26	Skr.	om beregningen av fradraget i arveavgift, når eiendom er utlagt en åsætesberettiget, uten at åsætestakst er avholdt m. v.	705
—	28	Lov	nr. 5 inneholdende forandringer i lov av 4 mai 1917 om utligning av skatt, til staten på inntektsstigning som følge av krigskonjunktur	182
—	28	Res.	om takster m. v. for benyttelse av Moss kanal	185
April	1	Skr.	om forståelsen av l.skattel.s § 83, byskattel.s § 76, 3dje ledd (»regnskapskyndige revisorer«)	197
—	1	Kunngj.	om skatt til statskassen på luksus 1919—1920	201
—	9	Skr.	om skattleggning av gevinst ved salg av eiendom, som en forretningsmann har anskaffet til lokale for sin forretning m. v., l.skattel. § 43, byskattel. § 37, 2net ledd	208
—	24	Rundskr.	om innkrevning av megleravgift m. v.	705
—	25	Res.	om bestemmelser om oplagsavgift i Stavanger (havnelovens § 55)	220
Mai	2	Res.	om forandring i skattetakstene for Mandal	230
—	2	Res.	om opkrevning av avgift for varer, som transporteres over dampskibskaien i Kleven (i Narvik)	233
—	2	Res.	om forandring, forsåvidt angår dampskibskaien i Hellesylt, i takstregulativet for Sunnylven kommunes brygger ved Hellesylt og Marok	233
—	12	Skr.	om beregningen av arveavgift av de et legat tilfalne midler	706
—	20	Kunngj.	om forandring i skattebeslutningen om konjunkturskatt 1918—1919 på grunnlag av inntektsåret 1918	245
—	20	Kunngj.	om skattebeslutning om konjunkturskatt 1919—1920 på grunnlag av inntektsåret 1919	245
—	22	Skr.	om stedet for skattleggning av fortjeneste ved hugst av skog og om beskatning av den del av et selskaps årsoverskudd, som besluttes anvendt til utbytte	253
—	24	Kunngj.	om stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus og røketobakk fra 1 juli 1919	254
—	31	Lov	nr. 3 inneholdende endringer i skattelovene for landet og for byene av 18 august 1911	264

1919				Side
Mai	31	Res.	om opkrevning av tollprosent og tonnasjeavgift i Drøbak	266
—	31	Res.	om midlertidig forhøielse av persontakstene ved Nesttun—Osbanen	269
—	31	Res.	om forhøielse av feiertakstene i Drammen	269
Juni	6	Res.	om forhøielse av brevportoen mellem Norge, Sverige og Danmark	272
—	13	Kunngj.	om formues- og inntektsskatt til statskassen 1 juli 1919 til 30 juni 1920	280
—	19	Telegr.	om, at Oplysningsvesenets fond og medisinalfondene for de tre nordlige fylker inngår under uttrykket »offentlige fonds« i byskattelovens § 7	296
—	20	Kunngj.	om avgift til statskassen av apotekenes omsetning	299
—	20	Res.	om opkrevning av tonnasjeavgift i uthavnen Odda	302
—	20	Res.	om, at satsene av 1918 for tonnasjeavgift i Narvik forblir gjeldende til 30 juni 1920	302
—	20	Res.	om opkrevning for havnekassen av 1 pct. tillegg til tollintekter av varer ved Svolvær tollsted	302
—	20	Res.	om forandring av regulativet av 1893 for den Kristiania bykasse tilkommende betaling for opmåling av tomter og grunner m. v.	303
—	20	Res.	om betalingsregulativ for opmåling av tomter og grunner i Horten	303
—	27	Res.	om opkrevning av tonnasjeavgift og bryggepenger i uthavnen Høllen (Søgne)	311
—	27	Res.	om ytterligere midlertidige taksttillegg ved statsbanene	316
—	27	Res.	om forhøielse av takstene på Ekebergsporveien, Lilleakersporveien samt Holmenkollbanen, Tryvannsbanen og Smedstadbanen	316
—	27	Res.	om forhøielse av bryggepengene i Tromsø for tidsrummet inntil 30 juni 1920	317
—	30	Kunngj.	om tollavgifter fra 1 juli 1919	322
—	30	Res.	om ikke-opkrevning av toll (dog ikke lenger enn til 30 juni 1920) av visse vareslags	322
—	30	Kunngj.	om arveavgft, otteprosentskatt og tiendevogsleding til statskassen i budgett-terminen 1919—1920	322
—	30	Kunngj.	om midlertidig avgift til statskassen av skibstonnasje i budgett-året 1919—1920	326
Juli	4	Kunngj.	om avgifter i budgett-terminen 1919—1920 ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlendinger	331
—	4	Res.	om midlertidig forhøielse av takstene ved Thamshavnsbanen	333

1919				Side
Juli	4	Res.	om forhøielse av kanalavgiften m. v. ved Norsjø—Skienskanalen og Bandak—Norsjøkanalen	334
—	11	Res.	om ytterligere midlertidig forhøielse av Hovedbanens takster	370
—	11	Res.	om nye regulativer for bygningstilsyn m. v. i Aker bygningsdistrikt	370
—	18	Res.	om fraktberegning (tilleggsavgifter m. v.) i den norsk-tyske godssamtrafikk med jernbanene	444
—	18	Res.	om forhøielse av satsene i betalingsregulativet for bygningstilsyn m. v. for Rjukan	444
Aug.	8	Res.	om ytterligere midlertidig forhøielse av takstene ved Lierbanen	500
—	8	Res.	om nye bryggetakster i Lillesand	500
—	15	Res.	om forandringer i bryggetakstene og forhøielse av tonnasjeavgiften i Grimstad	503
—	15	Res.	om avgift av varer, som føres over Trondhjem havnevesens kaier	505
—	22	Res.	om midlertidig forhøielse av takstene ved Holmestrand—Vittingfossbanen og Tønsberg—Eidsfossbanen	515
—	29	Res.	om betalingsregulativ for bygningstilsyn for et strøk av Jørpeland i Strand herred	520
Septbr.	12	Res.	om forhøielse av feiertakstene i Grimstad	528
—	20	Res.	om midlertidig forhøielse av takstene på Sulitjelmabanen	536
—	20	Res.	om takster for feiervesenet i Skien	536
—	26	Res.	om avgifter for benyttelse av Bergen kommunale slaktehus m. v.	539
—	26	Res.	om midlertidig forhøielse av takstene på Thamshavnsbanen	543
—	26	Res.	om forhøielse av avgiften for den tvungne feining i Lillehammer	543
—	26	Res.	om do. av gebyrene for opmåling av tomter i Lillehammer	543
Oktbr.	10	Res.	om forandring i bestemmelsene om tonnasjeavgiften i Harstad og i takstregulativet for benyttelse av kommunens brygger sammesteds	552
—	10	Res.	om forandring i § 13 i skattetakstvedtektene for Kristiansand	552
—	10	Res.	om nye takster for benyttelse av Sarpsborg kommunale brygger m. v.	553
—	10	Res.	om den endel jernbaner tilstått skattefrihet	554
—	24	Res.	om midlertidig forhøielse av Lillesand—Flaksvannbanens takster	573
—	30	Res.	om takst for feiervesenet i Molde	583
—	30	Res.	om nedsettelse av en komité til behandling av	

1919			Side
		spørsmålet om en ekstraordinær formuesbeskatning m. v.	583
Novbr.	14	Res. om betalingsregulativ for behandling av bygningsanmeldelser m. v. i Haug bygningskommune	604
Desbr.	2	Skr. om inntektsbeskatning av salgsgevinster utenlands	614
—	5	Res. om nedsettelse av medisinaltakstens avanse for brennevin	620
—	5	Res. om forhøielse av ombringelsesgebyret for pakker	634
—	5	Res. om takstforhøielse for opmåling av tomter m. v. i Strinda byggebelte	635
Novbr. 15 / Desbr. 12		Kapitelstakster for 1919	642
—	19	Res. om ytterligere forhøielse av statsbanenes takster	697
—	23	Res. om tillegg til feiertakstene i Kristiania m. v.	701

Skogvesen.

1919			
Janr.	3	Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Namdalseid herred m. v.	3
—	10	Res. om skogbrandsregler for Holla herred, Telemark fylke	10
—	17	Res. om forandringer i skogbrandsreglene for Søndre Land herred	21
—	24	Res. om skogbrandsregler for Halse og Harkmark herred	27
Febr.	5	Konvensjon mellem Norge og Sverige angående flyttlappenes adgang til renbeitning	705
—	14	Res. om, at »Margboreren« skal anses farlig for skogtrær	52
—	14	Plakat om foranstaltninger til bekjempelse av »Margboreren«	52
—	14	Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for Orkedal herred	53
—	14	Res. om do. av vannfallskonsesjonsgrensen for Orkedal herred	53
Mars	6	Res. om do. av skogkonsesjonsgrensen for Verdal herred	116
—	6	Res. om do. av do. for Nes herred, Hedmark fylke	116
—	14	Res. om do. av do. for Budal herred, Sør-Trøndelag fylke	160
April	4	St.besl. om oprettelse av et fjellbeitefond	205
—	25	Res. om skogbrandsregler for Tinn herred	219
Mai	2	Res. om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensen for Fjære herred	230
—	12	Res. om do. av do. for Nedre Eiker herred	240

				Side
Mai	12	Res.	om ikke-ophevelse av forbudet av 1901 mot renbeitning i Singsås herred og en del av Ålen herred	248
—	20	Res.	om nye skogvedtekter for Snertingdal herred	248
—	24	Res.	om skogvedtekter for Bremsnes herred	256
—	31	Res.	om do. for Nes herred, Hedmark fylke	265
—	31	Res.	om nye do. for Sell herred	265
Juni	6	Res.	om nye do. for Lier herred	273
—	6	Res.	om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Skatval herred, Nord-Trøndelag fylke	273
—	20	Res.	om fredning av en »søilegran« på eiendommen Kongsdelene i Hurum herred	300
—	20	Res.	om do. av »Tofteholmene« i Hurum	300
—	27	Res.	om do. av en »dechotyp søile- eller spissgran« på Slettemoås i Kviteseid	309
—	27	Res.	om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene for Rolvsøy herred	310
—	27	Res.	om do. av do. for Etnedal herred	310
Juli	4	Lov	nr. 1 om innskrenkning i adgangen til å slippe hingster, graokser, gjeitebukker og graværer på beite	329
—	18	Lov	nr. 7 om flyttlappenes adgang til renbeitning i henhold til konvensjon mellem Norge og Sverige av 5 februar 1919	393
—	18	Res.	om fredning av »Trisætlønnen« i Lårdal herred	442
—	18	Res.	om fredning av en ved Støren jernbanestasjon stående sammenvoksing av bjørk og rogn	442
Aug.	1	Res.	om forandring i skogvedtektene for Etnedal herred	490
—	22	Res.	om skogvedtekter for Øksendal herred	512
—	22	Res.	om vedtekter for tømmerkoier i Solli herred	512
Septbr.	5	Res.	om nye skogvedtekter for Sør-Aurdal herred	522
—	5	Res.	om skogvedtekter for Talvik herred	523
—	26	Res.	om forandring av § 1 i skogvedtektene for Lørenskog herred	538
Oktbr.	4	Res.	om fredning av eksemplarer av Crepis multicaulis på Nyborg i Nesseby herred og av eksemplarer av Polemonium humile på Bugøynes kirkegård i Sør-Varanger herred	547
—	4	Res.	om nedsettelse av fjellkonsesjonsgrensen for Øvre Sirdal herred	547
—	4	Res.	om nedsettelse av skogkonsesjonsgrensene m. v. for Øvre Sirdal herred	547
—	4	Res.	om do. av do. for Vemundvik herred	548
—	17	Res.	om forandring av § 1 i skogvedtektene for Kråkstad herred	558

1919 Side
Oktbr. 17 Res. om tillegg til skogvedtektene for Modum herred 558
— 24 Res. om nye skogvedtekter for Frol herred, Nord-Trøndelag fylke 570
Desbr. 5 Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å dispensere fra forbudet mot å slippe gravær og gjeitebukk, født tidligere enn 15 april angjeldende år, på beite i sambeitestrekning m. v. 620

Skole- og undervisningsvesen.

1919
Janr. 6 Rundskr. om gjennemførelse av den nye rettskrivning i folkeskolen 6
— 7 Skr. om gift, i fullstendig post ansatt lærerinnes rett til husleiegodtgjørelse (eller fri bolig tillagt hendes post) samt om, at tjeneste i hjelpelærerpost i folkeskolen kan medregnes til opnåelse av alderstillegg 7
— 22 Skr. om, at innehaveren av kombinert lærer- og kirkesangerpost, hvortil hører familiebolig av lovbestemt størrelse, ikke har krav på særskilt husleiegodtgjørelse, — og at ved fastsettelsen av pensjonsinnskuddet bør hensyn også tas til kirkesangerinntektene og til inntektene av jordveien 24
— 22 Skr. om rett til alderstillegg (amtstillegg) for i småskolen ansatt lærer med lavere lærerprøve, når han får ansettelse i folkeskolens 2nen avdeling m. v. 24
— 22 Skr. om en sogneprests plikt til å overta hvervet som formann i et av de flere skolestyrer, hvorav han er selvskrevet medlem (l.skolel. § 47 a) m. v. 25
— 22 Skr. om opførelse av skrivning som særskilt fag med et bestemt antall timer også i 6te og 7de klasse.. 25
— 22 Skr. om, at når lærer er tillagt fri bolig i en krets, kan han ikke kreve fri bolig eller husleiegodtgjørelse i den annen krets 25
— 22 Skr. om, at det beror på fylkestinget, om bidrag skal ydes en skolekommune til avsavnsgodtgjørelse for lærerbolig eller lærerjord 26
— 23 Skr. om, at lærer, som ikke har 5 års tjenestetid i folkeskolen, ikke kan overdras bestyrelsen av en folkeskole, l.skolel. § 26, næstsiste ledd 26
— 23 Skr. om, at et fylkesting kan bevilge avsavnsgodtgjørelse også for annen lærerjord enn den ene lovbefalte, l. skolel. § 46 c 26
— 24 Skr. om forholdet med forkortelse av undervisningstiden for lærer, som er tillagt bestyrelsen av eller

Side

tilsynet med en eller flere av et herreds folkeskoler m. v., l.skolel. § 19 29
Janr. 25 Skr. angående spørsmålet om nedsettelse av uketallet for en lærers undervisning og om vedkommendes avlønning (for det hele posten oprindelig tillagte uketall) m. v. 30
— 25 Skr. om, at i småskolen fast ansatt lærerinne med lavere lærerprøve, som midlertidig har post i 2nen avdeling, ikke samtidig kan oppebære både småskolens og storskolens alderstillegg m. v. 31
— 30 Skr. om skolestyrets myndighet til å treffe bestemmelser om bruken av de valgfrie former i den nye rettskrivning m. v. 34
Febr. 13 Skr. om, at også tjeneste som timelærerinne ved en byfolkeskole kan medregnes til opnåelse av alderstillegg 48
— 14 Res. om tillegg til reglementet for matematisk-naturvidenskapelig embedseksamen 56
— 14 Res. om forandring i planen for Lindøy skolehjem for forsømte gutter 56
— 18 Skr. om, at lærerværelser må stå til disposisjon for lærerne under skoletiden uten vederlag m. v. 60
— 18 Skr. om, at konstituert lærer ikke har krav på inntekter av lærerjord (eller avsavnsgodtgjørelse derfor) eller på husleiegodtgjørelse 61
— 21 Res. om forandring i planen for »Toftes gave« 63
— 25 Skr. om, at faste vikarers lønningsforhold er helt undergitt kommunestyrets bestemmelse (byskolelovens § 27) 68
— 26 Skr. om tilståelse av »innlosjeringsbidrag« efter skolelovens § 17 68
— 27 Skr. om størrelsen av en i storskolen ansatt lærers lønn og utstrekningen av vedkommendes undervisningsplikt m. v. 69
Mars 6 Skr. om, at kommunen erholder statsbidrag til lønn, som efter § 36 utbetales en lærers efterlatte, videre om at konstituert lærer ikke skal gjøre innskudd i Pensjonskassen, og at efter sommerferiene tiltredende lærer efter § 36 har rett til lønn fra 1 august 119
— 22 Skr. om betingelsene for innførelse av frivillig undervisning i folkeskolen og om oprettelse av kommunale arbeidsskoler m. v. 176
— 26 St.besl. angående universitetsbudgettet (gage til en kasserer ved kvæsturet og til en bibliotekar ved håndskriftsamlingen, til et personlig profes-

1919				Side
			sorat for dosent, dr. Mikael H. Lie og et dosentur i røntgen og radiologi for dr. med. S. Heyerdahl)	177
Mars	28	Lov	nr. 1 inneholdende forandringer i lov om det kongelige Frederiks Universitet av 9 oktober 1905..	178
April	7	Skr.	om, hvorledes der skal forholdes, dersom folkeskolens undervisning må innstilles en tid på grunn av sykdom i kretsen	206
—	14	Res.	om plan for »Eilert Sundts barnehjem på Eidsvoll«	214
—	29	Skr.	om lærers rett til å velge mellem fri skyss og skyssgodtgjørelse	222
Mai	1	Skr.	om befølgelsen av 1.skolelovens § 24, 1ste ledd, selv om en folkeskole på landet er ordnet efter byskolelovens regler	224
—	1	Skr.	angående spørsmålet om salg av fôr fra lærerjord	224
—	1	Skr.	om undervisningstid for lærerinne i småskolen..	224
—	7	St.besl.	om oprettelse av et dosentur i krystallografi, mineralogi og petrografi ved Norges tekniske høiskole	236
—	9	St.besl.	om utnevnelse av overlærere og dosenter ved landbrukshøiskolen til professorer	238
—	21	St.besl.	om bevilgning til en skole for talelidende	252
—	24	Skr.	om størrelsen av statsbidrag til alderstillegg ved reduksjon av timetall og lønn for en med kirkesangerpost forenet lærerpost m. v.	258
—	31	Res.	om forandring i reglementet for tegneundervisningen for de realstuderende ved kunst- og håndverksskolen	266
Juni	6	Res.	om forandring av § 6 i reglementet for medisinsk embedseksamen	274
—	6	Res.	om reglement for årsprøvor og for artium gjeldande ved dei høgre ålmenkular med landsgymnasi	275
—	13	Res.	om forandring av § 1 i reglementet for medisinsk embedseksamen	294
Juli	2	St.besl.	om tillegg til lønnsregulativet av 1918 for overlærere uten fullstendig utdannelse og om regler om beregningen av ancienitet for overlærere i den høiere skole	327
—	11	St.besl.	om oprettelse av et ekstraordinært professorat i indisk sprog og historie for professor dr. Sten Konow	375
—	11	St.besl.	om regler for statstilskudd til ungdomsskoler m. v.	375
—	18	Lov	nr. 4 om forandring av § 69 i lov om høiere al-	

Side

menskoler av 27 juli 1896 med senere tilleggslover 382
Juli 18 Lov nr. 5 om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896 med senere tilleggslover..... 382
— 18 St.besl. om bevilgning til oprettelse av et forskningsfond til fremme av vort lands videnskap.... 444
— 23 Lov nr. 3 om forandring i lov om sproglig-historisk og matematisk-naturvidenskapelig embedseksamen av 14 september 1905 med tilleggslov av 25 juli 1913 452
— 23 Lov nr. 4 om forandringer i lov om høiere almenskoler av 27 juli 1896, forandret ved lov av 21 april 1902, 24 mai 1907, 25 juli 1913 og 14 desember 1917 453
— 23 Res. om forandring av § 7 i reglementet for statens tannlægeinstitutt 463
— 29 Res. om forandring av reglementet for det Praktisk-Teologiske Seminar 519
Oktbr. 6 Skr. om beregning av godtgjørelsen til en avdød lærers efterlatte (lønn, husleiegodtgjørelse, alders- og fylkestillegg) 550
— 9 Skr. om, at husleiegodtgjørelse ikke tilkommer lærere ved fortsettelsesskoler m. v. 550
— 10 Skr. om sammensetningen av skolestyret, l. 14. desember 1917 § 40 d 554
— 14 Skr. om alderstillegg og fylkestillegg for lærer under permisjonstiden m. v. 555
— 17 Skr. om vikarbidrag til lærer under studiereise og om tilbakebetaling av sådant bidrag 566
— 18 Skr. om skolestyrets plikt til å levere opgave over, hvilke lærere i kommunen tilkommer alderstillegg av fylkesskolekassen m. v. 568
— 23 Skr. om avholdelse av kretsmøte til avstemning om målformen 568
— 23 Skr. om, at en lærers post er å anse som opsagt fra den tid, han har mottat ansettelse i folkeskolen eller fortsettelsesskolen m. v. 569
— 29 Skr. om lærers stilling som bestyrer eller »førstelærer« (»tilsynslærer«) 574
— 30 Skr. om, at lærer, som forsørger slektninger, som han har forsørgelsesplikt likeoverfor, må henregnes til lovens »lærer med familie« 583
Novbr. 11 Skr. om, hvem retten tilligger til å opsi de ved folkeskolen ansatte lærere, om »førstelærer«s stilling med hensyn til undervisningstid m. v. 599
— 11 Skr. om, at tilsynslærer (førstelærer) ikke kan ansettes på et bestemt tidsrum m. v. 599

1919			Side
Novbr.	13	Skr. om beregning av lærers ukelønn, husleiegodtgjørelse, fylkestillegg og alderstillegg	600
—	14	Res. om ikraftsettelse av §§ 20, 28, 32, 33, 39 og 44 i lov av 6 juni 1896 (nr. 1) med tilleggslov, forsåvidt angår skolehjem for forsømte piker	601
—	25	Skr. om, at skolestyret har avgjørelsesmyndigheten med hensyn til hvem der har stemmerett og hvem ikke, skolelovens § 54	609
—	29	Skr. om beregning av statsbidraget til lærerlønn (efter minstelønn eller efter ukelønn)	613
—	29	Skr. om forståelsen av uttrykket »menn« i byskolelovens § 49 (optagelse av fortegnelse over skolepliktige barn)	613
Desbr.	8	Skr. om bidrag av fylkesskolekassen til utgifter ved arbeidsskolen, l.skolel. § 46 h, jfr. punkt g	636
—	19	Res. om nedsettelse av en komité til utredning av spørsmålet om en hensiktsmessigere ordning av landsungdommens videregående undervisning	697
—	30	Skr. om fornyet avstemning efter landsskolelovens § 54 angående undervisningssproget	703

Sociale anliggender.

1919			
Febr.	4	Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler m. v. i Skien	42
—	8	Skr. om husleienevnds beslutning om norm for leieforhøielse, jfr. l. 12 juli 1918 § 7, 5 ledd	45
—	14	Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler m. v. på strandstedet Brønnøysund	50
Mars	28	Res. om vedtekt for kommunal boligformidling i Kristiania	184
April	4	Midlertidig lov om tvungen voldgift i arbeidstvister	198
—	14	Res. om nektelse av dispensasjon for avisene til å utføre søndagsarbeide	213
—	25	Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesligheter i Onsøy herred	219
Mai	2	Res. om, at lov om småbruk- og boliglån av 23 juli 1915 § 83 gjøres gjeldende for Kistrand herred m. v.	230
—	13	Rundskr. om motarbeidelse av omstreifervesenet	240
Juni	13	Res. om forskrifter for boligformidling i Stavanger	294
—	20	Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter i Bærum	300

Side

Juni 20 Res. om oprettelse av et nytt kontor i det Statistiske Centralbyrå, særlig for socialstatistikk 303
Juli 8 Skr., om husleienevnd kan gjøre samtykke til opsigelse betinget av, at vedkommende leilighet blir stillet til rådighet for det kommunale boligtilsyn 339
— 8 Skr., om leie av et forsamlingslokale til kinematograf antas å omfattes av husleiereguleringen, jfr. boliglovens § 2, 2net ledd 339
— 11 Lov nr. 2 om forandringer i og tillegg til lov av 18 september 1915 om arbeiderskyttelse i industrielle virksomheter 344
— 11 Res. om vedtekt for kommunal boligformidling i Horten 368
— 16 Skr. om, når opsigelse av en leieavtale senest må være kommet leieboer i hende for å være gyldig.. 380
— 18 Res. om avståelse av bruken av ledige beboelsesleiligheter i Fet herred 442
— 18 St.besl. om bevilgning til fremme av samfundsnyttig boligbygning 451
— 23 Lov nr. 5 om tillegg til og forandring i lov om boligforholdene av 12 juli 1918 455
— 23 Lov nr. 6 om forlenget gyldighet av visse bestemmelser i lov av 29 juli 1918 om forandringer i og tillegg til lov om stats- og kommunebidrag til norske arbeidsledighetskasser av 6 august 1915..... 456
Aug. 1 Skr. om, hvilke hensyn husleienevnden har å ta ved avgjørelsen av, om opsigelse eller leieforholdets ophør skal tillates eller ikke, l. 12 juli 1918 (nr. 1) § 9, 1ste ledd 496
— 15 Res. om vedtekt for kommunal boligformidling i Grimstad 503
Septbr. 1 Skr. om, fra hvilken tid nevndens beslutning om nedsettelse av husleie virker, jfr. lov 12 juli 1918 (nr. 1) § 7, 4 ledd 521
— 13 Skr. om, at bare husleie og ikke leie av ubebygget tomt faller inn under bestemmelsene om husleieregulering i boligloven av 12 juli 1918 528
— 15 Skr. om, at det antas å falle utenfor lovgivningen om husleieregulering, at en huseier gir en familie tillatelse til å bebo en leilighet gratis på begrenset tid 529
— 18 Skr. om, at der antas intet til hinder for, at der til formann i ankenevnden for husleiesaker opnevnes en utenfor kommunen boende person 529
— 22 Skr. om nødvendigheten av, at både huseier og leieboer gis anledning til å forklare sig, før nevnden tref-

Side

fer sin avgjørelse, jfr. boligl. 12 juli 1918 § 5, 1ste ledd 536
Septbr. 24 Skr. om opsigelse av leieboer (fra en del av leiligheten) m. v. 536
— 26 Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter i Lunder sognekommune 537
— 26 Res. om oprettelse av et boligkontor under Socialdepartementet 541
Oktbr. 3 Skr. om forståelsen av § 11 i småbruk- og boligbankloven av 23 juli 1915 (ang. arbeidsnevndens skjønn om lånsøkerens formuesforhold og angående uttrykket »siste års skatteligning«) 546
— 11 Skr. om forståelsen av boliglovens § 3 709
— 22 Skr. om forståelsen av boliglovens bestemmelser om leieboere, som bor i sine arbeidsgiveres hus (l. 12 juli 1918 § 1, 4. ledd, og § 9, 1. ledd) 709
— 24 Res. om, at det offentlige arbeidskontor i Mo i Ranen skal høre til Nord-Norges krets for den offentlige arbeidsformidling 571
Novbr. 7 Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler samt ledige beboelsesleiligheter i Kristiansund 587
— 18 Skr. om, at opsagt leieboer ikke kan tvinges til å flytte, før ankenevndens avgjørelse i tilfelle foreligger 605
— 21 Res. om oprettelse av offentlig arbeidskontor i Odda (Vestlandske krets) 608
— 21 Skr. om, at kommunestyret ikke kan beslutte undtatt fra husleiereguleringen individuelt bestemte boliger, som omfattes av de almindelige forskrifter om reguleringens virkekrets i kommunen, boligl. 12 juli 1918 § 2 608
— 22 St.besl. om billige byggelån til hærens og marinens arbeidere og funksjonærer 609
— 22 St.besl. om boliglån til tjenestemenn ved statsbanene 609
Desbr. 9 Skr. om arbeidsledighetsunderstøttelse til arbeidere, som er blitt uforskyldt arbeidsledige 637
— 9 Skr. om adgang for kommunestyret til å opheve husleiereguleringen i en kommune 637
— 12 Res. om vedtekt for boligformidling i Haugesund.... 639
— 19 Res. om vedtekter for Holmestrand kommunale boligformidling 694
— 19 Res. om nedsettelse av en komité til utredning av spørsmålet om obligatorisk husstellundervisning 697
— 23 Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsam-

1919 Side

lingslokaler og ledige beboelsesleiligheter for husville i Brevik 699

Desbr. 23 Res. om avståelse av bruken av forenings- og forsamlingslokaler og ledige beboelsesleiligheter for husville i Narvik 700

Sportelvesen

1919

Janr. 21 Skr. om beregning av tinglesningsgebyret m. v. for et makeskiftebrev, sportellovens § 50, litr. d 701

Febr. 3 Skr. om gebyrberegning ved samtidig utstedelse av flere pass, jfr. sportell. § 103 42

— 5 Skr. om legitimasjoner for sportel- (og stempel-) frihet ved overdragelse til ny eier av eiendom, hvorpå hviler lån til arbeiderbruk- og boligbanken m. v. 44

Juni 26 Skr. om tinglesningsgebyr for erklæringer om avståelse av fri grunn vedkommende hovedveianlegg m. v. 706

Juli 11 Res. om forhøiet godtgjørelse efter sportell. § 114 for forkynnelser i private saker innen Sund lensmannsdistrikt 367

— 11 Res. om do. do. efter sportell. § 114 for forkynnelser i private saker innen Fosnes lensmannsdistrikt.... 367

— 18 Lov nr. 1 inneholdende forandring i lov om midlertidig forhøielse av betaling, som efter sportelloven tilkommer lensmenn og andre tjenestemenn for visse forretninger av 12 juli 1918..... 381

— 18 Lov nr. 2 inneholdende forandring i lov om betaling for offentlige forretninger av 6 august 1897.... 381

Aug. 2 Skr. om forhøielse av forkynnelsesgebyret for stevnevidner efter sportell. § 114, jfr. l. 12 juli 1918.... 497

— 12 Skr. om, at der ikke skal betales gebyr til statskassen for avholdelse av auksjon over hittet bofe eller for utferdigelse av plakater, samt at der tilkommer lensmann salær efter sportell. § 123, jfr. l. 12 juli 1918 og kgl. res. 19 s. m., for avholdelse av sådan auksjon m. v. 501

— 15 Res. om forhøielse av lægers godtgjørelse efter sportellovens § 109 504

— 16 Skr. om beregning av gebyr efter sportell. §§ 2 og 3 i et tilfelle, hvor rett blev satt til mottagelse av oplysninger til legitimasjon i en sak 506

Septbr. 24 Skr. om, at sportellovens § 117 ikke antas å gjelde tilsigelser i anledning av skogbrand 537

Oktbr. 14 Skr. om betaling for registrering av fornyet anmeldelse av aktieselskap til annet steds handelsregi-

1919 Side

ster som overflyttet fra det gamle sted, jfr. sportell. § 72, 1. ledd 556
Novbr. 22 Skr. om forståelse av sportellovens § 5 (tingsvidne, som optas til bruk under en sjørettssak, men ikke foretas ved sjørett) 609

Statistikk.

1919
Janr. 3 Res. om vedtekt for Fredrikshald folkeregister 1
— 3 Res. om do. for Haugesund do. 1
April 14 Res. om do. for Tromsø do. 212
Juni 20 Res. om oprettelse av et nytt kontor i det Statistiske Centralbyrå, særlig for socialstatistikk 303
Desbr. 23 Res. om endring i vedtektene for Moss folkeregister.. 699
— 23 Res. om vedtekt for Brevik folkeregister 699

Statskassen, statens eiendommer.

1919
Janr. 14 Res. om kjøp av St. Olavs gt. 20 i Tønsberg 14
Febr. 21 Res. om kjøp av »Bratbakken« III i Vang, Hedmark.. 64
April 4 Res. om overdragelse til det offentlige av g.nr. 23 n. o., p. ved amtmann Bangs gate i Drammen til embedsbolig for fylkesmannen i Buskerud 204
— 7 St.besl. om innkjøp for militæretaten av Østre Garder i Ullensaker 206
— 11 St.besl. om innkjøp av Kirkegaten nr. 6 i Kristiansand til kontorer og bolig for embedsmenn sammesteds 208
— 28 St.besl. om statens overtagelse av Bjørnsons fødested Kvikne gamle prestegård »Bjørgan« 221
Mai 9 St.besl. om innkjøp av Sydneshaugen 2 i Bergen til bolig for civile embedsmenn 238
— 15 St.besl. om kjøp av Ullevoldsveien 58 B i Kristiania til bolig for statstjenestemenn 242
— 15 St.besl. om kjøp av Bygdø Allé 36 B i Kristiania til pensjonat for stortingsmenn og til bolig for statsfunksjonærer 242
Juni 27 St.besl. om kjøp av Alsenstrasse nr. 2 Berlin til legasjonshus 319
— 28 St.besl. om kjøp av »Glitre« i Hakedal og »Ringvold« i Leinstranden til tuberkulosesanatorier..... 319
Juli 11 St.besl. om kjøp av »Solsletten« i Bodin herred til embedsbolig for distriktstollinspektøren i Bodø 375
Oktbr. 24 St.besl. om kjøp av eiendommen »Sydnesplass« 12 i Bergen 571
Novbr. 14 Res. om kjøp av »Øvre og Mellem Keisemark« i Horten til bolig for sorenskriveren i Mellem Jarlsberg.. 604

1919			Side
Novbr. 21	Res.	om kjøp av g.nr. 60 br.nr. 76 i Gjerpen til tomt for embedsbolig for fylkesmannen i Telemark....	608
Desbr. 5	Res.	om kjøp av »Munkebakken« i Vestre Aker til bolig for statstjenestemenn	634
— 5	Res.	om do. av A. Dedekams hus matr. nr. 240, Strømsbo krets i Arendal, til embedsbolig for byfogden sammesteds	634
— 5	Res.	om do. av »Mellem Keisemark« i Horten til embedsbolig for politimesteren i Nordre Jarlsberg..	634
— 5	Res.	om do. av Lofthusveien 10 i Østre Aker	636
— 23	Res.	om kjøp av eiendommen Bråten i Moss herred til embedsbolig for sorenskriveren i Moss sorenskriveri	701

Stempelvesen.

1919			
Janr. 21	Skr.	om beregning av stempelavgiften m. v. av et makeskiftebrev, jfr. lov av 9 august 1839 § 8 og lov av 12 oktober 1857	704
— 31	Skr.	angående spørsmålet om stempelfrihet her i landet for utenlandske papirer, »anvisninger« (kfr. de franske »mandats«)	704
Febr. 5	Skr.	angående spørsmålet om legitimasjoner for stempel- (og sportel-) frihet ved overdragelse til ny eier av eiendom, hvorpå hviler lån til arbeiderbruk- og boligbanken m. v.	44
— 5	Skr.	angående spørsmål om stempelplikt med hensyn til sluttseddel til utenlandsk megler eller bank som mellemmann pr. kommisjon ved omsetning av aksjer	705
Mars 14	Kunngj.	om stempelavgift av dokumenter og av spillekort til statskassen 1919—1920	151
Mai 24	Kunngj.	om stempelavgift av cigarer, cigaretter, cigaretthylser, snus og røketobakk fra 1 juli 1919..	254
— 30	Skr.	om stempelavgiftsfrihet for nogen sorter røketobakk	262
Juli 31	Skr.	om, at ved salg av aksjer fra en norsk aksjonær uten mellemmann til en kjøper i utlandet skal der utstedes og stemples 2 sluttsedler av den norske selger, jfr. l. (nr. 4) av 9 juni 1916 §§ 2, 3 og 4..	476
Septbr. 13	Skr.	om, at et dokument, hvis stempelplikt efter l. 6 august 1897 § 5 er preskribert, kan efterstemples, når det pany i henhold til l. 11 april 1885 § 8, jfr. l. nr. 3 av 24 juni 1915, er blitt stempelpliktig ved begjæring om tinglesning	528

1919 Side

Oktbr. 14 Skr. om, at stempelavgift ikke pliktes, når tidligere anmeldt aktieselskap blott anmeldes pånytt til annet steds handelsregister som overflyttet fra det gamle sted 556

Novbr. 3 Skr. om efterstempling av en til protest innlevert, ikke behørig stemplet veksel..... 584

Desbr. 17 Skr. om stempelavgiftsfrihet for røketobakken »Richmond Blanding« 693

Stortinget, stemmerett.

1919

Juli 25 Kunngj. av grunnlovsbestemmelse av 17 juli 1919 om ophevelse av grunnlovens § 52 bokstav d 464

Desbr. 5 Kunngj. av do. av 29 november 1919 til forandring i grunnlovens §§ 57, 58, 59, 63 og 65 615

Tollvesen, inn- og utførsel.

1919

Janr. 31 Res. om forandring av tollinnstruksjonens §§ 27 f, 70 og 72 39

Febr. 28 Res. om midlertidig ophevelse av utførselsforbudet for forsendelse av fødevarer og mineralske oljer til Tärna, Wilhelmina og Stensele sogn i Sverige.. 71

Mars 14 Res. om forbud mot inn- og utførsel av russiske pengesedler 160

— 22 St.besl. om oprettelse av nye stillinger i tolletaten.... 176

April 25 Res. om ophevelse av eneretten for staten til innførsel av smør 219

Mai 2 Res. om bemyndigelse til dispensasjon fra bestemmelsene om oprindelsesbevis og garantierklæringer ved varers utførsel til utlandet m. v. 231

— 2 Res. om reglement for tolltjenestemenn 233

Juni 5 Skr. om, at industrielle råvarer og produkter kan innføres fra ententlandene uten certifikat eller garantierklæring, og at forevisning for tollmyndighetene av påtegnede konossementer for ankomne varer av nevnte art bortfaller m. v. 271

— 18 Skr. om tollkontroll med lystfartøier 296

— 20 Res. om opkrevning for havnekassen av 1 pct. tillegg til tollinntekter av varer ved Svolvær tollsted.... 302

— 20 Res. om bemyndigelse for Landbruksdepartementet til å dispensere fra forbudet mot å innføre hester fra fremmede land 302

— 27 Res. om forandring i forbudet av 1917 mot innførsel m. v. av utenlandsk øl 310

1919				Side
Juni	30	Kunngj.	om tollavgifter fra 1 juli 1919	322
—	30	Res.	om ikke-opkrevning av toll (dog ikke lenger enn til 30 juni 1920) av visse vareslags	322
Juli	4	Kunngj.	om avgifter i budgett-terminen 1919—1920 ved utførsel av fisk og fiskevarer, som tilhører utlendinger	331
—	11	Lov	nr. 1 om rett til ekspropriasjon for det offentlige av grunn og bygninger m. v. til tollvesenet	343
—	11	Res.	om ophevelse av utførselsforbudet for blåbær og solbær	368
—	11	Res.	om ophevelse av statens enerett til innførsel av bønner, erter, linser og mel av bønner m. v.	369
—	18	Res.	om ophevelse av bestemmelsene om avgivelse av erklæringer ved utførsel av varer til utlandet	443
—	25	Res.	om ophevelse av forbudet mot innførsel av oljer og fettstoffer	471
—	29	Skr.	om ophevelse av det almindelige utførselsforbud av 7 mai 1918 for en rekke artikler	475
Aug.	1	Res.	om ophevelse av eneretten for staten til innførsel av rotfruktfrø	489
—	1	Res.	om ophevelse av forbudet mot utførsel av halm og hakkelse	490
—	9	Skr.	om frigivelse fra utførselsforbudet av 7 mars 1918 for øl, mineralvann, bruslimonader m. v.	501
Septbr.	12	Res.	om midlertidig ophevelse av utførselsforbudet for levende hester, jfr. l. 18 august 1914 § 4, jfr. § 7	526
—	26	Skr.	om ophevelse av statens enerett til innførsel av melvarer m. v.	544
—	30	Rundskr.	om ophevelse av bestemmelsen om avgivelse av erklæringer til tollkamrene ved innførsel av salt	546
Oktbr.	17	Res.	om ophevelse av den gjeldende tollfrihet for poteter m. v.	558
—	30	Skr.	om ophevelse av statens enerett til innførsel av semulje- og eiergryn	584
Novbr.	13	Skr.	om annullasjon av bestemmelsene for eksport av huder og skinn	601

Utskiftnings-, kart- og opmålingsvesen m. v.

1919				
Janr.	3	Res.	om fastsettelse av grenselinjen mellem Sandviken og Mariakirkens menigheter i Bergen	4
Mars	21	Res.	om grenseopgangsforretning mellem Troms og Nordland fylker på strekningen Landsholmen—Rugakeren	174

1919 Side
Mars 21 Res. om civil og geistlig inndelingsgrense mellem Ulvik og Aurland og mellem Ulvik og Hol på nærmere anførte strekninger m. v. 174
April 4 Res. om do. og do. do. mellem Røldal og Odda og Ullensvang på nærmere anførte strekninger 203
— 4 Res. om grenseopgangsforretning mellem Tana og Berlevåg herreder og Tana og Gamvik herreder.. 203
— 4 Res. om civil og geistlig inndelingsgrense mellem Hordaland og Telemark fylker på nærmere anførte strekninger 204
Juli 4 Res. om nedsettelse av en kommisjon til utredning av forskjellige spørsmål vedrørende en økonomisk opmåling av landet 333

Vassdrags- og fløtningsvesen.

1919
Mai 20 Res. om manøvreringsreglement for reguleringsdammen i Hafstadvatn, Skarvassdraget 249
— 31 Res. om fortsatt avgift av trelast i Songeelv i Froland herred 266
Juni 6 Res. om forandringer i fellesfløtningsreglene for Otteråen vassdrag 273
— 6 Res. om manøvreringsreglement for Næren dam i Ringsaker 275
Juli 11 Res. om manøvreringsreglementer for reguleringsdammer ved Selbusjøen, Stråsjøen, Børsjøen, Dragstsjøen og Sørungen ..... 371—375
Aug. 22 Res. om vedtekter for tømmerkoier i Solli herred.... 512
Septbr. 5 Res. om fellesfløtningsregler for Ranenelven i Nordland fylke og reglement for behandlingen av krabbas- og bunntømmer i vassdraget 523
— 26 Res. om manøvreringsreglement for reguleringsdammer i Flørlivassdraget i Ryfylke 543
Novbr. 14 Res. om reglement for manøvrering av reguleringsdammen for Hauketjernbekken i Nes, Akershus fylke 605
— 21 Res. om leggning av tømmer i Gudbrandsdalslågen fra Losna til Brunlaug bro 608
Desbr. 5 Res. om manøvreringsreglement for Tvåråtjern i Frol, Nord-Trøndelag fylke 635

J. F. PAASCHE
BOKBINDERI
TRONDHJEM

Depotbiblioteket
h050 34 376

Norsk Lovtidende

1919

2. Avdeling